

ספר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
 חֵלֶק י"ג

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
 מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
 הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
 וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֻסָּד עַל-פִּי דְבָרֵי
 רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן
 בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
 הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה
רַבֵּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
 חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
 יְבִנְאֵל
 עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
 שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בְּנַחֵל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קֶרֶן הַדְּפָסָה וְהַפְצָה"
חסידות ברסלב

יבנאל

טל. 04-6708356

נייד. 054-2287882

הדפסה:

כתר הוצאה לאור בע"מ

טל. 02-6557822

ירושלים

גרפיקה ועימוד:

יצחק ישראל יוקר

054-6554554

כריכה

הרב אברהם אוחיון

פֶּתַח דְּבָר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחֲל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמֵחִים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהִתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וַיִּמָּה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הִרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחֲל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתְּכָם בְּיֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלְף מִכְתָּבִים, וְסֵדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מִכְתָּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכַמּוֹ-כֵן סֵדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תנ"ך וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנֻנָּיִם עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׂמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ
יג, וּמִקְנִיִּים לְהוֹצִיא אֶתְרֵינוּ אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבְלִבְנוֹ תִקְנֶה, שְׂכָל מִי
שִׁיקְרָא בְּזָה, יִהְנֶה וַיִּחֲיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכֹמָה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אִפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בִּיּוֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יתְבַרֵךְ בְּאִפְן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׂכָּל עֲלִיוֹן
לְשִׂכָּל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעֻלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׂרָגִיל בְּהֵם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבַרֵךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מֵה שְׂעוּבָר עֲלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׂעוּבָרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזָה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּהֵם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, ח'כָּלִּים נִפְלוּ לְנוֹ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׂעֵלְיוֹ נֶאֱמַר עִין ל'א ר'אֲתָה
אֲלֻקִּים ז'וֹלְתִיךְ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁל'מ'י'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הקדמה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מפל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מפל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-פן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים —

הקדמה

החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרג את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הפולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הזים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם

הַקְדָּמָה

ז

בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם באלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעיין ולהביט בספרים הרבה מאוד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאוד, ולמה לא ללמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאוד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאוד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמר בן בנו של קל וחמר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרבנו הרחוקה מאוד מאוד, וכבר נלכדו רבים מאוד מאוד

הקדמה

בתאווה העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצמה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שפבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שפן וכל שפן לבוא לחנריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ונאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, ובדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם

הקדמה

ט

פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כן וכך, וכן עשב אחר, שמשקלו כן וכך, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרכבה, וזאת ההרכבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרכה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרכבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בעגנה של שקר, אפה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — בשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גומא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאוד מאוד (עין

הַקְדָּמָה

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל', והוא נאנשיו יכולים לינד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן פן יהי רצון!

ספר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חלק יג

א' תרס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְקִרְאָת דְּבָרֶיךָ.

אֹדוֹת מֵה שִׁפְתֶּיךָ וְכוּ', עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְקֶשֶׁר רוּחָנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם כָּלֵל, וְדִקָּא עַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סח), שֶׁעֵקֶר גְּדֻלַּת הַצְּדִיק לְהִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּי אֵין זֶה שְׁלֵמוֹת לְהִיּוֹת רַק לְמַעְלָה, כִּי אֶפְלוּ שֶׁאָדָם לְמַעְלָה הוּא צְרִיךְ לְהִיּוֹת לְמַטָּה, וְכִשֶּׁהוּא לְמַטָּה הוּא צְרִיךְ לְהִיּוֹת לְמַעְלָה, הֵינּוּ לְקֶשֶׁר רוּחָנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, וְזֶה סוּד הַצְּלִחַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם.

וַיֵּשׁ לֹמַר בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ (בְּרֵאשִׁית לב, כח): "וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אֲנָשִׁים

יד   אָשֶׁר   א' תרסא   בַּנְחָל

ותוכל", הינו שזו הייתה מדרגת יעקב אבינו, שהיה יכול לקשר רוחניות לגשמיות וגשמיות אל רוחניות, פה היה דבוק עם אלקים, והיה נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ופה היה יכול להוריד את עצמו עם אנשים. וזו גדלת הצדיק, שמצד אחד הוא יכול להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא באין סוף ברוך הוא, והיה בטל במציאות ויעלה מדרגה לדרגה, ומצד שני יוכל להוריד את עצמו אל כל האנשים, עד שכלם יחשבו שהם חבריו, ודיקא על-ידי-זה מצליח דרכו תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרסא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות תאונת אכילה וכו', טוב שתעין היטב בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב, שדיקא בעת האכילה יכולין לעשות יחוד קדוש בריך ושכינתיה וכו', עין שם; והענין להכניס בדעתו שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, נמצא, מה שהוא אוכל זה גם-כן אלקות, ובזה נעשה יחוד עליון. ודעת לנכון, שכל זמן שאינו אוחד בזה בשלמות, אסור לפל בדעתו כלל, רק יהיה חזק ללמד איזה למוד באמצע הסעודה, וכמאמרם ו"ל (אבות ג, ג) : שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאלו אכלו מזבחי מתים; כי כל מאכל יש בו נצוצות נשמות המגלגלות וכו', ועל-ידי למוד תורה בשלחן מעלים את בלן. ואני נוהג לעין בכל סעודה בספר אחר מפרשת השבוע, וראיתי בספר "יסוד ושרש העבודה", שמאד מאד מקפיד על בניו שילמדו איזה למוד בשלחן,

ימזְהִירִים מְאֹד מְאֹד עַל זֶה.

אודות שְׁנָה, אֵין זו חֲכָמָה לְסַגֵּף עֲצָמוּ בְּשָׁנָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
אֵין לוֹ מַח וְכַח וְעֲצָבִים לְלַמַּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְזֶה תוֹפֵס
הַיֵּצֵר הָרָע אֶת כָּל אֶחָד. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשֹׁמֵר עַל הַשָּׁנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוֹר הַרוֹצֵה
לְהֵאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין טַעַם לְהִתְנַפֵּחַ וְכו', הַעֲקָר אֵל
תַּחֲשֹׁב מָה שְׁאַחֲרִים חוֹשְׁבִים מִמֶּךָ, אַתָּה צָרִיךְ לְחַשֵּׁב רַק מִהַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, וּמִמִּילָא יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּךָ כָּל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת שְׁעוֹבָרִים
עָלֶיךָ וְכו' וְכו'.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנִפְשֶׁךָ.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְהִתְבוֹדֵד עֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם אֲלִיו
יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְגִּישׁ טַעַם אַחַר בְּחַיִּיךָ, הֵינּוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ. וְתִפְּלֶה יֵשׁ לָהּ פַּחוֹת עֲצוּמִים
מְאֹד, לְפַעַל כָּל מָה שְׁצָרִיךְ, כִּי תִפְּלֶה הִיא דְּבִקּוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְפִי
שְׁמִבְטֵל עֲצָמוֹ אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁךְ עָלָיו שְׁפַע קֹדֶשׁ
מִלְּמַעְלָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶת הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְפָדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְתִהְיֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ-הוּא.

אֹדוֹת כָּל הַצְּרוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עָלֶיךָ וְכו', תִּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה תִּבְרַח רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא אֶל בְּשֵׁר נָדָם, אֲזוּ תִרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲכַל בְּתַנְאֵי שְׁתִּהְיֶה בְּטַל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי אֶל אֵין סוֹף בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא תִרְצֶה שׁוֹם דְּבַר רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְתִבְקַשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂיַחֲוֹם וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וְאֲזוּ תִרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְהַבְטִיל לְגַמְרֵי אֶל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּוֹדַע וַעֲד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוֹר הוּא, אֲזוּ נִשְׁתַּנֵּיית מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם וְרוֹאֶה נְסִים נִגְלִים, וְאִם הַשׁוֹנֵא וְכו', צְרִיךְ לְקַבֵּל מִפְּלֶה וְכו', הַרְבֵּה דְרַכִּים יֵשׁ לְמַקּוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵיךְ לְהַפִּילוֹ, אַתָּה לֹא צְרִיךְ לִפְחַד כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶת הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

אודות שאפה כותב שאפה שוכח כל מה שאפה לומד וכו', הנה טוב מאד שתעין בספר המדות (אות זכירה), ותקיים כל מה שנגאמר שם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שעל-ידי העצות האלו תבוא לזכירה. ובאמת ראיתי בספר, שיש סגלה לזכרון — ללמד עם התלמידים ארבע פעמים, כי גם הקדוש-ברוך-הוא כשלמד ללמד ארבע פעמים, כמו שנגאמר (איוב כח, כז): "אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה", וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מזהר"ן, חלק ב', סימן קיח), לענין חדושי תורה, שטוב לחשב הרבה ולחזר ארבע פעמים, ומביא את הפסוק הזה: "אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה", שהקדוש-ברוך-הוא חזר על זה ארבע פעמים, כמובא במדרש רבה (פרשת פי תשא, פרשה מ'), וראיתי לאחד קדוש מדרב שהפסוק (במדר יא, כו): "ותנח עליהם הרוח", הנאמר אצל אלדר ומידר, תבת 'הרוח' ראשי תבות: 'ראה ויספרה הכינה חקרה, שנשפע עליהם זכרון דקדשה. וכן ראיתי בספר שמביא, שלכן אנחנו רואים בכל דפי הש"ס מתחילות ארבע שורות ברש"י וארבע שורות בתוספות, שורות רחבות בתחלת העמוד, לרמז שצריכים לחזר על הדף הזה ארבע פעמים, וזו סגלה לזכרון. על-כל-פנים איך שהוא, טוב שתחזר על למודיך ארבע פעמים, וכן תקיים כל מה שנגאמר בספר המדות, אות זכירה, ועל-ידי-זה תבוא לזכרון.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרסה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, אשר בו אתה שופך את לבך מפל

מה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, שְׁלֵמֵד אוֹתָנוּ לְמוֹדִים כְּאֵלוֹ, לְמוֹדִים עֲמֻקִּים שְׁנוּכָל לְהַחְזִיק מֵעֵמֶד בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעַקֵּר הַמַּעֲמָד הוּא תְּפִלָּה, כִּי אֵין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה (בְּרֻכּוֹת ו:), וּפִרְשׁ מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, אוֹנָאָה, הַלְכָה ג'), שְׁעַקֵּר הַמַּעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂיִכּוֹל לְהַחְזִיק מֵעֵמֶד וְלֹא לְהַשְׁבֵּר הוּא רַק תְּפִלָּה; שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וּבְאֵמַת כְּפִי הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַלִּיצָנוֹת וְכוּ' וְכוּ' שְׁעוֹבְרוֹת עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת יְהוּדֵי פְּשׁוּט, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ, הָעַקֵּר לֹא לְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם. וְרְאוּי לָךְ לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בְּךָ עִם נִקְדוֹת יְהוּדִיתָךְ. תְּהִלָּה לֹאֵל אֶתָּה מְסַבֵּב עִם צִיּוּת, וּמְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמְךָ עִם תְּפִלִּין, וַיֵּשׁ לָךְ מְזוּזוֹת עַל פֶּתַח בֵּיתְךָ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחוֹת מ:ג): כָּל שְׂיֵשׁ לוֹ תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ וְתְּפִלִּין בְּזֵרוּעוֹ וְצִיּוּת בְּבִגְדוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתַחוֹ, הַכָּל בְּחִזּוֹן שְׂלֵא יִחְטָא, כִּי "הַחוּט הַמְּשָׁלֵשׁ לֹא בְמַהֲרָה יִנְתַּק" (קֹהֵלֶת ד, יב). וְרְאוּי לָךְ לִילֶךְ עִם הַתּוֹרָה בְּלְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּב, שְׂשֵׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל הַרְבֵּה מְנַקְדוֹת טוֹבוֹת, אִיךָ שְׂצָרִיכִים לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלַ בְּדַעְתּוֹ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. הֵן אֵמַת שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כֹּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת, וְכַמְעַט שְׂיִשְׁתַּגַּע מְרַב צְרוֹת וְיִסּוּרִים, עִם כָּל זֹאת אֵין זֶה עֲצָה כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְזֶה עַקֵּר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא מַחְזִיק מֵעֵמֶד; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂחִזֵּק בְּדַבְרֵים אֵלוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הִנֵּה טוֹב מְאֹד, שְׂתִתְקַבֵּץ יַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׂלוֹמְנוֹ, וְאִישׁ אֶת רַעְהוֹ יֵאמַר חִזּוֹק. וְרְאוּי לָכֶם לְהִתְחַזֵּק בְּצוֹתָא. אֲשֶׁר זֶה דְּבַר גְּדוֹל לְהִנְעֵד יַחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׂלוֹמְנוֹ, וּלְדַבֵּר תְּמִיד מִדְּבַרֵי רַבֵּנוּ כְּמוֹ שְׂהִיָּה נְהוּג מְדוֹר דוֹר, וְתִבְרַח מֵהַלְצִים הַמְּסֻתוֹכְבִּים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׂלוֹמְנוֹ,

וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִקְרֹאת דְּבָרֶיךָ.

אוֹדוֹת מֵה שִׁפְתֵיךָ וְכוּ', עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְקַשֵּׁר רוּחַנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחַנִיּוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד בִּינֵיהֶם כָּלֵל, וְדִקָּא עַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים, וְכִמּוּ שְׂאֵמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח), שֶׁעָקֵר גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק לְהִיּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּי אֵין זֶה שְׁלֵמוֹת לְהִיּוֹת רַק לְמַעְלָה, כִּי אֶפְלוּ שְׂאֵדָם לְמַעְלָה הוּא צְרִיף לְהִיּוֹת לְמַטָּה, וְכִשְׁהוּא לְמַטָּה הוּא צְרִיף לְהִיּוֹת לְמַעְלָה, הֵינּוּ לְקַשֵּׁר רוּחַנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחַנִיּוֹת, וְזֶה סוֹד הַצְּלַחַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ (בְּרֵאשִׁית לב, כח): "וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֵר עוֹד שְׂמָךְ, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעִם אַנְשִׁים וְתוֹכֵל", הֵינּוּ שְׁזוֹ הִיְתָה מְדַרְגַּת יַעֲקֹב אֲבִינּוּ, שֶׁהִיָּה יְכוּל לְקַשֵּׁר רוּחַנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת אֶל רוּחַנִיּוֹת, וְפִה הִיָּה דְבוּק עִם אֱלֹקִים, וְהִיָּה נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, וְפִה הִיָּה יְכוּל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ עִם אַנְשִׁים. וְזוֹ גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק, שֶׁמְצַד אֶחָד הוּא יְכוּל לְהִיּוֹת דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא בְּאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, וְהִיָּה בְּטֵל בְּמַצִּיאוֹת וַיַּעֲלֶה מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, וּמְצַד שְׁנֵי יוֹכֵל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל כָּל הָאֲנָשִׁים, עַד שֶׁכֻּלָּם יִחְשְׁבוּ שֶׁהֵם חֲבֵרָיו, וְדִקָּא עַל-יְדֵי-זֶה

מְצַלִּיחַ דְּרַכּוֹ תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ אֵתָה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהַשְׁבֵּר, אֲדַרְבֶּה עֵקֶר גְּדֵלֶת בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּשִׁזְזוּכָה לְהַחְזִיק מִעֲמֵד בְּזֶה הָעוֹלָם בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי. וּבְאֵמֶת אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר; הֵינּוּ מְרַגַע שְׂאֵדָם יוֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם עַד הַרְגַע שִׁיּוֹצֵא מְאוֹר הָעוֹלָם, הוּא עוֹבֵר עַל גֶּשֶׁר צַר מְאֹד שֶׁזֶה הָעוֹלָם הַזֶּה. וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ, וְאָמַר (עֵין לְקוּטִי-מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מַח): "הַכְּפֹלֵל וְהַעֲקָר לֹא לְהִתְפַּחַד כְּלָל", הֵינּוּ שֶׁצָּרִיכִים לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק מִעֲבָר אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, הַנֶּה בְּאֵנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁבְלֵי מְשִׁימָה אַחַת לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּכֹל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, עַל-יְדֵי תוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה וְקִיּוּם מְצוּוֹתֶיהָ, וְלִמְצָא אֶת הַטוֹב הַגָּנוּז בְּכֹל פְּרֻט וּפְרֻט בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁזוֹ אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַנִּקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַיּוֹנֵה לְכָל", וְכֹל יָמֵי חַיָּו צָרִיכִים לְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲךָ וְרַק כְּדֵי לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְעַצְמוֹ וְלְאַחֵרִים אֶת אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּפָרְדֵּס הַתּוֹרָה: פֶּשֶׁט, רִמּוֹ, דְּרָשׁ, סוּד, וַיִּזְכֶּה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְגִלּוֹי שְׂכִינָה. וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, יוֹתֵר

אֲשֶׁר   א' תרסח   בְּנַחֵל   כּא

מִזֶּה אֵין לָנוּ מֵה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא וּלְפָרְסְמוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֵז אִם תִּיִם בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֵז אֵין
מֵה לְהַפְסִיד בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה מְאֹד
מְאֹד, לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, כִּי הַסְּמִיךְ מ"ם אֹרֵב עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְנַתְקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַתְּחִיזֵק
מִעַמָּד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח ה'תְּשִׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ. אוֹדוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר
וְכוּ' וְכוּ', רֵאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם אֲפֹשֶׁר
לְגַמֵּר בְּכָל יוֹם כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. כִּי בְּאַמּוֹת
מוֹבָא בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, עַל הַפְּסוּק
(תְּהִלִּים קו, ב): "מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה', יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ", הֵינּוּ מִי
שְׂרוּצָה לְמַלְל וּלְסַפֵּר אֶת גְּבוּרוֹת הַשֵּׁם, שְׁמַתְגַּבְּרַת עָלָיו מִדַּת
הַגְּבוּרָה, אֲזַי הַעֲצָה — יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, שְׂיֵאמֵר כָּל סֵפֶר
הַתְּהִלִּים. וּבְאַמּוֹת לְפִי דְבָרֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
צְרִיכִים לְסַיֵּם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים בְּפַעַם אַחַת, אֲךָ יַעַן שֶׁקָּשָׁה לָךְ,
רֵאָה לְהַתְּחִיל מִהַבְּקָר, וְעַד שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לִישׁוֹן תּוֹנֶה לְסַיֵּם אֶת כָּל
סֵפֶר תְּהִלִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאֶה בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ;
כִּי בְּאַמּוֹת אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּלַת לְתַשׁוּבָה וּמְסַגֵּלַת לְפִתּוּחַ אֶת
הַדְּלָתוֹת הַסְּגוּרוֹת (לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵ'ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), וְזוּכִים לְרַב טוֹב;
כִּי עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים זוּכִים לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים, כִּי 'תְּהִלִּים' הֵם
אוֹתִיּוֹת 'לִי תְּהִים', וּמוֹבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵ'ן, חֶלֶק א', סִימָן

כב   אֲשֶׁר   א' תרסט   בַּנְחַל

ז' על הפסוק (רות א, יט): "נתתם כל העיר", שהוא לשון נסי, נמצא, שתבת תהם מרמזת על נסים. ועל-כן מי שזוכה לומר הרבה תהלים, יזכה לראות נסים, שזה 'תהלים' אותיות 'לי תהם', לי יעשה נסים. ועל-כן ראה לומר בכל יום כל ספר תהלים, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך, ואל תפל בדעתך כלל, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותראה נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, העקר אל תפל בדעתך כלל.

מה טוב ומה נעים אם תזכה ללמד בכל יום את ספרי רבנו ז"ל, אשר אין ערך אליהם, כי רבנו ז"ל מכניס באדם התחזקות וחיות עצומה, איך לעבר את זה העולם בשלום. ולכן תעשה כל מיני מאמצים בעולם לצאת מהפח יקוש הזה שנפלת אליו, ותתחזק, כי זה עקר גדלת בר ישראל, כשזוכה להתחזק ולא לפל בדעתו, ואל תסתפל על שום בריה שבעולם, ואל תשבר משום דבר, ואז תראה נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרסט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה מבשר לי מכל מה שעובר עליך — מחלקת חדשה, שרודפים אותך בשביל שאתה מפיץ את אור רבנו ז"ל וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, בכל דור ודור היו עזי פנים גדולים מאד בין אנשי שלומנו, שכל אלו שעסקו להפיץ את אור רבנו ז"ל,

התלקטו עליהם וחקקו עליהם, ומי שהיה לו דעת ושכל — לא התפעל מהם, אלא אדרבה, ראה שזה דבר שבקדשה, והמשיך להפיץ את אור רבנו ז"ל. וכן היה אצלי בשעה שהתחלתי להדפיס ספרי רבנו ז"ל, התחילה עלי מחלקת גדולה מכמה ריקים ופוחזים וכו', גם עכשו יש עלי מחלקת גדולה וכו', עם כל זאת מאד מאד, אני מתפלא איך העיז הבור והריק וכו' וכו' לפער פה נגדך, ובאמת חשבתי מזמן, רואים בורים וריקים, פוחזים וקלים, שאין בהם כלום — לא תורה ולא חכמה וכו', אלא הם עניים מרודים וכו', ואף-על-פי-כן יש להם חצפה גדולה עד מאד, איך זה יכול להיות? ונפל ברעיוני, כי הנה חכמינו הקדושים אמרו בסוף סוטה: בעקבתא דמשיחא חצפא יסגי, ומונה שם, שלא ישאר כלום והיקר באמיר וכו', עד שפני הדור כפני כלב. ובאמת מה הקשר ביניהם? אלא יש לומר פשוט, כי הנה רואים במציאות "עשיר יענה עזות" (משלי יח, כג), יש לו על מה להיות בעזות, כי יש לו כסף, אחד יש לו חכמה הוא יכול להתגאות בכלב, שאמרו חכמינו הקדושים (עין ביצה כה:), שכלב הוא עז פנים גדול, כן הדבר לפני ביאת המשיח, יהיה הדור בשפל המצב כזה, ותהיה עניות גדולה, עניות דחכמה ועניות דתורה ועניות של כסף, ואף-על-פי-כן יהיו מחצפים גדולים, ולכן דמה פני הדור כפני הכלב דיקא, כי הכלב בעצמו אין לו כלום, הוא הולך לשוטט בזבלים למצא שם את האכל שלו, ואף-על-פי-כן הוא עז פנים גדול, ויכולים לשאל אותו: מה אתה כל-כך מעיז פנים?! מה אתה לגמרי?! סך הכל כלב, והבן למעשה; כך הם עזי פנים, שאין בהם שום ידיעה בספרי רבנו ז"ל, לא קראו ולא שמשו תלמידי חכמים ואינם יודעים כלום, אף-על-פי-כן הם מעזים, ובפרט אלו שקוראים לעצמם "בעלי תשובה", היה מן הראוי להם לשבת בפנה בין תנור וכירים ולשוב בתשובה, ולא לפער את פיהם הטמא, ובמקום "בעלי תשובה" צריכים לקרא להם "בעלי עברה", כי באמת בעל תשובה אמתי אינו מתערב בשום מחלקת, אלא יושב בין תנור וכירים וחוור בתשובה שלמה אליו יתברך, ומתחרט על מעשיו הרעים, ועוסק תמיד בתורה

כד אשר א' תרע בנחל

ובתפלה ובמצוות ובמעשים טובים.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תשים לב לכל הנביחות שהכלבים נובחים והקדוש-ברוך-הוא יעזר שתעבר על הכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרע.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני שמח לשמע הטוב ממך, איך שאתה זוכה להתקרב אל רבנו ז"ל.

עליך לדעת, כי בהתקרבות אל רבנו ז"ל צריכים הרבה הרבה סבלנות, ותקים מקרא שכתוב (שמות כג, כט ל): "לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה, ורבה עליך חנית השדה, מעט מעט אגרשנו מפניך" וגו'; הינו אי אפשר לגרש את הסטרא אחרא בפעם אחת, כי אז הם יתגברו ביותר רק צריכים לאט לאט לסלק ממנו את המרה שחורה והעצבות והמרירות, ולאט לאט הצדיק מוריד ממנו הזהמה, עד שיוזכה שיהיה כמו מים מזככים (עין שיחות הר"ן, סימן עט).

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ולבקש את כל מה שאתה צריך רק ממנו יתברך, ותשמר את עצמך מאד לא להפגס בוכוחים עם אבא ואמא. ואדרבה תשתדל מאד לקיים מצוות כבוד אב ואם, שהיא חמורה שבתמורות, כי ההורים שבורים, מחמת שחושבים מי יודע מה זה ברסלב וכו', ולא יזהו פח הכניסו אותך

אֲשֶׁר   א' תרעא   בַּנְחָל   כה

וכו', ועל-פֶּן בְּזֶה שְׁתַּצִּית אוֹתָם וּתְכַבֵּד וּתְיַקֵּר אוֹתָם, תִּגְרַם לָהֶם נַחַת רוּחַ גְּדוּלָה מְאֹד. הָעֵקֶר רְאֵה לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוּל, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמָךְ מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וְאַל תּוֹצִיא אֶת עֲצָבֶיךָ עַל הַהוֹרִים, הֵם בְּיָדָי לֹא אֲשָׁמִים בְּשׁוּם דְּבָר וְכוּ', הֵם שָׁמְעוּ כָּל דְּבָר אֲסוּר עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּשִׁבִיל זֶה הֵם מִתְנַגְּדִים, אֲבָל אִם תִּתְנַהֵג בְּדַרְךָ אֲרִיז גְּדוּל, וְתִשְׁמַר אֶת הַזְּמַנִּים לְקוּם בְּזִמְנָן, וְלִילֶךְ לְמַקְנָה וּלְבֵית-הַמְדֻרָשׁ — שְׁחֲרִית וְעִרְבִית, וְתִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן וְכֵן תִּכְרֹךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּרִצְיוֹנֹת וּבְכֻנָּה, אִז תִּרְאֶה שְׁהֵם יִתְהַפְּכוּ מִהַפּוּף אֶל הַהַפּוּף, וּבְכַרְט כְּשֶׁתִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בַּתּוֹרָה, אִז תִּרְאֶה שְׁהוֹרֶיךָ הַיְקָרִים יִרְצוּ רַק הַטוֹב מִמֶּךָ.

זְכוֹר תִּזְכֹּר כִּי אֵי אֲפָשֶׁר בְּכַעַס אַחַת לְגַרְשׁ אֶת הָרַע שְׁנֹדֵבֶךָ בָּךְ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם): "לֹא אֶגְרָשְׁנוּ מִפְּנֵיךָ בְּשָׁנָה אַחַת וְגו' מְעַט מְעַט אֶגְרָשְׁנוּ מִפְּנֵיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרָה וְנַחֲלֶתָ אֶת הָאָרֶץ". וְכַמֵּאֵמֶר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: עַד שְׁנַעֲשִׂים אִישׁ כְּשֶׁר לֹקַח הַרְבֵּה זְמַן. וְלַעֲת עֲתָה צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים וְסִיעָתָא דְשַׁמְיָא. וְהָעֵקֶר הוּא סְבָלְנוֹת.

אם אַתָּה יְכוּל לְבוֹא אֵלַי וּלְדַבֵּר פְּנִים אֶל פְּנִים — מַה טוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי חָבַל שְׁיִהְיֶה קָרַע בֵּינֶךָ לְבֵין הַהוֹרִים שְׁלָךְ. תִּאֲמִין לִי שְׁהֵם לֹא מִתְנַגְּדִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הֵם רַק רוֹצִים אֶת הַטוֹב מִמֶּךָ, רַק מְלֹאוּ לָהֶם אֶת הָרֹאשׁ עִם לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת עֲלֵינוּ, וְאִם הֵיוּ יוֹדְעִים אֶת הַטוֹב שְׁאַתָּה מְקַבֵּל אֶצְלָנוּ, הֵם לֹא הֵיוּ מִתְנַגְּדִים לְגַמְרִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרעא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרַי וַיִּשָּׁב הִתְשַׁלְ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, אשר בו אתה שופך את לבך, שאתה סובל מבנך וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי הנקר, בנה העולם צריכים הרבה סבלנות, ובפרט עם ילדים שמתפרעים בבית, כי הסבלנות בחנוך היא עקר גדול, כמאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות בנים, סימן קז): הבנים שוטים כשאביהם בעסן; כי טבע של ילדים שרוצים לעצבן את אביהם, ועושים כל מיני פעולות שבעולם לעצבן את הוריהם, ועל-כן מי שרוצה להצליח עם ילדיו הוא צריך סבלנות עצומה, אחרת תהינה לו צרות גדולות. ולכן ראה להתחזק עם הרבה סבלנות, ובפרט עם בנך שמתפרע, הייתי מיעץ לך שתלך אתו אל רופא, ויתן לו כדורי הרגעה, ואם צריכים לאשפז אותו, תראה לאשפז אותו לזמן קצר. וצר לי מאד להגיד לך דבר זה, אבל כפי שאתה כותב לי, שהמצב כל-כך חמור בבית, הייתי מיעץ לך ללכת אל רופא שייתן לו כדורים, ואם צריכים לאשפז אותו, תאשפז אותו לזמן קצר מאד, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתהיה לו רפואה שלמה. והיה טוב מאד שתקח מנין אנשים, ויגמרו את כל ספר תהלים, ויבקשו בעדו, וכדאי לך לשלם להם שיזכירו את שמו בעת אמירת תהלים, ותהיה לו רפואה שלמה, ובזכות אמירת תהלים בנדאי תהיה לו רפואה שלמה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרעב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב יגיעו וירדפו אל האברך הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע איך שאתה מחיה את עצמך עם ספרי רבנו ז"ל.

מה אמר לך, ידידי הנקר, ראה לחזור הרבה בספר "לקוטי-
 מוהר"ן", ותתעמק בכל תורה ותורה, פי כל תורה ותורה היא
 כלליות גדולה מאד, והיא כוללת הרבה שערים ב"עץ חיים" ובשאר
 ספרי קבלה מהקדמונים, וכן על-ידי כל תורה ותורה אתה יכול
 להבין בכל ספרי חסידות. פי רבנו ז"ל פותח שערים בשערי
 התכמה, להשכיל ולהבין ברוחניות חיות אלקותו יתברך, ולהלבישו
 בלבוש גשמי וחקרי בחיי יום יום, עד שיכולים לעמד ולהתפלל
 ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, ולדבר עמו יתברך פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
 אֶל רֵעֵהוּ, פי אורו הנפלא של רבנו ז"ל הוא אור כזה, שמלהב את
 לב האדם אפלו בתוך החקריות והגשמיות העב והגס המסבב אותו,
 גם משם יאיר לו אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד, עד
 שיצצק מרב תשוקה אליו יתברך: "גיוואלד, גיוואלד" וכו' וכו',
 "הוי, הוי" וכו' וכו', מרב תשוקה אליו יתברך ישיח ויספר את כל
 אשר עם לבבו אליו יתברך. וזה דבר נפלא מאד, איך מגשמים כמנו
 נזכה לדבר עמו יתברך בכל יום, וכל זה מנפלאות תמים דעים, ואל
 כל זה זוכים על-ידי התמדה רבה בספרי רבנו ז"ל. ועל-כן אל תהיה
 בטלן, אלא תשתדל מאד ללמד בכל יום בספר הקדוש והנורא
 "לקוטי-מוהר"ן", אשר רבנו ז"ל אמר, שהספר הזה פותח את גידי
 קשיות לבנו, וזוכים להעשות בעל תשובה גדול על-ידי ספר זה,
 וכן זוכים להעשות בעל מח גדול על-ידי ספר זה. ועל-כן פדאי
 להתמיד בכל יום ב"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא. ורבנו ז"ל
 מאד מאד רצה שגלמד שני שעורים בספרו: אחד עם עיון רב מאד,
 פי יש בהם עמקות עמק עמק מי ימצאנו, ושעור אחד פשוט, לחזר
 הרבה, שתהינה שגורות על פיו כל התורות ב"לקוטי-מוהר"ן".

תשתדל לומר על כל תורה שאתה לומד תפלה מ"לקוטי-
 תפלות", פי ספר "לקוטי-תפלות" חברו מוהר"ן ז"ל, על כל תורה
 ב"לקוטי-מוהר"ן" יש תפלה, והוא מסדר במפתח. ובאמת שמעתי
 מאנשי שלומנו שלמוהר"ן ז"ל היו תפלות על כל התורות, אבל
 בעת שראה שיש מחלקת עליו העלימן, ואני מקנה להקדוש-ברוך-

כח   אֲשֶׁר   א' תרעג   בַּנְחַל

הוא להשלים את מה שחסר, ואף שהרב מטשעהרין ו"ל השלים בהרבה תורות שחסר התפלות עליהן, עם כל זאת עדין החסרון נפר, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שיהיה עמדי, ואזכה להשלים את התפלות על כל ה"לקוטי-מוהר"ן", באפן שלא תהיה תורה אחת שלא תהיה עליה תפלה מ"לקוטי-תפלות". וזה טוב מאד לומר על כל תורה תפלה, כי נעשים מזה שעשועים גדולים למעלה, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל. ההכרח גם לדבר עמו יתברך על כל תורה ותורה מ"לקוטי-מוהר"ן", ולבקש ולהתפלל ולהתחנן אליו יתברך, שיזכה לקיים את העצות היוצאות מהתורות שלומו, והוא דבר נפלא מאד מאד, ועל-ידי-זה גם-כן יזכר את השקלא וטריא של התורה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרעג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מפל מה שעובר עליך בפגם הברית, רחמנא לישזבן וכו' וכו'. מה אמר לך, ידידי היקר, ראה לקבע לעצמך שעורים פסדרן בספרי "לקוטי-הלכות", ושם תמצא מרגוע לנפשך; כי עקר הלמוד של רבנו ז"ל הוא התחזקות, לחזק את כל נשמות ישראל, ואפלו אלו שנפלו כבר בעמקי דתהומא רבה, הוא מגלה להם דרך איך גם הם יכולים עדין לשוב אליו יתברך, ויאירו על עצמם אור גדול ונורא מאד. ובאמת כשאדם מחדיר בעצמו אמתת מציאותו יתברך, ומאיר את נשמתו עם אורות צחצחות, אורות עליונים, הינו שתמיד מכניס

אֲשֶׁר   א' תרעג   בַּנְחַל   כט

בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי רַב אֹר
 יִתְבַטֵּל הַחֲשֵׁךְ לְגַמְרִי, כִּי מַעַט מִן הָאֹר דּוֹחָה הַרְבֵּה מִן הַחֲשֵׁךְ.
 וּבְזֶה פִּרְשֵׁתִי אֶת הַפְּסוּק (תהלים לד, יז): "פְּנֵי הַיְיָ הַבְּעוֹשֵׂי רַע
 לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכָרם"; הֵינּוּ כִּי הַחֲטָא הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַכְּרִית נִקְרָא
 רַע, וּכְשֶׁאֲדָם אֲשֶׁר חָטָא בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, מֵאִיר בְּעֲצָמוֹ "פְּנֵי
 הַיְיָ הַ" הֵינּוּ שֶׁתְּמִיד חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמִחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר
 אֵין בְּלִעְדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי זֶה "לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכָרם" — נִכְרַת
 זָכָר שֶׁל עֲוֹנוֹתָיו. וְגַם רֵאשִׁי תְבוֹת לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכָרם הֵם:
 מ'וֹצִיא זָרַע לְבִטְלָה, כִּי כְּשֶׁאֲדָם חוֹטָא בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה —
 מֵאֲבָד אֶת מְזֻלוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן, וּכְשֶׁאֲדָם זֹכֶה לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה חוֹזֵר וּמֵאִיר עָלָיו מְזֻלוֹ, שְׁנֵה מַה שֶׁאֲמָרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת קנ"ו): אֵין מְזֻל לְיִשְׂרָאֵל, וּפִרְשׁ הַבַּעַל-שֵׁם-
 טוֹב, זְכוּתוֹ גָּן עָלֵינוּ: 'אֵין' הֵינּוּ אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, זֶה הַמְזֻל שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, כְּשֶׁאֲדָם מֵאִיר עַל עֲצָמוֹ אֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲפִלוּ שֶׁעֲשֶׂה
 כְּבָר מַה שֶׁעֲשֶׂה וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אִזּוּ נִכְרַת מִהָאָרֶץ זָכָר מִחֲטָאָיו, שְׁנֵה
 "פְּנֵי הַיְיָ הַבְּעוֹשֵׂי רַע", אִם אֶתְהַ מְכַנֵּס אֶת פְּנֵיו יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ הַרַע
 שֶׁלָּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה "לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכָרם", יִהְיֶה נִכְרַת הַזָּכָר שֶׁל
 הָעֲוֹנוֹת שֶׁלָּךְ, וְגַם לֹא תִהְיֶה עָלֶיךָ שׁוּם מִחֲלָקַת (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'); וְתֵאמֵין, שְׁכָל מִצְוֹתָא וּמְרִיבָה לֹא בָּא אֶלָּא
 בְּשִׁבְלֶךְ, כְּדִי לְרַחֲקֶךָ, וְזֶה אֲשֶׁר סוֹפֵי תְבוֹת: לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכָרם:
 מ'צִית', הֵינּוּ כַּנֵּ"ל, כְּשֶׁתְּכַנֵּס בְּעֲצָמְךָ אֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ לֹא יִהְיֶה לָךְ
 שׁוּם קְשִׁיּוֹת עַל שׁוּם בֵּר יִשְׂרָאֵל וּמְכָל שְׁפָן עַל צְדִיקִים, וְלֹא תִצְטָרֵךְ
 לְחַלֵּק עֲלֵיהֶם. וּכְדֵאֵי שֶׁתְּלַמֵּד עִכְשָׁו אֶת הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, שְׁמָה
 מְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל לְמַה הַחֲטָא הַזֶּה מְבִיא.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֵם תְּצִית אוֹתִי, אֲזִי בְּזִמְן קֶצֶר
 תִּפְטֵר מְכָל הַצָּרוֹת הָאֵלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ל אֲשֶׁר א' תרעד - א' תרעה בַּנְחַל
א' תרעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ מִכֹּל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

מֵה אִמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם אִם רוֹצִים לְהַצְלִיחַ
צָרִיכִים לְהִיטֵל זְרִיזוּת בְּכָל דְּבָר, וְאִסוּר לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן בְּשִׁטּוֹת
וְהַבְּלִים, וּבִפְרָט בְּדְבָרִים בְּטָלִים, אֲשֶׁר אֵין בָּזֶה שׁוּם תּוֹעֵלֶת, רַק
מְבַטְלִים אֶת הָאָדָם מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה, מִמְּצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
וּמַעֲבוּדָה בְּפִרְנֶסָה וְכוּ' וְכוּ', וְאֵין עוֹד דְּבָר שֶׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם כְּמוֹ
זֶה שְׁמַפְטֵפֵט דְּבָרִים בְּטָלִים וְכֹל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ. וְעַל-כֵּן תִּשְׁמַר
אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְזִיזָה, וְתִהְיֶה זְרִיז מְאֹד בְּכָל עֲנִינֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּצְלִיחַ דְּרָבְךָ, כִּי מִי שְׁזָרִיז הוּא מַצְלִיחַ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת הָאֱמֶת, שְׂרָצִיתִי לְהַתְנוּעַד אִתְּךָ וְעַם
אֲחֵיךָ, אֵךְ לֹא יֵצֵא לִי, כִּי הִצְרַכְתִּי תִּכְף-וּמִיד לְנִסְעַתְךָ שְׁעָה, יַעֲזוּר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַמִּיד נִתְנוּעַד יַחַד.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

אֲשֶׁר   א' תרעה   בַּנְחַל   לא

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך לילך בדרכי רבנו ז"ל.

העקר ראה לחזק את עצמך בזה העולם הרבה מאד, פי עוברים על כל אחד ואחד כל מיני משברים וגלים, ואשרי מי שמחזיק מעמד, ואינו נשבר כלל מפל מה שעובר עליו. וזה עקר הלמוד של רבנו ז"ל — להחזיק את האדם שלא יצא מאמונה פשוטה, ויהיה רגיל לדבר הרבה עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה. פי עליך להתבונן בפרשת השבוע מה שעבר על יוסף הצדיק, שמכרוהו אחיו וכו', וירד למצרים וכו', והכניסו אותו לבית-סהר על-ידי בלבול שהוציאו עליו וכו', ועם כל זאת זכה להתחזק ולא נפל בדעתו, וצעק הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, כמו שאנחנו אומרים בסליחות: "מי שענה ליוסף בבית האסורים — הוא יעננו"; פי זה מה שקבל מאביו, יעקב אבינו, אשר אין שום עצה אחרת — רק תפלה. וזה אשר נאמר אצלו (בראשית מח, כב): "אשר לקחתי מהאמורי בחרבי ובקשתי", ופרש רש"י: בתפלה ובקשה, ותרגומו: בצלותי ובבעותי, וזה שמסר שכם אחד יותר ליוסף מאחיו (שם), פי מסר לו סוד התפלה. ומי שמרגיל את עצמו לדבר הרבה עמו יתברך, אז אפלו כשעוברים עליו משברים וגלים — יחזיק מעמד, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותו. ועל-כן תרגיל את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם לשפף שיחה ותפלה אליו יתברך, וכל מה שאתה צריך בגשמיות וברוחניות תבקש רק ממנו יתברך, ועל-ידי-זה תהיה לך הצלחה רוחנית והצלחה גשמית.

מה אמר לך, ידידי היקר, אנשי שלומנו היקרים היו אומרים: אלמלא לא זכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, אלא שישגלה לנו את עבודת התפלה וההתבודדות, כבר היה טוב מאד פל ההתקרבות; פי עליך לדעת, לאדם אין בזה העולם אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא, וצריכים להרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה כמו פראסטיק ממש, ורבנו גלה לנו, אשר הוא לא זכה להגיע למדרגתו הרמה בעבודת השם יתברך, אלא על-ידי שהרגיל

לב   אָשֶׁר   א' תרעו   בַּנְחָל

את עצמו לילך בדרך התם והפשוט הזה — להיות פראסטיק ממש, הינו שהתנהג עצמו בתמימות ובפשיטות גמורה; ועל-כן ראה לעזוב את כל ההבלים, ותזכה גם אפה לדבר הרבה עמו יתברך, ואז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרעו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערכ-שבת-קדש לסדר וישב ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שיהא אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה שנגחלשת כל-כף. והנה, אהובי, אחי, הראשונה צריך לשמר בריאות גופו, כמאמר העולם "בראשית ברא" — בראשונה לשמר על הבריאות, ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש: כשנעשה חור קטן בגופו, נעשה חור גדול בנשמתו, כי כשנגחלש גופו, על-ידי-זה מתבטל יותר מעבודת השם, ונחסר לו הרבה. וכבר ידועה לנו אזהרת רבנו ז"ל לשמר מאד על הבריאות, ופעם אחת אמר לאחד: אכל ושתה ותישן, רק שמר על הזמן; כי באמת צריכים להזהר מאד מאד "נישט נאך מאכן יענעם"^א, כי לכל אחד יש תכונת נפש אחרת, אחד יש בכחו להיות ער הרבה, ואחד לא צריך לאכל כל-כף וכדומה שנויים רבים שיש בין טבעי בני-האדם, ועל-כן אסור להסתפל בענגנים כאלו על אחרים, רק כל אחד ילך בדרך אשר סלל לו הצדיק האמת, כי בשביל זה נקרא הצדיק האמת "איש אשר רוח בו" (במדבר כז, יח), כי יודע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד,

(א) לא לתקות את ההוא.

אֲשֶׁר   א' תרעו   בְּנַחַל   לַג

וְלִהְיֶהֱיִגוּ כְּפִי עֲנִינֹו וְכָפִי כַחוּ וּמְדַרְגָּתוֹ, וְעַל-כֵּן צָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִסְתַּפֵּל בְּעֲנִינִים כְּאֵלוֹ עַל אַחֲרִים כָּלֵל, רַק לִילֵף עִם הַגְּלוּי הַנִּפְלֵא שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁאַבְרָהָם עָבַד אֶת ה' בְּבַחֲיִנַת אֶחָד, וְלֹא הִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב. וְדָבָר זֶה תְּלוּי כְּפִי חֲזַק אֲמוּנָתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כִשְׁאָדָם מְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיף שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא יִסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים, וְיִתְעַנֵּג מְעַרְבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, חֵינֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם בְּזֶה הָעוֹלָם מִמִּילָא לֹא יוּכַל חֲבָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּלֵל, כִּי (יומא לח.): "בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ — אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שֶׁמוּכָן לְחֲבָרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חֲבָרְתָּהּ אֲפֵלוֹ כְּמֵלֵא גִימָא"; וּבִידִיעָה זֹו תָּמִיד תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם.

אַהוּבִי, אַחִי, חֲמֻדַּת לְבָבִי! בְּלִיל רְבִיעִי בְּשַׁבּוּעַ זֶה דִּבְרָנוּ הִרְבָּה עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן (חֲלָק א', סִימָן ט'), שֶׁעָקַר הַחֵינֹת מִקְבָּלִין מִהִתְפַּלֵּה. וְתִהְלֶה לְאֵל. הָיוּ דְבוּרִים נִפְלְאִים עַד מְאֹד, הַמְּחִיִּים אֶת נַפְשׁוֹת הַשׁוֹמְעִים. וְתִהְלֶה לְאֵל, רַקְדָּנוּ אַחֲרֵי-כֵן הִרְבָּה מְאֹד מְאֹד בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה עַל נַעַם חֲלֻקָנוּ, וְנִתְעוֹרְרָנוּ הֵיכָן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, שְׂזֻכֵינוּ לְשִׁמְעַ נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂאִין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרֵת בְּעוֹלָם, כִּי אִם תִּפְלֶה וְהִתְבוֹדְדוֹת, לִיַּחַד לְעֲצוּמוֹ מְקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וַיִּפְרַשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְדָבָר זֶה מְחִיָּה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת: שִׁפְל, כּוֹכַב, מְלָאךָ, שְׁהֵם: בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה. הָאָדָם עוֹמֵד בְּשַׁעַת תִּפְלֹתוֹ בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וּמְחִיָּה וּמְאִיר שֵׁם עֲצָם הָאֲצִילוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן נִשְׁפָּע שִׁפְעַ לְעוֹלָם הַמְּלָאכִים, שֶׁהוּא עוֹלָם הַיְצִירָה, וּמִשָּׁם יוֹרֵד שִׁפְעַ לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, שֶׁנִּחְלַק לְשָׁנִים — כּוֹכַב וְשִׁפְל, וְכֵן מֵה שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק — יֵשׁ אוֹמְרִים חִלוּן וַיֵּשׁ אוֹמְרִים אָבֵן טוֹבָה, עֵינֵן שָׁם.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרַח לָךְ לְמִקוֹם

לד אֲשֶׁר א' תרעז בנחל

פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וַתִּסְפָּר לְפָנָיו יְתַבְרָךְ הַכֹּל בְּפִרְטֵי פִרְטוּיּוֹת
וּבְתַמִּימוֹת גְּמוּרָהּ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה
לְהַנְצִל מֵהַכֹּל, כִּי הַתְּבוּדוֹת הַיָּא מַעֲלָה עֲלֵיוֹנָה יוֹתֵר מֵהַכֹּל, אֲשֶׁר־
הָאוֹחֵז בָּזֶה.

הַהִכָּרַח לְקַצֵּר מְטַרְדוֹת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ.

יְדִידָךְ...!

א' תרעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּשָּׁב ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הַבְּחִוֵר הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
אִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מַצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִגְם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ'
וְכוּ'. מֶה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיִּקָּר, הַחֲטָא הַזֶּה בָּא רַק כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּפֵּל
בְּמִקוּמוֹת הַמְטַנְפִים, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה ח.): אֵין יֵצֵר
הָרַע שׁוֹלֵט אֲלָא בְּמֶה שֶׁעִינָיו רוֹאוֹת. וְאָמְרוּ (רִש"י שְׁלַח טו, לט; וְעִין
בְּרִישׁ טוֹר אֶרֶח חִיִּים): עֵין רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכִלֵּי הַמַּעֲשֵׂה גוֹמְרִים; כִּי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כְּשֶׁאָדָם מִפְּקִיר אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּפֵּל עַל כָּל אִשָּׁה
שֶׁעוֹבֵרֶת בְּרַחוּב, זֶה מְבִיא אוֹתוֹ לִידֵי הַחֲטָא הַגְּרוּעַ הַזֶּה, אֲשֶׁר מִי
שֶׁנִּפְלַ בְּחֲטָא הַזֶּה, נִעְקָרִים דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי
הַזֶּרַע הוּא הַמַּחֲ שֶׁל הָאָדָם, וּכְשֶׁפּוֹגֵם בְּפִגְם הַבְּרִית, עַל־יְדֵי־זֶה
נַעֲשֶׂה מְבִהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד. וְצָרִיכִים לַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּתַקוּן הַמַּחֲ, כִּי
כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לוֹ מַחֲ שָׁלֵם, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִישׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי; וְלִכְּן
רָאָה לְהַשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכֹל יוֹם עֲשֶׂרָה מְזֻמּוּרֵי תְהִלִּים, שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ
ז"ל בְּשִׁבִיל תַּקוּן הַבְּרִית, שְׁנִקְרָאִים תַּקוּן הַפְּלִלִי, וְהוּא תַּקוּן פְּלִלְיוֹת
הַחֲטָאִים (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר

אֲשֶׁר   א' תרעה   בְּנַחַל   לה

עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות תפרש שיחתך אליו יתברך, ויתבקש ותתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך, ועל-ידי-זה תצא מהחטא המגנה הזה.

נא ונא הרגל את עצמך ללמד הרבה "עין יעקב" שהם אגדות חז"ל, שיש בהם סודות נוראים, סודות נפלאים, אשר בודאי על-ידי-זה תנצל מכל רע.

תחזק את עצמך להיות בשמחה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): כשאדם שמת, אזי הקדוש-ברוך-הוא שומר אותו, שלא יבוא לפגם הברית. והחטא הזה מכניס באדם ללה; ולכן ראה להשתדל בכל מיני אפנים שבעולם להיות תמיד בשמחה, ותברח מעצבות ועצלות, שמביאות את החטא הזה.

הקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך, אם תקבל על עצמך מהיום והלאה לשמר את עיניך, ולמצא תמיד את הטוב שאתה עושה, ועל-ידי-זה תזכה לצאת מהחשך שגלכדת בו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרעה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישב ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה להשיבך דברי אמת פרצונך הלא ספרי רבנו ז"ל בידך — הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך, ומה טוב ומה נעים שתחבר את עצמך עם אנשי שלומנו היקרים, ולדבר עמם מרבנו ז"ל, ואל תתביש מפני המלעיגים.

חַמְדַּת לְבָבִי! אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ (בְּאִיִּדִישׁ), וְרַק הוּא יִתְבָּרֵךְ מְקוּם מְנוּסָךְ לְנוּס, וּבִפְרֻט כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ אֵל מְלֶךְ רוּפָא נְאֻמָּן, וְאִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפָּר לוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת אֶת הַמַּחּוּשׁ שֵׁישׁ לְךָ וְאִיךָ שֶׁנִּחַלְשֶׁת וְכוּ' וְכוּ'. וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל (ראש השנה כט.): בְּזִמְנָן שִׁישְׁרָאֵל מִסְתַּכְּלִין כָּל־פִּי מֵעֲלֵה וּמִשְׁעֲבָדִין אֶת לְבָן לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, הִיוּ מִתְרַפְּאִין, עֵין שָׁם; וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְשֹׁמֵר אֶת הַשְּׁנָה, וְאַל־סִט הֵיטֵן דַּעַם שְׁלֹא־ךָ, שְׁלִבֵּל תִּסְגֹּף אֶת עֲצָמְךָ בְּשָׁנָה, כִּי אֲזַ תִּלְךָ כָּל הַיּוֹם כְּשֹׁכּוֹר, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּלִי יֵשׁוּב הַדַּעַת, וּמְאוּמָה לֹא תִשָּׂא בְּעַמְלֶךָ. וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל בְּפִרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר (פֶּרֶק יב): הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמְשִׁיף עַל הָאָדָם שְׁנַת חַיִּים, וְאָדָם שׁוֹכֵב וְיָשָׁן, וְהוּא מְזוֹנֵנו וְרַפּוּאֵתוֹ, עֵין שָׁם; וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע שְׁבַדְבָּרִים אֵלּוּ אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ טַבַּע אַחֵר.

חַמְדַּת לְבָבִי, הָעֵקֶר בְּשִׁעָה שֶׁהוּא עֵר, יִשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מִדְּבָרִים בְּטָלִים, רַק כָּל שִׁיחַתְךָ תִּהְיֶה בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדַת ה' וּמִרְבֵּנוּ וְז"ל, שֶׁהוּא שְׂבַח הַצַּדִּיקִים, שֶׁהוּא תִקּוּן הַדְּבּוּר, וּמִזֶּה יִתְרַפָּא מִחֶךָ (עֵין לְקוּטִי-מִוֵּה"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט). וְלִמְעַן טוֹבְתְךָ הַנְּצַחִית, בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי מַחֲלָקַת וְסִכְסוּכִים, אֶתָּה בְּרַח לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזוֹ טוֹב לְךָ לְנֻצָח, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוּם דְּבַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְהִתְחַיֵּל בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי וּלְהַסִּיחַ דַּעְתְּךָ מִהָעֵבֶר וּבְכָל רַגַע וּבְכָל שָׁעָה, תִּרְאֶה לְהִיּוֹת חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם. וְאוֹדוֹת בְּנֶךָ הַמְּצַעֵר אוֹתְךָ, הָעֵקֶר תִּלְךָ בְּמִדַּת הָאֱהָבָה, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכּוֹתוֹ יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי רַבֵּנוּ וְז"ל הַקְּפִיד עַל זֶה, וּבְדַרְךָ אֱהָבָה תּוּכַל לְפַעַל אֲצִלוֹ בְּנִקְל יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר תִּלְךָ עִמּוֹ בְּחֹמֶר הַדִּין, אֶתָּה רַק תִּתְפַּעֵס עָלָיו וְתִמְרַר חַיִּיךָ, וְאוֹתוֹ תְּבִיא שִׁיְהִיָּה שׁוֹכֵב בְּיוֹתֵר, עַל-פֶּן הָעֵקֶר רַק בְּנַחַת, וְהִשָּׂאֵר לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ: "אֲנָא רַחוּם וְחַנוּן, עֲזָרְנִי לְרִאוֹת נַחַת

א' תרעט - א' תרפ בנחל לז אשר

מבני, ויזכה להתגדל תלמיד חכם ועובד ה' גדול, וילך בדרך התורה" וכו' וכו', כי התפלה מועלת על כל דבר. וכן תבקש ממנו יתברך שלא תצטרך להכותו, חס ושלום.

ההכרח לקצור.

ידידך הדורש שלומך...

א' תרעט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאוד, שותה ממזיק הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות השדוף שמדברים לך, ראה להזדרז ולגמור את זה בכי טוב, ואל תהיה בדרך, כי כל אלו שהם חכמים בעיניהם, הם נשארים בחורים מבגרים וכו' וכו', ואחר-כך סובלים צרות צרורות. וכאמת רבנו ז"ל הקפיד מאוד על בחור, שיתחזק מה שיותר מהר, ועל-כן ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להתחזק, והקדוש ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש עליך, שתזכה למצא את בת זוגך, ויהיה לך רק טוב כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

א' תרפ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבחור היקר, החפץ ומשתוקק מאוד להתקרב לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת

שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה ויאיר נרו לנצח.

מכתבך היקר היום קבלתי, ושמחתי כעל כל הון שנה כמה וכמה שבועות וחדשים לא ראיתיך ולא שמעתי ממך, והיום זכיתי לקבל אגרת ממך, ויותר מהכל עולה אצלי השמחה, שאני רואה עצם מעלת גדל הפלגת הרצון דקדושה, כי זה כמה שבועות רצופים אני חושב ממך, ורוצה להתקשר אליך, וכבר הכנתי לך כמה מכתבים, אך לא אסתייע מילתא, ובפרט שלא היה שום אתעוררותא דלתתא ממך, אף-על-פי-כן על-ידי תקף הרצון והכסופין דקדושה אליך, נתהנה רצון אצריך לכתב לי, מכל שכן וכל שכן כשאישי הישראלי מרגיל עצמו בכל יום לכסופין ורצונות חזקים אליו יתברך, זה עולה על הכל, כמובא בספרי רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימנים: לא, סו), ע"ן שם; וכמובא באריכות נפלאה בלקוטי-הלכות (חשן משפט, הלכות ערב, הלכה ג'), ע"ן שם; פי העקר הוא הרצון, שצריך מאד להרגיל את עצמו לכסף ולהשתוקק ולהתגעגע בכל עת להשם יתברך ולתורתו הקדושה, ולקיים מצוותיו יתברך, ולהשתדל תמיד שיהיו לו רצונות טובים וחזקים דקדושה, ויכסף רק לעשות רצונו יתברך באמת, ואם אף-על-פי-כן אינו זוכה לזה — מה לעשות? יתגבר לבלי להפסיק ולבטל הרצון, חס ושלום, ויתגבר ברצונות וכסופים יותר חזקים להשם יתברך, פי העקר הוא הרצון, ועקר התכלית הטובה של הנשמה הקדושה היא שתזכה שיהיו לה רצונות חזקים פל-פך להשם יתברך, עד שתזכה להפיל ברענא דרעוין רצון שברצונות, באור האין סוף ברוך הוא, ומכל שכן וכל שכן כשזוכים להוציא את הרצונות והכסופים מפיו דיקא, שיגלה בפיו לפני השם יתברך כל הרצונות והכסופים טובים שלו, ועל-ידי-זה נבנים ונתיחדים עולמות וצורפים חדשים למעלה בעולמות העליונים, וזו עצמה נפלאה מאד, שהבעל-דבר לא יכול לבלבל בשום אופן, כי הרצון הוא עולם החרות, על-פל-פנים רצוני לעשות רצונך יתברך, וכן ירחיב הדבור לפניו יתברך בכל יום,

ויגלה לפניו יתברך כל מצפוני לבו וכל פסופיו וגעגועיו אליו יתברך, שנה עקר תכלית הכל. וכמו שכתוב בזהר הקדוש, שעקר בנות הבריאה היתה להפיר אותו יתברך, וכל מה שמתחזק ברצונות ובכסופים יותר חזקים אליו יתברך, יותר רץ ונכלל אליו יתברך, וכן לעולם. ועל ידי שקידה רבה בתפלה והתבודדות יזכה להכלל בו יתברך לגמרי (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נב), עין שם. ויבטל ממנו כל גשמיותו, ויאריר עליו אור השם יתברך המאיר בכל העולם; כי באמת אין שום מציאות בלעדי השם יתברך כלל, דומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל משגח ממנו יתברך בהשגחה פרטי פרטית, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה, כמו שאמרו חז"ל (חלין ז:); וצריך להכניס ידיעה זו בלבם ודעתם, שזוהי תכלית הענוה, לבטל ישותו לגמרי ל'אין', כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ולהפך — על ידי גאונה, שמחזיק עצמו ל'יש', נמצא שמפריד עצמו מהשם יתברך, ואז עובר עליו מה שעובר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), וכמו שאמרו חז"ל (סוטה ה. קדושין ג. בבא בתרא צח), והובא בספר המדות (אות גאונה, סימן לז): מי שיש בו גאונה, אומר השם יתברך: אין אני והוא יכולין לדור בעולם, ואפלו רוח קמעה עוכרתו, ואין תפלתו נשמעת ואין לו רפואה וכו', עין שם; כי העקר הוא אמונה, שהיא ענוה, שמבטל עצמו לגמרי כאלו אינו בעולם כלל, וכמו בא בלקוטי הלכות (נדריס, הלכה ד' אות יח): ענוה ואמונה תלויות זו בזו, כי גאות היא בחינת כפירות ועבודה זרה, וכמו שאמרו חז"ל (סוטה ה.): מי שיש בו גסות הרוח, כאלו עובד עבודה זרה, ולהפך — ענוה היא בחינת אמונה, שעל ידי זה עקר התקשרות עלמא תפאה בעלמא עלאה, עין שם. ובאמת גאות באה על ידי גאון, וכמו שאמר רבנו ז"ל בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן יא): גאות ונאוף תלויים זה בזה, עין שם; וכן הוא שם (סימן קל): על ידי ענוה נצול מנאוף, אבל על ידי גדלות מתגבר עליו היצר הרע בתאנה זאת, עין שם; וכן הוא בספר המדות (אות גאונה, סימן לד): גאונה באה על ידי שלא תקנת חטאת נעורים;

וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (הלכות חלב ודבש): עַל-יְדֵי גֵאָנָה בָּא תֵאֵנוֹת נֶאֱוָף, שְׁנֵתְרֵבָה הַחֵלֶב וְהַשְּׂמֹנִיּוֹת שֶׁל הַגּוֹף, עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת גֵּאָנָה, סִימָן יז): תִּקּוֹן לְגֵאָנָה — שְׂיִתְעַנֶּה, כִּי בְּאֵמֶת גּוֹף וּנְשָׁמָה זֶהוּ בְּחִינַת עֲנָנָה וְגֵאָנָה, וְהַתְּכָלִית הִיא לְהַפְדָּה הַגּוֹף גַּם-כֵּן לְנִשְׁמָה, שְׂיִדַע שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְגַם הַטֵּבַע הוּא הַשְּׂגָחָה. וְעַל-יְדֵי שְׂמֻכְרָךְ עַל אֲכִילָתוֹ תַחֲלָה וְסוּף בְּכּוֹנָה גְדוּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה כּוֹלֵל אֶת הַמֵּאֲכָל בְּבְחִינַת עוֹלָם הַבָּא, שְׂמֻמְשִׁיף עַל-יְדֵי-זֶה רוּחַנִיּוֹת כִּידוּעַ, וְאִז נִתְאַחֲדִים הַגּוֹף וְהַנְּשָׁמָה, וְזֶהוּ תְכָלִית בְּרוּר הַמֵּאֲכָלִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), לִידַע שְׂגַם הַמֵּאֲכָל הוּא עֵצִים חַיִּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂמֻגְלָה שְׂאִין שׁוֹם טֵבַע כָּלֵל, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂנָה עֶקֶר הָעֲנָנָה, בְּחִינַת יַעֲקֹב, שְׂהִסְתַּכַּל בְּשִׁשׁ בְּכָל דְּבָר, וְיִדַע שְׂהַכֵּל בְּהַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, וְגַם הַמֵּאֲכָל וְהַמְזוֹן שְׂיִשׁ לוֹ, הַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלַהַפְדָּה — עֲשׂוֹ שְׂבָזָה אֶת הַבְּכוֹרָה — הַשֶּׁכֶל, "לֹא יַחֲפֹץ כֶּסֶל בְּתַבּוּנָה כִּי אִם בְּהַתְּגַלוֹת לְבוֹ" (מְשָׁלֵי יח, ב), וְחָשַׁב שְׂהַכֵּל טֵבַע, "כַּחֲזִי וְעֵצִים יְדִי עֲשֵׂה אֶת הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז) — תְּכָלִית הַגֵּאָנוֹת. עַל-כֵּן מִי שְׂיִשׁ לוֹ גֵּאָנָה, צָרִיף לְהִתְעַנּוֹת, וְזֶה עֶקֶר תִּקּוּנוֹ, כִּי מֵאַחַר שְׂהִיְתָה לוֹ גֵּאָנָה וְחָשַׁב שְׂהַכֵּל תְּלוּי בִּידוֹ וּבְכַחוֹ, עַל-כֵּן אֶסוּר לוֹ לֶאֱכֹל, אֲדָרְבָּה! עַל-יְדֵי שְׂיֵאֲכַל אִז יִפְגַּם יוֹתֵר, וְיִזְרִיד יוֹתֵר כֹּל הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, חַיִּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּגִלוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן תִּקּוּנוֹ — שְׂיִתְעַנֶּה, שְׂאִז הַנְּשָׁמָה וְהַגּוֹף נְזוּנִים מִהַרוּחַנִיּוֹת הָעֲלִיוֹנָה, כְּמוֹכָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֵּל, וְיִכּוֹל אַחֲרֵי-כֵן לַחְזוֹר וְלֶאֱכֹל בְּקִדְשָׁה וְדו"ק; אֲבָל בְּאֵמֶת רַבֵּנוּ ז"ל הִזְהִיר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאֹד לְבָלִי לְהִתְעַנּוֹת שׁוֹם תְּעִנִּית, וְאָמַר בְּסוּף יָמָיו, כִּי עַל-יְדֵי תְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת יְכוּלִים לְפַעַל הַרְּבָה יוֹתֵר אֲלָפִים וְרַבּוֹת פְּעָמִים יוֹתֵר מִהַתְּעַנִּיּוֹת כִּידוּעַ שְׂיִחָה זו, כִּי עַל-יְדֵי שְׂאָדָם מִיַּחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם מִיַּחַד וּמְפָרֵשׁ כֹּל שְׂיִחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מֵהַשְּׂעוּבָר עָלָיו הַכֵּל לְכֹל מְסַפֵּר לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִמְצָא, שְׂעַל-יְדֵי בְעֲצָמוֹ כּוֹלֵל אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂנָה עֶקֶר הַתִּקּוּן שֶׁל הַגֵּאָנָה, כִּי עַל-יְדֵי תְפִלָּה מְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, וְנִכְלָל בְּתְכָלִית הָעֲנָוָה.

אֲשֶׁר   א' תרפא   בנחל   מא

ויש לומר על-פי זה מה שפכתב: תקון לגאונה — שיתענה, שהוא תענית הדבור, שימעט ביותר בדבור, ולכל ידבר רק דברים קדושים, דבורי תורה ויראת שמים ותחינות ובקשות והתבודדות, ויזהר מאד מלשון-הרע וליצנות וכל דבורים אסורים, ובפרט נבול פה, חס ושלום, כי על-ידי פגם הדבור — נפגם הברית כידוע, ולהפך על-ידי שלמות הדבור בלשון-הקדש, שמקדש דבורו — זוכה לתקון הברית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט); ואם תעין היטב בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן נח), תמצא שם כלול כל מה שפכתתי עין שם; "חטאת פימו דבר שפתימו וילכדו בגאונם" (תהלים נט, ג), על-ידי חטא הדבור נלכדים בעון גאונה, וזו גלות השכינה, עין שם; כי עקר התגלות השכינה הוא על-ידי אמונה. ועתה מבארת קשיתך היטב הדק. וקשיה השניה גם-כן מבארת בפנים התורה נ"ח, עין שם; ויוסף שזכה לתקון הברית, פתיב ביה "וירפב במרפבת המשנה" (תהלים מא, מג), שעל-ידי שמירת הברית זכה לשפע כפול וכו' וכו', ואי אפשר לי לבאר יותר, מפמה טעמים בענינים אלו, ודי לחכימא. ואם תכניס מחך היטב, תבין ותמצא הכל בהתורה הנ"ל. אחי היקר! חזק ואמץ, ואני שמח מאד שאתה שוקד בשלחן ערוך, בן תלמד להלן בסדרן דיקא פאשר דברנו, ובקרוב אשלח לך עוד כמה מכתבים שהכנתי לך.

הדורש שלומך, ומצפה לשמע ולראות טובתך הנצחית...

א' תרפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, א' חגכה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מב אָשֶׁר א' תרפב בנחל

ראה לעֶסֶק הרִבָּה עִם בְּנֵי־אָדָם בְּכָל יוֹם מִרְבֵּנוּ וְז"ל, כִּי זוֹ סִגְלָה גְדוֹלָה מְאֹד לְהוֹלֵדָה כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נג. וְכֵן טוֹב שְׂתַעֲשֶׂה לְאַשְׁתָּף ה"א שֶׁל כֶּסֶף שְׂמִסְגָּל לְהוֹלֵדָה. וְהִיָּה טוֹב מְאֹד שְׂתִלְמַד בְּכָל יוֹם אֶת הַמַּאמֵר הַנּוֹפֵלָא הַזֶּה הַמְגַלָּה סוּדוֹת נוֹרְאִים בְּעֵנֵינּוּ הוֹלֵדָה, וְכֵן לֹאמַר עַל זֶה הַתְּפִלָּה מ"לִקוּטֵי־תְּפִלוֹת", וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִנְיָא, וּתְבַשֵּׁר לִי בְּקִרּוֹב בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרפב.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מַקְזָן, א' דְּחִנְכָּה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָף הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

ראה לחֶזֶק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְתַמִּיד תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְהַסְתַּכֵּל עַל הַהֲשָׁנָה, שְׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁיֵּחַ בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט, כִּי אֵין דְּבַר שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מְעַצְמוֹ, אֶלָּא הַכֹּל בְּהֲשָׁנָת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אִם מְכַנִּיס אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, אִזּוֹ רֹאֶה גְּסִים נִגְלִים, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי שְׂאָדָם מְחַדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת הַהֲשָׁנָה, וּבַפְּרִט עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים, צְרִיכִים לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת הַדַּעַת הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל בְּהֲשָׁנָה פְּרִטִית, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָא לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֹסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ (לִקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), כִּי אֵין בַּעַל הַנֶּס מְכִיר בְּנִסּוֹ (נִדָּה ל'): וְאִם הִיָּה הָאָדָם מְכִיר בְּנִסּוֹ, הִיָּה תַמִּיד מוֹדָה וּמְשַׁבַּח וּמְפָאֵר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

נָא וְנָא אֵל תְּהִיָּה שְׁבוּר מְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף

אָשׁר   א' תרפג   פּנחל   מג

תראָה ישועות גדולות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, ואף שאני יודע שכואב לך מאוד מאוד ממה שעובר עליך בבית ובחוץ, עם כל זאת תרגיל את עצמך לילך בדרך הנפלאה הזו שגלה לנו רבנו ז"ל — תורה והוראה.

בענין ששאלת על הפסוק (משלי כג, כג): "אמת קנה ואל תמכר", עין ברש"י (עבודה זרה, דף ד:), שפרש: אמת קנה — הוצא הוצאות על תלמוד תורה, ואל תמכר — בחנם למודים אחרים, הינו שתורה צריכים לקנות עם כסף מלא, אבל לא למכר אלא ללמד עם אחרים בחנם. וזה כל ענינינו, שאנחנו צריכים למסר נפשנו לקבל הרבה מרבנו ז"ל. וברגע שיש לנו את רבנו ז"ל, עלינו למסר את נפשנו ולחלקו למי שרק יכולים, כי זה ענין הפצת מעינות החכמה חוצה.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא שתהיה לי לעזר להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, כי זה חלקי מפל עמלי, שזה חלקי רצוני וכסופי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרפג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ א' דחנכה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאוד מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

דיין בריעף מיט די געלד להדפסה האב איך דער האלטן שוין מער פון אן חדש. נאר בעוונותינו הרבים בין איך נישט בקו הבריאות די גאנצע צייט, ונוסף אויף דעם וואס איך בין זייער זייער פארנומען מיט דרוקען נייע ספרים, און אויף רעדן מיט נייע

מד   אָשֶׁר   א' תרפג   בַּנְחָל

מְקַרְבִּים יַעֲדֵעַן טָאג אײַבער דָּעם אײַז נְתַעֲכַב גײַוואָרן דָּאס שְׂרײַבֶּען
צו דיר זײ מיר מוֹחֵל.^ב

נְעַכְטֵן בײַנאַכט אײַז גַּעקוּמַען צו מיר ... גרוֹ יֵאִיר, און האט
גיבֶרענגט פון דיר נאָך אַ טָשַׁעק לְהַדְפָּסָה, וואס זאל אײך דיר זאָגן
מײַן טײַעֲרַער יֵדִיד, כָּל זְמַן אונז זײַנען מְלַבֵּשׁ אין גוֹף הַגִּשְׁמִי קֶעֶנן
מיר זײך נישט פֿאַר שְׂטַעלֵן דָּעם גְרוֹיִסֶען זְכוּת הַרְבִּים וואס ווערט
אײַך גיטוהן אײַך דער גאַנצער וועלט דוּרֵךְ הַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
ווארום עס אײַז לײַדער דא אײַך דער וועלט צו בְּרַאכֶּענַע און דער
שְׂלֵאגֶענַע נְשָׁמוֹת וואס גײַען אַרום נַע וְנַע און טָרַעפֵּן נישט קײן
מָקוֹם מְנוּחָה, און קײן חֲזוֹק און נְחֻמָּה פון זײַער גְרוֹיִסֶע מְרִירוֹת
און צָרוֹת. און דא קומט דער הייליגער רבי וואס זײַן אור און חיות
און רוח הקדש אײַז מְלַבֵּשׁ אין זײַנע סְפָרִים (עײַן לקוטי-מוֹהַר"ן, חלק
א', סימן קצב), און טוט זײ מְחַיֶּה און מְחַזֵּק זײַן און בְּלֹאזֵט אין זײ
אַרײַן אײַן גײַע רוח חיים און האַפֶּענונג און דעמוטיגונג אז עס אײַז
נאָך נישט עק וועלט, חס ושלום, און השם יתברך אײַז מלא כל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עס אײַז נישטא קײן שׁוּם מְצִיאֹת אוסער איהם,
וְעַל־כֵּן קֶען מַעַן נאָך אַפְלוּ פון דָּעם עָרְגֶסטען מַצַּב און יֵרִידָה
אַרוֹיִס גײַן און צוריק קערין צו איהם ווייל ער אײַז אײַן אָב הַרְחֻמָּן,
וּבִפְרֵט די נְשָׁמוֹת וואס זײַנען נְכַשָּׁל גײַוואָרן אין פֿגֶם הַבְּרִית —
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְחֻמָּנָא לְצֵלָן, אײַך זײ אײַן רְחֻמְנוֹת גָּאָר
גְרוֹיִס ווארום השם יתברך ווייסט ווער האט זײ געברענגט צו דָּעם
חָטָא, כּי הוּא יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל־כֵּן דָּן אוֹתוֹ לְכַף
זְכוּת (עײַן לקוטי-מוֹהַר"ן, חלק ב', סימן א').^ג

(ב) לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָה כְּכֹר יוֹתֵר מִחֲדָשׁ, רַק בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים,
אײַנײַ בקו הַבְּרִיאֹת כָּל הַזְּמַן. וְנוֹסֵף עַל זֶה, אָנִי מֵאֵד מֵאֵד טָרוּד בְּהַדְפָּסַת סְפָרִים
חֲדָשִׁים, וְעוֹד לְדַבֵּר עִם מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים כָּל יוֹם, לְכֵן נְתַעֲכַבְתִּי לְכַתֵּב לָךְ. רֵאֵה לְמַחֵל
לִי.

(ג) אַתְּמוֹל כְּלִילָה בָּא אֵלַי ... גרוֹ יֵאִיר, וְהִבִּיא לִי מִמָּךְ עוֹד צֵיק לְהַדְפָּסָה. מָה אָגִיד לָךְ,
יֵדִידִי הַיָּקָר, כָּל זְמַן שְׂאָנְחֵנוּ מְלַבֵּשִׁים בְּגוֹף הַגִּשְׁמִי, אײַן אָנוּ יְכוּלִים לְחַאֵר לְעַצְמֵנוּ אֶת
גְּדֵל זְכוּת הַרְבִּים מַה שְׂפּוֹעֵל בְּכָל הָעוֹלָם עֲנִין הַדְפָּסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הַיּוֹת וּמִסְתּוֹכְבוֹת

אָשֶׁר א' תרפג בנחל מה

טײַערער ברוּדער, דער רבי זאָט (לקוטי־מוהר״ן, חלק ב', סימן ב') דאס די טעג פון חנכה איז טעג פון הודאה, וואס מען דארף געבן השם יתברך א תודה והודאה אויף די אלע נסים און חסדים וואס ער האט גיטוהן צו אונז בימים ההם ובזמן הזה.

טײַערער ברוּדער, דער הייליגער רבי לערנט מיט אונז אזוי איין דרך, וואס איז דער דרך פון משיח צדקנו שיתגלה במהרה בימינו דרך של תודה והודאה, דרך התפלה וההתבודדות.

למען השם לטובתך הנצחית, רעד זיך אויס דאס הארץ יעדען טאג פאר השם יתברך, און זיי זיך זייער מחזק צו זיין שטענדיק פרייליך בפנים שוחקות.

ההכרח לקצר מחלשתי הגדולה עכשו, נא ונא זיי מתפלל פאר מיר איך זאל האבן א רפואה שלמה.

אם ירצה השם די אנדערע וואך וועל איך דיר שרייבען מיט

בעולם נשמות שבורות ומכות, והן מסתובבות נע נוד ואינן מוצאות מקום מנוחה וחיוק ונחמה, מהמרירות והצרות הגדולות שלהן, והנה בא הרבי הקדוש שהאור והחיות והרוח הקדש שלו מלבשים בספריו (עין לקוטי־מוהר״ן, חלק א', סימן קצב), ומתיה ומחזק אותם, ומפיח בהם רוח חיים חדשה וחקונה, שזה לא סוף העולם, חס ושלום. והשם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ועל־כן אפשר מהמצב הגרוע ביותר לצאת ולחזור בתשובה אליו יתברך, כי הוא אב הרחמן, ובפרט הנשמות שנכשלו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, עליהן רחמנותו יתברך גדולה מאד, כי הקדוש־ברוך־הוא יודע מי הביא אותם לחטא הזה, כי הוא יודע מקומו של כל אחד ואחד, ועל־כן דן אותו לכף זכות (עין לקוטי־מוהר״ן, חלק ב', סימן א').

(ד) אחי היקר! רבנו ז"ל אומר (לקוטי־מוהר״ן, חלק ב', סימן ב'), שמי חנכה אלו ימי הודאה, שצריך לתת להשם יתברך תודה והודאה על כל הנסים והחסדים שעשה לנו בימים ההם בזמן הזה.

(ה) אחי היקר! רבנו ז"ל לומד אתנו כזו דרך, שזו הדרך של משיח צדקנו וכו'...
(ו) למען השם לטובתך הנצחית, תשיח את כל לבך בכל יום אל השם יתברך, ותראה לחזק את עצמך תמיד בשמחה ובפנים שוחקות.
(ז) תתפלל בשבילי, שתהיה לי רפואה שלמה.

הדורש שלומך...

א' תרפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֶּץ ב' חֲנֻכַּה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ מְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה.

מֵה אִמְר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשָׂמַח מְאֹד שֵׁשׁ לָנוּ רַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, עֲצוֹת כְּאֵלוֹ, חֲבָרִים כְּאֵלוֹ, וְרֵאוּי לָךְ לְהִתְחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים הַעוֹסְקִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְאִינָם מְטָעִים אֶת עֲצָמָם כָּלֵל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוֹלִים לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ גַּם בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַהִתְקַרְבוּת צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּאֲמַת. וְעַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת — לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֹל מִי שֶׁמְתַמֵּיד בְּיוֹתֵר בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֶצְלוֹ מְאִיר יוֹתֵר רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אוֹר פָּנָיו שֶׁכָּלוּ וְחֲכָמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר (לְקוּשֵׁי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב), וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁלּוֹמֵד יוֹתֵר סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, מְאִירִים בּוֹ פְּנֵי רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר. וְעַל-כֵּן תִּתְחַבֵּר רַק עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁלוֹמֵדִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי סֵתָם הַבָּלִים לֹא מַעֲלָה וְלֹא מוֹרִיד וְכוּ'.

רְאֵה, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַק לְהַפְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַמִּיד תִּשְׁתַּוְּקַק רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה הַלְמוּד שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים מִרַבְּנוּ ז"ל, כִּי

(ח) אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, שְׁבוּעַ הַבָּא אֶכְתֹּב לָךְ יוֹתֵר בְּאַרְיכוֹת.

אָשֶׁר   א' תרפה   בַּנְחַל   מִז

"שְׁנֵי תְּשׁוּעַת אָדָם" (תהלים ס, יג), מֵה יָכוֹל לַעֲזֹר לָךְ בֶּן אָדָם? כְּלוּם.
הוּא רַק חַי בְּדַמְיוֹן, וְרוּצָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אֶת הַדְּמִיוֹן, וְעַל־כֵּן בָּרַח
לָךְ אֶל תּוֹךְ סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, וּבִפְרֻט
בְּיָמִים קְדוּשִׁים אֵלוֹ, שְׁמַאִיר הָאוֹר הַגָּנוּז, כִּי מִדְּלִיקִים ל"ו גְּרוֹת,
כַּנְגֵד הַל"ו שְׁעוֹת שֶׁהָאִיר אוֹר הַגָּנוּז לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן. וּבְאַמֶּת מִי
שֶׁמְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל: הֵן בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן"
וְהֵן בְּ"סִפְרֵי-מַעֲשֵׂיֹת", הֵן בְּ"סִפְרֵי-הַמַּדּוֹת" וְהֵן בְּשִׂיחוֹתָיו
הַקְּדוּשׁוֹת, שֶׁם יִמְצָא אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה. וְעַל־כֵּן עָקַר הַהִתְקַרְבוּת
אֶל רַבְּנֵי ו"ל תְּלוּי רַק כְּפִי הַתְּמַדַּת הָאָדָם וְשִׁקִּידָתוֹ בְּסִפְרָיו
הַקְּדוּשִׁים. כִּי מִלְּבַד זֹאת הַכֹּל הֵבִיל וְרַעוּת רוּחַ, זְקָנִים וּנְעָרִים וְכו',
וְכו', זֶה סֵתֵם רוּחַ, הָעֵקֶר — מָה אָמַר רַבְּנֵי ו"ל? וְמָה רוּצָה מֵאַתָּנִי
רַבְּנֵי ו"ל? זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂאֵלְתָנּוּ, שְׁעֲלִינוּ לְשֵׁאל אֶת
עֲצָמָנוּ, וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּו בְּתוֹךְ סִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים,
כַּמוּכָא הַרְבֵּה בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנ"ף ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה').
וְרֵאוּי לָךְ לְלַמֵּד אֶת הַהַלְכָה הַזֹּאת הַבְּנוּיָה עַל הַתּוֹרָה מִלְּקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן ח', שֶׁשֵׁם מְדַבֵּר רַבְּנֵי ו"ל, שְׁצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ
אֶת הַרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק. וּמְבָאָר מוֹהֲרַנ"ף ו"ל, כִּי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ
שֶׁל הַצַּדִּיק מְנַחֵת בְּתוֹךְ סִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאַיִנוּ מְטֵעָה
אֶת עֲצָמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, ג' דִּחְנֻכָּה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרו
יָאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי אין זו עצה לפל
 בדעתו, ועובר על כל אחד ואחד בזה העולם צרות ויסורים
 ומכאובים, ואשרי מי שמחזיק מעמד. וזה היה עקר גדלת אנשי
 שלומנו היקרים, שהחזיקו מעמד מכל מה שעבר עליהם, והיו
 ביניהם חדושים נוראים ונפלאים מאד, שהיו דבקים בו יתברך
 בדבקות אמת, ומבחוץ לא הפירו בהם כלל, אדרבה סבלו חרופין
 וגדופין מאנשי דלא מעלי, ואף-על-פי-כן ברחו אליו יתברך ביתר
 שאת וביתר עז, ודבקו את עצמם בו יתברך, ולמדו את התורה
 הקדושה מתוך הדחק. והפרתי את אחד מאנשי שלומנו היקרים,
 שהיה עני גדול מאד, ובקשי היה לו לחם לאכל, והיה לו בית מלא
 ילדים, עם כל זאת היה מתמיד מאד בלמוד זה הקדוש. ושמעתי
 מכמה מאנשי שלומנו שהפירוהו היטב, שהאדם הזה — היה שגור
 על פיו כל הזנה בעל-פה ממש, ואף-על-פי-כן החזיק מעמד,
 ותמיד היה לו חיוך על פניו. וכל אימת שראיתיו — היה גורס
 זה. וכן הפרתי את אחד מאנשי שלומנו היקרים, שהיה תמיד
 מתבודד עמו יתברך, וכשהלך ברחוב — דבר הרבה עמו יתברך,
 ולא היה לו עסק עם אף אחד, אלא תמיד היו פניו לזהטות מרב
 אור וזו השכינה, ותמיד מלמל בשפתיו תפלות ותחנונות ובקשות,
 ובחוץ חשבו שאדם זה מטורף ואינו שפוי בדעתו וכו' או שוטה
 הרבה וכו'. ראה ועמד והתבונן, אדם צדיק בזה שהפרת פניו ענתה
 בו, שהיה דבוק בדבקות אמת בו יתברך, עם כל זאת חרפוהו
 וגדפוהו. וזה היה אפלו בין אנשי שלומנו, ומהיכן אני מכיר אותו?
 כי כמה מאנשי שלומנו ספרו לי, שהיו עמו יחד, וראו את עבודתו,
 כי לא היה יכול להתחמק מהם, היות שנסעו יחדו לנסיעות, אזי
 לנו עמו בלילה. וכמו-כן יש לי עוד המון ספורים מאנשי שלומנו
 היקרים, עובדי השם באמת, ואף-על-פי-כן היו נעלמים ונסתרים
 מעיני כל. ושמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], שאמר: בנדאי
 נמצאים בין אנשי שלומנו צדיקים קדושים, אבל צריכים הרבה
 לחפש אחריהם, כי הם נעלמים ונסתרים מעיני כל, ואפלו אם אינם
 רוצים שיהיו נעלמים ונסתרים מעיני כל, כבד דואגים מן השמים

אָשֶׁר א' תרפו בנחל מט

שִׁיְהִיוּ מְכַסִּים וְנַעֲלָמִים מְעִינֵי כָל... כִּי יוֹצְאוֹת עֲלֵיהֶם מִחֻלְקַת
וּמְרִיבוֹת וְכוּ', וּמְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם כָּל דְּבַר אָסוּר וְכוּ', עַד שֶׁבָּנִי אָדָם
מִתְרַחֵקִים מֵהֶם לְגַמְרִי, וְדַבְּרֵי פִי חָכָם חֵן.

רְאֵה לְכַרְחַת רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִדְעַ שְׂאִין לָךְ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אַתְּ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם תִּהְיֶינָה לָךְ בְּרוּרוֹת יְדִיעוֹת אֵלֹהִים, אַז תִּצְלִיחַ
דְּרַבְּךָ תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ, ד' דְּחֻנְפָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יָאִיר.

לְנַכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים
מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלֵא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַל כָּל הַחֹסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

רְאֵה לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֶד חָנָם
שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ בִימֵי חֲנֻכַּת הַקְדוּשִׁים, שֶׁהֵם יָמֵי
תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁהֵם שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא (לְקוּשִׁי-מִזְהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
ב'), כִּי רְאוּי לָנוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, לְשִׁבְחַת וּלְפָאֵר, לְרוֹמַם וּלְנִשְׂא אֶת
הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, שְׁזַכְּנוּ לִידַע מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, אֲשֶׁר לוֹקַח אוֹתָנוּ
מִמְּקוֹם שְׂאֵנָחֵנוּ נִמְצָאִים, בְּעַמְקַ בּוֹר וְדוּת, וּמְנַקֵּה אוֹתָנוּ וּמְלַבֵּישׁ
אוֹתָנוּ בְּלִבוּשֵׁינָנוּ נְהוֹרִין, וְלָכֵן רְאוּי לָנוּ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עַל זֶה.

מה אמר לך, ידידי היקר, צריכים לברח מאד מאד מלצים, כי הליצנות היא פתח הטמאה, וחקמינו הקדושים הזהירונו מאד מאד על מדת הליצנות, שעוקרת את האדם לגמרי, ומחסירה לו פרנסתו, ונופל בגיהנום, ובאים עליו יסורים, כמאמרם ו"ל (עבודה זרה יח): כֹּל הַמְתַּלְוֹצֵץ — נוֹפֵל בְּגֵיהֵנוֹם; כֹּל הַמְתַּלְוֹצֵץ — מְזוֹנָתוֹ מִתְמַעֲטִים; כֹּל הַמְתַּלְוֹצֵץ — יְסוּרִים בָּאִים עָלָיו וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְיָדוּעַ שְׁמוֹ הַרְנִ"ת ו"ל הַקָּפִיד עַל לִיצְנוּת יוֹתֵר מִהַכֵּל, וְאָמַר: כֹּל זְמַן שֵׁשׁ לְאָדָם רְצוֹן וְחֶשֶׁק לְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל, אִפְלוּ שָׁנַפֵּל בְּמָקוֹם שָׁנַפֵּל, אֲכַל בּוֹ בְּרָגַע שֶׁהוּא נִכְנָס בְּלִיצְנוּת, אִזִּי עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, כִּי עִם לִיצְנוּת יְכוּלִים לְהַכְחִישׁ שָׁמַיִם וְאָרֶץ רַחֲמָנָא, לִישׁוֹב, הֵינּוּ מִי שֶׁבָּרָא אוֹתָם, כִּי הִלִּיצְנוּת הִיא מְקוֹר הַקְּלָפָה, מְקוֹר הַטְּמָאָה, מְקוֹר הַזְּהֵמָה, וְעַל־כֵּן צָרִיכִים לְבָרַח מֵאֵד מֵאֵד מִלִּיצְנִים. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ מִתְחִיל אֶת סִפְרוֹ: "וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם אֲנָשֵׁי פְּלִישְׁתִּים, וְאַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא רָצָה לְגוֹר בִּיגִיָּהֶם (עבודה זרה ט). כִּי הִלִּיצְנוּת הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וּבִיּוֹתֵר צָרִיכִים לְשָׁמֵר לֹא לְהִתְחַבֵּר עִם לִיצְנִים שֶׁמְסֻתּוֹבָבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי דָבָר רַבָּנוּ ו"ל הוּא עֲנִין שֶׁל תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ, וְעַל־כֵּן צָרִיכִים לְבָרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח על זה שאנחנו מסתובבים בין אנשים תמימים. וראה לנצל את הזמן היקר שלך לתורה ולתפלה ולשיחה בינה לבין קונך, כי מה ישאר לך? רק זה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרפז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ ד' דחגכה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ

וּמִשְׁתַּוְּקָק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אָחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהִיָּהּ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הֵתְחַזְּקוּת וְהֵתְאַמְּצוּת חֲדָשָׁה בְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה מִמָּשׁ, כְּפִי הִירִידוֹת וְהִבְלָבוּלִים וְהֵהִשְׁלָכוֹת הַמְּגִיעוֹת מִלְּמַעְלָה דִּיקָא, כִּי מִחֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וּמִחֻטָּאֵי הַדּוֹרוֹת נִתְהַוָּה הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ חַיִּים, שְׁלֹא יִכְנַס מִי שְׂאִינוֹ רְאוּי. וְהִנֵּה הָעֵץ חַיִּים זֶהוּ הַגֶּן־עֵדֶן הַתְּחִלּוֹת פְּיֻדוּעַ, אֲרָצוֹת הַחַיִּים מִקּוֹר הָאֱמוּנָה, שְׂוָה עֵקֶר הַחַיִּים, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוֹ ז"ל (עֵץ שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן לב): מִי שְׂיֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה — חַיָּו חַיִּים; כִּי בְּאַמְתֵּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דּוּמִם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל בְּהִשְׁגָּחָה נִפְלְאָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַחַיִּים הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלַעְדֵי אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא הִיָּה חַיּוֹת וְקִיּוּם לְשׁוּם דְּבָר שְׂבַעוֹלָם. וְאֱמוּנָה בְּעֲצָמָה הוּא מְדַת הַמְּלָכוֹת, שְׂכּוּלָלֶת כָּל הַמְּדוֹת פְּיֻדוּעַ, עַל־כֵּן הָעֵקֶר לְהִיּוֹת חֲזַק וְאַמִּיץ מְאֹד בְּאֱמוּנָה, וְאִף שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׂעוֹבֵר — קִטְנוּת וִירִידוֹת וְדִינָיִם וּבְלָבוּלִים וְצַמְצוּמִים רַבִּים מְאֹד, וְנִדְמָה לָךְ שְׂכָבֵר אֲבֻדָּת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם.

אָחִי, אָחִי! תִּהְיֶה חֲזַק מְאֹד בְּאֱמוּנָה, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר נִסְתָּר בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיַּי הַסְּתָרוֹת, וּכְשֶׁתִּדְעַ עַדִּיעָה זֹו, אַז יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָנָן, וְיֵאִיר עָלֶיךָ מְלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִמְתַּק מִמֶּךָ הַכֹּל. וְרַבְּנוֹ ז"ל מְפָרֵשׁ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רטו): "וַיַּעֲמֵד הָעַם מִרְחוֹק וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ, יח), כִּי בְּאַמְתֵּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי יִתְבָּרַךְ, וּמֵה שְׂנִסְתָּר מִמֶּנּוּ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק מִחֲמַת חֻטְאֵתוֹ וְעוֹנוֹתָיו שְׂחֻטָּא וּפְגָם עַד עַכְשָׁו, אִךְ כְּשֶׁאָדָם נִתְעוֹרֵר לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַז נִתְעוֹרְרִים כְּנִגְדּוֹ הַחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת שְׁהֵם הַקְּלָפוֹת וְהַמְּשַׁחִיתִים שְׂבָרָא, וְרוֹצִים לְמַנְעוֹ מִלְּהַכְּנִס אֶל תּוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה, וְכִךָ רְאוּי לוֹ, מֵאֲחַר שְׂנַמְשֶׁךְ אַחַר חֻטְאָיו, אִךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב הַרְחֵמָן וְחַפְּץ חֶסֶד מְאֹד לְקָרֵב אֵלָיו כָּל הַרְחוּקִים וְהַנְּפּוּלִים וְהַנְּשָׁלְכִים לְתַכְלִית הַדִּיּוּטָא הַתְּחִלּוֹת לְתוֹךְ

נב אָשֶׁר א' תרפח בַּנְחַל

עמקי השאול תחתיות, על-פן שולח לו מניעות, והוא יתברך מסתיר עצמו בהם, וכל זה בשביל הבחירה והנסיגה לראות איך תתגבר ותתחזק וכנ"ל. ויש לנו רבי בזה, אשר מגלה לנו נפלאות כאלו — להסתתר אצלו יתברך אף שעובר מה שעובר — אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלנו; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

א' תרפח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר מקץ, ה' דחנכה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום, ועקר ההתחזקות הוא שמחה, לשמח את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ולא לפל בדתו מפל מה שעובר עליו, פי ההכרח שיעברו על האדם כל מיני צרות ויסורים ומכאובים רעים וכו' וכו', והכל נסיונות מלמעלה, פי רוצים לראות אל מי יפנה בעת צרה, ועל-פן ראה לא להיות בטלן, אלא תקח את עצמך בידיך. ובפרט עכשו בימי חנכה הקדושים, תתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמך, שלא עשאך גוי כגויי הארצות ונבראת מזרע ישראל, אשר השמחה הזאת עולה על כל השמחות ורבונו ז"ל הזהירנו על זה ביותר, פמוכא בדבריו הקדושים (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), שצריכים לשמח מאד מאד, ועקר השמחה היא שלא עשני גוי. ומספרים מהצדיק איש האלקי, נורא מאד רבי משה ליב מסאסוב, זכותו יגן עלינו, שבכל בקר בשעה

אֲשֶׁר   א' תרפח   בַּנְחֹל   נג

שְׁבַרְךָ אֶת הַבְּרָכוֹת: "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", רַקֵּד אַחֲר־כָּךְ כָּל הַיּוֹם, וְאָמַר: אֵיךְ הָאֵב שׁוֹיִן מֵיִינָס אֶפְגְּעוּמָעַן פּוֹן יַעֲצֹט אֵן וָוֵאֵס אֵיךְ טוֹ אִיז הַכֵּל רְנַח^ט; כְּאוֹמֵר, שְׂזוּ הִיְתָה עַקֵּר שְׁמַחְתּוּ — שְׁנִבְרָא יְהוּדֵי וְלֹא עֲשֵׂנִי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וּמָה שְׂזוֹכָה עוֹד בְּמִשָּׁךְ הַיּוֹם לְקַיִם מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים — צִיצִית וּתְפִלִּין וּמְזוּזָה וְכוּ' וְכוּ', זֶה כְּבָר הַכֵּל רְנַח. עֲמַד וּרְאֵה אֵיךְ צְדִיק קָדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה הִיָּה צְרִיף לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֵיךְ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמָנוּ עִם זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְאֵין צְרִיכִים לְהַסְתַּכֵּל אֶפְלוּ עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ שְׂאִינָם מַחֲיִים אֶת עַצְמָם בְּזֶה, כִּי סוּף כָּל סוּף יִמְיָנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן וְעוֹד מְעַט נִצָּא מִפֶּה, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָנוּ לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאַחַר? ! וְאִם נַחֲיָה בְּצוּרָה כְּזוֹ, אִז הַחֲיִים יִלְכוּ לָנוּ בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי.

עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים הֵם יְמֵי תוֹדָה וְהוֹדָאָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), צְרִיף לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְתַן תוֹדָה וְהוֹדָאָה מְאֹד מְאֹד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְהַתוֹדָה וְהַהוֹדָאָה זֶה שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם מְרַגֵּל אֶת עַצְמוֹ תְּמִיד לְתַת תוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְמַשֵּׁיף עַל עַצְמוֹ אוֹר עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, לֹא-כֵן אִם יֵשׁ לְאָדָם תְּמִיד טְעָנוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִז רַחֲמָנָא לְצַלָּן, סוֹבֵל מְרִירוֹת הַגִּיהֵנוּם. וְעַל-כֵּן רְאֵה, יְדִידֵי הַיָּקָר, מָה לְפָנֶיךָ.

יֵשׁ דְּבוּר מִמוֹהַר"ן תּוֹ"ל, שְׂאָמַר פַּעַם: אִם אָדָם אוֹמֵר עַל כָּל שְׁעוֹבֵר "עֵס אִיז מֵיט גְּרוֹיִס חֶסֶד", וְנוֹתֵן תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִז אוֹמְרִים מְלַמְעֵלָה: זֶהוּ חֶסֶד? אֲנַחְנוּ נִרְאֵה לָךְ מָה זֶה חֶסֶד, וּמְמַשִּׁיכִים לוֹ חֶסְדִּים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים. אֵךְ אִם מְתוֹלָגֵן תְּמִיד, וְאוֹמֵר שְׂמֵר לוֹ, וְהַכֵּל הוֹלֵךְ לוֹ לְהַפּוֹף, אִז שׁוֹאֲלִים מְלַמְעֵלָה: זֶה נִקְרָא רַע? אֲנַחְנוּ נִרְאֵה לָךְ מָה זֶה רַע, וְאִז מְמַשֵּׁיף עַל עַצְמוֹ דִּינָיִם

ט) אִנִּי אֶת שְׁלֵי כְּבָר קִבְלָתִי הַיּוֹם, וְכָל מָה שֶׁאֲעָשֶׂה מֵעַתָּה זֶה הַכֵּל רְנַח.
י) זֶה הַכֵּל עִם חֶסֶד גְּדוֹל.

קשים ומרים עד מאד, רחמנא לצלן. ולכן ראה, ידידי היקר, לא להיות בטלן, אלא תתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא שהיה יכול להיות הרבה יותר גרוע ממה שהוא, ואם תחזיק מעמד, אז תרגיש ערכות, נעימות, ידידות, זיו שכינת עזו ותברך בעולם הזה.

ראה להרגיל את עצמך לדבר עמו ותברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ולשער כלל, ואם לא באנו להתקרב אל רבנו ז"ל אלא שייגלה לנו את ענין תפלה והתבודדות ותודה והודאה, כבר היה כדאי, ומכל שכן שיש לנו כל הספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", שהוא מלא עצות נוראות ונפלאות, מלא רעצעפטן (מרשמים) של רפואות ותרופות על כל מיני מחלות שבעולם; אשרי מי שישקד בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרפט.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערכי-שבת-קדש לסדר מקץ, ה' דחנכה ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי. אהובי, אחי! רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד להיות חזק באמונה, ואמר (עין שיחות-הר"ן, סימן לג): אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, אבל אצלי העקר הוא האמונה, כי באמת כל הירידות והנפילות וכו' שעוברות על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות הכל מפגם אמונה, כי באמת כשאדם מכניס בדעתו אשר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו ותברך, והוא ותברך משגיח בהשגחה פרטי פרטית על כל תנועה ותנועה, אז לעולם לא היה נופל בדעתו, כי ה' נתן

אֲשֶׁר   א' תרפט   בנחל   נה

נה' לקח, יהיה שם ה' מברך מעתה ועד עולם, והיה תמיד בשמחה עצומה, ערם בא לעולם וערם יצא, ועל-כן מה ולמה לכלות ולבלות את הימים טובים שהשם יתברך נותן לנו במיריות, בעצבות ובדאגות, יותר טוב לשמח בו יתברך ולהחיות את עצמו עם נקדת המצוות שזוכה לקיים בכל יום — יציית, תפלין, צדקה, תורה ותפלה, שבת וכו' וכו', וצריך שתדע שאי אפשר להנצל מפגעי ומקרי הזמן בשום אופן שבעולם, כי אם על-ידי התבודדות, להיות רגיל בשיחה בינו לבין קונו, ולספר לפניו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה כל ענינו וכל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, כֹּאֲשֶׁר מִסְפָּרִים וּמְדַבְּרִים עִם חֵבֵר טוֹב.

חַמֻּדַת לְכַבִּי! אֵל יִפְתָּךְ יִצְרָךְ כִּי יֵשׁ עֲצָה אַחֲרַת, כִּי הִכַל הֶבֶל וְיִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְאֵי אֲפָשֶׁר לְאַחֵז אֶת הַיּוֹם, כִּי אִם עַל-יְדֵי מַעֲט שִׁיחָה וְתַפְלָה לְשִׁיחַ וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וְכִשְׁאֲחַד נֹתֵן לָךְ אִיזוֹ עֲצָה אוֹ הַנְּהִיגָה, צְרִיךְ שְׁתַּדַּע עִם הַתְּבוּדוֹת — יֵשׁ בָּהּ מַמָּשׁ, אָבֵל בְּלֹא הַתְּבוּדוֹת — אֵין בּוֹ שׁוּם מַמָּשׁ, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים הָאֲמִתִּיִּים וְהַנְּצִחִיִּים הוּא רַק לְהִתְדַבֵּק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ נַעַם עֲרֻבוֹת זֵיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, וְלְהִתְעַנֵּג בְּנַעַם הַנְּיִי"ה וְלִבְקֹר בְּהִיכְלוֹ, וּבְהִיכְלוֹ כֵּלּוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד, מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָנוּ, שְׂזֻכֵינוּ בְּתַקְוָה הַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת לְהִתְנַדֵּעַ מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי הַמְחִיָּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ, רַבִּי הַמְנַשֵּׁף בְּנוֹ רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצִחִית, הַחֲזֹק בִּירְאֵת הַשֵּׁם כָּל הַיָּמִים, וְתִהְיֶה בְּצוֹתָא חֲדָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים אֲשֶׁר בְּמַחְנִיכֵם, וּבִיחַד תִּשְׁמְחוּ עַל נַעַם חֲלֻקְכֶם, שְׂזֻכֵיכֶם בְּצֵל הָעוֹבֵר הַזֶּה עַל-כָּל-פָּנִים לֹא לְהִיּוֹת מְתַנַּגְדִּים עַל צַח הַצַּחְצָחוֹת, אוֹר הָאוֹרוֹת, גְּאֻלְתָּן וִישׁוּעָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מִטְרָדוֹת מוֹסֵר כְּתַב זֶה, שֶׁהוּא נֶחְפָּז מְאֹד, כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה בְּטְרָדוֹת הַשְּׁבֵת-קֹדֶשׁ שְׁבֵת-חֲנֻכָּה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְרַקֵּד כָּל הַשָּׁבֶת, וּתְבַלֶּה אֶת הַשָּׁבֶת קִדְשׁ
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ סוּף וְקֶץ, עַל נַעַם נַחֲלָתָנוּ, שְׂזַכִּינוּ
לְהַבְרֵא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תרצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֵדֶר מְקִיץ, ו' דְּחֻנְכָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיֵּקֶר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אֵתָה שׁוֹפֵף אֶת כָּל
לְבָבְךָ מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיֵּקֶר, הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לֹאמַר בְּכָל יוֹם
תְּפִלוֹת מֵהַסֵּפֶר הַקִּדּוּשׁ וְהַנּוֹרָא: "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", אֲשֶׁר מוֹהֲרֵנִי ת'
ז"ל הַבְּטִיחַ לָנוּ, שְׁמִי שְׂיֵאמֶר תְּפִלוֹת אֱלֹהִים בְּנֹדָאֵי יִהְיֶה בְּגֵן-עֵדֶן.
וְאָמַר, שֶׁהַרְבֵּה יְהוּדִים יוֹשְׁבִים כְּבָר בְּגֵן-עֵדֶן בְּזִכּוֹת הַתְּפִלָּה שְׁלוֹ;
וְעַל-כֵּן תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לֹאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה תְּפִלוֹת מֵהַתְּפִלוֹת
הַנּוֹרָאוֹת הָאֵלוֹ, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ בְּרוּחַ-הַקִּדְשׁ עָלֵינוּ עַד מְאֹד, כִּי מִי
שֶׁרְגִיל לֹאמַר "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", מְרַגֵּשׁ טַעַם אַחַר בְּחִיּוֹ.

נָא וְנָא אֶל תְּפִל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, אֶלָּא תִקְרָא קְרִיאַת-שְׁמַע שְׁעַל
הַמְטָה מֵתוֹךְ הַסֵּדוּר דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתִבְתָּ לִי, וְאֵל תִּחְלַשׁ דַּעְתְּךָ מֵאֱלוֹ
שְׁעוֹשִׁים לִיצְנוּת מְזֵה, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקִּדּוּשִׁים (בְּרִכּוֹת טו:):
כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּמְדַקְדֵּק בְּאוֹתֵיּוֹתֶיהָ — מִצְנַנֵּין לוֹ גִּיהֲנוּם;
וּמוֹבָא בְּאֵלֶיהוּ רַבָּה (סִימָן סב, סְעִיף קָטָן א'), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שָׁם: שְׁמַעְתִּי
רָמְזוּ לְדָבָר, קַח ש' מְשַׁמַּע, וְא' מְאַחֵד, הוּא רְאֵשִׁי תְּבוּת: אֵשׁ, וְיִשְׂאָר
בְּיַדְךָ מְשַׁמַּע: אוֹתִיוֹת מ' ע', וּמְאַחֵד: אוֹתִיוֹת ח' ד', שֶׁהֵם רְאֵשִׁי

אֲשֶׁר   א' תרצא   בנחל   נו

תבות: מ'ישאל, ע'זר'יה, ח'ננ'יה, ד'ניאל, לרמז ש'הקורא קריאת-שמע בכונה, נצל מהאש של ג'יהנום, כמו שנצלו: מ'ישאל, ע'זר'יה, ח'ננ'יה, וד'ניאל, ע'ין שם; ועל-כן תדקדק ביותר לומר קריאת-שמע שעל המטה מתוך הסדור ד'יקא, ו'האר'יו"ל אמר, ש'הוא תקון גמור לפגם הברית, כמובא (לקוטי-הלכות, קריאת שמע שעל המטה, הלכה ב'); וה'יה טוב מאד אם תוכל לע'ין בהלכה זו, ששם מדבר מו'הר"ן ו"ל מענ'ן תקון הברית שזוכים על-ידי קריאת-שמע שעל המטה; אשרי מי שחזק באמירת קריאת-שמע שעל המטה מתוך הסדור ד'יקא, וזוהי להתנדות כפי הודוים שתקן האר'יו"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרצא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ז' ד'חנכה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויודעו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גנן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, ראה להתחזק במדת הסבלנות, כי בזה העולם אי אפשר לעבר את החיים בקלות, אלא על-ידי מדת הסבלנות, כי עוברים על כל אחד כל מיני בעיות וצרות ויסורים, ועקר ההצלחה בחיים היא רק מדת הסבלנות, שאדם צריך לסבל הרבה, ועל-ידי-זה הוא עובר את החיים בקלות.

מה אמר לך, לסבלנות אי אפשר להגיע, אלא על-ידי אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, שזה מכניס באדם אריכות אפים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה); וראוי לך ללמד עכשו את המאמר הזה, ולומר התפלה מ"לקוטי-תפלות", כי המאמר הזה הוא מאמר נפלא מאד; כי שם מדבר רבנו ז"ל, איך כשיש לאדם אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, אז יש לו פת הגדל

נח   אָשֶׁר   א' תרצב   בַּנְחָל

וכח הצומח, ושום רוח רעה לא יכולה לעקר אותו. ועל-כן תתחזק
באמונה פשוטה בו ותברך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו ותברך,
ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

א' תרצב.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ויגש, זאת חנכה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך,
שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל — אין לתאר ואין ולשער כלל, ועוד
יבוא היום שיתגלה אור רבנו ז"ל בכל העולם כלו, ועכשו נעלם
ונסתר אורו מפל העולם כלו. וידוע הספור שקרה אצל מוהרנ"ת
ז"ל, שדבר פעם מגדל הפלגת מעלת רבנו ז"ל, והיה יושב שם גיסו,
שהיה מתנגד גדול עליו, ענה ואמר למוהרנ"ת ז"ל ברבים: "מה
אתה עושה רעש כל-כך מרבנו ז"ל?" ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל:
"זה נקרא רעש?" והתחיל לשיר בקול: "אז בקול רעש גדול אדיר
וחזק" (ואמרו עם הנסח של קדשה) — "זה נקרא רעש!" עוד
יבוא יום שיעשו רעש גדול מרבנו ז"ל בעולם.

וההכרח לומר לך, שזו כל תקנותי וזו כל עבודתי — לגלות
ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ואף שאני יודע שכל החצים
נכנסים בי, ואני קונה לעצמי שונאים, שונאי חנם, עם כל זאת אני
מקבל עלי הכל, העקר לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל, ולא
אכפת לי שום דבר, אני מכרח לפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם,
להדפיס ולהפיץ את ספריו הקדושים, ואשרי מי שיעזר לי, ואם לא
— גם-כן טוב.

אֲשֶׁר   א' תרצג   בַּנְחָל   נט

מה אמר לך, ידידי הנקר, הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, אשר זו המתנה הכי יקרה שקבלנו מרבנו ז"ל, ואם תהיה רגיל לדבר הרבה עמו יתברך, אז תהיה אדם אחר לגמרי; כי באמת עוברים על כל אדם כל מיני צרות ויסורים ובעיות, ואין לו אל מי לפנות בעת צרה, אבל כשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, אז הוא גר בעולם החרות.

נא ונא תשקד בלמוד גמרא, אשר אין עוד טוב מלמוד גמרא, כי דף גמרא מוריד את כל הלכלוך והבוץ מהאדם, ואם היו בני-אדם יודעים מעלת למוד גמרא, היו שוקדים בכל יום בלמוד גמרא, כי למוד גמרא ממשית על עצמו הארבעה מלאכי השמירה גבריאל, מיכאל, רפאל, אוריאל; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, כי סוף כל סוף נצטרך לצאת מזה העולם, ומה ישאר מאתנו?! ועל-פן אשרי ואשרי מי שזוכה לסיים מסכתא אחת, שאז יקבל עולם אחד, כמובא בתקונים: מאן דירית מסכתא חדא יהיבנא ליה עלמא חדא. ומכל שפן כשזוכים לסיים עוד מסכתא ועוד מסכתא יקבל על זה עולמות, "עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו" (ישעיה סד, ג).

הדורש שלומך באהבה רבה מאד....

א' תרצג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל הבחור הרוצה לינק דובשא וחלבא מהנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כפי שאתה כותב לי, אני רואה, שמתחילה להיות עליך מחלקת גדולה מאד, ולכן איעצך ויהי אלקים עמך, ראה להעלים ולהסתיר

את התקרבותך אל רבנו ו"ל, כי טובה מדת הצניעות יותר מהכל, כי מה אפה צריך שתתפרסם כל התקרבותך, ואחר-כך תהיה עליך מחלקת, ולא תוכל להחזיק מעמד, יותר טוב שתעלים ותכסה את התקרבותך, וכך תפטר ממחלקת וממריבות; כי עליך לדעת, כי כל ענין רבנו ו"ל הוא דבר רוחני, להיות דבוק בתי החיים בו יתברך, ולא לשכח ממנו יתברך כרגע, ולהיות דבוק רק עמו יתברך. וזה אף אחד אינו צריך לדעת; ועל-כן טוב מאד להעלים את ההתקרבות שלך, ואז לא יהיו לך שום מניעות.

הרגל את עצמך לומר הרבה פרקים משניות בכל יום, כי למוד המשניות מזכך את הנפש, ומוריד את כל החלדה שנדבקו על הנשמה. ורבנו ו"ל נתן למוהרנ"ת ו"ל תקון, לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, וכן נתן לכמה מאנשי שלומנו (שיחות-הר"ן, סימן קפה); ועל-כן מה טוב ומה נעים גם-כן לקבל על עצמו את התקון הנפלא הזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרצד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממזי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל.

מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום. ועקר ההתחזקות היא שמחה, שצריכים להזכיר את עצמו להיות בשמחה, פי "עז וחדנה במקומו" (דברי-הימים-א' יז, כז), אצלו

אָשֶׁר   א' תרצה   בַּנְחֵל   סא

יִתְבַּרְךָ שְׁרוּיָהּ רַק הַשְּׂמֵחָה. וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם שֵׁשׁ וְשֵׂמֵחַ בְּשִׂמְחַת
הַמְצֻוֹת, אִזּוּ הוּא זֹכֶה לְהִגִּיעַ אֶל שְׂמֵחָתוֹ יִתְבַּרְךָ, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'): יִשְׂמַח הַשֵּׁם בְּמַעֲשָׂיו, יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׂיו,
עַיִן שָׁם. וְרֵאיוּי לָנוּ לְשִׂמְחַת מְאֹד, שֵׁשׁ לָנוּ רַבִּי אֲמַת כְּזֶה, הַמְחַדִּיר
בְּנוֹ שְׂמֵחָה אֲמַתִּית, שְׂמֵחָה שֶׁל דְּבִקּוּת, כִּי הוּא בֶּן הַשְּׂמֵחָה הַמְּנַחֵם
הַכֹּל וּמְשִׂימַח הַכֹּל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'); כִּי עֶקֶר הַשְּׂמֵחָה
הִיא תוֹדָה וְהוֹדָאָה — לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרֵא
יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, שֶׁבְּרָאֵנוּ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשִׂנוּ גוֹי, וְאִינְנוּ כְּגוֹיֵי
הָאֲרָצוֹת, אֲלֵא מְאֲמִינִים בְּאֶחָד יְחִיד וּמְיֻחָד. וּבְזֶה רֵאיוּי לָנוּ לְשִׂמְחַת
כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, עַל אִף שְׂעוּכָרִים עָלֵינוּ כָּל מֵינֵי מַשְׁבָּרִים וְגִלְמִים,
וְאִנְחָנוּ נִמְצָאִים בְּמַצָּב גְּרוּעַ מְאֹד, כִּי פְּגִימוֹת אֵינָן יְפוֹת כָּלֵל, עִם כָּל
זֹאת עָלֵינוּ לְמַצָּא וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ לָנוּ
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), וְאִם גִּלְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה, אִזּוּ נוֹכַח לְהַצְלִיחַ
לְעֵבֶר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

הָעֶקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא סְבָלְנוּת, לְסַבֵּל כָּל מֵה שְׂעוּבֵר עָלָיו,
וְלִידַע שְׂכָל מְאֻרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'),
אִם אָדָם בֶּן רוּצָה אוֹ לֹא רוּצָה, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וּמֵה שִׁיף
לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׂאִינוּ שָׁלוֹ, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וּצְרִיכִים לְקַבֵּל
אֶת הַכֹּל בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה. וְאֵל סְבָלְנוּת אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֲלֵא
עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה, שְׂאִזּוּ יֵשׁ לוֹ כַחַּת הַגְּדֵל וְכַחַת הַצּוּמַח, וְשׁוּם רוּחַ
רָע לֹא יִכּוֹל לְעַקְרוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה); אֲשֶׁרֵי מִי
שְׂמַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִזּוּ טוֹב הַגְּנוּז יִתְגַּלֶּה לוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגִשׁ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי

מאד, שוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקֵר בְּזֶה הָעוֹלָם — לִהְיוֹת זְרִיז, לֹא לִהְיוֹת חוֹלֵם חִלּוּם וְכוּ', הֵינּוּ לַחֲלָם חִלּוּמוֹת בַּיּוֹם וְכוּ', שְׁנֵה בַּחֲיִינֵת כַּח הַמְדַמָּה, שְׂאָדָם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, שְׁנֵה הַיֵּצֵר הַרַע הַמַּעֲלִים וּמְסַתֵּיר אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוּבָא (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה); כִּי אָדָם צָרִיךְ לְבוֹא אֶל הַשֶּׁכֶל, וְתִכְףּ-וּמִדָּ כְּשֶׁבֵא אֶל הַשֶּׁכֶל, הוּא תָמִיד זְרִיז, לֹא-כֵן מִי שֶׁחוֹלֵם חִלּוּם בְּאֲמֻצֵּעַ הַיּוֹם הוּא מְסַתּוֹבֵב בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן; וְעַל-כֵּן תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת זְרִיז. וְאֵל כָּל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְּלָה וְהַתְּבוּדָּדוֹת, לִהְיוֹת רַגִּיל לְנַצֵּל כָּל רֶגַע שֵׁשׁ לוֹ, כִּי דְבוּר אֶחָד שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה כְּבָר טוֹב מְאֹד, וְעוֹשֶׂה רַעַשׁ בְּשָׁמַיִם. וְאִם הָיָה בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הָעֲנָיִן לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הָיָה זְרִיזִים בְּזֶה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה וּבְכָל רֶגַע; כִּי דְבוּר אֶחָד עוֹשֶׂה רַעַשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמְכַל שֶׁכֵּן עוֹד דְבוּר וְעוֹד דְבוּר, כִּי יְבוֹא יוֹם שֶׁנֶּצְטַרֵּף לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, אִזּוֹ נִתְחַרַט שֶׁהֵינּוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר כָּל-כָּף הַרְבֵּה עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּפְסָפְסָנוּ עִם שְׁטִיּוֹת — לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים. וּבִפְרָט לְהִסְתּוֹבֵב בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן.

רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְשַׁקֵּד בְּאֲמִירַת מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר מְזַכֶּכֶת וּמְטַהֶרֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה.

בְּעֲנָיִן שֶׁשְׂאֵלָתְךָ וְכוּ', אֲמַרְתִּי כְּבָר לְגִיסְךָ וְכוּ', וְאֲנִי מִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהֵפֵל יָבֵא עַל נִכּוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

אָשֶׁר   א' תרצו   בַּנְחַל   סג
א' תרצו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוּךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אָתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת כָּל
לִבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל דְּבָר לְשֵׁם שָׂמִים
וּבְהַצָּנֵעַ לְכַת, וְלֹא לְגִלוֹת לְאָף אָחָד, וְעַל־יְדִידֵי־זֶה יִזְכֶּה לְדַבְרִים
עָלְיוֹנִים מְאֹד, וּבִכְלָל טוֹב מְאֹד לְקִים אֶת כָּל הַקְּבִלוֹת שֶׁמִּקְבֵּל עַל
עַצְמוֹ בְּהַצָּנֵעַ, כִּי אָף אָחָד אֵינוֹ צָרִיךְ לְדַעַת אֶת כָּל הַתְּכַנִּיּוֹת שֶׁלְּךָ,
וְעַל־יְדִידֵי־זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִהַצָּנִיעוּת.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַצְּדִיקִים מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּשִׁבְלֵי
יִתְבָּרַךְ בְּכֹל עֵת וְרָגַע מִמֶּשׁ, וְתָמִיד בּוֹעֲרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבָּם כְּאֵשׁ
יוֹקֵד, וְהֵם נִשְׂרָפִים בְּמַחֲשַׁבְתָּם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכֹל עֵת וְרָגַע מִמֶּשׁ,
וְעַל־כֵּן לֹא בָחַנָם שְׂאֵחַר־כֶּף זֹכִים לְמָה שְׂזוֹכִים, שֶׁנִּפְתָּחִים לְפָנֵיהֶם
שְׁעָרֵי הַחֲכָמָה וְהַדַּעַת וְהַתְּבוּנָה, וְזֹכִים לְהִבִּין וּלְהַשְׁפִּיל דְּבָרִים
כְּאֵלוֹ, שֶׁאֵנָחְנוּ אֵינָנו יְכוּלִים לְהִבִּין, כִּי אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּמִסִּירוֹת
נִפְשׁ, וּבְכָל רָגַע וְדַקָּה הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְהַשְׁרִיף אֶל
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְהוּא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְזֶה, אֲזוֹ נִפְתָּחִים לוֹ כָּל שְׁעָרֵי
הַחֲכָמָה. וְזוֹ הֵיטָה מְדַרְגַת רַבִּי עַקִּיבָא, שֶׁהֵיטָה מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ כָּל
יְמֵי חַיָּיו בְּשִׁבְלֵי יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קצג), שֶׁרַבִּי עַקִּיבָא אָמַר: כָּל יְמֵי הַיִּיטִי מִשְׁתוֹקֵק, מִתִּי יְבוֹא
לְיָדִי פְּסוּק זֶה וְאַקְיָמְנוּ (בְּרִכוֹת א.א.); הֵינּוּ שֶׁכָּל יְמָיו כָּבַר הַרְגִישׁ טַעַם
הַמֵּיטָה וְהַקְּבוּרָה, וּכְשֶׁבָא לוֹ בַּפֶּעַם, הֵיטָה מְכוּן לְקַבֵּל אֶת זֶה בְּשִׁמְחָה
וּבְאֵהָבָה. וְזוֹ מְדַרְגַת גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם מוֹכְנִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשָׁם
בְּכֹל עֵת וְרָגַע אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְהֵיכֵן שׁוֹמְעִים דְּבָר כְּזֶה? ! וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ

סד אָשֶׁר א' תרצז בנחל

להשתוקק לילך בדרךיהם, אנחנו עדין רחוקים מאד מאד ממדרגות כאלו. ועל-כן איני מבין את כל הקשיות שאתה שואל, מי אויזו במדרגה כזו, שיהיה מוכן להשרף בכל עת נרגע ודקה להקדוש-ברוך-הוא, כי אם גדולי מובחרי הצדיקים, אשר נתבטל מהם חיזו דהאי עלמא לגמרי, ואין להם שום הסתכלות בעולם ואין להם שום שמיעה בעולם, ואין להם שום דבור בעולם וכו' וכו', כמובא במעשה של השבעה בעטלר'ס, עין שם ותבין ותשכיל מה לפניך.

אשרינו שיש לנו רבי כזה!

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרצז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויגש ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

מה אמר לך, ידידי היקר, הלא ספרי רבנו ז"ל בידיך, והיה טוב מאד שתקח את ספרי רבנו ז"ל, ותלמד בהם הרבה בכל יום ויום, כי הלמודים שיש אצל רבנו ז"ל, לא תמצא בשום מקום, ואדרבה דברי רבנו ז"ל הם מפתח שפותחים את השערים בכל הספרים שבעולם, ועל-ידי ספרי רבנו ז"ל יכולים לעשות לעצמו דרך להבין ולהשפיל בכל הספרים. והעקר לא להיות בטלן.

נא ונא תשתדל להתבודד עמו יתברך בכל יום במסירות נפש הכי גדולה, כי אני יודע שדבר זה בא קשה מאד, עם כל זאת אם מרגילים את עצמם בזה, אז אין עוד טוב מזה, כי על-ידי תפלה

והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, ממשיכים על עצמם מחין עליונים כל היום, וחבל שהדבר הזה לא נכנס בעולם, הינו שקשה מאד לקבלו, והסבה לכל זה פשוטה בתכלית, פי באפן שיזכה האדם להתבודד עמו יתברך, צריך להיות תם גדול, ולא כל אחד רוצה להחזיק במדת התמימות, אדרבה כל אחד יש לו חכמות, והחכמות האלו הורגות אותו לגמרי, ועל-כן קשה לאדם לדבר להקדוש-ברוך-הוא, אבל תכף-ומיד כשמסלק את דעתו וחכמתו ובינתו ושכלו לגמרי, אז יש לו דבורים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, פי זה מה שאמר רבנו ז"ל: אני אוהב מאד מאד בני-אדם הפשוטים, שיכולים לומר הרבה תהלים ותפלות ומעמדות וכו' וכו', וכן אנו ראינו בחוש, שאפלו בין אנשי שלומנו היקרים, שכל אלו שבטלו דעתם ושכלם וחכמתם לגמרי, וכו' למה שזכו, וכל אלו שנעשו חכמים בעיניהם, והתחילו לבקש את זה או את זה וכו' וכו', או שהיו מבקשים מומים וכו' וכו', מה קרה לבסוף? כלום, שנעקרו לגמרי מהעולם. וזה אני יכול להעיד לך, פי אני ראיתי בעיני, אשר כל אלו מאנשי שלומנו שלקחו את דבר רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, ותכף-ומיד הלכו עם דבריו הקדושים, וקיימו את עצותיו הקדושות, וקמו בכל לילה בתצות, ואמרו תצות בתמימות ובפשיטות, והתבודדו עמו יתברך, וכן התפללו שחרית בדבקות להקדוש-ברוך-הוא באריכות גדולה, וכן בתפלת מנחה היו נזהרים מאד מאד להתפלל קדם השקיעה, וכן תפלת ערבית וברכת המזון מתוך הסדור וקריאת שמע שעל המטה בהתעוררות גדולה ובבכיות עצומות, והתמידו ושקדו מאד בתורה, הם זכו למה שזכו ואלו שסתם באו ועשו ליצנות מכלם, פי עבדא בהפקירא ניחא ליה (פתבות יא), נעקרו לבסוף מן העולם. ואני מכרח להגיד לך, שבעוונותינו הרבים קלפת הליצנות מצויה בכל מקום, ואפלו בין אנשי שלומנו, ואשרי מי שמתרחק מאלו הלצים, והולך בתמימות ובפשיטות. פי עליך לראות, אשר סוף כל סוף ימינו כצל עובר, הנה אנהנו כאן, ועוד מעט נצא מכאן, ועל-כן מה ולמה לנו להתבלבל מזה או מזה, ההוא ממילא אינו יכול לעזור לי.

אָקוּהָ שְׁתַּכְנִיס אֶת דְּבוּרֵי אֱלוֹ בְּתוֹךְ לִבִּי, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרחצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת לְנִסְעַ לְמַרְחָקִים וְלַעֲזוֹב אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְכו', יְדוּעַ שְׁרַבְנוּ ו'ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רמא); וּבְיָמֵים הֵהֵם הִיָּתָה דְרָכָם שֶׁל מְלַמְּדִים לַעֲזוֹב אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם לְחֻקּוֹפָה שֶׁל חֲצֵי שָׁנָה, וְרַבְּנוּ ו'ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְעַל־כֵּן אִם אָתָּה צָרִיךְ לְנִסְעַ נְסִיעָה אֲרָפָה, עָלֶיךָ לְקַחַת אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְלֹא לְהִשָּׂאֵר לְבַד, וּבִפְרִט בְּעֵתֵים הַלְלוּ סִפְנָה גְדוּלָּה מְאֹד, וְדִי לְחַכְיָמָא.

תְּלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלַחַן עָרוּךְ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ רַבְּנוּ ו'ל.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וְגַם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִשְׁפַע עָלֶיךָ שְׁפַע רַב, שְׁתּוּכַל לְתַקֵּן אֶת הָעֵבֶר שְׁלֶךְ, כִּי
 בְּשׂוֹכִים לְגַדֵּב עַל הַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר
 אֶת גְּדֵל הַשְּׂכָר שְׁמַקְבְּלִים עַל זֶה, כִּי "וַיְחַטֵּיךָ בְּצַדִּיקָה פָּרַק" (דְּנִיָּאל
 ד, כד); וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שְׂאֲנַחְנוּ מְדַפְּסִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, בְּקִצְבָּ
 כְּזֶה שְׂאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל;
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר וְנוֹתֵן יָד לְזֶה, וְאֵז אֶל רַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה. לְכֵן
 אֵל תִּפְחַד מִשׁוּם דְּבָר, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תש.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי הִתְשַׁל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְשִׁתּוֹת מִבְּאֵר מַיִם חַיִּים שֶׁל
 הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֵקֶר הַהֲצִלָּתָהּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-חַיִּוּת הוּא שְׁמִירַת הַזְּמַן,
 לְשׁוֹמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיָּקָר. וְעֵקֶר הָעֲצָה עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן
 הוּא תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשְּׁעוֹן, וְאֵז רוֹאִים אֵיךְ שְׁכָּל שְׁעָה פּוֹרַחַת
 וְחָבֵל שְׁתַּעֲבֹר שְׁעָה בְּלִי אֵיזָה דְּבוּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיזָה
 מְזֻמּוֹר תְּהִלִּים, אֵיזָה פָּרַק מְשֻׁנְיּוֹת, אֵיזוֹ מְצָנָה אוֹ אֵיזָה דְּבָר טוֹב,
 וְאֵז כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּצוּרָה כְּזוֹ, הַיּוֹם עוֹבֵר אַחֲרָת. וּכְבָר אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אָבוֹת ד, ג): אֵין לָךְ אָדָם שְׂאֵין לוֹ שְׁעָה; וּבְשְׁעָה
 יְכוּלִים הַרְבֵּה לְקַנּוֹת. כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שָׁם ד, יז): יָפָה שְׁעָה אַחַת
 בְּתִשׁוּבָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא; אֵךְ
 הַכֹּל מְאֻבְדִּין אֶת הַשְּׁעָה בְּשִׁטְיוֹת, וְכָל שְׁעָה שְׁעוֹבֶרֶת כְּבָר לְעוֹלָם
 לֹא תִחְזֹר לוֹ. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂשׁוֹמֵר אֶת הַזְּמַן, וְאֵז יִקְנֶה רַב

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מאד, שוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ ... נִרְוֵ יָאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות מה שְׁקָרָה בְּתוֹךְ הַבֵּית וְכוּ', אֶתְּה צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַכָּל: לֹא כָּל פֶּעַם אֶתְּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַצּוֹדֵק וְכוּ', וּבְזֶה תִּפְטֹר אֶת כָּל הַבְּעִיּוֹת שְׁלֶךְ, צָרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּחִיִּים לְהִיּוֹת וְתָרֵן, כִּי מִי שְׁמוֹתָר תָּמִיד הוּא מַצְלִיחַ, כִּי הוֹתָרֵן מַצְלִיחַ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לומר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֵר הָרָע, כֶּן מוֹבָא מִגּוּרֵי הָאָרֶז"ל. וּמַעֲלַת אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת — אֵין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְרַבְּנֵי ז"ל נָתַן תִּקּוּן לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל וְלְשֹׂאֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁיִלְמְדוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת (עֵין שִׁיחּוֹת-הַר"ן, סִימָן רִפָּה), וְהָיָה טוֹב שְׁגַם אֲנַחְנוּ נִכְנִיס אֶת רְאִישֵׁינוּ, וְלִקְבַּל אֶת הַתִּקּוּן הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְאָף שְׂאֲחָרִים צוֹחֲקִים מִזֶּה — מַה בְּכֶן; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּכַל בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְשׁוֹתֵה אַחֲר־כֶּן כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, וּמְלַבִּישׁ עַצְמוֹ בְּמַצּוֹת, כֶּן אָמַר פֶּעַם רַבְּנֵי ז"ל (עֵין שִׁיחּוֹת-הַר"ן, סִימָן כו).

נָא וְנָא תִשְׁתַּדַּל לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת לְדַבֵּר

הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירִים הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גִּדּוּ יְאִיר.

רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ. וְעָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם צְרוּת וַיְסוּרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְעַקֵּר הַדְּבָקוֹת הוּא עַל-יָדֵי שְׁמִסְלָק אֶת חֲכָמָתוֹ וּבִינָתוֹ וְדַעַתוֹ מִהַבְּלִי עוֹלָם הִנֵּה לְגַמְרֵי, וְתַמִּיד מִתְעַמֵּק בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכֹל דְּבָר (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), וּמִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב אֵיךְ שְׁבַלְעָדִיו יִתְבַּרֵךְ אֵינן לְדְבָר הִנֵּה שׁוּם קִיּוֹם כָּלֵל. וּכְכֹל שְׁאָדָם מִסְתַּפֵּל עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כֵּן זוֹכָה לְהִשְׁתַּהַר וּלְהִתְקַדֵּשׁ וּלְהִזְדַּבֵּק בְּיִתֵּר שְׁאֵת וּבְיִתֵּר עוֹ; כִּי אֵינן עוֹד זְכוּיָךְ לְנִשְׁמָה כְּמִי שְׁמִסְתַּפֵּל עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ שְׁבַתוֹךְ כָּל דְּבָר וְדְבָר; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכֹל דְּבָר, שֶׁהוּא חַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּחִיָּה אֶת הַדְּבָר, וְאֵז יְאִיר לוֹ אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְגַם חֲשֵׁךְ לֹא יִחְשִׁיךְ לוֹ, כִּי תַמִּיד יִמְצָא אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְצָרִיךְ לְהִתְדַּיֵּר בְּעֶצְמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב, וְעַל-יָדֵי-זֶה יוּכַל לְעַבֵּר אֶת הָעוֹלָם הִנֵּה בְּקִלּוֹת; כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וַיְסוּרִים, וְלוֹלֵא הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל — הֵינֵנוּ נֶאֱבָדִים לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֶצְמָךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, וְאֵז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, כִּי כָּל הַבְּלָבוּלִים הֵם רַק כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים.

טוב מאד שתקבע לעצמך שעורים בסדרן במקרא, במשנה, בגמרא ובמדרש, שהם כנגד הארבעה עולמות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר ויחי ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ושיגור וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותף ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגיחה נצחים.

מכתבך היקר עם המעות להדפסה לנכון קבלתי, ותשואות חן לך בעבור זה, וזכות הרבים תגן עליך בזה ובכא.

אהובי, אחי היקר! במה שכתבת, שמעולם לא עלה על דעתך, שתגור במקום ובעיר הזאת שאתה גר שם עכשו, צריך שתדע ותזכור מה שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות דרך, סימן ט'): כל הדרכים שאדם הולך בהן, הכל מהשם יתברך, והם רצון ה', אבל אין לך אדם שיבין את דרכו, אלא מי שהוא ענו, עין שם; פי באמת הוא יתברך ברא את כל אחד לתפקיד מיוחד מה שצריך לעשות ולתקן בזה העולם, פי אין לך דבר שנוברא להכל ולריק — הן דומם, הן צומח, הן חי והן מדבר, פי הכל נברא בחשבון מדיק ובכונה מיוחדת למלא תפקידו בעולם, ומכל שפן וכל שפן ישראל, שהם בניו יתברך ממש, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם", בודאי נבראו לכונה מיוחדת ובשליחות מיוחדת, וכל אחד ואחד משגח בהשגחה מיוחדת ממנו יתברך להיכן יסע וילך, ומה יתקן שם, ודברים אלו לא מכרח שהוא בעצמו ידע משהו מענינו, פי מה שמתקן הוא דבר נעלם מעיני בשר, מלבד הצדיקים הגדולים, ועל-כן אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן פה): כפשוטן אדם נסיעה

לפניו, אין לו להתעקש למנע מזה, כי בכל מקום שאדם נוסע לשם, הוא מתקן שם איזה דבר, ועלינו רק לבטל עצמנו אליו יתברך, ולא יהיה בנו רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, רק כמו שהוא יתברך רוצה, כן צריך להיות רצוננו, ואז יכול להיות שנוזקה להבין רצונו יתברך. ואולי זו פונת הפסוק (משלי כ, כד): "מהו"ה מצעדי גבר ואדם מ"ה יבין דרכו", הינו כי צריך לדע, שכל הדרכים שאדם הולך בהן — הכל מהשם יתברך, והם רצון הו"ה, אבל אין לה אדם שיבין את דרכו, אלא מי שהוא ענו, בחינת "ואדם מ"ה" כשמשים את עצמו לבחינת מ"ה, שאינו יודע כלום, רק מבטל רצונו לרצונו יתברך (עין לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן פב), אז דיקא יבין דרכו, וזהו עקר השלמות בעולם — כשזוכה לבטל את רצונו לרצון המקום ברוך הוא, כי רב הנפילות והירידות, החלישות הדעת שעוברת על כל אחד ואחד הוא רק מקלקול המשפט ועוות הדין, שגדמה לו כאלו, חס ושלום, השם יתברך אינו מתנהג עמו כראוי, כי אומר שמסבב עמו סבובים כאלו שנסתבב עמו, ועל-כן במקום הזה ודיקא בשביל הבלבול הזה איני יכול להיות כרצונו יתברך, ובאמת טעות גדולה היא, כי אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרונייה עם בריותיו (עבודה זרה ג), וכן הוא במדרש (שמות רבה לד, א): אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרחות עם בריותיו, לא בא על האדם אלא לפי כחו, עין שם; ועל-כן אין לומר ולהתנצל אם הייתי במקום ההוא או אם הייתי מסבב בסבות אחרות הנה טוב יותר בעדי, והנה בנגל לי לעבד אותו יתברך, כי השם יתברך רוצה שיעלה נחת רוח לפניו יתברך ממך דיקא במקום זה ומסבות אלו שעוברות עליך, ודיקא מהבלבול הזה ומסבה זאת שעוברת עליך יתעלו אליו יתברך שעשועים כאלו אשר אינם עולים משום בריה, כי על כל אחד עובר ענינים וסבות ובלבולים אחרים וכו', שרוצה השם יתברך ממנו נחת רוח אחרת, ועל-כן צריכים להיות תמיד בשמחה ולשמח בו יתברך ולמשך את עצמו תמיד אליו יתברך במקום שהוא שם דיקא ומסבות אלו דיקא ולחטף בכל יום ויום נקודות טובות חדשות.

עב אשר תשד א' תשד בנחל

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד ואל תפל בדעתך כלל, כי גם במקומך שם גנוז ומסתר אלופו של עולם, רק צריכים לחפש ולבקשו אז תמצא אותו ותברך, כמו שכתוב (רמיה כט, יב"ד): "ויקראתם אתי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם ובקשתם אתי ומצאתם, כי תדרשני בכל לבבכם, ונמצאתי לכם נאם ה' וגו'"; על-כן, חמדת לבבי, הרגל את עצמך בשיחה בינך לבין קונך, ותהיה רגיל לספר לפניו ותברך את כל לבבך וכל נפשך מכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות באשר ידבר איש עם רעהו בתמימות ובפשיטות גדולה בלשון שאתה רגיל בה, ותהיה חזק בזה ביותר ואל יחסר דבר אחד שלא תספר לפניו ותברך בלי שום חכמות, אז סוף כל סוף על-ידי רבוי הדבורים תזכה שיאיר בך אורו ותברך בהארה נוראה ונפלאה, ותזכה לחזות בנעם הנני"ה ולבקר בהיכלו, ותזכה לאמונה ברה ונקיה לידע אשר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל הוא אלקות בהתלבשות הזו, ועל-כן מה ולמה לך להתפחד מזה או מזה, כי הכל משגח ממנו ותברך בהשגחה פרטי פרטית.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אתמול בלילה הייתי, תהלה לאל, בצותא עם אנשי שלומנו בעיר מונסי, שעשו שם את ההלילה רבא של מוהרנ"ת ז"ל, ותהלה לאל, היו שם שמחה ורקודים הרבה מאד, ברוך השם אשר עד כה עזרנו, חבלים נפלו לי בנעימים.

א' תשד.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ויחי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אֲשֶׁר   א' תשד   בַּנְחַל   עג

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ עִם הַחֲדוּשֵׁי דְאוֹרֵי־תָא שְׁזִכִּיתָ
לְחֲדָשׁ, וּמָאד מָאד גִּהְיִיתִי מִחֲדוּשֵׁי־ךָ.

הִנֵּה בְּעֵינַי "אֲנֹכִי הַיְי"ה אֱלֹקֶיךָ" וְגו', יְדוּעַ שֵׁישׁ מִחֲלֻקַּת בֵּין
הַרְמַב"ם לְבֵין בַּעַל הַהֵלְכוֹת גְּדוּלוֹת, הַרְמַב"ם סוֹבֵר שֶׁהוּא בְּכָל־
תַּרְי"ג מְצוּוֹת, כַּמּוּבָא בְּסֵפֶר הַמְצוּוֹת (מְצוּוֹת עֲשֵׂה א'), אֲבָל בַּעַל
הַהֵלְכוֹת גְּדוּלוֹת פּוֹתֵב, שֶׁאֵינוֹ מִמְּנַן הַתַּרְי"ג מְצוּוֹת, אֲלָא הוּא
שָׂרֵשׁ כָּל הַמְצוּוֹת, וְלָכֵן אֵינוֹ מוֹנֵה אוֹתוֹ בֵּין הַתַּרְי"ג מְצוּוֹת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטֵּל כָּל מָה שֶׁכְּתֻבָּת בְּאוֹת ל"ב, וְדו"ק.

בְּעֵינַי שֶׁכְּתֻבָּת אֵיךְ כָּל הַתַּרְי"ג מְצוּוֹת נִכְלְלוּ בַּעֲשֶׂרַת הַדְּבָרוֹת,
עֵינַי בְּמַהֲרָש"א (מִכּוֹת כג:), וְעֵינַי שָׁם עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים סב): "אֶחָת דְּבַר
אֱלֹקִים וּשְׁתֵּים זֹו שְׁמַעְנוּ", שֶׁהוּא דְבוּר 'אֲנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ' מִפִּי
הַגְּבוּרָה שְׁמַעְנוּ, וְתַרְי"א מְצוּוֹת מִפִּי מִשֶּׁה שְׁמַעְנוּ, שְׁנֵה (דְּבָרִים לג,
ד): "תּוֹרָה צְנִה לְנוּ מִשֶּׁה"; כִּי גְלוּי אֲמוּנָה — "אֲנֹכִי הַיְי"ה אֱלֹקֶיךָ
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", וּבִטּוֹל עֲבוּדָה זָרָה — "וְלֹא יִהְיֶה
לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי", הֵם שָׂרֵשׁ הַמְצוּוֹת עֲשֵׂה וּמְצוּוֹת לֹא
תַעֲשֶׂה, וְזֶה קִבְלָנוּ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן הֶעֱקָר לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ
אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יַתְבַּרְךָ, וְלֹא בְּחֻנָּם שֶׁדְּבַר רַבְּנוּ ז"ל הִרְבֵּה מֵאֲמוּנָה
פְּשׁוּטָה בְּלִי שׁוּם תְּכֻמוֹת וּבְלִי שׁוּם שִׁכְל כָּל־ל, רַק כְּמוֹ הַנְּשִׂים
וְהַקְּטָנִים שְׁמֵאֲמִינִים. וְזֶה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת אֲמוּנָה — שְׁלֹא לְחַקֵּר כָּל־ל.
וְרַבְּנוּ ז"ל בָּא לְעַקֵּר אֶת הַחֲקִירוֹת מִן הָעוֹלָם, וּבְזֶה יִתְבַּטֵּל כָּל מָה
שֶׁכְּתֻבָּת בְּסִימָנִים: עב, עג, עד וְהַבֵּן.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלַחַן עָרוּךְ וּפּוֹסֵק, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר,
שְׂאֵלוּ הַמְּחַדְשֵׁי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה צְרִיכִים לְלַמֵּד קִדְּם הַחֲדוּשׁ פּוֹסְקִים
וְלֵאחֵר הַחֲדוּשׁ פּוֹסְקִים (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כא), כִּי אִם לוֹמְדִים
פּוֹסְקִים קִדְּם הַחֲדוּשׁ וְאחֵר הַחֲדוּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים אֲנָשֵׁי חֵיל
מִלְּפָנֶיהֶם וּמֵאחֲרֵיהֶם, וְהַתּוֹרָה יוֹרְדַת וְהוֹלְכַת בֵּינֵיהֶם לְכַטַּח.
וְאִמְרָתִי פַעַם אֶת הַטַּעַם וְהַבְּאוּר בְּזֶה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי
תּוֹרָה, הוּא צְרִיךְ מָאד מָאד לְשָׁמֵר לֹא לְצֵאת מִהֶלְכָּה, כִּי בְּפִרוּשׁ
גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיְכוּלִים לְחַדֵּשׁ מָה שְׂרוּצִים, אֲבָל לֹא לְחַדֵּשׁ

עַד אֲשֶׁר א' תִּשָּׂה בַּנְּחֹל

הִלְכָה חֲדָשָׁה, וּבִאֲמַת מוֹבָא בִּסְפָר פְּנֵי יוֹנָה (חֶלֶק ג', סִימָן קמט):
הַשּׁוֹנֵה הִלְכוֹת בְּכ"ל יו"ם גִּימְטְרִיָּה תַעֲנִי"ת, הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד
בְּכָל יוֹם הִלְכוֹת, כְּאִלוּ מִתְעַנֶּה תַעֲנִית, וְהוּא כְּבָר אֵינּוּ צָרִיךְ
לְהִתְעַנּוֹת. וְרַבֵּנוּ ו"ל הִקְפִיד מְאֹד עַל לְמוּד הִלְכוֹת. וְלִכֵּן הִיָּה טוֹב
מְאֹד שֶׁתְּלַמֵּד הַרְבֵּה שְׁלֶחַן עֲרוּף, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּקִי בְּהִלְכָה, וְאִף פְּעַם
לֹא תָבוֹא לְיַדֵּי טְעוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תִּשָּׂה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחֹל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמֶךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק בְּרוּחַ לֶךְ אֱלִיו
יִתְבָּרַךְ, וְתַמִּיד תִּצְיֵר בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וַיִּתְבָּרַךְ
כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִטְהַר מִחַ מַחְשַׁבְתְּךָ.
וְאִף שֶׁנִּפְגַּמְתָּ כְּבָר בְּמָה שֶׁנִּפְגַּמְתָּ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁתִּסְלַק
אֶת חֲכָמְתְּךָ וּבִינְתָךְ וְדַעְתְּךָ לְגַמְרִי, וְתַבִּין וְתִשְׁפִּיל שְׂאִינְךָ יוֹדַע כְּלוּם,
עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא תִּגִיעַ לְמַדְרָגוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל הַשְּׂגוֹת גְּבוּהוֹת
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; כִּי תְכַלִּית הַיְדִיעָה שְׁלֹא גִדַע, וְלֹא יוֹדַעִים
כָּלֵל, כִּי הַכֵּל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְצָרִיכִים לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְקַבֵּל עַל
עֲצָמוֹ עַל מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אִף שְׂאִינּוּ מִבֵּין שׁוּם דְּבָר, וְזֶה שְׁכָתוֹב בְּסִפְרֵים
שֶׁתִּבְתּ מְצוּהָ הִיא שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּף הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי מ' צ' בְּא"ת
ב"ש י' ה' שֵׁהִם הַמַּחֲיִן, וְהֵם נְעֻלְמִים (עֵין תְּקוּנַי-זֶהר, תְּקוּנָן כט) וְאוֹתִיּוֹת

אָשׁר   א' תשו   פּנחל   עה

ו' ה' הם גלויים, פי פּשָׁאָדֶם מְקִים מְצוּה, על-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה יְחִוּד
שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, רַק הַמַּחֲזִין הֵם מְכַסִּים, שְׁזֶה י'
ה' מְלַבֵּשׁ בְּמ' צ', פי הַמַּחֲזִין תְּמִיד מְכַסִּים אִף ו' ה' הֵם מְגַלִּים, פי
זֶה הַיְחִוּד בֵּין זַעִיר אֲנַפִּין וְנוֹקְבִיָּה, וְלִכֵּן מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, חֵס
וְשָׁלוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקַל מַחוּ, שְׁזֶה סוּד מ' צ' הָעוֹלָה ק"ל,
שֶׁהֵן הַשָּׁנִים שֶׁחֲטָא בָּהֶן אָדָם הִרְאִישׁוֹן בַּפָּגַם הַבְּרִית, עַל-יְדֵי-זֶה
נִתְקַלְקַל מַחוּ, וְכִשְׁאָדָם מְסַלֵּק דַּעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ, וּמְכַנְּסִים אֶת
עַצְמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה שְׁנִתְפַּכְּרִים לוֹ
כָּל עוֹנוֹתָיו, פי עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַפֵּר לוֹ עַל הַכָּל.
לְזֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲזוֹב אֶת
כָּל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּאָדָם. וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה לְבַד יְכוּלִים
לְזַכּוֹת לְמַדְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת וּגְבוּהוֹת בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מִי שֶׁאִינוּ
מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, כָּל זֶה אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל,
וְרֵאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי אֲמֵת כְּזֶה, רַבִּי שְׁלוֹמֵד עִמָּנוּ
לְמוֹדִים עִמָּקִים כְּאֵלוֹ וּבְפִשְׁטוֹת כְּזוֹ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּתְנוּעַד פַּעַם בְּשָׁבוּעַ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים,
פי כְּזֶה שְׂפָאִים בְּיַחַד וּמְדַבְּרִים מַעֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
כְּזֶה מְקַבְּלִים הַתְּחִינּוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ לְאַהוּבֵי, יְקִירֵי, הַבְּחֹר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד כְּפִי מָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל,
וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא תִּפְתָּה
אוֹתְךָ וְתוֹרִידְךָ מִדְּרִךְ הָאֲמֵת וְהַתֵּם שֶׁקִּבְּלָנוּ, וְאִנּוּ שׁוֹתִים מִהַמְּעִין
הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַנּוֹי"ה הַפּוֹחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

וְאֶתְמוּל דִּבְרָנוּ הִרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה י"ט בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', מִמַּעַלְת הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, וְאֵינּוּ נִכְנָס, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּחֻקֵּי וּבְלִבּוֹלִים, שָׁזָה מַעֲשֵׂה עֲמָלֵק, לְהַכְנִיס בְּאָדָם סִפְקוֹת — "הַיֵּשׁ ה' אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז), וְכֵן לְהַכְנִיס בְּאָדָם קְרִירוֹת וְחִלְישוֹת הַדַּעַת, כְּאֵלוֹ לֹא אֵין כְּכֹר שׁוֹם תִּקְנֶה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְלַחֵם כְּנֶגְדּוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁכֵּל מֵה שֶׁהַחוֹלָה גָּדוֹל בְּיוֹתֵר, צָרִיךְ לְרוֹפֵא יוֹתֵר גָּדוֹל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחַנְיוֹת, כֹּל מֵה שֶׁהָאָדָם יְרוּד וְנַפּוּל, צָרִיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַצְּדִיק הַיּוֹתֵר גָּדוֹל, שֶׁיִּכּוֹל לְהַאִיר בּוֹ הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹת, וּיְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַקֵּר מֵה שֶׁלּוֹחֵם הַצְּדִיק נִגְדָה קְלַפַּת עֲמָלֵק, הוּא "וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מִשֵּׁה יָדוֹ וְגִבּוֹר יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת יז, יא); וְאָמְרוּ בְּמִשְׁנָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה כט.): בְּזִמְן שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִשְׁעַבְדִּין לָבָם כָּל־פִּי מַעֲלָה לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים — הָיוּ מִתְגַּבְּרִים, הֵינּוּ שֶׁהַצְּדִיק בְּחִינַת מִשֵּׁה שְׁבַדוֹר הִנֵּה מְאִיר בְּנוֹ אֶת הָעֵצָה הָאֲמִתִּית עַל כֹּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, הֵן בְּסִפְקוֹת וְחֻקֵּי וּשְׁלוֹם, וְהֵן בְּמַחְשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים וּפְגָם הַבְּרִית, שֶׁהַכֹּל נִתְהַוָּה מִקְלַפַּת עֲמָלֵק, הָעַקֵּר לְהָרִים אֶת עֵינֵינוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וְתַפְלָה, וְנִסְפָּר לְפָנָיו כֹּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְרַק זֶה עַקֵּר הָעֵצָה, וְיוֹתֵר מִזֶּה אֵין עֵצָה אַחֲרָת, "אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְקַיֵּם אֶת זֹאת בְּכֹל יוֹם לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כֹּל מֵיְנֵי סִפְקוֹת וּבְלִבּוֹלִים, וְיִזְדַּבֵּךְ מִחוּ וְדַעַתּוֹ, וְיִזְכֶּה לְהַכְנִס לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ".

וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יב בְּסוּפּוֹ), שֶׁעַל-כֹּל הַצְּדִיקִים עָבְרוּ בְּלִבּוֹלִים וּסִפְקוֹת (וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה בְּסוּפּוֹ), וְהִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם כֹּל אֶחָד לְמֵה שֶׁזָּכָה בְּזֶה הָעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלוֹת וְהַתְּבוּדוֹת, וְהָעַקֵּר לֹא לְהַטּוֹת עֲצָמוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי בְּלִי הַתְּבוּדוֹת הָאָדָם עוֹמֵד בַּחוּץ, וְעַל-יְדֵי מַעַט דְּבוּרִים שֶׁל הַתְּבוּדוֹת יוֹחָה הִרְבֵּה מִן הַחֲשֵׁךְ וְהַסִּפְקוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תשז.

בעזרת השם: תפירה, יום חמישי לסדר ויחי ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, ידיד נפשי, הבחור היקר לי מאד,
צמוד בפנימיות לבבי ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד על-כל-פנים מעכשו לעשות
התחלה חדשה בעבודת השם: תפירה, ואל תירא ואל תחת משום
דבר שבְּעוֹלָם, כי השם: תפירה אתה, עמך ואצִלְךָ, כי מלא כל הארץ
כבודו: תפירה, אין שום מציאות בלעדיו: תפירה כָּלֵל, ובכל תנועה
ותנועה שם אלופו של עולם. וצריך לחקק ידיעה זו היטב היטב
בלבו ונדעתו, כי הבעל-דבר מכניס ספקות וקריחות ונחלישות הדעת
בכל שעה ושעה מחדש, להשליך ולהפיל את האדם כאלו אין לו
שום תקנה, והוא כבר אבוד בחטאיו המרבים וכו' — תלעג לו,
בכח הצדיק האמת שאנו חוסים בצלו "צלא דמהימנותא"^כ, כי הוא
המגלה לנו כי אין שום יאוש בעולם כָּלֵל, ואם אתה מאמין
שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן. ואמר: "דופיט אויף מיין
כח, וואס האט איהר צו זארגן אז איך גיי פאר אייך"^ל. ועקר
התקשרות לרבנו ז"ל — שנוזקה לחזק עצמנו עם שיחה זו ונהיה
בחלקו, הוא על-ידי תפילה והתבודדות, ליחד לעצמו מקום מיחד
שאינו שם בגי-אדם, ולשיח ולספר לפניו: תפירה את כל לבבו ואת
כל מה שעובר עליו, וכל מה שירבה בתפילה והתבודדות, כן ימשיך
על עצמו זכותו של רבנו ז"ל, ותהיה אחיזתו באור הגנוז שהוא
אור של רבנו ז"ל, באשר מובא אצלנו, כי פעם אמר מוהר"ת,
זכותו יגן עלינו, לפני אנשי שלומנו התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק

(כ) צל האמונה.

(ל) תסמכו על כחי, מה יש לכם לדאג, מאחר שאני הולך לפניכם.

עַח אֲשֶׁר א' תִּשְׁח בְּנִחַל

א', סימן טו, הַמְתַּחֲלֵת: מִי שְׁרוּצָה לְטַעַם טַעַם אֹר הַגְּנוּז, יַעֲלֶה אֶת הַיְרָאָה, וּבְמָה מַעֲלִין אֶת הַיְרָאָה? עַל-יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט, לְשַׁפֵּט עֲצָמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּבוּדוּת, עֵינִ שָׁם; וְאָמַר מִזֶּהֲרֵנָּה וְל, שֶׁהֲפֹרֵשׁ — מִי שְׁרוּצָה לְטַעַם טַעַם אֹר רַבְּנוּ וְל, שֶׁהוּא אֹר הַגְּנוּז, יִרְבֶּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת.

אָחִי הַיְקָר! אֵין עוֹד נַעַם וְטוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם מְלַעֲסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, וְלִבְרַח בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֵּל בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה.

וּמַחֲמַת טְרוֹדוֹתֵי הַרְּבוּת בְּעֵתִים הַלְלוּ — אֲקַצֵּר, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמִצְפָּה לְרֵאוֹתֶךָ...

א' תִּשְׁח.

בְּעֵזֶרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחִינָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, וְאֶת הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

אִם אַתָּה רוּצָה לְהַצְלִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, לֹא כְּדַאי לָךְ לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאֵף אֶחָד כָּלֵל, מָה אַתָּה צָרִיף אֶת אַחַר, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הָעֲנִינִים שְׁלוֹ, וְכָל אֶחָד בָּא מִשָּׁרֵשׁ נִשְׁמָה אַחַר, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאַחֲרִים, אַתָּה צָרִיף רַק לְחַפֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם תְּחַפֵּשׁ אוֹתוֹ — תִּמְצָא אוֹתוֹ, כִּי אֵין מְקוֹם שְׁלֵא תִּמְצָא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין. וְעַל-כֵּן מָה אַתָּה צָרִיף לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאַחֲרִים?! וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שְׁאַנְחֵנוּ מִקַּבְּלִים מִרְבְּנוּ וְל.

אָשֶׁר   א' תשט   בַּנְחֵל   עט

וּתְכַף-וּמְקִיד כְּשִׁתְּהֵינָה לָךְ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אָז לֹא תִרְצֶה שׁוּם דְּבַר, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, שֶׁזֶה סוּד הַהִתְבּוֹדְדוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֹזֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת.

נָא וְנָא תַחֲטֹף בְּכֹל יוֹם לְמוֹד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, אֲשֶׁר הֶאֱמִירָה בְּעֵלְמָא מְזַכֶּכֶת אֶת הַגּוּף, וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְהִסְתַּפֵּל עַל אֶף אֶחָד, כִּי כָל פְּרָק מְשֻׁנּוֹת שְׂאֵתָה זוֹכָה לַחֲטָף בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה הַקְּרָן וְהַרוּחַ שֶׁלְךָ, כָּל מְזֻמּוֹר תְּהִלִּים שְׂאֵתָה זוֹכָה לֹמַר זֶה הַקְּרָן וְהַרוּחַ שֶׁלְךָ, כָּל דָּף גְּמָרָא שְׂאֵתָה זוֹכָה לְלַמֵּד, זֶה הַקְּרָן וְהַרוּחַ שֶׁלְךָ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן מָה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרֵים? ! וְחַבְרָתִי קוֹנְטְרַס נִפְלָא מְאֹד "סְדֵר-דְּרֵךְ-הַלְמוּד", וְשֵׁם בְּאַרְתִּי בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָה אֶת סְדֵר דְּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁגָּלָה לָנוּ עֲצוֹת וְדַרְכִים וְהַנְּהָגוֹת יִשְׁרוּת, אֵיךְ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו). וְהִיא טוֹב מְאֹד שֶׁתַּעֲבֹר עַל הַקּוֹנְטְרַס הַזֶּה, וְאֵז תִּרְאֶה רַק טוֹב הַגְּנוּז בּוֹ.

נָא וְנָא לְבַל תְּבַלְבֵּל אוֹתָךְ שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל סֵפֶר שְׂאֵתָה מִתְחִיל לְלַמֵּד, תִּתְחִיל מִהַתְחִלָּה וְתִגְמַר אֶת זֶה עַד הַסּוּף, וְאֵז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסְדֵר וַיְחִי ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וַיְרַדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַקָּר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אָהוּבִי, אָחִי! בְּיָדַי יָדוּעַ לָךְ, כִּי רַבְנוּ וְ"ל הַקָּפִיד מְאֹד מְאֹד לְהִתְרַחֵק מִחֻבּוֹת וְהִלְנָאוֹת, וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ מִדֶּרֶךְ זֶה, וְאֵל תֵּאָכֵה וְאֵל תִּשְׁמַע לְגִיסָךְ כָּלֵל, כִּי הַסּוּף שֶׁל אֱלוֹ הַבְּעָלִי חוֹבוֹת רוֹאִים, שְׂנֵעֵשִׂים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אַחֲר־כֵּךְ 'בּוֹרְחִים', וְצָרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם שְׂיִהְיֶה נֹצֵל מִחֻבּוֹת. וְהֵנָּה דְבָרִים אֱלוֹ נֶאֱמְרוּ גַם בְּרוּחָנִיּוֹת, מִכָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן לְלוֹוֹת כַּמָּה אֲלָפִים עַל סִמָּךְ שְׂיִכְנַס לְאִיָּה מִשָּׂא וּמִתָּן שְׂגִיסָךְ מְסִיתָךְ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם יִצְלִיחַ, וּבִפְרָטִיּוֹת כְּפִי שֶׁהֲצַעַתָּ אֶת הָעֶסֶק, רַחוּק הוּא מִשְׂכָּר וְקָרוֹב לְהַפְסֵד, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵתִים הַלָּלוּ, אֲשֶׁר הִכַּל בֵּינָךְ, יְכוּלִים לְאַבֵּד בֶּן לִילָה אֶת כָּל הַמָּמוֹן, וְאַחֲר־כֵּךְ לֹא יִהְיֶה לָךְ מִהֵיכָן לְשֵׁלֶם, וְיַעֲבֹר עָלֶיךָ מֵהַשְׂעֵבֶר, וּכְבָר אָמַר רַבְנוּ וְ"ל: מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּבְמִתָּן כְּפִי כַחוּ, וְאִינוּ נִכְנָס בְּהִלְנָאוֹת, הֵרִי זֶה מְקַיִם "בְּכָל מְאֻדָּךְ", וּמֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תִּזְכֶּה לִישֵׁב אֶת עֲצָמָךְ בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֵךְ בְּכָל דְבָר וּבְכָל עֶסֶק וּבְכָל מְאוּרָע, וְתִפְרָשׁ אֶת כָּל שְׂיִחְתָּךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפָּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִצְיַע לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת אֶת הָעֶסֶק, וְכֵן מִי יֵעֵץ לָךְ עֲצָה זֶה, וְכֵן תִּסְפָּר אֵיךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת הָעֶסֶק, וְהֵיכָן וְעַם מִי צָרִיכִים לְסַחֵר, הַכָּל לְכָל תִּסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יִסְפָּר אִישׁ לְרַעְהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, וְאִזּוּ דִיקָא יֵאִיר בְּךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְעַת הַאֲמַת, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי תִפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, תִּזְכֶּה שְׂיִזְדַּבֵּךְ מִחֶךְ, וְיֵאִיר בְּךָ נַעַם עֲרֻבוֹת זִיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַמְאִירָה בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזַקְאֵל מִג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְבֹּדוֹ" וְגו'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! נָא וְנָא אֵל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה, יִהְיֶה לְכָל אֶחָד מֵה שְׂיִהְיֶה, אִתָּה חֶשֶׁב רַק מְעַצְמָךְ, וְתִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִתָּה צָרִיךְ לְבֹא בְּזֶה הָעוֹלָם אֶל עֲנִיָּיִךְ דִּיקָא, וְעַל-כֵּן אֵין לְהִסְתַּפֵּל עַל אַחֵר כָּלֵל בֵּין בְּגִשְׂמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא ל.ח.): "בְּשִׁמָּךְ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקוּמָךְ יוֹשִׁיבוּךָ — אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חַבְרָתָהּ אִפְלוּ כַּמְלָא נִימָא"; וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְפַל בְּדַעְתָּךְ מְזָה אוּ מְזָה,

אֲשֶׁר   א' תשי   בַּנְחַל   פא

אין לך רק אותו יתברך, ואליו אתה צריך תמיד לברח, וצריך לחקק בדעתו, אשר כל זמן שחושב ומתבלבל מאחר, עדין הוא רחוק משלמותו, כי צריכים לבא אל בטול כזה, עד שלא יראה ולא ירגיש משום דבר אלא רק אמתת מציאותו יתברך, וזה היסוד בעבודת השם יתברך, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל על הפסוק (יחזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם", וכן במעשה מהתם הקדוש (עין ספורי-מעשיות, מעשה ט), עין שם.

ולמען ה', חוק והתחוק להיות תמיד רק בפשון ושמחה, ותרקד רקודים אפלו בינך לבין עצמך, ותהיה אף ורק שמח תמיד, אשר מרחיב את המחין, ומכניס ישוב הדעת באדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתקרב ולהתודע מרבי אמת כזה, נחלא צמיקא דנביע ביה מקור החכמה הקדומה משלש ראשונות דעתיק וכו', ונא ונא לא לשכח מעלמא דאתי. ותהלה לאל, ביום רביעי שבוע זה דברנו הרבה על-פי התורה הנוראה הזו (שם, חלק א', סימן נד), והיו תהלה לאל, דבורים נפלאים, חבלים נפלו לנו בנעימים. מה טוב ומה נעים שתחפש לך חבר טוב במחנה, וביחד תשיחו ותדברו מהעצות הנוראות והנפלאות שקבלנו מרבנו ז"ל; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ותראה לחטף בכל יום ויום כמה דפי גמרא ופרקי משניות ותורות ותפלות מלקוטי-מוהר"ן ולקוטי-תפלות, כי זה חלקך לנצח נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תשי.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברהם היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה ממה שעובר עליך בענין ההתקרבות אל רבנו ז"ל, שיש לך
כל-כף הרבה מניעות ומחלקת ומריבות וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, אם הייתי מספר לך מה שעבר עלי
בימי נעורי, איך שהתקרבתי אל רבנו ז"ל — לא תאמין איך שאדם
יכול לסבל סבל כמו שסבלתי, כי קבלתי מפות רצח בשביל
ההתקרבות, וכן זרקו אותי מהשיבה וכו', ויש עוד הרבה לספר
מה שעבר עלי, עם כל זאת אמרתי לרוץ בשורותים אלו אליך.

יען שעלי עבר בימי נעורי מה שעבר בענין ההתקרבות של
רבנו ז"ל — חרופין וגדופין וכו' וכו', ועל-כן אני נותן עצה לכל
מקרב חדש, ראה להעלים ולהסתיר את התקרבותך. מה אמה צריך
להוציא לשני את העינים בהתקרבותך וכו' וכו'?! כי בפרוש גלה
לנו רבנו ז"ל, אשר הסמך-מ"ם שונא אותו מאד, ובמכתב הידוע
שכתב לאנשי שלומנו, נזכרו תבות אלו: "עיניו לטש ושניו תרק
עליו"; הינו הסמך-מ"ם שונא מאד את רבנו ז"ל, ולכן הוא מוציא
את כל החצים עליו ועל כל אלו המתקרבים אליו. ובפרט מי
שעוסק לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, עליו הוא מוציא
את כל החצים, עד שכלם חולקים עליו, ואפלו אנשי שלומנו, כי
אנחנו מגשמים מאד מאד, ואיזו שיכות יש לנו לרבי גדול ונורא
כזה?! לזאת זה הנסיון שלנו שמנסים אותנו — שרודפים אותנו
בשביל שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ואם יש לנו שכל, ואנחנו
נשארים אצלו, אז מה טוב ומה נעים, ואם אין לנו שכל, אז ההפסד
הוא שלנו.

אל תהיה בטלן! תקח את עצמך בידיך, וראה להעלים
ולהסתיר את התקרבותך, ועל-ידי-זה תוריד מעצמך המון מחלקת
ובלבולים, ותוכל לעבד את הקדוש-ברוך-הוא בשלנות הנפש.

למדתי בשיבה והייתי בגיל צעיר מאד, ומצאתי ספר קטן
"משיבת נפש" ומאד התלהבתי ממנו, וזה הביא, שאחר-כך מצאתי

פג   בנחל   א' תשיא   אשר

ספר קטן "השתפכות הנפש", והתחלתי להתבודד הרבה עמו
יתברך, והיתה דרכי להתחמק בין הסדרים בישיבה, ומצאתי לעצמי
בקומה העליונה חדר, שאף אחד לא נכנס שמה, והרבה התבודדתי
עמו יתברך. וכן בבית הייתי יורד למרתף, ומתבודד הרבה עמו
יתברך, וזה מה שהחזיק אותי כל ימי נעורי; כי תכף-ומיד כשזכיתי
להתקרב אל רבנו ז"ל, תפסתי אשר הנקדה של רבנו ז"ל היא לדבר
עמו יתברך, אז שקדתי בענין תפלה והתבודדות מאד מאד עד שהיו
ימים שלמים שהתבודדתי עמו יתברך, ובכיתי הרבה לפניו יתברך,
שיחוס וירחם עלי, שאף פעם לא אתרחק מרבנו ז"ל. ותאמין לי,
שעברו עלי צרות ויסורים ומכאובים ובלבולים וכו' וכו', עם כל
זאת הייתי חזק מאד בעבודת התפלה וההתבודדות, ואף אחד לא
ידע מזה, וכל מה שרק עבר עלי, ברחתי תכף-ומיד אליו יתברך,
וזה אשר החזיק אותי. ולולא ההתבודדות, מי יודע להיכן הייתי
מגיע. ולכן שקדתי הרבה בספרי רבנו ז"ל, וביותר בספרי מוהרנ"ת
ז"ל, כי הייתי רגיל ללמד הרבה "לקוטי-הלכות" מדי יום ביומו,
עד שעברו חדשים על גבי חדשים, שזכיתי לסיים את כל ספרי
"לקוטי-הלכות", וזה אשר מחזקני עד עכשו.

מאד רציתי לפגש אותך ולדבר אתך, ולספר לך הרבה עניינים,
שאינ יכולים להעלות על הכתב, אקוה עוד להתועד עמך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשיא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי
קירי, הרוצה להאיר את נפשו באור האורות, צח הצחצחות, הנחל
נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

פד אָשֶׁר א' תשיב בנחל

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, לא להשבר משום דבר, כי גדול אדוננו ורב להושיע. ועליך לדעת, אם אדם קובע לעצמו קביעות חזקה ללמד בכל יום ספרי רבנו ז"ל, אז שום דבר שבעולם לא יוכל להשבר אותו, כי הלמוד בספרי רבנו ז"ל מעודד ומחזק ומאמץ ומשמח ומושך את לב האדם אליו יתברך.

מה ששאלת, למה התחיל התנא במצות קריאת שמע, כבר דשו בה רבים, והטעם הוא פשוט, כי המצוה הראשונה שבאה לילד שנקנס בעל המצוות, היא מצות קריאת שמע, כי מצות תפלין, הוא רק מחייב ביום הי"ג, אבל הלילה אור ליום י"ג המצוה הראשונה היא מצות קריאת שמע. וראיתי בספרים, שתורה שבכתב מתחילה עם ת: תנא היכא קאי, שהוא ראשי תבות א'מ'ת', על שם: "ראש דברך אמת" (תהלים קיט, קס), כי הדבור של הקדוש-ברוך-הוא אמת, תורת אמת. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוזקה ללמד תמיד תורה, ולהמשיך עלינו אמת.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשיב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות התשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אודות ששאלת בענין "טעמה כי טוב סתרה לא יכה בלילה נרה" (משלי לא, יח), כפי שפרש רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפה, זה סובב על כל אחד ואחד, מי שרק טעם פעם את

אֲשֶׁר   א' תשיב   בנחל   פה

התורה של רבנו ז"ל, אז ירגיש ערכות ונעימות תמיד. ובאמת התורה הזו אמרה רבנו ז"ל על איזה אדם שבא אליו רק פעם אחת, השם שלו היה ר' דוד מכפר פאלי, ובא רק פעם אחת אל רבנו ז"ל, ויותר לא בא, אבל נשאר אצלו אור רבנו ז"ל, כי כפי שמקבל אצל אנשי שלומנו, הוא למד תורה בשקיפה נוראה ונפלאה מאד, וכן היה מתבודד גדול, כי פעם אחת שהיה אצל רבנו ז"ל, קבל ממנו ז"ל התעוררות והתחזקות כזו, שהספיקה לו כל החיים, ויש המון ספורים ממנו. ואחד מהספורים הוא, שפעם היה אצל החולק של מוהרנ"ת ז"ל, שהיה איש מפרסם ועשה ליצנות מרבנו ז"ל. וכשהראו לו מה שכתוב בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצט, שכתב דבש גימטריה אשה, ענה ואמר בלשון בזיון: פֶּע! פֶּע! פֶּע! איך אפשר להגיד דבר כזה. ואז הצטער מאד ר' דוד, כי הוא היה בשעת מעשה, וחרה לו על שמפרסם יאמר דברים כאלו, ענה ואמר: לא בכל מקום שהוא היה, אתם הייתם (כאומר לא בכל מקום שרבנו ז"ל למד אתם למדתם), הלא זה מבאר בכונות ראש השנה, ואז המתנגדים רצו להרפיץ לו, איך העז להתחצף לרבו, אף הוא לא התפעל, ואמר, שרבכם עם הארץ, וברח. ואמרו אנשי שלומנו, שמי יודע אם לא רק בשביל זה התקרב, כדי להשתיק אגו המתנגד, כי הראה לו שאינו יודע מה שאינו יודע, כי זהו בכונות שופר: דבש גימטריה אשה, כמוכא שם.

היו הרבה מקרים שבחורים התקרבו אל רבנו ז"ל ולבסוף התרחקו, אברכים התקרבו אל רבנו ז"ל ולבסוף התרחקו, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שנתקימה אצלם התורה הזו, שנשארה אצלם הארה מרבנו ז"ל. אנחנו צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שאף פעם לא נתרחק מרבנו ז"ל, ואז טוב לנו תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשיג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת מְסַכֵּת אָבוֹת, יֵשׁ לִי חֲשֶׁק מְאֹד מְאֹד חֶזֶק לְחַבֵּר פְּרוּשׁ עַל מְסַכֵּת אָבוֹת, כִּי הוּא מְלֵא מֵדוֹת טוֹבוֹת, אֲשֶׁר יָדוּעַ מֶה שֶׁכָּתַב הַמְּאִירִי בְּהַקְדַּמַּת הַמְּסַכָּתָא הַזֶּה, שֶׁכָּל עֲנִין הַמְּסַכָּתָא הוּא לְהֵאִיר הָאָדָם לְהִיּוֹת מְדוּתָיו וְהִנְהַגוּתָיו עַל תְּכֵלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כְּדֵי שְׁיִגִיעַ מֵהֶם לְשְׁלֵמוֹת אַחֲרוֹן וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא קָמָא ל.): הֵאֵי מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִיּהוּי חֲסִידָא לְקַיָּם מְלֵי דְאָבוֹת. וַיְגַדְּלוּ הַחֲכָמִים פָּרְשׁוּ אֶת הַמְּסַכֵּת הַזֹּאת כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינוֹ וְכַפִּי מְדַרְגָּתוֹ. יַעֲזֹר לִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִהְיֶה לִי גַם-כֵּן חֵלֶק בְּפְרוּשׁ מְסַכֵּת זֶה, עַל אֵף טְרֵדוֹתֵי הַמְּרַבּוֹת.

מֶה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינִי עוֹד טוֹב מְלַמֵּד אֲגָדוֹת חז"ל, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר בְּ"עֵינַי יַעֲקֹב" מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, מְלַבֵּד הַשְּׁעוּרִים שֶׁלְּךָ בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשִׁים, תִּלְמַד בְּכָל יוֹם "עֵינַי יַעֲקֹב" אֲגָדוֹת חז"ל, וַיְדוּעַ אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וְתִלְמִידָיו עֶסְקוּ הַרְבֵּה בְּלַמוּד "עֵינַי יַעֲקֹב", וְהוּא סִגְלָה מְאֹד לִירְאֵת שָׁמַיִם, וּמוֹבָא בְּסַפְרִים שְׁטוֹב לְלַמֵּד אֲגָדוֹת חז"ל בְּשִׁבְלֵי תַקוּן הַבְּרִית. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוּמֵךְ בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּ"עֵינַי יַעֲקֹב", וְהַלְמוּד הַזֶּה הֵיךְ רְגִיל בְּכַתְּבֵי כְּנִסְיוֹת בֵּין מְנַחֵה לְמַעֲרִיב, שֶׁלְּמִדּוֹ אֶת זֶה בְּרַבִּים לְהַמּוֹן-עַם. וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּלְמַד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק אֶחָד מִמְּסַכֵּת אָבוֹת. וַיְדַרְכֵי הִיא תִּכְרֶה-וּמִיד אַחַר אֲמִירַת בְּרַפְתַּת הַתּוֹרָה בְּבִקְרָא לְלַמֵּד פֶּרֶק אֶחָד וּלְהַתְּבוּנָן בּוֹ, וּבְשִׁשָּׁה יָמִים כָּל יוֹם אֲנִי לוֹמֵד אֶת הַפֶּרֶק הַשִּׁינִי לְיוֹם הַזֶּה, וּבְשִׁבְת-קִדְשׁ אֲנִי חוֹזֵר עַל כָּל הַשִּׁשָּׁה פֶּרָקִים. וְרִאִיתִי

פז   בְּנַחַל   א' תשיר   אֲשֶׁר

דְּבַר פְּלֵא בְּשֵׁם קְדוֹשׁ אֶחָד, שְׁמִי שְׁהַרְג אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּשׁוֹגֵג, שְׁיִלְמַד
תְּמִיד מִסִּכַּת אָבוֹת.

רְאֵה לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְזֶה הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל — לְהַרְבוֹת
בְּתַפְלָה שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁחִזַק בָּזֶה, כִּי כָל דְּבוּר
וְשִׁיחָה שְׁמֻדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין
לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

אֲשֶׁרִי מִי שְׁחִזַק בָּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשיר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר שְׁמוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגִיעוֹ וַיְרַדְפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! עִם אֲמוּנָה יְכוּלִים לְפַעַל אוֹתוֹת
וּמוֹפְתִים, הָעֵקֶר לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ
וּלְהוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה
וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, דּוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֲלֵקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְכֹל שְׂאֵדָם מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
הָאֲמוּנָה הַזֶּה, הוּא יְכוּל לְעַבֵּר עַל הַכֹּל, וּלְרֹאוֹת נְסִים נְגִלִים שִׁיעֲשֵׂה
עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָעֵקֶר שִׁיחֻדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה
וּמְזַכֶּכֶת כְּזוֹ, עַד שִׁירָאָה כְּבִיכּוֹל אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַל פְּרָט
וּפְרָט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאִזּוֹ יַעֲשֶׂה לוֹ שְׁדוּד הַמְעַרְכָה וְשְׁדוּד הַטְּבַע,
וְכֹל שׁוֹנְאָיו יִפְלוּ תַחְתָּיו. וְלִכֵּן רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ

פח אָשֶׁר א' תשטו – א' תשטז בַּנְחַל

יְתַבְרַךְ, וְלִסְלַק אֶת דַּעְתְּךָ וְחֻכְמָתְךָ וּבִינְתְּךָ לְגַמְרִי, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים
נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תשטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךָ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עִם אַמוּנָה יְכוּלִים לִפְעַל אוֹתוֹת
וּמוֹפְתִים, הָעֵקֶר לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יְתַבְרַךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ
וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יְתַבְרַךְ מְחִיָּה וּמְהוּנָה
וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, דּוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וּכְכֹל שְׂאֵדָם מְכַנִּיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
הָאַמוּנָה הַזֹּה, הוּא יְכוּל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְלִרְאוֹת נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה
עִמּוֹ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הָעֵקֶר שְׂיַחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ אַמוּנָה בְּרוּךְ
וּמְזַכֶּכֶת כְּזוֹ, עַד שְׂיִרְאֶה כְּבִיכּוֹל אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַל פְּרִט
וּפְרִט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאִז יַעֲשֶׂה לוֹ שְׂדוּד הַמַּעֲרָכָה וְשְׂדוּד הַטָּבַע,
וְכָל שׁוֹנְאָיו יִפְלוּ תַחְתָּיו. וְלִכֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יְתַבְרַךְ, וְלִסְלַק אֶת דַּעְתְּךָ וְחֻכְמָתְךָ וּבִינְתְּךָ לְגַמְרִי, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים
נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ה.

פט   בנחל   א' תשיז   אשר

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְחָבַל לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ עִם רוּפָא אֱלִיל וְעִם שְׁקָרָנִים,
אֲשֶׁר סָתַם מְבַלְבְּלִים אֶת דַּעַת הָאָדָם, וְעוֹקְרִים אוֹתוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחַנִיּוֹת, יוֹתֵר טוֹב לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלִיוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַאי
כְּשֶׁתִּתְקַן בְּרוּחַנִיּוֹת יִתְקַן בְּגִשְׁמִיּוֹת.

רְאֵה לְתַן בְּכֹל יוֹם צְדָקָה, כִּי "צְדָקָה תַצִּיל מַמּוֹת" (מְשָׁלִי י, ב),
וְשִׁתְּהִי לָךְ קֶפֶה שֶׁל צְדָקָה, וְתִכְנִיס בְּכֹל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת אֶחָד
הַמְּרַבֵּה וְאֶחָד הַמְּמַעִיט, וּבִלְבָד שְׂיִכְוֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם, וּכְשֶׁתִּתְמַלֵּא
הַקֶּפֶה שֶׁל צְדָקָה, תַּחֲלֶקְהָ בֵּין עֲנִיִּים מְהַגְנִים, וְלַעוֹלָם תִּקְבַּל אֶת כָּל
עֲנֵי בְּסֹבֵר פְּנִים יְפוֹת, וְאֵף פַּעַם אֶל תִּגְרַשׁ אִיזָה עֲנִי, חַס וְשָׁלוֹם,
"כִּי יַעֲמֵד לִימִין אֲבִיוֹן" כְּתִיב (תְּהִלִּים קט, לא), הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ שֶׁל הָעֲנִי, וּכְשֶׁאֲתָה מְבִיָּה אֶת הָעֲנִי, חַס וְשָׁלוֹם, אֲתָה
מְבִיָּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּכֹיכֹל. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִרְבּוֹת בְּצְדָקָה,
וּבְזִכּוֹת זֹאת תִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָת הַנַּפְשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, וְיִמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל
הַדִּינִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

א' תשיז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר שְׁמוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אָחֵי
וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְכֹבֵי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...

נרו יאיר ויזרח.

מכתבך כָּבֵר קבלתי כִּמָּה פְּעָמִים, וְכֵן קבלתי אֶת הַקּוֹנְטְרָס.

חֲמִדַּת לְבָבִי! הִיָּה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ, אִךְ טְרֻדוֹתַי רַבּוּ בְּעֵתִים
הַלְלוּ עַד מְאֹד, הֵן בְּהַדְפָּסָה, שֶׁבְקָרוֹב יֵצְאוּ לְאוֹר שְׁנֵי סְפָרִים:
"שְׁמִירַת הַזְּמַן", "אֶרֶץ אֲפִים", וְהֵם, תְּהִלָּה לְאֵל, נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד,
וְהֵן שֶׁבְעוֹנוֹתַי הָרַבִּים, לֹא הֵייתִי, לֹא עָלִינוּ, בְּקוּ הַבְּרִיאוֹת זֶה
שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת, וְהֵייתִי חָלֵשׁ כָּל-כָּף, עַד שֶׁכִּמָּה פְּעָמִים הִיָּה נִדְמָה
לִי, כִּי הִגִּיעַ קִצִּי, וְאֲנִי מִבֵּין מְרַחֵק, שֶׁכֵּל זֶה מַעֲשֵׂה בַעַל-דָּבָר
שֶׁלְקַח אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כָּף עָלִינוּ, וּבִפְרָטִיוֹת כְּמוֹ שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אֲהוּבִי, אַחִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם
בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם (אֲפִלוּ הוּא מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ), כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם,
הַחֲזַק בְּלַמוּדְךָ כְּסֻדְרָן וְכֵן לְהַפִּיץ דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל בֵּין חֲבֵרֶיךָ, וְאֲפִלוּ
אִם יִזְרְקוּ אוֹתְךָ מִהִישִׁיבָה, תִּפְגַּס לִישִׁיבָה אַחֲרַת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר פְּעַם
מוֹהֲרָנְ"ת ו"ל: "אֲזוּ נִישֵׁט אֵין בְּרִסְלָב וְוַעֲל אִיךָ מֵאֲכֵן מְקַרְבִּים אֵין
נַעֲמְרוֹב"^מ, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל: "וּוִי אִיךָ וְוַעֲל אַ טְרַעַט טָאֵהֵן וְוַעֲל
אִיךָ פֵּאָר רַעֲבֻטֵן"^י, כִּי עַכְשָׁו כָּבֵר הִגִּיעָה הַעֲצָה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת
דַּעַת הָאֲמֵת לְכָל הָעוֹלָם, וּבְיַדֵּי יַעֲשֶׂה הַסֵּמ"ך-מ"ם אֶת שְׁלוֹ,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ נַעֲשֶׂה אֶת שְׁלֵנוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבֵּנוּ ו"ל בְּכָל
תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל וּבְכָל קְצוּי תִּבְל, וְאֲשֶׁרִי מִי שִׁיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּזֶה.
וְהִנֵּה בְּיַדֵּי טוֹב עֲשִׂיתָ בְּהַדְפָּסַת הַקּוֹנְטְרָס (אִךְ שִׁישׁ כִּמָּה טְעִיּוֹת
הַדְפּוּס), וְחֲזַק וְאַמֵץ לְהַפִּיץ וְלֹא לְפַחַד מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְאִךְ שֶׁבֵּין כָּף וּבֵּין כָּף עוֹבֵר עָלֶיךָ
מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', וּבְכָל פְּעַם אַתָּה נוֹפֵל בְּכָל מִיָּנִי קִטְנוֹת וִירִידוֹת
וְכוּ', אֵל תִּסְתַּכֵּל לְאַחֲרֶיךָ כָּלֵל, רַק שְׁכוּחַת תִּשְׁכַּח בְּכָל עֵת וְרַגַע אֶת
הָעֵבֶר, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, לְבְרַח אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂיחָה

מ) אִם לֹא בְּבִרְסָלָב, אַעֲשֶׂה מְקַרְבִּים בְּנַעֲמְרוֹב.

נ) אִיפֹה שֶׁאַתָּן פְּסִיעָה שֵׁם אַחֲקוֹן.

בינד לבין קונד.

אהובי, אחי! אם היית יודע מעלת שיחתך ותפלתך למעלה
אצלו יתברך, אז היית מתמיד בזה מדי יום ביומו כמה שעות, ואל
יפתך יצרך שיש אילו עבודות ותקונים וסגופים לתקן את פגם
הברית — הוצאת זרע לבטלה, פי הכל הכל והתלבשות
הסמ"ך-מ"ם במצוות. רבנו ז"ל גלה לנו את ה'תקון הכללי', ואמר
ש'תכף-ומיד שיאמרם "זאל מען מער נישט איבער טראכטן"^ס;
ועל-כן עלינו להיות נזהרים לומר בכל יום כל ימי חיינו את ה'תקון
הכללי' העשורה מזמורים והתפלה שאחריה, ויותר לא להתבלבל
כלל וכלל, ומכל שכן שלא תחלש דעתך משום בריה שבעולם, כי
תהלה לאל, אנו אוחזים את עצמנו באילנא דחיי, צלא
דמהימנותא^ע, אשר הבטיח להשם יתברך לתקן את כל העולם,
ויכנס אל תוך בית הבליעה של הסטרא אחרא, ותהיה מכרכת
להקיא את כל הנפשות שבלעה. וכבר הבטיח לנו רבנו ז"ל, שמי
שיצית אותו באמת, אז אין שום דרגה בעולם שלא יביאו אליה,
ועל-כן עלינו להשליך את דעתנו הפגומה, ולקבל ולצית את רבנו
ז"ל על כל יאמר כי הוא זה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), דבר
גדול ודבר קטן, ובפרטיות בענין השיחה בינו לבין קונו שהוא
התבודדות.

אהובי, אחי! אתה רואה בעצמך שאין לך שום קרוב כמו אתה
בעצמך, כי 'אדם קרוב אצל עצמו' (סנהדרין ט:), ואין לך 'רע טוב
ואב טוב' כמו אבינו שבשמים, הרוצה לעזור לך ולתן לך כל מה
שתרצה בעולם, רק מחפה ומצפה ומקנה ומיחל שתפתח פיה,
ותדבר אליו יתברך ותספר לפניו יתברך את כל ענייניך בפרטיות,
כאשר יספר הבן עם אביו ואחד לחברו. ותמיד יהיה לפני עיניך,
פי חבל על הזמן היקר, למה להכנס בוכוחים עם חברים כאשר

ס) שלא יחזר שוב להרהר.
ע) באילן החיים בצל האמונה.

צב   אֲשֶׁר   א' תשיז   בַּנְחָל

מְצוּי בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְלָמָּה לִּי לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי וְצַעֲרִי לְפָנַי בְּשֹׁר וְדָם
אֲשֶׁר אֵין "לו" תְּשׁוּעָה, הוּא בְּעֶצְמוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְעֹזֵר אֶפְלוּ לְעֶצְמוֹ
(כִּי גַם הוּא תְּלוּי בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ), וְאֵיךְ יוֹכֵל לְעֹזֵר לִי, וְעַל-כֵּן עָלִיךְ
רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו הַכֹּל, וְלִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וְאִף
שְׂעוּבָר בֵּין כָּף יָמִים וְכוּ', וְעַדִּין לֹא בָּאָה יְשׁוּעָתְךָ, מָה אַתָּה יוֹדֵעַ
מָה שְׁנַעֲשֶׂה מִתְּפִלָּתְךָ לְמַעַלָּה. וְכִכֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהָר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ב'), כִּי הַצַּדִּיק בּוֹנֶה עַל-יְדֵי תְּפִלוֹתָיו שֶׁל כָּל אָדָם בְּנִינִים
נִפְלְאִים, וְכַשֵּׁי שֶׁ לוֹ הַבְּנֵן אֲזוֹ תּוֹכֵל לְכַנֵּס בּוֹ.

וְעַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבִי, כָּל שִׁיחָה וְתְּפִלָּה שֶׁבִקְשָׁתָהּ עַל זְוִיגָךְ וְעַל
שְׂאֵר עֲנֻנֵיךְ אֵינֶן נֶאֱבָדוֹת כָּלֵל, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל בּוֹנֶה מִזֶּה בְּנִינִים
נִפְלְאִים בְּעִבּוּרְךָ, וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַע שֶׁהַמְּלָאכָה מְרַבָּה מְאֹד מְאֹד, כְּפִי
הַבְּנֵן שֶׁמְחַכֶּה בְּעִבּוּרְךָ, וְרַבֵּנוּ ז"ל עֲסוּק בְּאִמְצַע הַבְּנֵן בְּעִבּוּרְךָ, רַק
צוּעֵק אֵלֶיךָ... "זֵי נִישֵׁט קִיִּין בְּטָלָן"^ב, תָּן לִי עוֹד פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה,
עוֹד פֶּרֶק מְשֻׁנּוּת, וְעוֹד דָּף גְּמָרָא, וְעוֹד סִימָן שֶׁלְחֵן עָרוּף, וְעוֹד
מִזְמוֹר תְּהִלִּים, וּבִפְרָטִיּוֹת לֹא לְהַפְסִיק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כָּל הַיּוֹם,
כִּי הַדְּבוּרִים וְהַתְּבוּדוֹת הֵם הַבְּטוֹן (סִימְעָנֵט וְאוּפָנֵעַ) וְהַתּוֹרָה הִיא
הַלְּבָנִים (בְּרִיקֶס צִיגְעֵל), וּבְאִפְּן שֶׁיַּעֲמֵד הַבְּנֵן הַיֵּטֵב, וְיִהְיֶה מְדַבְּקִים
הַלְּבָנִים זֶה לָזֶה, צָרִיכִים לְהִרְבֶּה בְּטוֹן, וְעַל-כֵּן אֵל תִּחַרֵּשׁ וְאֵל
תִּשְׁקֹט, רַק יוֹמֵם וְלַיְלָה בְּכָל עֵת הַפְּנוּיָה לָךְ, בֵּין בְּרַחוּב וּבֵין בְּבִית,
בֵּין בְּעִלְיָה וּבֵין בִּירִידָה וְכוּ' וְכוּ', תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן
שְׂאֵתָה רְגִיל. וְיִוְתֵר מִהַכֹּל, חֲזוּק וְהַתְּחַזֵּק לְהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, שֶׁבְּתִקְּךָ קְטָנוּתְנוֹ וְדַחְקוֹתֵנוּ נִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּצוּתָא בֵּין אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד הוּא חַדוּשׁ נִפְלָא, וַיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק
בְּגֵאֻלַּת יִשְׂרָאֵל, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹבֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְנִצָּח, כִּי (שׁוּפְטִים
יג, כג): "לוֹ חֶפְצֵן ה' הַמִּיתָנוּ, לֹא הִרְאָנוּ אֶת כָּל אֱלֹהִים, וְכַעֲת לֹא
הַשְׁמִיעֵנוּ כְּזֹאת", וּפְסוּק זֶה חֲזַר הִרְבֵּה מוֹהֲרֵנוּ"ת ז"ל לְפָנַי אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ בְּשַׁעָה שְׂעֵבֵר עָלָיו מָה שְׂעֵבֵר; אֲשֶׁרֵינוּ וּמָה טוֹב חֵלְקֵנוּ

ב) אל תהיה בטלן.

אֲשֶׁר   א' תשיח   בְּנַחַל   צג

שְׁזַכֵּנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ עַל כָּל
הַחֶסֶד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

נָא לְעוֹרֵר רַחֲמִים עָלַי בְּכֹל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, וּבַפְּרָטִיּוֹת
שֶׁיֵּצְאוּ לְאוֹר הַסְּפָרִים, וְכֵן שְׁאַזְכֶּה לְבֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּלְחַזוֹת בְּנַעֲם
הַיְיָ וְלִבְקֹר בְּהִיכָלוֹ.

א' תשיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶךְ עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְּפָסָה, יַעֲזוֹר לְךָ
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁבִזְכוּת הַצְּדָקָה שְׁאַתָּה נוֹתֵן לְהַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ
ו'ל, יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים; כִּי בְּאַמַּת אֵין לְךָ עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה
— לְהַדְּפִיס אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְלַהֲפִיץ בְּכֹל הָעוֹלָם כָּלוּ, כִּי בְּזֵה
דִּיקָא תְלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה — כְּשִׁיתְּגַלֶּה אוֹר רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם. וְיִדוּעַ
הַסְּפוּר, שְׁפַעַם אַחַת הַתְּעַקְשׁוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, וְשְׂאֵלוּ אֶת ר'
נִפְתָּלִי תְלִמִיד רַבְּנוּ ו'ל, שִׁיְגַלֶּה מִשֶּׁהוּ מִמְּגַלַּת הַסְּתָרִים, כִּי יְדוּעַ
שֶׁהוּא וּמוֹהֲרֵנִי ת' ו'ל הֵיוּ בְּיַחַד בְּשַׁעַה שְׁגַלֶּה רַבְּנוּ ו'ל אֶת הַמְּגַלַּת
סְתָרִים, מֵה שִׁיְקַרְהָ עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, עֲנֵה וְאָמַר ר' נִפְתָּלִי:
"אֲנַחְנוּ מְשַׁבְּעִים וְעוֹמְדִים שְׁאָסוּר לְדַבֵּר". וּכְשֶׁהַתְּעַקְשׁוּ אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמָנוּ יוֹתֵר, עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם: "זֹאת אֲנִי יְכוֹל לְהַגִּיד לָכֶם, כִּי בְּרַגַע
שֶׁהָעוֹלָם יִקְבְּלוּ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו'ל, אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לְהִיּוֹת מוֹכְנִים
אֶל הַגְּאֻלָּה". לְזֹאת אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם
לְהַפִּיץ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, הַמְּגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבַּרַךְ בְּתַכְלִית הַגְּלוּי, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרַךְ

צד   אָשֶׁר   א' תשיט   בנחל

מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה בלה, ואין מה לעשות, רק לדבר אליו יתברך, וזו עקר נחמתנו, וזו עקר הצלחתנו; אשרי מי שחזק בזה, הן להחזיר בעצמו אמונה פשוטה ולדבר עמו יתברך, והן לגלות ולפרסם לכל העולם כלו את הלמוד הזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשיט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שמות ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לשמר את הזמן מאד מאד, פי הזמן יקר מאד מאד, פי הנה יש לך זמן והנה אין לך כבר זמן, וכל רגע שעובר על האדם הוא הפסד נצחי, וכל רגע שזוכה לדבר עמו יתברך, אפלו דבור אחד, שחוזר על זה פעמים אין מספר, כגון: "רבנו של עולם, אני אוהב אותך". "רבנו של עולם, אני רוצה לדבק את עצמי עמך". "רבנו של עולם, אני רוצה להכליל בך" וכו' וכו' וכדומה, דבורים כאלו מאד יקרים בכל העולמות כלו, ומזעזעים ומנענעים את כל העולמות כולם, כי אדם נמצא בזה העולם בתכלית הגשמיות, ואף-על-פי-כן מתעורר אל הקדוש-ברוך-הוא ומשתוקק אחריו יתברך, ומגלה את הרצונות והכסופים שיש לו אליו יתברך, זה מאד יקר אצלו יתברך, ועל-פני אל תהיה בטלן, אלא תתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, וכל דבור ודבור יהיה יקר בעיניך, וכך תשמר את הזמן היקר.

אֲשֶׁר   א' תשכ   בְּנַחֵל   צה

אודות מחשבות כפירה שעוברות עליך וכו' וכו', ראה לגרס
בכל יום כמה דפים גמרא וזה ישרף את כל הרע שנכנס בך. ואם
היו בני-אדם יודעים מעלת הגרסה בגמרא, היו תמיד עוסקים בזה.
וכדאי שתעשה לעצמך שעור בש"ס כסדרן, ואז טוב לך כל הימים,
ותסיים ש"ס פעמים אין מספר.

מה טוב ומה נעים אם תלך להשתתף בשעור קבוע של הלכות
נדה, כי מה שלומדים אצל מגיד-שעור, שזה פי אלהי ממה שלומד
בצעמו, כי כשלומדים עם מגיד-שעור, יש שם עוד אברכים
ושואלים, ועל-ידי-זה נתבררת ההלכה, ועל-פני ראה לעשות לעצמך
קביעות פעם בשבוע ללכת אל מגיד-שעור ללמד הלכות אלו, אשר
הן חמורות מאד מאד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשכ.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שמות ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנקור
לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממני
הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, וששתי פעל כל הון לראות על-כל-פנים
כתב ידך. מה אמר לך, החייתני מאד בזה שאתה עוסק לדבר עם
הבחורים שם בשיבה בדרךך לציון קדש הקדשים, אשרינו ואשרי
חלקנו אשר עד כה עזרנו, טוב להודות לה' על כל התסוד חנם
שעשה עמנו, שזכינו להתודע מרבי אמת בזה, רבי רחמן בזה,
המחיה ומחזק ומאמץ אותנו, ועוד נותן ליצף כח לדבר ולחזק
ולאמץ אחרים, "חבלים נפלו לנו בנעימים" (תהלים טו, ו).

חמדת לבבי! בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום

נְיוֹם כְּפִי מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד קִטְנוֹת וִירִידוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת,
 וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת הוּא שְׂמִחָה, וְאִף שְׂשִׁמְחָה בְּעֲצָמָה צָרִיכִין
 הַתְּחַזְקוֹת כְּפִי מֵה שְׁעוֹבֵר, עַל-כָּל-פְּנִיִּים כְּכֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
 שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמִחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָבֹא
 בְּאֵמֶת אֶל מִדַּת הַשְׂמִחָה שֶׁהִיא הַעֲקָרִית בְּחַיִּים, וְעַקֵּר הַעֲשִׁירוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק "שְׂמִחָה", כִּי יִתְכַן שִׁיְהִי לְאֶחָד אֲלֵפִים וְרַבְּבוֹת
 דּוֹלָרִים אִף הוּא תָּמִיד בְּעֲצָבוֹת וְדַאֲגוֹת, אִין לָךְ עוֹד עֲנִי גְּדוֹל כְּמֵהוּ,
 וְלִהְפֹךְ — יֵשׁ אֶחָד שְׂאִין לוֹ כְּלוּם, וְהוּא תָּמִיד מְלֵא שְׂמִחָה זֶהוּ
 הַעֲשִׂיר הַאֲמִתִּי, וּבְאֵמֶת אַחֲרֵי קִצָּת יֵשׁוּב הַדַּעַת יְכוּלִים לְהִבִּין, כִּי
 כָּל הַעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ הֵם הַבְּלִים הַבָּל נִדְף, וְעוֹד מְעַט נִצְטָרֵךְ לְחֹזֵר
 וְכוּ', וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְדַאֲג אוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהִתְעַצֵּב, וּבִפְרָט אַתָּה,
 שֶׁהֵנָּךְ נוֹסֵעַ אֶל צִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אָשֶׁר
 בְּאַרְבַּע אַמּוֹת הָאֵלוֹ מְאִירָה הָאֶרֶץ הָאִין סוּף בְּהָאֶרֶץ וּבְגִלּוֹי כְּזֶה,
 אָשֶׁר הָאִיר בְּקִדְשׁ הַקְּדָשִׁים מְקוֹם הָאֶרוֹן. כִּידוּעַ פְּתִגָּם הַבַּעַל-שֵׁם-
 טוֹב לְתַלְמִידוֹ רַבִּי נַחֲמָן הָאֶרְדֵּעֲנִיקֵר ז"ל: דְּעַר אֶרוֹן אִיזוֹ אִין
 מְעַזְבוֹצ' וְדִי לְחַפְיָמָא; וְיָדוּעַ מֵה שְׂאֵמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ
 לְנִכְדוֹ רַבִּי בְּרוּךְ ז"ל: אִיךְ הָאֵב זִיךְ פֶּאֶר קְלִיבְעֵן בִּי ר' נַחֲמָן;
 וְעַל-כֵּן הָאֶרוֹן הוּא עֲכָשׁוּ בְּאוּמָן, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ
 לְשֵׁם, וְעַל-כָּל-פְּנִיִּים בְּדֶרֶךְ נְסִיעַתְךָ שְׂאֵתָהּ נוֹסֵעַ עֲכָשׁוּ בְּאִירוּפָּה
 תִּרְאֶה לְבַקֵּר בְּכֵמָה יְשִׁיבוֹת וְחַגְלָה לְהֵם אֶת הַנְּפִלְאוֹת שְׁזוֹכִינוּ עַל-יְדֵי
 רַבְּנוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת עֲנִין הַתְּבוּדוֹת, וְתַחֲזִקֵם וְתַאֲמָצֵם כִּיֵּד ה' הַטּוֹב
 עֲלֶיךָ, וְאֵל תִּפְל בְּדַעַתְךָ כָּלֵל מִגְּדֵל הַטְּרַחָה שְׂיֵשׁ לָךְ בְּכָל הַדֶּרֶךְ, כִּי
 הַכֵּל כְּדַאִי, וּבִפְרָט שְׂתוּכַל בֵּין כֶּךָ גַּם לְדַבֵּר עִם חֲבָרִים חֲדָשִׁים,
 אָשֶׁר אִין לְמַעְלָה מְזֶה.

וְעַל שְׂתֵי נְסִיעוֹת אֵלוֹ — הֵינּוּ נְסִיעָה אֶל הַצִּיּוֹן וּבֵין כֶּךָ עַל
 הַדֶּרֶךְ לְדַבֵּר עִם בַּחוּרִים חֲדָשִׁים בְּיְשִׁיבוֹת סוֹכְבֵי מְאָמְרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת
 ג:ג) עַל פְּסוּק (שְׂמוֹת ל, ז): "וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ

(צ) הָאֶרוֹן הוּא בְּמַעַזְבוֹת.
 (ק) הַתַּאֲסָפְתִי אֲצֵל ר' נַחֲמָן.

למחנה, והלא דברים קל וחמר, ומה "ארון" ה' שלא היה מרחק אלא שנים-עשר מיל, אמרה תורה: "והיה כל מבקש ה' יצא אל אהל מועד", תלמידי חכמים שהולכים מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמד תורה על אחת כמה וכמה ודו"ק. וכבר ידוע שכל ענינו של רבנו הוא לגלות ולפרסם אמתת מציאותו; תברך, לגלות ולפרסם אשר אין שום מציאות בלעדיו; תברך כלל, והכל לכל הם עצם עצמיות חיות אלקותו; תברך ממש, ועל-כן אין שום זמן כלל, כי עקר התהוות הזמן הוא מצד הצמצום והשכחה שנדמה שיש איזו מציאות בלעדיו; תברך, ועל-כן משם נתהווה הזמן והמקום ועל-ידי-זה בני-אדם חוטאים ונופלים בודעתם תחת המקום ותחת הזמן, ומשם באים כל הצרות והיסורים והטלטולים והבלבולים והמרירות שעוברים על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות, ונתארכת ונתפשטת הגלות וכו', אבל תכף-ומיד בהתגלות משיח, אז תאיר בעולם דעת האמת כזו, עד שיתבטל המקום והזמן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), ועל-כן יצאו לחרות, והכל יפתחו פיהם לדבר עמו; תברך, וזה שאמרו חז"ל (יומא כא.): מקום הארון אינו מן המדה, כי שם בנקדת קדש הקדשים גלוי האין סוף ברוך הוא נתבטל הזמן והמקום לגמרי, ועל-כן אינו מן המדה כלל, ודו"ק; שכל זה רמזים על ציון רבנו ז"ל שהוא הארבע אמות של הארון, ואצל הארון היה יש לכל אחד ואחד חלק, יהיה איך שיהיה מעמדו ומצבו, הוא מקרב הכל כמאמרם ז"ל (במדבר פנחומא פרשת ויקהל) על פסוק: "ושמתם בארון" (דברים י, ב) — לוחות ושברי לוחות מנחין בו וכו', אף-על-פי שאתה רואה בני תורה עניים ומדלדלים, הוי נוהג בהם כבוד וכו', עין שם; שכל זה ענינו של רבנו ז"ל לקרב הכל, ולא לרחק שום בריה יהיה מי שיהיה ולנהג בו כבוד גדול.

ההכרח לקצר מהטרדה שנתהוותה לי ברגע זה לדבר עם חבורה של בחורים, שבאו עכשו לביתי, ואחד מהם הוא חברך ... גרו יאיר, ומסרתי לו שני מכתביך ששלחת לו.

גם תמצא פה רצוף מכתב שהכנתי לשלח לך לארץ ישראל,

צח אֲשֶׁר א' תשכא בנחל

אך אמרו לי שנסעתי משם, על-בן תקבלנו פה, ולמען טובתך הנצחית, תראה לדבר בכל יום ובכל שעה ובכל רגע אליו ותברך, כאשר ידבר איש עם רעהו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תשכא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויודעו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אך קשה לי להאריך בכתיבה, כי כל יום ויום יש לי טרדות אחרות, תהלה לאל, שכל הטרדות הן רק בשביל הפצת מעינות החכמה חוצה, אשר בזה אני עוסק כבר כמה שנים.

אודות ענין הזויג וכו' ידוע אשר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, אף פעם לא רצה לדבר מזה, אלא אמר בזו הלשון: "קינדערליך היט זיך פון פרייתות"; זאת אומרת, שאי אפשר לתת לבן אדם הנהגות פריטיות איך להתנהג בדברים אלו, כי הכל לפי האדם, ואי אפשר לבלבל את בני-אדם, וכל אלו שמחמירים חמרות של שטות, לבסוף נכשלים בעברות, ומכל שכן וכל שכן שלא יכולים להדריך את אחרים בענינים כאלו, אלא צריכים הרבה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שיזכה להיות דבוק במי החיים בו יתברך, ויחשב רק ממנו יתברך, ועל-ידי-זה ינצל מהכל. וראיתי חדוש נפלא בספר 'פריחי כהונה', שפרש "זרעים" הינו זויג הנקרא בלשון המקרא (קהלת יא, ו): "בבקר זרע את זרעך", צריך לו זמן ו"מועד" קבוע, שיקבע לו

(ר) ילדים, תשמרו עצמכם מפרייתות.

אֲשֶׁר   א' תשכב   בְּנִחַל   צט

זמן, ואל יהיה שטוף בכל עת ובכל זמן, והטעם — פי "נשים נזיקין", רצה לומר, השטוף בנשים, יגיעו לו נזקין גדולים, רחמנא לצלן, פי צ"ט מתים מרב תשמיש, וסיים: "קדשים טהרות", שיהיה מתנהג בזה בקדשת המחשבה וטהרת המעשה, כי בזה יזכה לזרע קדש, צדיקים וחסידים קדושים וטהורים, זרע קדש. ויש לומר לפי זה, שמעלת למוד המשניות עולה על הכל, כי באמת אין לה עוד דבר שמזכך את האדם כמו למוד בגימטריא ובמשניות. וצריך להיות חזק בזה כל ימי חייו, ובפרט בימי בחרותו, לומר הרבה פרקים משניות. ואף שנרמה לכאורה כאלו מתפלל משניות... אינו כן, אלא על-ידי אמירה לבד מזדבנות נשמתו, וזה תקון גדול לנשמה, כי משנה אותיות נשמה, ומוכא במדרש תלפיות שאשר בן יעקב עומד בפתח גיהנום, וכל מי שלומד משנה, אינו מניחו להכנס לגן-עדן, והחיד"א ו"ל רמזו בפסוק (בראשית מט, כ): "מאשר שמנה לחמו", ש'מ'נה' אותיות מ'ש'נה', ואשר לוחם בעבור האדם שלמד משניות, שלא יכנס אל הגיהנום, ולפי שפרש בנ"ל זרעים — הוא זוג, מועד — להכל יש זמן ומועד קבוע, נשים נזיקין — השטוף בנשים, יגיע לו נזק גדול, קדשים טהרות — הוא מתנהג בקדשה ובטהרה, יוליד זרע קדש, מוכן היטב הקשור של מעלת למוד משניות, כדי לטהר את עצמו מהתאונה המגשמת הזאת של תאונת נאוף. ועל-פן אין לי מה להאריך בזה, כי בדברים כאלו לא שייך לדבר, אלא הכל כפי האדם, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ואז טוב לו כל הימים.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שפתחיל להתמיד בלמוד משניות, ואז תראה שהכל ישתנה לטובה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשכב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נארא ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי ורְעֵי, הַבְּחוּר
הַחֲתָן, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אוֹר
הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת מְרִירוֹת נַפְשְׁךָ לְנִכוּן קַבְלָתִי.

אַהוּבֵי אַחֵי הַיְקָר! כְּכָר הוֹרָה וְגִלָּה לְנוּ רַבְּנוּ ו"ל, כִּי בְהִכְרַח
שְׂיַעֲבֹר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׂיַעֲבֹר, "כִּי אָדָם לְעַמְל
יּוֹלֵד" (אֵיּוֹב ה, ז), אַף אִם זָכָה — עֲמָלוֹ הוּא בְּעִבּוּדֵת ה', וְאִם לֹא
זָכָה — עֲמָלוֹ בְּהִבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, לְמִשְׁלֵ אַתָּה מִצְטַעֵר לְמָה אֵין
הוֹלֵךְ לְךָ כְּסֻדֵּר, וְלְמָה אַתָּה נוֹפֵל וְנִתְקַרֵּר בְּכָל פַּעַם, וְלְמָה נִחְלָשָׁה
דְּעֵתְךָ בְּכָל פַּעַם, עַד שְׂכַמָּה פְּעָמִים נִדְמָה לְךָ, שְׂאֵבֵד מְנוּס, וְכֵאלוֹ
אִבְדָּתְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, מֵרַב יִרִידוּתֶיךָ וְקִלְקוּלֶיךָ וְכוּ'
וְכוּ', וְלִחְבָּרְךָ בֵּן גִּילְךָ יֵשׁ צַעֵר וְעִגְמַת נַפְשׁ אַחֵר לְגַמְרֵי, לְמָה אֵין
לוֹ מְעוֹת, וְלְמָה אֵין הוּא בְּעַל-הַבַּיִת שֶׁל בֵּית-חֲרֻשֶׁת שֶׁל פְּמָה מְאוֹת
פוֹעֲלִים, לְמָה אֵין לוֹ מְכוֹנִית הַכִּי יָפָה, לְמָה אֵינוֹ יְכוֹל לְהִיּוֹת שְׂתָף
בְּעֶסֶק שְׂעֻשָׁה חֲבֵרוֹ וְשֶׁהֲצֵלִיחַ בְּזֶה הוֹן רַב וְכוּ' וְכוּ', שְׂטִיּוֹת
וּמְחַשְׁבוֹת וְדַמְיוֹנוֹת פְּאֵלוֹ, עֲכָשׁוּ רָאָה בְּעִצְמָךָ הַחֲלוּק בֵּין שְׂתֵי
הַדְּאָגוֹת הָאֵלוֹ, זֶה דוֹאָג כָּל יָמָיו עַל אִבּוֹד מְמוֹנוֹ, וְנִשְׁקַע בְּכָל יוֹם
בְּדַמְיוֹנוֹת חֲדָשִׁים וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְרַחֵק יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי
הַדְּמִיוֹן מְטַעֵה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְעוֹשֶׂה מְחִיצָה בֵּינוֹ לְבֵין הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַדְּמִיוֹנוֹת הֵם הֵם הַקְּלָפוֹת שְׂבָרָא הָאָדָם בְּחֻטְאָיו וְכוּ',
וְלִהְפוֹף זֶה דוֹאָג כָּל יָמָיו עַל אִבּוֹד יָמָיו, וּבוֹרַח בְּכָל פַּעַם אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הִיתְכֵּן שְׂיַעֲבֹרוּ יָמֵי בְּחֻשְׁךָ
וְהִיתְכֵּן שְׂאֵטְעָה אֶת עֲצָמֵי כָל-כָּף, שְׂאֵחֻשָׁב שְׂאֵנִי כְּכָר צְדִיק וְעוֹבֵד
ה', מְתֵי אֲזַכָּה לַעֲשׂוֹת גַּם אֲנֹכִי לְבֵיתִי הַנִּצְחֵי וְלִקְנוֹת אֶת הַסְּחוּרָה
הַטּוֹבָה שְׂמִצְלִיחִים עִמָּה שֵׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן מְאֹד מְאֹד" וְכוּ',
וְהַחֲלוּק מוֹבָן מִמִּילָא כִּי זֶה מִתְקַרֵּב יוֹתֵר וַיּוֹתֵר עַל-יַדֵּי כָּל דְּבוּר
וְכוּ', וְזֶה מִתְרַחֵק יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל-כֵּן, אַהוּבֵי, אַחֵי, לְמָה
תַּפֵּל כָּל-כָּף בְּדְעֵתְךָ, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, זְכִיתָ לְהַתּוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אַמֶּת כְּזֶה,

אֲשֶׁר   א' תשכב   בְּנַחֵל   קא

רבי המַחֲזִיק וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לְךָ דְּאָגוֹת רוּחָנִיּוֹת בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ תוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמְךָ מְאֹד.

אך אף-על-פי-כן אסור להשאיר בְּזֶה, כי עקר שלמות האדם — כְּשִׂיזְכָּה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוֹל בְּזֶה, עַד אֲשֶׁר לֹא יֵרָאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ מִשּׁוֹם דְּבָר רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַמַּחֲזִיק וּמְקַיֵּם וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה — דּוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, וְאִזּוֹ יִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי עֵקֶר הָעֲצָבוֹת נִמְשָׁךְ רַק מֵרְחוּק מְאֹד, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ חֲסוּרוֹת רַבִּים, וּמִזֶּה בָּאִים לוֹ הַמְרִירוֹת וְהַדְּאָגוֹת וְהַטְרָדוֹת וְהַפְתָּדִים מֵהַיָּה וְאִיךָ יִהְיֶה, אֲבָל כְּשֶׁמְבַטֵּל אֶת עֶצְמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְאִינוֹ מִתְחִיל אֶפְלוֹ לְחַשֵּׁב בְּשׁוֹם עֶסֶק, רַק כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ דְּבוּקָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ אִינוֹ דּוֹאֵג כָּלֵל, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ עֲשֵׂה אוֹתִי חֲתָן... וְעַל-כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ יִסְבֵּב כְּבָר, שְׂתַהַיֶּה לִי אִיזוֹ דִּירָה... וְאִיזֶה עֶסֶק לְפָרְגָם אֶת עֶצְמָנוּ... וְעַל-כֵּן אֲסוּר אֶפְלוֹ לְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב בְּכָל אֵלּוֹ הַמַּחְשָׁבוֹת וְהַבְּלוּלִים, אִם הִיָּה כָּל הַשְׂדוּף שֶׁלְךָ מְלַבֵּשׁ בְּדֶרֶךְ הַטָּבַע, הִיָּה מְקוֹם לְהַכְנִיס אֶת הַמַּח וְלְחַשֵּׁב מַחְשָׁבוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּדֶרֶךְ הַטָּבַע, אֲבָל כָּל הַשְׂדוּף שֶׁלְךָ בָּא לְךָ בְּגִלּוּי הַהִשְׁגָּחָה נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, פְּתָאוּם בָּאוּ אֵלֶיךָ וְרוֹצִים אוֹתְךָ לְחֲתָן... וְעַל-כֵּן לְמַה לְךָ, בְּנִי, חֲבִיבִי, לְבַלְבֵּל דַּעְתְּךָ בְּחִנָּם, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא יַעֲזֹבְךָ כָּלֵל, "הַשְּׁלֵךְ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִהְיֶה וְהוּא יִכְלַכְלֶךָ, וְלֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק" (תהלים נה, כד); הַעֲקֵר מֵהַ שְׂהוּא מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ הוּא רַק דְּבָר אֶחָד, שְׂתַפְתַּח פִּיךָ וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת — דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר אִישׁ מְדַבֵּר וּמְסַפֵּר עִם רְעוּהוּ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, נוֹטֵץ אוֹיֵם דַּעַם דְּבוּרֵי לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל צְרוּתֶיךָ וְעִנְיֶיךָ תְּסַפֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ וְלֹא לְאַחֵר, אֲשֶׁר לֹא מוֹעִיל כָּלֵל, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לְךָ וּמֵה יַעֲזֹר לְךָ בְּשׂוֹר וְדָם בְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ

(ש) תַּנְצֵל אֶת הַדְּבוּר.

קב   אֲשֶׁר   א' תשכב   בַּנְּחָל

יְתַבְרֶךְ, וְאִם הִיָּה הָאָדָם חוֹקֵק הַיָּטִב בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יְתַבְרֶךְ, וְכָל מַה שְּׂצָרֶיךָ — הֵן רוּחַנִי וְהֵן גְּשָׁמִי, עָלְיוֹ רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרֶךְ, אִז הִיָּה נִגְאָל כְּכֹר לְגַמְרִי, כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת הוּא מִחֲמַת חֶסֶד הָאֱמוּנָה (עֵינִי לְקוּי־מוֹהַר״ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), עַל־כֵּן, חֲמֻדַת לְכַבִּי, אֵל תִּתְחִיל לְחֹשֵׁב מִהָעֵבֶר וּמִכָּל שְׂכָן מִהָעֵתִיד, תִּהְיֶה לְאֵל אַתָּה כְּכֹר חֲתָן... חֶבֶה וְהִמָּתֵן עוֹד לִישׁוּעַת ה', כִּי עַקֵּר כָּל הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת הוּא רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה שְׂרוּצָה הַכֹּל בְּיוֹם אַחַד וּבְשַׁעַה אַחַת וּבְכִרְגַע אַחַת.

וּכְכֹר יְדוּעַ לָנוּ שְׂאִין מְרָאִים לְאָדָם רַק הַפְּסִיעָה הָרֵאשׁוֹנָה מֵהַ שְּׂצָרֶיךָ לְעִשׂוֹת וְלֹא יוֹתֵר, וְעַל־כֵּן חֶבֶל עַל הָעֲגָמַת נֶפֶשׁ שְׂאֵתָה גּוֹרֵם לְעֲצָמֶךָ בְּחֻנָּם, אֵל תִּירָא וְאֵל תִּחַת, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ אַתָּה, עֲמֻךָ וְאַצְלָךָ, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, הַחֲזוֹק בְּשַׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ, כִּי יוֹתֵר מִזֶּה הֶבֶל, וְלֹא יִשָּׂאֵר מֵאַתְּנוֹ רַק אֵלּוֹ הַשִּׁיחוֹת וְהַדְּבוּרִים שְׂאֵנוּ מְשִׁיחִים וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יְתַבְרֶךְ וְלִמּוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂאֵנוּ חוֹטְפִים בְּכָל יוֹם, וְעַל־כֵּן מֵהַ וְלִמָּה לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר מִכָּל הוֹן בּוֹכּוּחִים שֶׁל שְׁטִיּוֹת הַמְצוּיִים בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים — "זֶה גְּדוּל" וְ"זֶה צְדִיק", כִּי כְּכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּי־מוֹהַר״ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), כִּי הַשְּׂאוֹר שְׂבֵלֵב מִסִּית אֶת הָאָדָם לְהִרְהֵר אַחַר תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְלוֹמֵר "זֶה נֶאֱדָה וְזֶה לֹא נֶאֱדָה", עֵינֵי שָׁם; כִּי הַכֹּל הֶבֶל, הֶבֶל נֶדָף, טוֹב יוֹתֵר לְבָרַח תָּמִיד רַק אֵלּוֹ יְתַבְרֶךְ, וּבְכַפְרִיּוֹת אַתָּה, שְׂזוּכִיתָ לְהִיּוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, תִּגִּיל וְתִשְׂמַח בִּישׁוּעַתְךָ, וּבְכָל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׂאֵתָה זוֹכֶה לְפִסְעַ שָׁם, תִּחְיֶה אֶת עֲצָמֶךָ בְּזֶה, וְתִתְפַּלֵּל עָלַי הָעֵנִי וְהָאֲבִיוֹן מִמַּעֲשִׂים, שְׂגִם־כֵּן אֲזַכֶּה לְבֹא וְלִדְרוֹךְ עַל אֲדַמַת הַקֶּדֶשׁ, אֲשֶׁר שָׁם מְאִיר אוֹרוֹ יְתַבְרֶךְ בְּגִלּוּי נִפְלְאָה, לְמִי שְׂזוּכָה לְרֵאוֹת אֶת זֶה.

יְדִידְךָ...

וְשָׁלוֹם לְשָׂאֵר בְּשָׂרֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר. מִכְּתָבְךָ קִבְּלַתִּי, אֶךְ מְרֹב טְרוּדוֹתֵי הָרְבוּת, וּבְכַפְרֵט שְׂלֹא הִיִּיתִי, לֹא עָלִינוּ, כְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת כְּמַעֲט

אֲשֶׁר   א' תשכג   בַּנְחַל   קג

שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת, וְנוֹסֵף עַל זֶה שְׁאֵנִי טְרוּד מְאֹד בְּעֶסֶק הַהַדְפָּסָה, וְעַל-כֵּן לֹא הִשְׁבֵּתִי לָךְ, וְעַמְּךָ הַסְּלִיחָה, לְסִלַּח לִי עַל חֲטָאֵי שְׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תשכג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאֵרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירו יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מְמַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הֵן מִחֲמִיד וְהֵן מֵאֲשֶׁתְּךָ וְכוּ' וְכוּ', עַד שְׁאֵתָה כּוֹתֵב שְׁנִתְקַרְרָת וְכוּ' וְכוּ', וּבְאֵמַת כָּךְ דָּרְכוּ שֶׁל הַיָּצָר הָרַע, שְׁאִחֵר הַחֲתֻנָּה הָאָדָם מִתְקַרֵּר מִהֵתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, וְאֵף שְׁבִהִיּוֹתוֹ בְּחוֹר צְעִיר וְעֵבֵר עָלָיו מַה שְׁעֵבֵר וְכוּ' וְכוּ', הִיָּה מְאֹד דְּבוּק בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וְהֵתְבוּדָה עֲצָמוֹ הִרְבֵּה מְאֹד, אֲכַל אַחֵר הַחֲתֻנָּה מִתְחִיל לְהִתְקַרֵּר הַכֹּל. לְזֹאת אֵתָה צָרִיךְ לְהִתְחַדֵּשׁ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן — אָסוּר לָךְ לְהַפְגִּיט בְּוִפּוּחִים עִם אֵף אַחֵד, מַה יְהִיָּה אִם אֵתָה כָּכָר תִּתְוַכַּח עִם מִישָׁהוּ, הָאֵם זֶה יוֹעִיל לָךְ? הֲלֹא תִצְטָרֵךְ לָמוֹת, וְלֹא יוֹעִיל לָךְ דְּבָר, אִזּו תִשְׁכַּח לְבַד בְּקִבְרֵךְ. וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לְהַפְגִּיט בְּוִפּוּחִים?! וְהַדְּבָר הַשְּׁנִי — מַה כָּל עֲגִינֵן רַבְּנוּ וְ"ל, הוּא רַק הַדְּבָקוֹת, לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁתִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וּבְפִרְט כְּשִׁאֵתָה הוֹלֵךְ עַל הַדְּרָךְ לְבַד, תְּשִׁיחַ וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבֵּךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתַמִּיד תִּהְיֶה רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּו יְהִיָּה לָךְ יֵשׁוּב הַדְּעַת, לִידַע אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּכֹל פִּרְט וּפְרִט בְּחַיֶּיךָ. הַדְּבָר הַשְּׁלִישִׁי — עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָל עֲגִינֵן רַבְּנוּ וְ"ל הוּא

קד   אָשֶׁר   א' תשכד   בַּנְחֵל

תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשׁוּ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שְׁעַד שְׁבַת-קִדְשׁ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת פְּרִשְׁת׃ הַשְּׁבוּעַ: שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, כִּי יָכוֹל לַעֲבֹר שְׁבוּעַ אַחַר שְׁבוּעַ שְׂאִין יוֹדְעִים אִיזוֹ פְּרָשָׁה הִיא הַשְּׁבוּעַ, עַד שֶׁהִבְעַל-קוֹרָא פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבַּת וּמִתְחִיל לְקִרְוֹת. וְאִין זֶה לִיְצַנּוּת, זֶה קוֹרָה אֶצֶל אַבְרָכִים חֲשׂוֹבִים שְׂאִינָם יוֹדְעִים אֶת הַפְּרָשָׁה, עַד שֶׁהִבְעַל-קוֹרָא מִתְחִיל לְקִרָא בְּשַׁבַּת. וּמִי אוֹמֵר כְּשֶׁאֶחָד אִינּוּ בָּא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּשַׁבַּת, עֹבֵר לוֹ שְׁבוּעַ, וְלֹא יָדַע אִיזוֹ פְּרָשָׁה קָרָאוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְזֶה דְבַר הַמְּצוּי בְּעֵתִים הַלְלוּ. לְזֹאת תִּהְיֶה חֶזֶק מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשׁוּ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לִירְאֵת שְׁמַיִם, וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לומר פֶּרֶק אֶחָד מִשְׁנִיּוֹת חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן תִּלְמַד דָּף הַיּוֹמִי בְּכָל יוֹם, כִּי דָף גְּמָרָא הוּא מְזוּן לְהִנְפֵּשׁ, וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף בְּכָל יוֹם, וְאִז תִּהְיֶה אָדָם אַחַר לְגַמְרִי.

נָא וְנָא אַל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, כִּי מָה לָּךְ עִם אַחֲרִים?! סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר מִמֶּךָ כְּלוּם, רַק מָה שְׂאֵתָה זֹכָה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינּוּ מְטַעָה אֶת עֲצֻמוֹ כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאֶרָא הִתְשַׁלְּ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידִי ... נְרוּ יְאִיר.

אַחֵי הַיְקָר! חֶזֶק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, כְּאֲשֶׁר קִבְּלֵנוּ מִהַנְּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְהַעֲקֹר לְהִתְחַזֵּק עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִבְלִי לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַע-עוֹלָם, אִף שְׁפַעֵם הוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּפְעַם נוֹפֵל,

אֲשֶׁר   א' תשכה   בַּנְחֵל   קה

חס ושלום, לעמקא דתהומא רבא, אף-על-פי-כן העצה שיתחיל מתדש. ורבנו ז"ל אמר: "פאר וואס איז ער געקומען צו זיין זאך איז ווייל ער האט זיך דערהאלטן".¹ איך שווא איך שווא על-פל-פנים לעשות בכל פעם התחלה חדשה כמובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), כי ממה נפשך, אם כבר התחיל, יעשה התחלה חדשה להיות על-פל-פנים צדיק ועובד ה' ביתר שאת וביתר עז, ואם, חס ושלום, עדין לא התחיל, בודאי צריך להתחיל מתדש. והעקר לבקש את השם יתברך תמיד, שיליך אותו על דרך האמת, כי העקר הוא תפלה, וזה השער והפתח לכנס אליו יתברך, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, סימן פד), וגם על זה צריך הרבה התחזקות, כי הבעל-דבר מחליש מאד מאד את הדעת להפילו מתפלה ואמונה ובטחון, ואם, חס ושלום, נופל מתפלה ואמונה ובטחון, אזי עובר עליו מה שעובר ברוחניות ובגשמיות, על-בן מה אכתב לך, חזק ואמץ מאד בלמוד ספרי רבנו ז"ל, המלאים עצות והדרכות ישרות והתחזקות עצומה.

הדורש שלומך...

תלמד בכל יום לקוטי-מוהר"ן, ותאמר על כל תורה תפלה מלקוטי-תפלות, וכן תתמיד בכל יום הלכה אחת מלקוטי-הלכות (וההלכות הגדולות תוכל לחלק לשתיים או שלש פעמים), והחוט המשלש הזה לא יניח אותך לפל, חס ושלום.

א' תשכה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד,

(ת) למה הוא בא לענינו, כי הוא החזיק מעמד.

הַחֶפֶץ וּמִשְׁתַּקֵּק לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יְתַבְרַךְ, עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקְבֵלְנוּ מֵאֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

אחי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְעוּלָם, וְאַף שֶׁבִּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נַעֲשֶׂה מִמֶּךָ מַה שְּׁנַעֲשֶׂה, אַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבַר, רַק תִּלְךָ בְּכָל יוֹם לְמַקְנֶה וּתְתַחֵל מִחֲדָשׁ, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל עַל מֵאֵמֶר חו"ל (מְגִלָּה יג): אֶסְתֵּר הֵיְתֵה עוֹמֶדֶת מִחִיקוֹ שֶׁל אַחְשָׁרוּשׁ, וְיִרְדֶּה וְטִבְלָה וְיוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְכִי, הֵינּוּ אֶסְתֵּר — בְּחִינַת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵף שֶׁנִּלְכְּדָה בְּמִקּוֹם הַטְּמֵאָה — בְּחִינַת אַחְשָׁרוּשׁ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִתְנַאֲשָׂה, רַק טוֹבֵלַת וְיוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְכִי וְדו"ק; אֵיךְ שִׁיְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, לֹא לִפְלִ בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְעוּלָם, כִּי הֵשֶׁם יְתַבְרַךְ אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמֹלָא כָל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵי הֵשֶׁם יְתַבְרַךְ, דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכָל עֶצֶם עֶצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָו יְתַבְרַךְ. הַעֲקָר לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם טוֹבוֹת הַרְבֵּה, מְצוּוֹת רַבּוֹת, לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹם לְרוֹץ אַחֲרֵי מְצוּוֹת חֲדָשׁוֹת, בְּפִשְׁטוֹת לְרֵאוֹת לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם וְנִמָּה טוֹב לְרַשֵּׁם לַעֲצֵמוֹ בְּפִנְקָס אֵילּוֹ מְצוּוֹת זָכָה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, וְעַל-יַד־יָזָה יְתַחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, שֶׁעַל-כָּל-פְּנִיִם יֵשׁ לוֹ אֵלוֹ הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת, כִּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ וְרַבְּנוּ ו'ל לִילָךְ בְּזֶה (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְכֵךְ עַל-יַד־יָזָה יִשְׁתַּדֵּל לְהַרְבּוֹת בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְכִבֵּר אֶמְרוּ חו"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה כֹּא, ד): אִם עָשִׂיתָ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל עֲבָרוֹת, עֲשֶׂה פְּנִיָּה חֲבִילוֹת שֶׁל מְצוּוֹת; וְכֵן יִשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹם לְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה — מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא מְדָרְשׁ, שֶׁלְחֵן עָרוּף, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי לֹא יִשְׁאָר מִמֶּךָ רַק זֹאת, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה בְּכָל יוֹם, הֵן הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת — שְׁחֵרִית, מְנַחֵה, מְעָרִיב, חֲצוֹת, בְּכּוֹנֵה גְּדוּלָה עַל-כָּל-פְּנִיִם פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְתֵאמֶר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, אִם אֶפְשֶׁר לוֹמַר יוֹם שְׁלָם, בְּאַפְּן שְׁיִסִּים בְּכָל שְׁבוּעַ כָּל הַתְּהִלִּים, וְיֵאמֶר הַתְּפִלוֹת מ"שְׁעָרֵי צִיּוֹן" הַנִּחְלָק לִימֵי הַשְּׁבוּעַ, כִּי רַבְּנוּ ו'ל אֶמְרָם כְּמוֹכָא בְּשִׁיחֹת (שְׁבַח־הַר"ן).

אָשֶׁר   א' תשכה   בַּנְחָל   קז

סימן י), ומכל שכן שתלמד בכל יום "לקוטי-מוהר"ן", ותאמר על כל תורה התפלה מ"לקוטי-תפלות", שנעשים מזה שעשועים גדולים למעלה, ותתמיד בזה, עד שתזכה לסיים ותתחיל מתוך, כן תתנהג כל ימי חייך. ובפרטיות לעסק בהתבודדות, שזה עולה על הכל, ליחד לעצמו מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ולשפך נפשך לפניו. יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, וכל מה שעובר עליך תדבר ותשיח ותספר לפני השם יתברך, וכל זה תראה לחטף בכל יום. ואף שגדמה לאדם — מה יועילו לי כל העבודות האלו, ומה פועלת עבודתי, מאחר שאני פגום כמו שאני פגום, אף-על-פי-כן צריך לדעת מה שאיתא בזהר הקדוש (ח"ג פה. צב.), שכל יום מזה העולם יש כנגדו למעלה בעולמות העליונים, וכפי שמתנהג בזה העולם, כן נחקק ביום שלמעלה, וכל זמן שהאדם מנח בגופו הגשמי, אי אפשר לו להרגיש מעלת תפלתו ותורתו ומצוותיו, אף של הפחות שבפחותים, כי זה עקר הבחירה, שלא ידעו ולא יראו כלום, כי אם האדם הזה יודע מה זוכה כשנותן כמה פרוטות לצדקה, ולאילו אורות נשגבים זוכה למעלה, לא היתה אצלו שום בחירה, כי היה משליך ממנו כל ממונו לצדקה, וכן אם היה יודע מעלת תורתו ומצוותיו ומכל שכן תפלתו והתבודדותו, היה עוסק רק בזה כל היום, אף זה עקר הבחירה — שלא יראו כלום, ולא ידעו כלום, אף צריכים לסלק חכמתנו המדמית ושכלנו הפגום ודעתנו המערבבת, ולהאמין בצדיקים האמתיים, ולחזק עצמנו מאד מאד. ואף אם עבר האדם מה שעבר, יעשה כנגדו חבילות של מצוות, ועל-ידי-זה ממילא יפל הרע. כמו שאומרים בשם רבנו ז"ל: העולם הטוב קדם 'סור מרע' ואחר-כך יעשה הטוב, ואני אומר יעשה הטוב והרע ממילא יפל, עד כאן לשונו; ומה שכתוב בפסוק קדם 'סור מרע' ויעשה טוב' אחר-כך, יש לפרש בפשיטות: סור מרע — אם אתה רוצה שיסור הרע, יעשה טוב, וכנ"ל וקל להבין, ומה שכתוב (ירמיה ה, ג): "נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים", ומפרשים בספרי מוסר, שאם עושה מצוות בעודו פגום, על-ידי-זה חס ושלום, הולך אל הקוצים, עין בכונות על הצדיקים בסדור

קח   אֲשֶׁר   א' תשכה   בַּנְחָל

הָאָרִיז"ל, כִּי כָּל הַמְצוּוֹת וְהַתּוֹרוֹת וְהַתְּפִלוֹת הֵן אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, וְעַיִן
גַּם בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹנֵה
מִהַתְּפִלָּה וּמִהַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת בְּנִינִים נִפְלְאִים לְהִקָּים קוֹמַת הַשְּׂכִינָה,
עַיִן שָׁם; וְעַיִן בְּלְקוּטֵי מוֹהֲר"ן (חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁהַצַּדִּיק בְּעַל כַּח
גְּדוֹל, שְׂיָכוֹל לְהוֹצִיא הַכֹּל מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי נִכְנָס בְּגֵרוֹנוֹ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה מִכְרַח לְהִקָּיא אֶת כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁלְקַח, עַיִן שָׁם; וְעַיִן
בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת (חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוֹבוֹ, הַלְכָה ג'), שֶׁלְכֵן
מָה טוֹב וּמָה נָעִים לְקַשֵּׁר כָּל דְּבַר תּוֹרָה וְתַפְלָה וּמְצוּוֹת לְהַצַּדִּיק
הָאָמֵת, שֶׁהוּא שׁוֹמֵר טוֹב; וְעַיִן בְּלְקוּטֵי מוֹהֲר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ב'):
טוֹב לְקַשֵּׁר אֶת הַתְּפִלָּה לְהַצַּדִּיק, וְכֵן הוּא בְּסִימָן נה, עַיִן שָׁם; הֵינּוּ
כַּנ"ל. וְצָרִיךְ לְהַתְמִיד בְּזֶה מְאֹד, לְהִרְבּוֹת בְּכָל יוֹם מִתְחַדֵּשׁ בְּמְצוּוֹת
תְּחִלָּתוֹת וְשִׁעוּרִים תְּחִלָּתוֹת וְתַפְלוֹת תְּחִלָּתוֹת, הֵן בְּהַתְּבוּדָה, שֶׁמִּתְחַדֵּשׁ
בְּעֵצְמוֹ בְּכָל פַּעַם תְּפִלוֹת תְּחִלָּתוֹת, וְכֵן הַתְּפִלוֹת אֲשֶׁר נִקְבְּעוּ לָנוּ
מֵאֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה לְהַתְּפַלֵּל בְּחֵיוֹת תְּחִלָּתוֹת, כִּי מִכָּל תְּפִלָּה נִבְנִים
עוֹלָמוֹת לְאֵין מִסְפָּר בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאָרִיז"ל
בְּכּוֹנֵנוֹת הַתְּפִלוֹת שֶׁחֲרִית וְכֵן מְנַחֵה וְכֵן מְעִרִיב וְכֵן תְּחִלָּתוֹת, וּבְכָל יוֹם
נִשְׁתַּנֵּה כָּל סֵדֵר מְעַמֵּד וְקִיּוּם כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְאֵפְלוּ בְּיוֹם אֶחָד וְאֵפְלוּ
בְּשָׁעָה אַחַת וְאֵפְלוּ בְּרִגְעַ אֶחָד נִשְׁתַּנֵּה מֵהַלֶּךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, כַּמּוּבָא
בְּתַחֲלַת הָעֵץ חַיִּים, וְהִבִּיאוּ מוֹהֲרַנ"ת בְּהַלְכוֹת בְּשׂוֹר וְחֵלֶב (הַלְכָה ב').

וְכֵן לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה צָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּכָל יוֹם בְּחֵיוֹת תְּחִלָּתוֹת מְטַעַם
הַזֶּה, וְכֵן הַמְצוּוֹת, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר, אִם שֶׁבְּרִגְעַ
הַקּוֹדֵם פָּגַם וְנִפְל בִּירִידָה עֲצוּמָה, אִם-עַל-פִּי-כֵן יִחַזַּק עֲצָמוֹ וְיִתְחַלֵּל
מִתְחַדֵּשׁ, כִּי בְּכָל רִגְעַ מִתְחַדֵּשׁ קִיּוּם הָעוֹלָמוֹת (וְעַיִן בְּאַרִיכוֹת דְּבָרִים
נִפְלְאִים עַל-פִּי דְבָרֵי הָאָרִיז"ל הַנ"ל בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת בְּשׂוֹר בְּחֵלֶב, הַלְכָה ב'),
וְיִנְעַם לָךְ לְנִצּוּחַ; וְדִיקָא עַל-יְדֵי שִׂיחָה לָךְ הַרְבֵּה תּוֹרָה וְתַפְלָה
וּמְצוּוֹת בְּכָל יוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לְעַמֵּד נֶגֶד הַיָּצָר הַרְעֵה הַרְעָה
לְהַחֲטִיא אֶת הָאָדָם, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ חַו"ל (קַדוּשִׁין ל'): בְּרִאֲתִי יֵצֵר הַרְעַ
— בְּרִאֲתִי תּוֹרָה תִּבְלִין נִגְדוֹ; וְכֵן אָמְרוּ בְּמִשְׁנֵה (אַבוֹת ד', יא): תְּשׁוּבָה
וּמְעַשִּׂים טוֹבִים כְּתָרִים בְּפָנֵי הַפְּרָעָנוֹת, וְרַבֵּנוּ ז"ל פָּרַשׁ (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן).

אֲשֶׁר   א' תשכו   בְּנַחֵל   קט

חלק א', סימן רפב) הפסוק (תהלים לו, י): "וְעוֹד מֵעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנְנָה עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינּוּ", עַל-יְדֵי שְׁמוּצָא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעַלָּה, "וְאֵין רָשָׁע" — וְאֵינוֹ כָּבֵר עַל מְקוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן, כִּי עַל-יְדֵי כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה — תוֹרָה וְתַפְלָה וּמִצְוֹת, נִתְעַלָּה מְאֹד, וְנִדְחָף מִמֶּנּוּ הָרָשָׁע שֶׁהוּא הַיָּצָר הָרָע, וּבְזֶה יִתְפָּרֵשׁ הַסְּפִירָה שֶׁל הַיּוֹם תִּפְאָרֶת שְׁבָהוּד, וְאֵיתָא שְׁצָרִיף לְכוּן "יודוּף בְּרַב" עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֶּה, כִּי עָקֵר מֵה שְׂאֵין אָדָם עוֹסֵק בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, הוּא רַק מִחַמַּת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה שְׁנוֹפְלֶת עָלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ עוֹשֶׂה אִף מֵה שֶׁהֵיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, כִּי בְּאֵמַת הָעֲצָבוֹת זֶה בְּעֲצָמוֹ הָעֲבָרוֹת שְׁעָבֵר, שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחְרָא (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד); וְהַעֲצָה גְּלַה רַבְּנוֹ ז"ל — "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", הֵינּוּ עַל-יְדֵי הָעוֹד מֵעַט טוֹב שֵׁישׁ בִּי, שְׁמַחֲפֵשׁ בְּעֲצָמוֹ, וּמִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם מֵעַט טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה 'אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי' — אֲנִי יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם, כִּי עָקֵר מֵה שְׂאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, הוּא עַל-יְדֵי הָעֲצָבוֹת שְׁמַתְפַּשְׁטָת עָלָיו, וְעַל-יְדֵי שְׁמַחֲפֵשׁ בְּעֲצָמוֹ טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מֵה שְׁמוּצָא אֲצֻלוֹ יוֹתֵר נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, יָכוֹל לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל יוֹתֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה "יודוּף בְּרַב", כִּי בְּרַב נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׁתַּהֲיִינָה בָּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לְהוֹדוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֶה עָקֵר שְׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, לְהוֹדוֹת תְּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב', עֵין שֵׁם), עוֹד יֵשׁ לוֹמֵר "יודוּף בְּרַב", עֵינֵיתִי וְסִפְרֵיתִי שְׁעוֹלָה כְּמִגְזֵן "גִּדְר" (תסר).

א' תשכו.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וְאֵרָא הִתְשַׁל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל אַהוּבֵי, יְדֵי הַיָּקָר, הָאֲבָרָף
הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקֵר בְּשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָת הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁלָךְ, וּכְיֹתֵר לְהִתְחַזְּקוֹת שְׂחֻזָּקָת אוֹתִי וְכוּ'.

וּבְאֵמַת בְּזֶה הָעוֹלָם כָּפִי מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בַּפְּרָטִי פְּרֻטִיּוֹת מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, הוּא מְכַרַח לְהִתְחַזְּקוֹת חֲדוּשָׁה וּלְהִתְחַזְּקוֹת מְחֻדָּשׁ וְאִם יִתְרַשֵּׁל בְּזֶה, יָכוֹל לִפְלֹ בְּשֵׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתְחַתִּיו, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת אֲנִי מְקַבְּלִים מִהַמְעִיָּן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', שֶׁהוּא הַנַּחֲל הָעֲלִיּוֹן הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ', וְכָל עֲבוֹדַת תְּלַמִּידֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת — לְשֵׂאֵב מִהַמַּיִם שֶׁהֵם הָעֲצוֹת וְהַהִתְחַזְּקוֹת הַנוֹבְעִים בַּנַּחֲל, וּלְהִשְׁקוֹת כָּל הַצְּמָאִים הַחֲפָצִים לְשִׁתוֹתָם וְכוּ'; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִיךְ שְׂזַכֵּינוּ לִידַע וּלְהַנְדֹעַ מִרְבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, שְׂאֵמֵר עַל עֲצָמוֹ (תִּי מוֹהֲרָן, סִימָן שֵׁלֵב): "אֲנִי נִהְרֵ הַמְטַהֵר מִכָּל הַכֶּתְמִים"; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֵה לְרַחֵץ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִימֵי הַקְּדוּשִׁים, וּלְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַכֶּתְמִים שְׂנֹת־לְכָלֶךָ עַל-יְדֵי חֻטְאֵי הַרְבִּים וְכוּ'.

וַיֵּמָה שְׂבִקְשָׁת שְׂאֵכְתָב לְךָ מִעֲנִין עֲנִיָּה, עֵינִי בְּלִקוּטֵי עֲצוֹת הַמְשַׁלֵּשׁ, אוֹת עֲנִיָּה, וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגוּעַ לְנַפְשְׁךָ, וְהוּא קְצוֹר סְפָרִי רַבְּנוּ ו'ל, וְהִנֵּה צְרִיךְ לְדַעַת (חֶסֶר).

וְאֵמֵר הַחֲכָם: גְּדֵר הָאֲמוּנָה שְׁלֵא תִירָא דְבָר, כִּי בְּאֵמַת כְּשֵׂאָדָם מְכַנִּים בְּדַעְתוֹ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתִבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לִפְלֹ עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְתִבְרָךְ, וְשׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, רַק הַכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִי פְּרֻטִיּוֹת, וּמוּבָא (חֲלִין ו'): אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְכֵן (בְּרִכּוֹת נח.): אֲפֹלוּ רִישׁ גְּרִיטָא מִן שְׂמַיָּא מִנּוּ לִיָּה, וְעוֹד (יוֹמָא לת.): אִין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחִבְרוֹ וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ אֲפֹלוּ כְּמֵלֵא נִימָא, אָדָם שְׂיִישׁ לוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, כְּכָר אִינוּ מִתְנַרָּא מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם, כִּי יוֹדַע אֲשֶׁר הַכֵּל מִמְּנוּ וְתִבְרָךְ.

וְאֵמֵר הַחֲכָם: אִין לְךָ דְּבָר גְּדוֹל מִן הָאֲמוּנָה, וְקַצַּת בְּגִי-אָדָם

אָשֶׁר   א' תשכז   בַּנְחַל   קיא

סובלים הפגעים האלה כָּרַשׁ וְהַחֲלִי וְהַפְחַד, יָדַע כִּי כָּל אֱלֹה מִשְׁעָרֵי הָאָמוּנָה, הֵינּוּ שְׁנַפְגָּמָה אֲצִלוֹ הָאָמוּנָה, כִּי אִם הָיוּ זֹכִים לְבָרוּר וְזִכְרוֹ הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה לֹא הָיָה מְבַלְבֵּלָם שׁוּם פָּגָם כָּרַשׁ וְחֲלִי וּפְחַד, כִּי הָיוּ בּוֹרְחִים וּמְסִתִּירִים אֶת עֲצָמָם בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּכְשֶׁאָדָם יוֹדַע בִּידְעָה חֲזָקָה שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי הַדַּעַת הַזֶּה בְּנִקְל יָכוֹל לְקַבֵּל עָלָיו הַכֹּל, וְכֵן עַל-יְדֵי תַקְוָה הַדַּעַת הַזֶּה שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, יָכוֹל לְזַכּוֹת שְׁלִבְסוּף יִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וַיִּנְצַל מִכָּל פָּגַע וְנִגְעָה וּמַחֲלָה (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רג).

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תשכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וְאָרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ. וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעְרֶךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, תְּהִלָּה לְאֵל, וְכִינּוּ לְהַתְנוּדַע מִרְבִּנוּ ו"ל, וְעַל זֶה רָאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שֵׁם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, וְאִסוּר לָנוּ לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְזוֹ הֵהֱתַחֲזְקוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְקַבֵּל תְּמִיד מִסַּפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי אִסוּר לְהִיּוֹת בְּטָלָן, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד, וְאִם אָדָם אֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, אִזּוֹ מְצַלִּיחַ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד. וְשִׁמְעֵתִי פַעַם מֵר' לֹוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יֵאִיר) [ו"ל], שֶׁר' בְּרוּךְ, חֲתָן ר' גְּעֻזִיל מְאוּמָן ו"ל, סֵפֶר לוֹ, שֶׁרָאָה אֶת חֲמִיו בְּחִלוּם, וְאֵל תַּחֲשַׁב שֶׁהָאָדָם הַזֶּה בְּטָלָן, אֲלֵא הָיָה עוֹבֵד הַשֵּׁם נִפְלָא מְאֹד, שֶׁהָיָה נִגְעַת בְּתַפְלָה בְּכָל יוֹם, וְהַתְּפִלָּה שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, מְעָרִיב בְּקוֹלוֹת

קיב אָשֶׁר א' תשכח בנחל

ובדבקות עצומה, והיה מתבודד עמו יתברך שעות ארכות, והיה מתמיד בתורה, וקם בתצות, והולך במסירות נפש למקנה, ואף שבימי התורה היו ידיו זבות דם מפצעי קור, והלך עם כפפות, וכשפא אל המקנה היה צריך לתלשן, כי היו נדבקות על ידיו וסבל כאבים נוראים, ואף-על-פי-כן מסר את נפשו בכל יום ללכת למקנה קר, והיה עני ואביון גדול, עד שלא היה לו אף פעם על שבת רק ברגע האחרון, עם כל זאת אמר: לא רע לי, אבל יכלתי לעשות יותר טוב; על אחת כמה וכמה שאנחנו צריכים לקחת את עצמנו בידיים, ולא לבלות את הזמן היקר בהבל ובריק, כי חבל על הזמן. הן אמת שעוברים עליך כל מיני צרות ויסורים ובלבולים רעים ממתנגדים וכו' וכו', עם כל זאת דעתי בעניינים אלו לא לענות לאף אחד, רק תקבל על עצמך שעורים כסדרן במקרא, במשנה, בגמרא ובמדרש, וכן תדבר בכל יום עמו יתברך, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות תספור רק להקדוש-ברוך-הוא, כי רק הוא יבין אותך, ויחריט לא יבינו אותך לגמרי, כי כל אחד הולך רק לענייניו ואינו מסתכל על זולתו. ולכן אל תהיה בטלן, תקח את עצמך בידיך, ואז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשכח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אֵל האברך היקר לי מאד, שותה ממֵי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אָשֶׁר   א' תשכט   בְּנַחֵל   קיג

אודות השאלה ששאלת וכו', עליך לדעת, כי מובא בזהר הקדוש (וירא): את מי שהקדוש-ברוך-הוא אוהב, הוא שולח לו עני לזכות בו, ועל-כן ראוי לך לשמח מאד מאד, שבתקף דחקותך וקשיטתך ובלבולך וכו' וכו', נכנס אצלך עני, ועזרת לו, ובזה ראוי לך לשמח כל ימי חייך, ואתה רואה שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותך, ועדין לא סוף העולם כמו שאתה כותב. ובאמת עליך להרגיל את עצמך לתת לכל עני שבא אל ביתך בשתי ידים ואפלו קצת, ותפיסו, כי המפיסו — מתברך באחד-עשר ברכות, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא י:). ולכן העקר הוא לפייס את העני, ולומר לו: אם היה לי יותר, הייתי נותן לך יותר. וכך צריכים להרגיל את עצמו לקבל פני כל עני בסבר פנים יפות, ובזכות זה הקדוש-ברוך-הוא הוא יעזר לך, שאתה לא תצטרך לחזר על הפתחים.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ואל תהיה שבור כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ורבונו ז"ל אמר: כשאדם רואה לפניו נסיעה, שיסע תכף-ומיד, ולא יתרהר אחר המקום ברוך הוא יתברך שמו.

העקר תשוח ותספר את כל לבבך אליו יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשכט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל אהובי, יקירי, חמדתי לבבי, הבחור היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

קיד אָשׁר א' תשל בנחל

אחי היקר! אף שפּכּר דּברנו הרבה וכּכּר פּתכתי לך הרבה, אף-על-פי-כן נתעוררתי לכתב לך עוד, אף שטרדתי רבו ועצמו מאד מאד בטרדות שונות, אף כּכּר הזְהִירנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו): פּשעוּבּר על אָחד אֵילו דינים וקטנות, העצה שישפיל אחרים, ועל-ידי-זוה ימתקו אצלו כל המצרים הסוככים אותו, וזוה פרוש (תהלים מא, א): "אשרי משפיל אֵל דל (אזי) ביום רעה ומלטתו ה'", עיני שם; ובפרט בעתים הללו שעוּבּר על כל אָחד ואָחד מה שעוּבּר — ירידות וקטנות ובלבולים והרפתקאות, ואי אפשר לתן עצה לעצמו, כי אם על-ידי ההקדמות הנוראות שקבלנו "מהפלא יועץ", "אור הבינה", רוחו של משיח, שזו דעתו של רבנו ז"ל, המחיה ומקים כל הנפשות העיפות והנפולות והירודות מאד מאד, המנחות בעשירה פתרון המסאבותא בעמק השאול תחתיות ומתחתיו, כי אותו שלח השם יתברך האחרון מיחידי הדורות, לטהר עולם העשיה. וכמו שפרש רש"י על הפסוק (בראשית מו, כח): "להורת לפניו", לפנות לו מקום ולהורות היאך יתישב בזה קדם שיגיע לשם, כי הזמן קרוב מאד שיתגלה מלך המשיח, ויגלה את אלקותו יתברך לכל באי עולם, "וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו", "ומלאה הארץ דעה (לדעת) את ה'", "והיתה לה המלוכה והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אָחד ושמו אָחד" (עיני לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), שתתגלה אחדותו יתברך, כי ה' הוא אלקים, עיני שם; ועל-כּן שלח את הצדיק הזה "לפנות לו מקום" (חסר).

א' תשל.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר מאנשי שלומנו, השותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

אָשֶׁר   א' תשל   בַּנְחָל   קטו

אחי היקר! חזק ואמץ מאוד מאוד להתחיל על-כּל-פּנים מעכשיו בעבודת השם יתברך, ואל תפל בדעתך מכל מה שעבר עליך, כי בהכרח שיהיה כן, כי האדם יסודו מעפר מתכלית הגשמיות, וכן גר בתכלית גשמיות העולם הזה, ומסבב כל-כּף כל-כּף בחשכות, ומכל שפן מי שנכשל כבר במה שנכשל ימים ושנים, ובפרטיות, רחמנא לצלן, בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, שעל-ידי-זה ממשיך על עצמו חשך עצום ומניעות ובלבולים רבים, ומסבב בסבוכים כאלו, ורע נמר לו מאוד, וכשהוא רוצה לצאת מהחשך על-ידי הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהאיר בו אור הגנוז מששת ימי בראשית, אז צריך לידע ולהבין, שצריך לקחת זמן רב מאוד מאוד ימים ושנים, עד שיזכה להכנס אל תוך הקדשה. וכמוכא בספורי מעשיות (מעשה א), שכשהלך השני למלך (שהוא מרמוז על כל אחד מישראל), לבקש את הבת מלך (שהיא מרמזת על הנשמה שנקדה בין הסטרא אחרא), והלך ימים ושנים לחפש ולבקש, עד שמצאה, ועין שם גדל המניעות והבלבולים שעברו עליו ימים ושנים, וכל זה עובר על כל אחד בפרטי פרטיות, וגם על גדולי מבחרי הצדיקים עבר כל באשר ספר לנו רבנו ז"ל, ומכל שפן מי שכבר נכשל כמו שנכשל, ונפל וירד באלפים ורב רבבות חטאים ועוונות, ופגום בתכלית הפגימה, צריך לידע שצריך לקחת לו זמן רב עד מאוד, עד שיזכה שיראה וכו' וכו', ובין כן ובין כן עובר עליו מה שעובר, והעקר עצה להתחזקות להשאיר קים במעט מקצת עבודה שהתחיל, שיהיה סבלן גדול עד מאוד, ולא ירע לו שום דבר משום ברירה שבעולם, ויזהר מאוד ממדה המגנה פעם, שעוקרת את האדם לגמרי, רחמנא לצלן, וטורפת נפשו וקדשתו, ואל יחרה אפו על שום דבר שבעולם, שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות מדומם, צומח, חי, ומכל שפן ממדבר, שהוא בחינת בעל בחירה, ולכל זה יזכה על-ידי תקף האמונה, לידע ולהאמין כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואין שום דבר נעשה מעצמו, כי הכל מידו יתברך, ועל-ידי תקף האמונה יזכה לאריכת אפים, להאריך אפו על כל מה שעובר

קטז אֲשֶׁר א' תשלא בנחל

עָלִיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִגְדַּל בְּתוֹסֶפֶת אֹר מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ. וְעַיִן בְּלִקְוֹטֵי-
מוֹהָר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), עַל-פִּי מַה שְּׁאָמַר רַבֵּנוּ וַ"ל: "אָמוּנָה"
(יִשְׁעִיָּה ל"ג, ו) זֶה סֵדֶר זְרָעִים (שִׁבְתָּ לֵא), עַל-יְדֵי תִקְוָה אָמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה
יִהְיֶה לוֹ כַּח הַגְּדֵל וְכַח הַצּוּמָת, וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלָיו. וְצָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ וּבְמַחְזוֹ וּבְלִבּוֹ הַיָּטִב הַיָּטִב יְדִיעָה זוֹ,
וְצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ הָאָמוּנָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ, כִּי אֵין בְּלִעְדֵּיו
יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי יְדִיעָה זוֹ יוֹכֵל לְעֹבֵר בְּשָׁלוֹם עַל
כָּל מִינֵי הַרְפָּתָאוֹת שְׁיַעֲמָדוּ לוֹ בְּדַרְךְ.

הדורש שלומך...

א' תשלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאֵרָא ה'תשל"ה.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, וְחֵיק וְחֶסֶד,
הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי כִּעַל כָּל הַיּוֹם.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְבָרֵי אֱמֶת כְּרִצּוֹנְךָ הֵלֵא סִפְרֵי רַבֵּנוּ וַ"ל בְּיָדְךָ
— הַפֶּךָ בָּהֶם, כִּי הַכֵּל בָּהֶם — עֲצוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת וְדַרְכִּים יִשְׁרׁוֹת
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְכָל אֶחָד, מִהָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר
בְּלִבָּנוּ.

וְהִנֵּה יְסוֹד הַיְסוּדוֹת וְעִקַּר הַשְּׁעָר וְהַפְּתַח לְהַכְנִס לְקַדְשָׁהּ הוּא
עִבּוּדַת הַתְּמִימוֹת, לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וּלְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי נִגְדַת דַּעַת
הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁגַּם לוֹ יֵשׁ אִיזוֹ יְדִיעָה, עֲדִין
אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל, כִּי לְפִי דַּעְתּוֹ הַעֲקָמָה יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁעֲכָשׁוּ רוּצָה
בְּעִבּוּדַת ה', וּכְשִׁיפֹל יִלְמַד לְעֲצָמוֹ לְמוֹדִים רָעִים, שְׂאִין לוֹ כְּבָר שׁוֹם
תִּקְוָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וּמִמֶּנּוּ כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דְּבָר, וְכָל זֶה בָּא
מִעֲקוּמוֹמִיּוֹת דַּעְתּוֹ הַפְּגוּמָה, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וְלִידַע

אֲשֶׁר   א' תשלב   בַּנְחַל   קיז

שְׂאִין יוֹדְעִים כָּל־רַק מֵהַ שְׂגָלָה הַצְדִּיק, וְזֶה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת
הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְדִּיק, כַּמּוֹכָא בְּלִקּוּטֵי-מִוְהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קכג),
עֵין שָׁם; וּמַחֲמַת טְרוֹדוֹתַי עֲכָשׁוּ – אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תשלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׂבַעְעוֹלָם, וְשׁוֹם דְּבָר
שְׂבַעְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבְרֵי אוֹתְךָ, וְהַעֲקָר בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא הַתְּחִזּוֹקוֹת,
וְכֵן קַבְלָנוּ מִרְבָּנוּ ו"ל, שְׂאֵם הָיָה לוֹ אֶחָד שְׂיֵאמֵר לוֹ בִּימֵי נְעוּרָיו:
אֲחִי, חִזּוֹק, הָיָה רֵץ אֲלֵפִים וְרַבּוֹת פְּרָסָאוֹת, כִּי גַם עָלָיו עָבַר מֵהַ
שְׂעֵבֵר, תְּתָאֵר לְעֲצָמְךָ, רַבָּנוּ ו"ל שְׂלֹא טָעַם טָעַם חֲטָא מִמִּמּוֹ,
וְהַתְּחִיל עוֹד בְּעֵבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּשֶׁהָיָה יָלֵד קָטָן בְּגִיל חֲמֵשׁ
וְשֵׁשׁ, כַּמּוֹכָא בְּאַרְיִכוֹת בְּשִׁבְחֵי-הַר"ן, אֶת גְּדָל יִגְיָעוֹתוֹ וְטְרַחְתּוֹ
וְסִגּוּפֵי הַרְבִּים, שְׂאֵז הָיָה עֲדִין בְּיַלְדוּתוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן כַּמָּה צוֹמוֹת צָם
וְעוֹד לֹא הָיָה בֶן עֶשְׂרִים כְּבָר צָם מִשְׁבַּת לְשִׁבַּת ח"י פְּעָמִים בְּשָׁנָה,
הֵינּוּ מִמוֹצָאֵי-שְׁבַת אַחֲרֵי סְעֻדַת מְלוּנָה-מְלָכָה עַד סְעֻדַת לֵיל-שְׁבַת צָם
בְּפַעַם אַחַת, וְעוֹד לֹא הָיָה בְּגִיל עֶשְׂרִים, וְאֵת הִיגִיעוֹת וְהַטְּרַחוֹת
שְׂיִגַע וְטְרַח בְּעֵבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, זֶה אֵין לְתָאֵר וְלִשְׁעַר כָּל־ל,
וְאַף-עַל-פִּי-כֵן צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֵה אָמַר, שְׂאֵם הָיָה לוֹ אֶחָד
שְׂיֵאמֵר לוֹ מְלִים אֵלוֹ: "אֲחִי, חִזּוֹק", הָיָה מִתְחִזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְרֵץ
יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּעֵבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁבוּרֵי כְּלֵי
חָרָס כַּמְנוּ הַיּוֹם, שְׂרַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַמַּעֲמָד וְהַמַּצָּב

קִיחַ אֲשֶׁר א' תְּשֻׁלַּג בְּנִחַל

שָׁבוּ אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, אִיךָ אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק יַחַד, הֲלֹא אַחַד צְרִיךְ לְחַזֵּק אֶת הַשָּׁנִי, וְלוֹמַר לוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעָה: "אֲחִי, חֲזֹק", וְכֵן אָדָם צְרִיךְ לְחַזֵּק עִת עֲצָמוֹ, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד וּלְהִתְחַזֵּק, כִּי הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, לָמָּה אַתָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּף בְּמִרְרוֹת וּבְמִרְהָ שְׁחוֹרָה, מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ רְאֵה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וּמִמֵּילָא לֹא יִהְיֶה רַק מָה שֶׁהוּא יִרְצֶה. וְעַל-כֵּן מָה לְדַאֵג וְדַאֲגַת חַנּוּם, אִם אַתָּה צְרִיךְ מִשְׁהוּ, הָעֵקֶר הוּא תְּפִלָּה — לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמְּנוּ יִתְבַּרְךָ, כִּי רַק הוּא יִתְבַּרְךָ יְכוּל לְעוֹר לָךְ וְלֹא אֲחֵרִים יְכוּלִים לְעֲזָרְךָ. אִם תִּכְנִיס יְדִיעוֹת אֵלּוֹ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ, אֲזַי הַכֹּל יַעֲבֹר לָךְ בְּקִלּוֹת; כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמִּרְרוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הֵם, מִפְּנֵי שְׁחוֹשֵׁב שֶׁיִּתֵּן לְעֲצָמוֹ עֲצָה בְּלַעֲדֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד הֶבֶל וְדַמְיוֹן יוֹתֵר מִזֶּה. הָעֵקֶר רְאֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלִידַע וְלִהְיוֹדִיעַ וְלִהְיוֹדַע אֲשֶׁר אֵין עוֹד בְּלַעֲדֵי יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְכַפִּי שֶׁתְּחַדִּיר בְּעֲצָמְךָ יְדִיעוֹת אֵלּוֹ, אֲזַי תּוּכַל לְהִתְחַזֵּק.

נָא וְנָא הַתְּמִיד בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיוֹת, וְתַהֲיֶה רְגִיל לֹמַר פֶּרֶק אַחֵר פֶּרֶק בְּהַתְּמִידָה וּבִשְׁקִידָה גְּדוּלָּה, כִּי לִמּוּד הַמְשֻׁנְיוֹת מְטַהֵר אֶת הַנְּשֻׁמָּה מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲזַק לֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פֶּרֶקִים מְשֻׁנְיוֹת, שְׂאֲזוּ בּוֹדְאֵי יְהִרְגוּ אֶת יִצְרוֹ הַרַע הַבוֹעֵר בּוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּשֻׁלַּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֶרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנִּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר   א' תשלד   בַּנְחָל   קיט

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי בָזָה הָעוֹלָם
צָרִיכִים רַק הַתְּחִזּוֹת, וּמִי שִׁיאֵמַר לְךָ אַחֲרַת, הוּא סֶתֶם טַפֵּשׁ
וְשׁוֹטָה, כִּי בְּפִרוּשׁ אֵיתָא מִהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ,
אֲשֶׁר הָאָדָם צָרִיף לִירֵא כָּל רְגַע שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית, כִּי
הַנְּסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, וְזֶה נֶאֱמַר אֶפְלוּ עַל צְדִיק גְּדוּל, וּמִכָּל
שָׁפָן עַל בַּעֲלֵי עֲבָרָה כְּמִנּוּ, בְּיָדָי צָרִיכִים לְהַתְּחִזֵּק. וְרֵאִיתִי דְּבָר
נִפְלָא בְּסֵפֶר "בֵּית אֶהְרֹן" בְּסֵדֶר הַיּוֹם שְׁלוֹ, שֶׁאֵמַר בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-
טוֹב הַקְּדוּשׁ: הָאָדָם יָכוֹל לְהַשִּׁיג מֵהַ שֶׁהַשִּׁיגוֹ כָּל הַתְּנָאִים
וְהָאֲמוּרָאִים, רַק הַגְּאוּת מְעַכְבֵּת וְאֵינָה מְנִיחָה לוֹ לְהַשִּׁיג, וְעֲצָבוֹת
נִמְשַׁכֵּת גַּם-בֵּן מְגֵאוּת, כִּי מִחֲשָׁב בְּעֲצָמוֹ כִּי כְּפִי גְדוּל עֲרָכִי שֶׁאֲנִי
אִישׁ חָשׁוּב מְאֹד, הִיָּתָה צָרִיכָה לְהִיּוֹת לִי הַתְּלַהּבוֹת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה,
אֲבָל הָעֵקֶר הוּא פְּרוּשׁ הַמְּלוּת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עֲרָכוֹ בְּמַעֲוֹט
חֲשָׁבוֹנוֹת, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מֵהַ שֶׁאֲתָה כּוֹתֵב לִי מַכְתָּב
כָּל-כַּף בְּאַרְיכוֹת, רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּסֵפֶרִי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ תִּרְאֶה
נְסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סֵפֶרִי רַבְּנוּ ז"ל הֵם
מְחִיִּים מְתִים מִמֶּשׁ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשׁוֹקֵד בָּהֶם, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשלד.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֶרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם לִידִידֵי הַיָּקָר...

אֲתָמוּל דְּבִרְתִּי עִם וְכו', אֵף לֹא פָּעַלְתִּי כְּלוּם, וְאֶדְרָבָה עוֹמֵד
בְּעֵקֶשְׁנוֹתוֹ וְכו'.

יְדִידֵי הַיָּקָר! חֲדַל מִמְּנוּ, כִּי הַרְבֵּה דְרָכִים וְאֲפָנִים יֵשׁ לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ, אֵיף לְפָרְגַס אוֹתְךָ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב

קב אָשֶׁר א' תשלה בנחל

כָּל עֲלָמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתַבְרָךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יְתַבְרָךְ, וְיִכּוֹל לְפָרֵס אוֹתָךְ בְּסִבָּה קְלָה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֵר־ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), כִּי הַכֹּל בְּיָדוֹ יְתַבְרָךְ, עַל־כֵּן חֲזַק וְאַמֵץ, וְתַהֲיֶה לְאִישׁ חֵיל, וְלֹא הֵהֱפֶךְ (עֵין שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְתִקְיָם (תְּהִלִּים לו'): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׂכָן אֶרֶץ וְרַעַה אַמּוֹנָה וְתִתְעַנֵּג עַל ה', וְיִתֵּן לָךְ מִשְׁאֲלוֹת לְבָבְךָ, גַּל אֶל ה' דְּרָבְךָ וּבִטַח עֲלִיו וְהוּא יַעֲשֶׂה וְיִוצֵיא כְּאוֹר צְדָקָךְ וּמִשְׁפָּטֶיךָ כַּצְּהָרִים, הַיּוֹם לַה' וְהִתְחַוֵּל לּוֹ, אֵל תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דְּרָבְךָ בְּאִישׁ עוֹשֶׂה מְזִמּוֹת" וְכוּ'; וְיִוְתַר מִזֶּה אֵין אֲנִי צָרִיךְ לְכַתֵּב לָךְ, כִּי אֵין מֶה לְכַתֵּב יוְתַר, חֲזַק בְּכָל זֶה.

הדורש שלומך...

א' תשלה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא ה'תשל"ה.

חַיִּים וְשְׁלוֹם, בְּרָכָה וְיִשׁוּעָה יְרַדְפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַחֲפֵץ וּמִשְׁתּוֹקֵק לְהַפְגִּים אֶל תּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, עַל־פִּי דְרָךְ הַתָּם וְהַפְּשׁוּט שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהָאִי גַּחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא, אוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', גַּחְלָא הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה וְכוּ', גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

מְכַתְּבְךָ הָאָרְךְ קִבְּלֵתִי זֶה שְׁלֵשָׁה שָׁבוּעוֹת, אֶף מְרַב טְרִדוֹת הַחֵג לֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ. וּבְאַמַּת גַּם עֲכָשׁוּ אֵינִי יוֹדֵעַ מֶה לְהַשִּׁיב עַל כָּל קִשְׁיוֹתֶיךָ שְׁאַתָּה מְקַשֶּׂה וְכוּ', כִּי בְּאַמַּת אִם נִזְכָּה לְיִשׁוּב הַדְּעַת, אָשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתַבְרָךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרָךְ, אָשֶׁר הִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה, אֲזַכְּרֶךָ יִשְׁפַח מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַפְּתוּיִים, וְיִזְרַק מֵעֲלִיו כָּל הַקִּשְׁיוֹת שֵׁישׁ לוֹ עַל זֶה אוֹ עַל זֶה וְכוּ', וְכֵן כְּבָר לֹא יְתַבְּלָל מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה

אֲשֶׁר   א' תשלה   בנחל   קכא

שְׁבַע עוֹלָם וְכוּ', רַק יִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יַצּוֹת, וַיִּחַשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ יִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ שָׁגַם הוּא יִזְכֶּה לְהִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ "כִּי אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ", וְאָז יִהְיֶה בְּחֵרוֹת לְגַמְרִי, בֶּן חוֹרִין אֲמַתִּי וְכוּ', וְכָל זְמַן שָׂאִין בּוֹ יְדִיעָה זוֹ, אֲזַי עֲדִין הוּא מְסַבֵּב בְּחֻשָׁף וְדִינִים, בְּקִשּׁוֹת וּבִסְפָקוֹת, עַד שֶׁנִּתְעַקֵּם לְכָבוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְהוּא תְּמִיד מְלַבֵּל וְכוּ'.

וְאִפְלוּ בְּשִׁנְפֵל לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלַל עַל-יְדֵי חֲטָאִיו וְעוֹנוֹתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, גַּם-בֶּן אֶסוּר לְבַלְבֵּל עַצְמוֹ כָּלֵל, וְלִחֲשֹׁב עַל עַצְמוֹ וּלְהִקְשׁוֹת קִשּׁוֹת עַל עַצְמוֹ, רַק יִסִּיר הַכֹּל מִדַּעְתּוֹ מֵה שֶׁעֲבַר עָלָיו עַד רַגַע זֶה, וַיְדִין אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי כִּף סִבְבוּ עִמּוֹ בְּאִפְן שִׁיִּתְחִיל מִחֲדָשׁ; כִּי לְפַעֲמִים נִדְמָה לְאָדָם שֶׁהוּא כְּכֹר בַּעַל מְדֻרְגָה וְהַשִּׁיג כְּכֹר מֵה שֶׁהַשִּׁיג וְכוּ', אֲזַ פְּתָאם בָּא אֵלָיו וְכוּ', וְהַכֹּל מְלַמְעֵלָה, כְּדִי שִׁתְּדַע שֶׁעֲדִין אֵינְךָ יוֹדֵעַ כָּלֵל, וְעֲצָתְךָ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם, שֶׁנִּקְרָא 'הוֹלָךְ' וְלֹא 'עוֹמֵד', וְכָל מֵה שֶׁנּוֹפֵל וְכוּ', וְהוּא מִתְגַּבֵּר וּמִתְחַזֵּק וּמִתְאַמֵּץ בְּכָל כַּחוֹ לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ, כְּמוֹ-כֵן מַעֲלָה שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעֲלָה וְכוּ', וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִשְׁתַּבַּח עִמּוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת: רְאוּ, בְּנֵי זֶה אֲשֶׁר נִשְׁלָךְ בְּרַפְשׁ וְטִיט זֶה, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ מִנְאֵשׁ עַצְמוֹ כָּלֵל, וְהוּא מְטַפֵּס וְעוֹלָה מִיְרִידָתוֹ הַעֲמִיקָה וּמִשְׁתַּדֵּל לְרַחֵץ אֶת עַצְמוֹ מִזְהֵמַת תְּאֻנָּתוֹ וְכוּ', וְאַף שֶׁבִּין כֶּף וּבִין כֶּף בְּשַׁעַה שְׁרוּצָה לַעֲלוֹת וּלְנַקוֹת אֶת עַצְמוֹ מִפְּלִילִים אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, תְּדַע שֶׁזֶה הַכֹּל, כְּדִי לְנַסּוֹת אֶת תֵּם לְכַבֵּד אִם אֶתָּה רוּצָה בְּאַמֶּת לְצִאת וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ וְרוּצָה אֶת גְּדֵל הַשֶּׁעֲשׂוּעִים שִׁישׁ לוֹ יִתְבָּרַךְ מְכָל הָעֵתְקָה שֶׁאֶתָּה נִעְתָּק מִגִּשְׁמִיּוֹתְךָ, הֵייתָ רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם, וְלֹא הֵייתָ לְךָ שׁוֹם חִלִּישׁוֹת הַדַּעַת מִמֵּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רַק הֵייתָ בּוֹרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבְאַמֶּת צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ בְּקִשּׁוֹר אֲמַתִּי וְנִצְחִי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִי אֲנִי כְּכֹר לֹא אֶחְזוֹר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, תַּעֲבֹר עָלַי אִיזוֹ יְרִידָה שָׁרָק תַּעֲבֹר, חֵס וְשְׁלוֹם, תְּמִיד אֶשְׁתַּדֵּל לְבָרַח לְמָקוֹם מִיְחַד שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וּיְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, אֲזַ כְּשִׁיְהִי חֲזָק בְּדַעְתּוֹ מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִתְפַּעַל

קכב   אָשֶׁר   א' תשלה   בַּנְחָל

משום דְּבַר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה הַרוּצָה לְרַחֲקוֹ מֵאֲבִיו שְׁבַשְׁמִים, אַז סוּף כָּל סוּף יִנְצַח בַּמִּלְחָמָה, וַיִּזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ וְכוּ'.

וּבְלִבְד אֱהוּבִי, יְדִידִי, שְׁתִּהְיֶה חֲזוֹק וְאֲמִיץ מְאֹד מְאֹד בְּדַעְתְּךָ לְבָלִי לַחֲזוֹר לְאַחֲרֶיךָ. "יַעֲבֹר עָלַי מֵה" וְכוּ', וְרֵאוּי לָנוּ לִילְךָ עִם הַהֲתַגְלוֹת שְׁגָלָה לָנוּ רִישָׁא דְלֹא אֲתִידַע וְלִית מֵאֵן דְקִימָא בִּיהִי וְכוּ' עַל-פִּי "אַזְמַרְהָ לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (עִיֵן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפְכּ), לְחַפֵּשׁ בְּעַצְמוֹ וּבְאַחֲרִים נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְלָדוֹן אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְלְהַסְתַּפֵּל תָּמִיד רַק עַל צַד הַטוֹב בְּיֹתֵר שְׂיֵשׁ בּוֹ וּבְאַחֲרִים. וְתִהְיֶה לְאֵל, עֶבֶר עָלֵינוּ הַחֵג הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה זְמַן חֲרוּתָנוּ, וְאֶכְלָנוּ מִצָּה שֶׁהוּא מִיכָלָא דְמַהִימְנוּתָא^א, וְנִזְהַרְנוּ תְּהִלָּה לְאֵל, מִחֲמִץ, אֲשֶׁר עִם זֶה אַתָּה יָכוֹל לְרַקֵּד כָּל הַשָּׁנָה, שְׂאִיף שֶׁהוּא בְּרוּף הוּא אֱלֹקֵינוּ שְׁבָרָאנוּ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשִׂנִי גוֹי, אֲשֶׁר הַשְׂמָחָה הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת וְכוּ'. וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל גָּלָה (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, הַשְּׂמַחַת הַבְּקָר, הַלְכָה א'), אֲשֶׁר עַל-יְדֵי דְרָךְ זֶה לְחַפֵּשׁ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְלָדוֹן אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְלְהַסְתַּפֵּל רַק עַל הַטוֹב, שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ וְכוּ', עִיֵן שָׁם. וְר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל תְּלַמִּידוֹ, הִזֵּה רְגִיל לְסַפֵּר שְׂשֻׁמַע פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר מִפִּי הַקְּדוֹשׁ: "נִאֵהֵר אַזְמַרְהָ נִאֵהֵר אַזְמַרְהָ", הִינּוּ שְׂצָרִיךְ לִילְךָ רַק עִם הַהֲתַגְלוֹת הַזֶּה, לְמַצָּא בְּעַצְמוֹ וּבְאַחֲרִים רַק הַנְּקֻדוֹת הַטוֹבוֹת. וְחֲזוֹר אַז אֶת הַתּוֹרָה 'אַזְמַרְהָ', וּכְשֵׁסִים אָמַר לוֹ: אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁהַתּוֹרָה זֹאת נְתִישְׁנָה אֶצְלִי, לֹא, נִאֵר זִי אִיזו שְׂפִיגֵל נִיִּי. כָּל-כֶּף הִיְתָה חֲדָשָׁה אֶצְלוֹ, מְכָל שְׁפָן אִיף צָרִיךְ לְהַתְחַדֵּשׁ אֶצְלָנוּ בְּכָל יוֹם מְחֲדָשׁ וְכוּ'. וְהֶאֱרִיז"ל אָמַר לְתַלְמִידוֹ הַרְבֵּ רַבִּי חַיִּים וַיִּטַּל: בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ כְּשֵׂאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי עוֹשֶׂה אִיזוֹ מְצָנָה אוֹ דְּבַר שְׂבִקְדָשָׁה, אִזִּי הוּא חָשׁוּב לְמַעְלָה כְּאֱלוֹ הִזֵּה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתְּנָאִים וְכוּ', וְזֶה אָמַר לְפָנַי אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, מְכָל שְׁפָן עֲכָשׁוּ

א) הָרֵאשׁ שְׂלֹא נוֹדַע וְאִין מִי שְׁעוּמַד בּוֹ (הִינּוּ רַבְנּוּ ז"ל).

ב) מֵאֲכָל הָאָמוּנָה.

ג) רַק הִיא אֶצְלִי חֲדָשָׁה וּמְבָרִיקָה כְּמוֹ רֵאִי.

אֲשֶׁר   א' תשלה   בַּנְחָל   קכג

אֲשֶׁר כָּבַר עֲבַר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל מֵה שְׁעֵבֶר — הַרְיָגוֹת וְשִׁמְדוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְצָרוֹת וְגַלְיֹת הַרְבֵּה מְאֹד, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כָּל דְּבַר קִטְוֹן שְׁעוֹשִׁים בְּשִׁבְלֵי יִתְבַרֵךְ, מַעֲלָה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים אֲצִלּוֹ יִתְבַרֵךְ, כְּאֵלוֹ הָיוּ נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי הַתַּנָּאִים וְכוּ', וְכַבֵּר אָמַר רַבִּנּוּ ו"ל (שיחות-ה"ן, סימן לו): עוֹד יִהְיֶה זְמַן שְׁמִי שְׂיִהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר פֶּשׁוּט, יִהְיֶה חֲדוּשׁ גְּדוֹל כְּמוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ו"ל; וּבְאֵמַת דְּבַר זֶה תְּלוּי בְּנִקְדַת הָאֲמוּנָה, כִּי אִם יִזְכֶּה לְבִרְוֵר וְזִכּוּף הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אִז הִיָּה רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם עַל הַנִּקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂיִשׁ לוֹ, כִּי הֲלֵא אִם אֵין עִמּוֹ רַק מְצוֹת צִיצִית, גַּם-כֵּן יָכוֹל לְרַקֵּד כָּל הַיּוֹם, כִּי אֵין עוֹד שְׁמִחָה בְּעוֹלָם כְּשִׁמְחַת הַמְצוּוֹת, שְׂאֲנוּ זֹכִינ׳ לְקַיֵּם רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבַרֵךְ, וְאֲנוּ הוֹלְכִים כָּל הַיּוֹם עִם צִיצִית, וְאָף שְׂיִשׁ בְּנוֹ רַע הַרְבֵּה מְאֹד בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הֲלֵא כְּנִגְד׳ זֶה יֵשׁ בְּנוֹ טוֹב הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, אָנוּ מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן — צִיצִית, תְּפִלִּין וְכוּ' שְׁבַת וְכוּ', אֲשֶׁר עַל-יְדֵי כָּל מְצוּנָה וּמְצוּנָה יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, תִּהְיֶה לְאֵל, אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ בִּי מְצוּנָה זֹו וְכוּ' וְכוּ'.

ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ו"ל] ספר ששמע כמה פעמים מפי ר' אברהם בר' נחמן ו"ל, ש'לנו אין כח ללחם עם הרע, אנו צריכים לעשות רק הטוב, ואז הרע ממילא יפל הרע, באשר אמר פעם רבנו ו"ל לאחד: אתה עשה טוב ואז הרע ממילא יפל; וכל הנקודות הטובות שיזכה למצא בעצמו יביאו אותו אל תכלית השמחה, שזהו עקר השלמות שצריך האדם לזכות אל זה בזה העולם, להיות שמח וטוב לב תמיד, כי "עז וחדנה במקומו" (דברי הימים-א טז, כז), ואצלו יתברך הוא מקור השמחה, ועל-כך כשאחד הוא בעצבות, זוהי גלות השכינה ממש (עין לקוטי-הלכות, הודאה, הלכה ו'), וצריך לעסק בעלית השכינה מגלותה, וזה זוכים על-ידי מציאת נקודות טובות אצל כל אחד מישראל, שהם איברי השכינה וכו'.

ואמר ר' אברהם בר' נחמן ו"ל: מיט שמחה האט מען גארנישט וואס אן צו ווארן, אדרבה מיט יעדען שמחה איז דער מענטש זייער מצליח בגשמיות וברוחניות ווי דער הייליגער רבי

קכד   אֲשֶׁר   א' תשלה   בַּנְחַל

בַּרְעֲנָגֹט אֵין סִפְר הַמְדוּת^ד (אות שְׁמָחָה, חֶלֶק ב', סִמֵּן א'): מִי שֶׁהוּא שְׁמַח תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ, וְצָרִיף שְׁתַּדַּע אֲשֶׁר לְהַגִּיעַ לְתַכְלִית הַשְׁמָחָה, זֶה הָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה בְּיֹתֵר, כִּי טַבַּע הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד אֶל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, מְרַב פְּגַעֵי הַזְּמַן שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו וְכוּ', וְעַל-כֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל הַפְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם שִׂיזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגַת הַשְׁמָחָה, שֶׁהִיא תַכְלִית הַמְדֻרְגָה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁצָּרִיף הָאָדָם לְזַכּוֹת אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, שִׂיזְכֶּה לְשִׂמְחַת בְּשִׂמְחַת הַמְצוּוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָה לְמַעְלָה מִנְפָשֵׁין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, שֶׁהֵם הָעוֹלָמוֹת, וְזוֹכֶה לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים וְצַמְצוּמִים, בְּבַחֲיַנֵּת: מָטִי וְלֹא מָטִי (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן עד). וְשִׂמְעָתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁצָּרִיכִים לִהְיוֹת כָּל-כָּף בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, עַד שִׁישְׁכַח לְגַמְרֵי אֶת דְּאֲגוּתוֹ וְאֶת צְרוּתוֹ וְאֶת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבְאֶמֶת מִי שֶׁהוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְנִעְיָמִים וְאִמְתִּיִּים, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנִעְיָמִים וְאִמְתִּיִּים, יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְשִׂמְחַת אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, וְגַם הַנְּבִיאִים וּבְנֵי הַנְּבִיאִים הֵיזָה תָּמִיד לְפָנֵיהֶם תָּף וְנָבַל וְכַנּוּר, וְרָקְדוּ וְשָׂרוּ בְּקַבִּיעוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכָה עֲלֵיהֶם הָאֶרֶת הַנְּבוֹאָה. וְאָמַר הָאֲרִיז"ל, שֶׁאֵין לָךְ דְּבַר הַמוֹנֵעַ הַהִשְׁגָה כְּמוֹ הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, וְכֵן גָּלָה לְאִישׁ סוּדוֹ, אֲשֶׁר הוּא הַגִּיעַ לְמְדֻרְגָתוֹ רַק עַל-יְדֵי שְׂמִיחַת הַמְצוּוֹת (עֵין בְּתַחֲלַת סִפְר 'חֲרָדִים'), וּמוֹהֲרָנִי ת' ז"ל אָמַר פַּעַם לְאַחַד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ: אִם הֵייתָ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה לֹא הֵייתָ רוֹאֶה פְּנֵי גִיּוֹנוֹם. וּבְאֶמֶת זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כְּפִי הַשְׁמָחָה, כְּמוֹ-כֵן זוֹכֶה לְחַיּוֹת חַיִּים אִמְתִּיִּים, בְּחִינַת הַגֵּן-עֵדֶן, וּלְהַפְּךָ — כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּמְרִירוֹת וּבְעֲצָבוֹת, אֲזוּ הוּא טוֹעֵם אֶת הַגִּיּוֹנוֹם מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל-כֵּן מָה לוֹ וְלָמָּה לוֹ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֶת הַגִּיּוֹנוֹם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן קסט), שֶׁעַל-יְדֵי הַשְׁמָחָה יִזְכֶּה שִׁישְׁמַר אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִפְּנֵם הַבְּרִית הַבָּא מִהַקְּלָפָה שֶׁנִּקְרָאת עַל שֵׁם הַיְלָלָה

ד) עם שְׂמָחָה אֵין מָה לְהַפְסִיד, אֲדַרְבֵּה, עִם כָּל שְׂמָחָה הָאָדָם מְצַלִּיחַ מֵאִד בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ מְבִיא בְּסִפְר הַמְדוּת.

אֲשֶׁר   א' תשלו   בנחל   קכה

והמרירות בידוע.

והנה, ידידי היקר, הִיָּה ראוי להאריך לך, אף טרדוּתֵי רבות
מאד בעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, וְגַם אֶת כָּל זֶה אֲנִי פוֹתֵב לְךָ עַל הַדֶּרֶךְ,
וּבַפְּרָטִיּוֹת שֶׁהִפֵּל כְּבָר מוֹכָא בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל הַפֶּה בָּהֶם, וְאִזּוֹ לֹא
תִצְטָרֵךְ לְשׁוֹם דְּבוּרִים שְׂבָעוּלָם, כִּי תִמְצָא שֵׁם הַכֹּל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד ומצפה לראותך...

א' תשלו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר וארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות לכוֹן שֵׁם "אל אֱלֹהִים" בְּתִקּוֹן הַפְּלִי, כְּבָר דִּבְרַנּוּ מִזֶּה
הַרְבֵּה, וְכַתְּבֵתִי כְּבָר הַרְבֵּה שֵׁשׁ לְכוֹן בְּאוֹמְרוֹ בְּמִזְמוֹר ע"ז "אל
אֱלֹהִים", וְאֵף שְׁאִיִּזָּה פְּרִיחַ יֵצֵא כְּנִגְדֵי וְכַתֵּב עָלַי מֵה שֶׁפִּתְבּוּ וְכו',
כְּבָר הִרְאִיתִי מִהַמְדַּרְשׁ, שֶׁאֶפְלוּ אֶל בְּסִגּוֹל מְרִמּוֹ עַל אֵל עִם צִירֵי,
בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית לֵג, כ): "וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל", עֵינַי פְּרוּשׁ
רש"י, וְהוּא גְּמָרָא (מַגְלָה יח): מִנִּין שֶׁקָּרְאוּ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לִיעֲקֹב
אֵל וְכו' עֵינַי שֵׁם; וְעֵינַי בְּפָסוּק (שֵׁם מט, ג): וְשָׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם,
עֵינַי בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צח, סִימָן ג'): שָׁמְעוּ לְאֵל יִשְׂרָאֵל
אֲבִיכֶם, עֵינַי שֵׁם; וְעֵינַי בְּ"דָגַל מַחְנֵה אֲפָרִים", פְּרָשָׁה זו, שֶׁמְרַבֵּה
לְדַבֵּר שֵׁשׁ שְׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, וְצָרִיךְ לְדַרְשׁ פְּעַם בְּנִקּוּד זֶה, וּפְעַם
בְּנִקּוּד אַחֵר, לְפִי עֵינַי הַדְּרוּשׁ, וּמְפָרֵשׁ "וַיִּקְרָא אֶל אֲבִרָהֶם", אֲשֶׁר אֵל
הוּא בְּסִגּוֹל, וְהוּא כּוֹתֵב אֵל בְּצִירֵי, שֶׁהוּא חֲסֵד, עֵינַי שֵׁם; הִרֵי שֶׁלֶךְ
לְפָנֶיךָ, וְכָבֵד כְּתַבְתִּי, שְׁמִי שֶׁיֵּצֵא כְּנִגְדֵי, אֵף שֶׁמְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ
בְּצוּרַת תְּלִמִיד חֲכָם, אֲבָל אִם הוּא מְדַבֵּר כָּל־כֶּף בְּגִסּוֹת, מְרָאֵה
שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ מֵה שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ, וְאִין לִי מֵה לְהִאָּרִיךְ עַל זֶה.

קבו אָשֶׁר א' תּשֵׁלוּ בַּנְּחָל

מה אמר לך, ידידי היקר, כבר אמר החכם: הקץ לדברי רוח, האם כדאי לנו להכנס בבלבולים ובכוחים של שטות והבל?! יאחד כל אחד לפי דרכו, אף אחד אינו מכריח את השני מה לעשות ומה לומר, אבל על-כל-פנים שלא יצא בעזות, ויש הרבה דברים שלא ראה.

כל תקוון הפללי שאני מדפיס, יהיה כתוב שם "אל אלהים" במזמור ע"ז, ששם צריכים לכוונם, כמו שהזיכרנו רבנו ז"ל, שצריכים לכוון בעת אמירת עשרה קפיטלך תהלים את השם הזה, והוא חלק מהתקוון, ואל יאמר כל מאן דהוא שאין צריכים לכוון, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל שצריכים לכוון (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רה), ואיני יודע איך יכולים לומר אחרת מדברי רבנו ז"ל, אני רק הקלתי לבני-אדם שיכונו את השמות האלו, רק בהבטה בעלמא שמביט בעת אמרו "אל אלהים", שיראה למטה את המלוי, וזה כבר מספיק, ובשביל זה אין צריכים לצאת פנגדי כל-כף בחריפות, ויותר מזה אין לי מה להוסיף.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תּשֵׁלוּ.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וארא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לכוון קבלתי את מכתבך.

העקר — תתאזר במדת הסבלנות הן בבית והן בחוץ, כי החיים מלאים נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שמחזיק מעמד, ואינו נשבר מכל דבר. ותאמין לי, מי שהולך בסבלנות מרגיש טעם אחר בחייו, ולכן הרגל את עצמך במדת הסבלנות, ואל זה תזכה

אֲשֶׁר   א' תשלח   בְּנַחַל   קְצוּ

על-ידי רבוי תפלה ובקשה; כי התפלה וההתבודדות מביאים לאדם ישוב הדעת אמתי, וכל אלו מאנשי שלומנו שהיו מישכים בדעתם, היה רק מחמת שהרבו בתפלה והתבודדות, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשלח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא' התשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את כל לבך וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

מה אמר לך, ידידי היקר, בחור צעיר צריך לשמר מאד מאד על הזמן, כי הזמן אי אפשר לקנותו בשום כסף שבעולם, ועל-כן ראה לשמר על הזמן, ותסתכל תמיד על השעון, הינו שתשתדל בכל שעה ללמד איזה למוד, ותדבר אילו דבורים אל הקדוש-ברוך-הוא, וכך תמלא כל יום יום עם הרבה טוב. ומספר על מוהרנ"ת ז"ל, שהיו לו כמה שעונים — הן בכיסו והן בתדרו שלמד בו, וכן בתדר האכל ובתדר השנה, ותמיד הסתכל על השעון, וכך מלא את היום עם טוב אמתי ונצחי, כי מי שמרגיל את עצמו להסתכל בכל יום ובכל שעה על השעון, ומשתדל שלא תעבר לו שעה אחת בלי טוב, אז מצליח דרכו מאד. ועל-כן תרגיל את עצמך גם-כן לילך בצורה כזו, ואז תצליח מאד מאד, העקר תתחזק ואל תשבר משום דבר שבעולם, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

קכח   אֲשֶׁר   א' תשלט   בַּנְחֹל
א' תשלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחֹל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, אֲשֶׁר בוּ אֶתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ
מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִגְם הַבְּרִית וְכוּ' וְכוּ', וְהַעֲקָר שְׁחֻשְׁבָּת
שֶׁאֲחֵר הַחֲתָנָה תִּפְטָר כְּכֹר מִהַכֹּל וְכוּ'. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר,
מוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שְׁעַר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, פְּרָק
ה'), כִּי חֲטָא דוֹר הַמַּבּוּל הָיָה עוֹן שְׁכַבְת זָרַע לְבִטְלָה, וְהוּא עוֹן
חֲמוּר מְאֹד, כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּמַחְשְׁבָה וְאִינוּ מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם כְּלִי,
וְהַפְּגָם הַזֶּה מַגִּיעַ עַד דַּעַת עֲלִיוֹן שֶׁל אֲבָא וְאֲמָא, וְגוֹרֵם שְׁכַל הַשֹּׁפַע
יּוֹצֵא אֶל הַקְּלָפוֹת, וּמְזַהֵב אִיִּם לְאָדָם כֹּל מִיְּנֵי צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת
וְעִגְמַת נַפְשׁ וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְהַתְּקוּן שֶׁיִּבְרָחוּ אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת חֲזָרָה
לְמִקּוּמָן וְהַקְּלָפוֹת תִּתְבַּטְּלֶנָּה הוּא — עַל-יְדֵי חֶרֶב פְּפִיּוֹת, וְהוּא —
שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהוֹרִיד אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מִסְתַּלְקוֹת הַקְּלָפוֹת, כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּדֵּל אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא מְאֹד,
עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלִים כָּל הַסְטָרָא אַחְרָא, כִּי שְׁרָשָׁם הוּא בְּצַד הַחֲשָׁף
עָנָן וְעֶרְפֶּל, וְעַל-יְדֵי רַבּוּי אוֹר הַזֶּה נַעֲשֶׂה חֶרֶב פִּיפִיּוֹת לְהַרְג גּוֹפִים
טְמֵאִים, כִּי נִסְתַּמְּאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּצְאָה חִיוֹתָם מִרַב הָאוֹר הַרַב הַזֶּה,
וּמִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי. וְזֶה כָּל הָעִנְיָן שֶׁל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכָּכָת, שֶׁאֲמַר
רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, סִימָן ג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְכֵן (שָׁם, סִימָן ו'): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הָאָדָם
חֲכִיב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאִשָּׁה לְבַעֲלָהּ; כִּי עַל-יְדֵי תִקְוָה הָאֲמוּנָה שֶׁאָדָם
מִכְּנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וַיִּדְעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּבְכָל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת
שֶׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם נִסְתָּר, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ נִתְבַּטְּלִים הַקְּלָפוֹת
וְהַסְטָרָא אַחְרָא. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ

אָשֶׁר   א' תשמ   בְּנַחֵל   קכט

בְּאִמוּנָה, כִּי הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מְכַפֶּרֶת עַל כָּל הָעוֹנוֹת, וּבִכְפָּרַט מִי שְׂפָגָם בְּפָגַם הַבְּרִית, שָׁאז הַפְּרִיד אֶת הַיְסוּד מֵהַמְּלָכוֹת, וּכְשֶׁמֶתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל־יְדִי־זֶה נַעֲשֶׂה יְחִוּד הַיְסוּד בְּמַלְכוּת; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּאִמוּנָה, שָׁאז יִזְכֶּה לְתִקּוֹן הַבְּרִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשמ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶץ.

אוֹדוֹת צְדָקַת רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּס שֶׁשְּׂאֵלָת וְכו', זֶה יְדוּעַ, שְׂרַבִּי מְאִיר הָיָה מְלַמֵּד בְּנִסִּים, וְאָמַר בְּפִרוּשׁ אֶל הַגּוֹי הָעָרֵל וְהַטָּמֵא, שְׂאָם יֵאמַר "אֵלֶּהָ דְמְאִיר עֲנִי" — יִנְצֵל, וְכֵן הָיָה, וְעַל־כֵּן אֵינִי מִבִּין אֶת שְׂאֵלָתְךָ, מֵדוּעַ אֵין אוֹמְרִים רַבִּי חֲנִינְיָא בְּן דְּוִסָּא שְׂגַם־כֵּן הָיָה מְלַמֵּד בְּנִסִּים וְכְדוּמָה עוֹד תִּנְאַים וְאִמּוֹרָאִים, כִּי אִף אַחַד לֹא אָמַר שְׂיִגִּידוּ "אֵלֶּהָ דְמְאִיר עֲנִי" כְּמוֹ רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּס, וְלִכֵּן דִּיקָא אֶצְלוּ שִׁיף כָּל הָעוֹנִין הַזֶּה, וּבְכָל דְּבָר טוֹב נוֹתְנִים צְדָקָה. וְרַבְּנּוּ ו"ל גְּלָה לְנוּ (לְקוּשִׁי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), עַל פְּסוּק (דְּבָרִים טו, יא): "פְּתוּחַ תִּפְתַּח" — תִּכְף־וּמִיד פְּשָׁאֲדָם פּוֹתַח אֶת יְדוֹ לְתַן צְדָקָה, עַל־יְדִי־זֶה הוּא פּוֹתַח פְּתַח עֲלִיּוֹן, וְכָל מֵה שֶׁפּוֹתַח יוֹתֵר, פּוֹתַח פְּתַחִים יוֹתֵר רַחְבִּים. וְעַל־כֵּן דִּיקָא פְּשָׁנוֹתְנִים צְדָקָה לְרַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּס, וְאוֹמְרִים: "אֵלֶּהָ דְמְאִיר עֲנִי" אִזּוּ יֵשׁ יְשׁוּעָה, וְרוֹאִים נְסִים, וְזֶה בְּדוּק וּמְנִסָּה. וּבִכְפָּרַט מִי שְׂאֵבֵד אִיזוּ אֲבָדָה וּמְנַדֵּב צְדָקָה לְעִלּוּי נְשִׁמַּת רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּס, וְאוֹמַר: "אֵלֶּהָ דְמְאִיר עֲנִי", מוֹצֵא אֶת הָאֲבָדָה שְׂאֵבֵד. וְרֵאִיתִי דְּבַר פְּלֵא בִּילְקוּט רְאוּבֵנִי (פְּרָשָׁה זו) עַל

קל אֲשֶׁר א' תשמא בנחל

פסוק: "וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחְרֹץ כְּלָב לְשׁוֹנוֹ", כִּי יֵשׁ בְּקִלְפוֹת קִלְפָּה הַנִּקְרָאת טַבַּת, וְכֵּה נִדְבָקִים כְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ כְּמִסְפָּר תַּתְקַמ"ד, וּמִקְלָפָה זֶה יוֹנְקִים מִחֲנָה שֶׁל כְּלָבִים בְּמִסְפָּר תַּתְקַמ"ד, וְהֵם יוֹנְקִים מִהַכְּלָב הָרַע הַגְּדוֹל הַנִּקְרָא חֲצִיר, וְזֶה "לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחְרֹץ" כְּלָב לְשׁוֹנוֹ" אוֹתִיּוֹת חֲצִיר. וְזוֹ הִיְתָה כְּנֻנַּת רַבִּי מֵאִיר בְּגִמְרָא, שֶׁנֶּתַן רַבִּי מֵאִיר סִימָן, כְּשֶׁתֵּאֵמַר: "אַלְהָא דְמֵאִיר עֲגֻנִי", "אַלְהָא דְמֵאִיר עֲגֻנִי", כִּי הִגִּימְטְרִיהָ שָׁלוֹ עוֹלָה מִמֶּשׁ תַּתְקַמ"ד, כְּמִנְיַן הַכְּלָבִים הַנִּדְבָקִים תַּחַת קִלְפַּת טַבַּת, וּכְשֶׁאֲדָם אוֹמֵר "אַלְהָא דְמֵאִיר עֲגֻנִי", "אַלְהָא דְמֵאִיר עֲגֻנִי", שְׁתִּי פְעָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מוֹחֵק אֶת הַקְּלָפוֹת הָאֵלוֹ וְעֲזִי פָּנִים בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ; וְעַל-כֵּן דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לִתְּן צְדָקָה לְעֵלּוּי נְשֻׁמַּת רַבִּי מֵאִיר, וְלוֹמֵר: "אַלְהָא דְמֵאִיר עֲגֻנִי", "אַלְהָא דְמֵאִיר עֲגֻנִי". יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּזְכָּה לִתְּן בְּכָל יוֹם צְדָקָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּקַן אֶת אֲשֶׁר שַׁחַתְנוּ, כִּי צְדָקָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן רסד): צְדָקָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, כִּי הַבְּרִית הִיא, שֶׁהִיָּה צְרִיף לְהַשְׁפִּיעַ בְּקַדְשָׁה לְמִקּוֹם שֶׁצְרִיף לְהַשְׁפִּיעַ, וְהוּא סֵלֶק אֶת הַהַשְׁפָּעָה מִשָּׁם, וְהִמְשִׁיכוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְמִקּוֹם אַחֵר, וְעַל-כֵּן הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה חוֹזֵר וּמִשְׁפִּיעַ מִשָּׁם אֶת הַקְּדָשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּקַן. וְזֶה בְּחִינַת "וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים", הַנֶּאֱמָר בְּנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן (שְׁמוֹת לה), הִינּוּ זֹוּג שֶׁנֶּעֱשֶׂה עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, כִּי הַצְּדָקָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, עֲזִין שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשמא

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָף הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

אָשֶׁר   א' תשמב   בְּנַחַל   קלא

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אודות שאלתך על המנהג להתקבץ יחד בסעדה שלישית בשבת קדש, התקנה הזו תקן הבעל-שם-טוב, זכותו יגן עלינו, והוא דבר גדול מאד, ואז מגלים הצדיקים תורה, פמוכא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (עין לקוטי-הלכות, קריאת התורה, הלכה ו', אות ד'), כי אז הוא רענא דרעוין, ואז הוא הזמן של הפדיון הגדול (לקוטי-הלכות, ברפת השחר, הלכה ה', אות ג'), ועל-כן דיקא אז בסעדה שלישית יש התקבצות וקרוב נפשות מהשם יתברך, ואז הוא בגנין "היכל-הקדש" (לקוטי-הלכות, יורה דעה, מערובות, הלכה ה', אות ו') ובזהר הקדוש הפליגו מאד במעלת סעדה שלישית של שבת-קדש, שאז הוא רענא דרעוין, שאז נסתלק משה רבנו ויוסף הצדיק ודוד המלך. ומנהג החסידים להתקבץ יחד ולשיר בצותא זמירות של שבת. וראיתי דבר פלא ב'כף החיים' (ארח חיים, סימן רמב), שבשער הפננות לא נזכר בהדיא, שצריך לאכל דגים בשבת אבל ב"פרי עין חיים" כתב, שבסעדה שלישית יש לאכל דגים, וחדש ה'כף החיים', אשר בסעדה שלישית צריך לקבץ סעדתו עליה, ולכן צריכים לאכל דגים בסעדה שלישית יותר משתי הסעדות, אף במשנה ברורה, סעיף קטן ב', כתב: טוב שיאכל בכל סעדה משלש סעדות דגים. על-פל-פנים אין ללעג על שום מנהג ישראל, כי מנהג ישראל תורה, ויש על מה לסמוך. ובפרט אצל אנשי שלומנו זה דבר גדול מאד, כשזוכים להתאסף פעם בשבוע בסעדה שלישית בעת רענא דרעוין, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוקה לקיים את זה בשלמות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשמב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד,

קלב אָשׁר א' תשמב בנחל

שוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיִּיךָ, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל-יְדֵי שְׁנֵי עֵדִים נְאֻמָּנִים, שְׁמִי שְׁיִגִיעַ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וַיֹּאמֶר שֵׁם עֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, יִהְיֶה לוֹ תִקּוּן עַל הַכֹּל, וְהוּא עָרַב עַל דְּבַר זֶה. עַכְשָׁו אֶשְׂאֵל אוֹתְךָ, הֲאֵם הִיָּה צְדִיק בְּעוֹלָם, שֶׁהִבְטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ עִם שְׁנֵי עֵדִים? וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהִפְגֵּס בְּזִכְרוֹתָי וְכוּ' וְכוּ'?! הֲלֹא אִם יֵשׁ צְדִיק כְּזֶה עִם הַבְּטָחָה כְּזוֹ, כְּדֹאֵי וְרֵאוּי לְנִסְעַ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, כְּדִי לְקַבֵּל אֶת הַתִּקּוּן הַזֶּה, כִּי אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְעִצְמוֹ חֲשֻׁבוֹן הַנַּפְשׁ, כִּי הִנֵּה כָּבֵר יֵצֵאָה נִשְׁמָתוֹ מִגּוּפוֹ, וּמִשׁוֹטְטָת בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמִבְקָשָׁת וּמִתְחַנְנָת עַל תִּקּוּן, וּפְתָאוּם אוֹמְרִים לָהּ שִׁישׁ אֵיזָה מְקוֹם שִׁישׁ שְׁם צְדִיק, שְׁאֵם אוֹמְרִים בְּקִבְרוֹ הָעֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, אֲזַי יַעֲשֶׂה לָהּ טוֹבָה נִצְחִית, הוּא כָּבֵר רַץ וּפּוֹרֵחַ לְשֵׁם, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל לֹא עַל אָבִיו וְלֹא עַל אִמּוֹ וְלֹא עַל אֶשְׁתּוֹ וְעַל חוֹתְנוֹ וְלֹא עַל חֲמוֹתוֹ וְלֹא עַל שׁוֹם בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה הַגִּיסִים וְהַדּוֹדִים וְכוּ' וְכוּ', כִּי הוּא נוֹסֵעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל וְרוֹצֵה תִקּוּן לְנַפְשׁוֹ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עִצְמוֹ, וְזוֹכֵה לְבוֹא עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, בְּיָדָאֵי יֵשׁ הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, וּבִפְרָט מִי שְׁפָגַם בְּבְרִית, מִתְּפִשְׁטוֹת עָלָיו הַמְנִיעוֹת מְכֹל הַכּוֹוִנִים, עִם כָּל זֹאת הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֵלָם לְשִׁבֵר אֶת הַמְנִיעוֹת וְלִבֹּא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׁזָכָה לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, יְכוּל לְכַתֵּב לָךְ סֵפֶר שְׁלָם, אֵיךְ עָבְרוּ עָלָיו צְרוּת וְיִסוּרִים, דְּחִקוֹת וְעֲנִיּוֹת וּמִחְלָקָת וּמְנִיעוֹת עַד אֵין סוּף, עַד שְׁזָכָה לְהִגִיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן תַּעֲזוֹב כָּבֵר אֶת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲזוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   א' תשמג   בַּנְחַל   קלג
א' תשמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ
כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם,
צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֹכֵל
שְׁתַּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בִּידִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזוּ יָאִיר לְךָ מַחֲךָ בְּהֶאֱרָה גְדוֹלָה
וְנִפְלְאָה מְאֹד.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, יִמִּינוּ כְּצֹל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנִיחֵנוּ פֹה,
וְעוֹד מֵעַט נִצָּא מִפֹּה, אֲזוּ מָה הַפְּסֻדָּתְךָ?! עֵרֶם נִכְנַסְתָּ לְזֶה הָעוֹלָם,
וְעֵרֶם תִּצָּא מִזֶּה הָעוֹלָם, וּמָה יֵשׁ לְךָ לְדַאֵג דְּאֲגוֹת הַכֹּל.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה
נִרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, וְאֲסוּר
לְשָׂאֵל שׁוֹם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת כָּלֵל, כִּי הַכֹּל בְּסוֹד הַגְּלָגוּל, וּמִי יוֹדֵעַ
מֵאִילוּ גְלָגוּלִים הִזָּה וְכֹי' וְכֹי', וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

אוֹדוֹת הַרְשָׁע שְׁקָם עֲלֶיךָ, תִּדַּע שְׁזָה גַם-כֵּן מְסוּד הַגְּלָגוּל, כִּי
מִי יוֹדֵעַ מָה פְּגַמְתָּ וְאֵיךְ הִזָּה וְכֹי' וְכֹי' בְּגְלָגוּל הַקּוֹדֵם וְכֹי' וְכֹי', עִם
כָּל זֹאת דַּעְתִּי בְרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אִם תִּתְחַזַּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְתַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ רַק בְּאֲמוּנָה אֱמֵתִית, וְתִצְיֵר לְעֲצָמְךָ אֲשֶׁר
אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאֶפְלוּ בְתוֹךְ הָרַע, שֵׁם גְּנוּז הַטּוֹב, וְהִדְבַּק אֶת עֲצָמְךָ
בְּאֵין סוּף בְרוּךְ הוּא, אֲזוּ יִתְבַטְּלוּ כָּל הַקְּלָפוֹת, וַיִּתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי
אָוֶן, וְהַכֹּל יִמָּתַק, הַרְשָׁעוֹת תִּפְּל עַל רֹאשׁ הַרְשָׁעִים, וְהֵם יִתְבַטְּלוּ

קלד אָשֶׁר א' תשדמ בנחל

לגמרי, ואתה תצא לחרות, ויתרחב לך בגשמיות וברוחניות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשדמ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ט"ו דשו"בכים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו
יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך מיום שלישי לסדר ויחי לנכון קבלתי, אך מרב
טרדותי שהיה ההכרח לי לסדר את הספרים החדשים אשר יצאו
בקרוך לאור העולם, על-כן לא ענית לי תכף-ומיד כרצונך, ולא
בזדון עשיתי זאת.

תמדת לכבי! כבר הודעתך בכמה מכתבים, כי אסור לפל
כל-כך בדעתו, אפלו בדבר רוחני, ומכל שכן בדבר גשמי כענייניך,
ורבנו ו"ל הורנו הגלוי של "בצר הרחבת לי" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
א, סימן קצה): למצא גם בצרה הרחבות, פי תהלה לאל, אתה רואה
שחלק גדול מהסחורה שלך כבר וזה ממקומה, ותהלה לאל באו
קונים אצלך וקנו הרבה, אשר לפני שנה לא עלה על דעתך כלל
שיהיה דבר זה, כמו שכתבת לי אז, ועל-כן השם יתברך הרחמן,
שרחם עליך עד עכשו, עוד ירחם עליך ויעזר לך למכר את כל
הסחורה, ונא ונא אל תפל כל-כך בדעתך, ואל תחלש רוחך מפל
מאורע שנארע עמך, וראוי לנו לשמח מאד מאד שיש לנו רבי אמת
כזה, המטיה ומחזק אותנו כל-כך, ואלמלא מלחא לא הוי עלמא
יכיל למסבל מרירותא דהאי עלמא" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן

ה) אלמלא המלח, לא היה יכול העולם לסבל המרירות של זה העולם.

אֲשֶׁר   א' תשדמ   בַּנְחֹל   קלה

כג) וּבְנֵי אֵי וְעַט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיִם פִּי־רַעַן צוּם גוֹטְעֵן, הָעֵקֶר לְהַפִּיל תַּחֲנֻתָךְ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְכֹל מֵה שְׂאֵתָה צָרִיךְ בְּקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל לַעֲזוֹר לְךָ, וְ"שׂוֹא תְשׁוּעַת אָדָם" (תהלים ס, יג), וְלֹא כִּדְאִי לְהַחֲנִיף לְסוֹחֵר הַגְּדוּל, כִּאֲשֶׁר הִסִּיתָךְ גִּיּוֹסָךְ, כִּי הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוּל, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף שָׂרֵב הָעוֹלָם אֵינָם מְסַפְּיִים בְּזֶה, וְאוֹמְרִים כִּי יֵשׁ בְּחִירָה וְכוּ', כֹּל זֶה מִהַמְּבוֹכוֹת, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְשַׁכֵּל אֲנוּשֵׁי לְהַשִּׁיג (עֵיִן לְקוּטִי־מוֹהֲרֵ"ו, חֶלֶק א', סִימָנִים: כֹּא, סד), וְצָרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂעַל־יָדֵי־זֶה אָנוּ נִקְרָאִים עֲבָרִים, שְׂאָנוּ עוֹבְרִים עַל־יָדֵי אֲמוּנָתָנוּ מֵעֵבֶר אֶל עֵבֶר, עֵיִן שָׁם; וְצָרִיכִים לְחַקֵּק בְּדַעֲתָנוּ, כִּי הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה אַחַד הֵם, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹף כָּל עֲלָמִין, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמִטָּה אֶלֶּא אִם־כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מְלַמְעֵלָה (חֵלִין ז:), וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבָרְתָּהּ אֶפְלוּ כְּמַלְאֵי נִימָא (יוֹמָא לח.), וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׂמִיָּא מִנּוּ לִיהַ (בְּרֻכוֹת נח.).

חֲמִדַּת לְבָבִי! מֵה לְךָ לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאַחֲרִים אֶפְלוּ בְּגִשְׂמִי וּמְכַל שִׁכְן בְּרוּחָנִי, יִהְיֶה לְכֹל אַחַד אֲשֶׁר יִהְיֶה, וְאַתָּה חָשַׁב עַל תְּכִלִּית עֲצָמָךְ, וְאַל תַּתְּחִיל אֶפְלוּ לְהַכְנִים בְּמַחֲךָ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וְדַבֵּר זֶה לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל־פִּי הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא שֶׁל הַתָּם (עֵיִן בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט'), אֲשֶׁר הוּא הָעֵקֶר בְּחַיִּים. וְרָאָה שָׁם אֵיךְ שְׂיִכּוּלִים לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם עִם פְּעֻלַּת קְרוּעַ' וְעִם לְחֵם וּמִים, וְלַחֲיוֹת חַיִּים יוֹתֵר טוֹבִים מִהַעֲשִׂיר הַכִּי גְדוּל בְּעוֹלָם, עֵיִן שָׁם; וְלַמַּעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָךְ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בָּךְ, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ בְּמִדַּת הַשְּׂמֻחָה, לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמֻחָה עֲצוּמָה. וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִיּוֹנֵי פְּעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת אֵיךְ וְרַק בְּשִׂשׁוֹן וּבְשְׂמֻחָה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׂעַל־יָדֵי שְׂיַעֲשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא

1) הַשֵּׁם יוֹצִיא מִן הַכַּחַס אֶל הַפַּעַל עֲנִינְךָ לְטוֹבָה.

2) פְּרִוָּה קְרוּעָה.

קלו אשר תשמה בנחל

שמת, על-ידי-זה יבוא באמת לשמחה עצומה. וצריך שתדע אשר בלי שמחה, האדם אבוד לגמרי, ואל תהיה חכם בעיניך איך אוכל להיות במצב כזה בשמחה? או מה יאמרו הבריות? אתה תסתכל רק על עצמך, ותהיה רגיל בשמחה וברקודים אפלו בינך לבין עצמך, אשר דבר זה ממתיק דינים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י'). ושמעתי מר' לוי יצחק (גרו זאיר) [ז"ל], שפעם אחת בראש השנה כשהיתה מלחמת העולם הראשונה, דברו אנשי שלומנו מטשהרין שם בקבוץ הקדוש שלנו, שבשנה זו אין ראוי לרקד, מאחר שיש כל-כך הרבה צרות בעולם, והרבה מישראל נהרגים, רחמנא לצלן וכו', ורצו למחות מאד שלא לרקד, וצעקו תלמידי ר' אברהם ב' נחמן ז"ל: אדרבה בשנה זו צריכים לרקד יותר מכל השנים, כי רבנו ז"ל אמר שהוא המתקת הדינים, וכן קימו ועשו, ורקדו בשנה ההיא יותר מכל השנים.

ועל-כן, חמדת לבבי, כשאתה רואה שעוברות עליך צרות ומרידות כאלו כמעט יותר מכל העולם, אתה צריך לרקד יותר ויותר, ויהיה לך חק קבוע לרקד בכל יום, ותראה לקנות לעצמך כלי זמר ולשמע תמיד זמר, כדי שתהיה תמיד בשמחה, אשר היא עקר הרפואה בגשמיות וברוחניות.

ידידך הדורש שלומך...

ולמען השם, אל תסתכל על אחרים, אשר הולכים במרה שחורה, אתה עשה כל מיני פעולות שבעולם להיות אף ורק בשמחה עצומה.

א' תשמה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר

אֲשֶׁר   א' תשמה   בַּנְחַל   קלז

לי מאד, שוּתָה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ...
נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָ נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. אֶהוּבִי, אָחִי! לְהִשִּׁיב עַל כָּל
שְׂאֵלוֹתֶיךָ תִּקְצַרְנָה הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת לְהִסְבִּיר לָךְ עַל פְּנֵי
הַכְּתָב עֲנִינִים אֲרָכִים כְּאֵלוֹ. וּבְאֵמֶת הָיוּ רְאוּיִים לְרִשָּׁם עַל פְּנֵי הַכְּתָב,
כִּי דָבָר הַנִּכְתָּב מִכָּל שֶׁכֵּן דְּבָרֵינוּ נִדְפְּסִים עַל-יְדֵי הַחֲבָרִים, הִזָּה דָבָר
נַחוּץ מְאֹד לְכַתֵּב בְּכַתָּב, אֵךְ מְרַב טְרוּדוֹתֵי עֲכָשׁוֹ אִי אֶפְשָׁר,
וּבִפְרָטִיּוֹת שֶׁבְקָרוֹב יֵצֵא לְאוֹר סֵפֶר חֲדָשׁ "אָרֶץ אֲפִים", הַמְדַבֵּר
הַרְבֵּה מֵעֲנֵן סִבְלָנוֹת וְאֲרִיכוֹת אֲפִים, וְשֵׁם יֵשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲרִיכוֹת
גְּדוֹלָה גַם מֵעֲנִינִים אֵלוֹ שֶׁרְצִיתָ שְׂאֲכַתֵּב.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת שְׂאֲלָתְךָ, שֶׁהָרִי אָמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת נה.): הַמוֹסֵר דִּין
לְשִׁמִּים, (הוּא בֵּין הַדְּבָרִים שֶׁמְזַפְּרִים עֲוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם). וְאִם כֵּן
לְעֲנֵן הַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁצָּרִיכִים לְסַפֵּר הַכֹּל לְפָנָיו
יְתַבָּרֵךְ בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת, מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל מְאוּרָע וְכוּ', וְאִם-כֵּן
אֵיךְ יְכוּלִים לְסַפֵּר בְּפָרְטִיּוֹת, שֶׁחֲבָרֵי זֶה מְצַעֵר אוֹתִי, וְגוֹרֵם לִי מַה
שְׂגוֹרֵם וְכוּ', הֲלֹא הוּא בְּכֹלל מוֹסֵר דִּין עַל חֲבָרוֹ? ! וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהֵן
אֵמֶת שֶׁהַתְּבוּדוֹת צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, כִּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל צְרוּתָיו וּמְאוּרָעוֹתָיו, אֵךְ כְּמוֹ
שֶׁאֲסוּר לְסַפֵּר לְחֲבָרוֹ שֵׁם הַמְצַעֵר אוֹתוֹ, כִּי הוּא בְּכֹלל לְשׁוֹן-הַרְעָה,
רַק מְסַפְּרִים בְּדֶרֶךְ כְּלָלִיּוֹת, שְׁעוֹבֵר עָלֵי מְאֻנְשִׁים מַה שְׁעוֹבֵר וְכוּ'
וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן צָרִיכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבָּרֵךְ, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל אֲשֶׁר
עִם לְבָבוֹ, וְכָל הַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת, אֵךְ לֹא לְהַזְפִּיר שֵׁם
הַמְצַעֵר אוֹתוֹ וְכוּ'. וְהֶעֱקָר לוֹמֵר לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם",
חֲטָאֵי הַמְרַבִּים מְצַעֵרִים אוֹתִי וּמְקַפְּחִים פְּרִנְסָתִי" וּכְדוּמָה, "אֲנֵא ה',
רַחֵם עָלַי וּמְחוּל לִי בְּאִפְן שֶׁיִּתְּבַטְּלוּ הַמְצַעֵרִים אוֹתִי" וְכוּ'.

וְאוֹדוֹת לְעֲשׂוֹת אֲסָפָה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְדַעֲתִי אֵין בְּדָבָר זֶה
שׁוּם מְמָשׁוֹת, כִּי רַק יְבַלְבֵּל אֶת הַמֶּחַ וְכוּ', וְהֲלֹא בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ
בֵּין הַיּוֹם וּבֵין מָחָר יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְמוֹת וּלְהַפְּשִׁיט אֶת גּוּפֵנוּ הַגְּשָׁמִי,

קלח   אָשֶׁר   א' תשמו   בַּנְחַל

ועל-כן איך יש זמן לשטיות פאלו, ולהחזיק במחלקת וכו'. וכשאדם חושב תמיד שעומד ערב הסתלקותו ועוד מעט יחזר שם וכו', ויהיה ההכרח להיות מת וגוסס, ולהקבר בקבר, וישאר שם לבד בין אלפי מתים, אדם כזה אין לו כבר זמן לאספות ודברים של מה בכך, אשר יוצא מזה מחלקת. ותהלה לאל אנו מתקבצים בכל ליל רביעי ומדברים מהתכלית הנצחי ומרבנו ז"ל, ומעוררים ומחזקים איש את רעהו לברח רק אליו יתברך, ואנו רוקדים הרבה יחד על נעם חלקנו, ועל-כן אין לה אספה יפה מזו. חמדת לבכי! ברח לה מקהלי'שע געשעפֿטן", כי תהיה טרוד יומם ולילה ומאומה לא תשא בעמלה, והכל הוא רק דמיון והבל, כי באמת אין שום זמן כלל, ועל-כן העקר לברח אליו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תשמו.

בעזרת השם יתברך, יום שני, לסדר בא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל ידידי הנקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך.

מה אמר לה, ידידי הנקר, בזה העולם צריכים הרבה התחזקות, וזה תקבל אצל רבנו ז"ל. והיה טוב מאוד שתתמיד בלמוד "לקוטי-הלכות", כי כך קבלתי מאנשי שלומנו, שכל אלו שהתמידו ב"לקוטי-הלכות", היתה להם חיות אחרת. ותאמין לי שגם אני, כשהייתי בחור צעיר, חזרתי על ה"לקוטי-הלכות" המון פעמים, ודבר זה אין יכולים אפלו להסביר לה, כי היתה תקופה שגמרתי

אֲשֶׁר   א' תשמז   בְּנַחֵל   קלט

בְּכָל חֲדָשׁ אֶת כָּל הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שֶׁלְשִׁים פְּעָמִים רְצוּפוֹת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, הֵן אֵמֶת לְמַדְתִּי מִהַבְּקָר עַד מֵאַחַר בְּעָרֵב רַק "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת". וְזוֹ כָּל הַתְּחִזְקוֹתֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וּבִפְרָט כְּשֶׁעוֹבֵר עָלַי עֲכָשׁוּ מֵה שְׁעוֹבֵר שְׂיֹרִים בִּי כָּל מִינֵי חֲצִים וּמִתְנַגְּדִים לִי, וּמְדַבְּרִים עָלַי כָּל דְּבַר אָסוּר, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְעוֹנוֹתַי הֵטוּ כָּל אֵלֶּה, וְהֵם אֲשֶׁר גּוֹרְמִים אֶת כָּל הַמַּחְלָקָת. עִם כָּל זֹאת כָּל הַתְּחִזְקוֹתֵי הַיָּמִים מִפְּנֵי שֶׁשָּׁקַדְתִּי בְּנִעוּרַי הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", עַד שֶׁהֵם שְׂגוּרִים עַל לְשׁוֹנֵי, כִּי כָּל הַדְּבוּרִים שְׁלִי הֵם רַק מִשֵּׁם. וְלִכֵּן אֵינִי עוֹד יְדִידֵי הַיָּקָר, שֶׁתִּלְמַד גַּם אֶתְּהָרְבֵה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגְעֵי לְנַפְשִׁי. וְשִׁמְעֵתִי מֵר' ל׳ יִצְחָק, (גְּרוֹ זְאִיר) [ו"ל], שֶׁסָּפַר לִי, שֶׁלְמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הָיָה תִּלְמִיד וְנִקְרָא ר' מֹשֶׁה בְּרֶסֶלְבֵּר ו"ל, וְהוּא הָיָה חוֹזֵר עַל דְּבָרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל בְּהַתְּלַהֲבוֹת כְּזוֹ, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִם כְּרֹף אַחֵר שֶׁל "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" אֲנִי וְאֲנִי בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, וְחוֹזֵר עַל הַהֲלָכָה בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּלָה, וּבְכָל פַּעַם עֲצַר וְצָעַק: "אָה! אָה! אָה!" וּכְשֶׁשָּׁאֲלוּ אוֹתוֹ: "מָה אַתָּה כָּל-כֶּף מִתְּלַהֵב?" עָנָה וְאָמַר: "הֲלֹא אֲנִי שִׁמְעֵתִי מִפִּי אֶת הַהֲלָכָה הַזֹּאת, אֵיךְ שֶׁאֲמַר לְפָנֵינוּ חֵי, וְעֲכָשׁוּ אֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה כְּתוּב בְּסִפְרִי, זֶה מִחִיָּה אוֹתִי". כָּל-כֶּף הָיָה מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל מִחִיָּה אֶת אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ עַד שֶׁהָיוּ מֵאֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ רִגְלִים לֹא מֵאֲמִינִים אִם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים שְׁמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הָיָה כְּשֶׁר וְדָם, לֹא הָיוּ מֵאֲמִינִים שֶׁזֶה נִכְתָּב עַל-יְדֵי בֶן אָדָם, וְזֶה מִכְרַח לְהִיּוֹת נִכְתָּב עַל-יְדֵי מְלָאָךְ אוֹ שְׂרָף, כִּי הַדְּבוּרִים שֵׁשׁ בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" לֹא תִּמְצָא כְּשׁוֹם מְקוֹם, כִּי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל מִחִזֵּק אֶת נְשִׁמַּת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמַד בְּסִפְרֵי הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בֵּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָף הַיָּקָר לִי

קמ אָשָׁר א' תשמח בנחל

מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות המחלקת וכו', ראה להיות נתרן בביתך, ותמחל לאשתך, ואין צריכים לקחת אישית כל מה שהיא אומרת, וצריכים להיות מוחל על עלבונות וסובל על הכל, ועל-ידי-זה יהיה לך שלום-בית נפלא, אתה לא צריך להיות תמיד הצודק תהיה החכם... העקר תכבד ותתקור מאד את אשתך, ועל-ידי-זה יהיה "תכבדו ותתקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו". ורבנו ו"ל אמר (לקוטי-מוה"ר), חלק א', סימן ט), כי כל העשירות באה על-ידי האשה, ועל-כן ראה לכבד ולתקור את אשתך, וכל מה שצריכה תתן לה, ואז תראה את עולמך בחייה; כי אם תמסר את נפשך בעבודה, אז היא תעזר לך בכל הענינים, וזה בדוק ומנסה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשמח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הפסך להדפסה.

מה אמר לך, ידידי היקר, מאד מאד שמחתי לראות שיש אברך שיש לו הרגשה בהדפסת ספרי רבנו ו"ל, כי באמת איני רוצה לבקש מאף אחד, ואף שאני תקוע בחובות לאלפים ורכבות, פאשר יעיד הקדוש-ברוך-הוא כמה עולה להדפיס ספרי רבנו ו"ל, ואני מפיצם ממש כמעט בחנם, כי כל מגמתי היא רק לגלות ולפרסם

אֲשֶׁר   א' תשמח   בַּנְחַל   קמא

את דעת רבנו ז"ל בעולם, שכלם ידעו אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ועל-כן בזה שעזרת לי בסכום הגון בזה. יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא שיפתח לך השפע ותתברך מפי עליון.

נא ונא לעורר גם את שאר החברים שיחננו את תרומתם, פי יש אצלי המון ספרים להדפיס גלויים חדשים מתורות רבנו ז"ל. ובאמת זו כל מגמתו, ויש לי כל מיני תכניות איה למלא את כל העולם פלו עם אור רבנו ז"ל, ולקרב את כל עם ישראל להקדוש-ברוך-הוא, בודאי זה נראה עכשו כחוכא וטלולא, אבל בבא היום יתמלא כל העולם פלו עם ספרי רבנו ז"ל, וכלם יחטפו אותם, ואף שעכשו זה מר מאד וכו', פי המחלקת מכסה הפל וכו', ובפרט המחלקת שבין אנשי שלומנו, שזה גרוע עוד יותר מהפל, כמו שמוהרנ"ת ז"ל היה רגיל לומר, שהמחלקת בפנים פואבת לו יותר מהמחלקת בחוץ, פי גם הוא סבל מאנשי שלומנו מה שסבל, עם כל זאת קבלתי על עצמי שאני הולך עכשו לכבש את כל העולם פלו עם אור רבנו ז"ל. ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שהציון הקדוש עוד יפתח, ויבואו שם אלפי אלפים ורב רבבות נשמות ישראל, ואם אזכה לראות את זה בחיים — מה טוב ומה נעים, ואם לא, אני בטוח שהספרים האלו יעשו פתח לכל עם ישראל לבוא אל ציון רבנו ז"ל.

מה אמר לך, ידידי היקר, כל מגמתו וחפצו ורצונו הוא רק לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל, אין לי שום פגנות צדדיות, ומי שרוצה לחלק עלי, שלם ישלם המבעיר את הבערה, איני מפחד מאף אחד רק מהקדוש-ברוך-הוא, פי מה יש לי וכו' וכו', איה שהוא כל הספרים שחברתי ידפסו ויחזרו וידפסו, ויגיע היום שאצא מזה העולם והספרים שלי יעשו רשם בכל העולם, ובגני-אדם יחיו את עצמם עם כל ספרי, וילמדו על ידם ויקימו את מצוותיו יתברך על ידם, וזה יהיה כל חיותם. פי בעוונותינו הרבים, הערב-רב ממלא את כל הארץ עם כפירות ואפיקורסות, נאוף, שקוץ, תעוב, והם, רחמנא לישזבן, כפירות ואפיקורסות, ומדברים פתוח נגד

קמב   אָשֶׁר   א' תשמח   בַּנְחֹל

הקדוש־ברוך־הוא, דָּבָר כְּזֶה שָׂאף פַּעַם עוֹד לֹא הָיָה, שְׂרָשָׁעִים
אֲרוּרִים הַמְדַבְּרִים פְּתוּחַ נֶגֶד הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, תִּהְיֶה לָהֶם תְּמִיכָה
מִרְע־בְּנִים, 'רְע־בְּנִים' מִטַּעַם, אוֹי לָנוּ שְׂכָף עֲלֵתָה בְּיָמֵינוּ, אַף־עַל־
פִּי־כֵן אֵין לָנוּ מַה לְפַחַד כָּלֵל, רַק לְגִלוֹת אֶת דְּעַת רַבְּנוּ שֶׁהִיא אֲמוּנָה
פְּשׁוּטָה; כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (שיחות־הַר"ן, סימן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֲמוּנָה
הוּא דָּבָר קָטָן, אֲכַל אֲצֵלִי הָעֶקֶר אֲמוּנָה, וְעֶקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה הוּא
בְּתִמְיֹמוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׁים הַכְּשֻׁרוֹת מֵאֲמִינוֹת בְּלִי שׁוּם
חֻכְמוֹת כָּלֵל, וּמְדַבְּרוֹת אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילוֹת בָּהּ. וְזוֹ הִיְתָה
הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל — אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֵין צְרִיכִים
מְדַרְגוֹת וְאֵין צְרִיכִים הַשְּׂגוֹת, צְרִיכִים רַק אֲמוּנָה, לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרַךְ
שָׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הִיא, וְהוּא
יִתְבַּרַךְ מְחִיָּה וּמַהֲוֶה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח,
חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וּכְשִׁזּוֹכִים לְהִגִּיעַ
אֶל הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית הַזֹּאת, כְּבָר מְגִיעִים אֶל הַכֹּל, כִּי בְּזֶה תְלוּי הַכֹּל,
כִּי הָאֲמוּנָה הִיא יְסוּד הַכֹּל, אֲשֶׁר־י מִי שֶׁחָזַק בְּזֶה.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר, רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת הַחֲבָרִים שֶׁיַּעֲזֹרוּ לִי בְּמָה שָׂרַק
יְכוּלִים, כִּי כָל דּוֹלָר וְדוֹלָר מְצֻטָּרף לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל, כִּי אֵינִי רוֹצֶה
לְהַפְסִיק, וְאֵינִי לֹא אֶפְסִיק לְחַבֵּר סְפָרִים וְקוּנְטְרָסִים וּפְרוּשִׁים בְּדַבְּרֵי
רַבְּנוּ ו"ל כֹּל עוֹד אֶהְיֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן חָבַל לְהַכְּנִס בּוֹפּוּחִים,
רַק תִּשְׁתַּדְּלוּ לְעֹזֵר לִי בְּמָה שֶׁאַתֶּם יְכוּלִים, אֵינִי אֵינִי מִתְפַּעֵל מְכַל אֵלוֹ
הַמְתַּנַּגְּדִים פַּעַם פַּה פַּעַם שֶׁם אֵינִי נוֹתֵן לָהֶם מְכָה וּמַגְלָה אֶת פְּרָצוּפָם
הַטָּמָא, כִּי הִהֲכַרַח לְגִלוֹת אֶת פְּרָצוּפָם, כְּדִי שֶׁלֹּא יַחְלִישׁוּ בְּנֵי־אָדָם,
כִּי בְּפְרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּיִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), אֲשֶׁר מִי
שֶׁפָּגַם בְּבְרִית, עָלָיו נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן",
וְהַמְחַלְקֵת הִיא בְּשִׁבִּילוֹ — כְּדִי שֶׁיִּתְרַחֵק, וְחָבַל מְאֹד שֶׁיִּתְרַחֵקוּ
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן פַּה וְשֵׁם אֵינִי כוֹתֵב עֲלֵיהֶם. וּבְאֲמַת אֵין לִי שׁוּם
שִׁיכוֹת אֲלֵיהֶם כָּלֵל — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, אֵינִי אֲגַלָּה
וְאֶפְרָסֵם אֶת דְּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשמט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי
מאד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

ראה לחזור הרבה בלמוד משניות, ואם תזכה לומר בכל יום
ח"י פרקים משניות — אין למעלה מזה בתקון הברית, כי מי
שנפל, רחמנא לישוזן, בהוצאת זרע לבטלה, קשה לו לצאת מזה,
רק כח התורה פל-כך גדול, שיכול להוציא אותו מהבוץ שנפל
אליו; פי כך גלה לנו רבנו ז"ל, שאפלו אותם בני-אדם שנפלו
בשואל תחתית ומתחתיו, אם יעשו לעצמם חק ולא יעברו ללמד כך
וכך, אז התורה בעצמה תוציאם מהשואל תחתית שנפלו אליו.
וקבלה אצל אנשי שלומנו שפך וכך הוא הח"י פרקים משניות, וכן
נתן רבנו ז"ל להרבה אנשים תקון, שיאמרו בכל יום ח"י פרקים
משניות, ועל-כן ראוי שגם אתה תכניס את ראשך ותלמד ח"י
פרקים משניות.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך כְּאֲשֶׁר ידבר איש
אל רעהו והבן אל אביו, וכל מה שאתה צריך תבקש ממנו יתברך,
ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא תהיה בשמחה, ותשתדל לשמע כלי זמר, העקר תרקוד
אפלו בינך לבין עצמך, ותרחיק ממך את העצבות והדפאון, וזה
עקר תקון הברית — שמחה, כי הקלפה המחטאת את האדם נקראת
על שם יללה, שמכניסה באדם דפאון. ועל-כן תשתדל מאד להרחיק
ממך את העצבות והעצלות, ועל-ידי-זה תזכה לתקון הברית.

קמד אָשָׁר א' תשנ – א' תשנא בנחל

הכפל הדבר, ראה לקיים את מה שבקשתי ממך, לומר בכל יום הרבה פרקים משניות, ואם תזכה ח"י פרקים – אין למעלה מזוה, וכן תתבודד עצמך בכל יום עמו? תברך, ותפרש את כל שיחתך אליו? תברך במקום שאין שם בני-אדם, ותספר לפניו? תברך את כל מה שמעיק לך, ותצעק בקולי קולות אליו? תברך, עד שיזדכך מתך, וכן תשתדל מאד להיות בשמחה ותרקוד תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשנ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך. יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תזכה לבשר בשורות משמחות, פי מי שהיא רגיל לומר בשורות טובות הוא נתלבש מבחינת אליהו, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (ספר המדות, אות בשורה, סימן א').

עדין לא קבלתי שום הודעה ממה שכתבתי, אך אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שעוד נזכה לשמע בשורות משמחות, לעת עתה צריכים רק לחכות ולקוות, ולבסוף הכל יתהפך לטובה. רק חזק ואמץ, ואז תראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשנא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא ה'תשל"ה.

אָשֶׁר   א' תשנב   בַּנְחַל   קמה

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶץ.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא שְׁמִירַת הַדְּבֹר, וְהִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד
אֶת סִפְרֵי הַכֶּהֱן גְּדוֹל שֶׁהוּא הַ"חֲפֵץ חַיִּים", אֲשֶׁר בְּתוֹךְ סִפְרָיו רוֹאִים
שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה וּבִעֲבוּדָה גְּדוֹלָה, שֶׁעֲבַד עַל נִקְיָה זוּ יָמִים
וְשָׁנִים. וְרֵאוּי לְחֹזֵר הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי הַ"חֲפֵץ חַיִּים" ו"ל, שֶׁהֵם מְלֵאִים
יְרֵאת שְׁמַיִם, וּמְדַבְּרִים הַרְבֵּה עַל קִדְשַׁת הַדְּבֹר; כִּי בְּאַמַּת כָּל הַצְּרוֹת
וְהִיסוּרִים שֶׁאָדָם סוֹבֵל הֵם רַק מִחֲמַת פָּגַם הַדְּבֹר. וּמִסִּפְרִים עַל
צַדִּיקִים שֶׁהִיָּה לָהֶם כְּמוֹ מִשְׁקַל וּמֵאֲזֵנִים בְּתוֹךְ הַפֶּה, שֶׁשֶּׁקְלוֹ הֵיטֵב
קָדָם שֶׁהוֹצִיאוּ מִפִּיהֶם אִיזָה דְּבֹר, וְלִכֵּן רָאָה מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל
הַדְּבֹר שֶׁלְּךָ, וְאִזּוֹ תִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה.

טוֹב מְאֹד לְלַמֵּד כָּל סֵפֶר מִהַתְחֵלָה וּלְסִימּוֹ, כִּי הִיָּה רְצוֹנוֹ שֶׁל
רַבְּנוּ ו"ל, לְהַתְחִיל אֶת הַסֵּפֶר דִּיקָא מִהַתְחֵלָה וְעַד שִׁיְסִימּוֹ, וּבְאֶפֶן
כִּי אֵתָּה יָכוֹל לְעַבֵּר בְּסִפְרִים רַבִּים; אֲשֶׁרִי מִי שִׁיְהִיָּה חֹזֵק בְּזֶה, כִּי
בְּצוּרָה כְּזוֹ יִכּוֹלִים לְמַצֵּא אוֹצְרוֹת וְאוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת בְּתוֹךְ כָּל הַסִּפְרִים
הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵמִיץ בְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשנב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

קמו אשר א' תשוב בנחל

אודות אמירת תהלים — אין למעלה מזה, באשר גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג), וראוי לך ללמד הרבה את המאמר הזה, כדי שיתלהב לך לאמר בכל יום תהלים שמסגל לתשובה.

אך הענין של 'תקון הפללי' הוא ענין אחר לגמרי מאד מאד, כי הוא תקון חדש אשר גלה רבנו ז"ל בשביל תקון המוח, תקון לכלליות החטאים, ועל-כן אין לערב זה עם זה, אמירת תהלים זה ענין גדול ונורא מאד, ואשרי מי שרגיל לומר בכל יום "יום תהלים" באופן שיוכל לסיים בכל שבוע את ספר התהלים, כי אין למעלה מזה, אף אמירת 'תקון הפללי' הוא תקון מיחד שהוציא רבנו ז"ל מהכח אל הפעל, ואמר שהרבה צדיקים רצו להגיע לתקון הזה ולא יכלו, ואני תהלה לאל, זכיתי. ובפרוש אומר, שזה יהיה מאד קשה להגיד העשרה מזמורי תהלים, למה? מפני שאני גליתי את זה, כי כל דבר שאני מגלה ומצפה יש על זה מניעות רבות, ובפרט תקון נורא ונפלא כזה — אמירת עשרה מזמורי תהלים, זה יהיה מאד מאד קשה לקבל. ובאמת אנוחנו רואים שבמציאות קשה לבני-אדם לקבל את הדבר הזה, כי יש עליו כל מיני קשיות וספקות. זה אומר — אם אני אגיד עשרה מזמורי תהלים, יהיה לי תקון?! וזה מתלוצץ מזה וכו' וכו', וזה מדבר כן וזה מדבר כן וכו', כל אחד כפי ענינו, אף דבר אחד מדברי לא ישוב ריגום, כי אני מדפיס את ה'תקון הפללי' לאלפי אלפים ורב רבבות טפסים, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שכל ימי חיי אדפיס את העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל, ואגלם ואפרסם לכל העולם כלו, כי כל עניני זה רק הדפסה והפצה — לגלות את אור רבנו ז"ל בעולם, ואני יודע שהסמ"ך-מ"ם אורב עלי בשביל זה, אבל אני לא מפחד ממנו בשום פנים ואפן, ולא אפנע בשום פנים ואפן, אני אגלה ואפרסם את דבר רבנו ז"ל לכל העולם כלו, אני אדפיס ואחזר ואדפיס ואחזר ואדפיס וכו' וכו', פעמים אין מספר ספרי רבנו ז"ל, ואפיצם בכל העולם כלו.

אָשֶׁר   א' תשנ"ג   בַּנְחָל   קמז

אנשי שלומנו מספרים, אשר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, תכף-ומיד כשגמר לדבר עם איזה איש, אמר את אלו עשרה מזמורי תהלים, כי הנה חושש פן הדבור של השני יכניס בו איזה רע, כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מג, שהדבור הוא בחינת נאוף, הינו כשרשע מדבר הוא מכניס הרהורי נאוף בשומע את דבורו, ועל-כן עם כל אדם שרק דבר, אמר אחר-כך עשרה מזמורי תהלים, וכן מספרים אנשי שלומנו על ר' אפרים מעיר פשע-דבורו, אשר אצלו כשנכנס איזה יהודי לדבר עמו מעבודת השם יתברך ולקבל התחזקות, הדבר הראשון ששדלו — שיאמר עשרה מזמורי תהלים. כל-כך יקר וחשוב הנה אצל אנשי שלומנו היקרים ענין אמירת עשרה מזמורי תהלים, שהם 'תקון הכללי', שרצו לזכות בו את אחרים.

ועל כלם — ראה להרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ולשער כלל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשנ"ג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאוד מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

דיין בריף מיטן טשעק להדפסה האב איך נעכטן דער האלטן וואס זאל איך דיר שרייבען דאס גרויס שמחה און האפענונג וואס די האסט אריין גיבראכט ביי מיר. עס איז בונדאי ידוע ביי דיר דאס איך בין יעצט עוסק אין ארויס געבן נייע ספרים פון כתב יד, ענינים נפלאים וגלויים חדשים בתורת רבנו ז"ל, וואס טוט מחזק און

קמח אָשֶׁר א' תשנ"ג בַּנְחָל

מאַמץ ויין אלע צובראַכענע און גיפאלענע נפשות זיי מחיה צו ויין, וואס קיין גרעסערע מצנה פון דעם איז נישטא אויף דער וועלט ווארום די חז"ל הקדושים (סנהדרין לו.) זאגן: כל המקיים נפש אחת מישראל, כאלו קיים עולם מלא. ובפרטיות די ספרים גייען דאך גאר איבער דער וועלט, און טוט מחיה און מחזק ויין הונדערטער און טויזנטער נפשות איז זיכער קיין גרעסערע מצנה נישטא פון דעם, ווייל עס איז זכות הרבים לדורות עולם, שיידפס ויחזר וידפס וכו' וכו', עס איז איין מנהג ביי אידן דאס דעם טאג פון יארצייט גיט מען תקון אין שוהל אביסעל בראנפן מיט מזונות און אידן מאכן א ברכה און דאס איז איין גרוסער זכות פאר נשמת המת דאס צוליב איהם זאגן אידן ברכות, וואס אן דעם וואלטן זיי נישט גיזאגט יעצט, על אחת כמה וכמה ווי גרויס איז דער זכות ווען איינער איז לא עלינו, א יתום און גיט געלד צו דרוקען ספרי רבנו ז"ל לעלוי נשמת זיין פאטער אדער מוטער און דורך די ספרים ווערן גיראטעוועט טויזנטער נשמות ישראל און זיי לערנען און דאווענען און זייען זיך מתבודד דורך דעם, קען מען דען משיג זיין דאס גרויסקייט און חשיבות פון דעם תקון, איבער דעם טייערער ברודער זיי זייער פרייליך וואס דו האסט זוכה גיווען צו אזוי איין גרויסען זכות העלפן צו דרוקען די ספרים וואס קאסט איין הון רב איבער פופצען טויזענט דאלער — [15,000\$], זאל השם יתברך דיר העלפן צו טאהן נאך אזוינע מצוות פון זכות הרבים, אנב אזוי ווי דו גייסט האבן יארצייט און ברוך ה', גייסטו זוכה זיין מסים זיין ששה סדרי משנה, אשר אין למעלה מזה, וייל איך דיר צו געבן איין דבור פון הייליגען רב נתנן ז"ל וואס האט גיזאגט אזוי ווי עס איז א מנהג ביי אידן צו לערנען נאך די נשמה פון א נפטר ביום היארצייט א פּרַק משניות און עס איז איין גרויסען סגולה פאר די נשמה אזוי אויף דאך מען לערנען א תורה פון לקוטי-מוהר"ן און זאגן אויף דעם די תפלה פון לקוטי-תפלות ווייל עס איז איין גרויסער ענין, ומפל שכן צו רעדן צו השם יתברך

אֲשֶׁר   א' תשנ"ד   בְּנַחֵל   קמ"ט

א פֶּאָר דְּבוּרִים ט.

הַהֲכָרַח לִי לְסִיִּים, בְּקִרְוֹב וְוַעַל אִיךָ דִּיר שְׁרִיבְעֵן נֶאֱרָה.

יְדִידְךָ...

א' תשנ"ד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִרְר בֵּא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

ט) מכתבך עם הצ'ק להדפסה לנכון קבלתי, מה אכתב לך? הכנסת בי שמחה ותקנה גדולה, בנדאי ידוע לך, שאני עוסק עתה בהוצאה של ספרים חדשים מכתב יד, עניינים נפלאים וגלויים חדשים בתורת רבנו, שמחזקים ומאמצים את כל הנפשות השבורות והנפולות להחיותם, שאין מצוה גדולה מזו בעולם, כי תז"ל הקדושים אומרים: 'כל המקום נפש אחת מישראל כאלו קים עולם מלא', ובפרט שהספרים הרי נתפשטים בעולם, ומחיים ומחזקים מאות ואלפי נפשות, לכתח און למעלה מזה, כי זו זכות הרבים לדורות עולם, שיידפס ויחזר וידפס וכו' וכו', זהו מנהג ישראל, שביום היארצייט נותנים בבית הכנסת 'תקוין', קצת י"ש ודברי מאפה, ויהודים מברכים, שזו זכות גדולה לנשמת המת, שבזכותו יהודים מברכים, שבלעדי לא היו אומרים ברכות אלו בעת, על אחת כמה וכמה במה גדולה הזכות, שאחד הוא לא עלינו, יתום ונותן כסף להדפיס ספרי רבנו ו"ל לעלוי נשמת אביו או אמו, ועל-ידי הספרים נצולים אלפים מנשמות ישראל, והם לומדים ומתפללים ומתבודדים על-ידי-זה, וכי אפשר להשיג את הגדלה והחשיבות של התקוין הזה?! על-כן, אחי היקר! תהיה מאד שמח על שזכית לזכות גדולה כזו לעזר להדפיס את הספרים, שעולים הון רב יותר מחמשה עשר אלף דולר, שהשם יתברך יעזרך שתקיים עוד מצוות כאלו של זכות הרבים. אגב היות והגה יהיה לך היארצייט, וברוך ה' תזכה לסיים ששה סדרי משנה, אשר אין למעלה מזה, אני רוצה למסר לך דבור של ר' נתן, שאמר: כמו שנה מנהג אצל יהודים ללמד לעלוי נשמת הנפטר ביום היארצייט פרק משניות, כך צריך ללמד תורה מלקוטי מוהר"ן, ולומר על זה תפלה מלקוטי-תפלות, שזהו ענן גדול, ומכל שכן לדבר להשם יתברך כמה דבורים.

י) ההכרח לי לסיים, בקרוב אכתב לך עוד.

מה אמר לך, ידידי הנקר, בזה העולם אין לנו פלוס, רק האמונה הקדושה, להכניס את עצמו בו יתברך, ולידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וככל שהאדם מכניס את עצמו בהארת זיו שכינת עזו יתברך, בן מתרחקים ממנו כל הקלפות והשדים והרוחות וכו' וכו', וזוכים לצאת לחרות, כי עקר הגלות הוא רק מחמת חסרון אמונה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'). ועקר הגאולה תלויה רק באמונה, כפי שמתגלה לכל אחד ואחד, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שצריכים הוא רק לבוא ולבקש ממנו יתברך, וכפי שאדם מחדיר בעצמו ידיעות אלו, אז נגאל מכל צרותיו. ולכן אל תהיה בטל, אלא תכניס בעצמך ידיעות אלו, שאין לך רק את הקדוש-ברוך-הוא, ומה שאמה צריך תבקש ממנו יתברך, ואחר שבקשת ממנו יתברך, אין לך יותר ממה להתבלבל, אלא לחזור ולבקש ולחזור ולבקש וכו' וכו'; כי באמת כל מיני השתדליות — הכל הכל ורעות רוח, זה רק מנגע את הנפש, ויש לו חלישות הדעת — אם הייתי עושה ככה היה ככה וכו' וכו', ואם הייתי עושה ככה בודאי אהיה כף וכף וכו' וכו', וכדומה כל מיני שטיות שונכנסים בראש בני-אדם, אבל המאמין האמתי, שמאמין אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ומרגיל את עצמו לדבר ולשוח אליו יתברך, אז יודע שהכל הכל ורעות רוח, כי אין לנו רק את הקדוש-ברוך-הוא, וצריכים לבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שאז בודאי לא ישוב ריקם. העקר הוא עקשנות גדולה — לבוא בכל פעם אליו יתברך, ואז טוב לו לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשנה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בא התשל"ה.

אֲשֶׁר   א' תשנו   בַּנְחַל   קנא

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירִי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ. וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שָׂאתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֶיךָ
וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקְךָ, וּמָה הָיִיתָ עוֹשֶׂה בְּלֵי רַבְּנוּ ז"ל?! וּבִזְהָרָא לֵךְ
לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלָקְךָ, עַל אֲשֶׁר בַּנְּחַל שָׁם חֲלָקְךָ וְגוֹרְלְךָ,
חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנִעְיָמִים.

תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁטוֹת
גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתַתְּחַבֵּא בְּמִקּוֹם
שָׂאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתַמִּיד תְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת גְּדוּלָה מְאֹד
מְאֹד, וְתִדַּע שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֵדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֵינּוּ הוֹלֵךְ
לְרִיק, אֲלֵא הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְכוּ' וְכוּ'
וְכוּ' וְכוּ', וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעַלְת הַדְּבוּר, שְׁזוּכָה לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הָיוּ מְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כֹּל הַיּוֹם. וְזֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ שֶׁל
רַבְּנוּ, שְׁכָל הַיּוֹם נִסְתַּוְבַּב בְּהַשְׁתַּוְקוֹת עֲצוּמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּבְרְצוֹנוֹת
וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים; אֲשֶׁרֶי עֵינַי רָאִתָּה זֹאת מִי שְׁחֻזָּק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ
כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

א' תשנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְגַלָּה אֶת
פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ אֵיךְ שָׂאתָה חֲפֵץ וּמִשְׁתַּוְקֵק לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל.

קנב   אָשֶׁר   א' תשנז   בַּנְחֵל

מה אמר לך, ידידי היקר, אם נתחיל לדבר ממעלת רבנו ו"ל לא נפסיק מלדבר וכו' וכו', כי גדלת רבנו ו"ל אין לתאר ואין לשער כלל, אנחנו לא הפרנו לא את רבנו ו"ל ולא את מוהרנ"ת ו"ל, ולא את תלמידיו ותלמידי תלמידיו, כי אנחנו עכשו כבר בדור החמישי, עם כל זאת אורו הגנוז של רבנו ו"ל מאיר בנו באור נפלא כזה, שאנחנו מרגישים שרבנו ו"ל פה אתנו, ואנחנו מרגישים שמוהרנ"ת ו"ל פה אתנו, כי על-ידי רבוי הלמוד בספריו הקדושים מרגישים את רבנו בחוש. פי עקר הצדיק הוא התורה שלו, כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז', שהצדיק כל מה שעולה למעלה למעלה הוא צריך לרדת גם למטה, ועקר הירידה למטה הוא על-ידי התורה שמניח לנו, ותהלה לאל, רבנו ו"ל הניח לנו תורה נפלאה מאד מאד, ירושה כזו שאין לתאר ולשער כלל, תורות כאלו, ספורים כאלו מעשיות כאלו, שיחות כאלו מדות כאלו, ומוהרנ"ת ו"ל השאיר לנו דבורים כאלו שיכולים להחיות מתים, ובשביל זה העקר רק להתמיד בספרי רבנו ו"ל, כי אז רבנו ו"ל אתנו, כי כפי שאדם לומד את ספרי רבנו ו"ל רבנו ו"ל נשארו אתנו; אשרי מי שאוחז בזה ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשנז.

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר בשלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברהם היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי אין לתאר ולשער כלל.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, כי השמחה היא היסוד בדרך רבנו ו"ל, ומוהרנ"ת ו"ל הבטיח לאחד

אֲשֶׁר   א' תשנח   בַּנְחֹל   קנג

מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִם תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, לֹא תִרְאֶה פָּנַי גִּיהֲנוּם.
וּבְאַמַּת רוּאִים שֶׁכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הֵם רַק
מִחַמַּת עֲצָבוֹת שֶׁתוֹקֶפֶת אוֹתוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ
בְּיוֹתֵר עַל מַדַּת הַשִּׂמְחָה.

רְאֵה לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וּדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁאֵין
לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלָל, וְאֵף שֶׁאֵנִי חוֹזֵר עַל זֶה בְּכָל פֶּעַם עוֹד פֶּעַם וְעוֹד
פֶּעַם וְעוֹד פֶּעַם וְכו' וְכו' וְכו', כִּי צְרִיכִים לְחַזֵּר עַל דְּבָר זֶה פְּעָמִים
אֵין מְסֻפָּר, וּכְכֹל שֶׁאָדָם חוֹזֵר עַל אֲמוּנָה וְעַל שִׂמְחָה וְעַל הַתְּקַרְבוֹת
לְצַדִּיק — כֵּן נִחְקֵק בּוֹ, כִּי הַדְּבוּר מְזִכִּיר לְאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה
לא, כ): "כִּי מִדֵּי דְבָרַי בּוֹ זָכַר אֲזַכְּרֶנּוּ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֹרֹת הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחֹל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת
עַל כָּל יוֹם וַיּוֹם, כְּפִי הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת הָעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד בְּלִי
יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, וְאֵת הַהַתְּחִזְקוֹת הַזֵּוּ מְקַבְּלִים מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל,
וְעַל-כֵּן רְאוּי לְהִתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּסַפְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְלִלְמַד בָּהֶם
בְּתוֹשָׁקָה חֲדָשָׁה. וְהַעֲקָר לְשִׁמּוֹר עַל הַזְּמַן, כִּי חֲבַל עַל כָּל יוֹם וְעַל
כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רִגַע שֶׁהוֹלְכִים לְבִטְלָה, וְיָבוֹא הַיּוֹם שֶׁאָדָם צְרִיף
לְעֹזֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם, אֲזִי יִרְאֶה אֶת מַעֲלַת קִדְּשַׁת הַיּוֹם, מָה הִיָּה יְכוֹל

קנר   אָשֶׁר   א' תשנט   בַּנְחַל

להרויח ביומו, והפסיד את זה בידיים.

ראה לדבר עמו יתברך, ותספר את כל אשר עובר עליך
בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשנט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בשלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד,
שזתה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות
בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת, ודיקא על-ידי שמחה
יכולים לעבר על הכל, כי כל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים
על בני-אדם, הם רק מחמת עצבות ועצלות, כי מי שתמיד שמח,
אזי לא חסר לו שום דבר, ועל-כן ראה לחזק את עצמך להיות
בשמחה, ותשיר שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, כי "התפלה
[והשיחה בינו לבין קונו] כשהיא בשמחה, היא ערבה ומתקה
להשם יתברך" (ספר המדות, אות תפלה, חלק א', סימן פ'), ועל-כן תרגיל
את עצמך לדבר הרבה עמו יתברך בשמחה עצומה, כי "על-ידי
שמחה תבוא תפלתך בהיכל מלך" (שם, סימן ע').

מאד מאד אני מבקש אותך, שתראה לצמצם את עצמך בכל
מיני אפנים שבעולם, ותשמר את עצמך מרבוי אור, כי רבוי אור
גורם לשבירת הכלים, הינו פשאדם רוצה יותר מכוחותיו, אזי נשבר
לגמרי, ולכן טוב מאד לצמצם את האור, ואז תראה נפלאות
שיעשה לך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשס.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּשֵׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, וְאִם הֵייתָ רוֹאֶה מָה שֶׁעוֹבֵר עַל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הֵייתָ נִבְהָל וּמְשֹׁתוּמָם, אִיךָ הָאָדָם הַזֶּה הָיָה יָכוֹל לְהַתְּחַזֵּק, כִּי עָבְרָה עָלָיו מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת עַד אֵין סוּף, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַתְּגַבֵּר וְהַתְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יָכוֹל הָיָה לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, מִצַּד אֶחָד הֵייתָ עָלָיו מִחֻלְקַת בַּחוּץ, שֶׁרְדְּפוּ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי רְדִיפוֹת, וְהִכְנִיסוּ אוֹתוֹ בְּבֵית-סֵהָר, עַד שֶׁאָדָם אַחֵר הָיָה יָכוֹל לְהַשְׁבֵּר לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא הִתְחַזֵּק מְעַמָּד, וְלֹא נִשְׁבַּר, אֲלֹא עָשָׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים שְׁלוֹ וְאֶת הַנְּכָדִים, וְאֶף שֶׁהָיָה קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְחַתֵּן אוֹתָם — הֵן מִצַּד עֲנִיּוֹת וְהֵן מִצַּד מִחֻלְקַת, עִם כָּל זֹאת עָשָׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְחַתֵּן אוֹתָם וּלְחַזֵּקָם וּלְעוֹדְדָם, וְהָיָה לוֹ עוֹד עֲנִינִים רַבִּים בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן שׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא הָיָה יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, מִזֶּה רוֹאִים גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל. וְאֶת הַדְּבָר הַזֶּה הוּא הִכְנִיס גַּם בְּנוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ נִתְדִיר בְּעֶצְמָנוּ אֶת הַהַתְּחַזְקוֹת הַזֵּה, וְאֵלּוֹ כָּל הַלְמוּדִים שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, שֶׁהוּא הוֹצִיא מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל; כִּי כָּל הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שֶׁזָּכָה מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְחַבֵּר וּלְחַדֵּשׁ בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל, הֵם עַל-פִּי-רַב דְּבוּרִים שֶׁהֵבִין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּמִפִּי הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ

קנו אשר תשסא בנחל

ז"ל, כי הוא היה התלמיד האמתי שהבין דבר מתוך דבר בדברי רבנו ז"ל, ולולי הוא היו ממש נאבדים לגמרי וכו'. ועל-כן מי שרוצה להתחזק צריך להיות דבוק הרבה הרבה בספרו הקדוש "לקוטי-הלכות". אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא לקחת את דבריו ולסדר אותם באופן נכון כזה, שגם אנשים ברחוב, שרחוקים בתכלית הרחוק, יוכלו לחזק את עצמם ולקרר את דעת רבנו ז"ל, כי זו כל מגמתי — לגלות רק את רבנו ז"ל בעולם, כי כשמגלים את רבנו ז"ל ממילא מגלים את הקדוש-ברוך-הוא; כי כל הלמוד של רבנו ז"ל הוא אמונה פשוטה, עמק עמק מי ימצאנו, הוא החן והיפי והפאר של כל הדור, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן זס), ותכף-ומיד כשמגלים את הצדיק הזה, ממילא מתגלה המאורי אור שהוא אורו ותברך המאיר בכל העולמות; אשרי מי שזוכה ללמד את ספרי רבנו ז"ל, וממשיך על עצמו אור וחיות וזיו ודבקות הבורא ותברך שמו, כי התכלית היא רק להתקרב להקדוש-ברוך-הוא, ורבנו ז"ל הוא אשר מקרבו אליו ותברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשסא.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בשלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות הספר הנשרף שאתה שואל וכו', זה מובא בימי-מוהר"ן ובחיי-מוהר"ן, שלרבנו ז"ל היה ספר, ומוהר"ן ז"ל העתיקו, ורבנו ז"ל הצרף לשרפו, כדי שישאר בחיים חיותו וכו'. ושמעתי מאנשי שלומנו, שמוהר"ן ז"ל אמר, שהוא בעצמו לא הבין פלום בספר הזה מרב עמקו, אלא שלשה דברים: א. גדל

אֲשֶׁר   א' תשסב   בַּנְחַל   קנז

מַעֲלַת הַכְּנָסֶת אֲוֹרָחִים, וּבִכְפָּרֵט הַצְּעֵת מָטָה לְאוֹרָחַ. ב. מַעֲלַת סְעֻדַת
רֵאשׁ חֲדָשׁ, שְׁזָה מְסַגֵּל לְבָנִים. ג. קִדְשַׁת וְטָהֳרַת הַמַּחַ מִחֻשְׁבָּה, שְׁזָה
עֵקֶר הָאָדָם. וְשִׁמְעֵתִי מֵר' שְׁמוּאֵל הוֹרֹבִיץ ו"ל, שֶׁאָמַר לִי, שֶׁהַתּוֹרָה
פ"ג בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', הִיא רֵאשִׁי פְּרָקִים מְאִיזָה מְאָמַר
בְּסֵפֶר הַנְּשֻׁרָף, כִּי בְּכָל הַ"לִּקוּטֵי-מוֹהֲר"ן" אֵין לְשׁוֹן כּוֹז.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, רְאֵה לְהַתְּמִיד בְּסֵפֶר
"לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", שֶׁרַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְשָׁקֵד בְּסֵפֶר זֶה,
וְאָמַר שְׁמִי שְׁיִלְמַד סֵפֶר זֶה, תִּפְתַּח לוֹ קִשְׁיוֹת גִּידִיו, וְכֵן יִהְיֶה בְּעַל
תְּשׁוּבָה גְּדוֹל וּבְעַל הַשְּׂגָה נִפְלָא, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּלַמּוּד
"לִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשסב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְבֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרו
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ הָאָרֶךְ.

רְאֵה לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל הַזְּמַן, כִּי אֵין לָךְ דְּבָר שֶׁפֶל-כֶּף יָקָר אֲצִל
הָאָדָם כְּמוֹ הַזְּמַן, עַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשִׁמּוֹר עַל הַזְּמַן הַיָּקָר,
וְעַל-יְדֵי-זֶה רַב טוֹב הַצָּפוּן יִזְכֶּה לַחֲטָף בְּזֶה הָעוֹלָם.

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ מְסֻפְרִים עַל מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שֶׁהוּא הִיָּה חֲדוּשׁ
נִפְלָא בְּשִׁמְיֹת הַזְּמַן. וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְשִׁמּוֹר
עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, וּבְכָל פְּעַם תַּחֲטֹף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּזְכֶּה לְהַכְּלִל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

קנח   אֲשֶׁר   א' תשסג   בַּנְּחֵל

נא וְנֹא הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבָּרֶךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדבוּר שְׁמִדְבָּרִים עִמּוֹ יְתַבָּרֶךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי יִמְיֵנוּ כָּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה, וְעוֹד מְעֻט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמִדְבַר תָּמִיד עִמּוֹ יְתַבָּרֶךְ, וְכוֹסֶף בְּכֹסוּפִים וּבְרִצוֹנוֹת אַחֲרָיו יְתַבָּרֶךְ, שְׁנַעֲשֵׂה מִזֶּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מֵהַ שְׁנַעֲשֵׂה; אֲשֶׁרֵי לוֹ כְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּפֹא!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבָּרֶךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסִדְרַת בְּשִׁלְחַת, י"א בְּשִׁבְט ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְשִׁמְחֵתִי לְקִרְאֵת הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה, שְׁאַתֶּם מִתְנוֹעְדִים יַחַד פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, וּמְדַבְּרִים בְּצוֹתָא מְרַבְּנוּ ו"ל. מָה אִמַּר לָךְ, חֲמִדַת לְבָבִי, אֵין לָנוּ דְבוּרִים בְּפֹה מִכָּל שְׁכֵן בְּכֹתֵב לְבָאֵר אֶת מַעֲלַת זֶה הָעֵנִי לְדַבֵּר מְרַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין חֲקָר לְגִדְלָתוֹ, וְעוֹד יְהִי זְמַן שְׁיִקְנְאוּ בְּמִסְתוּפִים בְּצִלוֹ, צִלָּא דְמֵהִימְנוּתָא.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת גַּפְשָׁךְ, יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבְפִרְטִיּוֹת שְׁסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיַדְךָ — הַפֶּךְ בָּהֶם, וּמֵהֶם לֹא תִזוּעַ, כִּי אֵין לָךְ מִדָּה טוֹבָה מֵהֶם, וְאַבְקָשׁ מִמֶּךָ מְאֹד, לְבַל תְּהִיָּה לָךְ אִיזוּ קְפִידָה עָלֶיךָ, שְׁלֹא הַשְׁבֵּתִי לָךְ זֶה כְּמֵה שְׁבוּעוֹת, כִּי הִיִּיתִי טְרוּד מְאֹד בְּחִבּוּר סִפְרֵי יְקָר "אֶרֶץ אֲפִים", וְאַקְוֶה לְהִשָּׁם יְתַבָּרֶךְ שְׁשֵׁם תְּמַצָּא הַרְבֵּה עֲנִינִים הַצְּרִיכִים לָךְ, וְהוּא תְּמַצִּית דְּעַת רַבְּנוּ ו"ל מְסִדְרַת בְּאִפְּן נִפְלָא כְּעִין מִכְתָּב כָּלְלִי, תְּהִלָּה לְאֵל, פֹּה מִתְקַרְבִּים בְּכָל פְּעַם מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים בְּהַתְּלַהּבוֹת עֲצוּמָה, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּדַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, וְרֵאוּי לָנוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְנוּ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד

אֲשֶׁר   א' תשסד   בְּנַחֵל   קנט

כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. וְלַמַּעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּכְכֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִין מְקוֹם לְבָרַח מִפְּגַעֵי הַזְּמַן, כִּי אִם אֵלֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל פֶּעַם, וְלִשְׁכַּח אֶת הָעֵבֶר עֲלֵינוּ בְּכָל רִגַע, כִּי הַשְׂכָּחָה הִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה (עֵינֵי שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו); מָה אָמַר לְךָ, עַל כָּל דְּבוּר וְדְבוּר וְעֵצָה מְעֻצּוֹת רַבְּנוּ ז"ל, רְאוּי לָנוּ לֹאמַר: אֲלֵמָּלָא לֹא אֲתִינָא לְהָאֵי עֲלָמָא — דִּי, מִכָּל שְׂכָל עַל עֵצָה זֹו לְשַׁכַּח הַכֹּל וְלִהְתַּחִּיל מִחֲדָשׁ, אֲשֶׁר זֶהוּ יְסוּד בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת — לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל מִהָעֵבֶר, וְלֹא יַחְזִיק בְּמַחְלָקַת בְּנִקְמָה וּנְטִיָּה, כִּי אִין לוֹ עֵבֶר כָּלֵל, בְּכָל רִגַע וּבְכָל שְׁעָה נוֹלָד מִחֲדָשׁ, וְהוּא "אָדָם" חֲדָשׁ לְגַמְרֵי. וְאֵל כָּל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק כְּפִי מִדַּת בְּטוֹל הַיִּשּׁוּת שְׁתַּהֲיֵה בּוֹ, שְׂאֵז יִלְךְ לוֹ הַכֹּל כְּסֻדָּר (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), וְלַעֲוֹלָם תִּבְרַח מִפְּרִסּוּם שֶׁל שְׂקָר, וְאַף שְׂיִבּוֹז אוֹתְךָ, אֵל תִּשְׁיִב לְמַחְרָפֶיךָ דְּבָר. וְשִׁמְעֵתִי מֵר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ זְאִיר) [ז"ל]: אִין בְּרִסְלָב קָעַן מְעַן זִיךְ נִישֵׁט הָאָבֶן קִיִּין קִיּוּם, נָאֵר מִיט שְׁוִוִּיגָעַן אוֹיף דִּי בְּזִיּוֹנוֹת וְוַאס מְעַן קְרִיגֵט אָפֶלוּ פּוֹן דִּי אֵיִיגְעֶנְעֵי, וְדְבָרֵי פִי חֲכָם חֵן, מִכָּל שְׂפֵן מְאַחֲרִים. וּכְשֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוּם בְּרִיָּה, אֲזוּ דִּיקָא לֹא יוּכַל לְךָ אָדָם, כִּי מִי שְׁעֵצוּר בְּדְבוּרִים, הָרִי זֶה מְצַלִּיחַ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, יְדִידֶךָ לְנִצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תשסד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֲרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדָּר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, אֲחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה

(כ) בְּכִרְסֻלָּב אֵי אֲפֹשֶׁר שִׁיחֵיהָ קִיּוּם, רַק עִם שְׁתִּיקָה עַל הַבְּזִיּוֹנוֹת שֶׁמְקַבְּלִים אָפֶלוּ מֵאֵלוּ שְׁמִשְׁלָנוּ.

מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, אֶהוּבִי, אָחִי! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, וּבִכְפָּרֵט אֲבָרְךָ אֲשֶׁר הוּא עוֹבֵד כָּל הַיּוֹם, הוּא צְרִיף הַתְּחִזְקוֹת יוֹתֵר מֵהַכֹּל. וְהִנֵּה חַז"ל הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (מְנַחֵת צ"ט:): לְפַעֲמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ יְסוּדָה; וְכֵן אָמְרוּ (אָבוֹת ב, ב): "יָפָה תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ שִׁיגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁפַּחַת עוֹן", כִּי בְּאֵמֶת אָמְרוּ חַז"ל (פְּתוּבוֹת נ"ט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לַיָּדִי שְׁעָמוּם, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן הִנֵּה מוֹהַרְנ"ת ז"ל רָגִיל לֹאמֹר: אֲבָרְךָ שְׂאִין לוֹ כְּלִים לְלַמֵּד כָּל הַיּוֹם וְלַעֲסֹק בְּהַתְּבוּדוֹת, טוֹב יוֹתֵר עֲבוּרוֹ שְׂלִיף לַעֲסֹק כַּמָּה שְׁעוֹת בְּאִיזָה עֵסֶק וְכַמָּה שְׁעוֹת יַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה (עֵין אֲבִינָה בְּרוּל), אִף גַּם בְּזֶה צְרִיכִים חֲזוּק גָּדוֹל, כִּי עַל-פִּי-רַב אַחֲרֵי עֲבוּדָה שֶׁל יוֹם, הָאָדָם הוּא עֵינָף מְאֹד, עַל-כֵּן עָלֶיךָ לְסַדֵּר אֶת עֲצָמְךָ שֶׁתוּכַל לִילֵף לִישׁוֹן מְקַדֵּם כְּכֹל הָאֲפָשָׁר, וְהַהֲרָגֵל נַעֲשֶׂה טֹבָע, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בְּחִצּוֹת אוֹ בְּשַׁעָה שְׁלֵשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ לְךָ עוֹד כַּמָּה שְׁעוֹת לְלַמֵּד קֶדֶם אוֹר הַיּוֹם וְקֶדֶם הַתְּפִלָּה, שְׂאֹז מִחֶדֶךָ מִישָׁב וְאִין מְבִטְלִים אוֹתְךָ, כִּי הַכֹּל שְׁקֵט, וְתִאֲמִין לִי שֶׁהֲלוֹאִי הִיִּיתִי זוֹכֶה לָזֶה, כִּי אִין לְךָ עוֹד טוֹב מִזֶּה, אִף מָה אֲעֲשֶׂה, כִּי הַהֲכַרְח לְבָלוֹת עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים הַרְבֵּה פְּעָמִים עַד מְאַחֵר בְּלִילָה, וְאִף שְׂאִין זֶה תְּרוּץ, אִף כְּבָר יְדוּעַ לְךָ שְׁבִיּוֹם אָנִי גַם-כֵּן מְטָרָד, וְאִין לָהֶם זְמַן לְהַפְגִּישׁ עִמִּי, רַק בְּעֶרְב. וְהִנֵּה מֵאַחַר שְׁכַתְּבָתָּ לִי מְרִירוֹת נִפְשָׁךָ, וְאִיךָ שְׂאֵתָה שְׁבוּר בְּעֲצָבוֹת גְּדוֹלָה אֲמַרְתִּי, אוֹלִי יִזְכֵּנִי הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ וְאָבוֹא, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּשִׁבּוּעַ הָעוֹבֵר אֶל מַחְנֶכֶם, וְיִנְדַּבֵּר שָׁם יַחַד, כִּי עַל פְּנֵי הַכְּתָב אִי אֲפָשָׁר לְבָאֵר הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

א' תשסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֶדֶשׁ לְסַדֵּר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ה.

אָשֶׁר   א' תשסו   בַּנְחַל   קסא

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ
מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל
מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת
שֵׁישׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן רפב), שֶׁצָּרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל נְקֻדָּה וְנְקֻדָּה שֵׁישׁ בּוֹ מִנְקֻדַּת
יְהוּדוּתוֹ, וְהָאֵדָם צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק
מְאֹד, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ, כִּי אֲסוּר לִפְלֹא בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל
בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁאַתָּה מְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמְךָ לְהִכִּי גְרוּעַ, עִם
כָּל זֹאת אֲסוּר לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר — רַק לְהִתְחַזֵּק, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים
נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְשֹׁמֵר אֶת בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךָ, תֹּאכַל בְּזִמְן וְתִישֵׁן בְּזִמְן,
כִּי אַחֲרַת גּוֹפֶךָ יִהְיֶה שְׁבוּר וְנִשְׁבָּר וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא יִהְיֶה לְךָ כַּחוֹת
לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה עַקֵּר הַסֵּמ"ך-מ"ם, שְׁרוּצָה לְתַפֵּס אֶת
הָאֵדָם בְּמִצּוֹדָתוֹ, וְשׁוֹבְרוֹ עַד מְאֹד, בְּאֶפֶן שֶׁהָאֵדָם יִתְרַחֵק לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשסו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מַכְתְּבְּךָ קַבְלָתִי כְּבָר פְּעַמִּים זֶה כְּמָה שְׁבוּעוֹת, וְתֹאמִין לִי שְׂאִין
יּוֹם שְׂאִין בְּדַעְתִּי לְהִשִּׁיב לְךָ, אֲבָל אִם הִיִּית רּוּאָה אֶת טְרֻדוֹתֵי בְּצָרְכֵי

קסב   אֲשֶׁר   א' תשסו   בַּנְחַל

הַרְבִּים, הִיִּיתַתְּ דָּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וּבַפְּרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ שְׂאֲנִי אוֹחוֹז בְּאֲמֻצָּע כַּמָּה סְפָרִים יְקָרֵי עֶרֶךְ וְכֵן שְׁנֵי סְפָרִים כְּבָר בְּאֲמֻצָּע הַדְּפוּס, וְצָרִיכִים לְהַגִּיהֶם וְלִילָךְ מִדֵּי פַעַם בְּפַעַם אֶל בֵּית הַדְּפוּס, וְנוֹסֵף עַל זֶה טְרֵדוֹתַי הַרְבּוֹת לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים, וְשְׂאֵר טְרֵדוֹת, בְּעוֹנוֹתַי הַרְבִּים, שְׂאֲנִי מְבַטֵּל אֶת זְמַנִּי לְהַבִּיל וְלָרִיק, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מִכָּל זֶה אֲבַקֵּשׁ סְלִיחָתְךָ. וְתַהֲיֶה רְגִיל לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי לֹא בְּמַעַל וּבְזֵדוֹן לֹא כְּתַבְתִּי לְךָ כָּל הַזְּמַן, רַק מִפְּנֵי הַנְּ"ל. וְהִנֵּה בְּאֲמַת לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי חֲזוֹק, הֲלֹא כְּבָר כְּתַבְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוּלָּה, וְנִדְפְּסוּ כְּבָר קָצֵת מִכְּתָבִים בְּסֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל" (חֶלֶק א'), וּבְקָרוֹב יִדְפְּסוּ שְׂאֵר הַחֻלְקִים, קַח מִשָּׁם הַתַּחֲזוּקוֹת לְעִנְיָיִךְ מִזֶּה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת הֲלֹא סְפָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּה בָּהֶם וּמָהֶם לֹא תִזּוּע, כִּי הֵם כְּלָלִיּוֹת גְּדוּלָּה, וְשָׁם תִּמְצָא מְרַגּוּע לְנַפְשְׁךָ.

וְהִנֵּה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים חֲזוֹק גְּדוֹל וְעֲצוּם מְאֹד מְאֹד, וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת אֵלּוּ הַנְּשֻׁמוֹת הַגְּבוּהוֹת, שְׂטֵמָא אוֹתָן הַסֵּמ"ך-מ"ם הַרְשַׁע בַּפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הֵן צָרִיכוֹת לְהַתְחַזְּקוֹת נוֹרָאָה וְאַיְמָה, כִּי הַחֵטָא הַזֶּה מְשַׁבֵּר מְאֹד אֶת הַרוּחַ וּמַחְלִישׁ אֶת הַדַּעַת, לְחֹשֶׁב בְּכָל פַּעַם כְּאֵלּוּ אֲבָד מְנוּס, וּכְאֵלּוּ אֲבָד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא, וּבַפְּרָטִיּוֹת בַּחוּר צְעִיר, נִדְמָה לוֹ כִּי בּוֹדָאֵי נֶאֱבָד מִמְּנוּ עַל-יְדֵי-זֶה זְוִיגוּ, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְיַאֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְגַמְרֵי. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּכָל מִיּוֹנֵי עֲצוֹת וְאַפְּנִים וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה שֶׁהִיא הָעֵקֶרֶת, כִּי מִי שְׂזוּכָה לְשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר אוֹתוֹ מִפְּגָם הַבְּרִית (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קסט), וְרַבְּנוּ וְ"ל אָמַר (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רעג), שְׂטוֹב לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם נְגוּן, אֲשֶׁר הוּא עֵקֶר רְפוּאָת הַנְּשֻׁמָה, וְעַל יְדֵה זוֹכִים לְהוֹצִיא אֶת הַחַצִּים (פְּגָם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה) אֲפִלּוּ לְאַחַר שְׁנוֹרְקוֹ, כִּי שְׂמִחָה הִיא הָעֵקֶרֶת בְּחַיִּים — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְזֶה שְׂאֲנוּ מְבַקְשִׁים בְּכָל יוֹם (תְּהִלִּים ק, ב): "עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה", (וְאִיךָ זוֹכִים

אֲשֶׁר   א' תשסו   בְּנַחֵל   קסג

לְזֶה? — "בֹּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה", עַל-יְדֵי נְגוּנִים, לְנַגֵּן לְעֶצְמוֹ אִיזָה נְגוּן שֶׁל שְׂמִחָה יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְצֵאת מִן הַמִּצַּר, וְיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְפַּרֵּד, וְזֶהוּ גַם מֵה שְׂאֲמַרְנוּ הַיּוֹם בַּהַפְטָרָה (שׁוֹפְטִים ה, ג): "אֲנֹכִי לֵה' אֲנֹכִי אֲשִׁירָה, אֲזַמֵּר לֵה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", שְׂאֲנַגֵּן לְעֶצְמִי נְגוּן שֶׁל שְׂמִחָה.

חֲמִדַּת לְבָבִי! יָדַעְתִּי מִכְּאוּבֵי נִפְשֶׁךָ בְּמָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל פַּעַם וְכוּ' וְכוּ', אֲכַל כֵּןגֵד זֶה חֲזַק אֶת עֶצְמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּמִדַּת הַשְׂמִיחָה, וְתִהְיֶה רְגִיל לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ בֵּינֶךָ לְבִין עֶצְמְךָ, וּמִכָּל שָׂכָן עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וְרֵאוּי לָנוּ לְהַחְיֹת אֶת עֶצְמֵנו, שְׂאִיךָ שֶׁהוּא אִיךָ שֶׁהוּא עַל-כָּל-פָּנִים בְּנוֹדָאֵי אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל בַּעַל הַשְׂמִיחָה שֶׁהוּא בֵּין הַשְׂמִיחָה בְּעֶצְמוֹ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ לְתַקֵּן הַכֹּל, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמַר בְּכָל יוֹם ה'תְּקוּן הַכְּלָלִי עִם הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה שְׂאֲחַרְיָה, שְׂאֲזוֹ אֵין לָךְ מֵה לְדַאֵג כָּלֵל.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חַו"ל, שְׂאָדָם הִרְאִישׁוֹן פָּגַם בְּבְרִיתוֹ בְּהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה ק"ל שָׁנִים, עַל-יְדֵי שְׂבֹאוֹ קְלָפוֹת וְחֲמָמוֹ אוֹתוֹ (עֵין עֲרוּבִין יח: וּמוּבָא גַם בַּמִּדְרָשׁ וּבִילְקוּט בְּכַמָּה שְׁנוּיִים), וְאָנוּ רוֹאִים מֵה הִיְתָה קְלָלָתוֹ שְׁנִתְקַלַּל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן (בְּרַאשִׁית ג, יח): "וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ". וַיֵּשׁ לֹמַר עַל-פִּי מֵה שְׂמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רפב), כְּשֶׁנִּפְרָדִים מֵהַצְּדִיקִים, כְּאֵלוֹ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה, כִּי אֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ, שֶׁהַצְּדִיק הוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', וְכְשֶׁנִּפְרָדִים מִמֶּנּוּ, חַס וְשְׁלוֹם, אֲזוֹ מִפְּרִידִים קוֹצֵא דְאוֹת ד' דְּאָחַד, וְנַעֲשֶׂה, חַס וְשְׁלוֹם, אַחַר, שֶׁהוּא אַל אַחַר — כְּפִירוֹת, כִּי עַקֵּר אֲמוֹנַת הַיְחוד הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, עֵין שָׁם; נִמְצָא, כְּשֶׁחַס וְשְׁלוֹם, נִפְרָד מֵהַצְּדִיק, שֶׁהוּא הַקּוֹץ שֶׁל אוֹת ד', נַעֲשֶׂה ר'. וְעֵין גַּם בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן לו), שְׂעַל-יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית נַעֲשֶׂה אַל אַחַר, עֵין שָׁם; הֵינּוּ שְׁנִתְהַפֵּף מֵאוֹת ד' וְנַעֲשֶׂה ר', וְזֶה "וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ", הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׂפָגְמַת בְּבְרִית, יַחֲסֹר מִמֶּךָ הַקּוֹץ, וּמֵה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה? דַּרְדַּר, הֵינּוּ שְׂיִתְהַפֵּף הַד' לְהִיּוֹת ר'. וּבְזֶה יֵשׁ לֹמַר גַּם מֵה שְׂנֵאָמַר בְּפָרָשָׁה זֹו בְּשִׁלַּח (שְׁמוֹת יז, טז): "מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלֵק מִדֵּר דֵּר", כִּי כָּל עַקֵּר קְלָפַת עַמְלֵק הוּא פָּגַם

קסד אָשֶׁר א' תשסז בַּנְּחָל

הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדְּרָךְ, וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ" וְגו', וְהוּא הַמְּכַנִּים סְפָקוֹת בְּאַדָּם, לוֹמַר (שְׁמוֹת יז, ז): "הִיגֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", כִּי פָגַם הַבְּרִית וּפָגַם בְּאַמוּנָה תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כַּמוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ", עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן עֲמַלְק מְהַפֵּךְ הַד' ל'ר', וְזוֹהֵי הַמְּלַחְמָה — לְהַפֵּךְ מֵר' לְד' וְדו"ק.

וְזֶה גַם מֵה שֶׁאָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת לב, ז): "לֵךְ רִד' כִּי שְׁחִיתָ עַמְּךָ" וְגו', וְאָמְרוּ שָׁם בְּמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, כִּי הִעֲגֵל הָיָה כְּלוּל גַּם מִפָּגַם הַבְּרִית וְגַם מִעֲבוּדָה זָרָה, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה לָךְ רִד', הֵינּוּ שֶׁאָמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵם הִפְכוּ אֶת הַד' וְעָשׂוּ מִזֶּה ר', כִּי פָגְמוּ בַּבְּרִית שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִעֲשֶׂה אַחֵר וְדו"ק.

וְהִנֵּה אַתָּה, תְּהִלָּה לְאֵל, אַחֲרֵי כָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, עַל-כֵּל-פְּנִים אַתָּה אוֹחֵז אֶת עַצְמְךָ בְּצַדִּיק הָאֱמֶת, בְּוֹדָאֵי יְהִיָּה נִתְהַפֵּךְ אֶצְלֶךָ הָרִי"ש אֶל דָּל"ת, כִּי הַשִּׁי"ר הוּא הַדָּל"ת לְהַפְּנִס אֶצְלוֹ וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן חֲמֻדַת לְבָבִי, שִׁמְחַת תְּשֻׁמַּח עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי שִׁירִים וְנִגּוּנִים, וּבְנֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף תִּתְהַפֵּךְ מְרִירוּתְךָ לְנִעִימוֹת עֲצוּמָה, וְתִזְכֶּה לְמַצָּא אֶת זְוִוְגְךָ הָאֱמֶתִי, וְתִהְיֶה בְּךָ שְׁמֻחָה עֲצוּמָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

נָא לְהַתְּפַלֵּל בְּעַדִּי, שֶׁאֲזַכֶּה לְבֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן שִׁדְפָסוּ כְּבֹר הַסְּפָרִים שֶׁהֵם בְּאִמְצַע הַדְּפוּס. אוֹדוֹת הַ"קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְּטָה", שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַדְּפָסְתִּי שְׁנֵי אֲלָפִים, וּכְבֹר נִמְכְּרוּ פֶה כָּלֵם, וְעַתָּה מְדַפְּסִים אֶת זֶה שְׁנִית, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם נִשְׁלַח לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

א' תשסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר יִתְרוֹ הַ"תְּשֻׁל"ה.

אֲשֶׁר   א' תשסז   בְּנַחֵל   קסה

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹיָכִי, אָחִי הַיְקָר, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת מְרִירוֹת נַפְשְׁךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. וְהִנֵּה לְחִזְקְךָ בְּעִנְיֵיךָ, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְּךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת הַמְּכַתְּבִים מִמּוֹהֲרַי ז"ל בְּסִפְרֵי "עָלִים לְתַרוּפָּה" — הִפְּךָ בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוּגוּעַ לְנַפְשְׁךָ.

וְהִנֵּה, חֲמֻדַּת לְבָבִי, בּוֹדְאֵי צְרָתְךָ הִיא צְרָה גְּדוּלָה, אֵף כֹּל צְרָה יֵשׁ לָהּ שֶׁרֶשׁ שְׁמֵשׁ מִתְחַלֵּת הַצְרָה, כְּמוֹ בְּאַנְיָה כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה חוֹר וּמִתְחַלֵּת לְהִטְבֵּעַ, וְהַמִּים נִכְנָסִים דְּרָךְ שָׁם, וְלֹאט לֹאט נִתְמַלֵּאת הַבְּאֵר עִם מַיִם, וְהַכֹּל מִתְחִיל לְהִתְקַלְקֵל, וּבּוֹדְאֵי הַצְרָה הִיא צְרָה גְּדוּלָה כִּי עוֹד מַעֲט, וְיִהְיוּ נִטְבָּעִים, לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְצָרִיכִים לְהִזְדַּרֵּז לְהוֹצִיא הַמַּיִם וְכוּ', אֵף כֹּל זְמַן שֶׁלֹּא מְצָאוּ אֶת הַחוֹר — אֵין מוֹעִילוֹת שׁוּם עֲצוֹת, כִּי כֹל מַה שֶׁיַּעֲשׂוּ לֹא יוֹעִיל כְּלָל, מֵאַחַר שֶׁבְּכֹל פַּעַם נִכְנָסִים מַיִם חֲדָשִׁים, וְאִם-כֵּן כֹּל יִגִּיעַ הוּא לְהִבָּל וְלָרִיק, אֲבָל תִּכְרֶה-וּמִיד כְּשֶׁיִּסְתַּמּוּ הַחוֹר שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ בּוֹ מַיִם חֲדָשִׁים, יֵשׁ לָהֶם תְּקוּוּהָ לְהוֹצִיא אֶת כֹּל הַמַּיִם שֶׁנִּכְנָסוּ, וְיִצְלִיחוּ בְּכֹל יִגִּיעָה וְיִגִּיעָה וְכוּ', כֵּן הַדְּבָר הוּא עִם כֹּל אֲדָם שֶׁנִּטְבָּע בַּיָּם הַצְרוּת, וְהַמַּיִם הַזְּדוּנִים אוֹרְבִים לוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', וְנִכְנָסִים בּוֹ צְרוּת וּמְרִירוֹת חֲדָשׁוֹת, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּמַעֲט לְמַצָּא עֲצָה לְנַפְשׁוֹ וְכוּ', צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אַחַר שֶׁרֶשׁ הַצְרוּת. וּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מּוֹהֲרַי (חֶלֶק א', סִימָן לח), אֲשֶׁר עָקַר כֹּל הַצְרוּת וְהָרוּחַ סְעָרָה הַסּוֹעֶרֶת בְּכֹל אָדָם מִתְחַלֵּת מִהַדְּבּוּר, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשֶׂה דְבָרוֹ", כֹּל הָרוּחַ סְעָרָה הַסּוֹעֶרֶת בְּאָדָם הוּא רַק עַל-יַדֵּי הַדְּבּוּר, שֶׁמְדַבֵּר כֹּל הָעוֹלָה עַל לְבוֹ וְעַל רוּחוֹ, כִּי בְּאֵמַת עָקַר הַתְּכָלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא שֶׁיִּזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ יְתַבְּרֶה, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ מְשׁוּם דְּבָר, רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְּרֶה, אֲשֶׁר זֶהוּ הַנֶּעֱמֵם וְהַתְּעַנּוּג שֶׁל כֹּל הַנְּעִימוֹת וְהַתְּעַנּוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְהִיא הָאֲרֶת שֶׁעַר הַנּוֹי, שֶׁהוּא מְסַבֵּב רַק עִם אֱלָקוֹת, וְאֵינוֹ רוֹאֶה מְשׁוּם דְּבָר רַק אוֹתוֹ יְתַבְּרֶה בְּבִירוֹ

קסו   אָשֶׁר   א' תשסח   בַּנְחַל

וְזָכוּךְ הָאֲמוּנָה, שְׁנֵה נִקְרָא מַחֵי הַתְּפִלִּין (עֵין שֵׁם בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח), אֵךְ תִּכְף-וּמִיד כְּשִׁפּוּגִים בְּדַבּוּר, אֲזוּ נוֹפֵל מַחוּ, כַּמּוּבָא (שֵׁם, סִימָן כט), שְׁגִיד הַלְשׁוֹן צָרִיךְ לִהְיוֹת לְבֵן וְנָקִי, וְלֹא יִמָּצֵא בּוֹ שׁוּם רֶכֶב, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֵׁישׁ בּוֹ רֶכֶב, אוֹתוֹ הֶרְכַּב נֶעֱשֶׂה עַל מַחוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְרַבּוּי הֶרְכָּבִים בָּא לְנִפְיָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת מִמֶּשׁ, עֵין שֵׁם, כֹּל הַתּוֹרָה מִתְחַלָּה וְעַד סוּף, אָשֶׁר מוּכָן שְׁמַדְבַּר הַרְבֵּה מִתְקוּן הַדַּבּוּר וּשְׁמִירַת הַמַּח, עֵין שֵׁם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

א' תשסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אָשֶׁר בּוֹ אֵתָה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכֹּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּבִפְרִט שְׁנִפְלֵת בְּהוֹצָאת זְרַע לְבִטְלָה, שֶׁהוּא חֲטָא מְגַנֵּה מְאֹד, וּמְטַמֵּם אֶת הַמַּח, וְשׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי וְכוּ' וְכוּ'.

מֶה אֵמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר, רְאוּי לְךָ לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְתִהְיֶה רְגִיל בְּ"לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה יִפְתַּח לְךָ אֶת קִשְׁיוֹת גִּידֶיךָ. וְרַבְּנֵנוּ ו"ל הַבְּטִיחָנוּ, שְׁעַל-יְדֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה נֶעֱשִׂים בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּדוֹל וּבְעַל הַשְּׂגָה (עֵין תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָנִים: שמו, שטט); וְלָכֵן מֵאַחַר שְׁזָכִיתָ לְהַתְּנוּדַע מְרַבְּנֵנוּ ו"ל, עָלֶיךָ לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְלְהַתְּמִיד בּוֹ מְאֹד, וְרַבְּנֵנוּ ו"ל לֹא יִתֵּן לְךָ לִפְלֵ.

אֲשֶׁר   א' תשס"ט   בְּנַחֵל   קסז

הַעֲקֹר רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ
וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְדִיקָא עַל-יַד־יְהוָה תְּצַלִּיחַ אֶת דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשס"ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר יִתְרוֹ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שְׁזַנְכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל,
רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלֻקְךָ אֲשֶׁר בְּנַחֵל שָׁם גּוֹרְלְךָ,
וְאַתָּה יוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְרְאוּי לְךָ לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵיו
הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר בָּהֶם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ; כִּי בְּאֱמֶת מִי שְׁמֵרְגִיל
אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, אִזּוֹ טוֹב לוֹ תָּמִיד.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, אֲלֵא תִשְׁמַח אֶת עֲצָמְךָ וּתְשִׂימַח
אֶת אַחֲרֵימֵי, וּבְזָכוֹת זֹו תִזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא הַיְסוּד בְּחַיִּים, וְאֶסוּר לְפַל
בְּיָאוּשׁ יְהִי מָה שְׂיִהְיֶה, וְאֶפְלוּ שְׂאֲנֵי יוֹדֵעַ שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ
כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת כְּפִי שְׂפִתְבָּת לִי, עִם כָּל זֹאת אֶסוּר לוֹ לְאָדָם
לְפַל בְּיָאוּשׁ וּבְמְרִירוֹת אֲלֵא לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, וְשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוּלָם לֹא
יֻכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ.

מוֹהַרְנ"ת ו'ל הִיָּה מְחֻזָּק תָּמִיד אֶת כָּל אֱלוֹ שְׂבָאִים אֶל תוֹךְ
בֵּיתוֹ, וְתָמִיד דְּבָר עִמָּהֶם מְרַבְּנוּ ו'ל, וְזֶה הִיָּה עֲקָר עֲבוּדָתוֹ. וְאֶף
שְׂעֵבֵר עָלָיו בְּעֲצָמוֹ מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת — הֵן מֵאֲשֶׁתוֹ וְהֵן מִיִּלְדָּיו,
הֵן מֵהַמְּתַנַּגְדִּים בַּחוּץ וְהֵן שְׂהִיָּה מְסַבֵּב בְּחוֹבוֹת שֶׁל הַדְּפָסָה וּבְכַנְיָן

קסח אָשֶׁר א' תשע בַּנְחָל

הַקְלוּיז וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הִיָּה לוֹ זְמַן לְדַבֵּר עִם כָּל הַשְּׂבוּרִים, וְחִזְקֵם וְאַמְצָם עַל דְּרֹךְ רַבְּנוּ ו"ל. וְלִכְּנָן גַּם אַתָּה צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִם כָּל חֲבֵרֶיךָ רַק מִרַבְּנוּ ו"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְדוֹשׁוֹת, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל. וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי 'בְּרִסְלָבָר חֲסִידוֹת' הִיא מִתְּנָה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאַיִנָּה מְצַמְצֶמֶת בְּאָדָם אֶחָד, אֲלֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׁלוֹמֵד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, הוּא יְכוּל לְקַרֵּב גַּם אֶת אֲחֵרִים, וַיֵּשׁ לוֹ כַּחוֹת לְהַפִּיךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְלִכְּנָן אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַף אֶחָד שֶׁלֹּא יִבְלָבֵל לָךְ אֶת הַמַּח, כְּאֵלוֹ דְּבַר רַבְּנוּ מְצַמְצָם רַק אֲצֵל יְחִיד וְכוּ', כָּל זֶה שֶׁקָּרָה גְּדוּל, וּבֹא מִמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, אֲשֶׁר עֲזוּת הִיא מַלְכוּתָא בְּלֵא תִּגְא (סְנֵהֲדָרִין קה), וְרַבְּנוּ ו"ל בָּא לְעַקֵּר דְּבַר זֶה, וְלִגְלוֹת שֶׁלְּכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה מֵהַ שְׂאִין בְּאַחֲרִים (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּטֶּה אֲזָנוֹ אֶל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵז יִהְיֶה בֶּן חוֹרִין.

הַתַּמֵּד בְּיֹתֵר בְּ"שִׁיחוֹת־הַר"ן וּבְ"תִי־מוֹהֲר"ן", שֶׁהֵן שִׁיחוֹתָיו הַקְדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשע

בְּעֲזֵרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ הַתְּשֵׁל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, כָּל הַצְּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ הֵן רַק מִחֲמַת הַדְּבוּר שֶׁהַפְּקָרָתָהּ שְׂאֵתָה מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, וְלָךְ רֵאָה בְּלִקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח, מֵהַ שְׁפָרֵשׁ רַבְּנוּ ו"ל אֶת הַפְּסוּק

אֲשֶׁר   א' תשעא   בְּנַחֵל   קסט

(תהלים קמח, ח): "רוח סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ", עֵקֶר הַרוּחַ סְעָרָה בְּמַחוּ שֶׁל הָאָדָם נֶעֱשֶׂה עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁמִּפְקִירוֹ, כִּי אִם אָדָם יִשְׁמַע אֶת דְּבוּרוֹ וְלֹא יִדְבֹר רַק מֵה שֶׁהוּא צָרִיף, אֲזִי אִף פֶּעַם לֹא יִסְתַּבֵּף בְּשׁוּם צָרָה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּאַמַּת אָדָם יְכוּל לְחִיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם חַיִּים אֲמַתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, אִם הוּא אֵינּוּ מִפְקִיר אֶת דְּבוּרוֹ, אִף טָבַע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהוּא מְכַרַח לְדַבֵּר, וּמְחַפֵּשׂ אֵיזָה קְרִיב לְדַבֵּר עִמוֹ, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲזִי שׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְנַתֵּק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ; וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטֶלֶן אֶלָּא מֵהַיּוֹם וְהַלָּא רְאֵה לְשֹׁמֵר עַל הַדְּבוּר שֶׁלְּךָ, וְתִשׁוּב בְּחִשּׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל שֶׁהִפְקַרְתָּ אֶת הַדְּבוּר, וְאֲזִי יִהְיֶה לְךָ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשעא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יְתָרוֹ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָף הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ מְכַל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בֵּין בְּבֵית וּבֵין בַּחוּץ וְכוּ' וְכוּ'. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, רְאוּי לְךָ לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב, שֶׁשֵּׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁכְּשֶׁהוּלָף לְאָדָם שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, סִימָן שֵׁשׁ לוֹ גִּאָוָה וּגְדֻלוּת, וְעָלִיו לְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ; כִּי בְּאַמַּת מִי שֶׁזוֹכֵה לְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, וְאֵינּוּ חִפְּץ בְּשׁוּם דְּבָר, אֲזִי הוּלָף לוֹ הַכֹּל כְּסֵדֶר. וּבְאַמַּת הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר לְגַבֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנִּקְרָא כְּסֵדֶר. וְרְאִיתִי מִקְדָּמוֹן אֶחָד תְּלַמִּיד הַרְשֵׁב"א, שֶׁכּוֹתֵב וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "הַחֲכָם וְהַחֲסִיד מֵצַד חֲכָמָתוֹ

קע אָשר א' תשעב בנחל

וחסידותו נפשו תתעלה ותדבק ביסודה, ותתקשר בזהר גלגל השכל, ותקיים שם קיום נצחי לעדי עד", עד כאן לשונו. הינו מי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי, ואינו חפץ בשום דבר רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ומרגיל את עצמו לדבר אליו ותברך באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, אז יתעלה מעלה אחר מעלה, ויזדבק מחו ושכלו, ויזכה לטיל בעולמות העליונים.

מה אמר לך, ידידי הקר, החיים מלאים נסיונות קשים ומרים, ואי אפשר לעבר את החיים האלו רק עם הלמוד העמק של רבנו ז"ל, שמלמד אותנו עצות והדרכות והנהגות ישרות איך להחזיק מעמד. והעקר הוא שמחה, לשמח מאד, ולשמע כלי זמר, ואז יעבר על הכל.

הרגל את עצמך לדבר אליו ותברך באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וכל מה שמעיק ומצער אותך תספר להקדוש-ברוך-הוא, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשעב.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר יתרו ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אודות ששאלת מענין שדוכים וכו'. עליך לדעת, פי רבנו ז"ל גלה לנו, ששאל פעם במקום ששאל וכו', מה תהיה פרנסתו? ואמרו לו, שפרנסתו תהיה שדכן (עין תי-מוהר"ן, סימן פד). ואמרו על זה אנשי שלומנו: לכאורה למה היה רבנו ז"ל צריך לספר לנו מה

אֲשֶׁר   א' תשעג   בַּנְחַל   קעא

פּרַנְסָתוֹ, הָרִי זֶה דְּבַר שְׁנוּגָע רַק אֵלָיו? אֵלָּא פִּרְשׁוּ, שָׁכַל שִׂיחָה שְׂרַבְנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ, זֶה הוֹרָאָה שְׁגָם אֲנַחְנוּ נַעֲסֵק בְּזֶה. נִמְצָא, אִם אָמַר שָׁכַל פּרַנְסָתוֹ שֶׁהוּא שְׂדֵכָן, אֲזִי גַם אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲסֵק בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה, לְהַשְׁתַּדֵּל לְמִצַּא שְׂדוּכִים לְבָנֵי וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ הַמְצָנָה הִכִּי גְדוּלָה שְׂרַק יְכוּלָה לְהִיּוֹת, כִּי מִסְתוּכָבִים וְרוּקִים וְרוּקוֹת וְהֵם מִמֶּשׁ כְּמוֹ בִּשְׂבִי, שְׁנִשְׁבּוּ מִיְצָרָם, וּכְשִׁזוּכִים לְהוֹצִיאֵם וְכו', הָרִי זֶה פְּדִיוֹן שְׂבוּיִים הִכִּי גְדוּל. וְעַל-כֵּן זֶהוּ דְּבַר גְּדוּל מְאֹד לַעֲסֵק בְּשְׂדוּכִים, וּמְצָנָה רַבָּה מְאֹד. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַכְנִים עֲצָמוֹ בַּמְצָנָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשעג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׂשִׁי לְסִדְרַת יְתָרוֹ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכו' וְכו'.

עָלִי לְהַגִּיד לְךָ, שְׂבִיחַ הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְלֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל אֶף אֶחָד, וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל, שְׂצִרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמְצָבִים, וְלִזְכֹּר — שְׂאֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, וְאֶפְלוּ כָּלֶם שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ אוֹ מְשִׁפִּילִים אוֹתוֹ וּמְדַכְּאִים אוֹתוֹ וְכו' וְכו', עָלִיו לְהִיּוֹת חֲזָק, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאֶף אֶחָד, כִּי זֶה עֵקֶר הַנְּסִיוֹן שֶׁל הָאָדָם — לְרֹאוֹת אִם הוּא חֲזָק בְּעֲצָמוֹ, שְׂאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

הָעֵקֶר לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׂעוּרִים כְּסִדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּכָל יוֹם — הֵן בְּמִקְרָא, הֵן בְּמִשְׁנָה, הֵן בְּגִמְרָא, הֵן בְּמִדְרָשׁ, שְׂהֶאֱרַבְעָה

קעב אָשר א' תשעג בנחל

למודים האלו הם כנגד הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה, וכשאדם לומד בכל יום שעור כסדרן באלה הארבעה למודים, אז במשך הזמן ממשיך על עצמו אור גדול מאד, ואסור שיפיל בדעתו כלל. ובאמת מי שמרגיל את עצמו ללמד בכל יום חמש רש"י מפרשת השבוע, וזוכה לסיים בכל שבוע את הפרשה: שנים מקרא ואחד תרגום ופרוש רש"י, הוא זוכה ליראת שמים. וכן מי שמרגיל את עצמו לומר בכל יום כמה פקדים משניות כסדרן, על-ידי-זה הוא מוצף את הנשמה שלו, כי מ'שנה' אותיות נ'שמה', ומכל שכן כשאדם זוכה לגרס הרבה דפים גמרא בכל יום, על-ידי-זה הוא מסבב עם מלאכי השמירה ששומרים אותו, שהם ראשי תבות ג'מ'ר'א' — ג'בריא'ל, מ'יכאל, רפאל, אוריאל, וכן כשאדם מרגיל את עצמו ללמד בכל יום מדרש רבה, הוא כבר אינו צריך שום ספר מוסר, כי כל המוסר שבעולם גנוז במדרש. ולכן אמרו הצדיקים, שספר הזהר פרש האריז"ל, וספר המדרש סתום ונעלם עד משיח צדקנו, שהוא יגלה את הסודות שיש במדרש, וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי עקב): הרוצה להכיר את מי שאמר והיה העולם — ידבק באגדה.

והעולה על הכל — ראה להתמיד הרבה ב"לקוטי-מוהר"ן", שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, שהספר הזה פותח את גידי קשיות האדם, וזוכה להעשות בעל תשובה גדול על-ידי ספרו וכן בעל השגה ובעל מח נפלא (חיי-מוהר"ן, סימן שמו), ובפרוש גלה לנו, שהבעל-דבר מחפה ומכסה את העינים לא לראות את עמק הסודות שמנחים בתוך תורותיו הקדושות המדפסות בספר "לקוטי-מוהר"ן", כי אם לא היו לאדם כסויים וחפויים, העלמות והסתרות על העינים, היה רואה נפלאות נוראות בדברי רבנו ז"ל, כי הספר הזה הוא מפתח לכל כתבי האריז"ל ולכל ספרי תלמידי הבעל-שם-טוב, וכותו יגן עלינו, ומי שמרגיל את עצמו ללמד בכל יום ב"לקוטי-מוהר"ן", על-ידי-זה נפתחת לו דעתו להבין ולהשפיל בספר הזהר והתקונים, ומאיר עליו אור נורא ונפלא מאד, אשרי מי

אֲשֶׁר   א' תשעד   בְּנַחַל   קעג

שְׁיַעֲסֵק בְּכָל יוֹם בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר יִתְרוֹ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, רַבֵּי נִפְלָא כְּזָה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ז"ל.

וְאוֹדוֹת שְׂאֵתָה רוֹצָה שְׂיִכְתְּבוּ לָךְ סֵדֵר הַיּוֹם וְכו', עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בֶן-אָדָם אֵינְנוּ מְכוֹנָה, כִּי בְּהִכָּרַח שְׂיִשְׁתַּנֶּה לוֹ הַיּוֹם, כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם בָּא עִם הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּרִירוֹת שָׁלוֹ, וְהַשְּׁלֵמוֹת הַיָּא לְהַתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, אֶךְ בְּוֹדָאֵי אִם אָדָם יָכוֹל לְסֵדֵר לְעֲצָמוֹ סֵדֵר — אֵין דְּבָר גְּדוֹל יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי הַסֵּדֵר הוּא יְסוֹד בְּחַיִּים, וְכָךְ טַבַּע הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּטַבַּע הָעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה סֵדֵר, כִּי גַם כָּל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם מְסֻדָּרֵת בְּסֵדֵר נִפְלָא מְאֹד, וְטוֹב לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ סֵדְרִים קְבוּעִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא יִחְלִיפְנוּ בְּשׁוּם פַּעַם, לְמַשָּׁל: קֹדֶם הַתְּפִלָּה כְּדָאֵי לְלַמֵּד כְּמָה פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת וְכְמָה דְּפִים זֵהר, שְׁנָה מְזוֹכָר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְטַהֵר אֶת הַמַּחְשָׁבָה מִמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת, וְכֵן אַחַר הַתְּפִלָּה כְּדָאֵי לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י וּגְמָרָא, וְכֵן כְּדָאֵי לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ קֹדֶם הַצְּהָרִים וְאַחַר הַצְּהָרִים וּבְלִילָה, וְכֵן לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ זְמָנִים לְתַפְּלָה,

קעד אָשר א' תשעה בנחל

שְׁתֵּהִיָּה לֹא שְׁעָה קְבוּעָה מְתִי הוֹלֵךְ לְהִתְפַּלֵּל שְׁחֲרִית, וְכֵן מִנְחָה וְכֵן עֶרְבִית, וְיִהְיֶה חֶזֶק וְאִמִּין בְּזֶה, וְכֵן יִהְיֶה לֹא סֵדֶר עַל כָּל דְּבָר. וּמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל הָיָה מְאֹד מְאֹד מְסֻדָּר בְּכָל עֲנִינָיו, עַד כְּדֵי כָּן שְׁהִתְפָּאֵר פְּעַם, שְׁבִדְרָךְ כָּלֵל כְּשֶׁאָדָם בְּבֵית יֵשׁ לֹא סְדָרִים גְּדוּלִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּכְשֶׁהוּא נִמְצָא בְּדְרָךְ יֵשׁ לֹא שְׁעוּרִים קִטְנִים, שְׁלֹקַח עִמּוֹ כַּמָּה סְפָרִים, אָבֵל אֲצִלִי, סִיִּם, אֵין שׁוּם הַפְּרָשׁ בֵּין הַסְּדָרִים בְּבֵית וּבֵין הַסְּדָרִים בְּדְרָךְ, כִּי תִמִּיד לְקַח עִמּוֹ אֶת הַסְּפָרִים וְלִמַּד בָּהֶם אֲפֵלוּ בְּדְרָךְ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה. וְיֵשׁ הַמּוֹן הַלְכוֹת בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שְׁחִבֵּר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל עַל הַדְּרָךְ, וּכְשִׁיּוֹדְעִים דְּבָר זֶה אֲזִי אֵף פְּעַם אֵין נִשְׁבְּרִים, אֲלֵא תִמִּיד לִוְמָדִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן מִי שְׁחֶזֶק וְאִמִּין בְּדִבְקוּת הַבּוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲזִי תִמִּיד יְכוּל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁאָדָם בָּא, יְכוּל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא לְהִשְׁבֵּר.

הַעֲקָר לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל אִם עוֹשֶׂה טוֹב אִם לֹא, כִּי הַבְּלִבּוּל דַּעַת זֶה בְּעֲצֻמוֹ הַסֵּתֶת הַסֵּמ"ך-מ"ם, שְׁשׁוּבֵר אֶת הָאָדָם שְׁיִהְיֶה מְבַלְבֵּל וּמְבִהָל, כִּי אִם אָדָם מִתְחַזֵּק וּמְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי אֵין לֹא שׁוּם בְּלִבּוּל וּבִטּוּל כָּלֵל. אֲשֶׁרִי מִי שְׁיִקְיִים דְּבָרִים אֱלֹהִים, אֲזִי טוֹב לֹא כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מְשֻׁפְּטִים ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מְמִי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְתִמְחַל לִי עַל שְׁלֵא הַשְׁכָּתִי לְךָ

אֲשֶׁר   א' תשעה   בַּנְחָל   קעה

תִּכְפֹּי-וּמִיד כְּרִצוֹנָךְ, כִּי בְעֵתִים הִלְלוּ אֲנִי טְרוּד מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁלִים כַּמָּה סְפָרִים נְחוּצִים, וּבֵינָן כֶּף נִכְנָסִים אֲצִלִי בַחֲוָרִים וְאַבְרָכִים לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְדַבְרִים אֵלֶי גּוֹזְלִים אֶת זְמַנִּי. אִיךָ שֶׁהוּא זֹאת נִחְמַתִּי בְעֵנִי, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּרֵינוּ הוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמִרְבֵּנוּ ו"ל וּמִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּמֵאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְנִעְיָמִים, וְרָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח וְלִרְקַד עַל נַעַם גּוֹרְלָנוּ שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּדַע מִרְבִּי אֲמַת כְּזֶה, וַתְּהַלֵּה לְאֵל, אֵין אָנוּ מִתְּנַגְּדִים עֲלֵינוּ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק אָנוּ מִתְּאַבְּקִים בֵּין תַּלְמִידֵי הַקְּדוּשִׁים חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת חֲבִילַת הַיְהוּלָמִים שְׂאֵתָה מְחַכָּה עַל זֶה זְמַן רַב כָּל-כֶּף, בְּנוֹדָי בֹּא תְּבוֹא וְתִגִּיעַ אֵלַיךָ דִּיקָא, וּמֵה שְׂמַתְעַכְב כָּל-כֶּף הוּא, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְּאַוֶּה לְתַפְלָתְךָ, וְרוּצָה לְשַׁמַּע קוֹלְךָ, וְעַל-כֵּן מְסַבֵּב עִמָּךְ בְּסִבּוֹת כְּאֵלוֹ כִּמוֹ אָב שְׂחוּטֵף דְּבָר מִבְּנוּ, וְהֵבֵן צוּעֵק: "אָבָא, אָבָא, תֵּן לִי אֶת הַדְּבָר הַזֶּה" וּמִתְּנַעֲנַע, שְׂקוֹרִין פִּיעֵשְׂטֵעַן אֵל אָבִיו: "אָנָּא, אָבָא, תֵּן לִי בַחֲזָרָה חֲפָצִי", וְלֹאֵב יֵשׁ כָּל מִינֵי תַעֲנוּגִים וְשַׁעֲשׂוּעִים מִזֶּה שֶׁהֵבֵן רוּדֵךְ כָּל-כֶּף אַחֲרָיו וּמִפְצִיר בּוֹ, כְּבִיכּוֹל כִּמוֹ-כֵּן אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְסוֹכֵב אֶת הָאָדָם וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ אֵיזָה דְּבָר, כְּדֵי שֶׁהָאָדָם יְרַדֵּף אַחֲרָיו וַיִּבְקֶשׁ וַיִּפְצִיר בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעִבּוֹר זֶה; עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, בְּנוֹדָי תְּבוֹא וְתִגִּיעַ אֵלַיךָ הַחֲבִילָה בְּלִי שׁוּם סִפֵּק, וּמֵה שְׂמַתְעַכְב, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוּצָה שֶׁתִּפְרָשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו בְּעִבּוֹר זֶה וּמִסְתַּמָּא תִּבְקֶשׁ גַּם עַל רוּחַנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

חֲמֻדַת לְבָבִי! צְרִיךְ לְחַקֵּק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּלָבוֹ וּבְדַעְתּוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיךָ שְׂאֵין בְּלַעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַפֵּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִי פְּרִטִית (חֲלִין ז:), אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֵלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עֲלָיו מִלְמַעְלָה, וְכֵן (בְּרִכּוֹת נח.): אֲפֵלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׂמִיָּא מִנּוּ לִיה, וְכֵן (יוֹמָא לח.): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמָּה שְׂמוּכָן לְחַבְרוֹ, וּבִידִיעוֹת אֵלוֹ תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת תְּמִיד מִיֵּשֵׁב בְּדַעְתְּךָ, וְלֹא תַפֵּל בְּרוּחְךָ כָּלֵל, וְלֹא יַעֲלֶה עַל לִבְךָ שׁוּם קִנְאָה וְשִׁנְאָה עַל חֲבֵרְךָ, כִּי מֵה לָךְ עִמוֹ, הֲלֹא אֵין בְּלַעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּמֵה שְׂמִיעֵד בְּעִבּוֹרֵךְ

קעו   אָשׁר   א' תשעה   בַּנְחָל

ממילא יבוא אליך, ומה שאינו מייעד בעבורך ממילא לא יבוא אליך, ועל-כן למה לדאג כל-כך, ולבלבל את עצמו בחנפה ופחדים יתרים, הלא אתה רואה שאת הסחורה שלך כבר באו כמה סוחרים ולקחו ממך, מה שלפני שנה לא עלה על דעתך כלל, שיוכל להיות כדבר הזה, כמו שכתבת לי אז, ותהלה לאל, עוררתי אותך להתפלל לפניו יתברך, וכן עשית וראית נסים נגלים שהוד הטבע ממש וכו', כמו-כן יעזר לך השם יתברך, שתקבל בעזרתו יתברך את חבילת הנהלומים, ושום ברך לא תוכל למנע ולעכב אותם ממך, וכן הסחורה שעדין נשארה בידיך מהמקח הראשון, עוד יבואו ויחטפו ממך, העקר שתשים בה' מבטחך ולא בזרוע בשר ודם, כי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג), ומהטעם הזה ראוי לך לקבל על עצמך לא לספר את צרותיך ומה שעובר עליך לפני בשר ודם, אֲשׁר לא רק שלא יועיל כלל, אלא גם יקלקל, כי הם יחלישו את דעתך, וישברו את רוחך, יותר טוב להיות רגיל לספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליך בפּרטי פרטיות באשר יספר איש לרעהו האמת, ותכניס את עצמך כל-כך במדרגת התמימות והפשיטות, עד שתספר גם פרטי פרטי הענינים שלך, להיכן אתה צריך לילך וכו', ומה אתה רוצה לקבל וכו' וכדומה, וזוהי שלמות ההתבודדות, שעליה הזהיר רבנו ז"ל, שתהיה ההתבודדות כדבר איש עם רעהו ממש. אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לינק דובשא וחקל בא מהאי נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביה מקורא דתכמתא עלאה, היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', שהוא יחידה דיחידה דעתו של משית, אֲשׁר יכניס דבר זה בעולם. ולמען השם, תברח מלצים, אפלו הם מסתובבים בין אנשי שלומנו, כי דבר רבנו ז"ל הוא רק תמימות ופשיטות אמתית בלי שום חכמות כלל, וכך מה שתכניס את עצמך במדת התמימות והפשיטות, כמו-כן יאיר בך רבנו ז"ל אורו הגנוז.

ההכרח לקצור.

ידיך הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   א' תשעו   בַּנְחַל   קעז
א' תשעו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר משפטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יָאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְאֲנִי מְצֻטְעָר מְאֹד בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה
מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאַתָּה
מִנְסָה לְצֵאת מְזֵה, וּמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָךְ וְכוּ' וְכוּ'.

עָלִי לְעוֹרֵר אוֹתְךָ, שֶׁכִּדְאִי לָךְ לְעֵינַי עֲכָשׁוּ בְּשִׂיחָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן יט): שֶׁאֶפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּפְלוּ
בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת, וְעַדִּין עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מֶה שֶׁעוֹבֵר, אִם יַעֲשׂוּ לְעַצְמָם
חֵק קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, אֲזִי הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתָם מִהַמְּקוֹם
שֶׁנִּפְלוּ לָשֵׁם. וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁפּוֹנֵת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָךְ וְכָךְ
הֵיְתָה הָאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּמַן תִּקְוֶה לְכַמֵּה
אֲנָשִׁים שֶׁיֵּאמְרוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְהַלְמוּד הַזֶּה עוֹקֵר
אֶת הָאָדָם מִהֲרַע שֶׁנִּפְלַח בּוֹ וְנִסְתַּבֵּף וְכוּ'. וְלִכֵּן עֲצָתִי, שֶׁתִּקְבַּע לְעַצְמְךָ
לְמוֹד בְּכָל יוֹם בְּקִבְיֵעוֹת עֲצוּמָה, לוֹמֵר וְלִגְרַם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת,
וְאִף שֶׁבִּהְתַּחֲלָה יִהְיֶה לָךְ כָּל-כָּף קָשָׁה לוֹמֵר פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, וַיִּהְיֶה
נִדְמָה לָךְ כְּאִלוֹ הַכַּל הוֹלֵךְ לְהִבָּל וְלָרִיק, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עֹקֵשׁן
גְּדוֹל עַל דָּבָר זֶה, לוֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, לְבִסוּף הַתּוֹרָה
תּוֹצִיא אוֹתְךָ מִהֲשֹׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו שֶׁנִּפְלְתָ לָשֵׁם. וּכְבָר עוֹרְרָתִי
הַרְבֵּה בַּחוּרִים שֶׁנִּפְלוּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שֶׁהִיוּ מֵיֵאֲשִׁים בְּתַכְלִית
הַיָּאוּשׁ, וְעוֹדֵדֵתִי אוֹתָם שֶׁיֵּאמְרוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְגָמְרוּ
כָּבֵר עֲשָׂרוֹת פְּעָמִים שֶׁשָׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, לְבִסוּף גְּזֻדְכִּי וְנִפְסָקָה מִהֶם
הַתְּאֵנָה הַמְּגִנָּה הַזֹּאת. וְלִכֵּן רְאֵה גַם אֶתָּה לְהַתְחַזֵּק וְלוֹמֵר בְּכָל יוֹם
ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, הַמְּזַכְּכִים וּמְטַהֲרִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְמַשִּׁיכִים עָלָיו
אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

קעח אָשֶׁר א' תשעז בנחל

ועל כּלם — ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום הרבה מזמורי תהלים, כי התהלים שאדם אומר פותחים לו את כל השערים שהיו גנוזים ממנו, וזוכה להתקשר באין סוף ברוך הוא, ונפתח לו האות והשער השן לשמש נשמתו, כי תהלים מסגל לתשובה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עג). וכבר אמר רבנו ז"ל: אשרי מי שאוכל בכל יום כמה פרקים משניות, ושונה אחר-כך כמה מזמורי תהלים, ומתלבש עצמו במצוות, כי רק זה ישאר מאתנו — התורה והמצוות שאנחנו לומדים ומקיימים, כי אין מלויים לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומצוות ומעשים טובים בלבד (אבות, פרק ו'), ולכן ראה לקחת את עצמך בידך, ותקיים את דברי אלו, לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, וכן יום תהלים, באפן שתזכה לסיים בכל שבוע את ספר התהלים, וזה יעזר לך ויתגבר על יצרך שבווער בך. ואל יהיה נקל דבר זה בעיניך, כי הוא עקר גדול מאד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשעז.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר משפטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר הוא רק להמשיך את עצמו אל הקדוש-ברוך-הוא, ותמיד ישפדל שיהיו לו רצונות וכסופים לחזור אליו ותברך, וצרכים להרגיל את עצמו לכסף ולהשתוקק כל-כך אל הקדוש-ברוך-הוא, עד שיהיה מוכן בכל יום ובכל שעה ובכל רגע להסתלק לעילא ולעילא, מרב תשוקה שמשתוקק אחריו ותברך, וכמו

אֲשֶׁר   א' תשעה   בַּנְחָל   קעט

שְׁמִסְפָּרִים מֵהַצְדִּיק הַקְדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן קוֹסוֹבֶר, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, שְׁהִיְתָה דְרָכּוֹ לְצַעֵק בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "טאטע, אײך וויל שוין גײן אהיים"ל. "טאטע, נעם מײך שוין אהיים"מ. כַּל-כֵּף הַשְׁתוֹקֵק אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵן מְסַפֵּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁפַעַם הֵלֵךְ מוֹהֲרָנִי תָּו"ל עִם תְּלַמִּידוֹ ר' אֶפְרַיִם בֶּר' נַפְתְּלִי ו"ל בְּדֶרֶךְ, וְהָיָה שְׁלֵג גָּדוֹל, וְלֹא מִצְאוּ עֲגֹלָה לְנִסְעַ, כִּי כָּל בַּעֲלֵי הָעֲגָלוֹת לֹא הוֹצִיאוּ אֶת הַסּוֹסִים בַּחוּץ מֵרֶב קוֹר וְהַשְּׁלָגִים שְׁהִיוּ אֹז, וְהָיוּ צָרִיכִים לְהַטְלִיט לְוַלְלָת בְּתוֹךְ עִמָּק הַשְּׁלֵג, וְהַתְּאַנַּח ר' אֶפְרַיִם ו"ל וְאָמַר לְמוֹהֲרָנִי תָּו"ל: "אוי, ווי קומט מען שוין אהיים"י. עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרָנִי תָּו"ל: "מַה יְהִיָּה כָּבֵר אִם תִּגִּיעַ הַבֵּיתָה, שָׁם יִתְחִילוּ הַמְּנִיעוֹת שְׁלֵף — דְּאֵגַת הַפְּרֻנְסָה וְהַבְּלוֹלִים וְכוּ' וְכוּ', אָנִי מִשְׁתוֹקֵק לְהִגִּיעַ אֶל הַבֵּית הַנִּצְחִי". עָמַד וּרְאָה וְהַשְׁתוֹמֵם אֶת גְּדֻלַּ מַדְרַגַּת הַצְדִּיקִים, שְׁתַּמִּיד חֲפָצִים כָּבֵר לְהוֹרִיד מֵאִתָּם אֶת הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, וּמִשְׁתוֹקֵקִים שֶׁנִּשְׁמָתָם תִּחְזֹר לְמָקוֹם מַחְצַבְתָּהּ. וְזוֹ הַמְּדַרְגָּה הִכִּי עֲלִיוֹנָה, שְׁאָדָם כָּבֵר אֵינוֹ רוֹצֶה שׁוֹם דְּבָר, רַק לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִזְכֶּה לְרֵאוֹת אֶת אֲמַתַּת מִצִּיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ תַּמִּיד; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגָּה זוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

(ל) אבא, אָנִי רוֹצֶה כָּבֵר לְחֹזֵר הַבֵּיתָה.

(מ) אבא, תִּקַּח אוֹתִי כָּבֵר הַבֵּיתָה.

(נ) אוי, אײך כָּבֵר מִגִּיעִים הַבֵּיתָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשְׁיִיבְךָ דְבָרֵי אָמֶת הֲלֹא
סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּה בָּהֶם, כִּי שָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ.
אֲשֶׁרֵינוּ וּמָה טוֹב חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּעַ מִרַבְּנֵי ז"ל, הַמְּאִיר עֵינֵינוּ
בְּעֵמֶק גְּלוּתֵנוּ.

חֻמְדַּת לְבָבִי! רַבְּנֵי ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'),
שְׂרָגֵל הִיא אֲמוּנָה, וּכְשֵׁי לֹא אֲמוּנָה בְּרוּחָהּ וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁר אֵין
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּמִשְׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית עַל כָּל פְּרָטִי
הַבְּרִיאָה, אִזּוֹ נִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (תְּהִלִּים כו, יב): "רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר",
שְׁעוֹמֵד חִזֵּק בְּזֶה הָעוֹלָם וְאֵינוֹ מִתְּיָרָא וּמִתְּפַחַד מִשׁוּם דְּבָר שְׂבַעֲוֹלָם
יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, כִּי הוּא עוֹמֵד עַל רַגְלֵי חִזְקָה, בְּסוּד: בְּאֵ חֲבִקוּק
וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת — (חֲבִקוּק ב, ד): "וְצַדִּיק בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה" (מִכּוֹת
כד,): ; אֲבָל אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, נִפְגַּמְת אֲמוּנָתוֹ, אִזּוֹ נוֹפֵל, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב
(תְּהִלִּים עג, ב): "כְּמַעֲט נְטִיּוֹ רַגְלֵי", שְׁנֶאֱמַר שָׁם עַל שֶׁהִשְׁיֵאוֹ לְבוֹ
לְמִינּוּת, עֵינֵי שָׁם; וְעַל־כֵּן הָעֵקֶר הוּא הָאֲמוּנָה, וְצַרִּיךְ לְהַכְנִיס אֶת
עֲצָמוֹ מֵאֵד מֵאֵד אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלַחֲקֹק בְּדַעְתּוֹ כִּי הַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ אִתּוֹ, עֲמוֹ וְאֲצִלוֹ, כִּי הוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין
וּבִתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל־כֵּן
אֲסוּר לְחַשֵּׁב מֵאַחֵר כָּלֵל, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לּוֹ אָדָם. וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם
מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֵיזָה אָדָם, כְּמוֹ־כֵן יוֹצֵיא מִמֶּנּוּ אֶת הָאֲמוּנָה; כִּי
בְּאֲמוּנָה בְּרָה וּנְקִיָּה אֵינוֹ רוֹאֶה מִשׁוּם דְּבָר רַק עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, הַמְּחִיָּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה — דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר,
וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם אֱלֻקוֹת רַק בְּהִתְלַבְּשׁוֹת הַזֶּה, וּכְשֵׁי לֹא אֵיזוֹ מְרִירוֹת
וְיִסּוּרִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ מְאִיזָה בְּעַל בְּחִירָה, תִּכְף־וּמִיד יַדַּע כִּי אֵלּוּפּוֹ
שֶׁל עוֹלָם שָׁם מְצַמְצֵם, וַיִּבְרַח עַד הַמְּכַהוֹ, וּמָה לּוֹ לְהַתְּרַעַם עַל בְּשָׂר
נְדָם, הָעֵקֶר זֶיף אֵין גְּאֻנְצָעֵן אֵיבְעֵר גְּעֵבֵן צוֹ הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ^ס, וְרַגְלֵי
אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ וְהֵבֵן אֶל
אָבִיו.

(ס) לְמִסַּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

אֲשֶׁר   א' תשעט   בְּנִחַל   קפא

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, בָּרַח לָךְ מֵעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, אֲשֶׁר אֵינָהּ מוֹעִילָה כָּלָל, וְאִדְרָבָה עוֹד מִזִּיקָה מְאֹד בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי־נִיּוֹת, וְאִם שְׂבָאָמַת כּוֹאֵב לָךְ מְאֹד מְאֹד מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, עַל-כָּל-פָּנִים אֵין זֶה עֲצָה כָּלָל לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כָּף אֶל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁוֹ, וְכָל עֲנִין רַבְּנוּ ו'ל הוּא רַק לְהַקְלֵל אֶת הַצַּעַר וְלְהַמְשִׁיךְ עַל כָּל אָדָם וְלְהַטְעִימוֹ מִנַּעַם זֵיו שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וּמָה שְׂפָתַבְתָּ שְׂיֵשׁ בְּדַעְתְּךָ לְצִאת לָרִיב עִמּוֹ אֶפְלוּ עַל-יַדֵּי דֵיין תּוֹרָה, וְאִם יִתְּנוּ לָךְ רְשׁוֹת תִּלְךָ אֶל עֲרֻכָאוֹת, חֲדַל לָךְ מִזֶּה, בָּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה מֵעֲבִיר עַל מִדּוֹתֶיךָ, וְתִקְיָם (תְּהִלִּים לו, ז): "דּוֹם לֵה' וְהִתְחַלְלַל לוֹ", וְאִז הוּא יִתְבָּרַךְ "יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים", כְּמוֹ שְׂדֵרְשׁוֹ חַז"ל (גִּטִּין ז), וְאָמְרוּ חַז"ל (שָׁם): כָּל מִי שְׂיֵשׁ לוֹ צַעֲקַת לְגִימָא עַל חֲבָרוֹ וְדוּמָם, שׁוֹכֵן בְּסָנְה עוֹשֶׂה לוֹ דֵיין; יוֹתֵר טוֹב לְהִיּוֹת נִרְדָּף מִלְּהִיּוֹת רוֹדֵף.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! יְמִינוֹ כָּצַל עוֹבֵר, וְעוֹד מְעַט נִצְטָרְךָ לְשׁוֹב אֶל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּמִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי "הַיּוֹם" הַזֶּה כְּכֹר הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שְׁלָנוּ, וְעַל-כֵּן לְמָה לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָנוּ בְּכַלְבוּלֵי חֲנָם, יוֹתֵר טוֹב לְכַרְחֵ רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּלְכַבֵּט אֶת עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא נִרְצָה רְצוֹן אַחֵר, רַק רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְכֹר יִדְעַת שְׁמוֹתֵינֵי ו'ל הִזְה רְגִיל לֹאמֵר: בְּדַבֵּר רַבְּנוּ ו'ל אֵין מְרַאֵין רַק הַפְּסִיעָה הַרְאֵשׁוֹנָה וְלֹא יוֹתֵר וְכוּ', וְעַל-כֵּן בָּרַח לָךְ עֲכָשׁוּ רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, אוֹן גָּאֵט בְּרוּךְ הוּא וְנֹעַט דִּיר בְּנֵדָאֵי אוּיס פִּירְן^ע.

יְדִידְךָ לְנִצָּח...

א' תשעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַ מְשַׁפְּטִים ה'תשל"ה.

ע) וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא בְּנֵדָאֵי יוֹצִיא עֲנִינְךָ מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל.

קכב   אָשֶׁר   א' תשעט   בַּנְחָל

חיים, חן וחסד ירדפו לאהובי, ידידי היקר, הבחור החפץ
ומשתוקק להתקרב אל הקדשה על-פי דרך האמת נחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר היום קבלתי, ונשבר לבי בקרבי מכל העובר
עליך ברוחניות ובגשמיות, והנה להשיבך, הלא ספרי רבנו ז"ל
בדרך — הפך בהם תמיד ובהם תדבק, כי אין לך מדה טובה מהם,
ושם תמצא מרגוע לנפשך, התחזקות והתעוררות דקדשה, שתזכה
להתחיל בכל פעם מחדש, ואל תסתכל לאחוריה כלל, אף שנפלת
בעמק החשך, ונטמאת, רחמנא לצלן, בחטאים ועוונות ופשעים
מגשמים, תתחיל על-פל-פנים מעכשו מזה הרגע, כי כל רגע הוא
ענין אחר לגמרי, ואף שברגע הקודם היית בשאול תחתיות
ומתחתיו, אין שום יאוש בעולם כלל, כי ברגע השני הוא ענין אחר
לגמרי, וכשתדע ידיעה זו אז תזכה להפגס לבטח בעבודת השם
יתברך. ועקר ירידת האדם הוא שנוקן בחטאיו רחמנא לצלן, ונדמה
לו שכלו כל הקצין, וכאלו נפל בירידה כזו, אשר משם בודאי אינו
יכול לצאת, ומכל שפן וכל שפן כשעשה כמה וכמה פעמים
התחלות חדשות ונפל, אז מתיאש יותר, ואז אחר כמה וכמה
פעמים שהתחיל כבר, מאות או אפלו אלפי פעמים, אני נופל
בדעתו יותר ויותר, ונדמה לו כאלו נוקן כבר בחטאיו, ואי אפשר
לו כבר לשוב, כי "מירידה כזו ומחשך כזה אין עוד דרך לצאת,
כי הנה אני רואה שכבר התחלתי כמה מאות פעמים בעבודת השם
יתברך ויותר ויותר, ועדין אני נופל יותר ויותר, ובכל פעם הירידה
כבדה וקשה מאד מאד יותר ויותר מיום האתמול או מהשעה
הקודמת, עד שעכשו בזה הרגע חטאתי כבר, רחמנא לצלן, חטא
כזה, אשר לא היה ראוי לעשות זאת כלל" וכו', על-פן נופל בדעתו,
ונכנסת בו מחשבה, חס ושלום — "חזר לאחוריה, כי לך אי אפשר
כבר להיות איש פשר וירא שמים, מכל שפן להקרא עובד ה' ובעל
מדרגה והשגה כמו הצדיקים הקדושים, אשר כל אחד התנגע עצמו
מאד מאד, כי הלא אתה רואה איך שאתה נופל בכל פעם",

אָשֶׁר   א' תשפ   בַּנְחֵל   קפג

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְּל בַּיָּאוֹשׁ וְנִזְקָן בְּעֵינָיו, חֵס וְשְׁלוֹם. וּבְאַמַּת רַבְּנוּ ז"ל
צָעַק מְאֹד עַל דְּבַר זֶה (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן נא), וְאָמַר בְּפִרוּשׁ: "אֵלֶּט
טָאָר מֵעַן נִישֵׁט זַיִן", אֵין טוֹב לְהִיּוֹת זָקֵן, הֵן חֲסִיד זָקֵן וְהֵן צַדִּיק
זָקֵן, זָקֵן אֵינוֹ טוֹב, כִּי צָרִיךְ רַק לְחַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, וּלְהִתְחִיל
בְּכָל עֵת מִחֲדָשׁ (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּשֵׁר בְּחֵלֵב, הַלְכָה ד').

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תשפ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְשֻׁפְּטִים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן
עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה אוֹדוֹת אֲמוֹנַת חַכְמִים, צָרִיךְ
שֶׁתִּזְכֹּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן קצא): אִם מְאֲמִינִים
בְּהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ צָרִיכִים לְהֶאֱמִין שֶׁיֵּשׁ צַדִּיקִים גַּם-כֵּן, כִּי כְמוֹ שֶׁהַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא, בְּיִדְאֵי כְמוֹ-כֵן נִמְצָאִים צַדִּיקִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וְעַל-כֵּן
גַּם בְּדוֹר הַזֶּה יֵשׁ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד, כְּמוֹ בְּדוֹרוֹת
הַרְאִשׁוֹנִים מִמֶּשׁ, עֵין שָׁם; וְלֵךְ נָא וּרְאֵה מַה שֶּׁכְּתוּב בְּסֵפֶר "עֲטֻרַת
יְשׁוּעָה", שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם אֲמוּנָה כָּלֵל בְּצַדִּיק
הַדּוֹר, וְלֹא סָרִים לְמִשְׁמַעְתּוֹ, אֶף לְאַחַר פְּטִירָתוֹ שֶׁכָּבֵר גִּסְתָּלַק הַצַּדִּיק
מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְהֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ, אִזּוֹ לּוֹבְשִׁים עֲצָמָם אֲדָרַת שְׁעַר
לְמַעַן כַּחַשׁ, וְאוֹמְרִים: "אִוִי נָא לָנוּ כִּי חֲטָאנוּ, לֹא יִדְעֵנוּ כְּמָה גְּדוֹל
כַּחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַזֶּה בְּעוֹדְנוּ חַי, וְרַק כְּעַת הִנְנוּ מְכִירִים בְּחִסְרוֹן
שְׁעֵשִׁינוּ, וְנוֹכַחְנוּ לְדַעַת שֶׁהִיָּה צַדִּיק אֲמַת", כִּי מֵאֵי אֲכַפַּת לְהוֹ כְּעַת
לְהִגִּיד בְּפִיהֶם כֵּן, אִם כָּבֵר אֵינְנוּ בְּעוֹלָם, וְלֹא יִצְטָרְכוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמָם
לְפָנָיו וְלִשְׁמַע דְּבָרֵי תוֹכַחְתָּם. וְאֶפְשָׁר רָמַז זֹאת בְּהַכְּתוּב (בְּפָרָשַׁת
חֻקַּת): "זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהֶל", הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁכָּל אֶחָד

מחבב ומנשק הספר תורה, מפני שהוא עומד בארון הקדש, ואינו מוכיח כלל את האנשים על מעשיהם הרעים, כן באשר הצדיק כבד נסתלק, וגם הוא מנח באהל בקבר, אז נראים כאוהבים ומכבדים אותו, ואומרים עליו שהוא צדיק אמת, יען שאז אינו יכול להוכיח אותם, ועל־כן נחשב עליהם כמו ספר תורה. וזהו "זאת התורה" דומה ל"אדם כי ימות", שמנח בארון בקבר, כי אז דוקא שוים המה, שכל אחד מכבד אותם זה כמו זה, אבל בחייו היו שונאים אותו; ועל זה אמרו חז"ל (מכות כב:): טפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה; והעקר הדבק בתלמידי חכמים כשהם בחיים אתנו, וללמד ממעשיהם הטובים, ואין זו הדרך אמת לכבד את הצדיקים הללו רק כשכבר מתו בלבד, ולאחר פטירתם אומרים דחטאו לשעבר, כמו שמצינו אצל יתרו, שלא המתין כלל, והלך אל המדבר לשמע דברי תורה ממשה רבנו בעודנו חי, ולא התעכב כלל. ובדרך זו אפשר לפרש מה שכתב רש"י על הכתוב (ביתרו): "עתה ידעתי" וגו' (שמות יח, יא) — מכירו הייתי לשעבר ועכשו ביותר, הפונה — כי הייתי מכיר בצדיקי הדור רק לשעבר באשר הצדיק כבד נסתלק ועבר מן העולם, אז הפרתיו, וכל זמן שהיה הצדיק בחיים בעולם הנה לא באתי אליו, אבל עכשו ביותר יש בי יתרון שהפרתי להצדיק בעת שהוא עכשו עדין בעולם הנה, והלכתי אחריו במדבר, עיין שם (חסר).

ודבר זה עבר על כל גדולי אנשי שלומנו, אשר בחייהם רדפו אותם עד חרמה ממש, ותכף־ומיד כשנסתלקו, התחילו לשבת אותם בכל מיני שבחים. באשר היה עם מוהרנ"ת ז"ל, שבחייו רדפוהו כל העיר — אנשים, נשים וטף, וכן הרבה מתלמידי רבנו ז"ל, וכשנסתלק אז כל העיר הלכו אחריו בהלוגיתו, ובכו "מה ולמה הוצאנו לעז על אדם צדיק כזה", וכן הרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב, אמר עליו: "טייערער חבר, דער גאנצער קאסטן פון רעביני'ס ליכט ליגט ביי איידן" (ואמר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל פעם

(ב) חבר יקר! כל הקפסה של גר רבנו מנחת אצלך.

אָשֶׁר   א' תשפ   בַּנְחָל   קפה

אחת: ער העט דאס גימעגט זאגן ווען ר' נתן האט גילעבט^צ, ודי לחכימא). וכן הנה אחר-כך על ר' נתמן טולטשינער ז"ל, שאחזו אותו לאדם פשוט וכו', ומכל שכן על בנו ר' אברהם ז"ל חלקו והתלוצצו מאד מאד, ועכשו כלם עונים אחריו: "מקדש, מקדש", ומודים שהנה איש אלקים נורא מאד, ודבר זה סובב בכל דור ודור, ודי לחכימא.

ובאמת צריך שתדע, אהובי, אחי, נקירי, כי צדיקי הדור האמתיים הם הם ה' ברסלב'ר חסידים' האמתיים, הדבוקים בו יתברך בדבקות אמת, ונכללים לגמרי בו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רלט), שהשם יתברך מנהיג את עולמו בכל דור יפה יותר וכו', עין שם; ועל-כן חמדת לבבי, בודאי גם בדור הנה נמצאים אנשים בעלי מופתים, בעלי רוח הקדש, הדבקים בו יתברך באמת — אשרי שיאחז בהם. ומספרים מהרב הקדוש ר' שלמה וועקסלר זצ"ל (שהנה מגדולי אנשי שלומנו בירושלים), שאמר פעם בזה הלשון: "אז עס דרייען זיך ל"ו צדיקים אין דור איז דאס צו-ווישען די ברסלב'ר חסידים"^ק, ודברי פי חכם כן; כי אנשי שלומנו האמתיים, אשר אינם מטעים את עצמם, אומרים בכל לילה תקון חצות, ומתמידים מאד מאד בלמוד התורה הקדושה, ומטילים בכל חלקי התורה הקדושה — בכלי ירושלמי, תוספתא, מדרשים, וזה הקדוש וכתבי האריז"ל וספרי הפוסקים וספרי מוסר וחסידות וכו' — אשריהם ואשרי חלקם; מלבד זאת שמתבודדים רב היום ורב הלילה, ודבקים בו יתברך בדבקות אמת בשמות ויחודים קדושים, עד שמבחוץ אינם נראים כלל, אדרבה תכלית ההפוך נדמה עליהם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמו; ובחלק ב', סימן קטז); ועל-כן חמדת לבבי, חזק ואמץ מאד מאד באמונת חכמים בתסידי ברסלב האמתיים, וברח לך מלצים כמו שבורחים מאש שורף ממש, כי ימינו כצל עובר ועוד

צ) הנה מתר לו להגיד זאת קשר' נתן הנה חי...

ק) אם מסתובבים ל"ו צדיקים בדור זה, אז זהו רק בין תסידי ברסלב.

קפו אָשֶׁר א' תשפא בנחל

מעט יהיה הכרח לצאת מזה העולם ולא ישאר לנו רק מה שחטפנו אילו נקדות טובות מזה העולם.

הדורש שלומך...

א' תשפא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת-קדש לסדר משפטים ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר, מי שרוצה לטעם טעם רבנו ו"ל, הינו שירגיש טעם בחסידות ברסלב, עליו להתמיד בלמוד "לקוטי-הלכות", וכל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא (נדה עג.). ויש לומר, שזה סובב גם על ההלכות שבספר "לקוטי-הלכות"; כי מוהרנ"ת ו"ל צמצם שם את פירוש התורה, כי ספרו כלול מפשט, רמז, דרש, סוד, וכל מה שמתעמקים יותר בספרו הקדוש והנורא "לקוטי-הלכות", יותר מרגישים את הנעם והערבות שבספר הקדוש "לקוטי-מוהר"ן"; כי באמת ה"לקוטי-הלכות" נבנו על יסוד מוסד התורות שבספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", ולכן כל מה שמרבים ללמד ב"לקוטי-הלכות", יותר מבינים את ה"לקוטי מוהר"ן", כי זה בלא זה אי אפשר. ומוהרנ"ת ו"ל מאריך מאד להסביר כל תורה ותורה ב"לקוטי-מוהר"ן", ומי שמרגיל את עצמו ללמד "לקוטי-הלכות", אז מאירה עליו תשוקה עצומה להתחזק ולא להשבר משום דבר. ועל-כן עליך, ידידי היקר, לקחת את עצמך בידיך, ולהתמיד בספר "לקוטי-הלכות".

ואנשי שלומנו מספרים, שר' משה ברסלב ו"ל, שהיה תלמיד מוהרנ"ת ו"ל, היה מסתובב בבית-הפנסת עם "לקוטי-הלכות",

אֲשֶׁר   א' תשכב   בנחל   קפז

ולומד בתשוקה עצומה, והלך אנה ואנה עם הספר בידו, וצעק באמצע הלמוד: אה, אה! ופעם אחת שאלו אחד מאנשי שלומנו: "מה אתה כל-כך מתלהב בלמוד לקוטי-הלכות?" ענה ואמר לו ר' משה ברסלבר ז"ל: "הלא אני שמעתי מפיו הקדוש של מוהרנ"ת ז"ל בעת שאמר ברבים את החדושים שבהלכה הזו, והיה ממש בטול הבחירה, כי בשעה שישבנו בצותא עם מוהרנ"ת ז"ל, ושמענו את החדושים הנפלאים שלו, התבטלנו לגמרי".

ולכן ראה, ידידי היקר, לקחת את עצמך בידך, ותתחיל ללמד בכל יום "לקוטי-הלכות", וממש עולמך תראה בחיך, והקדוש-ברוך-הוא עזר לי בימי נעורי, שזכיתי להתמיד הרבה ב"לקוטי-הלכות", עד שרב היום למדתי רק "לקוטי-הלכות", וזו ההתחזקות שלי עד היום הזה, ואף שעברו עלי כבר משברים וגלים, עם כל זאת כל התחזקותי נמשכת משם.

הדורש שלומך...

א' תשכב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר משפטים ה'תשל"ה. שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארך.

אודות תפלת הותיקין ששאלת וכו'. לדעתי בשבת תתפלל מאחר קצת, כדי שתוכל לקחת את הילדים לבית-המדרש, פי אני ראיתי בחוש, איך שיצאו קלקולים רבים מאלו שהתעקשו להתפלל גם בשבת תפלת הותיקין, ובשעה תשע אחזו אחר סעדת שבת, והילדים הסתובבו ברחובות, ולא נכנסו לבית-הכנסת, ולא שמעו קריאת התורה, והאבא הלך לישון, וחשב שבנו הלך לבית-הכנסת,

קפח אשר א' תשפג בנחל

וּלְבִסּוֹף הַסְתוֹכֵב עִם חֲבָרִים רָעִים. וְעַל-פֶּן צָרִיכִים לְשָׁקֵל מְאֹד מְאֹד, מָה יוֹתֵר חָשׁוּב — חֲנוּף הַבְּנִים אוֹ תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, בְּיָדָי תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין עוֹלָה עַל הַכֹּל, עִם כָּל זֹאת אִם לֹא יִחַנְּךָ אֶת יְלָדָיו, חֵס וְשָׁלוֹם, הֵם יְכוּלִים לְצַאת לְתַרְבוּת רָעָה. וְאֲנִי הַפְּרָתִי אֶת אֶחָד שֶׁהִיָּה זֶהִיר בְּתְּפִלַּת הַנְּתִיקִין בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאֵף פֶּעַם לֹא הִסְתַּפַּל עַל יְלָדָיו, אִם הֵם בֵּן מִתְּפִלָּלִים אִם לֹא, וּלְבִסּוֹף כָּלֵם יֵצְאוּ לְתַרְבוּת רָעָה, וְעַל-פֶּן לְדַעְתִּי אֵף שֶׁבְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל אֶתָּה מִתְּפַלֵּל וְנִתְקִין, עַל-כָּל-פָּנִים בְּשַׁבַּת תִּקַּח אֶת הַיְלָדִים עִמָּךְ לְבֵית-הַפְּנִסָּת וְתִתְּפַלֵּל עִמָּהֶם מֵאַחַר יוֹתֵר, כִּדֵּי שְׂיִבְאוּ לְבֵית-הַפְּנִסָּת וְיִשְׁמְעוּ קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וְיִדְעוּ מָהוּ סֵפֶר תּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיכִים לְהַשְׁפִּיל בְּדָבָר זֶה וּלְהַבִּין מָה חָשׁוּב יוֹתֵר. וְאֵף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שֵׁישׁ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁחוּלְקִים עָלַי בְּדָבָר זֶה, אֲבָל הַמְּצִיאוֹת מֵרָאֵה, כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁמִּתְּפַלֵּלִים וְנִתְקִין, וּבְשִׁעָה תִשַׁע אוֹחֲזִים אַחַר סְעֻדַת שַׁבַּת, וְהֵם הוֹלְכִים לִישׁוֹן, וְאִזּוֹ קָמִים יְלֵדֵיהֶם, וְהָאֲבָא אֵינּוּ יוֹדֵעַ לְהִיכֵן הוֹלְכִים הַיְלָדִים, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהֲלָכוּ לְבֵית-הַפְּנִסָּת אוֹ לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ לְהַתְּפַלֵּל, וְלִשְׁמַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וּלְבִסּוֹף הַסְתוֹכָבוּ בְּרַחוּב עִם חֲבָרִים רָעִים. וְלָכֵן תִּנְהַג כְּפִי שְׂאֲנִי מְעִיר לָךְ וְלֹא תִתְחַרֵּט, וְאֵל תִּחְשַׁב שֶׁזֶה דְּבָר קָל לְחַנּוּף בְּעֵתִים הַלָּלוּ אֶת הַיְלָדִים וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַנְּסִיוֹנוֹת קָשִׁים מְאֹד, וְצָרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת הַיְלָדִים מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִתְחַבְּרוּ לְחֲבָרִים רָעִים.

אַקוּהָ שֶׁתְּבִין וְתִשְׁפִּיל מֵהַ שְׂאֲנִי כּוֹתֵב לָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּרוּמַת ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבָי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

אֲשֶׁר   א' תשפד   בַּנְחָל   קפט

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהֶאָרִיךְ לְךָ עֲכָשׁוּ אֵין
הַפְּנָאִי, אֲבָל דְּבַר זֶה שֶׁכְּתַבְתָּ אוֹדוֹת ... שֶׁמִּפְחִיד אוֹתְךָ וּמֵאִים עָלֶיךָ,
תִּדַע כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא אֲמוּנָה, לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ הַיֵּטִב אֶל
תּוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִידַע שֶׁלֹּא תִמָּצֵא פְעֵלָה קִטְנָה אוֹ גְדוּלָה
שֶׁלֹּא תִהְיֶה מְשַׁנְחַת בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְעַל כֵּן מֵה יַעֲשֶׂה לְךָ
אָדָם, וְלָמָּה תִכְנִיס בְּדַעְתְּךָ פְּחָדִים יְתָרִים אֲפִלּוּ מֵאֲשַׁתְּךָ וּמִכָּל שְׂכָן
מִגִּיסָךְ.

וְהִנֵּה עֲצָה לְמַח נָקִי וְלִמַח חֲזָק, שֶׁיֵּאִיר לוֹ תְּמִיד מִחוּ בִּישׁוּב
הַדַּעַת אֲמִתִּי, כְּכֹר גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח),
שֶׁהוּא עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַדְּבוּר, כִּי (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֹשֶׂה
דְּבָרוֹ", כָּל עֵקֶר הָרוּחַ סְעָרָה שֶׁנִּתְּהַוָּה בְּמַח הָאָדָם הוּא רַק מְסַבֵּת
הַדְּבוּר, תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְהַכְנִס בְּוִפּוּחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה אֲפִלּוּ
יִבְזוּ אוֹתְךָ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲתָה דוּם לֵה' וְהוּא יִפִּיל לְךָ חֲלָלִים (גִּטִּין
לו:); כִּי מִי שֶׁעֲצוּר בְּדְבוּרוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יוּכַל לוֹ שׁוּם בְּרִיָּה,
וְאֲפִלּוּ עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְאֵה לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְעֲצוֹת רַבְּנוּ
ז"ל וְלֹא יוֹתֵר, וְתִקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לֹא לְדַבֵּר מֵעֲצָמְךָ כָּלֵל וּמִכָּל שְׂכָן
מֵאֲחֵרִים, אֵין לְנוּ רַק דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלִשְׁיַח עִם חֲבֵרֵינוּ רַק מִמֵּנוּ
תְּבַרְךָ מֵאֲמוּנָה וּמִבְּטָחוֹן וְהִתְחַזְּקוּת, וְזֶה בְּעֲצָמוֹ יִכְנִיס בְּךָ
הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה וַיִּחַזַּק מִחָךְ וְדַעְתְּךָ לְבֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין תְּמִיד,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִכָּל רַע.

חֲמִדַת לְכַבִּי! רְאֵה לְדַבֵּר עִם שְׁנֵי חֲבֵרֶיךָ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל
תְּתַבְּיֵשׁ מֵהֶם כָּלֵל, כִּי עָלֵינוּ נִפְלָה עֲכָשׁוּ חוֹבַת הַיּוֹם לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם
אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תשפד.

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תְּרוּמָה ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אָחֵי ורְעֵי, הָאֲבִירִי הַיָּקָר
 לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל
 הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אָף מֵרֵב
 טְרוּדוֹתֵי הַרְבּוֹת, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֹזֵק וְאַמֵץ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה עַל-כָּל-פְּנִים
 מְרַגֵּעַ זֶה, וְשְׂכוּחַ תִּשְׁפַּח אֶת הָעֶבֶר עֲלֶיךָ יְהִיֶּה אִיךָ שִׁיְהִיֶּה, וּתְדַמָּה
 בְּדַעְתְּךָ כְּאֵלוֹ נוֹלֶדֶת עֲכָשׁוֹ מִחֲדָשׁ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי
 אֲסֻפּוֹת שֶׁל הַבָּל (אֲפֵלוֹ הֵם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ), מֵהַ לְךָ וּלְהַכְנִיס דַּעְתְּךָ
 בְּשִׁטּוֹת וְהַבָּלִים, כְּאֵלוֹ יוֹתֵר טוֹב לְהִזְכִּיר לַעֲצֹמוֹ אֶת תְּכֵלִיתוֹ
 הַנִּצְחִית, וּמֵהָ יְהִיֶּה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ, וּמֵהָ יִקַּח עִמּוֹ, וּמֵהָ יִשְׁאָר מִמֶּנּוּ,
 וּכְבָר אָמַר הַתָּנָא הַקְּדוֹשׁ (אֲבוֹת ו, ט): "אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף
 וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת אֲלֵא תוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים"; וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הָאֲמִתִּים בְּרַחוּ תָּמִיד מִשִּׁטּוֹת וְהַבָּלִים
 כְּאֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ', אֵין אֲנוּ מְכַרְחִין לְכָל מֵה וְכוּ', כִּי רַק יִרְבֶּה מִחֻלְקָת,
 וְצָרִיכִים רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וּלְהַתְמִיד
 בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּשֵּׁם וּבַפּוֹסְקִים כֶּסֶדְרָן
 דִּיקָא פְּרָצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לְךָ מֵהַדְּמִיוֹנוֹת שִׁישׁ
 בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, לוֹמְרִים: "תְּלַמִּיד חֲכָם זֶה נָאֵה וְתְלַמִּיד חֲכָם זֶה אֵינוֹ
 נָאֵה", כִּי כָּבָר אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קטז), שְׂאִי
 אֲפָשׁוּר לְהַפִּיר בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל מִי הוּא הָאִישׁ כְּשֶׁר וּמִי לֹא וְכוּ', עֵינֵי
 שָׁם; וְעַל-כֵּן לָמָּה לְךָ לוֹמְרִים: זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הוּא צְדִיק גְּדוֹל,
 וְזֶה קָל שֶׁבִּקְלִים, מֵאֵין לְךָ דְּבָר זֶה וְכוּ', וְכֵן מֵהָ יְהִיֶּה כְּבָר אִם הוּא
 הָאֲמִת כְּמוֹ שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, מֵהָ תוֹעֵלֶת יוֹצֵאת לְךָ אֶל הַתְּכֵלִית הַנִּצְחִית
 אִם תְּדַבֵּר מְזֵה, הֲלֹא בֵּין כֶּף אֵתָה עוֹקֵר אֶת עֲצָמְךָ בְּרַגְעַ זֶה מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאֲמִת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכָּל לְכָל
 — דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 מִמֶּשׁ, וְכָל דְּבִיּוֹר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר הוּא כָּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ שְׂכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבִיּוֹר, וְאֵז זִנְיָה לְמַח

אֲשֶׁר   א' תשפה   בנחל   קצא

מיִשָּׁב ומח מזְבָּךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! כָּלֶךְ מִדְרָכֵי נְעוּרוֹת הָאֵלוֹ, צְרִיכִים רַק לְתַקֵּן אֶת
עֲצָמוֹ וּבִפְרָטִיּוֹת לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַשְּׂבָעָה נְרוּת: "הָעֵינִים, הָאָזְנוֹת,
הַחֹטֵם וְהַפֶּה", וְלֹא יִבְלָבֵל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, אִם יָבוֹאוּ אֶל
בֵּיתְךָ — תִּדְבֵּר עִמָּהֶם מִדְבַר רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם לֹא יָבוֹאוּ, זֶה סִימָן
שֶׁאֵין זֶה עֲנִינְךָ, מַה טוֹב וּמַה נְעִים כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהִיּוֹת מְסֻתָּר
וּמְצַנֵּעַ מִכָּל הָעוֹלָם, שֶׁאֵז הוֹלֵכֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּאִפְסָן אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי אֵין
לוֹ מִי שֶׁיִּבְלָבֵלוּ וּיִבְטְלֵהוּ כָּלֵל, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ.

וְאוֹדוֹת זִוְגָתְךָ, רְאֵה לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם עִמָּה, כִּי הִבְעַלְדְּכָר אוֹרֵב
עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד לְקַלְקֵל אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרוֹת,
כִּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, כְּשֶׁנִּתְוַעַד יַחַד, נִדְבַר
בִּפְרָטִיּוֹת וְכוּ'.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תשפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, רֵאשׁ חֲדָשׁ אֲדָר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אוֹר הָאוֹרוֹת,
שֶׁהוּא נֶחְלָא עֲמִיקָא וְטַמִּירָא דְנִבְיָע בֵּיהּ מְקוֹרָא עֲלָאָה, הַיּוֹצֵא
מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ זֶה אֵי אֶפְשָׁר עַל
פְּנֵי הַכֶּתֵב, כִּי הוּא עֲנִין מְסֻבָּךְ מְאֹד, כִּי אֲבִיךָ הוּא רַב חָשׁוּב מְאֹד
בְּעוֹלָם, וְהַתְּשׁוּבָה שֶׁאֲשִׁיב רַק תִּבְעִיר יוֹתֵר מִחֲלָקֶת, כִּי אֵינּוּ דוֹמָה
הַדְּבוּר פְּנִים אֶל פְּנִים מִהַכֶּתֵב, כִּי כָּל אֶחָד קוֹרָא אֶת זֶה כְּפִי מְצָבוֹ
וְעֲצָבֵי וְכוּ', וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׁלֵא יִבִּין הֵיטֵב מַה שֶׁאֲכַתֵּב, וְעַל-כֵּן עוֹד
יִרְדֶּף אוֹתְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר; עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, עֲשֵׂה מַה שֶׁתַּעֲשֶׂה אִיזוֹ

קצב   אָשֶׁר   א' תשפו   בְּנַחֵל

פְּעֵלָה וְאִפֵּן, שְׁאֲתוֹעֵד עִם אָבִיךָ, וְאֶקְנֶה לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֹזְכָה לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם. אֲבָל דְּבַר אֶחָד אָנִי יְכוֹל לְכַתֵּב לָךְ, "וְאֲדַבְּרָה בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ" (תהלים קיט, מו), כִּי דְבַר רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְזִכְרוֹן בְּעֶלְמָא דְאַתִּי, וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ לֹא פְחוּת וְלֹא יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שְׁמִדְבָּרִים אֵילּוּ שׁוֹטִים, אֵין אָנוּ אַחֲרָאִים בְּעִבְרוֹם, כִּי עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל אָסוּר לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ עַל רְשָׁעִים גְּמוּרִים אָמַר, שְׁצָרִיךְ לְדוֹנָם לְכַף זְכוּת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וּמִכָּל שְׂפֵן שְׂאֵר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים צָרִיכִים לְדוֹנָם לְכַף זְכוּת, אֲפִלּוּ הֵם מִתְנַגְּדִים עֲלֵינוּ, בְּנֻדָּאִי אֵינָם יוֹדְעִים מֵה שְׁנַעֲשֶׂה בְּחִדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם הֵיוּ יוֹדְעִים, בְּנֻדָּאִי לֹא הֵיוּ מִתְנַגְּדִים וְזֶה בְּרוּר, וְעַל-כֵּן לְמָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָנוּ בַּמַּחֲלָקֶת וּבְמַרְיבוֹת שֶׁל הַבָּל, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה בֵּין כָּף שׁוֹכְחִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ שׁוֹרָה רַק בְּמִקּוֹם הָאֲחֻדוֹת, וְאִף שֵׁישׁ אֵילּוּ שׁוֹטִים שְׁהֵם מְצוּיִם לְרַדְפָּם וּלְדַבֵּר עֲלֵיהֶם, בְּרַח לָךְ מִמְצוֹת כְּאֵלוֹ, דְּבַר יוֹתֵר טוֹב עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ מֵאֲשֶׁר תְּדַבֵּר עִם לְצִים.

הַהֲכָרַח לְקִצָּר.

...?דִּידָךְ?

תִּרְאֶה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעִלוֹת, וְחָשַׁב כָּל מִינֵי עֲצוֹת שְׁאֲתוֹעֵד עִם אָבִיךָ, הֲרַב שְׁלִיט"א, וְאֲדַבֵּר עַל לְבוֹ לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם.

א' תשפו.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְרַת תְּרוּמָה, רֵאשׁ חֲדָשׁ אֲדַר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבָרָה הַיְקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר וְיֵאִיר וְיִזְרַח.

אֲשֶׁר   א' תשפו   בַּנְחַל   קצג

את מכתבך בצרוף הטלגרם לנכון קבלתי, ואיני יודע מה להשיבך, כי בכל דבר צריכים לשוב הדעת גדול, ולבקש הרבה ממנו יתברך: "ותקננו בעצה טובה מלפניך", וכן להתיעץ עם אנשי אמת (אנשי שלומנו האמתיים, עובדי ה', הדבקים בו יתברך, שהם צדיקי דורנו, כי בהם שורה רבנו ו"ל), קדם שרוצים לעשות דבר כזה להתגרש מאשתו, ולא לשמע עצת בני הנעורים חבריך המסיתים אותך לזה, כי סתירת זקנים בגנז, ובגנז נערים סתירה. והיה ראוי לך שתכף-ומיד תראה לטלפן לר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ו"ל], ואני מוכן לשלם לך דמי הטלפון, ותעשה ככל אשר יאמר לך, כי אני מבטיח שלא יאמר לך אחרת כמו שאמרתי לך לפני כמה שבועות, וכבר הארכתי באריכות גדולה בספר "אריך אפים" בענין שלום-בית על-פי דעת רבנו ו"ל, אשר מפל צרה וצוקה יכולים לצאת אם רק דבוקים בו יתברך.

גם את הפרסום והרעש שעשית הוא דבר שטות, כי מה אתה צריך לפרסם לכל בני הנעורים והבחורים מה שעובר ביניכם ובפרט לבחורים שאינו מהנמוס וההדרך ארץ פלל. איני מבין היכן שכלך ודעתך (תמחל לי שאני כותב לך בלשון כזה), ובכלל צריך האדם להרגיל את עצמו לא לדבר מה שאינו מכרח, ויהיה רגיל בשתיקה ויקבל על עצמו לא להתחיל לדבר עם שום ברירה, רק כשישאלו אותו יענה להם ולא יותר, ועל-ידי-זה ינצל מרעות וצרות רבות וכו', ומפל שפן וכל שפן דברים פּרטיים מה שעובר בינו לבינה אסור לגלות לאחר פלל, ואם עובר עליו איזה מרירות וכו', העקר לספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר בפרטי פרטיות, ואם אתה צריך לעצה פרטית ודעתך מבלבלת, תשאל את אחד מגדולי אנשי שלומנו הזקנים, אשר היו בציון רבנו ו"ל.

ההכרח לקצור.

דיידך...

קצד אֲשֶׁר א' תשפז בַּנְחַל
א' תשפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה
מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וְכו'.

רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל פְּשָׁרוֹת הַמְּאֻכָּלִים, לֹא לְאָכַל כֹּל מֵהַ
שֶׁהַעֵינַיִם מִתְאַוּוֹת, וּבִפְרָט בְּעֵתֵימָּה הַלְלוּ, צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד
עַל פְּשָׁרוֹת הַמְּאֻכָּלִים, אֲשֶׁר מְאֹד נִפְרָץ שְׁאוּכָלִים כֹּל הַבָּא פִּתְחַת הַיָּד,
וּבְאֻמַּת אִם אֵין נִזְהָרִים, אֲזַי לֹא יִמְלֹט שְׁלֹא יִפְשֵׁל בְּמֻאֲכָלוֹת
אֲסוּרִים, וְצְרִיכִים לְהִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה הַכֶּשֶׁר טוֹב. וּבִיּוֹתֵר
צְרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל אֲכִילַת בֶּשֶׂר, לְדַעַת וּלְהַכִּיר מִיְהוּ הַשׁוֹחֵט, כִּי
רַבְּנוּ ו'ל גְּלָה לְנוּ, אֲשֶׁר כֹּל הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הַעֲנִיּוֹת
וְהַדַּחְקוֹת, הוּא בָּא רַק מִהַשׁוֹחֵטִים שְׁאֵינָם הַגּוֹנִים (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק
א', סִימָן לז), וּבִפְרָט בְּקִיץ צְרִיכִים לְשֹׁמֵר שְׁלֹא יִהְיוּ תוֹלְעִים אוֹ נִמְלִים
בְּתוֹךְ הַקֶּמַח וְשָׂאֵר הַמוּצְרִים אוֹ בְּתוֹךְ הַלֶּחֶם, וּמְכַל שֶׁכֵּן בְּפִרוֹת,
שֶׁצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְבַדֵּק אִם אֵין שָׁם תוֹלְעִים, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי יִכּוֹל
לְהַפְשֵׁל בְּזֶה מְאֹד.

מֵה אִמֵּר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ו'ל רְצָה מְאֹד שְׁאָדָם שְׁאוּכָל,
יֵאֲכַל עִם דְּרָךְ אֲרֵץ גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁאוּכָלִים לְפָנֵי מֶלֶךְ אוֹ אָדָם גְּדוֹל,
וְזוֹ שְׁבִירַת תְּאֻנַּת אֲכִילָה, הֵינּוּ הָאָדָם צָרִיף לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת דִּיקָא,
כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כֹּחַ לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל יִשְׁמַע לְעֻצַּת יְצִרוֹ שֶׁמְסִית
אוֹתוֹ לֹא לְאָכַל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִחְלָשׁ אַחֲרֵי-כֵן לְגַמְרִי, וּכְמֵאֲמַר
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ: כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה חוֹר קֶטָן בְּגוּף —
נַעֲשֶׂה חוֹר גְּדוֹל בְּנִשְׁמָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּאֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה הוּא נִחְלָשׁ לְגַמְרִי, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּבָר אֵינּוּ יִכּוֹל לְלַמֵּד וּלְהַתְפַּלֵּל,
וְעַל-כֵּן הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת דִּיקָא כֹּל צָרְכוֹ, אֲבָל
לְאָכַל רַק בְּדְרָךְ אֲרֵץ גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁאֵמַר רַבְּנוּ ו'ל (תִּי-מוֹהֲרָן, סִימָן

אָשֶׁר   א' תשפח   בנחל   קצה

תקטו), שלא לאכל בהלעטה, הינו במהירות בדרך גרגרן, כי זהו בחינת "הלעיטני נא" (בראשית כה, ל), רק להרגיל את עצמו לאכל במתינות ובלישוב הדעת ובדרך ארץ גדול, בדרך שאוכלים בדרך ארץ פשוט אדם חשוב ליד השלחן, כך יאכל תמיד אפלו בפאוקל לבדו בחדרו. וראיתי עובדי השם, שבשעה שאכלו, תמיד הסתכלו כלפי מעלה, בהשתוקקות גדולה אחריו יתברך, והבנתי שזה מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), שאדם צריך להגיע בעת אכילה לכסופים ורצונות חזקים באלו, עד שישכסף וישתוקק מאד מאד אחריו יתברך, כי בעת אכילה יש הארת הרצון, עין שם.

ומוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב): שבעת האכילה נעשה יחוד בין קדשא בריה ושכינתיה אפין באפין, עין שם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשפח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תרומה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך הנקרא לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה ... זכותו יגן עלינו.

לנכון קבלתי את מכתבך.

והנה בזה ששאלת על פסוק (שמות כו, כד): "ויהיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו" וגו', למה למטה פתוב תאמם עם א', ולמעלה יהיו תמים בלי א'? אלא מוכא בכתבי הארז"ל שיש שתי בחינות: המלכות נקראת רחל, והבינה נקראת לאה, וכשיעקב מתחבר עם רחל אז הם תואמים יחדו, אבל כשישרא ל מתחבר עם לאה זה עקר השלמות, ואי אפשר להגיע לזה אלא

קצו אשר א' תשפט בנחל

על-ידי מדת התמימות, בסוד: "תמים תהיה עם הנז"ה אלקיך", הינו רחל מרמזת לתורה שבצל-פה, למצא את הקדוש-ברוך-הוא בעסקי העולם הזה, שנה כלל תורה שבצל-פה המלבשת בדומם, צומח, חי, מדבר, ויעקב הוא זווגה של רחל, פי יעקב מדרגה התחתונה, בסוד יעקב, לשון עקבים, ולכן הם תואמים יחדו, פי התורה שבצל-פה מלבשת בעננים גשמיים וחקריים, בסוד עקב, ולכן הם כמו תואמים יעקב ורחל, אבל לאה היא הבינה, ושם מתחברים ומזדווגים ישראל שהוא המחין בסוד 'לי ראש', שהוא סוד הבטול בתפלה אליו יתברך, ושם אי אפשר להגיע אלא על-ידי מדת התמימות, ולכן כתוב תמים מלשון תם, כי בתפלה שהוא סוד היחוד בין ישראל ללאה, אי אפשר להגיע אלא על-ידי מדת התמיד, שישלק את דעתו וחקמתו ובינתו, וידע שאינו יודע כלום; אשרי מי שמגיע אל מדרגה זו, שמצד אחד הוא עוסק בתורה שבצל-פה, ומוצא את הקדוש-ברוך-הוא אפלו בעקבים, שהם כלל עסקי העולם הזה, שנה היחוד בין יעקב לרחל, וכן עוסק בתפלה ובקשה אליו יתברך, שנה היחוד בין ישראל ללאה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשפט.

בעזרת השם יתברך. יום ששי לסדר תרומה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברך היקר לי מאד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

לדעתי עליך לעיין עכשו ב"תי-מוהר"ן", בשיחות שרבנו ז"ל מדבר, שאסור להתעקש על שום דבר, ולא לדחק את השעה, כי כל הצרות שבאות לאדם זה רק מחמת דחיקת השעה, שהוא רוצה תכף-ומיד מה שרוצה, ואם אין זה הולך לו הוא נשבר לגמרי. ורבנו

אֲשֶׁר   א' תשצ   בַּנְחַל   קצז

ז"ל הזהיר על דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, לֹא לְדַחַק — הֵן עַל עֲצָמוֹ, שְׁמִיכָרַח לְהִיּוֹת כְּמוֹ שְׁרוּצָה וְכוּ', וְהֵן עַל יְלָדָיו — אָסוּר לְהִכְרִיחַ אֶת הַיְלָדִים שֶׁהֵם מְכַרְחִים לַעֲשׂוֹת דִּיקָא כְּמֵהוּ. וּמוֹבָא שָׁם, שֶׁהַמְּלָמְדִים שְׂדוּחְקִים אֶת הַיְלָדִים, שְׂיַדְעוּ אֶת הַלְמוּד, לְבִסּוּף שׂוֹכְחִים לְגַמְרִי; כִּי עַל-יְדֵי שְׂדוּחְקִים עַל הַיְלָדִים דִּיקָא, לְבִסּוּף מִתְבַּלְבְּלִים לְגַמְרִי. וְהַכֵּל — שְׁאָסוּר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה. וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל הֵאָרִיף הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" (הַלְכוֹת גּוֹזְלָה, הַלְכָה ה'), וְאָמַר, שְׁכַל הַעֲבֵרוֹת שְׁאָדָם עוֹבֵר הֵן רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, כִּי אִם הִיָּה סְבָלָן, לֹא הִיָּה מְגִיעַ לְיַדֵי עֲבֵרוֹת. וְצָרִיכִים לְזַכֵּר דְּבַר זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי זֶה יְסוּד גָּדוֹל בְּחַיִּים.

וְכֵן עֲלֶיךָ לְדַעַת שְׁגָם בְּתַפְלָה אָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא מְכַרְחַח לַעֲשׂוֹת כְּרִצּוֹנִי, כְּמוֹבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: כ, קצז), רַק צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא. שְׁנֵי פְרוּשׁ מְאָמְרָם ז"ל (אֲבוֹת פָּרָק ב'). וְכִשְׂאִתָּה מִתְפַּלֵּל, אַל תַּעֲשֶׂה תַפְלִתְךָ קָבַע, אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, כִּי אָסוּר לְאָדָם לְהַעֲמִיד עֲצָמוֹ עַל שׁוּם דְּבַר, הֵינּוּ שְׁאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ בְּתַפְלָתוֹ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ דִּיקָא אֶת בְּקִשְׁתּוֹ, כִּי זֶהוּ כְּמוֹ שְׁלוֹקֵחַ דְּבַר בְּחִזְקָה וּבְגִזְלָה, רַק צָרִיף לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר תְּרוּמַת הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

קצח אֲשֶׁר א' תשצ בַּנְחָל

אודות אמירת תקון חצות בליל-שבת ששאלת וכו', יש מחלוקת בין המקבילים, יש אומרים שכן לומר המזמורים של תקון לאה שהם בסימן כ'א'א', ויש מקבילים שאומרים שאין לומר גם את זה בליל-שבת. ואני זוכר פשהייתי בליל שבת-קדש פרשת חזון תשכ"ו במירון, שמעתי שם איך שעובדי השם מאנשי שלומנו פן אמרו תקון לאה. ועד היום מצלצל לי באזנים המזמור כ"ד שאמרו ר' הירש לייב ליפעל, (גרו יאיר) [ו"ל], בהתעוררות גדולה עד מאד בנסח של ראש השנה, וחזר על כל פסוק הרבה פעמים בהתעוררות רבה. ובאמת כל האמרו אינו מפסיד, פי זה סף הכל כמה מזמורי תהלים. ושמעתי מאנשי שלומנו שאמרו בשם מוהרנ"ת ז"ל, שלזאת תקנו בהגדה של פסח לומר את הפזמון: "אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב", שנה במקום אמירת חצות, ובדרך כלל יוצא בעת חצות שאוחזים באמצע הסדר, ולכן קבעו את הפזמון הזה, להזכיר בנני בית-המקדש: "אל בנה, אל בנה, בנה ביתך בקרוב".

ובכל השנה יכולים להגיד סדר תקון חצות עוד קדם השנה אם הוא ער, ואף שרבנו ז"ל אמר, שעקר עבודת האיש הישראלי לקום מהשנה ולומר חצות, עם כל זאת כפי הטרדות והבלבולים שעוברים עלינו בעתים הללו, ואנשים טרודים על המחיה ועל הכלכלה, וממילא ערים אז בעת חצות, לכן יכולים להגיד אז סדר תקון חצות, פי חבל על כל לילה שמבזבזים, ואין אומרים סדר תקון חצות.

ועקר אמירת תקון חצות, אמר רבנו ז"ל, שימצא את עצמו בתוך המזמורים, וכן אז הוא הזמן לבקש ולהתחנן על נפשו על כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ושערי השמים פתוחים, ויכולים להגיע עד כסא הכבוד, פי אז עת רצון גדול ונורא מאד, ואז פתוח הבית-דין הגדול שכלול מפל הכ"ד בתי דינים העליונים; אשרי מי שאינו מחסר לילה אחד באמירת חצות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אֲשֶׁר   א' תשצא   בַּנְחַל   קצט
א' תשצא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תצוה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֵי
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרוּךְ.

רָאָה לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי הַשְּׁלוֹם-בֵּית הוּא הַיְסוּד
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם אֵין לְאָדָם שְׁלוֹם-בֵּית וְרַב עִם אִשְׁתּוֹ,
אִז הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וְאֵין לוֹ כֹּכָר מַחֲזִין — לֹא לְהַתְפַּלֵּל, וְלֹא
לְלַמַּד תּוֹרָה, כִּי הַמְרִיבוֹת שְׁבִין הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה מְחַרְיבוֹת אֶת הַמַּחֲזִין.
וְרַבְּנֵנוּ ז"ל הִקְפִיד עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וּבְפָרוּשׁ גָּלָה לָנוּ, שְׁצָרִיכִים
לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אֶת אִשְׁתּוֹ עַד מְאֹד (שיחות-הַר"ן, סימנים: רסג, רסד). וְרָאוּי
לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְעֵיִן בְּשִׂיחוֹת הָאֱלוֹהִים, וְלֹא כְּדָאֵי לְשִׁמְעַ
לְחֻדָּשִׁים מִקְרֹב בָּאוּ, שְׁמִסִּיתִים אֶת הָאֲבָרָכִים הַחֻדָּשִׁים שְׁעַכְשָׁו
הַתַּחֲתָנוּ, שְׁיַעֲזְבוּ אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם וַיִּבְרְחוּ וְכוּ' וְכוּ', הַכֵּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל
וְרַעוּת רַיחַ, וּמְכַשִּׁילִים אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּעִבְרוֹת, וְאֵין בְּזֶה שׁוֹם
קִדְשָׁה כָּלֵל, אֲדַרְבָּה, זֹו הִסְתַּת הַסֵּמ"ף-מ"ם, וְאֶסוּר לְשִׁמְעַ בְּקוֹל
אֱלוֹהִים, כִּי הֵם יַחְרִיבוּ אֶת בֵּיתְכֶם.

רָאָה לְהַתְּבוּדָד עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר
עוֹבֵר עָלֶיךָ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַשִּׁיחָה וְהַתְּפִלָּה שְׁאָדָם מְסַפֵּר
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מְדַבֵּיקוֹ אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְזוֹכָה לְהַתְּעַלּוֹת
בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה. וְצָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד גַּם לְלַמַּד שְׁלַחַן עָרוּף, כִּי עַל
שְׁתֵּי הַנְּקֻדּוֹת הָאֱלוֹהִים הַזֵּהִיר רַבְּנֵנוּ ז"ל: א. לְהַתְּבוּדָד הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ וְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֹא יַעֲזוּב
אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּרַגַּע, רַק יַפְצִיר בְּתַפְלָה. ב. לְהַתְּמִיד בְּיֹוֹתֵר
בְּלַמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף, כִּי עַל לַמּוּד הַפּוֹסְקִים הַזֵּהִירָנוּ בְּיֹוֹתֵר מִכָּל

הַלְמוּדִים. וְשֵׁתִי הַנְּקֻדוֹת הָאֵלוֹ — הַתְּבוּדוֹת וְשִׁלְחַן עֲרוּף, הֵיוּ אֵצֶל רַבְּנֵי ו"ל יְסוּד וְעָקֵר גְּדוֹל מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַקְרִיא עַל שֵׁם רַבְּנֵי ו"ל בְּלִי לְקַיֵּם אֶת שְׁתֵּי הָעֲצוֹת הָאֵלוֹ, לְהַתְּבוּדָה בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִלְמַד הַרְבֵּה שִׁלְחַן עֲרוּף. וּבִאֲמַת לְמָה הַקְּפִיד רַבְּנֵי ו"ל כָּל-כֶּף עַל שְׁנֵי הָעֲנִינִים? אֲלֹא יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁצְּרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם דִּיקָא, וְאֵי אֶפְשֶׁר אֶת זֶה בְּלֹא זֶה, כִּי הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵי זֶה סוּד הַבְּטוּל, שֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצוּמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁתּוֹקֵק לְעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה. אִם-כֵּן כִּשְׁאָדָם מַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה זֹו, שֶׁנִּתְבַּטֵּל אֶל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי יְכוּל, חֵס וְשְׁלוֹם, לְצֵאת מִגְּדְרֵי הַתּוֹרָה. לְזֹאת הַזְּהִירָנוּ רַבְּנֵי ו"ל לְלַמֵּד שִׁלְחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם, לְהוֹרוֹת לָנוּ, אֵף שֶׁמִּצַּד אֶחָד בְּטָלִים לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ אֲלֵקוּת, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְצֵאת מִגְּדְרֵי הַשִּׁלְחַן עֲרוּף, שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פֶּה. וְלָכֵן רָאוּ, שֶׁכָּל אֵלוֹ שֶׁלֹּא הַקְּפִידוֹ בְּלִמּוּד שִׁלְחַן עֲרוּף, וּמִכָּל שֶׁפֶן שֵׁיִצְאוּ מִהַלְכָה, חֵס וְשְׁלוֹם, לְבִסוּף בָּאוּ לְיַדֵּי כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאֵף שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בַּהֲתַחֲלָה בְּבְטוּל הָאֵין סוּף וְכוּ', וְדַבְּרוּ מִנְּצוּצוֹת וְכוּ', וּמְרוֹחֲנִיּוֹת וְכוּ', אֵף לְבִסוּף מֵאַחַר שֶׁלֹּא לְמַדוֹ שִׁלְחַן עֲרוּף, וּמִכָּל שֶׁפֶן שֶׁלֹּא הַקְּפִידוֹ עַל הַהֲלָכוֹת לְקַיֵּם, וְעָקְרוּ לְגַמְרֵי; כִּי עָקֵר הֵיְהִדוֹת הוּא לְקַיֵּם אֶת הַשִּׁלְחַן עֲרוּף בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּדוּלָּה. וְשִׁמְעֵתִי פַּעַם אַחַת מִהֶרֶב הַחֲסִיד ר' אֲלֵיהֵו חַיִּים רוֹזִין, (גְּרוֹ יְאִיר) [ו"ל], שֶׁפַּעַם שֶׁאֵלוֹ בָּאוּמָן אֶת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁיִּכְתֹּב אֶת הַנְּהֻגוֹת רַבְּנֵי ו"ל, אֵיךְ הוּא הַתְּנַהֵג, כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה סֵפֶר הַנְּהֻגוֹת רַבְּנֵי ו"ל. עָנָה וְאָמַר לוֹ: תִּפְתַּח אֶת הַשִּׁלְחַן עֲרוּף, וְתִרְאֶה אֵיךְ שֶׁרַבְּנֵי ו"ל הַתְּנַהֵג... הֵינּוּ שֶׁרָצָה לְהַגִּיד לוֹ, שֶׁרַבְּנֵי ו"ל לֹא יֵצֵא מִגְּדְרֵי הַשִּׁלְחַן עֲרוּף, כִּי זֶה הֵיָה כָּל רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, שֶׁלֹּא נִגְתַּק אֶת עֲצוּמְנוֹ מִהַשִּׁלְחַן עֲרוּף כִּי הוּא זֶה.

וְעַל-כֵּן רָאָה גַם אֶתָּה לְהַתְּבוּדָה בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וּבְכָל פַּעַם שֶׁאֶתָּה נִמְצָא לְבַד בְּאִיזָה חֶדֶר אוֹ בְּאִיזָה בֵּית-מִדְרָשׁ, אוֹ שֶׁאֶתָּה

אֲשֶׁר   א' תשצב   בַּנְחַל   רא

הוֹלֵךְ לְבַד בְּרַחוּב, תִּדְבֵּר וְתַשִּׁיחַ אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הָאִישׁ
אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים; כִּי הֵיכֵן שָׂרַק תִּלְךָ
תִּמְצָא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְכֵן תִּרְבֶּה
בְּלִמּוּד סִפְרֵי הַלְכָה. וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁלֹמוֹהֶרֶן"ת
ז"ל הָיוּ שְׁלֹשֶׁה-עָשָׂר שְׁעוּרִים בְּהִלְכָה, הֵינּוּ שְׁעוּר בְּטוֹר בֵּית יוֹסֵף
וְשִׁלְחַן עָרוּף בְּעֵינֵי רַב, וְכֵן בְּתֵי אָדָם, וְכֵן בְּשָׂאֵר סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים,
וּבְכָאֵת רְאוּי וְנִכּוֹן לְבָרֵר לְעַצְמוֹ אֶת הַהִלְכָה מִכָּל סִימָן וְסִימָן,
שִׁיְהִיָּה אֲצִלוֹ בְּרוּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תשצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר תְּצוּהָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר
שֶׁלֹּא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתְךָ, וְאִם שִׁאֲשַׁתְּךָ מִקְּנִיטָה אוֹתְךָ וְכוּ', וְעוֹשֶׂה
לָךְ אֶת הַפְּנוֹת כְּמוֹ שִׁאֲתָה כּוֹתֵב, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהִיּוֹת וְתִרְנֵן וְאֵל
תְּגִיב, כִּי כָל מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה רְעָה, אֵינּוּ רוֹאֶה פְּנֵי גִיְהֵנוּם, וְאִם
הֵייתָ יוֹדֵעַ מֵהוּ הַגִּיְהֵנוּם, אִזְ הֵייתָ רוֹקֵד בְּשִׁמְחָה רַבָּה מֵה שִׁאֲשַׁתְּךָ
עוֹשֶׂה לָךְ, כִּי בְּזֶה שִׁאֲתָה נִפְטָר מֵהַגִּיְהֵנוּם, הֵייתָ רוֹקֵד וְשִׁמַּח,
שְׁבָרוּךְ הַשֵּׁם לֹא תִרְאֶה פְּנֵי גִיְהֵנוּם. וְתִכְנִיֵס אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב
בְּדַעְתְּךָ, אִזְ תִּהְיֶה תָּמִיד שֶׁשׁ וְשִׁמַּח עַל נַעַם חֻלְקֶךָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא
חַיֵּינוּ וְאֲרֹךְ יָמֵינוּ, וְתִכְכֶּךָ וּמִיָּד כְּשִׁאֲדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה,

רב   אֲשֶׁר   א' תשצג   בַּנְחָל

אז כל החיים שלו הולכים בצורה אחרת, ועל-פני אל יחסר לה יום מלמוד מקרא, משנה, גמרא, מדרש.

הדורש שלומוך באהבה רבה מאד...

א' תשצג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תצוה ה'תשל"ה.

שלוש וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל הפחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מפל מה שעובר עליך בין בגשמיות ובין ברוחניות וכו' וכו'.

מה אמר לה, ידידי היקר, בזה העולם עוברים על כל אחד צרות ויסורים, מרירות ומכאובים, ואשרי מי שמחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, כי זו גדלת בר ישראל, שיכול להחזיק מעמד בזה העולם, ואינו נשבר, כי אין זו חכמה לפל בדעתו ולהתאש, כי היאוש זה דבר הכי גרוע, על-פני צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להתחזק, וזה הלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך להתחזק ולהחזיק מעמד.

אודות יום המיתה וכו', שמבלבל אותך וכו', לדעתי אינך צריך להתבלבל מזה, אדרבה, עליך לבוא לידי שמחה עצומה, כי סוף כל סוף לא ישאר מאתנו רק הנקודות טובות שאנחנו זוכים לחטף בכל יום: הן תפלת שחרית, והן תפלת מנחה, והן תפלת ערבית, שמתפלל בכונה, אשר על-ידי-זה נעשה תקון גדול בכל העולמות. ואם היה האדם יודע את גדל התקונים שנעשים על-ידי שלש תפלות האלו בכל יום היה מתפלל בכונה גדולה עד מאד; כי באמת התפלות הן נבנות על-פי סדר העולמות, וכשאדם מתפלל בתמימות

ובכפשיטות אז נעשים יחודים גדולים בכל העולמות, אף שהוא אינו תופס ואינו מבין כלום, העקר להשתדל לבנו פרוש המלות, כי על-ידי פרוש המלות בעצמו שאדם מכון פשוטן של דברים, הוא מעורר את כל העולמות, והתקונים נעשים ממילא. ורבנו ז"ל מביא (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ח') על-פי מאמר חכמינו הקדושים (ברכות נד:): מחנה ישראל כמה הוי, תלתא פרסי; שנה סובב על שלש תפלות. ועוג מלך הבשן רצה להפיל את השלשה מחין וכו' וכו', על-ידי פגם הברית וכו', ועל-ידי-זה לא יוכלו להתפלל; כי באמת כל המחשבות זרות באות לאדם בעת התפלה ויקא, כמובא (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ל'). ואדם צריך להתגבר מאד מאד, ולבנו פרוש המלות, ואזניו ישמעו מה שפיו מדבר, על-ידי-זה ממילא נעשים התקונים; לכן ראה להתפלל בכל יום השלש תפלות: שחרית, מנחה, מעריב, בצבור ויקא, לאט לאט ומתוך הסדור, וכן תקרא קריאת שמע מתוך הסדור קדם השנה, וכן ברפת המזון תברך מתוך הסדור, וגדל התקונים שנעשים על-ידי-זה — אין לתאר ואין לשער כלל; כי בפרוש מובא בכתבי האריז"ל (שער הפנוות, דרושי הלילה), שעל-ידי שאומרים קריאת שמע שעל המטה הורגים את כל הקלות שבא, ובפרט פגם הברית והוצאת זרע לבטלה נמחל, על-ידי שאומרים סדר קריאת שמע שעל המטה של האריז"ל. ומלבד זאת פדאי ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, ומשניות — אפלו פרק אחד ביום, וכל שפן שני פרקים, וכל שפן שלשה פרקים וכו' וכו', וכן דף גמרא, ודיקא על-ידי-זה תצליח מאד בתיך.

מה אמר לך, ידידי היקר, אם תקבל את דברי בתמימות ובכפשיטות גמורה, אז תצליח ורכך מאד.

והעולה על הכל, ראה להרגיל את עצמך לדבר אליו ותברך בתמימות ובכפשיטות גמורה, ודיקא על-ידי-זה תגיע אל מדרגתך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשצד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תצנה ה'תשל"ה.

שלום ובִּרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הָעֲלִים שֶׁהִתְחַלַּת לְהַגִּיבָה אֶת הַ"לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן וְכוּ'. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֶה לְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל — בְּיִדְּאֵי מִתָּר, כִּי כֵן צָנְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנִחַדְשׁ בְּתוֹרָתוֹ, אֲבָל אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַגִּיבָה מִסְבָּרָא, עַל זֶה אַתָּה צָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד, כִּי הִרְבֵּה פְעָמִים אַתָּה אֵינְךָ מִבִּין, וְכֵן יְכוּלוֹת לְהִיּוֹת טְעוּיֹת בְּדַפּוּס, אֲזַי כְּדָאֵי לְרַשְׁמוּ בְּהֵם מֵהַצַּד, אֲבָל לֹא לְשִׁנוֹת אֶת הַ"לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן", אֲפִלּוּ מֵה שְׁנִדְמָה לְדַעְתָּךְ, כִּי יֵשׁ חֵרֶם מֵהַקְּדֻמוֹנִים לְהַגִּיבָה סִפָּר עַל-פִּי שְׁכָל וּסְבָרָא, כַּמּוּבָא בְּרַמְבַּ"ן בְּמַסְכַּת בְּבָא בְּתָרָא (דף קלד), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "בְּהַגְהַת סְפָרִים בְּסְבָרָא עֲבָרָה גְמוּרָה, וְרֵאוּי לְנִדּוּת עָלֶיהָ"; וְכֵן נִפְסַק בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (יורה דעה, סימן רעט, סעיף א' בְּרַמ"א), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "אֵין לְהַגִּיבָה שׁוּם סִפָּר עַל-פִּי הַסְּבָרָא, כִּי אִם בְּרֵאוּי בְּרוּרָה", וְצָרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד בְּדַבְרֵים אֵלֶּה. וּמוּבָא בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה (שם, סעיף קטן ג') בְּשֵׁם שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "יָד אֵלֶיהוּ": חֵרֶם הַקְּדֻמוֹנִים הוּא כְּשֵׁרוּצָה לְמַחֵק הַנִּסְחָא הַיְשָׁנָה וְלְהַעֲמִיד גִּסְחָא אַחֲרָת עַל-פִּי הַסְּבָרָא, זֶה אֵין גִּכּוֹן, אֲבָל לְהַעֲמִיד שְׁתִּיחָן וְלְכַתֵּב בְּצַד סְבָרָתוֹ אֵינוֹ בְּכָלֵל אִסּוּר, וְצָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַגִּיבָה מִשְׁכָּלוֹ וּסְבָרָתוֹ. וְעַל-כֵּן יִזְהַר וַיִּשְׁמֵר לֹא לְעֲשׂוֹת דְּבָר כְּזֶה מִסְבָּרוֹת פְּרִסְיוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּרָה-הוּא זְפָנֵי עִם פְּרוּשׁ נִפְלָא עַל כָּל הַ"לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן", הַנִּקְרָא "שְׁפַת הַנַּחַל", וְשֵׁם בְּאֵרְתִּי אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכַתְּבֵתִי מֵה שְׁנִרְאָה לְפִי דַעְתִּי הַשְּׁפֵלָה, וּפְרָשְׁתִּי לְאַנְשֵׁים קְטַנִּים כְּעַרְפִּי, וְאַף שְׁפֵלְלֵתִי אֶת דְּבָרֵי בְּתוֹף דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, זֶה רַק כְּדִי לְהַסְבִּיר אֶת דְּבָרָיו ז"ל, אֲבָל לֹא, חַס וְשָׁלוֹם,

אֲשֶׁר   א' תשצה   בנחל   רה

לשנות גססחאות או לתקן את הלשון על-פי סברא, כל פונתי היתה כדי להבין את דברי רבנו ז"ל, אשר דבריו ז"ל הם עמק עמק מי מציאנו; ועל-כן לדעתי לא כדאי לה להדפיס את ההגהות שהגהת על-פי סברת דעתך, ובפרט בדברים כאלו אשר שכיחים ברום רומי של עולם, כתבי האריז"ל וכו' וכו', איך מתר אפלו להתחיל לחשב לשנות דברים אלו ממה שנדפס. וכבר דשו בהם רבים גדולי מבחרי המקבילים, ומה שיך שאנשים שפלים כמנו נגיה מסברות האלו! אקנה שתבין הכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשצה.

בעזרת השם תפרך, יום רביעי לסדר תצוה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ושמתתי מאד לשמע הטוב ממך.

ראה לשמר מאד על הזמן, ואל תבלה את הזמן היקר בהבל ובריק, כי הכל יכולים לקנות בכסף אבל לא זמן, כי כל רגע נרצע שעובר, אף פעם לא יקבל אותו בחזרה; ועל-כן תנצל את הזמן הטוב שלך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, כי יבוא היום שנצטרך לעזוב את זה העולם, ואז תראה את גדל התועלת של כל דבור ודבור שדברנו אליו תפרך, וכן לדבר עם בני-אדם מיראת שמים, כי מזה שמדבר עם אחרים, על-ידי-זה גם הוא נתעורר.

ראה ללמד בכל יום גמרא, אשר הלמוד הזה מציל מהקלפות, ומי שחזק בלמוד גמרא, יבטל ממנו את הקלפה שנתאחזת בו בפגם

הברית; כי תלמוד גימטריה שמה של הקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית. כמובא (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ריד); ועל-פני אשרי מי שחזק בכל יום בלמוד גמרא שהוא תלמוד, ועל-ידי-זה ממשיך על עצמו ארבעת מלאכי השמירה, שהם ראשי תבות ג'מ'ר'א – ג'בריאֵל, מ'יכאֵל, ר'פאֵל, א'וריאל; אשרי מי שמציית וטוב לו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשצו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אפה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות וכו'.

מה אמר לך ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו, ואנחנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, ומה היינו עושים בלי רבנו ו"ל?! ואנחנו בני רבנו ו"ל. כי חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין יט): כתיב (במדבר ג, א): "ואלה תולדות אהרן ומשה", נקראו תולדות משה, לפי שלומדם תורה, מלמד שכל המלמד בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו. נמצא, שאנחנו בני רבנו ו"ל, ועלינו לשמח עם אבא כזה, אבא רחמן כזה, אבא שמקרבנו להקדוש-ברוך-הוא. ובאמת עליך לדעת, שכל ההתקרבות אל רבנו ו"ל היא רק התקרבות להקדוש-ברוך-הוא, כי כל הענין של רבנו ו"ל, הוא רק להחזיר בנו אמונה פשוטה בו יתברך, ולידע שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, כפי שאדם זוכה להכניס בעצמו ידיעות אלו אז מרגיש טעם אחר בחייו; על-פני ראה לשמח את

עצמך בזה שזכית להתקרב לרבנו ז"ל, ותאמין לי שאין עוד שמחה יותר גדולה מזו, שאנחנו זוכים לדעת מרבנו ז"ל; כי באמת עליך לדעת, שעובר על כל אחד כל-כף הרבה צרות ויסורים ומרירות, והם אינם יודעים מרבנו ז"ל, ואנחנו בן יודעים מרבנו ז"ל, בזה בעצמו ראוי לנו לשמח מאד מאד. ויש דבור בין אנשי שלומנו בלשון רבנו ז"ל, שהתבטא פעם בזו הלשון, פון אייך קענט איהר וויסען וואס עס טוט זיך אויף די וועלט"; הינו אנחנו יש לנו רבי כזה ולמודים כאלו, ועצות נפלאות כאלו, ואף-על-פי-כן עובר עלינו מה שעובר, תתארו לעצמכם מי שאין לו ההקדמות האלו של רבנו ז"ל, מה עובר עליו, ובמה יכול להתחזק?! ולכן לדעתי צריכים מאד מאד לשמח עם ההתקרבות לרבנו ז"ל, ובשום פנים ואפן לא נתן לסמ"ך-מ"ם לשבר אותנו.

עליך לדעת, כי עקר הלמוד של רבנו ז"ל הוא התחדשות, צריכים להתחדש בכל פעם, לעשות התחלה חדשה כאלו אף פעם לא התחיל, כי באמת כפי גדלתו ותברך איננו יודעים כלום, אזי צריכים לעשות בכל פעם התחלה חדשה. ורבנו ז"ל גלה לנו ממעלת ההתחדשות בעבודת השם ותברך, וספר שהוא הפיר צדיק גדול מאד, שזכה למדרגות נוראות ונפלאות ונהירות, אף לעת זקנתו הוא נפל לגמרי, והכל מפני שלא התחדש. עמד וראה והשתומם, צדיק קדוש שדבוק בו ותברך, וזכה למדרגות נוראות בעבודת השם ותברך, ונפל בסוף ימיו רק מחמת שלא התחדש, על אחת וכמה שעלינו לצאת מהבוץ שנפלנו אליו, ונתלכלכנו בטנוף מעשינו, עלינו להתחדש בכל פעם; אשרי מי שמתחדש עצמו, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשצז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר תצוה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מאד, שוּתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְרוּ
יָאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אודות שאלתך אודות שחיטה, בודאי אתה יודע שרַבְנוּ ז"ל
הקפיד מאד מאד, שלא יהיה אחד מאנשי שלומנו שוחט, פי כן
מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו, שכל חסרון הפרנסה
נעשה מהשוחטים שאינם מהגנים, עם כל זאת פעם אמר רַבְנוּ ז"ל,
היכן שרק יהיה שוחט שיהיה מאנשי. ופעם אחת בא אל רַבְנוּ ז"ל
אחד מאנשי שלומנו והתלונן, היות שהוא שוחט, אף כל-כף מפחד
מחמרת הדבר, ובכן הוא מבקש עצה והדרכה וכוון, שידריך אותו
רַבְנוּ ז"ל, שיעזב את השחיטה, אמר לו רַבְנוּ ז"ל, בזו הלשון:
"ווער דען קען זיין א שוחט אויב נישט דער וואס האט מורא";
הינו דיקא אדם שתמיד מתירא שמא יכשל באסור גבלות וטרפות,
חס ושלום, והוא תמיד חושש אולי אינו יוצא ידי חובתו, אדם כזה
יכול להיות שוחט, כי אם, חס ושלום, השוחט היא קל נריק ופוחז,
ואין אכפת לו אם יש איזו פגימה על הסכין, איך יכולים להניח
אותו להיות שוחט?! והנראה לפי עניות דעתי כתבתי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תשצח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תצוה ה'תשל"ה.

(ש)מי יכול להיות שוחט, אם לא זה שמתירא.

אֲשֶׁר   א' תשצח   בַּנְחַל   רט

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, בְּצִרוּף כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁל הַבְּחוּרִים
מִבְּנֵי הַיְשִׁיבָה, וְאֲשַׁתְּדֵל מְאֹד לְהַשִּׁיב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אִף שְׂאִין
הַזְּמַן בְּיָדֵי כָּלֵל, בְּפִרְט בְּעֵתִים הִלְלוּ שְׂאֵנִי עוֹסֵק בְּהַדְפַּסֵּת סִפְרִים
וְשִׁיחוֹת וְחִדוּשִׁים.

בְּעֵינַי הַשְּׁנָה, תִּדְעַ שְׂרַבְנוּ ו"ל הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד עַל הַשְּׁנָה
וְאָמַר: מֵעַן דָּאֲרַפֵּט זַיִיעַר הֵיטֵן דְּעַם שְׁלֵאֲפִי^ה; כִּי בְּאֲמַת אִם הַמִּנְחָ
יִשָּׁן, אִז אֵין יְכוּלִים לְלַמֵּד, וְלָכֵן צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל הַשְּׁנָה,
וְאִם אָדָם מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא עֵיף, כְּדָאִי לוֹ לְלַכֵּת לִישׁוֹן, וְאִז יוּכַל לְקוֹם
וּלְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה.

תִּדְעַ לָךְ שְׂאִסוּר לְהִתְלוּצֵץ מֵאַף אֶחָד, כִּי בְּזָה הָעוֹלָם אֵין
יּוֹדְעִים מִי קָטָן וּמִי גָדוֹל, וּמוֹהֲרֵי^ת ו"ל הִנֵּה תְּמִיד רַגִּיל לְחֹזֵר עַל
הַפְּסוּק (אִיּוֹב ג, יט): "קָטָן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא"; הֵינּוּ מִי שֶׁהוּא קָטָן וּמִי
שֶׁהוּא גָדוֹל, זֶה אֵין יּוֹדְעִים בְּזָה הָעוֹלָם, רַק שֵׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן;
וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַדְּבֻקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּרַאִים
נְסִים וְנִפְלְאוֹת, הֵם נִעְלָמִים וְנִסְתָּרִים מֵעֵינֵי הַדּוֹר. וְרוֹאִים בְּחֹשׁ
שֵׁשׁ צְדִיקִים שֶׁחֹשְׁבִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם כְּלוּם, וּמִתְפְּלְאִים לְמָה
מִפְּרִסְמִים מֵהֶם מוֹפְתִים, וּבְאֲמַת הֵם כָּל-כָּף דְּבֻקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּשִׁמוֹת וּבְיַחְוָדִים, עַד שֶׁהֵם נִסְתָּרִים מֵעֵינֵי בְּנֵי-אָדָם, וְאִף אֶחָד אֵינוֹ
תּוֹפֵס עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם דְּבֻקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּמִיַּחְדִּים יַחְוָדִים קְדוּשִׁים.
וְלָכֵן אִסוּר לְהִתְלוּצֵץ מֵאַף אֶחָד, עָלֵינוּ רַק לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמֵנוּ לְלַמֵּד
בְּסִפְרִים, וְאִז נִצְלִיחַ דְּרַבְּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

(ת) צְרִיכִים מְאֹד לְשִׁמּוֹר עַל הַשְּׁנָה.

רי אֲשֶׁר א' תשצט בנחל
א' תשצט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵשָׂא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אִתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ
מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל,
וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לַעֲבֹר עַל
הַכֹּל. וּבִיּוֹתֵר תִּזְרֹז אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַכֹּהֵן גְּדוֹל שֶׁהוּא ה"חֲפֵץ
חַיִּים", שֶׁמְרַבֵּה לְדַבֵּר בְּעֵנֵן שְׁמִירַת הַדְּבֹר; כִּי כָּל הַבְּלוּלִים
שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק מַחֲמַת שְׁמִפְקִיר אֶת דְּבֹרוֹ. וְכַמוֹכָא
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ל"ח) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ח, ח): "רוּחַ
סְעָרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ", עֵקֶר הַרוּחַ סְעָרָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּמַחֲזוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא
רַק עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁמִּפְקִיר אוֹתוֹ; וְלִכֵּן רְאֵה לְשָׁמֵר אֶת עֲצָמְךָ
מִהַיּוֹם וְהַלָּאֵה לֹא לְדַבֵּר אֶת כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה
לַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הָעֵקֶר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם,
אֲשֶׁר דְּבַר זֶה מְבִיא אֶת הָאָדָם לְיַדֵּי יְרֵאת שָׁמַיִם. וְרֵאִיתִי בְּסִפְרֵי
הַנִּפְלָא "זְכוֹר לְמַרְזִים" פָּרַק כֹּא, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: הַעֲצָה הַיְעוּצָה שֶׁתִּתְחַזֵּק
הָאֲמוּנָה בְּלֵב הָאָדָם הִיא, שִׁיאֲמַר פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ בְּכָל שְׁבוּעַ עִם
פְּרוּשׁ רֶשֶׁ"י, וַיִּדְקֶדֶק וַיַּעֲזִין בָּהֶם הַיֵּטֵב, וַיְכַדְכְּתִיב (שְׁמוֹת טו, כו):
"וְהָאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתַי", וּפְרִשׁ רֶשֶׁ"י ז"ל: תִּטָּה אֲזַנְנִים לְדִקְדָּק בָּהֶם,
לְאַפְוִקִי אִם קוֹרָא מִהַשְּׁפָה לַחֲוֹץ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; הָרִי שֶׁלְךָ לְפָנֶיךָ,
שֶׁגַם ה"חֲפֵץ חַיִּים" ז"ל מְבִיא עֲצָה לְאֲמוּנָה, לְלַמֵּד פְּרוּשׁ רֶשֶׁ"י עַל
הַתּוֹרָה. וְכֵן שְׁמַעְתִּי אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַרֵב הַקְּדוּשׁ רַבִּי מְרַדְּכִי
מִנְּדַבְּרוּנָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁאֲמַר: הַכְּרַתִּי הַרְבֵּה גְּדוֹלִים שֶׁלֹּא יִדְעוּ
וְלֹא הִפִּירוּ אִיפֹה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גֵר ... וְכָל זֶה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא לְמַדוּ

אֲשֶׁר   א' תת   בַּנְחַל   ריא

חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י. וּבִפְרָט רֵשׁ"י הַקְדוּשׁ; כִּי מִי שְׁלוֹמֵד חֲמֵשׁ עִם פְּרוּשׁ רֵשׁ"י, זוֹכֶה לְהַפִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה פְּלֵא. וְלִכְּן אִם עוֹבְרִים עָלֶיךָ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה בְּלִבּוֹלִים בְּאַמוּנָה, רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וּבִל יַחֲסֹר לְךָ יוֹם אֶחָד לְלַמֵּד עַל-כָּל-פְּנִיִם כַּמָּה פְּסוּקִים חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י, וְעַל-יְרֵי-זֶה תַחֲקֵק בְּךָ אֲמוּנָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁתִּרְגִּישׁ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתְּךָ, וְלֹא תִפְקִיר אֶת דְּבוּרְךָ; כִּי מִי שֶׁמִּפְקִיר אֶת הַדְּבוּר שְׁלוֹ, זֶה כָּא רַק מִחֲמַת חֲסֵרוֹן אֲמוּנָה, כִּי אִם הִיָּה מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מִחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלֵה, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזוּ לֹא הִיָּה מְדַבֵּר מֵה שְׂאִינּוֹ צָרִיךְ, כִּי תָמִיד הִיָּה לִפְנֵי הָעֵינַיִם שְׁלוֹ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא כָּאן, וְאִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא כָּאן אִתִּי, עִמִּי וְאַצְּלִי, אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְהַפְקִיר אֶת דְּבוּרִי, כִּי הֲרִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאִי מִפְּטָפֵט. וּבְאֲמַת צָרִיכִים לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ כָּל-כֶּף חֲזֵק אֶת הָאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, עַד שֶׁלֹּא יִרְצֶה לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר מְרַב בּוֹשָׁה, כִּי הֲרִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה, וְאֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר?! וְאֲזוּ כְּשֶׁאֲדַם חֲזֵק בְּזֶה, אֲזוּ תִהְיֶה יִרְאַת שָׁמַיִם חוֹפֶפֶת עַל פְּנֵיו תָּמִיד, וְיִזְכֶּה לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ וְלִנְבוּאָה; אֲשׁוּי מִי שֶׁמְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תת.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ עִם כֶּסֶף לְפָדְיוֹן לְהַמְתַּקַּת

ריב   אֲשֶׁר   א' תת   בַּנְחָל

הדינים. יעזר הקדוש־ברוך־הוא שימתקו ממך הדינים על־ידי פְּלֹא עליון.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, להתחזק בדרךכי רבנו ו"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, והעקר לדבר לשית ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, אשר זה היסוד בתסידות ברסלב. ועליך לדעת, כי היום יש כבר כמה מפלגות גם בתוך ברסלב ... והכל כל־כף מצחיק, כי באמת רבנו ו"ל גלה לנו את אמת מציאותו יתברך, בגלוי נורא ונפלא כזה, עד שנפתח פה האדם לדבר אליו יתברך, ומה שיך שתהיינה מפלגות? ! העקר להיות בטל ומבטל לגמרי לאין סוף ברוך הוא, וזה עקר שלמות ההתבודדות, שאדם צריך לבטל את עצמו להקדוש־ברוך־הוא, שלא ירצה שום מפלגה וכו', שום פלג וכו', שום קבוץ וכו', שום חברה וכו', איני רוצה כלל, רק את הקדוש־ברוך־הוא. וזו שלמות התבודדות, שאדם בא לבטול כזה, שכבר אינו רוצה שום רצון, רק רצונו יתברך. ואנשי שלומנו מספרים, שפעם אחת היה סכסוף גדול בין הרב החסיד ר' שמשון ברסקי ו"ל, ובין הרב החסיד ר' געצל ו"ל, ושניהם היו ידועים כעובדי השם גדולים עד מאד, ואף־על־פי־כן לא השתוו ביניהם; כי דרכו של ר' שמשון ו"ל הייתה להתפלל לאט ובשקט ובנעימות, ולעמת זאת ר' געצל ו"ל היה מתפלל בקולי קולות, וכן ר' שמשון ו"ל היה מנהיג את השומעים בקולו, שילכו בדרךכי נעם, ואף שהם מערבים בעסקי העולם הזה, יהיו דבוקים בו יתברך. ולעמת זאת היה ממדתו של ר' געצל ו"ל, שאדם יעזב את כל העולם כלו, ולא יהיה אכפת לו שום דבר וכדומה, והיה ביניהם וכוח גדול, וכל אחד בקש מהקדוש־ברוך־הוא שהצדק יהיה עמו, ושזולתו יספיק לדעתו, וכשבא ר' אברהם בר' נחמן ו"ל מארץ ישראל לאומן, ושמע את הוכוח ביניהם עד שנתלקח למחלקת, ובקשו ממנו שיתערב ויעשה שלום ביניהם, ענה ואמר ר' אברהם ו"ל: מה יש לי להתערב ביניהם, הלא אין לשניהם התבודדות כלל. והיה פלא בין אנשי שלומנו דבר זה, כי ידעו אשר שניהם — הן

אֲשֶׁר   א' תתא   בנחל   ריג

ר' שמשון ו"ל והן ר' געצל ו"ל עובדי השם גדולים מאד, ומתבודדים בכל יום שעות על גבי שעות, ואיך אומר ר' אברהם ו"ל, שאין ביניהם ישוב הדעת והתבודדות?! וכשראה ר' אברהם ו"ל שהם תמהים, ענה ואמר: אנתנו למדנו אצל רבנו ו"ל שהתבודדות היא, שהאדם יתבטל לגמרי אליו יתברך, ולא ירצה שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, ותמיד ישתדל להכליל באין סוף ברוך הוא, ויהיה בטל ומבטל בעיני עצמו, ויבטל את כל העולם כלו, עד שיגיע למחייב המציאות (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן נב), אבל הם — ר' שמשון ו"ל ור' געצל ו"ל, כל ההתבודדות שלהם, שכל אחד מבקש שזולתו יתבטל אליו, ואין זה נקרא התבודדות, התבודדות צריכה להיות, שכל אחד יבטל את רצונו לגבי רצונו יתברך, ולא ירצה רצון אחר מבלעדי רצונו; אשרי מי שזוכה להגיע להתבודדות כזו, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא מעניית אסתר ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברהם היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך.

מה אמר לך, ידידי היקר, האם אינך יודע, שכל הצרות והיסורים שאדם סובל, הם רק מחמת הספקות שנוכנסו בו — "היש הו"ה בקרבנו אם אין" (שמות יז, ו), שזו קלפת עמלק, שגימטריה ספק, שכל ענינו הוא רק להכניס ספקות באדם, ולשבר אותו. וכל זה בא מחמת שחונגה ברפידים, כמו שכתוב (שם פסוק ח'): "ויבא

עמלק ויחננו ברפידים", ודרשו חכמינו הקדושים (סנהדרין קו.), שרפו עצמן מדברי תורה, ודיקא על-ידי-זה בא עמלק; כי באמת אם אדם מרגיל את עצמו ללמד על-פי סדר הדרך הלאמוד של רבנו ז"ל, והוא חזק מאד ללמד בכל יום מקרא — חמש ורש"י עם התרגום, משנה — להרבות בפרקים משניות, גמרא — לשקד דף אחר דף בגמרא, טור ושלחן ערוך — ללמד סימן אחר סימן, וזהו ותקונוים — לקרות דף אחר דף, אז היה מודפף לגמרי, והדמים שלו היו מזככים, ולא היה לעמלק שהם הספקות פנאי להכנס בו, אף מחמת שאדם נתרשל מלמוד התורה, על-ידי-זה עובר עליו מה שעובר. מזה בא שונכנסים בו ספקות — "היש הני"ה אם אין", רחמנא לישזבן, שזו כפירות גמורה, ועל זה צריכים לצעק הרבה להקדוש-ברוך-הוא. והיות שהיום תענית אסתר, צריכים למצא לעצמו איזה מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליו, שיזכה כבר לעזב את כל השטיות שלו, ויתחיל ללמד התורה הקדושה, אשר אין למעלה מזה. ומוהרנ"ת ז"ל ספר, שפעם אחת הלך להתבודד בתענית אסתר, ודמה בנפשו כאלו הקמן-עמלק עומד עליו עם מקל ומכה בו, וסיים: תתארו לעצמכם, איך צעקתי להקדוש-ברוך-הוא. ורמז בדבריו שהאדם צריך לצעק להקדוש-ברוך-הוא בקולות ובצעקות פאלה, אחר שידמה לעצמו שעומד עליו איזה גוי ערל טמא, ומכה בו מכות אכזריות. האם לא יצעק אז בקולי קולות! ? כמו-כן ההתבודדות של האדם צריכה להיות בבכיות ובצעקות פאלו, שירגיש שאחד מכה בו, ואז אם היה הולך בדרך כזו, התפלה שלו הייתה כבר בצורה אחרת.

ועלי לומר לך, אם אדם מתבודד הרבה להקדוש-ברוך-הוא, אזי נכנסת בו תשוקה וחמידו דאורייתא, שרוצה ללמד התורה הקדושה. ועל-כן אל תהיה בטלן, אלא ראה לגנב זמן ללמד את התורה הקדושה, ועל-ידי-זה תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אשר   א' תתב   בנחל   רטו

א' תתב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פי תשא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר, אם אתה רוצה להצליח בזה העולם,
עליך להיות מאד מאד שמת, ולהרגיל את עצמך לילה על-פי הגלוי
שגלה רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, שאדם צריך
לדון את עצמו לכף זכות, ולמצא בעצמו נקודות טובות, ועל-ידי-זה
יצא מהרשעות שלו, ויחזר בתשובה שלמה, בסוד (תהלים לו, י):
"ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו", אם ימצא האדם
בעצמו נקודות טובות, אז כבר לא יהיה רשע, וכבר לא במקומו
אלא במקום אחר, כי נתעלה ממקומו המגונה והירוד שנפל וירד
לשם, ונתעלה למקום קדוש; ועל-כן אל תהיה חכם בעיניך, אלא
תלך עם תורה זו בתמימות ובפשיטות גמורה. תרגיל את עצמך
לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, ואל תחפש אחר הרע שבכל
אחד, ואז טוב לך בזה ובכא כל הימים; כי באמת כל הצרות
והיסורים שעוברים על האדם, הם מחמת שמחפש ומחטט אחר
הרע, אבל אם היה מסתפל רק על הטוב שבו, אז היה חי חיים
אמתיים, חיים ערבים ומתקים. ולכן אבקש אותך, ידידי היקר, אם
אתה רוצה להצליח בחיך, אל תסתפל על הרע שבך, ואל תשנא
את עצמך, כי אין זו חכמה להפיל את עצמו, זו עצת היצר הרע,
המן-עמלק, שרוצה לשבור את האדם, ולומר לו שאינו שוה שום
דבר, אפלו שאתה יודע שאתה מלא חטאים ועוונות ופשעים, אל
תסתפל על זה, תסתפל רק על הטוב שבך, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תשא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממִי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך, ידידי היקר, האדם צריך לדבק את עצמו תמיד בו יתברך, ולידע ששרשו הוא שרש האצילות, כי נשמות ישראל נאצלו מעולם האצילות, ועל-פן צריך לקדש ולטהר את עצמו תמיד, וצריכים לזכור את הנפש והרוח הנשמה באפן שיהיה נעשה כסא לעולם העשיה, יצירה, בריאה, ולבקש ולהתחנן תמיד אליו יתברך שלא יפל בנוקבא דתהומא רבא; כי בזה העולם האדם עומד בסכנה גדולה עד מאד, כי עולם העשיה מלא קלפות, מלא שקר, מלא הסתרה והעלמה, שהם עבודה זרה ממש, כי תכף ומיד כשאדם עוקר את עצמו, חס ושלום, ממנו יתברך, הרי הוא כעובד עבודה זרה. ובעולם היצירה שם האדם צריך לשמר מאד מאד שלא יחליף ויחשב שכבר זכה לאיזו דבקות, כי יכול להיות שמטעה את עצמו לגמרי; ועל-פן האדם גם שם בסכנה גדולה. וכן בעולם הבריאה, צריך לשמר את עצמו מאד מאד, לבל יטעה את עצמו בדמיונות. ובאמת הנפש שהיא נגד עולם העשיה, זה המעשה שיעשה האדם, והוא בסכנה גדולה שלא יעשה מעשים רעים. וכן היצירה שהיא נגד הרוח, הוא בסכנה גדולה, שלא ידבר לשון-הרע רכילות וליצנות ודברים בטלים. ועולם הבריאה הוא כנגד הנשמה, שהיא המחשבה, שצריך לשמר מאד מאד לא להרהר הרהורים רעים, שאז בנקל לטמא את הנפש רוח ונשמה שלו, רחמנא לישזבן, ומקלקל את עולם העשיה, יצירה, בריאה לפי בחינתו,

אָשֶׁר   א' תתג   בנחל   ריז

וְאִינוּ זֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ אֲצִילוֹת. וְרֵאִיתִי בַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "מַחְשֵׁף הַלְבָן", שֶׁפָּרַשׁ דְּבָרֵי הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה כח, י): "צוֹ לְצוֹ קוֹ לְקוֹ זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם", צוֹ לְצוֹ הוּא בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, וְאֵין צוֹ אֶלָּא עֲבוּדָה זָרָה (זֶהר בְּרֵאשִׁית כו: וְעַיִן סִנְהֶדְרִין נו:), כִּי שָׁם יְכוּלִים לִפְלֹ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְזְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם הוּא בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, כִּי בִיְצִירָה שָׁם מְאִיר הַזְעִיר אֲנָפִין, אִזּוּ זֶה לְעַמַּת זֶה, זְעִיר שָׁם זְעִיר שָׁם, יְכוּלִים לְהַחֲלִיף אֶת הַקְּדָשָׁה בְּטַמְאָה כְּרַגַע, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-יְדֵי דְבוּרִים אָסוּרִים, וְקוֹ לְקוֹ הוּא בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה, כִּי שָׁם דְּאִמָּא נִקְרָאת קוֹ יְאִיר, כְּמוֹ שֵׁישׁ אִימָא בְּקְדָשָׁה יֵשׁ אִימָא בְּסִטְרָא אַחְרָא, כִּי הַמַּחְשָׁבָה חוֹפֶפֶת עַל הָאָדָם, כְּמוֹ הָאִמָּא הַחוֹפֶפֶת עַל הַתִּינוּק, וְאִם זֹכֵה לְחַשֵּׁב תָּמִיד רַק מַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וְטַהוּרוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה אִימָא מְסַכֶּכֶת עַל בְּנִין, מַה שֶּׁאֵין בֵּן אִם חוֹשֵׁב מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְרַעוֹת, הִרְהוּרִים רַעִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נוֹפֵל לְסִטְרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת; וְלִכְּן צָרִיכִים לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ תְּשׁוּבָה ה', שְׁנֵיהֶם עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לה); וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא צְדָקָה, הֵינּוּ שְׁנֵיתַן הַרְבֵּה צְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי י, ב): "וְצְדָקָה תְּצִיל מִמָּוֶת", וְצְדָקָה תְּצִיל גִּימְטְרִיָּה לְתְּשׁוּבָה, כִּי צְדָקָה בְּלֹא תְּשׁוּבָה אֵינָה מוֹעֵלֶת, וּבְשִׁבִיל זֶה מְבַקְּשִׁים "וְתְּשׁוּבָה וְתַפְּלָה וְצְדָקָה מְעַבְרִין אֶת רַע הַגְּזֵרָה", כִּי קֹדֶם צָרִיכִים לְהַתְּפִיל שְׁיַחְזוֹר בְּתְּשׁוּבָה, וְאַחֲרֵיכֵן יִתֵּן צְדָקָה, וְאִזּוּ יַעֲבִיר אֶת רַע הַגְּזֵרָה; כִּי בְּאֵמַת אִם אָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, וְאִינוּ יוֹדֵעַ לְמִי נוֹתֵן, אִזּוּ זֶה גוֹרֵם עוֹד קְלָפוֹת וְסִטְרָא אַחְרָא, כְּמוֹבָא (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסד), כִּי הַצְּדָקָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית — כְּשֵׁנוֹתֵן לְמָקוֹם רָאוּי, וְאִם נוֹתֵן לְמָקוֹם שְׂאִינוּ רָאוּי — זֶה פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן; כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל צְדָקָה — לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַזְעִיר לְמַלְכוּת, וְעַל-כֵּן צְוֵה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לִתֵּן מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, כְּדֵי לְתַקֵּן מַה שֶּׁפָּגַם בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה. וְלִכְּן 'מַחְצִית' בְּגִימְטְרִיָּה זֶה עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁנוֹתָנִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל לְתַקֵּן אֶת עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, כִּי עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת דְּגָמָא שֶׁל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וּבְשִׁבִיל זֶה נוֹתְנִים רַק מַחְצָה, כִּי עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הוּא מַחְצִית מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, בְּסוּד

ריח אֲשֶׁר א' תתד בַּנְחָל

צֶל, כִּי מֵה שְׂאֲדָם עוֹשֶׂה כָּאֵן בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הוּא כְּמוֹ צֶל לְעוֹלָם
הָאֲצִילוֹת, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לִהְיוֹת מְקַשְּׁרִים תָּמִיד הֵה' שֶׁל עוֹלָם
הָעֲשִׂיָּה אֵל הֵי' שֶׁל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שְׁנֵה סוּד י' הֵי', סוּד הַמַּחֲזִין,
הֵינּוּ י' הֵיִא הַחֲכָמָה, הֵי' תַּתְּאָה הֵיִא הַמְּלָכוֹת, וְצָרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶת
הַחֲכָמָה אֶל הַמְּלָכוֹת, וְזֶה עֵקֶר הַמַּחֲזִין (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן א'),
אִף שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל מוֹנִים וְסוּפְרִים אֲבָא וְאֵמָא בְּסוּד י' הֵי'. אִף יְדוּעַ
בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁכֵּל בַּחֲנִינָה כְּלוּלָה מְכַל הַבְּחִינּוֹת, וְעַל-כֵּן י' שֶׁהֵיִא
הַחֲכָמָה צָרִיכָה לִהְיוֹת מְקַשְּׁרֶת אֶל הֵה' שֶׁהֵיִא הַמְּלָכוֹת, שְׁנֵה סוּד
הַמַּחֲזִין, וְעַל-כֵּן נוֹתְנִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל דִּיקָא, כִּי עֲשִׂיָּה צָרִיכָה לִהְיוֹת
מַחְצִית וְדִגְמַת עוֹלָם הָאֲצִילוֹת; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לִהְיוֹת דְּבוּק בְּחֵי
הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, וְהוֹלֵךְ
וּמְסוֹתוֹבֵב כָּאֵן בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וּמְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת
מַעֲשָׂיו, וּמְתַנְהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וּמְקַדֵּשׁ אֶת מַצּוּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן
שׁוֹמֵר עַל דְּבוּרוֹ, וּמְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְדַּבְּרָה
הַנֶּפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה שְׁלוֹ, שְׂיֵאִיר בּוֹ הָאוֹרוֹת שֶׁל עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, יְצִירָה,
בְּרִיאָה, וְיִהְיֶה נֶעְשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שְׁנֵה סוּד מֵה
שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, שְׂיֵשׁ אוֹר שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִנֶּפֶשׁינּוּ, רוּחִין
וְנִשְׁמָתִין, וְזֶה אֵינּוּ מְשִׁיגִין אֲלָא בְּסוּד מְטִי וְלֹא מְטִי (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן,
חֶלֶק א', סִימָן כד); הֵינּוּ אֶת הָאוֹרוֹת שֶׁבְּעֲשִׂיָּה, יְצִירָה, בְּרִיאָה, שֶׁכֵּן
נֶפֶשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה יְכוּלִים לְהַשִּׁיג, אֲבָל אֶת הָאוֹר שֶׁל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת
אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֲלָא בְּסוּד מְטִי וְלֹא מְטִי, תוֹפֵס וְאֵינּוּ תוֹפֵס, כִּי
הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי הַכְּנֶת הָאָדָם; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת
עַצְמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת כִּי תִשָּׂא הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי

אֲשֶׁר   א' תתה   בַּנְחַל   ריט

מאד, שוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ.

מֵה שְׁאֵתָה כּוֹתֵב שֶׁהֵנָּךְ שׁוֹכַח וְכוּ' וְכוּ', כְּכֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן כח): אֶצֶל הָעוֹלָם שְׂכָחָה הוּא חִסְרוֹן, אֶךְ אֶצְלִי שְׂכָחָה הִיא מַעֲלָה, וְדִיקָא תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁעוֹבֵר מִמִּחְשַׁבְתִּי — אֲנִי שׁוֹכַח הַכֹּל, כִּי הָעֶקֶר לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פְּעַם הַתְּחִלָּה תְּדַשָּׁה, וְלִכֵּן אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה שְׁאֵתָה שׁוֹכַח, אֲדַרְבָּה שְׂכָחָה הִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, כַּמּוֹבָא שָׁם.

רְאֵה לְהַתְּבוּדָה עֲצָמְךָ עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְפַרֵּשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת תִּסְפֹּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּחָהּ הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּצְלִיחַ וְיִרְכָּךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְּל הַצֶּעֶר וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ שְׁיִישׁ לִי מִמֶּה שֶׁנִּפְלְתָ בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתִּיו, בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֹרַע לְבִטְלָה, אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר, הַחֲטָא הַזֶּה מִחֲשִׁיךְ אֶת עֵינֵי הָאָדָם, וּמִכְּנִיס בּוֹ דְּפֵאוֹן וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁרַק רוּצָה לְמוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וּבְאֵמַת רַבְּנוּ ז"ל בָּא לְרַפְּאוֹת אֶת כָּל הַנְּשִׂמוֹת הַנְּפוּלוֹת

והירודות המְשֻׁלְכוֹת בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו כְּמוֹךְ. וְלִכְּנָן עֲצָתִי — שְׂתַחֲזִיק מֵעַמָּד, וְאֵל תִּשְׁבֹּר מִשׁוּם דְּבָר, אֲלֵא תִקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, וְתַתְּחִיל לְלַמֵּד אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת גְּמוּרָה; הֵינּוּ שְׂתַקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", וְאִם תּוּכַל לְלַמֵּד אֶת הַנֶּדְפָס בְּשִׁפְתַי אִידיש — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת מַעֲלָתוֹ, כִּי הִיא לְשׁוֹן רַבְּנֵינוּ ו"ל, וְהִלְשׁוֹן בְּעֲצָמָה מְעוֹרְרַת מִהַשְׁנָה (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'); כִּי הִ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת" מְעוֹרְרִים מִהַשְׁנָה, וּמִי שֶׁנִּפְלַב בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ הֵם בְּכַחֲנִית שְׁנָה, וְהוּא שְׁרוּי בְּדַכְּאוֹן מְאֹד מְאֹד עַמְק, עַד שֶׁנִּמְאָסִים לוֹ כָּל הַחַיִּים. וְלִדְעָתִי עַל־יָדֵי שְׂתַלְמֵד הַרְבֵּה "סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", תַּתְּעוֹרֵר מִהַשְׁנָה, וְהִלְשׁוֹן בְּעֲצָמָה מְעוֹרְרַת וּמוֹשְׁכַת אֶת הַלֵּב לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הִיוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת" בְּעַל־פֶּה. וּמִסְּפָרִים עַל הָרַב הַחֲסִיד ר' יַעֲקֹב מְזִיטוּמִיר ו"ל, שֶׁהָיָה עוֹבֵד הַשֵּׁם גְּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה עוֹסֵק הַרְבֵּה בְּצַדִּיקָה וְחֲסֵד, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עַל פְּתָחֵי בָתִּים בְּאוּמָן, וְאוֹסֵף בְּשֵׁק לְחֵם, וּמַחֲלֵקֵם אַחֲר־כֶּף לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְדַרְכּוֹ הָיְתָה שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב כַּמָּה שָׁעוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנֵינוּ ו"ל, וְהָיָה אוֹמֵר כְּסִדְרָן "סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", בְּלְשׁוֹן הַמְּעוֹרְרַת מְאֹד, וּמִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁיֹּשֵׁב עַל יָדוֹ וְהָטָה אֶת אָזְנוֹ לְשִׁמְעַע בְּקוֹלוֹ נִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד בְּתַשׁוּקָה גְּדוֹלָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים מִסְּפָרִים, שְׁמוֹהֲרַנ"ת ו"ל הַתְּבַטָּא פַּעַם: בְּשַׁעַה שְׁיֹלִיכוּ אוֹתִי עִם הַמָּטָה אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוּתִי, אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם שְׂתֵאמְרוּ: פֶּה מוֹלִיכִים אֲדָם שֶׁהַדְּפִיס אֶת הִ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת"; כִּי אִזְ הָיָה אֵינָה רִנּוֹן מֵאֵיזָה צַדִּיק, לָמָּה הִצְרִיךְ לְהַדְּפִיס אֶת הִ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת" בְּכָלֵל, וּבְלְשׁוֹן אִידיש בְּפָרֻט, וְהִצְדִּיק הַזֶּה הָיָה מְפָרָסֵם גְּדוֹל בְּעוֹלָם. וְלִכְּנָן אָמַר מוֹהֲרַנ"ת ו"ל אִזְ אֶת הַשְּׂבִיחַ הַזֶּה עָלָיו, שְׂיֵאמְרוּ אַדְרָבָה, פֶּה מוֹלִיכִים אֲדָם שֶׁהַדְּפִיס אֶת הִ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת". כָּל־כֶּף הַחֲשִׁיב אֶת הַסֵּפֶר "סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", וְעַל־כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא תִקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן בְּ"סִפְּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת", וְזֶה יוֹעִיל

אֲשֶׁר   א' תתו   בנחל   רכא

לך מאד מאד להתעוררות השנה.

נא ונא הרגל את עצמך לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים, שהם התקון הכללי, שגלה רבנו ז"ל לתקון פגם הברית, בודאי אם תזכה לבוא לצינונו הקדוש, ולאמרו שם — אין למעלה מזה, אבל על-כל-פנים תעשה לעצמך בכל יום ויום חק קבוע שאחר אמירת 'עלינו' תאמר עשרה מזמורי תהלים, כי רבנו ז"ל הבטיח אשר עשרה מזמורי תהלים האלו, הם תקון גמור לפגם הברית.

נא ונא הרגל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, אפלו בגרסה בלי שום פרושים, ובפרט מי שנספח בחטא המגנה הזה פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, עליו למסר את נפשו לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, כי כח התורה כל-כף גדול, שסוף כל סוף מוציאה את האדם מהבוץ שנפל אליו; ועל-כן תמסר את נפשך ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות, ועל-ידי-זה תזכה לזכוף הנשמה ולטהר את הנשמה, ותזכה לצאת מעמקי הקלפות.

והעולה על הכל, ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, לידע אשר הוא יתברך מהיה ומחיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ותהיה נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, כי הפגם של הוצאת זרע לבטלה מנתק את היסוד מהמלכות, הינו שנוחסרת ממנו אמונה, ולכן בזה שאדם מחזק את עצמו באמונה יתרה ובאמונה חזקה, על-ידי-זה זוכה לתקון הברית.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר כי תשא ה'תשל"ה.

רכב   אֲשֶׁר   א' תתו   בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָף הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לְאֲדוֹן הַכֹּל, עַל כָּל
הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו'ל', שֶׁהוּא אוֹר
נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וּמָה הֵייוֹנוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו'ל'?! וְצָרִיכִים
לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ בְּכָל יוֹם עִם הַהִתְקַרְבוּת שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל', שֶׁהִיא
הָאֱמֶת בְּלִי שׁוּם צְבָעִים; כִּי רַבְּנוּ ו'ל' מְגַלֶּה אֶת הָאֱמֶת כְּמוֹ שֶׁהִיא.
וּמָה הִיא הָאֱמֶת? הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה י, י): "וַהֲיִי הָאֱלֹהִים
אֱלֹהִים אֱמֶת", כִּי רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֱמֶת, וְאֵין יְכוּלִים לְהַגִּיד
עַל אַף אֶחָד אֱמֶת, כִּי אֱמֶת הִיא רַק אַחַת (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
נא); וְעַל-כֵּן כָּל מָה שֶׁאֲדָם מִתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הָאֱמֶת שֶׁהוּא
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֱמֶת, כְּמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת נה.), עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נֹצֵל מִכָּל
הַצָּרוֹת. וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו'ל' (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן כ): הָאֱמֶת
הִיא פּוֹדֶה מִכָּל הַצָּרוֹת; וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר בּוֹ
יִתְבַרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא יִפְדֶּה אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַצָּרוֹת. וְאִיךָ זוֹכִים
לְהִגִּיעַ לָזֶה? עַל-יְדֵי הַדְּבּוּר שֶׁאֲדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
נְחַקְקֵת בּוֹ אֱמֶת; כִּי הָאֱמוּנָה שֶׁהָאָדָם מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבַרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבַפְּשִׁיטוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נְחַקְקֵת בּוֹ אֱמֶת (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז');
וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר
אֵלָיו יִתְבַרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן
אֶל אָבִיו, וְהִיכֵן שֶׁאֲתָה הוֹלֵךְ, תְּמִיד תְּדַבֵּר רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עָלֶיךָ אוֹר הָאֱמֶת, וְתִפְדֶּה מִכָּל הַצָּרוֹת שֶׁלָּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   א' תתז   בַּנְחַל   רכג
א' תתז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְהַל-פְּקוּדֵי הַיְתַשְׁלֵה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ
מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד אֶת סִפְרֵי
רַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּחְקַק בְּךָ אֱמֶת; כִּי עֲצַת הַצַּדִּיק הִיא (יְרֵמְיָה
ב, כא) "כֹּלֵה זֶרַע אֱמֶת" (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'); וּבְאֱמֶת רַבְּנוּ
ו"ל מְבִיא (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן כח): עַל-יְדֵי הַשֶּׁקֶר שׁוֹכְחִים אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; נִמְצָא, מִי שֶׁנִּתְרַחַק מִהַצַּדִּיק שְׁכָלוֹ זֶרַע אֱמֶת,
עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכַח מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי הַצַּדִּיק מְזַכֵּיר אֶת הָאֲדָם
תָּמִיד מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. בְּשֶׁבִיל זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, מִי שֶׁזוֹכֵה
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, הוּא מִתְחִיל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְהַדְּבָר שֶׁלּוֹ תָּמִיד הוּא רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִשֶּׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא נִמְצָא אֶצְלֵ הָאֲדָם, הָאֲדָם הַזֶּה נִצַּל מִכָּל הַצָּרוֹת. וּמֵאַיִן יוֹדְעִים
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֶצְלֵ הָאֲדָם? כְּשֶׁמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ תָּמִיד, זֶה
סִימָן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא עִם הָאֲדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּיוֹסֵף
(בְּרֵאשִׁית לט, ג): "וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי ה' עִמּוֹ", וּפִרְשׁ רַש"י: שֵׁם שָׁמַיִם
שָׁגוֹר בְּפִיו, שֶׁאֶפְלוֹ הַמְּצָרִי, גּוֹי טָמֵא, עָרַל נִבְזֵה, יָדַע שֶׁהַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עִם יוֹסֵף, וְאֵיךְ? עַל-יְדֵי שְׁיוֹסֵף הַצַּדִּיק דִּבֵּר תָּמִיד
מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד
רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי בְּאֱמֶת הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, דְּבַר גְּדוֹל
וְדְבַר קָטָן לֹא נִעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ. וְהִיא אַחַד מִבֵּינֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁקָּרְאוּ
אוֹתוֹ ר' זִישָׁא גָאט, לָמָּה? כִּי תָּמִיד דִּבֵּר מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִיא
שָׁגוֹר בְּפִיו גָאט בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהִמְתַּנַּגְּדִים הַתְּלוּצְצוֹ מִמֶּנּוּ וְקָרְאוּ
אוֹתוֹ: ר' זִישָׁא גָאט, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אֵיךְ אֲנָשִׁים יְכוּלִים לִפְלֹ

רכד אָשׁר א' תתח בַּנְחַל

בְּעִמְקֵי דְתַהוּמָא רַבָּא, וְלַעֲשׂוֹת לַיְצָנוֹת מֵאָדָם שְׁמַדְבַּר תְּמִיד
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִם כָּל זֹאת ר' זִישָׁא הִנֵּה צָחַק מֵהֶם, כִּי מִי
שְׁמַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֵינּוּ מִתְיָרָא וְאֵינּוּ
מִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי לְהַפְּךָ, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּשִׁקָּר, אִזּוֹ
מִתְפַּחַד מִכָּל אָדָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמֶת, סִימָן
כז): הַשִּׁקָּר בָּא עַל-יְדֵי שְׁמַקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ פֶּחַד מִבְּנֵי-אָדָם; נִמְצָא,
כְּשֶׁאֶחָד מִחֲזִיק בְּאָמֶת שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי אֵינּוּ מִפְּחַד
מִשׁוּם בֶּן אָדָם, מַה אֵתָּה יְכוֹל לַעֲשׂוֹת לִי? לְהַרְגֵּנִי אוֹתִי? מִמִּילָא
אֲצִטְרֵךְ לְמוֹת, וְאִם לֹא עֲכָשׁוּ, יִהְיֶה בְּזִמְן אַחֵר וְכוּ' וְכוּ', מְתִי שִׁיְהִיָּה
רְצוֹנּוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאוּצִיא אֶת הַנְּשָׁמָה, אֲזִי אוּצִיא וְכוּ'
וְכוּ'. וְאִזּוֹ לֹא יוֹעִיל שׁוּם דְּבָר. וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּיִתְרָה
בְּאִמּוּנָה פְּשוּטָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא יִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְאִם
הָיוּ בְּנֵי-אָדָם רְגִילִים בְּזֶה, אִזּוֹ הָיוּ חַיִּים חַיִּים נְצַחִים עַרְבִים
וּמִתְקִים; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאֵינּוּ מִפְּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וּבּוֹרַח רַק
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאִד...

א' תתח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיְקַהֵל-פְּקוּדֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,
הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מֵאִד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצַחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְבָרֵי אָמֶת יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, וּבְפָרֵט כִּי סִפְרֵי
רַבְּנֵי ז"ל בְּיַדֶּיךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם דְּכֹלֵא בָּהֶם — עֲצוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת
וְהִנְהַגוֹת יְשׁוּרוֹת עַל כָּל יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם בְּנִעְרוֹתוֹ וּבְזַקְנוֹתוֹ.

אֲשֶׁר   א' תתח   בַּנְחָל   רכה

וְהָיָה רְאוּי וְנִכּוֹן שְׁנוּזָה לְהִתְנוּעַד יַחַד עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם אַחַת
בְּחֻדָּשׁ, בְּאִפְסָן שְׁנוּזָה לְהִתְחַמֵּם יַחַד בְּעִבּוּדַת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר
עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל נִקְדַּת הַחֶבֶר הִיא עֶקֶר גְּדוֹל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן לד). וְאוּדוֹת הַבְּלָבוּלִים שֵׁישׁ לָךְ מִחֻטְאֵת נְעוּרֶיךָ, הָעֶקֶר
לְשִׁכַח בְּכָל פְּעַם הָעֶבֶר וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֻדָּשָׁה בְּכָל עֵת וְרִגַע,
וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי גְדוֹל אֲדוּנֵינוּ, וְהוּא הוֹרָה לָנוּ שְׁשִׁכְחָה הִיא מַעֲלָה
גְּדוֹלָה (עֵין שִׁיחוֹת-הֲר"ן, סִימָן כו), וְאֵל תִּסְתַּפֵּל בְּדַבְרִים אֱלוֹ, אֲפִלּוּ מֵה
שְׂאֵנֵשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִחֻלִּישִׁים דַּעְתָּךְ, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
בְּיַדֵּינוּ, וְעַלֵּיהֶם אֵין מֵה לְהוֹסִיף, וּמִכָּל שְׁכֵן שְׂאֵסוּר לְגַרַע, רַק לְקִים
בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת כְּמוֹ שֶׁהוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם אָף-עַל-פִּי-כֵן
מִתְגַּבְּרִים הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלָבוּלִים — הֵן מַעֲצָמוֹ וְהֵן מֵאַחֲרִים, צָרִיכִים
לְהֵשִׁיב: "אֵינִי יוֹדֵעַ כְּלוּם, רַק מֵה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ", וְעַל-כֵּן
חֻמְדַת לְבָבִי, הָעֶקֶר הוּא שִׁכְחָה, לְשִׁכַח בְּכָל עֵת וְרִגַע הָעֶבֶר עָלֶיךָ,
וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֻדָּשָׁה בְּהִתְחַדְּשׁוֹת חֻדָּשָׁה — הֵן בְּמִדַת הַשְּׂמִיחָה
לְשִׂמְחָה עִם נִקְדַת יְהוּדִיתוֹ וְהֵן בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ וְהֵן בְּשַׁעוּרִים
קְבוּעִים.

חֻמְדַת לְבָבִי! תְּאֲמִין לִי שֵׁישׁ הִרְבֵּה לְדַבֵּר, וְאֵין הַזְמַן פְּנוּי
עֲכָשׁוּ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקֵנוּ שְׁזִכְנוּנוּ לְהִתְנוּעַע
מִרְבֵּי אֲמַת כְּזֹה, אֲשֶׁר מוֹלִיךְ אוֹתָנוּ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ חֻשְׁבוֹן מֵה זְכִיתָ כְּבָר בְּאֵלוֹ הַשָּׁנִים — לְסִים
ש"ס וְאַרְבַּעַת חֻלְקֵי שְׁלֶחַן עֲרוּף וְכָל הַמְדַרְשׁ רַבָּה, וּבְכָל חֻדָּשׁ אַתָּה
מְסִים אֵת הַשָּׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְכֵן זְכִיתָ לְסִים שְׁתֵּי פְעָמִים אֵת
הַלְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן וְהַלְקוּטֵי-תַפְלוֹת, וּבְפִרְטִיּוֹת מֵה שְׁחֻטְפֶת בְּכָל יוֹם
— צְדָקָה לְהַדְפֹּסֵת וְלְהַפְשִׁיטֵת דַּעַת וְתוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּמִכָּל
שְׁכֵן מֵה שְׁזִכְיתָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם, עֲכָשׁוּ אֲשָׁאֵל אוֹתָךְ,
לְמָה תַּפֵּל כָּל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, וְלְמָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִטּוֹת אֵינָן מֵה שְׂאֵחֲרִים
מְדַבְּרִים, אֲפִלּוּ הֵם מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מֵה לָךְ עִמָּהֶם, תַּחֲבֵר אֵת עֲצָמְךָ
יוֹתֵר טוֹב עִם חֲבֵרִים כְּאֵלוֹ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַמְּחַזְקִים אוֹתָךְ וּמְזַכְרִים
אוֹתָךְ עִם תּוֹרָה וְתַפְלָה, בְּדַבְּרִים כְּאֵלוֹ כְּדֹאֵי לְאַחֲזוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

הדורש שלומך...

אם מצד אחד קרה אסון גדול לאחותך, שהיום נתגרשה, אבל מאידך גיסא לדעתי היה לה גם גדול מאד, כמו גם פורים, שנתפטרה מהצרה הזו, כי הוא ממש מטרף גמור, ואין לו שום תקנה, ואם הייתה אחותך מחכה עם הגט, מי יודע אם כבר הייתה יכולה להתגרש ממנו, כי הייתה נשארת עגנה לעולם ועד, חס ושלום.

תהלה לאל, בשבוע זה יגמר הספר "ארץ אפים", והוא ספר נפלא מאד מאד תהלה לאל, באשר יעיד כל הרואה אותו, ונכתב בסיעתא דשמיא, ואבקש אותך מאד מאד, נא ונא תלך לקבץ מעות בעבור הדפסת הספר "תקוין הברית", למען שיהיה לך חלק בו.

א' תתט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויקהל-פקודי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'נקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב מך — אין לתאר ואין לשער כלל. העקר ראה לשמח את עצמך בכל מה שתוכל, ובפרט עם הנקדות טובות שיש בך. ורפנו ו"ל הזהירנו לילך בדרך זו, הינו למצא בעצמו תמיד נקדות טובות, ולדון את עצמו לכף זכות (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רפב), ומוה"ר"ף ו"ל הזהיר את אנשי שלומנו, שתמיד ילכו עם התורה הזו, ואי אפשר לעבר את זה העולם בלי התורה הזו; הינו למצא בעצמו תמיד נקדות טובות, ולדון את עצמו לכף זכות, ועל-ידי-זה יקים אצלו מה שאמר דוד המלך (תהלים לו, י): "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת

אֲשֶׁר   א' תתי   בַּנְחַל   רכז

על מקומו ואיננו; הינו על-ידי שמוצאים בעצמו נקודות טובות ומעט טוב שעדין נמצא בו, על-ידי-זה כבר אינו רשע, ותסתכל על מקומו ואיננו, הוא כבר ענין אחר לגמרי; כי באמת צריך לדון את עצמו לכף זכות, ואין זו חכמה להפיל את עצמו, ומכל שכן וכל שכן שאסור לשנא את עצמו, כדרך בני-אדם ששוכרים את עצמם ואוחזים את עצמם להכני גרועים, וזו לא דרך. העקר רק להחזיק מעמד ולא להשבר; כי באמת החיים של האדם מלאים נסיגות קשים ומרים, ועובר על כל אחד ואחד משברים וגלים, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח נצחים.

ראה להרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך פאשר ידבר האיש אל רעהו והבן אל אביו, בתמימות ובכפשיטות גמורה, וכל דבור ודבור שאדם מדבר אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה פזו שאין לתאר ואין לשער כלל; אשרי מי שחזק בזה, שעל-ידי-זה יהיה נעשה כלי להמשיך שכינת עזו יתברך פה למטה; כי על-ידי שאדם מדבר אליו יתברך, על-ידי-זה הוא מוריד את השכינה בזה העולם, מאחר שהוא מדבר להקדוש-ברוך-הוא, הוא מאמין שהוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ובנדאי יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, כי דומם, צומח, חי מדבר הם עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך; ועל-כן אשרי ואשרי מי שמדבר בכל יום אליו יתברך. ורבנו ז"ל רצה שאנשי שלומנו ידברו אל הקדוש-ברוך-הוא כל היום כלו; אשרי מי שחזק בזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתי.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל-פקודי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

רכה אשר א' תתיא בנחל

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב מך — אין לתאר ואין לשער כלל. העקר ראה לחזק את עצמך להיות תמיד בשמחה, כי השמחה היא ישועה בין בגשמיות ובין ברוחניות. ומהרנ"ת ו"ל הבטיח לאחד מאנשי שלומנו, אם יהיה בכל יום בשמחה וירקד, על-ידי-זה לא יראה פני גיהנום. ובאמת מהו גיהנום? שאדם נעקר לגמרי ממנו ותברך, ונופל בדכאון ובעצבות, אבל תכף-ומיד פשאדם שש ושמח, על-ידי-זה הוא ממשיך על עצמו את הגן-עדן עוד בזה העולם, כי מרגיש את חי החיים, את הקדוש-ברוך-הוא עוד בזה העולם; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדרגה זו.

התקון שתקנו אנשי שלומנו לרקד אחר כל תפלה, זהו תקון ישן מימי מהרנ"ת ו"ל, שהוא היה רוקד בכל יום עם אנשי שלומנו אחר תפלת שחרית ואחר תפלת ערבית, וכן נוהגים אנשי שלומנו בכל הבתי-פנסיות. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד נזכה לרקד בערב ובבקר. ותהלה לאל, יש לנו עם מה לרקד, שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, רבי המדריכנו בדרך האמת; אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

א' תתיא.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויקהל-פקודי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברכים היקרים לי מאד, שותים ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרם יאיר לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם הארץ, אשר בו אתם כותבים לי באריכות גדולה את כל התכניות.

מה אמר לכם, ידידי היקרים! מהרנ"ת ו"ל הניח לנו צנא

אֲשֶׁר   א' תתיא   בְּנַחֵל   רכט

שְׁהַעֲבֹדָה שְׁלָנוּ יְהִיָּה "יְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה", הִינוּ שְׁנַעֲסֵק לְהַפְיֵץ אֶת אֹר רַבְּנוּ ו"ל, וְאִנּוּ צְרִיכִים לַעֲסֵק בְּזֶה לְמַעַלָּה מִכּוּחֹתֵינוּ, וְאִסּוּר לְהִתְחַמֵּק שְׁזֶה יַעֲשֶׂה וְזֶה יַעֲשֶׂה וְכוּ' וְכוּ', כִּי אֲנַחְנוּ מַעֲצָמֵנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ אֶת דְּרַבְּנוּ. יֵשׁ שִׁיחָה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁמוֹהֵרְנָת ו"ל הַשְּׁתוֹקֵק מְאֹד מְאֹד לְנִסְע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף, וְנִסְע בְּמָה פְּעָמִים לְעִיר אוֹדֵיסָה שְׁשָׁם הַחוּף, וּמִשָּׁם לּוֹקָחִים אָנִיָּה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְתַמִּיד הַשְּׁתַדֵּל אוֹלֵי יְהִיָּה לוֹ כֶּסֶף לְנִסְע, וְלִבְסוּף כְּשֵׁלָא הָיָה לוֹ חֲזוּר. פְּעַם שְׁאָלוּ בְּנוּ, מַדּוּעַ הוּא צָרִיךְ לְנִסְע בְּמָה פְּעָמִים לְעִיר אוֹדֵיסָה וְלַחֲזוּר? עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרָנָת ו"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: דְּעַר יַם אֵין בְּרִסְלָב וְוַעֲט נִישֵׁט קוֹמְעַן צוּ מִיר"; כְּאוֹמַר שְׂאָם הוּא לֹא יִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיעַ לְכָל הַפְּחוֹת לְאוֹדֵיסָה, בְּוֹדָאֵי לֹא יִגִּיעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הוּא מְנַסֶּה בְּכָל פְּעַם לְנִסְע אֶל הַיָּם, שְׁשָׁם נִמְצְאוֹת הַגָּאֲנוֹת, וְאִם תִּהְיֶה לוֹ אֶפְשָׁרוֹת בְּכֶסֶף יִסַּע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן הוּא מִשְׁתַּדֵּל. וְזֶה לְמוֹד עֲמַק עֲמַק מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל-פִּי-רֹב אָדָם חוֹשֵׁב שְׁהַרְצוֹן לְבַד מְסַפִּיק, בְּאַמַּת הַרְצוֹן הוּא גְדוֹל מְאֹד, כִּי בְּלִי רְצוֹן אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשׁוּם דְּבָר כְּמוֹכָא בְּמָה פְּעָמִים בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲבָל הַעֲקָר שְׁצְרִיכִים גַּם לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל לְנִסְע אֶל הַיָּם, כִּי הַיָּם לֹא יָבוֹא אֵלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', אוֹתוֹ דְּבָר בְּעִנְיַן הַדְּפוּסִים, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת, לְטָרַח וְלְנִסְע אֶל הַמְּדַפִּיס וְכוּ', וְלִקְנוֹת נֶזֶר וְכוּ', וְלִלְכַת אֶל הַפְּרִיכָיָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִסְחַב אֶת הַסְּפָרִים וְכוּ' וְכוּ', וְאִנִּי כְּבָר עוֹסֵק בְּזֶה שְׁנִים עַל גְּבֵי שְׁנִים, וְאִנִּי רוֹאֶה מַה זֶה, וְעַל-כֵּן אֵל תִּקְחוּ אֶת זֶה כָּל-כָּף בְּקִלּוֹת. וְתִדְעוּ שְׁבִפּוֹלְנִיָּה הַתְּחִילָה הַמַּחֲלֶקֶת עַל ר' אֶהֱרֹן לֵיב צִיגְלֵמָאן ו"ל, הָיָה רַק בְּשָׁבִיל זֶה, כִּי חָשְׁבוּ שְׁהָאָדָם הַזֶּה יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף וְכוּ', וְעוֹשֶׂה הַמּוֹן כֶּסֶף וְכוּ', וְאִף אַחַד לֹא יָדַע שֶׁהוּא לְוָה כֶּסֶפִּים וְכוּ', וּמַה גַּם שְׁמַפְתּוֹ וּמַפְתּוֹ יִלְדִּיו צְמֻצָּם וְקַמֵּץ וְהַדְּפִיס אֶת סַפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאִף אַחַד בְּעוֹלָם לֹא רָצָה לַעֲזוֹר לוֹ, וְאִפְלוּ מַה שְׁקָבֵל כְּבָר, הָיָה פְּרוּטוֹת מִמֶּשׁ. וּפְעַם הָיָה כָּל-כָּף בְּצַעַר, שְׁכַתָּב מִכְּתָב לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַרְיכוֹת אֶת גְּדֵל הַיְגִיעוֹת

א) הַיָּם לֹא יִגִּיעַ אֵלַי לְבְּרִסְלָב.

רל אָשֶׁר א' תתיב בנחל

וְהִטְרַחֲתוּ וְהִצְרוּת וְהִמְרִירוּת שֵׁישׁ לוֹ בְּהַדְפָּסָה, הוּא מוֹכֵן לְהַחְזִיר אֶת כָּל הַכֶּסֶף שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ, וְתִרְאוּ שֶׁזֶה צָחוּק כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁעוֹלָה לִי לְהַדְפִּיס כָּל סֵפֶר, כִּי כְּתִב לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, וְלִכֵּן אֵל תִּחְשְׁבוּ שֶׁזֶה דְּבַר קָל מְאֹד, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִיחֵנוּ צְרִיכִים לְעֶסֶק בְּזֶה, וְאִם נֶעֱסַק בְּזֶה נִצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתיב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וּבִקְהַל־פְּקוּדֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְאֵל תִּנִּיחַ אֶת הַעֲצָבוֹת וְהִמְרִירוֹת אֲצִלְךָ כְּרַגַּע. וְעֲלִיךָ לְמִסַּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל בְּשׁוּם סֵפֶר שְׁרוּצָה לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, תִּלְמַד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ. וְכָל אֵלוֹ שֶׁהִתְמִידוּ בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" הִצְלִיחוּ עַד מְאֹד בְּחַיֵּיהֶם, וְעַל־כֵּן גַּם אַתָּה רְאֵה לְלַמַּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעִנְיַן הַהִתְחַזְקוֹת, כִּי כְּפִי שֶׁאֲנִי רוֹאֶה חִסֵּר לְךָ הַעֲנִין שֶׁל הַתְּחַזְקוֹת, כִּי כָּל דְּבַר קָטָן שׁוֹבֵר אוֹתְךָ.

רַבִּי יְהוּדָה אֱלִיעֶזֶר, הִיָּה הַתְּלָמִיד הָאֲחֵרוֹן שֶׁהִתְקַרַּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל בְּחַיֵּי רַבֵּנוּ ז"ל, וְהוּא נִסַּע בְּיַחַד עִם מוֹהֲרַנְ"ת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְדִרְכוּ הִיָּתָה תְּמִיד לְסַפֵּר אֶת גִּדְּלֵי הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁרְאֵה אֲצֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, אֲשֶׁר זֶה לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֵּר, כִּי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עָבַר עָלָיו כָּל־כַּף הַרְבֵּה צָרוֹת, הֵן בְּבֵית הֵן בַּחוּץ, בְּבֵית מִילְדִיו וְכוּ', וּבַחוּץ

אֲשֶׁר   א' תתיג   בְּנַחַל   רלא

ממתנגדים ארורים שהציקו לו ועשו לו רשעות שאין כמוה, והן בעניני רבנו ז"ל בכנית הקלויז והדפסת ספרי רבנו ז"ל וכו', והיה יושב בביתו בשביל זה וכו', עם כל זאת גדל ההתחזקות שלו היתה להפליא פלאי פלאות. הלואי שנוזקה להחדיר בעצמנו התחזקות כזו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתיג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקהל-פקודי התשל"ה.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות נבואה ורוח-הקדש ששאלת וכו', הנה יש הרבה בכתבי האר"ז מזה, אך לקצר אני בא. עליך לדעת, שהעקר שהאדם צריך להכניס בדעתו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אור האין סוף ברוך הוא, ולית אתר דפניה מניה, דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא ממנו יתברך. וכשאדם זוכה לחשב כל היום רק מזה, איך שהפסד גדול והפסד קטן, שבר גדול ושבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא מהמאציל העליון, אז יזדכך ויאיר עליו אור גדול ונורא עד מאד.

ולך ראה מה שפכת הרמ"ק בספרו "שעור קומה" פרק יד, סימן מד: הענין הוא שיש נבואה ורוח-הקדש ודבור מלאכי והשגה שכלית ודבור גשמי, והנבואה היא זכות הנביא ועלייתו עד שישגיג סוד פתח נבואה מהספירות ממש, רוח-הקדש הוא למטה לא יוכל לעלות עד הספירות. אמנם מכפסא ישיג, קול מלאכי הינו שיש בני-אדם יזככו עצמן או על-ידי השבועה, וישיגו אותו קול, ויש השגה שכלית שזהו על-ידי הרוח החיוני המרכב באדם מן השמים

רלב אֲשֶׁר א' תתיג בַּנְחַל

וְהָאֲרֶץ, וַיֵּשׁ הַשָּׂגָה חוֹשִׁית שֶׁהִיא מֵהִרְכַּבֵּת אֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת. וְאֵלוּ עֲנִינִים מְחַלְפִּים לֹא שֶׁהֵם מְחַלְפִּים בְּזִמְנִים מְחַלְפִּים, וּבְמַעֲמַד הֵהוּא הַשְּׁלִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל הַמְּצִיאִיּוֹת הָאֵלוּ, יַחַד הַשִּׁיגוֹ סוּד נְבוּאָה וְנִתְנַבְּאוּ בְּמְצִיאוֹת דְּבוּרוֹ עִמָּהֶם בְּאַצִּילוֹת, וְשֵׁם הַשִּׁיגוֹ כִּשְׁהוּא נְבוּאָה סוּד הַדְּבָרוֹת כְּפִי זְכוּתָם בְּנְבוּאָה, וְהַמְשִׁיךְ סוּד הַתְּמוּנָה הֵהִיא סוּד הַתּוֹרָה, וְחֻקְקָה לְמִטָּה בְּכֶסֶף, וְהַשִּׁיגוֹ מַעֲלַת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ בְּכֶסֶף, וְחֻקְקַת הַתְּמוּנָה וְהוֹרִידָה בְּמַלְאָכִים וְהַשִּׁיגוֹ הַקּוֹל בְּמַלְאָכִים, וְהוֹרִיד הַמְּצִיאוֹת אֶל הַעֲשִׂיָּה וְהַשִּׁיגוֹ הַמְּרָאָה בְּשָׁמַיִם וְאֲרֶץ, וְהִגִּיעַ הַתְּמוּנָה אֶל סוּד הָעוֹלָם הַזֶּה בְּמִרְכָּב בְּחוֹשׁ הַגִּשְׁמִי וְהַשִּׁיגוֹ הַמְּרָאָה מֵאַרְבָּעָה סְטְרִין דְּעֵלְמָא, כַּאֲשֶׁר נִבְאָר.

בְּמַכִּילְתָּא פְּרָשַׁת יְתְרוֹ תְּנָא: יְכוּל שְׂרִיד הַכְּבוֹד וְהַצִּיעוֹ עַל הַר סִינַי, תְּלַמּוּד לֹוֹמֵר: "כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבְרַתִּי עִמָּכֶם" (שְׁמוֹת כ, יט), מְלַמֵּד שֶׁהַרְכִּינַן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁמַיִם הַתְּחִתּוֹנִים וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים עַל רֹאשׁ הַהָר, וְיֵרֵד הַכְּבוֹד וְהַצִּיעֵן עַל הַר סִינַי כְּאָדָם שֶׁהוּא מַצִּיעַ אֶת הַכֶּר עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה, וְכֵאָדָם שֶׁמְדַבֵּר מֵעַל הַכֶּר. וּבִתְקוּנָתוֹ פִּרְשׁוּ, שֶׁדְּבַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַבְּחִינּוֹת שֶׁבְּמְצִיאוֹת, לְהִרְאוֹת לָהֶם שֶׁאֵין זוּלָתוֹ, וְלִכְפֹּךְ דְּבַר עִמָּהֶם בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד, וְאָמַר (שֵׁם, פְּסוּק ב'): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ", אֲנֹכִי עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן כֶּסֶף, וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִהַמַּלְאָכִים שֶׁנֹּאֲמַר (שֵׁם, פְּסוּק טו): "וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת", וְהַמַּלְאָכִים הֵם הַקּוֹלֹת, דְּכַתִּיב (קֵהֶלֶת י, כ): "כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל", וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִן הָאֲרֶץ, דְּכַתִּיב (דְּבָרִים ד, לו): "וַעֲלֵ הָאֲרֶץ הָרֹאף אֶת אֲשׁוֹ הַגְּדוּלָּה", וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִכָּל אֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת, כְּדִי שִׁירָאוּ שֶׁבְּכָל יְסוּד וְיִסוּד אֵין זוּלָתוֹ, וּמִכָּל הַבְּחִינּוֹת אֵלוּ אָמַר: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ". וְעַתָּה לְתַקּוּן כָּל הָעֲנִינִים יִרְצָה שְׁלֹא הִיָּתֵה מְרָאִית הַנְּבוּאָה עֲנִין מַעֲמַד הַר סִינַי, אֲלֹא הִיָּה שְׁנִתְגַּלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מְרָאָה אַחַר מְרָאָה, וַיְהִיָּה בְּכָלל הָעֲנִינִים מְצִיאִיּוֹת רַבִּים, הִנֵּה יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיגוֹ מִיְּמֵי הַשְּׁגוֹת יַחַד כְּדִי שִׁיתְּאֲמַת לָהֶם מְצִיאוֹתוֹ מְקִיּוֹם הַנְּמַצָּאוֹת, וְקִיּוּמוֹ נִמְצָא בְּכָל הָעוֹלָם וְהַשְּׁגַחְתּוֹ

אָשֶׁר   א' תתיג   בַּנְחָל   רלג

בְּכָל הַנִּמְצָאִים. וְלִזֶּה הִלְבִּישׁ כָּל הַחֹתָמוֹת יַחַד, וְלֹא שֶׁיִּרְדּוּ וַיִּנְדְּעוּ אֲמַתְתוּ אֲלֵיהֶם לְמַטָּה, וְלֹא שֶׁיִּהְיֶה גְלוּי מְצִיאֹתוֹ לְמַעְלָה לְבַד כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְנֹבִיאִים. וְלִזֶּה אָמַר בְּמַכִּילְתָּא: יְכוּל שֶׁיִּרְדּוּ הַכְּבוֹד וְהַצִּיעוּ עַל הַר סִינַי, וְהִינּוּ כְּמֵרְאִית הַנֹּבִיאִים מֵרָאָה לְמַטָּה, וְאִין נִרְאָה מְצִיאֹתוֹ הַיֵּאָדָּה הוּא בְּבִרְיָאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, תְּלַמּוּד לֹאמַר: "מִן הַשָּׁמַיִם", הָרִי שֶׁהָיָה כְּעֵין מֵרְאִית יְחֻזְקָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (יְחֻזְקָאֵל א, א): "נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם", וְהָא כִּי צִד הָרָאָה לָהֶם הַכְּבוֹד הַיֵּאָדָּה הוּא מִתְפַּשֵּׁט אֲצִילוֹת בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה? וְהִינּוּ בְּכֹסֵא, וְהַבְּרִיאָה הַיֵּאָדָּה הִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בִּיצִירָה, וְהַיְצִירָה הַיֵּאָדָּה הִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּעֲשִׂיָּה, וְעֲשִׂיָּה בְּעֲשִׂיָּה, עַד הָרְאוֹת לָהֶם קִיּוֹם הַנִּמְצָאוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת, כְּגוֹן אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת מֵאֲתוֹ וְזוּלְתוֹ אִין לָהֶם קִיּוֹם, וְהִינּוּ כְּעֵין שֶׁפָּרַשׁ לְעֵיל: וְאֲתָה מְחִיָּה אֶת כָּלֶם, וְאֲתָה מְהַיָּה לְכָלֶם, וְסִלָּם הַמְצָב אַרְצָה וְרֵאשׁוּ מְגִיעַ הַשָּׁמַיִמָּה. וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו וּמְשַׁגֵּיחַ וַיִּוֹרֵד הַשְּׁגָחָתוֹ וְקוּלוֹ וְתוֹרָתוֹ בְּכָלֶם הָרָאָה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, וְהִינּוּ שֶׁהָיָה הַמֵּרְאָה מֵרָאָה כּוֹלֵל, רְאוּהוּ וְהַשִּׁיגוּ כָּל מְצִיאֹתוֹ כָּל מְצִיאֹת הַמְתַּלְבֵּשׁ אֲצִילוֹת בְּבִרְיָאָה, וְכֵן רְאוּ עוֹד מֵרָאָה שְׁנִית כָּל הַמְצִיאֹת הַמְתַּגְּלָה וּמִתְלַבֵּשׁ בְּבִרְיָאָה יְצִירָה, דְּהִינּוּ הַמְלֵאכִים וְהַשִּׁיגוּ שֶׁם הַיֵּאָדָּה מְצִיאֹתוֹ נִמְצָא שֶׁם, וְכֵן רְאוּ מֵרָאָה שְׁלִישִׁי כָּל הַמְצִיאֹת הָעוֹלָמוֹת כָּלֶם, וְכֵן הַשִּׁיגוּ אֲמַתְתַּת מְצִיאֹתוֹ מִתְלַבֵּשׁ וּמְקַיֵּם בְּרִיאָה בִּיצִירָה וַיְצִירָה בְּעֲשִׂיָּה וּמְחִיָּה הֶרְקִיעִים הָאֵלוּ, וְכֵן קִיּוֹם הַנִּמְצָאוֹת הַתְּחֻמוֹנוֹת אֶפְלוּ אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת וּמְכַלֵּם הַפִּירוֹ מַעְלָתוֹ וְגוֹדְלוֹ לְהַפִּירָם שֶׁהוּא מְחִיָּה אֶת כָּלֶם וּמֵאֲתוֹ קִיּוֹמָם וְלֹא שׁוֹאֲבִים מִתַּחַת יַד שְׁנֵי חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא כָּלֶם שׁוֹאֲבִים מִמֶּנּוּ וְכוּ', וּמִתּוֹךְ כָּל הַמְקוֹמוֹת הָאֵלוּ נִתְפַּשֵּׁט וְגִלָּה לָהֶם הַתּוֹרָה וְאָמַר לָהֶם: אֲנֹכִי, וְנִכְלָלוּ בְּזֶה כְּמָה מְדַרְגוֹת מֵרְאוֹת, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁבְּכָל מֵרְאָה וּמֵרְאָה מֵהֶם עוֹד מֵרְאוֹת פְּרֻטִיּוֹת, מֵה שְׁאִין בֵּן בְּנֹבִיאִים שֶׁהִיוּ מִתְנַבְּאִים מֵרְאוֹת מְשֻׁנוֹת זו מִזוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מְדַרְגָתוֹ בְּכֹסֵא, יֵשׁ שְׁנֵשְׁמָתוֹ חֲצוּבָה מִן הַדִּין, וַיֵּשׁ שְׁנֵשְׁמָתוֹ חֲצוּבָה מִהַרְחָמִים, וַיֵּשׁ מִבְּחִינַת יָמִין וַיֵּשׁ מִבְּחִינַת שְׂמָאל, וְכַךְ הָיָה מִתְמַדְּת הַנֹּבִאוֹה אֲלָיו, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר: וּבִיד הַנֹּבִיאִים אֲדַמָּה, כָּל מְקוֹם כְּפִי מְדַרְגַת הַנֹּבִיאִים וּמְקוֹמָם אֲנִי מִתְדַמָּה לָהֶם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מְצִיאֹתוֹ, אֲבָל

רלד אָשר א' תתיד בנחל

לְיִשְׂרָאֵל נִדְמָה אֲלֵיהֶם וּלְכֻלָּם יַחַד בְּמַדְרָגוֹת כָּלָם, וְהִרְאָה לָהֶם כָּל
בְּחִינַת הַכֹּסֵא, וּבְכָלֶם אֵין זוּלַת אֶלָּא אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ לֹא יִהְיֶה לְךָ
אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פְּנֵי, וְכֵן בְּמִלְאָכִים נִרְאָה בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל בְּכָל
בְּחִינָה וּבְחִינָה מִיְכָאֵל, גַּבְרִיאֵל, אֲוִרִיאֵל, רַפָּאֵל, וְכֵן בְּכָל הַיְסוּדוֹת
בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם, בְּרוּחַ וּבְעֶפֶר, אֵין זוּלַתִּי אֶלָּא אֲנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ.

וְהִנֵּה אִם תַּחְזֹר עַל דְּבוּרֵי אֱלֹהִים, כַּמָּה פְּעָמִים, תִּבְיֵן וְתִשְׁכִּיל
הַרְבֵּה רִזִּין וְסוּדוֹת נִשְׁגָּבִים אֵיךְ שֶׁהָאָדָם עַל-יָדֵי כֹסֶלֶט אֶל הָאֵין
סוֹף בְּרוּךְ הוּא וְהַתְחַזְקוּתוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עַל אֵף כָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי עֲקָר הַשְּׂגִיטָה רוֹחֲנִיּוֹת אֱלֹקוֹת הוּא, רַק עַל-יָדֵי תַקְוָה
הַשְּׂמִיחָה כְּמוֹ שֶׁהִזְהָ לְפָנָי הַנְּבִיאִים תִּפְּ וְנִבֵּל וְכַנּוּר, וְתָמִיד הָיוּ
שִׂמְחִים וְעֲלִיזִים וְכוּ', וְעַל-יָדֵי-זֶה זָכוּ שֶׁנִּתְרַחַב לָבָם וְדַעְתָּם וְהִגִּיעוּ
לְהַתְפַּשְׁטוֹת הַגִּשְׁמִי, עַד שֶׁהִשְׁיִגוּ רוֹחֲנִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהֵאִיר
עֲלֵיהֶם גְּבוּאָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתיד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֲל־פְּקוּדֵי ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲבָבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָה הַיְקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַצֶּקֶל לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי, וְתִשְׁוֹאוֹת חֵן
לְךָ עַל זֶה, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֶךָ, שִׁישׁ לְךָ חֶלֶק בְּזִכּוֹת הַרְבִּים כְּנֹה.

גַּם אֲנִי מְבַרְכְּךָ בְּכִרְפַת "מִזֵּל טוֹב", עַל בְּתֶךָ שֶׁנּוֹלְדָה לְךָ לְמִזֵּל
טוֹב, הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה בְּעֶזְרְךָ לְגַדְלָהּ בְּנִקְלָה, וְתִזְכֶּה לְחַתֵּן מְאֻנְשֵׁי
שְׁלוֹמִנוּ, וַיְכַנּוּ בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

חֲמִדַת לְכִבִּי! צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּזְכֶּה

אֲשֶׁר   א' תתטו   בְּנַחַל   רלה

להיות מקרבים ומקשרים אל רבנו ז"ל, כי הבעל-דבר אורב על כל אחד ואחד לנתקו ממקור חיותנו, ומעמיד חולקים ומתרחרי ריב מבית ומבחוץ, לעשות פרודים בין כל אחד מישראל בכלליות ובין כל אנשי שלומנו בפרטיות, כי המחלקת היא קרן נפלא לסמ"ך-מ"ם, כי על-ידי-זה מבוטל מתורה ומתפלה ומהסתכלות על התכלית הנצחית.

ועל-פן, אהובי, אחי, ברח לך ממצוות כאלו, יותר טוב שתכניס מחך רק באמונה הקדושה, ולידע כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ושום דבר אינו נעשה מעצמו, ואפלו מה שנעשה מבעל בחירה, אלופו של עולם גנוז ומסתור שם, ואם מקרבים באמת אל רבנו ז"ל, אין כבר זמן לחקר על זה או על זה וכו'.

ההכרח לקצר מטעמים כמוסים, כי בעניינים אלו התלויים במחלקת, כבר הקדים אבינו יעקב ואמר (בראשית מט, ו): "בקהלם אל תחד כבדי".

ידידה לנצח...

א' תתטו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויקהל-פקודי ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

הנה כבר שמעתי מה שעובר עליך בעתים הללו בכלליות ובפרטיות, ובאמת לתזקף ולאמצף יקצרו המון יריעות, ובפרט כי ספרי רבנו ז"ל בידיך, הפך בהם דכלא בהם — עצות והתחזקות

רלו אשר א' תתנו בנחל

והנהגות ישרות לכל דרגה ודרגה מהאזוב אשר בקיר עד הארז אשר בלבנון, כי הצדיק האמת לומד למוודיו עם דרי מעלה ועם דרי מטה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים ז, סח), בענין הריב והמחלוקת שנתנה עליך, וסלקו אותך ממשרתך. דע לך, כי הכל ממנו יתברך, וכבר ידוע לנו מאמר מוהרנ"ת ו"ל, איין פרנסה טאר מען נישט אנועק ווארפען. כי באמת רבנו ו"ל רצה, שכל אחד מאנשיו תהיה לו משרה בעבור פרנסה (עין תי-מוהר"ן), וכבר היתה לך משרה, אף עכשו סלקו אותך משם, בודאי השם יתברך רוצה להיטיב מצבך יותר ויותר בלי שום ספק כלל, ועל-כן אל תפל בדעתך כלל, ומה שפאיים עליך וכו', חזק והתחזק, ויהיה מצדך חזק נגד מצחו, ואל תירא ואל תחת ממנו, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, אם עשה עולה נגדך במקומות תקח אותו לדין תורה, ואף ששבאר בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפ), שהוא ענש מה שהתורה נוקמת בו, כי צריך לספר הכל, ונעשה מזה תורה, לדעת, פאן הוא הענש עליו ולא עליך, כי מאחר ששמעתי טענתך, ותהלה לאל, עשית הכל על-פי דיני התורה, רק הוא פשע נגדך, על-כן הענש עליו ולא עליך, ועם כל זאת צריכים הרבה להתפלל להשם יתברך, שיחוס וירחם עלינו, ולא נצטרך לריב ולדון בדינים ומשפטים, ויותר טוב לשפט ולדון את עצמו בכל יום בינו לבין קונו, שאז (דברים רבה ה, ה) פשיש דין למטה — אין דין למעלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), כי מי שמרגיל את עצמו בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, חי חיים נעימים ומתקים, מאחר שמתיר עצמו בסתר צל פנפיו יתברך, ומי יערב לבו לגשת אליו.

חמדת לבבי! העקר אל תפחד כלל משום דבר ומשום בריה שבעולם, וכן אל תכנס בשום שיחה או ופוח עם אחרים, מה לך עם אחרים, יגיע היום והשעה והרגע, שיהיה ההכרח להפשיט את גופנו והנשמה תעלה אליו יתברך, ועל-כן מה לך להכניס את עצמך

(ב) פרנסה אסור לזרק.

אָשֶׁר   א' תתטז   בַּנְחַל   רלז

בְּאִיזָה דַּיִן וּדְבָרִים עִם אַחֲרִים, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְמִילָא אֵין יוֹדְעִים וְאֵין מְכִירִים אִם הָאִישׁ כָּשֶׁר, כִּי גַדְמָה וְנִרְאָה כְּשֶׁאֵר אַנְשִׁים בְּאוֹתָם הָאִיבְרִים וְהַכְרֵכְשׁוֹת, אָבֵל בְּפִנְיַמִּיּוֹת הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי (עֵין לְקוּשְׁטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קטז), וְאֵל תְּחַלֵּשׁ דְּעֵתָךְ מְזָה אוּ מְזָה, כִּי כְּבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת ו, ד): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים, שֶׁשִּׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשִּׁלְחָנָם", אַתָּה צְרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֲצָמְךָ, לְקַנּוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הַסְּחוּרָה הַנְּצַחִית, שֶׁהֵם תּוֹרָה וְתַפְלָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָשֶׁר רַק זֶהוּ חֻלְקָךְ לְנִצְחַת נְצַחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּקְרָא ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָךְ הַקָּדֵר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצַחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְחֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהֲמַהֲתִי לְהַשִּׁיב לְךָ מִפְּאֵת אֲהַבְתָּנוּ שְׁאֲנוּ שׁוֹתִים מִבְּאֵר מַיִם חַיִּים, הַמְּחַיִּים וּמְאַמְצִים נֶפֶשׁ כָּל חַי, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! בְּיָדָי צְרִיכָה הוּא צֶעַר גָּדוֹל עַד מְאֹד, וְתַאֲמִין לִי שְׁלִבִי שְׁבוֹר מְאֹד, וְאֲנִי מִרְגִּישׁ הַיֵּטֵב מִכְּאוּבֵי נִפְשֶׁךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת כְּמוֹ שֶׁסִּפַּרְתָּ לִּי, אַךְ בְּאַמַּת לֹא כָךְ קִבְלָנוּ מִרְבֵּנוּ וְ"ל, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּשְׁטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בַּצֹּר הִרְחַבְתָּ לִּי", שְׁגַם בְּתוֹךְ הַצֹּרָה צְרִיכִים לְמַצֵּא הִרְחַבָּה, עֵין שָׁם; וּבְפִרְט בְּעֵינֵינוּ, אִם שֶׁמִּצַּד אֶחָד הִיא צְרָה גְּדוּלָה, שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ מִבְּלֵי פְרִנְסָה, אָבֵל מִצַּד שְׁנֵי בְּיָדָי הַגְּדִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲסִדוֹ עִמָּךְ, שֶׁתִּפְטֹר מִכָּל הַטֶּרַח הַגְּדוֹל וְהַכְּבֵד הַזֶּה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', וּבְיָדָי לֹא יַעֲזֹבְךָ כָּלֵל, הָאֱלֹקִים הַרוֹעֶה וְזֶן אוֹתְךָ מִנְּעוּרֶיךָ עַד הַיּוֹם

רלה אֲשֶׁר א' תתטז בַּנְחָל

הַזֶּה, הוּא יְהִי עוֹד בְּעוֹרָךְ בַּחֲסָדִים וְרַחֲמִים חֲדָשִׁים. וּבּוֹדְאֵי לֹא סָבַב עִמָּךְ כְּזֹאת עַד שֶׁבָּרָא לְךָ פְּרִנְסָה חֲדָשָׁה אֲשֶׁר הִיא לְפִי רוּחַ וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל. וְזָכַר מָה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג): בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיק — תִּלְמִידָיו מִתְּפַרְנְסִים, עֵינַי שָׁם; וְהִנֵּה כְּשֶׁתַּעֲזִין הַיִּטֵּב, תִּרְאֶה וְתִבִּין וְתִשְׁפִּיל, אֲשֶׁר כָּל הַמְרִירוֹת וְהַעֲגַמֹּת נִפְשׁ שְׁלָךְ הוּא מִפְּאֵת קִלְקוֹל הַדְּבוּר, שֶׁנִּכְנַסְתָּ בְּמִדַּת הַנִּצְחוֹן וְהַמְחַלְקָת, אֲשֶׁר בְּדַרְךָ כָּלֵל בָּא מִהַדָּמִים שֶׁלֹּא עָבְדוּ בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹחֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן עה), וּמִזֶּה נִתְהַנֶּה כָּל הָרוּחַ סְעָרָה בְּמַחֲךָ וּבְדַעְתָּךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ", כָּל הָרוּחַ סְעָרָה הַמִּתְהַנֶּה בְּמַחַ הָאָדָם, הַכֹּל עַל-יְדֵי פֶגַם הַדְּבוּר (עֵינַי שָׁם, סִימָן לח); וְעַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, מָה דַּהֲנָה עַד רַגַע זֶה — הַזֶּה, תַּעֲשֶׂה מְרַגַע זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְתִשְׁפַּח וְתַעֲבִיר מִדַּעְתָּךְ אֶת כָּל הָעֹבֵר עֲלֶיךָ, וְאֵל תִּכְנַס עִם פְּתוּיֶיךָ בְּטוֹעֵן וְנֹטֵעֵן יְהִיֶּה אִיךָ שִׁיְהִיֶּה, אִתָּה בְּרוּחַ לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגַשְׁמִיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, אִךְ לְגַבִּי בְּגִי-אָדָם וּבְכַפְשִׁיטוֹת אֵלּוֹ הַמְּצַעְרִים אוֹתָךְ, אֶחָז בְּמִדַּת הַשְּׁתִיקָה, וּכְמֵאֲמָרֵם ז"ל (וִירוּשְׁלָמִי, בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ט'): סֵמָא דְכֻלָּא מְשִׁתּוּקָא; וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לה): מִי שֶׁהוּא עֹצוּר בְּמַלְיָן, לֹא יוֹכֵל אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם. וְתַחֲבִיא אֶת עֲצָמְךָ בְּסִתֵּר צֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ, לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרִי אֵל תוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֵין שׁוּם מְקָרָה כָּלֵל, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִי פְּרִטִית, דְּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, שֶׁמֶר אֶת עֲצָמְךָ מִכַּעַס, כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת כַּעַס, סִימָן א'): מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכַּעַס, שׁוֹנְאָיו אֵינָם שׁוֹלְטִים עֲלָיו; וְעַל-כֵּן אֵל תַּעֲנֶה לָהֶם כָּלֵל, וְאִךְ שִׁיְהִיֶּה לְךָ עַל-יְדֵי-זֶה הַפֶּסֶד מְמוֹן, חֵס וְשְׁלוֹם, תִּמְסַר אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְהוּא יְנַהִיג אוֹתָךְ כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁתִּרְאֶה שִׁיְהִיֶּה לְךָ שְׁלוֹם-בֵּית, וְאֵל תִּהְיֶה כְּכַעַס עַל אֲשֶׁתְּךָ, אֲפִלּוֹ שֶׁמְצַעֲרַת אוֹתָךְ, כִּי (שָׁם, סִימָן ב'): עַל-יְדֵי שֶׁתִּשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מִכַּעַס, יִשְׁכַּן בְּבֵיתוֹ וְלֹא יְדוּרוּ אַחֲרָיִם

אֲשֶׁר   א' תתיז   בנחל   רלט

במקומו; כי בדרךך כלל על-ידי פעם ומריבות צריכים לברח מהבית, או חס ושלום, באים גם לידי גרושין, ואז אחרים ידורו במקומו, אבל על-ידי סבלנות וזהירות מפעם, ישכון בביתו, ולא ידורו אחרים במקומו, ודו"ק; כי דברי רבנו ז"ל הם דעתו של משיח צדקנו, ומאירין את עיני ההוגים בהם, ומי שמכניס את עצמו בתוך דברי רבנו ז"ל, חי חיים טובים ונעימים, וזוכה לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.

ההכרח לי לקצור מחמת טרדותי הרבות.

תתפלל עלי, שאזכה לציית את רבנו ז"ל באמת ולקיים את כל דבריו כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר גדול ודבר קטן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג).

הדורש שלומך...

א' תתיז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויקרא התשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר, הרוצה לשתות ממי החסד הנובעים ויוצאים מהאי נחלא עמיקא וטמירא הנביע ביה מקורא דחכמתא עלאה מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך האריך לנכון קבלתי, והנה להשיבך על מרירות נפשך ועל כל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות מפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, יקצרו המון יריעות, כי החטא הזה משבר את הלב, ומעקם את המוח ומפיל רוחו, עד שנגדמה לו בכל פעם כאלו אבד מנוס ממנו ועולם חשוף בעדו. ובאמת השם יתברך אשר הוא מלא חסד ורחמים רבים, שלח אלינו את הצדיק האמת הנחמ"ן המנח"ם הכל ומשמ"ח הכל, כי הוא בן השמח"ה הנכלל במקור

השְׁמָחָה, וְהַעוֹסֵק תָּמִיד לְקַשְׁרָנוּ אֶל שְׂרַשׁ הַשְּׂמָחָה.

וְהִנֵּה הַקְּלָפָה הַמַּחְטִיאַה אֶת הָאָדָם בַּפֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִקְרָאת לִילִית — עַל שֵׁם הַיְלָלָה וְהַעֲצָבוֹן שֶׁמְכַנֶּסֶת בְּאָדָם שְׂנֹכָשֶׁל בַּפֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כִּי זֶהוּ אַרְסָה הַמֶּר, כִּי כָל חֵץ מְשׁוּחַ עִם אָרֶס אַחַר כְּמוֹבָא בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיֹת (מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם ו') וְאַרְסִיִּים הָאֵלוּ הֵם כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וְעַל-כֵּן הַתְּקוּן לְתַקֵּן פֶּגֶם הַבְּרִית הוּא רַק עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם כָּל מִינֵי נְגוּנִים וְשְׂמָחָה, וְאֵף שְׂמֵי שְׂפָגִים כְּכַר בַּפֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וּבְפִרְטוּיֹת שֶׁהִרְבָּה לַפֶּגֶם בְּזֶה יָמִים וְשָׁנִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לוֹ מִגִּיעַ כָּל עֲנִיֵן הַשְּׂמָחָה בְּכַבּוּדוֹת עֲצוּמָה, אֵף-עַל-פִּי כֵן צָרִיף שְׂיַדַע, כִּי רַק זֶהוּ עֵקֶר תְּקוּנוֹ — לְשַׂמַּח אֶת נַפְשׁוֹ הָאֲמֻלָּה, וְיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם לְזָכוֹת לְהִיּוֹת אֵף שְׂמַח תָּמִיד יְהִיֶּה אֵיף שִׁיְהִיֶּה, הֵן עַל-יְדֵי כְּלֵי זְמֶר וְהֵן עַל-יְדֵי שְׂיַנְגָן בֵּינוֹ לְבֵין עֲצָמוֹ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמָחָה, וְהֵן עַל-יְדֵי שְׂאָר מִינֵי שְׂמָחָה, וְאִפְלוּ מְלֵי דְשְׂטוּתָא כְּמוֹבָא הִרְבָּה בְּסִפּוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵל יְהִיֶּה נִקְל בְּעֵינֶיךָ דְּכָרִים אֵלוּ הַנוֹבְעִים מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַשְּׂמָחָה בְּאֵלְקוּתוֹ יְתַבְּרֶךְ, הִיא עֵקֶר גְּדוּל בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַתְּחִיל בְּשׁוּם דְּבָר גְּדוּל אוֹ קֶטֶן בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ בְּלֵי שְׂמָחָה, כִּי הַעֲצָבוֹת הִיא הַסְּטָרָא אַחְרָא, וְהַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ שׁוֹנֵא אוֹתָהּ (עֲנֵן לְקוּשְׁטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מַח), וְתַכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁרוֹצִים לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר, עֲבָרָה גְּדוּלָה כְּשֶׁהוּא בְּעַצְבוֹת וּבְמְרִירוֹת, וְרַב הַנְּפֻשׁוֹת שְׂאֵבְדוֹ אֶת עֲצָמָן לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הִיֶּה רַק עַל-יְדֵי שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ אֵבֶד מְנוּס מֵהֶם, וּכְאֵלוֹ נֶאֱבָדָה תְּקוּנָתָם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וּבְאֵמַת אֵינוֹ בֵּן, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְּרֶךְ מְלֵא רַחֲמִים וְחֶסֶדִים גְּמוּרִים, וְאוֹהֵב אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבְפִרְטֵי פִרְטוּיֹת אֶת הַנְּפֻשׁוֹת הַשְּׂבוּרוֹת וְהַנְּפוּלוֹת וְהַנְּדַכָּאוֹת, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (יִשְׁעִיָּה נו, טו): "אֲשַׁכּוֹן אֶת דַּכָּא", וְכַתִּיב (תְּהִלִּים קב, יח): "פְּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא כְּזֶה אֶת תְּפִלָּתָם". וְאֵיתָא שְׂפִסּוּק זֶה סוֹבֵב עַל אֵלוֹ שְׂפָגְמוֹ בַּפֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת

אֲשֶׁר   א' תתיח   בנחל   רמא

זרע לבטלה, שנקרא ר'ע', אף-על-פי-כן אם הם מרחמים על עצמם וכאים אליו ותברך, ומספרים לפניו ותברך את שברון רוחם ואת כל לבכם בכל מה שעובר עליהם, אינם זזים משם עד שמוחלין להם.

ועל-כן, חמדת לבבי! חזק והתחזק והיית לאיש חיל, אל תירא ואל תחת, כי גדול אדונינו ורב להושיע, והוא ערב להשם ותברך שיתקן את כל העולם, ואף שלעת עתה אורב הסמ"ך-מ"ם עליו ועל אנשיו מאד ומסתירם, ושופך עליהם עפר, אף-על-פי-כן לא יועיל לו כלום, כי מן הנחל יצא מים והשקה את האילן (שהוא כלל נשמות ישראל), ויתבטלו כל השדים והרוחות והמזיקים (עין בספרי-מעשיות, מעשה ג'), ויקים (זכריה יג, ב) "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ" וגו', "ועין בעין יראו בשוב ה' ציון" (ישעיה נב, ח), ונזכה לתזות בנעם הני"ה ולבקר בהיכלו" (תהלים כז, ד).

ההכרח לקצר מרב טרדותי הרבות.

דידך לנצח...

א' תתיח.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר צו ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי בו מאד מאד לשמע הטוב מך, אך מרב טרדותי הרבות, ובפרט בעסק ההדפסה, לא היה הפנאי להשיבך תכף ומיד כרצונך.

חמדת לבבי! ימי הפסח הקדושים ממשמשים וכאים, וצריכים לעשות התחלה חדשה לגמרי, לצאת משעבוד מצרים שאנו

רמב אֲשֶׁר א' תתיח בַּנְחֹל

מִשְׁעָבָדִים בּוֹ, שֶׁהוּא כָּלֵל הַחֲכָמוֹת וְהַכְּלִי הָעוֹלָם וְטָעוֹת הַטְּבַע, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכִימִי צָאֲתָנוּ מִמְצָרִים, יִרְאָנוּ גַם עֲכָשָׁיו נִפְלְאוֹת עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, וְיֵאִיר בָּנוּ אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת, כִּי הַיְיָ הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי גַם הַטְּבַע הוּא כֹּסֵא לְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְכִמוֹ שֶׁאָז הָאִיר מֹשֶׁה הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶפְלוֹ בַּפְּחֹת שֶׁבַּפְּחֹתִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): "וְרָאִתָּה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם" וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן נִזְכָּה גַם-כֵּן שֶׁיֵּאִיר בָּנוּ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מֹשֶׁה הַשְּׁגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח פִּינוּ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָנוּ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁמְאִירָה בְּאָדָם אֵמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, כְּמוֹ-כֵן נִפְתַּח פִּינוּ בְּחִינַת פֶּה-סָח (פֶּסַח), שֶׁמִּתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת שֶׁל הַכָּל.

חֲמֵדַת לְכַבֵּי! חֹזֵק וְאֵמֶץ עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתַשִּׁיחַ וְתַסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבֵּךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוֹבִי, אַחִי, כִּי אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת בְּזֶה הָעוֹלָם אֵיךְ לְהַנְצִיל מִשְׁטָף מִים רַבִּים אֲשֶׁר אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ, וְהוּא רַק תְּלוּי בְּדַבֵּר זֶה — אֵיךְ שֶׁיִּרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְּחַבֵּא בְּסִתֵּר צֵל כְּנֻפְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ פֶּאֶשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִים לְפָנָיו חֶבֶר טוֹב. וּמִי שֶׁנֹּחַתֵן לָךְ עֲצָה אַחֲרַת, תִּדַע שֶׁאֵין בְּדַבְּרִיו שׁוּם מִמֶּשׁ כָּלֵל, כִּי בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ לֹא יִצְלִיחַ הָאָדָם, כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֵלָא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרָתָהּ אֶפְלוֹ כְּמֵלֵא נִימָא (יוֹמָא ל.ח.), כִּי אֶפְלוֹ רִישׁ גְּרַגְיֵתָא מִן שְׁמִיא מְנוּ לִיָּה (בְּרֻכוֹת נח.), וְכִשְׁאָדָם זוֹכָה לְחַקֵּק יְדִיעוֹת אֵלוֹ אֵל תוֹף פְּנִימִיּוֹת יְדַעְתוּ, אֲזוֹ זוֹכָה לְהַגָּאֵל מִשְׁעָבוֹד מְצָרִים, שֶׁהוּא כָּלֵל הַגְּלוּת הַנִּקְרָא מְצָרִים (בְּרַאשִׁית רַבָּה טז, ד), עַל שֵׁם שֶׁמְצָרִים לְיִשְׂרָאֵל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן ד'), שֶׁבְּדַבְּרֵךְ כָּלֵל בָּא מֵהָעוֹנוֹת הַחֲקוּקִים בְּתוֹף

אֲשֶׁר   א' תתיח   בנחל   רמג

עצמותיו, שהן נוקמות בו, רחמנא לצלן, אבל על ידי ודוי דברים ושיחה בינו לבין קונו, יוצאים הצורפים הרעים מתוך עצמותיו, וזכה שתאיר בו הארת העולם הבא בעולם הזה ממש.

חמדת לבכי! ראה וגם ראה אל אילו אורות נשגבים, אורות צחצחות, רבנו ז"ל רוצה לזכות אותנו — אם נצית אותו בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות כלל. חבלים נפלו לנו בנעימים על נעם חלקנו. טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ובפרט עמך, שאתה זכה לגור בארץ ישראל, מקום השכינה, בנדאי ראוי לך להחיות את עצמך בזה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, ואל תניח אצלך העצבות והמרירות אפלו רגע אחד, כי גדול אדוננו. ולמען השם, החזק בשעורים הקבועים שנדברו בינינו זה זמן רב בהיותך אצלי.

ראה וגם ראה איך שהימים פורחים כצל צפור הפורח באויר (בראשית רבה צח, ב), ואין שום תכלית אחרת, רק לברח אליו יתברך ולהתמיד בתורה הקדושה שעורים בסדרן, ולהרגיל את עצמו להיות בכל המקומות של התורה הקדושה: תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, טור, ושלחן ערוך, וכל ספרי המדרשים והזהר הקדוש וכו' וכו', ובפרטי פרטיות בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח נצחים, כי רק זה ישאר עמך, וילנה אותך לנצח נצחים.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

בקרוב אשלח לך ספר חדש, שאף יצא לאור, ושמו "ארך אפים", ואקנה להשם יתברך שתהנה ממנו, כי נכתב בסיעתא דשמיא, תהלה לאל, וברצונו של רבנו ז"ל — אשרינו.

רמד אָשֶׁר א' תתיט בַּנְחַל
א' תתיט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר צוֹ הַיְתַשְׁלִי"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עָלֵינוּ ... גִּירוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ אָשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת מְרִירוֹת נִפְשֶׁךָ לְנִכּוֹן
הַגִּיעֵנִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ דְּבָרֵי אֲמַת יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי
סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדֶּךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת רְגִיל לְלַמֵּד
תּוֹרָה מִלְּקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמֵר הַתְּפִלָּה עָלֶיהָ מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, אָשֶׁר
רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), שְׁעוֹלִים מִזֶּה שְׁעֵשׂוּעִים
כָּאֵלוּ, אָשֶׁר עֲדִין לֹא עָלוּ מִימּוֹת עוֹלָם, וּמִכָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן
כְּשֶׁתִּזְכֶּה בְּעֶצְמָךָ לְדַבֵּר אֵילוּ דְּבוּרִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-פִּי אוֹתָהּ
הַתּוֹרָה שֶׁתִּזְכֶּה לְלַמֵּד, אֵין לְשַׁעַר מַה שְׁנַעֲשֶׂה מִזֶּה לְמַעֲלָה, כִּי
תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיא אוֹרֵיטָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה דְעֵתִידָה
לְהַתְּגַלּוֹת בְּהַתְּגַלּוֹת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

חֲמִדַת לְכַבִּי! בְּכָל יוֹם מִתְחַדְּשִׁים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִבּוֹלִים
וּמְרִירוֹת וְצָרוֹת חֲדָשִׁים (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עז), וְהָאָדָם
נִבְרָא שְׂיִזְכֶּה לְהַתְּחַזֵּק וּלְהַתְּגַבֵּר עַל כָּל אֵלוֹ הַמְּרִירוֹת וְהַבְּלִבּוֹלִים,
וְיִהְיֶה אֶת הָעֶצְבוֹת אֶל שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה; כִּי בְּאַמַּת אִם תִּזְכֶּה לְיִשׁוּב
הַדְּעַת אֲמַתִּי, תִּרְאֶה וְתִשְׁפִּיל, כִּי עַקֵּר הַמְּרִירוֹת וְהָעֶצְבוֹן וְהִיסוּרִים
שְׁעוֹבֵר עַל כָּל בְּרִיָּה בְּעוֹלָם, הוּא רַק מְסַבֵּת הַכְּפִירוֹת שְׁנִטְמָנָה
בְּפְנִימִיּוֹת לְכַבּוֹ, כִּי אִם הִיָּה זֹכֶה הָאָדָם לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכָּת,
אָשֶׁר אֵין בְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל
עֲלָמִין, וְהַכֵּל מְשַׁנָּח בְּהַשְּׂגָחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, אֲזִי הִיָּה תָּמִיד רַק שְׂמִיחָה
בְּשִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ סוּף וְקֶץ, וְהִיָּה מְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, כִּי אֵין לָךְ עוֹד
שְׂמִיחָה מִזֶּה, כְּשֶׁהָאָדָם זֹכֶה לִידַע אָשֶׁר הַכֵּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת
אֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וְהַכֵּל רַק דְּמִיּוֹן גְּדוֹל, שְׁנִדְמָה לְאָדָם שִׂישׁ
אִיזָה טְבַע אוֹ כָּאֵלוֹ עֲנִינוֹ תְּלוּי בְּאִיזָה בְּשׂוֹר וְדָם, וְאִם לֹא יִחְנִיפוּ,

אֲשֶׁר   א' תתכ   בנחל   רמה

לא יקבל ענינו וצרכו, ומזה יוצא כל החלישות הדעת והעגמת נפש שיש לכל אדם, ומצער עצמו בתנם על לא דבר. ותכף ומיד כשחוקק האדם דבר זה בפנימיות דעתו, זוכה לגאל נפשו מהסטרוא אחרא, והולך הכל כסדר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), כמובא אצלנו בהגדת "אור חדש", שזפני השם יתברך לחברו, שזהו טעם שאנו קוראים הנהגת ליל פסח בשם סדר, כי אז הוא זמן גלוי האמונה הקדושה, שעל-ידי-זה נגאלו ישראל ממצרים, ותכף ומיד כשיודעים ידיעות אלו, הולך כסדר, עין שם.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה, אפלו עשית כבר עד עכשו מה שעשית, חזק ואמץ לעשות התחלה חדשה על-כל-פנים מרגע זה, ובטח בו יתברך, שבנדאי יעבירו את הסחורה שלך אל מקום גמר מלאכתם, ושם יגמרו את המלאכה בשלמות, ויביאו את הסחורה לביתך עוד קדם חג הפסח, ותזכה לרוח גדול בגשמיות וברוחניות.

הדורש שלומך...

א' תתכ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר צו ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארך מיום שני לסדר ויקרא לנכון קבלתי.

חמדת לבבי! העצה שכתבת אינה עצה פלל, כי אסור לרדף שום בריה שבעולם, ואף שנדמה לה שאתך הצדק, אף-על-פי-כן זכר מאמרם ז"ל (ויקרא רבה כז, ה) על פסוק (קהלת ז, טו): "והאלקים יבקש את נרדף" — אפלו צדיק רודף את הרשע וכו', ומכל שפן

רמו אָשֶׁר א' תתכ בַּנְחַל

מי יודע אם הוא רשע, חס ושלום, ואפלו יהיה כמו שכתבת, הלא רבנו ז"ל הזהירנו בפרוש לחפש ולבקש אילו נקודות טובות אפלו אצל הפחות והגרוע והרשעים וכו' וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), מכל שכן וכל שכן שחברינו וכו', עדין אינם בכלל רשעים, חס ושלום, חס ושלום, כי תהלה לאל, הם מלאים מצוות כרמון, רק בעיניך נדמה עליהם מה שנדמה, על-כן, חמדת לבכי, בלך מדרך זו, ולא תדרך, חס ושלום, את שום בריה שבעולם יהיה איך שיהיה, אפלו נדמה לך שהוא מחריב דבר רבנו ז"ל וכו' כמו שכתבת, אף-על-פי-כן צריך שתדע, כי דבר רבנו ז"ל האט זיה אויס געפירט ביז יעצט און וועט זיה אויס פירען ווייטער אויף בעזרת השם יתברך, עד שיבוא משיח צדקנו, ויגלה ויפרסם למודו לכל העולם, און וועט זייער זיה אויס פירען דעם הייליגען רבינס זאך, על-כל-פנים אם רבנו ז"ל לא ירצה בו, יסבב סבות שהוא יתרחק.

ועל-כן, חמדת לבכי, אל תדאג דאגת חנם, ובפרטיות אל תדאג בשביל רבנו ז"ל, יותר טוב לדאג על עצמו אם הוא מקרב באמת אל רבנו ז"ל, או אולי הוא מטעה את עצמו, חס ושלום, כי כל זמן שאין בקיאים בספרי רבנו ז"ל, איך יכול לחגור מתניו לדבר מאחרים, או חס ושלום, על אחרים, או עם אחרים, הלא הוא בספנה גדולה, שלא יאבד את עולמו לנצח, חס ושלום; ועל-כן, אהובי, אחי, מה דהנה הנה, השלך ממך הילדות והקטנות, וכרח לך מגאות ומלחפש אחר הכבוד המדמה, ברח לך יותר טוב אליו יתברך בשיחה זו תפלה, ותבקשו שימחל לך על חטאיך שחטאת עד עכשו וכו'.

הדורש שלומך...

ר' לוי יצחק רגיל לומר "המסתכל על עצמו היטב, כבר אין

(ג) נמשך עד עתה, וימשך הלאה גם.
(ד) מאד יהיה יוצא מהפכת אל הפעל דבר רבנו הקדוש.

לו זמן להסתפל על אחרים", ודברי פי חכם חן.

תתכא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שמייני ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, שוטה ממני הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ואודות שאתה שואל בענין סדר-דרך
הלמוד וכו', אשר יש מתנגדים על זה וכו', מה אמר לך, אין בכחי
ואין בזמני לטחן מים, ולחזור פעם אחר פעם על הדברים המבררים
בפני כל, בשיחות-הר"ן, סימן עו, ומי שיעין בהם היטיב, אזי יראה
עין בעין דרכי רבנו ז"ל בסדר דרך הלמוד, ומה שיף להתנפת או
להתנגח או להתנצח כשהכל פתוב באר היטב, עם כל זאת אמרתי
לך נא וראה בספר הנפלא "אורחות צדיקים" לקדמון אחד, שהוא
מבאר באר היטב את סדר דרך הלמוד ללמד בדרך בקיאות, וזו
לשונו בפרק כז, שער התורה באמצע דבריו: בדור הזה נשתכחה
התורה, מחמת כי הלומדים הללו סבורים לעשות כמו הראשונים
להחזיק בפלפולים, אף אינם דומים לחכמי צרפת כלל וכלל!
שלבם היה פתוח פאולם ותורתם היתה אמנותם, והיו ממיתים
עצמם עליה יומם ולילה, לכן השיגו וידעו בפלפולם. אבל עכשו
אינם יודעים כן, אלא מבלבלים זה את זה ומבטלין רב היום,
ועוסקים באותו למוד פחצי יום, והלמוד שלהם עראי דעראי
והבטול קבע, אבל בימי חכמי התלמוד הלכו ללמד עשר שנים
ויותר, והיה למודם גדול בקביעות, שאם היה אחד מתעטש לא היו
אומרים "אסותא" מפני בטול בית המדרש (ברכות ג.), מזה הענין
יש לדעת רב קביעותם.

ואמרין (כתבות ג.): רב יוסף בריה דרבא שדריה אבוה לבי רב
קמה דרב יוסף פסק ליה שית שנין, כי הנה תלת שנין מטא מעלי

רמח   אֲשֶׁר   א' תתכא   בנחל

יומא דכפונרא, אמר איזיל ואחזי לאנשי ביתי, שמע אבוה שקל נרגא נפק לאפיה, אמר ליה: יונתך נזפרת, איכא דאמרי אמר ליה: זונתך נזפרת, איטרווד לא מר איפסיק ולא מר איפסיק, [רב יוסף בנו של רבא שלחו אביו לישיבתו של רב יוסף, קבע לו (ללמודו זמן של) שש שנים, כשעברו שלש שנים הגיע ערב יום הכפורים, אמר לו, אלך ואראך את אשתי, שמע אביו ולקח מקל, יצא לקראתו אמר לו: יונתך נזפרת, ויש אומרים שאמר לו: זונתך נזפרת, נטרדו בוכוח זה, לא זה אכל סעדה מפסקת ולא זה אכל]. ראה והבן זה הענין, כמה היו דבקים בתורה! על-כן זכו לרוח-הקדש, וכן בארץ צרפת היו עוסקים בעסק גדול וזמן רב, והיו יושבים במקום אחד ללמד כל התלמוד, והיו חוזרים תמיד, ולא פסקה תורה מפניהם, והיו עושים כמו מעשי הראשונים בדאמרינן (עבודה זרה יט.): לעולם ליגרס איניש ואף על גב דמשבח ואף על גב דלא נדע מאי קאמר. ואמרינן (שבת גט): מעיקרא למגמר איניש והדר לסבר.

וכל זה אינם עושים עתה, כי כל אחד רוצה ללמד תוספות וכל חדושים וחדושי דחדושים קדם שיידע צורת התלמוד, אם-כן איך יצליחו, בינן שעושה להפך ממה שאמרו חכמי התלמוד? כי כל מה שנאמר בתלמוד הכל אמת, ואין להשיב עליו או לשנותו, ולא להוסיף ולא לגרע, ועל-כן מרב טרח התלמוד העיון והפלפול רבים פורשים מן התלמוד מרב טרח השמועות והדקדוק שאומר על-פה, כי אומרים: מה נוכל להבין סברות מבחוץ? הלאי שהיינו יודעים מה שבתוך הספרים! ואם היו לומדים בקביעות יומם ולילה, אז היו לומדים והיו בקיאים בתלמוד, והיו מתאונים ללמד, כי הנה להם לב להבין בנגל, והנה אדם בא ללמד לעולם "נים ולא נים תיר ולא תיר", והיו מוסיפים בכך יראת שמים שלמה, וגם היו מתרבים התלמידים, והיו עוסקים תמיד בתורה. אבל עתה מרב טרח השמועות נעשית עליהם ההלכה כמשא כבד, ולא יוכלו עוד להביט בה, ומתוך כך עוסקים בשגעון ובליצנות, ומבלבלים ומבטלים ועוסקים במיני תחבולות, ואין להם יראת שמים.

אָשֶׁר   א' תתכא   בַּנְחָל   רמט

וְאָמְרוּ בַּפֶּרֶק הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים (בְּכֹא מְצִיעָא פּה. וְעִין רַש"י):
 רַבִּי זִירָא יְתִיב בְּתַעֲנִית אַרְבָּעִים יוֹם דְּלִישְׁתַּכַּח מִיַּנְיָה תַלְמוּדָא
 דְּבַבְלִי כִּי הֵיכִי דְלֹא נִיטְרִידִיה. [רַבִּי זִירָא יָשָׁב בְּתַעֲנִית אַרְבָּעִים יוֹם
 שְׂישְׁתַּכַּח מִמָּנּוּ תַלְמוּד בְּבַלְי, כְּדִי שְׁלֹא יִטְרִידוּ (כְּשֶׁהַחַל בְּלַמּוּד
 תַלְמוּד יְרוּשְׁלָמִי)]. וְאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה כה, א): נִכְשֵׁל אָדָם בְּעֵבְרָה אַחַת
 וְנִתְחַיֵּב מִיָּתֵהּ לְשָׁמַיִם, מַה יַּעֲשֶׂה וַיִּחְיֶיהָ? אִם הִזָּה רָגִיל לְקִרּוֹת דָּף
 אַחַד — יִקְרָא שְׁנֵי דַפִּים, אוֹ לְשָׁנוֹת פֶּרֶק פַּעַם אַחַת —
 יִשְׁנֶה פַּעַמַּיִם, אוֹ לְלַמֵּד פֶּרֶק אַחַד — יִלְמַד שְׁנֵי פֶרְקִים, אֲלֹמָא רַב
 גִּירְסָא עָקֵר, כִּי אִם הִזָּה הַפְּלִפּוּל עָקֵר לְצַעֲק וּלְהָרִים קוֹל חֲצִי יוֹם
 בְּדַבּוּר אַחַד, אִזּוּ הִזָּה לוֹ לֹמֵר: אִם מִתְחַלָּה הִזָּה רָגִיל לְהַקְשׁוֹת קְשִׁיָּה
 אַחַת — יִקְשֶׁה שְׁתֵּי קְשִׁיּוֹת.

וּבַפֶּרֶק 'הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ' אָמְרִינָן (קְדוּשִׁין נב.): כְּשֶׁמַּת רַבִּי מְאִיר
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אַל יִכְנָסוּ תַלְמִידֵי רַבִּי מְאִיר לְכָאן, שְׁקַנְתָּרְנִים הֵם!
 וְכָל זֶה שְׁלֹא הִזָּה רוּצָה לְהַתְבַּטֵּל מִגִּירְסָתּוֹ, כִּי רַבִּי מְאִיר הִזָּה חֲרִיף
 וְלֹא עָמְדוּ חֲבָרָיו עַל סוּף דְּעֵתּוֹ (עַרוּבִין יג: נג.). וְעוֹד הָתָם (עַרוּבִין נג.):
 אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לְבָן שֶׁל רֵאשׁוֹנֵינִי כְּפִתְחוֹ שֶׁל אוֹלָם, וְשֶׁל אַחֲרוֹנֵינִי
 כְּפִתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל וְאֲנִי כְּמֵלֵא נֶקֶב מַחַט סְדָקִית. וְאָמַר אַבְיִי: כִּי
 סִפְתָּא בְּגוּדָא לְגַמְרָא¹. וְאָמַר רַבָּא: וְאֲנִי כְּאַצְבַּע בְּקִירָא לְסִבְרָא.
 וְאָמַר רַב אֲשִׁי: וְאֲנִי כְּאַצְבַּע בְּבִירָא לְשִׁכְחָה². וְעַכְשָׁו, אֲנִי עֲנִי
 הַדְּעַת אֵין אֲנִי יְכוּלִין לֹמֵר "כְּאַצְבַּע" כִּי אִם "כְּאַבְן שִׁישׁ" לְגַמְרָא
 וּלְסִבְרָא.

וְהָא דְאָמַר בַּפֶּרֶק 'בְּמָה מְדַלִּיקִין' (שְׁבֵת לא.): אָמַר רַבָּא: בְּשַׁעָה
 שְׂמַכְנִיסִין אָדָם לְדִין שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ: נְשִׂאתָ וְנִתַּתָּ בְּאַמוּנָה, פְּלִפְלִתָּ
 בְּחִכְמָה? מִשְׁמַע שְׁצָרִיךְ אָדָם לְפִלְפֵּל? זֶהוּ לַמּוֹד הַגְּמָרָא, שְׂמַקְשִׁינָן
 מִשְׁנִיּוֹת עַל הַבְּרִיתוֹת וּמִתְרַצִּינָן לָהּ, אִי נָמִי עַל-יְדֵי עֶסֶק וְהַגְּיוֹן

(ה) כִּינְתֵד שְׁנוּעֲצִין אוֹתוֹ בְּכַתֵּל בְּנֶקֶב צֵר וְנִכְנָס בְּדַחַק, כִּךְ אֵין יְכוּלִין אֲנִי לְהַבִּין מַה שְׂאָנוּ
 שׁוּמְעִין, כִּי אִם מַעַט וּבְקִשִׁי (רַש"י), זֶהוּ לַלְמוּד.

(ו) בְּשַׁעָה קִשָּׁה שְׂאִין הָאַצְבַּע יְכוּלָה לְהַכְנִס בְּתוֹכָהּ, אֲלֹא מְדַבֵּק מַעַט (רַש"י), זֶהוּ לְסִבְרָא.
 (ז) כְּשֶׁם שְׁהָאַצְבַּע נָח לְכַנֵּס בְּפִי הַבוּר, כִּךְ אֲנִי מְהִירִין לְשַׁכַּח (רַש"י).

בתורה תמיד נותן דעתו לדקדק ומוצא טעמו. אבל לישוב כל היום לפטפט — פשיטא שלא לעשות כן! וכן עתה, רב הלומדים מודים בעצמם שאין לומדים כהגן, ויודעים שאינם לומדים בדרך הישירה, כי מרב טרח הפטפוטים שהם מפטפטים הם מתבטלים לגמרי, ולא ישיגו ללמד לא תורה ולא נביאים ולא פתובים ולא אגדות ולא מדרשים ולא שום חכמה, מחמת רב תחבולות שלהם.

וידרשו רבותינו (אבות דרבי נתן כד, ו) על פסוק זה (משלי כד, ל א): "על שדה איש עצל עברתי ועל פרום אדם חסר לב, והנה עלה כלו קמשונים כסו פניו חרלים וגדר אבניו גהרסה"; מי שאינו מחזיר תלמודו, מתחלה מחליף ראשי פרקים, סוף מחליף דברי חכמים, סוף שאומר על טמא טהור ועל טהור טמא, והרי הוא מחריב את העולם — אלמא, מי שאינו חוזר לא יוכל להורות בדין, אלא טועה ברב ההוראות. ואמרינן (מדרש משלי י, א): אמר רבי ישמעאל: בוא וראה! כמה קשה יום הדין, שעתיד הקדוש-ברוך-הוא לדון כל העולם כלו על עמק יהושפט, וכיון שתלמיד חכם בא לפניו, אומר לו: כלום עסקת בתורה? אומר לו: הן! אומר לו הקדוש-ברוך-הוא: הואיל והודית לפני, אמר לי: מה קרית? ומה שנית? ומה שמעת בישיבה? מפאן אמרו: כל מה שקרא אדם, יהא תפוס בידו, שלא תשיגהו בושה וכלימה ליום הדין, עין שם.

לדעתי, אחר דבורים האלה אין מה להתופת, אשרי מי שלא מטעה את עצמו בזה העולם, וזוכר היטב על אחריתו שיבא היום שיצטרף לעזוב את זה העולם ולא ישאר לו כלום, רק מה שזכה לחטף בזה העולם, וידוע אשר דבר רבנו ז"ל הוא רק תורה ותפלה ודבקות הבורא ותברך שמו, לשבת בפנה ולהתענג בזיו נעם השכינה ולא להתבלבל משום דבר בזה העולם, אשרי מי שמגיע לזה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אֲשֶׁר   א' תתכב   בנחל   רנא
א' תתכב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תזריע-מצנע התשל"ה.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין ששאלת האם יכולים לצאת ידי חובת סעדת מלוה מלכה
ביום ראשון וכו', וכן שמעת שפך נהגו כמה מאנשי שלומנו וכו',
הנה אנו אין לנו אלא דברי רבנו ז"ל, שלא לנטות מהשלחן ערוף
פי הוא זה, ואפלו סעיף קטן מכל שפן שמצות סעדת מלוה מלכה
הוא סימן שלם בשלחן ערוף, סימן ש', איך יכולים להיות חכם
בעיניו ולהתחמק מזה?! ועל-כן כל מה שמספרים לך, הכל שקר
וכזב, ואם היה איזה חסר דעה וכו' — מה בכך, הוא לא יעקר
סימן שלם בשלחן ערוף, ואעתיק לך את דברי הפוסקים בזה
בשלחן ערוף (ארח חיים, סימן ש') פתב וזו לשונו: "לעולם יסדר אדם
שלחנו במוצאי-שבת אף-על-פי שאינו צריך אלא לכזית", עד כאן
לשונו. והמקור לזה בגמרא (שבת דף קיט:): "אמר רבי חנינא, לעולם
יסדר אדם שלחנו במוצאי-שבת אף-על-פי שאינו צריך אלא
לכזית", וברש"י שם וזו לשונו: נמי כבוד שבת ללוות ביציאתו
דרך כבוד, אדם המלוה את המלך בצאתו מן העיר" (ועין ברמב"ם
פרק ל' מהלכות שבת, הלכה כ'). וב"אור זרוע" (חלק ב', סימן צה) פתב
בזה וזו לשונו: ראיתי בתשובת הגאונים תשובת רבי יום טוב עלם
זצ"ל שנשאל, על מה שאנו נוהגין לומר הבדלות ופיוטים שנתפייטו
מאלהו ז"ל במוצאי-שבת וכו', והשיב דודאי מנהג פשר ונכון הוא
שמכבדין את השבת ביציאתה פכני-אדם המלוים את המלך", עד
כאן לשונו. ב"באור הגר"א" (ארח חיים, שם סימן ש') סובר, דסעדת
מלוה מלכה צריך לעשות בפת, שהרי בגמרא דמו סעדה זו לסעדת
ליל שבת, שצריכה פת, וכן פתב ב"סדור הגר"א" ב"מעשה רב"
וזו לשונו: "לסעדת מלוה מלכה יאכל לא פחות מכזית פת", עד

רנב אָשָׁר א' תתכב בַּנְחָל

כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבִ"שֶׁעַר הַצִּיּוֹן" (שם) כָּתַב דְּסֵתָם "סְדוּר הַשְּׁלֶחָן" מִשְׁמַע
עַל הַפֶּת, וְעוֹד דְּאָמְרֵי בְּגִמְרָא (שם): "פֶּת חֲמָה בְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת
מְלוּגְמָא^ח". וְסִמְכוּ זֹאת לְמֵאמָר הַקִּדְּם: יְסִדֵּר אָדָם שְׁלֶחָנוּ בְּמוֹצָאֵי-
שַׁבָּת, עַד כָּאן דְּבָרֵיו (וְעִין "חֵי אָדָם", קָלֵל ח', סִימָן לֵה). וְהַטּוֹרֵי זֶהֱב
(אַרְח חַיִּים, שָׁם סִימָן ש') כָּתַב לְפָרֵשׁ מָה שְּׁאָמְרוּ בְּגִמְרָא:
"יְסִדֵּר אָדָם שְׁלֶחָנוּ", דְּהֵינּוּ בְּפָרִיסַת מִפֶּה עַל הַשְּׁלֶחָן וְשָׂאֵר דְּבָרִים
הַנוֹהֲגִים בְּעֵרִיכַת הַשְּׁלֶחָן, וְעַל זֶה הוּא שְּׁאָמְרוּ דְּאָפְלוּ עָנִי שְׁאִינוּ
רְגִיל לְאָכַל אֶלָּא כְּזִית מִכָּל מְקוֹם בְּאוֹתוֹ כְּזִית יַעֲשֶׂה לוֹ הַכְּנֶה, וְיִפְרֹס
הַמִּפֶּה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. וּבִסְפָר "צִידָה לְדָרְךָ" כָּתַב: "יֵישׁ נוֹהֲגִין
לְהַדְּלִיק גַּר יְפֶה מִשְּׂאֵר לִילוֹת וְלִהְכִין הַשְּׁלֶחָן וְלִזְמַר בְּסַעֲדָה זֹו
פְּסוּקִים שֶׁל שְׁמִחָה רְוַח וְהַצֵּלָה. (וְכֵן כָּתַב בְּ"סִפְר הַבְּרִית" מֵאֵמֶר
"א בְּסוּפוֹ, וְהוֹסִיף, שְׂיֵאמְרוּ בְּשַׁעַת הַסַּעֲדָה "דָּא הִיא סַעֲדָתָא דְּדוֹד
מְלָכָא"^ט). וְעִין עוֹד בְּ"בֵית יוֹסֵף" (אַרְח חַיִּים שָׁם) בְּשֵׁם "שְׁבָלֵי
הַלֶּקֶט", דְּעַצָּם "לוֹז" שְׁמִמְנָה תַתְּחִיל חֵיּוֹת הָאָדָם בְּתַחֲיַת הַמַּתִּים,
נְזוּנִית רַק מִמְּלִוּהַ מְלָכָה. וּבִ"אַלְיָהוּ רַבָּא" (שָׁם) הִסְבִּיר, דְּלִכְּן בְּאַמַּת
עַצָּם זֹו לֹא שׁוֹלְטַת בֵּה מִיָּתָה, שְׁהֵרֵי בִינָן שְׁהִיא נְהִיגַת רַק מְסַעֲדַת
מוֹצָאֵי-שַׁבָּת, אֲזִי נִמְצָא שְׁעַצָּם זֹו לֹא נְהִנְתָּה מֵאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת שֶׁל
אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁהִיָּה בְּיוֹם שְׁשִׁי, וְכִינָן שְׁלֹא נְהִנְתָּה מֵאֲכִילָה זֹו, לֹא
נִגְזַר עָלֶיָּה מִיָּתָה, וְלִכְּן מַעֲצָם זֹו תַתְּחִיל תַּחֲיַת הַמַּתִּים שֶׁל הָאָדָם.
עַד כָּאן דְּבָרֵיו). בְּ"מַחְצִית הַשְּׁקָל" (שָׁם סִימָן ש') כָּתַב דְּאָף נְשִׁים
חַיְבוֹת בְּסַעֲדַת מְלוּהַ מְלָכָה, כְּמוֹ שְׁחַיְבוֹת בְּסַעֲדַת לֵיל שַׁבָּת, שְׁהֵרֵי
הַגְּמְרָא הִסְמִיכָה שְׁנֵי דִינִים אֵלוֹ בְּחֻדָּא מְחַתָּא. אָף בְּ"פָרִי מְגֻדִים"
(שָׁם) דִּן בְּזֶה, וּבִסוּף סִיִּים, וְזֹו לְשׁוֹנוֹ: "אָף רָאוּי גַם לְנָשִׁים לְקַיִם
סַעֲדָה זֹו וּלְבַשֵּׁל בְּשָׂר אוֹ תְּבַשֵּׁיל אַחַר. וּבְעוֹנוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֵין
עוֹשִׂין בֵּין" וְכוּ' (וְעִין שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת רַב פְּעָלִים" חֶלֶק ג', סִימָן לֵה).
וּבַתּוֹסְפוֹת "מַעֲשֶׂה רַב" מוּבָא עַל רַבְּנוּ הַגָּר"א, וְזֹו לְשׁוֹנוֹ: "הִיָּה

ח) רְפוּאָה.

ט) זֹוהִי הַסַּעֲדָה שֶׁל דוֹד הַמְּלָךְ.

י) בְּמִשְׁפַּט אַחַר.

אֲשֶׁר   א' תתכג   בנחל   רנג

רגיל לֵאכֹל צָנוֹן בְּמִלְוֵה מְלָכָה, גַּם הָיָה מְהֵדָר אַחַר פֶּת חֲמָה. פַּעַם אחת חָלָה וְהָקִיא, וּכְשֶׁהִבְרִיא מְעַט צָנָה לְעוֹמֵד לְפָנָיו לְרֹאוֹת אִם עָדִין לֹא הָאִיר הַשַּׁחַר, שְׁיִלְעִיסוּ אוֹתוֹ כְּזֵית פֶּת, כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת סְעֻדַת מְלִוֵּה מְלָכָה, וְכֵן כִּאֲשֶׁר אֲשֶׁתוֹ קִבְּלָה עַל עֲצָמָה לְהַתְעַנּוֹת הַפְּסָקָה^כ, וְהַפְּסִיקָה בְּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, וְתַכְּף אַחֲרֵי הַבְּדֻלָּה שְׂכָבָה לִישָׁן. וַיִּנְדַּע לוֹ הַדְּבָר, וְשָׁלַח לָהּ, שֶׁבְּכָל הַהַפְּסָקוֹת עָדִין לֹא יִחַזַּק הַפְּסֹד מְלִוֵּה מְלָכָה אַחַת, וְאִז תַּכְּף קָמָה וְאָכְלָה^ה, עַד כִּי יִשְׁוֹנוּ. וְרוֹאִים מִכָּאן שֶׁהַגֵּר^א סוֹבֵר שֶׁאֲפָשָׁר לֵאכֹל סְעֻדַת מְלִוֵּה מְלָכָה עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר, אֲכֵן בְּסֵפֶר "יְסוֹד וְשֵׁרֵשׁ הָעֲבוּדָה" שֶׁעַר שְׁמִינִי, פֶּרֶק י"ב, כְּתֹב שֶׁזְּמַנָּה עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת אַחֲרֵי צֵאת הַשֶּׁבֶת, אֵף בְּ"כֹף הַחַיִּים" (שָׁם, אוֹת יד) הִבִּיא בְּשֵׁם "בֵּן אִישׁ חִי" דְּבִדְיָעָבֵד זְמַנָּה עַד חֲצוֹת, אֵף הִבִּיא שָׁם בְּשֵׁם "חֹסֵד לְאַבְרָהָם", דְּזְמַנָּה כָּל הַלַּיְלָה. וְעַיֵן בְּ"מִשְׁנֵה בְּרוּרָה" וּבְ"שֵׁעַר הַצִּיּוֹן" (שָׁם): "טוֹב לְכַתְּחִלָּה לְהַקְדִּימָה, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה סְמוּכָה לִיצִיאַת הַשֶּׁבֶת, וְלֹא יַעֲשֶׂה מְלֹאכָה בַקְּבִיעוֹת עַד שֶׁיִּקְרָא סְעֻדָּה זוֹ", עַיֵן שָׁם.

לְדַעֲתִי, אַחֲרֵי דְבוּרִים אֵלוֹ אֵין מַה לְהוֹסִיף, אֲלֹא לְסַלֵּק אֶת דַּעְתוֹ הַעֲקָמָה וְלַצִּיַּת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁמְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ לְשִׁמּוֹר אֶת כָּל הַנְּאָמַר בְּשִׁלְחַן עֲרוּף וּבְפוּסְקִים.

שִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְדַבֵּר זֶה מִקְּבֵל אֲצֵל הָעוֹלָם, אֲשֶׁה שְׁהִיא בְּהִרְיוֹן, אִם תִּשְׁמַר לֵאכֹל בִּימֵי הָרִיוּנָה סְעֻדַת מְלִוֵּה מְלָכָה — תוֹלִיד בְּנִקְל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתכג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר תְּזַרִיעַ מְצוּרַע ה'תשל"ה.

כ) הֵינּוּ לְצוּם מִמוּצָאֵי-שֶׁבֶת עַד לֵיל-שֶׁבֶת הַבָּא שְׁבוּעַ שָׁלֵם.

רנר אָשׁר א' תתכג בנחל

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהֲוִי, אַחֵי וְרַעֵי,
צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבֶיךָ הַיְקָרִים כָּבֹר קִבְּלָתִי זֶה פֶּמָה וְכַמָּה פְּעָמִים, אִךְ מֵרַב
הַטְרָדוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַתְּלָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלַי בְּחֻדְשֵׁי הַחֶרֶף הַזֶּה, לֹא
הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיב כְּמַעַט לְשׁוֹם בְּרִיָּה.

חֲמֻדַּת לְכִבִּי! מָה אִמַּר לְךָ וּמָה אֲסַפֵּר לְךָ אֶת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל בְּכַחוֹ וּבְזִכְרוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. תְּהִלָּה לְאֵל,
הַסֵּפֶר "אֲרֻךְ אַפִּים" נִמְכָּר פֹּה בְּאַפֵּן מְהִיר וְנִפְלָא, וְהַכֹּל חוֹטְפִים
אוֹתוֹ, בְּעֶרְךָ בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת מְכַרְנוּ אֶלְךָ סְפָרִים, וְלִסְפֹּר לְךָ אֶת הַנְּסִים
שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְכָלוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְקַח אֶת
עֲצָמוֹ עָלַי מְאֹד מְבִיַת וּמְבַחוּץ (הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלַי), בּוֹ בִּיּוֹם
שֶׁהִתְחִילוּ לְהַדְפִּיס סֵפֶר זֶה, פִּטְרוּ אוֹתִי מִמְשַׁרְתִּי, וְאָמַרְתִּי: "רַבּוֹנוּ
שֶׁל עוֹלָם, דְּעַר בְּעַל-דָּבָר וְוַעַט מִיר מִיט דְּעַם נִישְׁט אָפְשָׁרְעֶקֶן",
וְנִסְעָתִי מִהַיְשִׁיבָה אֶל בֵּית הַדְּפוּס, וְטִלְפָנוּ מִבֵּיתִי בְּבִהְלָה רַבָּה, כִּי
כָּל בֵּיתִי בּוֹעֵר בְּאֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְלֹא נִבְהַלְתִּי כָּלֵל, רַק אָמַרְתִּי
עוֹד פְּעַם: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דְּעַר בְּעַל-דָּבָר וְוַעַט מִיר דְּעַם נִישְׁט
אָפְשָׁרְעֶקֶן"^ל. וּבְאַמַּת כֵּן הָיָה, שֶׁהִיָּתָה שְׁרָפָה גְּדוֹלָה אֲצֵל הַשֶּׁכֶן שְׁלִי
מִתַּחַת לְדִירְתִי, וּמֵרַב הָעֶשֶׂן שֶׁסָּבַב אֶת כָּל הַבַּיִת, הָיָה נִדְמָה שְׁגַם
דִּירְתִי בּוֹעֵרָת בְּאֵשׁ, וְתִהְלָה לְאֵל, כְּשֶׁבָאתִי לְבֵיתִי, רְאִיתִי שְׁלֹא הָיָה
נְזוּק אֲפִלּוּ חוּט, וְזֶה פְּלֵא גְּדוֹל נְסִי נְסִים, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשֶׁבוֹעֵרָת
לְמִטָּה שְׁרָפָה כְּזוֹ, לֹא יִמְלֹט, שְׁגַם בְּדִירָה שְׁלֹמְעֵלָה לֹא יִהְיֶה נְזוּק
מִשָּׁהוּ, כִּי הָרַצְפָּה הִיא מְעַצִּים, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם רְאִיתִי יְשׁוּעַת הַשֵּׁם
כְּהֶרֶף עֵינַי. וְעַכְשָׁו עוֹמְדִים לְגַמֵּר אֶת סֵפֶר "שְׁמִינַת הַזִּמְן" עִם סֵפֶר
"אֵילָן הַחַיִּים", וְתִכְרַף-וּמִיד אַחַר זֶה יִגְמַר בְּבֵית הַדְּפוּס סְדוּר תְּפִלָּה
נִפְלָא, מִפְּרֵשׁ עַל-פִּי סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּאַפֵּן נִפְלָא. אֲקַנְהָ שֶׁבְחֻדְשׁ
אֱלוֹל הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, כָּבֹר יִהְיֶה מְכַרְךָ הַסְּדוּר. וְכֵן אֲנִי מְדַפִּיס

ל) רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַבְּעַל-דָּבָר לֹא יִפְחִיד אוֹתִי עִם זֶה.

אֲשֶׁר   א' תחכג   בנחל   רנה

עכשו "לקוטי-מוהר"ן" עם פרוש "שפת הנחל" ועם ה"לקוטי-תפלות" מסדר על-פי סדר התורות, באפן שיהיה דבר שלם בידי כל אחד התורות והתפלות, אשר אמירת התפלה על התורה היא זכות גדולה לנשמה וזכוה הנפש עד מאד.

חמדת לבבי! אני מצטער מאד בצערך הקשה ממה שעובר עליך בפרטי פרטיות, אך כבר הקדים לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עז), שבכל יום צריכים לעבר אילו יסורים על כל בריה וכו', עין שם; ועל-כן מי יודע אולי אלו היסורים והקטנות והירידות והבלבולים שעוברים עליך, הן הן היסורים שצריכים לעבר עליך ביום זה ובשעה זו ודיקא, והכל לטובה גדולה, כי השם יתברך רוצה להתפאר עמך בפמליה של מעלה, ואומר לכל המלאכים והשרפים והאופנים וחיית הקדש וכו' וכו': "בואו וראו שיש לי נפש בעולם ששמו... והשלכתי אותו בחשך כזה, בירידות ונפילות כאלו, ונתלכלך בזהמות ובלכלוכים וכו', כי מנח ברפש וטיט, ועכשו תראו איך שהוא מחזק את עצמו ואינו מניח את עצמו, רק חותר מעמקא דתהומא רבא, ולאט לאט יוצא משם ומנקה עצמו מהטיט והרפש והלכלוך, ואף שפכר התחיל לצאת, ובכל פעם נופל יותר, אף-על-פי-כן זהו עקר שבחו ועקר שעשועיו יתברך שמשתבח ומשתעשע לפני כל הפמליה של מעלה, ראו וגם ראו נפש כזו שנופל בכל פעם, ואף-על-פי-כן יש לו עקשנות כזו, שחוזר ובה אלי תמיד, וזה עקר שעשועי ישראל פנגד המלאכים, כי הם אינם יכולים להראות התחזקות ועזות ועקשנות דקדשה כאלו, על-כן, חמדת לבבי, אל תניח את העצבון והמרירות אצלך אפלו פרגע, כי גדול אדוננו, ובודאי יתקן חטאיך, העקר להיות זהיר לומר בכל יום את התקון הכללי, העשרה מזמורים עם התפלה הקדושה. ואשרי ואשרי מי שחוטף גם מקוה בכל יום.

הדורש שלומך...

א' תתכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֲרֵכ־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּזוּרֵיע־מְצוּרַע ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי, לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצָּחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, נָא וְנָא אֶהוּבִי, אַחִי, בָּרַח לָךְ מִמַּחְלָקֶת וּמוֹפּוֹחִים, אֲשֶׁר עוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, מַה דַּהֲוָה עֲלֶיךָ, עַל־כָּל־פְּנִימִים מְרַגֵּעַ זֶה, שְׂכוּחַ תְּשַׁבַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר עָלֶיךָ, וּמַחֲלֵל לְכָל אֱלוֹ הַמְּצַעְרִים אוֹתְךָ, וּבִרְחַל לָךְ רַק אֱלֹו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כְּאֲשֶׁר יִדְבֵר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וַיִּוֹתֵר מִזֶּה לֹא תִבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ.

וּבְאִמַּת כְּשֶׁאָדָם מִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדָם וְלִשְׂתַק לְמַחְרָפָהוּ וְלַמְבֻזָּהוּ, אִזּוּ מֵאִיר עָלָיו כְּבוֹד אֱלֹקֵי, שְׁפַע הַכֶּתֶר (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), וּמַה גַּם שְׁזוּכָה שְׁנַמְחָלִים עוֹנוֹתָיו.

אֶהוּבִי, אַחִי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁזַכֵּנוּ לִידַע וּלְהַנְדֹעַ מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, רַבִּי הַמֵּאִיר בְּנוֹ אֱמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַחְזֵק אֶת שְׁכָרוֹן רוּחַנוּ, וּמְשָׁלִים וּמְעֵלָה וּמַתְקֵן אֶת דַּעְתָּנוּ הַפְּגוּמָה, שְׁגָם שְׁפָלִים כְּמוֹנוּ נִזְכָּה לְשׁוֹב וּלְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ הֵם עַד אֵין סוּף וְעַד אֵין תְּכֵלִית. וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, רַק תִּהְיֶה תָמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עִם פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת, שְׁעַל־יְדִי־זֶה תִזְכָּה לְהַעֲשׂוֹת כְּמִרְאֵה מְלֻטְשֶׁת, שְׁיֵאִיר בְּךָ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ וַ"ל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן). וּבְעַנְיָן הַלְמוּדִים, אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ, רַק בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם מְעַט מְקַרָא וּמְעַט מְשֻׁנָּה, מְעַט גְּמָרָא וּמְעַט שְׁלַחַן עָרוּף, וְעַל־כָּל־פְּנִים תוֹרָה אַחַת מִלְקוּטִי־מוֹהֲרָ"ן, וְלוֹמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִלְקוּטִי־תְּפִלוֹת, כִּי הוּא זְכוּף הַנֶּפֶשׁ עַד מְאֹד.

אֲשֶׁר   א' תתכה   בנחל   רנו

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ שְׂזוּכֵינוּ לְהִיּוֹת
בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל. נָא וְנָא לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל אֶפְלוּ מֵהַבְּלוּלִים שְׂיִישׁ
בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, עֵקֶר עֲבוּדַתְנוּ צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק לְכַרַח אֱלִיו יִתְבַּרַךְ
בְּקִבְעוֹת עֲצוּמָה. וְעֵשָׂה מַה שְׁתַּעֲשֶׂה לְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם,
הֵן עַל-יְדֵי מְכִירַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְהֵן עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁתַּגְּדַב
לְהַדְפֹּסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהִיא מְצֹנָה רַבָּה עַד מְאֹד, וְזִכּוֹת הַרְבִּים
לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמְאַחַל לְךָ הַצְּלָחָה נְצַחִית...

א' תתכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר אַחֲרֵי-קְדוּשֵׁים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדֵיךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִחוּן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי נִקְדַּת הַחֶבֶר שֶׁדַּבֵּר הַרְבֵּה רַבְּנוּ ו"ל מִזֶּה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֻלְק א', סִימָן לַד, כְּבָר דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה מִזֶּה, שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם שִׁיְהִיָּה לוֹ קִיּוּם בְּלִי נִקְדַּת הַחֶבֶר, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, עַד שָׂאֵם אֵין לְאָדָם חֶבֶר שְׂאוֹמֵר לוֹ:
"אַחֵי חֲזוּק", הוּא יְכוּל לִפְלֵ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וּבִפְרִטִיּוֹת
בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ, אֲשֶׁר הַשְׁקוּיץ, הַתַּעוּב וְהַזְהוּם, הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת
כָּל-כָּף מִתְגַּבְּרִים בְּעוֹלָם, אֵין עֵצָה אַחֲרַת אֵלָא לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמֵנוּ
בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֵר חֲזוּק. וּכְמֵאֵמֶר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (קְהֵלַת
ד): "טוֹבִים הַשְּׂנִיִּים מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם, כִּי
אִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֶבְרוֹ וְאֵילוּ הָאֶחָד שְׂיִפּוּל וְאֵין שְׂנֵי
לְהַקִּימוֹ", וְלָכֵן הוּא עֵקֶר גְּדוּל אֲצֵל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — לְהַתְּאַסֵּף יַחַד
עַל-כָּל-פָּנִים פְּעַם בְּשָׁבוֹעַ, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵהָאוֹצְרוֹת שְׂקִבְלָנוּ מִרַבְּנוּ
ו"ל, וְאִם נִתְאַחַד יַחַד בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת וְלֹא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם

רנח   אָשֶׁר   א' תתכה   בַּנְחַל

מחשבה של הבל ושקר או פוליטיקה, או נצליח להקים עדה יקרה וחשובה ההולכת על-פי דעת רבנו ז"ל. ואמרתי להעתיק לך מדברי השל"ה הקדוש (שער האותיות – אות ח', חבר טוב) וזו לשונו שם: תנן בפרק א' דמסכת אבות: "וקנה לך חבר", גם אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (תענית כג.): או חברותא או מיתותא. ואמר החכם: אדם בלא חבר כשמאל בלא ימין, וכתב החסיד הרב רבנו יונה, שלדרכי תשובה צריך שיהיה לו חבר שידבר עמו, אם עבר על תקנת התשובה להוכיח זה את זה, ולעין היאך ינצלו מהחטא, ועליהם נאמר (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו" וגו' עד כאן לשונו. וכן לענין למוד התורה אמרו רבותינו ז"ל (תענית ז.): "חבר אל הבדים" (ירמיה נ, לו), כי צריכים החברים לחזור ביחד הלמוד שלומדים, ומה שחסר זה יגלה זה.

ויש שני מיני התחברות חברים ללמוד, אחד, אם הם שניהם חכמים, ששמשו רבן כל צרכו, רק מתחברין כדי לחיד זה לזה, אז צריכים לקיים דברי רבותינו ז"ל במסכת שבת פרק במה אשה (גס): אמר רב ירמיה אמר ר' אלעזר: שני תלמידי חכמים המתדדים זה לזה בהלכה הקדוש-ברוך-הוא מצליח להן, שנאמר (תהלים מה, ה): "והדרך אל תקרי והדרך אלא וחדדך [פרש רש"י] והדרך כמו וחדדך. ולא עוד אלא שעולים לגדלה, שנאמר: "צלח ורכב". יכול אפלו שלא לשמה, תלמוד לומר "על דבר אמת", יכול אם הגיס דעתו? תלמוד לומר "וענני צדק", ואם עושים כן זוכין לתורה שנתנה בימין, שנאמר: "ותורה נוראות ימינך". רב נחמן בר יצחק אמר: זוכין לדברים שנאמרו בימינה של תורה, עד כאן לשונו. הרי צריכים להזהר להיות דוקא לשמה ושלא יתגאה, ויחשב בלבו מה אני, עדין לא השגתי אפלו כטפה מן היים מעמקות התורה. עוד שם, אמר רב ירמיה אמר ר' שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים הנוחין זה לזה בהלכה, הקדוש-ברוך-הוא מקשיב להן, שנאמר (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי ה' ... ויקשב", אין דבור אלא נחת, שנאמר (תהלים מז, ד): "ידבר עמים תחתנו". פרש רש"י: הנוחין זה

אֲשֶׁר   א' תתכה   בנחל   רנט

לְזֶה — נושאים ונותנים בה בנחת רוח, מתעסקים כדי שילמדו זה מזה, "ידבר עמים תחתנו" — ישפילם, וכל שפלות בנחת. לישנא אחרינא: הנוחין — מנהיגין זה את זה להבנתה של הלכה, כמו "לך נחה" (שמות לב, לד), 'ידבר' תרגום של 'ינהג', עד כאן לשונו. ללשון ראשון הענין שיהיה פלפולם בנחת ולא בצעקה, ויבין היטב אחד דברי חברו, ואחר-כך יודה על האמת. וללשון שני הענין הוא, שאחד יסיע לשני, אם נפל איזה קשיה לפי עיונו אז הוא יסיע לתרץ דברו, כמו שמצינו פעמים בתלמוד תרגמא אבבי אליבא דרבא וכו', אף-על-פי שהיה בר פלוגתא.

עוד יש חלק שני בחברת תלמידים, שכל אחד חסר ידיעה, ומכח התחברות ירצו לבוא להבנת הדבר ולדיעתו, ועל זה אמרו שם: אמר ר' אבא, אמר ר' שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים המקשיבים זה לזה בהלכה, הקדוש-ברוך-הוא שומע לקולן, שנאמר (שיר השירים ת, יג): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך" וכו', ופרש רש"י: המקשיבים מלמדים זה את זה ומבינים זה את זה, בגנים בתי מדרשות, עד כאן. עוד שם אמר ר' אבא אמר ר' שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים המדגילים זה לזה בהלכה, הקדוש-ברוך-הוא אותן, שנאמר (שיר השירים ב, ד): "ודגלו עלי אהבה". אמר רבא: והוא דידע צורתא דשמעתא, והוא דלית להו רבה במתא למיגמר מיניה, עד כאן. פרש רש"י: המדגילים מאספין זה את זה ואומרים בא ונלמד ונבין בין שנינו, הואיל ואין לנו רב ללמדנו. צורתא, שרש הדבר קצת למדו מרפם, עד כאן לשונו. וענין המדגילים, שתמיד יתאספו ויתאספו עד שיבינו הפשט, ואחר-כך יהיו מוסיפים והולכים וה' אתם.

גם בכלל חבר טוב, כמו שכתב רבנו תם בספר הישר בריש שער הרביעי, אחד מאפני העבודה, שיתחבר האדם לאנשים שיעירוהו לעבודה, כגון החכמים והחסידים והעניים והחולים והשרויים בצרות. ולרחק מהפך כל אלה הנזכרים, והם אנשי התענוג והעשירים והרשעים והפסילים והנעדרים השכל

וְהָאֶפִיקוֹרְסִים, כִּי חִבְרַת כָּל אֱלוֹי יִשְׁחִיתוּ הָאֱמוּנָה וְלֹא תִתְקַיֵּם בָּהֶם הָעֲבוּדָה, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וַיִּתְחַבֵּר תָּמִיד לְחֻכְמִים וַיִּתְאַבֵּק בְּעַפְרֵר רַגְלֵיהֶם, וְלֹא יִהְיֶה בְּחִבְרַת עִם הָאֶרֶץ, אִף שֶׁהוּא תְּסִיד, כִּדְאִיתָא בְּפֶרֶק בַּמָּה אֲשֶׁה (שְׁבַת ט.ג.): אָמַר ר' אָבָא אָמַר ר' שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: אִם תִּלְמִיד חָכָם נוֹקֵם וְנוֹטֵר בְּנִחְשׁ, הוּא חוֹגְרֵהוּ עַל מִתְנָה, אִם עִם הָאֶרֶץ הוּא תְּסִיד, אֵל תְּדוּר בְּשִׁכּוּנָתוֹ, פֶּרֶשׁ רִשׁ"י: חוֹגְרֵהוּ — הַדְּבָק בּוֹ, שְׁסוּפָף לְהַנּוֹת מִתְּלִמּוּדוֹ, אֵל תְּדוּר בְּשִׁכּוּנָתוֹ, שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ בְּדִקְדוּקֵי מִצְוֹת, וְאֵין תְּסִידוֹתוֹ שְׁלֵם לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

וּכְשֵׁי לְאָדָם חֵבֵר טוֹב שְׁמֵתְחַבְּרִים בְּיַחַד בְּשָׁבִיל הַתּוֹרָה וְהַמַּעֲשִׂים, וְהֵם בְּאֱמוּנָה זֶה לְזֶה בְּלֵב שְׁלֵם לְעֲבוּדַת הָאֵל יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרֵיהֶם מֵה טוֹב חֻלְקֵיהֶם, כִּי אֵז כָּל אֶחָד יִסְיַע לְחִבְרוֹ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת, וַיַּעֲשׂוּ קְבִיעוֹת בְּכָל יוֹם, נוֹסֵף עַל לְמוּדָם יִקְבְּעוּ שְׁעָה אַחַת שְׁיִפְשָׁפוּשׁוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּדְבְּרוּ מִהַתְּעוֹרְרוֹת תְּשׁוּבָה וְתִקּוּן מַעֲשֵׂיהֶם. וַיִּהְיוּ אוֹהֲבִים זֶה לְזֶה כְּנִפְשָׁם כְּאַהֲבַת דָּוִד וַיּוֹנְתָן. אָמַר הַחֲכָם: אֵין נִקְבַּה הַמַּחֲטָא צַר לְשָׁנֵי אוֹהֲבִים, וְאֵין רַחֵב הָעוֹלָם דִּי לְשָׁנֵי שׁוֹנְאִים, וְכֵן הוּא בְּתִלְמוּד בְּמַסְכַּת סְנֵהֲדָרִין (ז.): כִּד רַחֵמֵתִין עֲזִיזֵי וְכוּ'.

עוֹד בְּכָלל חֵבֵר מֵה שְׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קיט. ג.): "חֵבֵר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ", רְצָה לוֹמַר בְּכָל מְקוֹם שְׁאָדָם רוֹאֶה חִבּוּרָה קְדִישָׁא — יִתְחַבֵּר לָהֶם, כְּגוֹן: חִבּוּרָה דְּבִקּוּר חוּלִים וְחִבּוּרָה דְּקַבְרָנִי וְחִבּוּרָה תְּהִלִּים וְחִבּוּרָה הַקּוֹנִים אֵיזָה מְצָנָה, כְּמוֹ חֲפוּשׁ וְנֵר לְמֵאוֹר וְכִיּוֹצָא בְּזֶה.

עוֹד לְעֲנִין חֵבֵר טוֹב, אָמַר הַחֲכָם: חִבְרוֹ שֶׁל אָדָם — שְׁכָלוֹ, וְאוֹיְבוֹ — תְּאֻנָּתוֹ. עַל-כֵּן יִתְחַבֵּר הָאָדָם אֶל הַשְּׁכָל וְהַנְּשָׁמָה, עֵין שָׁם.

לְדַעֲתִי אַחַר דְּבָרִים אֱלוֹי אֵין מֵה לְהוֹסִיף אוֹ לְגַרְעַ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַכְנִים בְּלִבּוֹ אֶת דְּבָרִים אֱלוֹי. וְעָלֶיךָ לְדַעֲתָ, כִּי רָאוּ בְּמִשְׁפָּחָךְ כָּל הַדּוֹרוֹת בְּמְקוֹם שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הִחְזִיקוּ אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד וְאִישׁ אֶת רַעְיוֹנוֹ חֲזָק וְעוֹדֵד וְשִׁמְחָה, שָׁם הִצְלִיחוּ מְאֹד מְאֹד בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל,

אֲשֶׁר   א' תתכו   בְּנַחַל   רסא

כִּי הִיטָהּ נִקְדַּת הַחֶבֶר. וְדָבָר זֶה אָנִי רוֹצֵה לְהַכְנִים בֵּין תְּלִמִּידי הַיֵּכָל-הַקָּדֵשׁ, מִי שְׁיָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר עִם הַשָּׁנִי, יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלְנוּ, אֲבָל מִי שְׁיֵשׁ לוֹ הַבְּעֵיָה שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר עִם הַשָּׁנִי, לְדַעְתִּי הוּא סוֹבֵל מִבְּעֵיֹת נִפְשִׁיֹת, כִּי אָדָם צָרִיף לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִסְתַּדֵּר גַּם עִם זולתו, וְאִפְלוֹ שֶׁהוּא אִינוֹ מִחְזִיק כְּמֵהוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתכו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי-קְדוּשֵׁים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר.

לְנִכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רָאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וּבַכִּפְרִטִיּוֹת שְׁאֵתָה עוֹסֵק בְּעֶסֶק קְדוּשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה, לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁמָּשָׂה רַבְּנוֹ בְּעַצְמוֹ נִתֵּן הַסְּפָמָה עַל זֶה, כַּמּוּבָא אֲצִלְנוּ הַסְּפּוֹר שֶׁסְּפַר ר' מֹשֶׁה בְּרֶסֶלְבֵּר, תְּלִמִּיד מוֹבְהָק שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁשָּׁמַע מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּעֵנָן הַסְּפָמוֹת עַל סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים וְכוּ', בְּשַׁעַת הַתְּגַבְרוֹת הַרוּחַ סְעָרָה עַל מוֹהֲרַנְ"ת וְאֲנָשָׁיו, מֵהַמְתַּנְּגָדִים בְּשַׁנַּת תַּקְצִ"ה וְכוּ', וְהָיָה לָבָם נִשְׁבַּר מְאֹד: "אֲדַמּוּ"ר בָּא אֵלַי (בְּחִלּוֹם אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ) עִם עוֹד אֶחָד, וְסִפְרָתִי לְפָנָיו בְּדֶרֶךְ קוֹבְלָנָא כָּל מָה שְׁעָבַר עָלַי, וְאָמַר לִי אֲדַמּוּ"ר בְּזֶה הַלְּשׁוֹן: "דוּ הָאֶסֶט אֲבַעַר מִיֵּט דִּינַע סְפָרִים גוּט גִּימָאֲכֻט". "אֲבָל אֵתָה טוֹב עֲשִׂיתָ עִם הַסְּפָרִים שְׁלָךְ". וְזֶה הָאֶחָד שֶׁהָיָה עִמוֹ נִעְנַע לוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְהַסְּפִים עַל זֶה, וְאָמַר בְּזֶה הַלְּשׁוֹן: "יָא, יָא, זִייעַר גוּט גִּימָאֲכֻט". "כֵּן, כֵּן טוֹב מְאֹד עֲשִׂיתָ". וְשִׂאלָתִי אֶת אֲדַמּוּ"ר, מִי הוּא זֶה? וְהָשִׁיב לִי: זֶהוּ מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם.

וְלִכֵּן אִם אֵתָה מְדַפִּיס סְפָרִים שֶׁמָּשָׂה רַבְּנוֹ בְּעַצְמוֹ נִתֵּן הַסְּפָמָה

רסב אֲשֶׁר א' תתכו בַּנְחֹל

עֲלֵיהֶם, אַתָּה צָרִיךְ לְקַפֵּץ מְרַב שְׂמִיחָה, אַף שְׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ עֲכָשׁוּ צְרוּת וְיִסּוּרִים, קִטְנוּת וְחִלְשׁוּת הַדַּעַת, דְּחִקוּת וְעֲנִיּוּת וְכוּ', אַתָּה צָרִיךְ לְזַכֵּר שֵׁשׁ אֲנָשִׁים שֶׁהִשְׁקִיעוּ אֶת כָּל הַזֶּמֶן בְּעִסְקִים גְּשָׁמִיִּים, מְנִיּוּת וְכוּ', נְכִסֵּי דָלָא נִיִּידִי, וְאַבְדוּ אַחֲרֶיךָ אֶת כָּל כֶּסֶפֶם בְּאִפְּן נוֹרָא וּמִבְהִיל וְכוּ', עַד שֶׁנִּכְנְסוּ בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וַתְּהִלָּה לְאֵל אַתָּה נִכְנְסֶתָּ בְּעִסְק קְדוּשׁ נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה שֶׁל הַדְּפִסֶּת סְפָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, סְפָרִים שְׂמֵשָׁה רַבְּנּוּ נָתַן הַסְּכָמָה עֲלֵיהֶם, סְפָרִים הַמְּחִיִּים נֶפֶשׁ כָּל חֵי, וְאֵף שֶׁנִּכְנְסֶתָּ בְּחֹבוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רָאוּי לָךְ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל גְּדֹל זְכוּתְךָ בְּזְכוּת הַרְבִּים שֵׁשׁ לָךְ, וּבְיִדְאֵי לֹא יַעֲזוּב אוֹתְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְסוּף כָּל סוּף אַחֵר הֵרַע תִּרְאֶה אֶת הַטּוֹב, וְאֵף שֶׁגַּם עֲכָשׁוּ מִי שֵׁיִסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאֱמֶת יִרְאֶה רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁהוּא הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּתְקַרְבִּים אֲנָשִׁים בְּתִשׁוּבָה בְּזְכוּת הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ, כְּאֲשֶׁר הֵם מְעִידִים בְּעִצָּמָם, וְזֶה כִּבְר שְׁוֶה כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, כְּשִׁזְכוּת לְהַחֲיוֹת יְהוּדִי, כִּי בְּלֹא זֶה מָה שֵׁיךְ טַעַם בְּהַחֲיוּם? ! וְאַפְלוּ שִׁיחִיָּה אֶלְךָ שָׁנִים, אִם לֹא עוֹשִׂים טוֹבָה לְבַר יִשְׂרָאֵל, אֵין טַעַם בְּחֲיוּם כָּלָל, אַפְלוּ שִׁיחִיּוֹ לֹו כָּל הַעֲשִׂירוֹת וְהַתְּעוּגוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל לֹא בָּא נִגְד הַטַּעַם הַטּוֹב הַזֶּה שְׁזוּכִים לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְאִיזָה בַר יִשְׂרָאֵל, וּבְכַפְרֻטִיּוֹת בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ, וְנִפְּל בְּדַכְאוֹן וְהַתִּיאַשׁ מִחֲיִיו, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאַתָּה בָּאתָ וְהִצַּלְתָּ אוֹתוֹ, זֶה כִּבְר שְׁוֶה כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא. וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהַדְּפִיס אֶת סְפָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, רָאוּי לָךְ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל זֶה, וְאַתָּה צָרִיךְ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם עַל הַזְכוּת הַזֹּאת שֶׁנִּפְּלָה בְּחִלְקְךָ, וּמֵאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתְּדַפִּיס כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ אֶת סְפָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל וְסְפָרֵי מוֹהֲרֵינֵי ז"ל וְאֶת סְפָרֵינוּ, כִּי יֵשׁ אֲצִלֵּי עוֹד אוֹצְרוֹת, אוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת, שֶׁפְּתַבְּתִי עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמוֹעֲדִים וְעַל אַגְדוֹת חַז"ל וְעַל הַמְּצוּוֹת, יַעֲזוּר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁאֲזַכֶּה לְהוֹצִיאָם לְאוֹר עוֹלָם וְלְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חֵי, כִּי רַק זֹאת תְּשׁוּקַתִּי — שִׁיתְּפַשֵּׁט הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל בְּעוֹלָם בֵּין כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה יִרְדֶּה נְשָׁמַתִּי, וְאֲנִי יוֹדַע שֶׁהַסְּמ"ך-מ"ם לֹא יִשְׁקֹט, אֲבָל אִם נִתְעַקֵּשׁ נִצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תתכז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי קְדוּשֵׁים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ וַיֵּאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבֶיךָ קִבַּלְתִּי כְּכֹר זֶה פְּעָמִים. וּמֵרַב טְרוֹדוֹתֵי, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבֶךָ, וְלֹא מִשׁוּם טַעַם אַחַר חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשֶׁךָ מֵרַב אֲהַבְתִּי אֵלֶיךָ, וּבִפְרֹט שְׂזִכִּיתִי לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּלְפַשְׁטֵם בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה כָּלָל, כִּי הֵיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזוּק וְאַמֶּץ עַל-כָּל-פָּנִים מְעַכְשׂוּ לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר עֲלֶיךָ, וְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים זְכִיתִי לְמַצֵּא זְוֹגָךְ, וְאַתָּה אָדָם הַשָּׁלֵם. אִם אָמְנָם שְׁמַעְקָר הַיְשׁוּעָה עֲדִין אָנוּ רְחוּקִים, וְהוּא — לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכְרָצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, עִם כָּל זֹאת לְמַד אוֹתְנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ עִם כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּנוּ, וְלְשַׁמַּח בְּזֶה שְׂמִחָה אֵין סוֹפִית, וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ בָּנוּ הַרְבֵּה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׁאָנוּ זוֹכִים לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם — צִיצִית וְתַפְלִין, תּוֹרָה וְתַפְלָה וְצַדִּיקָה וְכוּ' וְכוּ'. אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׂזִכִּינוּ לְהַבְרָאוֹת מְזַרְע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשָׂנוּ גוֹי. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם הַזֶּה.

וְהִנֵּה הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ הוּא הַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית אֶל הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי וְלִקְיָם דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דְּכָר גְּדוֹל וְדְּכָר קָטָן (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), וּכְכָר יְדוּעַ לָנוּ אִיךָ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הַרְבֵּה לְדַבֵּר עִמָּנוּ מִהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאָמַר שְׂזֶה יְהִי עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן; כִּי בְּאֲמַת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ וְשַׁכְּלוֹ לְגַמְרֵי, וּמְכַנֵּס בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת

והשְׁפִלוֹת כָּלֵל, רק על־ידי אַמוּנָה פְּשוּטָה, שְׁמַלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, והכל לכל עֶצֶם עֶצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יתְבַרַךְ מִמֶּשׁ, שְׁנַתְּלֵבֶשׁ עֶצְמוֹ כְּכִיכּוֹל בְּלִבוֹשִׁים אֱלוֹ שְׁלֵמָרְאָה עֵינֵינוּ — דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, אִז דִּיקָא חֵי חַיִּים טוֹבִים וּמְתַקִּים, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אַמוּנָה — חַיִּיו חַיִּים (עֵין שיחות־הַר"ן, סימָן נג), וְכֵן אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מֵה שְׁאַחֲרִים מְדַבְּרִים עֲלָיו כִּי הוּא יוֹדֵעַ, כִּי כָּל זֶה עוֹנוֹתָיו שְׁנַתְּלֵבֶשׁוּ בְּאֱלוֹ הָאֲנָשִׁים הַמְּדַבְּרִים עֲלָיו וְדוֹקְרִים אוֹתוֹ בְּחֶרֶב לְשׁוֹנָם, אִז נִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּאֵלֶּפֶי רְסִיסִים, וְאִז דִּיקָא הַשֵּׁם יתְבַרַךְ שׁוֹרָה אֲצֵלוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים נא, יט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֻקִּים לֹא תִבְזֶה", אִף שְׁכַכְּיִכּוֹל הִיָּה רְאוּי לְבִזּוֹתוֹ עַל מַעֲשָׂיו שֶׁעָשָׂה וּפְגַם לְפָנָיו יתְבַרַךְ, אִף עַל־יְדֵי שֵׁישׁ לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר, הַשֵּׁם יתְבַרַךְ מְרַחֵם עֲלָיו, וְאֵינוֹ מְבִזּוֹ, אִדְרָבָּה מְקַרְבּוֹ בְּכָל מִיָּנִי הַתְּקַרְבוֹת, כִּי אֲצֵלוֹ יתְבַרַךְ חָשׁוּב רַק הָאֱמֶת, כִּי חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֱמֶת, וּכְשֶׁאָדָם מִמְּשִׁיף אֶת עֶצְמוֹ בְּאֱמֶת אֲלָיו יתְבַרַךְ, אִז נִפְתָּחִים לוֹ כָּל הַפְּתָחִים אִף בְּתַלְקָף הַדְּחָקוֹת וְהַחֲשָׁכוֹת שְׁעוֹבֵר עֲלָיו (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט).

אהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יתְבַרַךְ אַתָּה, עִמָּךְ וְאֲצֵלְךָ, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא יִכּוֹלָה לְהַפִּילְךָ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, זְכִיתָ בְּזִכְיוֹת חֲנָם לְהַתְּדַע מְרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה, אֲשֶׁר אָמַר: "אִיךָ גִּיִי פֶּאֶר אִיךָ"^מ, וּבּוֹדֵאי יתְקַנְנּוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּתַקוּן נְצָחִי. וּבְפֶרֶט אַתָּה שְׁזַכִּיתָ לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, הִיא זְכוּת נְצָחִית לְנִצְחַ נְצָחִים. עַל־כֵּן רְאֵה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְתִיחַד לְעֶצְמְךָ מְקוֹם מִיחַד שְׁאֵין שָׁם בְּנִי־אָדָם, וְתִפְרֵשׁ כָּל שִׁיחַתְךָ אֲלָיו יתְבַרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְצָרִיךְ שֶׁתַּחַקֵּק הֵיטֵב, כִּי אֵין לְךָ עוֹד אוֹהֵב וְרַע יְקָר כְּמוֹ הוּא יתְבַרַךְ, אֲשֶׁר הוּא אָב רַחֲמָן, וְקוֹרָא אֶת כָּל נֶפֶשׁ מִישְׂרָאֵל: "אַחֹתִי, רַעֲיָתִי, יוֹנָתִי תַמְתִּי" וְכו' (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב), וְעַל־כֵּן בָּרַח רַק אֲלָיו, כִּי רַק הוּא יתְבַרַךְ יִכּוֹל לְהוֹשִׁיעַךָ וְלַעְזוֹר לְךָ בְּכָל עֲנִינְיֶיךָ בְּפֶרֶטִי פֶּרֶטִיּוֹת, וְתַמִּיד תִּזְכֹּר כִּי "שְׁוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם" (תְּהִלִּים ס, ג), וְאֶסוּר

(מ) אֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם.

אָשֶׁר   א' תתכח   בנחל   רסה

לְבַטַח בְּשׁוֹם בְּשֵׁר וְדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יְרֵמְיָה יז, ה־ז): "אֲרוּר הַגִּבּוֹר
אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם וְשֵׁם בְּשֵׁר זָרְעוֹ ... וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ", וְתִכְףּ-וּמִיָּד
בְּשִׁתְדַע, אֶהוּבִי, אָחִי, יְדִיעָה זֶה, אִז תְּהִיָּה רְגִיל לְכַרַח תְּמִיד רַק אֵלִיו
יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵין לָךְ עוֹד שִׁמְחָה מִזֶּה,
כְּמוֹ שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁרַק הוּא יִתְבָּרֵךְ אָבִיו, וְרַק הוּא יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵר וְיַעֲזֹר
לִי תְּמִיד.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! חֲזוּק וְאַמֶּץ לִהְיוֹת אִף וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה,
וְתִרְקַד בְּכָל יוֹם בִּינְךָ לְבֵין עֲצָמְךָ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה,
כִּי כְּמוֹ שֶׁצָּרִיכִים לִיחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם מִיחַד שֶׁאֵין שָׁם בְּגַי-אָדָם
וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן רְאוּי לִיחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם שֶׁאֵין שָׁם
בְּגַי-אָדָם, וְלִרְקַד שָׁם הִרְבֵּה עַל נַעַם חֶלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ, וְאִף שֶׁהַעֲצָבוֹן
וְהַמְרִירוֹת מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים עָלָיו, יִקְיִים דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּשְׁתֵּי
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג): לְחַטֵּף אֶת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה אֶל תוֹךְ הַשִּׁמְחָה,
וְאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן כב), שֶׁעַקֵּר הַעֲזוֹת וְהַעֲקָשָׁנוֹת
דְּקַדְשָׁה זוֹכִים דִּיקָא עַל-יַדֵּי שִׁמְחָה.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תתכח.

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר אַחֲרֵי-קְדוּשֵׁים ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק לְהַדְבִּיק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה הַתְּרוּפָה לְהַפְּלֵל, הֵינּוּ לְהַכְנִיִס
בְּדַעְתּוֹ תְּמִיד אֶת אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִקְיִים אֶת הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא יט, ד):
"אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים וְאֵלֵהִי מִסִּכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי הוֹנֵה"
וְחֲכַמְיֵנו הַקְּדוּשִׁים דְּרָשׁוּ (שְׁבַת קמט): אֵל תִּפְנוּ אֵל מְדַעְתְּכֶם, לֹא

לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וְזוֹ הִרְפוּאָה לְכָל, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה', כְּשֵׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנָה הוּא נִצָּל מִכָּל מִינֵי
 מַחְלוֹת וְחֻלָּאִים רַעִים, וְאָמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לָךְ מִסֵּפֶר קְדוֹשׁ וְנוֹרָא "דִּרְךָ
 אֲמוּנָה" עַל פְּסוּק זֶה:

"אֵל תִּפְנּוּ אֶל הָאֱלִילִים וְאֵלֵּי מַסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי ה'".
 וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו'ל: אֵל תִּפְנּוּ אֵל מַדְעַתְכֶם. וְהִנֵּה שְׂרָשֵׁי הַתּוֹרָה
 וְהַעֲבוּדָה כְּפִי שְׂקִבְלָנוּ מִפִּי סוֹפְרִים וְסוֹפְרֵי קְדָמוֹנֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים, הוּא
 דְרָכֵי הַצְּדִיקִים שְׂמֻקְיָמִים (תְּהִלִּים טז, ח) "שְׁוִיתִי ה' לְגִגְדֵי תְּמִיד",
 וְכִידוּעַ מִשְׁלַחַן עֲרוּךְ, אֲרַח חַיִּים, סִימָן א', כִּי לְזֶה נִבְרָא הָעוֹלָם
 בְּגִין דִּישְׁתַּמּוֹדְעוֹן לִיה (זֶהר בא מב:), וְהוּא שְׂרָשֵׁי הַמִּדּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת,
 כְּשִׁזְזוּכָה הָאָדָם לְבוֹא לְדַעַת הַפְּנִימִית, לְהִיּוֹת מְקַשֵּׁר תְּמִיד לְשֵׁמוֹ
 יִתְבַּרַךְ בְּפְנִימִיּוֹת מַחְשְׁבוֹתָיו בְּעִמְקָא דְלִבָּא, וְאִזּוּ מְטַהֵר מַחְשְׁבָתוֹ
 וּמִדּוֹתָיו. וְזֶהוּ "שְׁוִיתִי ה' לְגִגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִימֵנִי בַל אֲמוּט",
 שְׂמַכְרִיעַ אֶת כָּל מִדּוֹתָיו וְהַנְּהַגוֹתָיו לְסִטְרָא דִּימִינָא, וְכַדַּעַת אַחֲרִים
 יִפְלֵא. רְצָה לוֹמַר, שְׂאֲפֵלוֹ הוּא בְּכַחֲשֵׁינָא "הַסְתֵּר אֶסְתִּיר" (דְּבָרִים לא,
 יח), שֶׁהוּא חֹדֵר לְפָנִים מִחֹדֵר, יְרִידַת מְטָה מְטָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, יְכוּל
 לְהַתְּמַלְאוֹת עַל-יְדֵי הַדַּעַת, כִּי הַדַּעַת הַפְּנִימִי בְּכַחוֹ לַעֲשׂוֹת בְּרִיָּה
 חֲדָשָׁה, כְּמוֹ שֶׁבְּכָלֵל הַבְּרִיאָה עַל-יְדֵי הַדַּעַת הַפְּנִימִי נוֹבְעִים כָּל
 הַחֲדוּשִׁים כְּיָדוּעַ. וְזֶהוּ שְׂפַעַם אֶחָד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (עֵינן סוֹטָה יד):
 הַדְּבַק בְּמִדּוֹתָיו, וּפַעַם אָמְרוּ: בּוֹ וְלֹא בְּמִדּוֹתָיו. וְהֵאָמַת מֶה שְׂנוּגָע
 לַעֲבוּדָה הוּא, שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְבֹא לְיַדִּי מִדּוֹת קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי דַעַת הַפְּנִימִי שֶׁהוּא רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, דְּעָלִיו אֶתְמַר מִגִּיד
 מִרְאשִׁית אַחֲרִית, כְּמוֹ-כֵן "וְכַדַּעַת חֲדָרִים יִפְלְאוּ" (מְשָׁלִי כד, ד),
 וְכִשְׁזוּכָה לְהַסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבָר וְהַנְּהַגָה עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, אִם יֵשׁ בְּדַבָּר
 הַזֶּה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, שֶׁהוּא וּרְצוֹנוֹ אֶחָד, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְטַהֵר
 מִדּוֹתָיו כְּשֶׁשְׂמִישֵׁיג בְּדַעַתוֹ שֶׁהִכָּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, וּרְצוֹנוֹ בְּרִאָה בְּגִין
 דִּישְׁתַּמּוֹדְעוֹן לִיה, אֲזִי מְנַהֵג אֶת עֲצָמוֹ וּמִדּוֹתָיו הִכָּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ.
 וְזֶהוּ "מִגִּיד מִרְאשִׁית אַחֲרִית" (ישעיהו מו, י), שְׂיִכּוֹלִין לְהַגִּיד וּלְהַמְשִׁיךְ
 מִרְאשִׁית עַד אַחֲרִית, וְכִמוֹ שְׂפַתּוֹב (קִהְלַת ז, ח): "טוֹב אַחֲרִית דְּבָר

אֲשֶׁר   א' תתכח   בַּנְחַל   רסז

מראשיתו", רצה לומר, שיוכל להפוך אחרית דבר שהוא בחינת 'באחרית הימים' לטוב, כידוע 'סוף מעשה במחשבה תחלה'. והראשית נתגלה על הסוף, ונעוץ תחלתו בסופן.

וכידוע ממאמר אליהו ז"ל (תקוני-זהר, דף יז): כתר עלאה איהו כתר מלכות, כי הרצון היה בכיכול שיתגלה מלכותו יתברך, שהוא בחינת (תהלים קג, יט) "ומלכותו בכל משלה", אפלו בעמקי תהום, ורצונו היה להטוב שיטעמו, "כי טוב ה'" (שם קמה, ט), אפלו בסוף כל דרגין, הינו כשיזכה האדם הכולל כל העולמות להכשיר מעשיו ומדותיו שיהיה הכל כרצונו יתברך, ולמלאות כל מדותיו ולהפכם מחשוכא לנהורא. וזהו "בראשית" בשביל ישראל, "ברא אלקים", שנתגלו כל מיני צמצומים, "א'ת ה'שמים ו'את ה'ארץ", ראשי תבות א'ה'ו'ה', שהוא בגימטריה טוב, רצה לומר, שעל-ידי ישראל יתגלה הטוב בכלל, את השמים — כל מיני צבאות עליונים, ואת ה'ארץ — כל מיני סופא דכל דרגין. וכמו שכתוב: "שמים לרום ה'ארץ לעמק ורחב לב נכון אין חקר", רצה לומר שעל-ידי רחב לב נכון ממשיך בחינת (תהלים קמה, ג): "ולגדלתו אין חקר", שהוא הטוב הגנוז.

וזהו "והארץ היתה תהו, ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור", רצה לומר, שעל-ידי ישראל יתיחד סוף במעשה במחשבה תחלה, ויתגלה אור סופא דכל דרגין, וזהו מאמר ז"ל (ברכות לג): גדולה דעה שנתנה בין שתי אותיות שנאמר (שמואל-א ב, ג): "כי אל דעות ה'", גדול מקדש שנתן בין שתי אותיות, "פעלת ה' מקדש אדני" (שמות טו, יז), וכל מי שיש בו דעה פאלו נבנה בית-המקדש ב'מיו, שיש שני מיני דעת: דעת חיצוני, שעל-ידי התנהגות עולמות תמיד על-פי טבעי הגס, שחס ושלום, ירשיעו — לא יתבטל העולם, תכף פי לפי הכלל המנח שהכל תלוי במעשה ישראל, וחס ושלום, יחרב העולם כשרשעים יתגברו, חס ושלום, על-פן היה בחינת דעת חיצוני, שאינו תלוי במעשה ישראל, אם ייטיבו ואם ירעו, חס ושלום, ובחינת דעת פנימי שבו תלוי התחדשות מהטוב הגנוז. וזה

רסח   אֲשֶׁר   א' תתכח   בַּנְחָל

תלוי בהפְּרָה פְּנִימִית, לְהִיּוֹת מְקַשֵּׁר בְּפְנִימִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת (ישעיה מ, כו): "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים", שְׁלֹא לְהִיּוֹת בְּבַחֲבִינַת שְׁטֵיזִין דְּמִסְתַּפְּלִין בְּלְבוּשֵׁינָן דְּלְבוּשֵׁינָן אֵינּוּן מִשְׁתַּנִּין. וְכִדְוֹעַ (תְּקוּוּגֵי-זֵהר) רַק לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל דְּבַר הַנְּהַגָה וּמִדָּה שֶׁל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְשִׁיתְגַּלֶּה רְצוֹנוֹ שֶׁהוּא הַטּוֹב מְרִישׁ כָּל דְּרָגִין עַד סוּף כָּל דְּרָגִין. וְזֶהוּ "כִּי אֵל דְּעוֹת" רָצָה לֹאמֵר, שְׁנֵי מִינֵי דְּעוֹת — פְּנִימִי וְחִיצוֹנִי, וְהַדְּעַת הַפְּנִימִי הוּא הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים, שְׁנוֹסֵף תְּמִיד לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים פה, ח): "ה' רָאָנוּ ה' חִסְדָּךְ", שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוֹת ח'י'ה', בְּחִינַת חֲכָמָה, שְׁנֹאֲמַר עָלֶיָּהּ (קֹהֶלֶת ז, יב): "הַחֲכָמָה תִּחְיֶה", וְאִזִּי "וַיִּשְׁעַף תַּתֵּן לָנוּ", כִּי 'תַּתֵּן' הוּא גִימַטְרִיָּה 'תַּכְלֵת', רָצָה לֹאמֵר, שְׁנוֹזְכָה לְדַעַת הַפְּנִימִי עַל-יְדֵי כְּפִיּוֹת כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַדְּינִים שֶׁתְּלוֹי בְּמַעֲשֵׂינוּ, וְאִז נִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּבַחֲבִינַת (חֲבַקּוּק א, יג): "טְהוֹר עֵינַיִם מִרְאוֹת רָע", וְנִסְתַּפֵּל תְּמִיד עַל פְּנִימִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַטּוֹב "טוֹב ה' לְכָל, וַיֵּאָר לָנוּ" בְּחִינַת "חֲסֵד אֵל", וְאֵל הוּא בְּחִינַת נְהוּרָא דְּחֲכָמָתָא עַל-פִּי (תְּהִלִּים קיח, כו): "אֵל ה' וַיֵּאָר לָנוּ אֶסְרוּ ח'ג'", רֵאשִׁי תְּבוֹת: ח'סְדִים גְּבוּרוֹת, וְזֶהוּ "לְמַדְנוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי רוּחְךָ טוֹבָה תִּנְחַנֵּי בְּאַרְץ מִישׁוֹר" (שִׁם קמג, י), שְׂבַקְשׁ מִהַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שֶׁיִּלְמְדוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּכָל תְּנוּעָה וְהַנְּהַגָה עַל-יְדֵי כִּי אַתָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַחֲסֵדִים אַתָּה כְּהֵן, שֶׁיִּסְתַּפֵּל תְּמִיד עַל חֲסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל דְּבַר. וְכַמְּאֵר הַחֲסִיד בַּעַל חוּבַת הַלְּבָבוֹת, וְשִׁכְחוּ כִּי הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם טוֹבוֹת שֶׁהֵיטִיב לָהֶם הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ, וְכִשְׂיִזְכָּה לָזֶה הָאֱמוּנָה שֶׁהִכֵּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהַתְּגַלוֹת הַרְצוֹן הֵיךְ לְהֵיטִיב, בְּבַחֲבִינַת (קֹהֶלֶת ז, ח) "טוֹב אַחֲרִית דְּבַר מִרְאשִׁיתוֹ", שֶׁיִּתְגַּלֶּה טוֹבוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי עֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ שֶׁהוּא וְרְצוֹנוֹ אֶחָד כְּבִיכּוֹל. וְזֶה "כִּיּוֹם הַהוּא", שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוֹת "אֵת הַשְּׂמִים וְאֵת הָאָרֶץ", שֶׁהוּא טוֹב הַגָּנוּז, "יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט), שֶׁיִּתְיַחַד ה'רְצוֹן כְּבִיכּוֹל שֶׁהוּא גִימַטְרִיָּה 'שִׁמ'ו'.

וְהִנֵּה כְּשִׁזְכָּה הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לָזֶה, אִז הוּא בְּבַחֲבִינַת הַשְּׁתוּוֹת

שֶׁהַכֹּל שָׁוה לְפָנָיו, וּבְכַחֲנִיַת כָּלָא כָּלָא חָשִׁיב נִגְד רְצוֹנוֹ, וְאִינוּ רוֹאֶה וְאִינוּ שׁוֹמֵעַ בְּכֹל דְּבָר לְעַצְמוֹ וּלְגִרְמִיהַ כְּלוּם, אִזּוּ שְׂיִתְעַקֵּשׁ עַל אֵיזָה דְּבָר שְׂיִהְיֶה דְּיֻקָּא כְּךָ, כִּי אִינוּ רוֹצֶה רַק לְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וּבְכֹל דְּבָר וְהִנְהִיגָה יוֹכַל לְמַצֵּא רְצוֹנוֹ אִיךָ לְהִנְהִיג בְּמִדָּה הֵהוּא עַל-פִּי רְצוֹנוֹ, הָאִיךָ לְאַהֲבַת הַדְּבָר עַל-פִּי דְעַת הַתּוֹרָה, וּבְכַמָּה וְעַד כְּמָה יְדַחַה הַפְּסָלִת שֶׁבְּדְבָר הֵהוּא, וְכֵן הָאִיךָ וּבְכַמָּה וְעַד כְּמָה לִירָא, וְאִם הִירָאֶה הִיא נִגְד אָמוּנָתוֹ יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ נְדַחַה כְּפִסְלִית, וְכֵן בְּהַתְּפָאָרוֹת יְרָאֶה אִם יְבוֹא הַתְּפָאָרוֹת לְהַבּוֹרָא יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ, וְהַמוֹתֵר יְדַחַה, וְכֵן בְּנִצְחָחוֹן וְכֵן בְּכֹל מִדָּה, וְחוּץ מִזֶּה בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוֹ דוּמָה לְפָנָיו כְּמִישׁוֹר. וּכְמֵאַמְרֵם ו'ל (יִמָּא עַה.) עַל פְּסוּק (מְשָׁלִי כַג, לֵא): "כִּי יִתֵּן בְּכּוֹס עֵינֹו יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים", כֹּל הָעוֹלָם דוּמָה לוֹ לְמִישׁוֹר, וְזֶהוּ "לְמַדְנִי לְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי רוּחְךָ טוֹבָה", שֶׁהוּא דְעַת הַפְּנִימִי, כִּי 'רוּח' הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב לִית עַלְמָא קָאִים אֶלָּא בְּרוּחָא, 'טוֹבָה' זֶה בְּחִינַת מֹשֶׁה דְעַת הַפְּנִימִי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" — נִתְמַלָּא הַבֵּית כְּלוֹ אוֹרָה, "תִּנְחַנְנִי בְּאַרְץ מִישׁוֹר", שְׂיִהְיֶה כֹּל הָעוֹלָם דוּמָה עָלֵי כְּמִישׁוֹר חוּץ מִרְצוֹנוֹ, שְׂאֵהִיָּה בְּבַחֲנִיַת הַשְּׁתוּוֹת, וְכֵן הוּא בְּאַמַּת לְמִי שְׂזוֹכָה לְטַעַם מִזֶּה וְנוֹגֵעַ בְּקִצְהוּ בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בְּרְצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁהוּא וּשְׁמוֹ אַחַד, וּרְצוֹנוֹ הִיָּה בְּרָאשִׁית — בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל וּבְשִׁבִיל הַתּוֹרָה. וְעַל זֶה נִתְגַּלּוּ וְנִבְרָאוּ כֹּל הָעוֹלָמוֹת, וְכֹל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְצוּוֹת לְזֶה שְׂעוּשָׁה רְצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ. וְזֶהוּ "לְמַדְנִי לְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ", כִּי אַתָּה, רְצָה לוֹמַר בְּחִינַת כִּי גְדוֹל אַתָּה הוּא אֱלֹהֵי אֱלֹהִים וְאַדְוָנִי הָאֲדוּנִים, וְכָלָא קָמִיהַ כְּלֹא חָשִׁיב, וְיִתְדַתְּ שְׁמָךְ רַק עָלֵי וְלֹא עַל שׁוּם בְּרִיָּה מְעַלְיוּנִים וְתַחְתּוּנִים, בְּרָאשִׁית — בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְחָיִב כֹּל אָדָם לוֹמַר בְּשִׁבִילִי נִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל-יְדוֹ יְתְמַלָּא רְצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ, שְׂאֵעֲשֶׂה בְּכֹל דְּבָר רְצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ, וְיִתְגַּלֶּה הַטּוֹב בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת.

וְזֶה "כִּי אַתָּה", שְׂאֵתָה יְחִיד וּמְיֻחָד, "אֱלֹהֵי" יְחִדְתְּ שְׁמָךְ עָלֵי,

להקרא אֱלֹהִים, וְאֵז "רוּחַךְ טוֹבָה". וְזֶהוּ שְׁעַל-יַדֵּי הַדַּעַת הַפְּנִימִי, שֶׁהוּא רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ לְהֵיטִיב שְׂיִתְגַּלֶּה טוֹבוֹ הַגָּנוּז בְּסוּפֵא דְכָל דְרָגִין. וּכְשִׁזְזָה הָאָדָם לְתַקֵּן כָּל מַדוּתָיו וּמַחְשָׁבוֹת דְּבוּרוֹ וּמַעֲשָׂיו, לְבֹא לְבַחֲנֵינָת "וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ", שֶׁהוּא "טוֹב אַחֲרֵית דְּבַר מֵרָאשִׁיתוֹ", וְאֵז יִקְיָם (יִשְׁעִיָה ב, ב): "וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים", וְיִתְגַּלֶּה הַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָמוֹת עַל-יַדֵּי עֲשִׂית רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּבַחֲנֵינָת (דְּבָרִים ג, כה): "הֲהָר הַטוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן", שֶׁהַתְּפִלָּל מִשֶּׁה שֶׁהָהָר הַטוֹב הוּא טוֹב הַגָּנוּז, וְהַלְבָּנוֹן שֶׁהוּא דַעַת הַפְּנִימִי בְּמַחָא וְלִבָּא, כִּידוּעַ שֶׁהוּא ל"ב נְתִיבוֹת חֲכָמָה וְנוֹן שְׁעָרֵי בֵּינָה, וְזֶהוּ "וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת יִכְרְתוּן לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי", כִּידוּעַ מֵאֲמָרָם ו"ל שְׁמַלַת שְׂדֵי יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי פְרוּשִׁים, פַּעַם אָמְרוּ זֶה לְשׁוֹן שְׁאֲמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, שְׁרָצָה לְהַתְּפַשֵּׁט יוֹתֵר, וּפַעַם אָמְרוּ שְׁמַשְׁדָּד הַמַּעֲרָכוֹת, וְהֵנָּה בְּחִינַת אֱלִילִים הוּא בְּחִינַת לְגַרְמִיָּה, שֶׁהוּא אֵלֵי וְלֵי שְׁאִינָם בְּטָלִים לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ ק"ך צְרוּפֵי אֱלֹהִים דְּקָרוּ לֵיה אֱלֹהֵי דְאֱלֵהָא. וּכְשִׁזְזָה הָאָדָם לְבַטֵּל רְצוֹנוֹתָיו מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּבַחֲנֵינָת דַּעַת הַפְּנִימִי, אֲזִי יִתְגַּלֶּה חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְיִשְׁדָּדוּ כָּל הַמַּעֲרָכוֹת, וְיִתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְזֶהוּ "לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי", וְזֶהוּ "אֵל תִּפְנּוּ אֶל הָאֱלִילִים", הָעֲצָה לְזֶה "אֵל תִּפְנּוּ אֵל מַדְעָתְכֶם", שֶׁהוּא חֲסֵד אֵל כָּל הַיּוֹם, שֶׁהוּא טוֹב הַגָּנוּז יוֹמָא דְאֲזִיל עִם כּוּלְהוּ יוֹמִין^ס, שֶׁהוּא רְצוֹנוֹ לְהֵיטִיב, עַל-יַדֵּי-זֶה אֵל תִּפְנּוּ אֶל הָאֱלִילִים, שְׁתַּהֲיוּ בְּבַחֲנֵינָת: "רוּחַךְ טוֹבָה תִּנְחַנְנִי בְּאַרְץ מִישׁוֹר", כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ דּוּמָה עָלָיו לְמִישׁוֹר, שֶׁהוּא הַהֲפֵךְ מִבְּחִינַת אֱלִילִים אֵלֵי וְלֵי, שְׁרוּצָה תְּמִיד רַק לְגַרְמִיָּה, וּבְכָל דְּבַר וְהִנְהִיגָה אֵינוֹ רוּאָה וְאֵינוֹ שׁוּמַע רַק לְעֲצָמוֹ, וּכְיָדוּעַ לְמַבְקָשֵׁי הָאָמֶת לֹא לְרַמּוֹת וְלֹא לְשִׁטּוֹת עֲצָמוֹ, וּמַבְקָשֵׁי ה' יִבְיֵנוּ כָּל שֶׁהוּא כְּלָלִים גְּדוּלִים לְעַבּוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ.

לְדַעַתִּי, אִם תִּכְנִיס דְּבוּרִים אֵלּוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב בְּתוֹךְ לְבָךְ, אֵז

(ס) הַיּוֹם שֶׁהוּלָךְ עִם כָּל הַיָּמִים.

אָשֶׁר   א' תתכט   בנחל   רעא

תהיה חזק באמונה. וידוע אשר רבנו ז"ל הזהיר את מוהרנ"ת ז"ל לתדוש הרבה בתורה, ואמר לו: וכשתגיע לכתב מעניני "אמונה", ומעניני "צדיק" תרחיב את הקולמוס צו שפרייט די פּען", כאומר אשר על אמונה פשוטה בו יתברך ועל מעלת התקרבות אל הצדיק צריכים להרחיב את הדבור.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תתכט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אחרי קדושים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, וחשתי ולא התמהמהתי להשיבך תכף-ומיד כרצונך. ידידי היקר! להשיבך בפרטי פרטיות יקצרו המון ריעות, ובפרטיות פי ספרי רבנו ז"ל בנדיך, הפך בהם דכלא בהם — התחזקות והתעוררות לדרי מעלה ולדרי מטה בכל הירידות והנפילות ובכל הנסיונות, שם תמצא מרגוע לנפשך, אף בפרט אחד ראוי לעמד ולדבר בזה, והוא מאד נצרך לענינך, פי הגה מותר האדם מן הבהמה הוא הדבור, וזהו החלוק בין אדם לבין חיה, שיש לו דבור, ועל-ידי הדבור באים לידי דעת להכירו יתברך, אף בשביל הבחירה והנסיון צמצם עצמו כביכול הוא יתברך בחכמה נפלאה ונוראה מאד, עד שיכול להשתמש עם הדבור אל ההפוך גם-כן, חס ושלום, והוא לכפר בכל רחמנא לצלן, ואז כשאדם מקלקל דבורו ומדבר הפוך האמת, שהוא האמונה הקדושה, ואז כשנפגמת דעתו ואמונתו, הוא נופל בדרגה של חיה

ע) תפגור את העט.

ערב   אֲשֶׁר   א' תתל   בַּנְחָל

הטורפת ממש, וזהו כלל המרירות והרציחות והגנבות והבלבולים שיש בעולם, כי על-ידי שפוגמים בדבור פיו, על-ידי-זה נפגמת הדעת, ואז מתקוטטים אחד עם חברו וכו', ומתחיל לעבר על האדם מה שיעבר, והוא כמו במדבר הפקר, בין חיות טורפות, ורמנא לצלן, ויש להאריך בנקדה זו, אך ההכרח עכשו לקצר.

הדורש שלומך...

א' תתל.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר אחרי קדושים ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאר בשרי ר' ... נרו יאיר.

מכתבך היקר לנכון קבלתי אתמול, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ואשר תהלה לאל, עזרך השם יתברך אודות הדירה והפרנסה וכו', והכל בדרך נסים נגלים ונסים נסתרים, אשרינו ואשרי חלקנו שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, המגלה לנו את אמתת מציאותו יתברך והאמונה הקדושה בו יתברך, ואשר על-ידי-זה אנו רואים את נפלאות השגחתו יתברך הפרטי פרטית עלינו בכל תנועה ותנועה ובכל פסיעה ופסיעה, ובפרט אתה, שזכית להיות גבור המנצח, ולבא לארצנו הקדושה (עין לקוטי-מזרח"ן, חלק א', סימן כ'), ואשר שם הוא מקום הנסים ומקום האמונה ומקום התפלה (עין שם, סימן ז'), ואשר בזה תלויה כל גאלתנו, וצריכים להתפלל תמיד, שכל ישראל יחזרו שמה (עין שם, סימן קנו).

חמדת לבבי! כבר קבלתי ממך מכתב זה כמה חדשים, אך מרב טרותי הרבות, בעוונותי הרבים, כל החורף שעבר לא היה לי הפנאי לקחת עט ועת בידי, ובפרטיות שהיה ההכרח לי לגמור כמה ספרים יקרים, נוראים ונפלאים מאד מאד, אשר יאירו פני תבל

אָשֶׁר   א' תתל   בנחל   רעג

דעתו הקדושה של רבנו ז"ל, כי תהלה לאל, קדם חג הפסח יצא מהכורף ספר "ארך אפים", ועד עכשו, שהוא לערך שלשה שבועות נמכרו כבר אלפים וחמש מאות ספרים, מיום רביעי שעבר פרשת תזריע ומצורע עד אתמול בלילה מכרנו אלה וחמש מאות ספרים, והוא תהלה לאל, חסד נפלא ממנו יתברך, כי נחטף בכל בתי המדרשות, ובפרטיות בישיבות בין בחורים, ועל-כן לא בחננו לקח את עצמו הסמ"ך-מ"ם עלי כל-כף. ובאמת היו לי נסים נגלים בהדפסת ספר זה, כי עבר עלי מה שעבר (ברוך השם נפטרתי ממשרתי שהיא מלמדות, וכן נצילתי אני ובני ביתי משרפה), טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לי בנעימים.

והנה פה שלח אחד מכתבים רבים לזקני אנשי שלומנו עלי, וכתב עלי כל מיני לשון-הרע ושקרים וכו' וכו', למען להצית אש המתלקת עלי בחנם על לא דבר, על-כן ראה וגם ראה להמליץ בעדי לפני ... ולמצוה רבה יחשב לה דבר זה, ועל-כן תמחל לי למה לא כתבתי לה.

ואודות האברך ... גרו זאיר, היתה מצוה רבה, שאתה תדבר עמו מאד כי אתה סמוך לו, ומצדי אקיים את דבריך ואכתב לו.

אהובי, אחי! ראוי לנו לתן תודה והודאה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע על גדל החסד חנם שעשה השם יתברך עם קטני ערך כמונו היום, וזכינו להתנדע מרבנו ז"ל, ועל-כן עלינו להתחיל התחלה חדשה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע מחדש ולקיים דבריו הקדושים, ובפרטיות "שמחה והתבודדות", שהם "יראה ואהבה" שמקבלים ממנו (עין לקוטי-מזהר"ז, חלק א', סימן יז), והן שתי הבקיאיות — בקי ברצוא ובקי בשוב, אשר על-ידי-זה יכולים לילף ישר על "דברך" התשובה (עין שם, סימן ר'), כי "שמחה" היא ענין של "אהבה", שמרב האהבה שיש לו עמו יתברך, הוא שמת ורוקד, והוא ענין של בקי בשוב, להחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה

עדר   אָשֶׁר   א' תתל   בַּנְחָל

שְׁמוּצָא בַעֲצָמוֹ, וּמַחֲיָה וּמַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ עַל נַעַם חֶלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ, וְלִהְפֹּךְ — "הַתְּבוּדוֹת" הוּא עֲנִיָּן שֶׁל "יְרָאָה", שְׁשׂוּפֵט אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה, וּמַתְיָרָא מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא עֲנִיָּן שֶׁל בְּקִי בְּרַצוּא, לִידַע שְׁעֲדִין אֵינוֹ יוֹדַע כְּלוּם, כִּי לְגַדְלָתוֹ יִתְבַּרֵךְ אֵין חֶקֶר.

אֶהוּבִי, אַחִי! רְאֵה וְגַם רְאֵה אֶת גְּדֹל אַהֲבָתוֹ יִתְבַּרֵךְ עָלֶיךָ, אֵיךְ שְׁאוּהֵב אוֹתְךָ וְעוֹזֵר לְךָ בְּכָל עֲנִיָּנֶיךָ, עַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל לְבִרְחַת בְּכָל פַּעַם רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לִבְךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתַחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ כִּי "שְׂוֹא תְשׁוּעַת אָדָם" (תהלים ס, יג), וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְעוֹזֵר לְךָ, וּמְכַל שְׂכָן לְהִרְעֵ לְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַכֹּל מְשַׁנָּח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְנִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשִׁים אֱלוֹ אֲשֶׁר לְמִרְאָה עֵינֵינוּ, שְׁהֵם: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, וּבְאַמַּת הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל. כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ אֵל מִסְתַּתֵּר (יִשְׁעִיָּה מֵה, טו), וְהוּא הוּא שְׂכָל הַנְּעֻלָּם מְכַל רַעֲיוֹן, וְאֵנוּ מַחֲיִבִים לְהִסְתַּכֵּל בְּשְׂכָל הַזֶּה, וּלְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמֵנוּ אֵלָיו מְכַל דְּבַר (עֵיִן לְקוּיִטִּי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן א'), וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ לְהִיּוֹת תְּמִיד אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה אֵין סוֹפִיּוֹת, כִּי אֵין לְךָ עוֹד שְׂמִיחָה מִזֶּה כְּשֶׁנִּתְבַּרֵּר לְהָאָדָם כִּי כָל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ הוּא רַק לְבוּשׁ לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן מֵה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ שֶׁם בְּכָל הַמְּנִיעוֹת וְהַהֲסָתָרוֹת (עֵיִן שָׁם, סִימָן קטו), וְעַל-יְדֵי הַדַּעַת הַזֶּה נִגְאָלִים מְכַל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים (עֵיִן שָׁם, סִימָן רנ), וְזוּכִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהָעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ, כִּי יְדִיעָה זֹה הִיא מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא מִמֶּשׁ (שָׁם, סִימָן ד'); אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמֵימִים.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אַבְקָשְׁךָ מְאֹד לְהַעֲתִיק לִי הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים מִר' ל׳וֹי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ז"ל], שְׁעֲדִין אֵין לִי, וְכֵן תְּעוֹרֵר אֶת ... שְׁיִשְׁלַח תְּכַף-וּמִיד כָּל ... הַחֲדָשִׁים שְׁיִשׁ תַּחַת יְדוֹ מִר' ל׳וֹי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ז"ל] דִּיקָא, כִּי הֵם מְאֹד מְאֹד נִצְרָכִים לִי, וְתַצְמַח מִזֶּה זְכוֹת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת

אֲשֶׁר   א' תתלא   בנחל   ערה

עולם, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לָךְ; כִּי תִהְיֶה לְאֵל, קָם עֲכָשׁוּ דוֹר תְּדַשׁ, מִמָּשׁ
אֶלְפֵי אֶלְפֵי נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל, בֶּן יָרְבּוּ, וַיְהִי נֶצְרָכִים לָהֶם הַדְּבֹרִים
וְהַשִּׁיחוֹת הַחֲדָשִׁים אֲשֶׁר יִדְפְּסוּ בְּסִפְרִים הַחֲדָשִׁים. הַכֶּפֶל הַדְּבָר,
עֲשֵׂה לְמַעַן זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם, אִף שְׂאֲחָרִים הַדְּפִיסוּ עָלַי
מוֹדְעוֹת לְהַפּוֹד, אִף-עַל-פִּי-כֵן הָאֲמַת עַד לְעֲצָמוֹ, כִּי אֵין כְּמַעַט
בְּרָיָה אֶפְלוּ מִכָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂתַבִּין הַיֵּטֵב מָה עוֹבֵר בְּעֵתִים הֵלְלוּ
עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֵין מִי שְׂיַרְחֵם עֲלֵיהֶם, כִּי
אִם כְּשִׁיקְרָבוּ לָהֶם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר רַק הוּא הַרּוֹפֵא הַגְּדוֹל
הַמְּכַלֵּג בְּמַעֲלָה נִפְלְאָה מְאֹד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל'); וְשְׁלוֹם
לְיַדֵּי ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, וּבִקֵּשׁ אוֹתוֹ גַּם-כֵּן, שְׂיִמְלִיץ בְּעַדִּי לְפָנֵי ר'
לְוִי יִצְחָק [גֵּרוֹ יְאִיר] (ו"ל), אֲשֶׁר כְּנֻנְתִּי הִיא לְשָׂמִים.

א' תתלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר אָמֹר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחֹר הַיָּקָר, הַרוֹצֵה לְהַשְׁקוֹת נַפְשׁוֹ עִם מִימֵי הַחֶסֶד הַנּוֹבְעִינוּ
וַיּוֹצֵאִים מִמְּקוֹר הַחֶכְמָה הַקְּדוּמָה, הַיּוֹצֵאת מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק
וְכוֹ' ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבֶיךָ קִבַּלְתִּי זֶה פְּעַמִּים, וְתִמְחַל לִי לְמָה נִתְעַכַּב, כִּי
בְּעוֹנוֹתַי הַרְבִּים טְרֹדוֹתַי עָבְרוּ רֵאשִׁי בְּעֶסֶק הַרְבִּים, וְלֹא בְּמַעַל
וּבְזֵדוֹן עֲשִׂיתִי זֹאת.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, כְּכֹר גְּדֻפְסוֹ כְּמָה מִכְתָּבִים בְּעֲנִינִים אֵלוּ
בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל" (הַעֲתָקוּ בְּסוֹף סֵפֶר אוֹת בְּרִית), וְכֵן בְּ"קְרִיאַת
שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה" וּבְסֵפֶר "אֶרֶךְ אַפִּים" — קָחְהוּ מִשָּׁם, אִף מִחֲמַת
שְׂאֲנֵי מִבֵּין מִדְּבָרֶיךָ שְׂאֲתָה שְׁבוּר מְאֹד, אֲמַרְתִּי אַרְוִצָּה דְּבָרֵי אֵלָה
אֵלֶיךָ, אוּלַי אוּכַל לְחַזְקֶךָ וּלְאַמְצָךָ וּלְהַחֲיוֹתְךָ, כִּי דְבָרֵינוּ מִיִּסְדִּים
עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הוּא הוּא נִשְׁלַח אֶל דוֹרוֹתֵינוּ אֵלָה

רעו   אֲשֶׁר   א' תתלא   בנחל

להחיות נפש כל חי, לרחצו ולנקותו מטנוף מעשיו ולהשיבו אליו יתברך. ועל-כן לא בחנם אורב מאד הסמ"ך-מ"ם עליו להסתירו ולכסותו מהעולם, ומדברים עליו מה שמדברים, כי הוא יודע שכשאדם יזכה להתקרב אליו באמת, ויקים את דבריו, אז כבר אין לו שיכות אל האדם הזה.

על-כן, אהובי, אחי, חמדת לבבי! בודאי צרתך היא צרה גדולה עד מאד, כי מי שנופל בעמק בור ודות וכו', שהוא פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו', אז קשה וכבד עליו לצאת מזה, כי ההרגל נעשה טבע שני, ומה גם שנתקלקל המחין ונתבלבלת דעתו ונשבר רוחו, ומר ומרור לו עד מאד וכו', אף מאידך גיסא, שכבר זכית להתודע מרבי אמת פזה, אשר ערב להשם יתברך לתקן את כל הפגומים והמלכלכים בטנוף מעשיהם וכו' וכו', אתה צריך להחיות את עצמך בזה מאד מאד, ועל-כל-פנים תראה לאחז את עצמך בו ז"ל, כי בודאי יעשה מה שיעשה הסמ"ך-מ"ם לרחקך, חס ושלום, מזה הצדיק האמת, כי כל הענין קוץ בעיניו, ותשמע מחלקת גדולה עליו, והכל כדי להכניס בך ספקות וכו', ואז אם אף-על-פי-כן לא תסתפל על שום דבר, ותהיה חזק בהתקרבות אליו ז"ל, אז בודאי תזכה על ידו לצאת מהחטא הגרוע הזה, ותזכה להגיע אל ענינך, שבשבילו ירדה נשמתך אל זה העולם וכו'.

אהובי, אחי היקר! צריך שתדע, כי החטא הזה בא על-ידי הקלפה שנקראת יללה, אשר כל ענינה לפרס מצודות תחת רגלי בני-אדם, ועל-ידי-זה לוכדת אותם ומכשלת אותם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו' וכו', והמצודה שפורסת היא עצבות ומרה שחורה ומרירות, אשר על-ידי-זה באים לחטא הזה, ולכל העברות שבעולם, כי העצבות היא היא הסטרא אחרא ממש. כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, רק נתלבש עצמו בלבושים כאלו, אשר הוא נגד מראה עינינו, שהוא דומם, צומח, חי, מדבר, ובשביל זה נקרא "עולם" לשון העלם, כי נתעלמת אלקותו יתברך בתוך העולם, וכך

אֲשֶׁר   א' תתלא   בנחל   רעז

עבודת האיש הישראלי צריכה להיות — להסתכל בשכל ובחיות אלקות שיש בכל דבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'), וכשאדם יודע זאת, אז הוא תמיד בשמחה עצומה, כי "עז וחדנה במקומו" (דברים הימים-א טז, כז), והוא יתברך "מקור השמחה", כי אין לך עוד שמחה בעולם כשמחה זו, שאדם זוכה לידע כי השם יתברך אתו, עמו ואצלו, וגם במקומו שהוא מנח שם, גם משם יכולים למצא אותו יתברך, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם מממש, וגם בכל ההסתרות והחשכות והמרירות והמגיעות גנוז ומסתתר ומלבש אורו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), מה שאין כן בשביל הבחירה והנסיון כביכול צמצם את עצמו, אשר משם נתהנה הסטרא אחרא (עין שם, סימן סד), המסתירים אותו יתברך, שזהו כלל העלמות וההסתרות שיש בעולם, אשר משם נתהוו כל המרירות והיסורים והצרות והעצבות; כי כשהאדם עוקר את עצמו ממנו יתברך, אז הוא שורה בעצבון ובמרירות גדולה, והסטרא אחרא והקלפות הם הם הדמיונות שמסבבים את מח האיש הישראלי (עין שם, סימן כה), ועל-כן התקון הראשון של פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה הוא שמחה, למסר נפשו לבא אל מדת השמחה, ואף שזוהי העבודה הכי קשה לזכות להגיע אליה, ובפרטיות אותן הנשמות שנתקלקלו כבר בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, עליהן מנחים העצבון והמרירות והכבדות בהתפשטות גדולה עד מאד, אף-על-פי-כן זהו עקר הנסיון שלהם, ובשביל זה הוריד לנו השם יתברך בדורותינו אלה את בן השמחה המשמ"ח ומנח"ם את כל הנפשות השבורות והירודות, ומשיבם אליו יתברך.

אך אי אפשר ללב לשמח מרב עקמומיות שהוא מסבב בה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), כי אם על-ידי תפלה בכת, כי התפלה מישרת את הלב ומוציאה ממנו את הארס הר'ע' שהכניס בו המלך האכזר, שהוא היצר הרע.

והנה שלמות התפלה היא, כשזוכה לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה כדבר איש עם רעהו, שזוהי שלמות התפלה והדבקות,

רעה   אֲשֶׁר   א' תתלא   בַּנְחַל

אֲשֶׁר מְקִימִים עַל יְדֵה מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּלְדַבְּקָה בּוֹ" (דְּבָרִים יא, כב) וְשֶׁל "וּלְעַבְדּוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם" (שָׁם יא, יג) וְשֶׁל יְחִוּד ה', כִּי כְשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לִילֵךְ בְּמָקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי־אָדָם, וּמִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת שְׁבָרוֹן לְבוֹ, וּמַגִּילָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּפָרְטִי פְּרֻטִיּוֹת אֶת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, אִזּוֹ דִּיקָא עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֵה שְׁנֵת־יִשָּׁר לְכַבּוֹ מִכָּל מִינֵי הָעֲקוּמוּמִיּוֹת וְנִתְחַזְקֵת אֲמוּנָתוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְאֵט לְאֵט נִתְקַן שְׁבָרוֹן לְכַבּוֹ, וְנִתְעַלָּה מִנְפִילָתוֹ, וּמִתְחִיל לְזַרַח עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַבּוּדָה זֹו נִקְרָאת "הַתְּבוּדוֹת", אֲשֶׁר הוּא חֲרִיבֵי שֶׁל מְשִׁיחַ (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), כִּי מְשִׁיחַ יִכְנִיס דְּבָר זֶה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וּלְעַבְדּוֹ שְׂכֵם אֶחָד".

וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת לְצֵאת מִהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁנִּפְלֵת בּוֹ, וְאַתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, לְהִתְעַנֵּג מִנְעָם עֲרֻבוֹת זִיו אוֹר חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הָאֲשֶׁר וְהָעֲשֶׂר הַנִּצְחִי, תְּרַגֵּיל אֶת עַצְמְךָ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְבָרַח לְמָקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתַשִּׁיחַ וְתַסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטִי פְּרֻטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאִף שֶׁבִּתְחִלָּה תִּהְיֶה כְּבֹדָה עָלֶיךָ עַבּוּדָה זֹו מְאֹד, כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמּוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנִּיס כְּפִירָה לְאָדָם; עַל־כֵּן מֵרַב חֲטָאִים, אִין הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת אֲצֵל הָאָדָם, וְעַל־כֵּן אִינוֹ מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם הִנֵּה הָאָדָם זוֹכֵה לִידַע בִּידְעָה בְּרוּרָה וּמְזַכֵּכַת, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ עוֹמֵד עַל יְדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דְּבוּר שֶׁמְדַבֵּר, כְּבוֹדָאֵי הִנֵּה מִתְמִיד בְּעַבּוּדָה קְדוּשָׁה זֹו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), אִף־עַל־פִּי־כֵן אִם תִּהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל עֵנִין תְּפִלָּה, אִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תּוֹכָה לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּסַכִּים וְהַמְּחִיצוֹת הַמְּסַבְּבִים אוֹתָךְ, וְתוֹכָה שֶׁתֹּאִיר נִשְׁמַתְךָ בְּהָאֶרֶץ עֲרֻבוֹת נַעַם זִיו חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

אֶהוּבִי, אַחֵי! אִין דְּבוּרִים לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל הַחֲסֵד חַנּוּם, אֲשֶׁר טוֹב גְּמָלְנוּ בְּזֶה שֶׁזְּכִינוּ, שְׂשֵׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים, וְלֹא

אָשֶׁר   א' תתלב   בנחל   רעט

נתן למוט רגלינו, ובודאי נזכה לתקון נצחי על-ידי רבנו ז"ל. והעקר לקיים עצותיו הקדושות, ולהתמיד בתורה הקדושה שעורים פסדון — במקרא, משנה, גמרא, מדרש ובפרטיות בשלחן ערוך, אשר מאד מאד הזהירנו על זה; אשרינו ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירושתנו, חבלים נפלו לנו בנעימים; חזק ואמץ לקיים דברינו אלה, להתחזק בשמחה עצומה וכן להתבודד עמו יתברך בכל יום ויום בעקשנות גדולה, אז תזכה לתקון נצחי.

ואתמול בלילה אחר הספירה, אמרתי לאחד מאנשי שלומנו, שעלה ברעיוני בשעת הספירה — הלא היום "הוד שבנצח", וידוע אצלנו, שרבנו ז"ל ענינו "נצח", שמו הקדוש גימטריה "נצח". ואמר והתפאר כמה פעמים "נצחתי ואנצח", ועל-פן ההוד והיפי של ה"נצח" הוא לבון מצורת המנורה ומשם מ"ב שהוא אנא בכח "מישור תמיד", ומקנה המנורה אות יו"ד, הינו כשזוכים לקבל באמת דעת רבנו ז"ל (נצח), אז הולך לו "ישר תמיד", ואין לו שום קשיות עליו יתברך. וכל זה זוכים על-ידי שנעשה בסוד "יו"ד זעירתא", שמבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ואינו חפץ שום דבר רק אותו יתברך, אז דיקא אדם שאוחז בדרגה זו, הולך לו תמיד פסדון (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): עקר הצרות והמרירות שעובר על כל אחד בזה העולם הוא רק על-ידי פגם של "אנא אמלך" — שרוצה איזה רצון מבלעדי רצונו יתברך.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה...

תכתב לי אם קבלת מכתבי זה, וההכרח לקצר עכשו, כי כל זה אני כותב לך על הדרך.

א' תתלב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי,
הַאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבֶיךָ קִבְּלָתִי זֶה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, אַף מְרַב טְרוֹדוֹתִי, בְּעוֹנוֹתֵי
הַרְבִּים, בְּעֶסֶק הַרְבִּים, לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבָךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁאֲנוּ
עֲסוּקִים עֲכָשׁוּ בְּעֶסֶק הַהֶפְצָה, לְהַפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם
"אֲרָךְ אַפִּים", וַתְּהַלֵּה לְאֵל, הֵם נִחְטָפִים בְּכֹל הַמְּקוֹמוֹת שְׁאֲנוּ בָּאִים
לְשֵׁם.

אֱהוֹבֵי, אַחֵי! כָּל עֲנִינֶיךָ הֵם פְּרָשָׁה סְתוּמָה בְּעֵינַי, וְעַל-כֵּן לֹא
אֲדַע מָה לְהַשִּׁיבָךָ, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם הֵינּוּ זֹכִים לְהַתְּוַעַד
יַחַד, וְאִזּוֹ נִמְתִּיק סוֹד, כִּי דְבָרִים כְּאֵלוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְדַבֵּר עַל פְּנֵי הַכְּתָב,
אֲבָל דְּבַר אֶחָד אוֹכַל לְהַקְדִּים לְךָ, שְׁדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק "שְׁלוֹם"
וְאֶהְבָּה וְאֶחְנֶה וְרַעוּת, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּבֵיתוֹ, לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל שְׁלוֹם-
בֵּית, וְלִהְיוֹת וּתְרֵן גְּדוֹל וְלֹא אֲכַזְרִי, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּנִגְדָּה, אֲשֶׁר הִיא
מְדָה מְגֻנָּה מְאֹד מְאֹד, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
לְכַבֵּד גְּשׁוּתֵיהֶם (עַיֵן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים רסג, רסד), וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁצַרְיָכִים
לְהִזְהַר לֹא לְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי אֶפְלוּ הַמַּזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת
(גטין ז.א.), וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כַּמָּה דְּמָעוֹת יוֹרִיד בְּעֶצְמוֹ כְּשֵׁיִקִּיץ
מִשְׁנָתוֹ וְשִׁכְרוֹתוֹ, כִּי בְּשַׁעַת כַּעַס — הַמַּחֲזִין יִשְׁנִים, וְהוּא שְׁכּוֹר
לְגַמְרִי, וְאִזּוֹ נִדְמָה לוֹ הַכֹּל יִשָּׁר וְנָעִים, אֲבָל כְּשֵׁיִקִּיץ מִשְׁנָתוֹ וְשִׁכְרוֹתוֹ
יִצְטַעַר מְאֹד מְאֹד מְהֵרָה עֲשֵׂה, בְּשִׁבְלֵי שְׁטוּת כְּזוֹ וְכוּ' הַצָּרָה
לְהַתְּגַרֵּשׁ?! וַיִּבְכֶּה וַיּוֹרִיד דְּמָעוֹת הַרְבֵּה, וּבִפְרָט מִי יוֹדֵעַ אִם יוּכַל
עוֹד לְרַאוֹת אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, עַל-כֵּן אֵין זֶה עֲצָה כָּלֵל. וְאוֹדוֹת לְצֵאת
בְּרִישׁ-גָּלִי, גַּם זֹהֵי אֵינָה עֲצָה כָּלֵל, כִּי "וְהִצַּנַּע לְכַת עִם ה' אֱלֹקֶיךָ",
וּבִפְרָט שְׁיֹסִיף שְׁמֵן עַל הַמְּדוּרָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְכַבֵּי, מָה טוֹב וּמָה נָעִים שְׁנוֹזְכָה לְהַתְּוַעַד יַחַד,
וּלְעַת עֵתָה שְׁתַּק, וְאֵל תִּצַּא לְרִיב, רַק בְּרַח לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַתִּסְפַּר
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכֹל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי

אֲשֶׁר   א' תתלג   בְּנַחַל   רפא

לְהַשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים (סוּטָה מַט) כַּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְנוּ ז"ל.
דִּידֶךָ לְנִצָּח...
...

א' תתלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּהִרְבַּחְקוֹתֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים, וּכְכֹר כְּתִבְתִּי לְךָ מִכְתָּב,
אֵךְ מֵרַב טְרֵדוֹתֵי הַרְבִּים, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים נִשְׂאָר בְּיָדֵי וּפְהָ תִקְבְּלוּ.

אֱהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! בְּכֹל יוֹם וְיוֹם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד עֹגְמַת נַפְשׁ
וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת חֲדָשׁוֹת, וְהַפֵּל כְּיָדֵי לְהַפִּילוֹ בְּעֵצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת,
וְהָאֲדָם נִבְרָא, שְׂיִזְכֶּה לְהַפֵּךְ הַכֹּל אֶל תִּקְוָה הַשְּׂשׁוֹן וְהַשְּׂמִחָה, וְאֵךְ
שְׂהִיָּא הַעֲבוּדָה הַכִּי גְבוּהָהּ בְּעוֹלָם, לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי
כְּפִי הַקְּטָנוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׂעוּבָרוֹת עַל כָּל אֶחָד, קָשָׁה וְכָבֵד
עָלָיו מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמְכַל שֶׁפֶן וְכֹל שֶׁפֶן מִי שְׂנֹכְשֵׁל
וְנִפְּל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, עָלָיו מִתְגַּבְּרִים בְּיִתְרָה
הַמְּרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹן, וְכַמְעַט שְׂיֵאֲבֵד לְנִצָּח, אֵךְ כְּכֹר הוֹרְנוּ רַבְנוּ ז"ל
בְּלִקְוִיטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן רפב), שְׂצָרִיךְ לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת,
וְלִמְצָא בְּעֲצָמוֹ בְּכֹל פֶּעַם אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וְלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם
כָּל נִקְדָּה וְחוּט הַשְּׂעֵרָה שְׂזוּכָה לְמִצָּא בְּעֲצָמוֹ מִקְדָּשֵׁת יְהוּדוּתוֹ, יְהִיָּה
אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, עֵינֵי שָׁם; וְהִנֵּה עֵקֶר הַשְּׂמִחָה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי הַאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּשֵׁאֲדָם מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל תוֹף הַאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל,
וְהַכֹּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, (חֵלֶין ז'): אֵין
אֲדָם נוֹקֵף אֲצָבָעוֹ מִלְּמִטָּה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וְכֵן
(יּוֹמָא ל.ח.): אֵין אֲדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת

רַכַּב אֲשֶׁר א' תַּחֲלֵג בְּנַחֲל

במלכות חברתה אפלו כמלא נימא, וכן (ברכות נח): אפלו ריש גרגיתא מן שמאי מנו ליה; בידיעות אלו דיקא זוכה להיות תמיד בשמחה, כי מה יעשה לו אדם, וזהו עקר הגלות הארצה והמרה הזו, שנופלים תחת הטבע, עד שנדמה לכל אחר, אולי חברי יקח דבר השיף לי, או אולי חברי יהיה גדול ממני, ולא דעת ולא תבונה לו, כי הכל ממנו יתברך, ועקר עבודתנו היא להתחבא בצל כנפיו יתברך, ולבטל את עצמנו לגמרי אליו יתברך בשיחה — זו תפלה, בתמימות ובפשטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, ולספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו. וכל מה שהאדם זוכה לדבר עמו יתברך יותר, כמו-כן זוכה לבטל מעצמו כל מיני מרירות וצער ועגמת נפש, ואדרבה נכלל לגמרי בו יתברך, אשר "עז וחדוה במקומו", ולפניו יתברך אין שום עצבות כלל.

אהובי, אחי היקר! אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להיות בצלא דמהימנותא, צל החיים, צלו של רבנו ז"ל, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו עד עכשו.

ולמען השם, אל תבלבל את עצמך משום מחלקת וסכסוכים, תעשה התחלה חדשה על-כל-פנים מעכשו, ללמד בכל יום פרשה חמש ורש"י, וכמה פרקים משניות, וכמה דפים גמרא ומדרש רבה מפרשת השבוע, ושעור בשלחן ערוך, וספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח נצחים. ותרגיל את עצמך לרקד בכל יום אפלו בינך לבין עצמך בחדר מיוחד, כי הרקודין הם המתקת הדינים.

ברוך השם, עד היום מכרנו כבר שלשת אלפים ספרי ארץ אפים", כי נתפשט פה תהלה לאל, בכל תפוצות ישראל, בכל בתי המדרשות; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

ידיך...

אֲשֶׁר   א' תתלד   בנחל   רפג
א' תתלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֵר בְּהִרְבַּחְקוֹתֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבָי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבִירָךְ הִקָּר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה
מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים, אַךְ מֵרַב טְרִדוֹתֵי,
בְּעוֹנוֹתַי הָרַבִּים, לֹא הִנֵּה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְף-וּמְיָד כְּרִצּוֹנְךָ.

וְהִנֵּה לְנִחְמָךְ וּלְהַחֲיוֹתְךָ הֵלֵא סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל בְּיָדֶיךָ, הַפֶּךָ בְּהֵם
בְּכָל פְּעַם בְּחִיּוֹת חֲדָשָׁה, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, כִּי בְּאַמַּת
עוֹבְרוֹת עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם קִטְנוֹת וַיִּרִידוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת
חֲדָשׁוֹת (עֵינִי לְקוֹטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עז), וְכַמְעַט שְׁיִפֵּל לְגַמְרֵי, לוֹלֵא
חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הֵיטִיב עִמָּנוּ וְשָׁלַח לָנוּ רוּעָה נְאֻמָּן הוּא
רַבְּנוּ ו'ל, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַטּוֹת אֲזַנֵּינוּ מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה
וּבְכָל רְגַע אֶל דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים.

וְצָרֶיךָ שֶׁתִּדַע, חֲמִדַת לְכִבִּי, כִּי עָקֵר הַהֲצִלָּה בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו'ל
הוּא רַק כְּשִׁזּוּכָה לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רְגַע מִחֲדָשׁ
דִּיקָא, וְכֹאֲשֶׁר צָעַק רַבְּנוּ ו'ל: "אַלֵּט טָאָר מֵעַן נִישָׁט וַיִּין"^ב, וְזֶהוּ
עָקֵר מְרִירוֹת הַגְּלוּת הָאֲרָכָה וְהַמְרָה הַזֶּה, שֶׁכָּל אֶחָד נָפַל בְּעֵינָי עֲצָמוּ
כְּאִלוּ אֶבְדָּה תִקְנוֹתוֹ, וְלַעוֹלָם כְּכֹר לֹא יוּכַל לְהַתְּחַדֵּשׁ וּלְהַתְּחִיל
מִחֲדָשׁ, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא הַיָּצֵר הַרַע: "מְלֶךְ זִקֵּן וְכִסִּיל" (קִהְלַת ד,
ג), שְׁמִכְנִיס בְּאָדָם זְקֵנָה דְסִטְרָא אַחְרָא, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכַת הָעֲצָבוֹת
וְהָעֲצָלוֹת וְהַכְּבֻדוֹת, עַד שֶׁכַּמְעַט יִגְוַע, חַס וְשָׁלוֹם. וְיִמְהִיכֵן בְּאֵה קְלָפָה
זוֹ שֶׁל זְקֵנָה דְסִטְרָא אַחְרָא? זֶהוּ מ'אַנָּא אֶמְלֶךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם רוּעָה
אֵיזָה דְכֹר מִבְּלַעֲדֵי רִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שָׁכֵן שְׁרוּעָה לְהַשִּׁיג אֵיזוֹ

(b) זִקֵּן אֶסוּר לְהִיּוֹת.

רפד   אֲשֶׁר   א' תתלד   בַּנְחָל

דְּרָגָה אוּ לְהַשְׁתַּרֵּר עַל זולתו, לְהִיּוֹת רב וְרַבִּי וּבַעַל דְּרָשָׁן אוּ עֹשֵׂי רְכוּי וְכוּ', וּכְשֵׁאִינוּ עוֹלָה בְּיָדוֹ, אָזִי נוֹפֵל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, עַד שֶׁנוֹפֵל בְּזַקְנָה דִּסְטֵרָא אַחְרָא, וְהוּא מְסַבֵּב בְּעַצְבוֹן וּבְמַרְרֵירוֹת גְּדוֹלָה עַל מַר נַפְשׁוֹ, שֶׁלֹּא בָּא אֵל מַה שֶׁרָצָה, וּמַרְבֵּ צַעֲרוֹ וְעִגְמַת נַפְשׁוֹ נַעֲשֶׂה כְּסִיל לְגַמְרֵי, שֶׁאִזּוּ הוּא כְּבָר מוֹכֵן לְכָל הָעֵבְרוֹת וְהַיְרִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי (סוּטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם-בֵּן נִכְנָסָה בּוֹ רֵיחַ שְׁטוּת, וּמִשָּׁם כָּל הַיְסוּרִין, כִּי (שְׁבַת נה.): אֵין יְסוּרִין בְּלֹא עוֹן; כִּי עֵקֶר הַיְסוּרִין כְּשֵׁאִדָּם נוֹפֵל בְּעוֹנוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְזֶה בְּעַצְמוֹ מְרַמֵּז בְּשֵׁמוֹת הַיֵּצֵר הָרַע: "מְלֶךְ" — שֶׁמְכַנִּים בּוֹ מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל 'אֲנָא אֲמֶלֶךְ' וַיִּשׁוּת, לְהִיּוֹת רֹאשׁ וּמִנְהִיג, לְמַדָּן וְחֹסֵיד וּבַעַל מְקַבֵּל, וּכְשֵׁרֹאָה שֶׁאִינוּ הוֹלֵךְ לוֹ, נוֹפֵל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, וְנַעֲשֶׂה "זֶקֶן", שֶׁמִּיאֵשׁ עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי רֹאָה שֶׁכְּבָר עָבְרוּ עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים, וּלְבִסוּף מַה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ? ! וְעַל-יְדֵי הַצַּעַר וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְהַמַּרְרֵירוֹת וְהַעֲצָבוֹן, נַעֲשֶׂה "כְּסִיל" מִמֶּשׁ.

חֲמִדַּת לְכָבִי! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח וְלִרְקַד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ אֲשֶׁר נָפַל בַּנְּחָלְתָנוּ, שֶׁזִּכְנוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ וּבְנֻחָלְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא הִרְחַמָּן הָאֱמֵתִי, וְהוּא מְבִין אוֹתָנוּ, וְהוּא מְרַפָּא אֶת כָּל אֶחָד הַחֲפִץ לְהַתְרַפָּא בְּאֱמַת יְהִיָּה אִיף שִׁיְהִיָּה, עַל-כֵּן הָעֵקֶר לְסַלֵּק תְּמִיד אֶת דַּעַתָנוּ הַפְּגוּמָה, וְלְהַתְחִיל לְלַמֵּד וְלְהַגִּיט בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם אוֹרוֹת שֶׁל עֵתִיק וְכוּ', וְלְהֶאֱמִין בָּהֶם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, לִידַע שֶׁהֵם סוֹכְבִים גַּם עַל אֲנָשִׁים מְגַשְׁמִים כְּמוֹנוּ הַיּוֹם; כִּי עֵקֶר הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד, הוּא רַק מְפָגֵם אֱמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁאִינוּ מְאֱמִין בְּדַבְּרֵי הַחֻכְמִים, שֶׁעֲדִין גַּם לוֹ יֵשׁ תִּקְוָה, יְהִיָּה אִיף שִׁיְהִיָּה, וְאֶפְלוּ שֶׁכְּבָר הַתְּחִיל הַתְּחִלָּה זֶה אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת פְּעָמִים, עֲדִין לֹא אָבְדָה תִּקְוָתוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁאִזּוּ עוֹלִים מוֹתָרוֹת וּפְסֻלַּת בְּמַחוּ, וּמְסַבְּבִים אוֹתוֹ וּמְעַקְמִים אֶת לְבָבוֹ, וּמַר וּמְרוֹר לוֹ, וְהוֹלֵךְ תְּמִיד בְּמַרְרֵירוֹת וּבְעַצְבוֹן, וּבְמִחֲשָׁבוֹת שֶׁל לְאָבֵד אֶת עַצְמוֹ לְדַעַת, חַס וְשָׁלוֹם, וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי פָגַם אֱמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁסַּבֵּב עִמּוֹ הַיֵּצֵר הָרַע עַל-יְדֵי שֶׁהִפִּיל

אֲשֶׁר   א' תתלד   בַּנְחַל   רפה

אותו קדם בקלפת 'אנא אמלך', שאז כשאינו הולך לו, אז נופל בזקנה, שנעשה זקן וחלש בעיני עצמו, עד שעל-ידי-זה נעשה כסיל ממש, ונדמה לו כאלו אבד מנוס, חס ושלום.

אהובי, אחי היקר! אחרי החסדים הגדולים, נסי נסים, שעשה עמך השם יתברך וכן עושה עמך בכל יום ויום ובכל פסיעה ופסיעה, שמצאת זיווגך תכף-ומיד שבאת לארץ ישראל, אשר בחורים אחרים חבירך היקרים, לא זכו לזה עדין, וכן זכית להשאיר לדור בארץ ישראל, אשר היא זכות גדולה וכו', ועוד שאר טובות וישועות וחסדים שעשה עמך השם יתברך, מה שידוע רק לך, וכן ישועות וחסדים אשר אינם ידועים לך, אין נאה לעזב את עצמו שקורין 'זיך אפ לאזן', כי הנך רואה את גדל האהבה שהשם יתברך אוהב אותך, ורוצה רק להיטיב לך, אף הוא מחכה שתדבר אליו, ותספר לפניו את כל לבך וכל מה שעובר עליך, כי הוא יתברך חפץ מאד בתפלת עבדיו, וזה לו השעשועים הכי גבוהים, כשאדם אשר מסבב במחיצות ברזל — תאוות ומדות רעות, הסתרות ומניעות ודחקות וכו' וכו', מחזק את עצמו, ובורח אליו יתברך, ומדבר ומשיח עמו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, אין לשער ולספר כלל מה שנעשה מזה בכל העולמות, כי רק בשביל זה ברא השם יתברך את כל הבריאה מראש כל עלמין עד סוף כל עלמין, הכל כדי שיקבל שעשועים מבניו האהובים, שהם עם ישראל.

חמדת לבבי! תחקק היטב היטב בדעתך, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל הוא עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, רק נתלבש עצמו בלבושים אלו אשר למראה עינינו, שהם: "דומם, צומח, חי, מדבר", והטביע את הבחירה באדם — או שימשך את עצמו אל הגשמיות, או יברח אל הרוחניות, כי על-ידי ישוב הדעת אמתי זוכים, לידע כי הכל רק דמיון, כי אין בלעדיו יתברך כלל, כי בכל תנועה ותנועה ובכל הסתרה וחשף, שם אלופו של עולם מסתתר (עין לקויטי-מזהרין, חלק א', סימן קטו), וכשנתבררת לאדם ידיעה זו, אז הוא תמיד בשמחה עצומה, כי אין

רפו אֲשֶׁר א' תתלד בַּנְחֹל

לך עוד שמחה בעולם משמחה זו, לידע אשר השם יתברך אתו, עמו ואצלו, ואין שום עצה אחרת, רק לדבר עמו יתברך, ולבקש לפניו יתברך כל מה שצריך — הן בגשמי והן ברוחני. ואף שהבעל-דבר מכניס בלב חלישות ופחדים — הן אמת שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, והוא אתי, עמי ואצלי ממש, אף-על-פי-כן מי אנכי שאזכה להתפלל וכו', או אולי אין שומעים לאיש גם וגרוע כמוני וכו', או יותר טוב לי לעשות עבודות אחרות וכדומה פתויים ודמיונות כאלו אשר אורג הסמ"ך-מ"ם בלב ובדעת כל אדם. ובאמת זו קלפת עשו וישמעאל (עין לקוטי-הלכות, נחלות, הלכה ד'), אשר הם מכסין את העינים מלראות ערכות נעם זיו שכונת עזו יתברך המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וגו', והם רומי רבתי ורומי זעירתא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), אשר הם החריבו את בית-המקדש, שהוא הדעת של כל אחד (עין שם חלק א', סימן יג).

אהובי, אחי! הנה ראוי להאריך לך, אף אין לי הפנאי, כי גם את כל זאת אני כותב על אם הדרך, ויותר טוב שתכניס את עצמך מחדש בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך. ופה תקבל ספר "ארץ אפים", ולא שלחתי את זה לכתבת שלך, כי אביך ואחייך אמרו לי, כי הם שולחים לך מכתבים לכתבת זו, ואין מגיע לידך (תראה להתודע בדאר מה זה). והנה בקרוב יצא לאור גם ספר "מקור השמחה", ואקנה להשם יתברך שיהיה לך לחיות ולמשיבת נפש, כי בו מבארים ענינים נפלאים ודבורים המשיבים את הנפש, ועצות יקרות איך לזכות להיות תמיד בשמחה, ומגלה ומבאר איך שכל הגאלה בכלליות וגאלת הנפש של כל איש ישראל תלויה אף במצות הששון והשמחה, להיות תמיד אף שמח, ולרקד בכל יום רקודים, כי השמחה היא רפואה גם בגשמיות, מכל שפן וכל שפן ברוחניות, ואף שמצות השמחה היא העבודה הכי קשה לזכות אליה, אף-על-פי-כן צריך לידע כי אי אפשר לטהר את מחשבותיו ורעיונותיו, כי אם על-ידי שמחה, וצריך לנגן לעצמו נגונים של

אֲשֶׁר   א' תתלה   בנחל   רפז

שְׁמִחָה, כְּדֵי שְׂשׂוּכָה לְבֵּא תְּמִיד לְמִדַּת הַשְּׂמִחָה, וּבִכְרִיט בְּבֵיתוֹ,
לְרֵאוֹת תְּמִיד שֶׁתְּשֻׁרָה שָׁם מִדַּת הַשְּׂמִחָה, לְשִׂמְחַת אֶת אִשְׁתּוֹ, שְׂאֵז
הַשְּׂכִינָה שְׂרוּיָה בִּינֵיהֶם. וְצָרִיכִים לִהְיוֹת תְּמִיד מְעַבִּיר עַל מַדּוּתוֹ,
אִף שִׁיּוּדֵעַ שֶׁהֶצְדָּק עִמוֹ, אֵל יִדְקָדֵק עִמָּה יוֹתֵר מִדָּאֵי, וְרַק בְּהִרְחָבָה
וּבִדְרָכֵי נֵעִם וְאֶהְבָּה.

יְדִידָךְ...?

תִּתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרֵי שְׂאֲזוּכָה לְבֵּא וְלִדְרֹךְ עַל אֲדַמַּת קִדְשׁ, וְלִשְׂאֵף
אוֹר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

א' תתלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהִרְבַּחְקוֹתֵי ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אִף שֶׁאֲתַמּוּל כְּכֹר כְּתִבְתִּי לְךָ מִכְּתָבִי, אִף מִחֲמַת שְׂכַתְּכָתְ לִי
שְׁעוּבֵר עָלֶיךָ מַה שְׁעוּבֵר, אֲמַרְתִּי אֲרוּצָה דְּבָרֵי אֵלֶיךָ, אוֹלֵי אֲזוּכָה
לְחַזְקֶךָ וְלִנְחֻמְךָ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! אִם אֲשֶׁר מֵצֵד אֶחָד עוֹבֵר עָלֶיךָ קִטְנוֹת וִירִידוֹת
וּנְפִילוֹת וּבִלְבוּלִים עֲצוּמִים וְכוּ', אִף מֵאִידֶךָ גִּיסָא אַתָּה יְכוּל
לְהַתְעַלּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — "אִם תִּרְצֶה בְּאַמַּת".
וְהֵרֵאשׁוּנָה הִיא — לְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּכֹל עֵת וְרַגַע מִהַעֲבֵר לְגַמְרֵי,
וְלַחֲקֹק בְּדַעְתּוֹ, שְׂאֵין לוֹ עֵבֵר כָּלֵל, וְכֹל רַגַע הוּא פְּקָטָן שְׁנוּלָד, וְכֵן
צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, לֹא לְהִסְתַּפֵּל
עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם יְהִיָּה מִי שִׂיְהִיָּה, וְאֵל יִקְנֵא שׁוּם בְּרִיָּה,
כְּמֵאֲמַר הַתָּנָא (אָבוֹת ו, ב): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים,

רפח   אֲשֶׁר   א' תתלה   בַּנְחָל

שְׁשֶׁלְחָנְךָ גָדוֹל מִשְׁלְחָנָם", וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אֵי אֶפְשֶׁר לִידַע בְּשׁוּם אֶפֶן — מִי גָדוֹל מִמִּי, וְהוּא רַק דְּמִיּוֹן גָּדוֹל מֵהַ שְׂמִדְמָה הַבְּעַל-דָּבָר בְּלֵב וּבִדְעַת הָאָדָם, וּמִטְעָה אוֹתוֹ כְּאִלוֹ הוּא מִבֵּין מִי גָדוֹל מִמִּי, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו"ל (עִין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פג), שֶׁהַשְּׂאוֹר שֶׁבְּעִיסָה מְכַנִּים בְּלֵב הָאָדָם לְהַרְהֵר אַחַר תַּלְמִידֵי חֻכְמִים שְׂבִדוֹר, וְלוֹמַר זֶה נָאָה וְזֶה לֹא נָאָה, עִין שָׁם; וְאֲשֶׁר מִזֶּה מִתְהַוֶּה הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, עַד שֶׁשׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְכֹל אֶחָד עֲסוּק לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה, וּבֵין כֵּךְ שׁוֹכַח מְלַגְלוֹת אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וְאֶת הַצְּדִיק הַיְאֻמָּת; עַל-כֵּן, אֲהַוְבִי, אַחִי, הַיְסוּד וְהַעֲקָר הוּא הַהֲתַגְלוֹת שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ו"ל עַל פְּסוּק (יִחְזַקְאֵל לג, כד): "אֶחָד הִזָּה אֲבָרְהָם" — שֶׁלֹּא בְּלֵב אֶת עֲצָמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וּכְמֵאֹמֶר הַתֵּם הַקְּדוּשׁ: "דָּאֵס אִיז מִיִּין וְאָךְ אוּן דָּאֵס אִיז יַעֲנַעְנַעְמָס זֶאךְ", וְלְעוֹלָם לֹא הִסְתַּפֵּל עַל אַחֵרִים כָּלֵל. וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁתְּבוֹא אֶל מַדְרַגָּה זוֹ, אָז תַּחֲזִיחַ בְּעוֹלָם הַחַרּוֹת מִמֶּשׁ, כִּי עַקֵּר מְרִירוֹת הַגְּלוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת הוּא רַק שֶׁמְסַתְּפֵל עַל אַחֵרִים, וְנִכְנָסָה בּוֹ קִנְיָה רָעָה, וְלִבּוֹ מִתְפּוֹצֵץ — מִדּוּעַ לְחַבְרֵי יֵשׁ דְּבָר זֶה אוֹ כֶּכֶר זָכָה לְעִנְיָנִים אֵלּוּ?! וּבִיאָמֶת הַכֹּל רַק דְּמִיּוֹנוֹת וּפְתוּיִים, שְׂמִדְמָה וּמְפָתָה אוֹתוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כִּי כֹל אֶחָד נִבְרָא בְּזֶה הָעוֹלָם לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל עִנְיָן אַחֵר, אֲשֶׁר אֵין חִבְרוֹ יְכוֹל לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל, כִּי אֵין שְׁנֵי בְּגִי-אָדָם שְׁוִים כָּלֵל, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מְקַבֵּל שְׁעֲשׂוּעִים אַחֵרִים מְכֹל בְּרִיָּה בְּאֶפֶן וּבְעִנְיָן אַחֵר (עִין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז), כִּי בְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה מֵהַ שְׂאִין בְּחִבְרוֹ (עִין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד), וְעַל-כֵּן מֵהַ שְׂיָךְ אֶפְלוֹ לְחֹשֶׁב מְאַחֵרִים, וּמְכֹל שְׂפָן וְכֹל שְׂפָן לְקַנָּא בְּחִבְרוֹ?! וְאֲשֶׁר מִזֶּה יוֹצְאוֹת כָּל הַמְּחַלּוֹקוֹת בְּעוֹלָם, כִּי כֹל אֶחָד חוֹשֵׁב כִּי חִבְרוֹ יְכוֹל לְקַחַת מֵהַ שְׂשִׁיף לוֹ, אוֹ נִכְנָסֵת בְּלִבּוֹ טִינָה — הִיתְכַּן שְׂחַבְרֵי נִתְגַּדֵּל לְפָנָי, אוֹ יוֹתֵר מִמֶּנִּי?! וְזֶהוּ עַקֵּר הַמְּרִיבוֹת וְהַמְּחַלְקֵת שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר שְׂרָשֵׁם הוּא מ'אֲנָא אֲמִלְךְ', שְׂאֹז שֵׁיכַת מִיתָה שֶׁהִיא נְפִילָה, וְזֶהוּ בְּחִינַת מִיתַת הַמְּלָכִים הַמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, בְּסוּד: 'וַיִּמְלֹךְ וַיָּמָת', אֲבָל תַּכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְבֹא אֶל בְּטוֹל אֲמַת אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵךְ,

אֲשֶׁר   א' תתלה   בַּנְחַל   רפט

וְאִינוּ מְבַלְבֵּל עֲצָמוּ מִשׁוּם דְּבַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק הוּא מְכַנְיַע אֶת עֲצָמוּ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וּמְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוּ בְּלֵב אֲמֶת עִם כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲזַי אֵין שְׂיִכַת לוֹ כְּבָר יְרִידָה וּנְפִילָה, מֵאַחַר שֶׁמְקַשֵּׁר עִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, שְׂאֲז אֹחֲזוֹ אֶת עֲצָמוּ בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין הַמְּלֹאכִים יְכוּלִים לְהַפִּילוֹ (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'); וְהִנֵּה לְזָכוֹת לְבָא אֶל בְּטוּל כְּזֶה אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַתְּבוּדוֹת (עִין שָׁם, חֵלֶק א', סִימָן נב), וְצָרִיף לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוּ לְדַבֵּר עִמוּ יִתְבָּרֵךְ בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וּלְבַקֵּשׁ עַל כָּל פְּרֻטֵי הָעֲנִינִים הָעוֹבְרִים עָלָיו. קֹדֶם לְבַקֵּשׁ עַל מְדָה זוֹ, וְאַחַר-כֵּף עַל מְדָה אַחֲרָת, עַד שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת נָקִי מִכָּל מִינֵי מַדוֹת רָעוֹת, וְיִזְכֶּה לְכָל הַמַּדוֹת הַטּוֹבוֹת, וְיִהְיֶה כְּלוּל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ לְגַמְרֵי.

אָחֵי הַיָּקָר! אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶחָד לְחַבְרוֹ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, מְתִיקוֹת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, שְׁזוֹכִים לְהַשִּׁיג וּלְהַרְגִּישׁ עַל-יַדֵּי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי עַל דְּבַר זֶה נֶאֱמַר (תְּהִלִּים קלח, ה): "כִּי אֲנִי יִדְעָתִי כִּי גָדוֹל ה'" וְגו', אֲנִי דִּיְקָא (עִין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א'), כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֹאת אֶפְלוּ לְעֲצָמוּ מִכָּל שְׂפָן לְאַחֲרִים, כִּי עַל זֶה אָמְרוּ בַּזְהַר הַקְּדוֹשׁ (חֵלֶק א', קג): "נוֹדַע בְּשַׁעְרֵים בַּעֲלָה" (מְשָׁלִי לא, כג) — כָּל חַד לְפוּם מַה דְּמַשְׁעַר בְּלִבִּיה; וּבְאֲמַת אֲנִי מִבִּין וְיִוֹדַע וּמְרַגֵּשׁ בְּפְרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת מְכֹאֲבֵי נַפְשָׁךְ וּלְבַבְךָ, כִּי כֵן עוֹבֵר עַל כָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים הָרוֹצִים לְצִאת מַגְרִיעוֹת מְעַשִּׂיהֶם וְתַאוּתִיהֶם, וְרוֹצִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֲצָמָם בְּמַה שֶׁמִּתַּר לָהֶם, וְרוֹצִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מַחְשַׁבְתָּם, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה, כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַמַּחְשָׁבָה, וּבְמִקוֹם שְׂאָדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא); וְעַל-כֵּן הִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל כָּל-כֵּף עַל קְדוּשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, אִף אֵי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְיִשׁוּב הַדַּעַת, שֶׁהוּא קְדוּשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי תַקְּף הַשְּׁשׁוֹן וְהַשְּׂמֻחָה, לְהִיּוֹת תָּמִיד, "בְּשֻׂמְחָה" שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת "מַחְשָׁבָה". וְצָרִיף לְהִיּוֹת רָגִיל בְּתַפְלָה וּתְחִנָּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעָה:

"אָנָּא יי, חוס וּחמל על נַפְשׁ אַמְלָלָה כְּמוֹנִי... וְזַכְנִי לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, עַד שֶׁתִּפְשֹׁט הַשְּׂמֵחָה אֶצְלִי מִכֶּף רַגְלִי וְעַד קִדְקֹד
רֵאשִׁי, וּמִקְדָּד רֵאשִׁי עַד כֶּף רַגְלִי, עַד שְׂאֵהֶיָה רַגְלִי בְּרִקְנֵידִים,
וְאֵהֶיָה רַק שְׂמַח תְּמִיד וּבְכַפְנִים שׁוֹחֲקוֹת, עַד שְׂאֲזֹכָה עַל־יַדִּי הַשְּׂמֵחָה
וְהַכְּפָנִים הַשׁוֹחֲקוֹת, שְׂיֵאִיר בִּי אוֹר רֵאשׁ צְדִיקָה, וְאֲזֹכָה לְקַיֵּם עֲצוּתוֹ
הָאֲמִתִּיּוֹת, הַמְּקַרְבוֹת אוֹתִי אֵלַיךְ. וְזַכְנִי לְבַטֵּל אֶת עֲצָמִי לְגַמְרֵי אֵלַיךְ,
עַל־יַדִּי תִקֶּף הַשְּׂמֵחָה, עַד שְׁלֹא אֶרְצֶה שׁוֹם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעְדֵי
רְצוֹנְךָ. אָבִי, אָבִי שְׁבַשְׂמִים, וְזַכְנִי לְצִאת מִגְּשָׁמִיּוֹתֵי וַיִּשׁוּתֵי לְגַמְרֵי,
עַד שְׁלֹא אֶרְאֶה וְלֹא אֶרְגִּישׁ לְפָנַי עֵינַי רַק אֲמַתֵּת מְצִיאוֹתְךָ, וְאֲזֹכָה
לְקַבֵּל רְמִזִּים מִכָּל דָּבָר: דּוֹמָם, צוֹמָח, חֵי, מְדַבֵּר, אֵיךְ לְשׁוֹב אֵלַיךְ
וְלִהְפָּלֵל בָּךְ, וְאֵף שְׂבִין בָּךְ וּבִין בָּךְ עוֹבֵר עָלַי מַה שְׂעוֹבֵר, כִּי אֲשֶׁר
אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, צְרוּת וַיִּסּוּרִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, הֵן
מִדַּחֲקוֹת הַפְּרָנְסָה וְהֵן מִבְּרִיאוֹת גּוֹפִי, וְהֵן מְשָׁלוֹם בֵּיתִי, וְהֵן מִכְּנֵי
וּבְנוֹתֵי, וְהֵן מִיִּצְרֵי הַבּוֹעֵר בִּי וְרוֹצֵחַ לְשֶׁרֶף אוֹתִי לְגַמְרֵי בְּתַאוּתִי
הַרְעוֹת. אֵף־עַל־פִּי־כֵן וְזַכְנִי לְהַפְּךָ הַכֹּל אֶל תִּקְוֶה הַשְּׁשׁוֹן וְהַשְּׂמֵחָה,
וְאֲזֹכָה לְשִׂמְחַת כָּל־כֶּף, עַד שְׂאֲזֹכָה לְשִׁפְחָה לְגַמְרֵי מִמְּנֵי וּמִכָּל הָעוֹלָם,
עַד שְׁלֹא אֶרְגִּישׁ שׁוֹם רְעָה וּמִכְּאוֹב וּמִרִירוֹת וַיִּסּוּרִים כָּלֵל. אָנָּא
יי, רַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, לְזַכּוֹת לְבָא אֶל בְּטוּל כְּזֶה, עַד שְׁלֹא
יְהִיָה אֲכַפַּת לִי כָּלֵל מַה שְׁנַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם, וְאֲזֹכָה לְבָא אֶל בְּטוּל כְּזֶה,
עַד שְׁלֹא אֶרְגִּישׁ גַּם אֶת עֲצָמֵי כָּלֵל, רַק אֲזֹכָה לְחִזּוֹת בְּנוֹעַם עֲרֻבוֹת
זֵיו אֱלֹהוֹתְךָ הַמְּחִיָּה וְהַמְּהַוָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה. וְזַכְנִי לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ
בְּשַׁעֲשׂוֹעַ דְּמִלְכָּא, וְלִהְיוֹת בְּטֵל וּמִבְּטֵל אֵלַיךְ לְגַמְרֵי. אָנָּא יי,
עֲשֵׂה לְמַעַן רֵאשׁ כָּל צְדִיקָה, שְׂאֲזֹכָה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה
לְשִׂמְחַת אֶת עֲצָמֵי, וְלְשִׂמְחַת וּלְבַדַּח אֶת אַחֲרִים, עַד שְׂאֲזֹכָה לְהַכְּנִים
אֶת מִדַּת הַשְּׂמֵחָה בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ וּבְכָל הָעוֹלָם, עַד שְׂיִדַּע כָּל
פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ, וְיִבִּין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ, וַיֵּאמֶר כָּל אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאֶפֶס יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. אָמֵן כֵּן
יְהִי רְצוֹן".

אחי היקר! כבר דברנו הרבה פנים אל פנים, וכבר נדפס הרבה

אֲשֶׁר   א' תתלו   בְּנַחַל   רצא

ממַעַלֵּת למוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל־פִּי הַדֶּרֶךְ הַקַּל וְהַנְּעִים וְהַנִּפְלָא שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וּמִבְּאֵר בְּאֲרֵיכוֹת בְּסוּף סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וּבְקוּיִטְרַס "סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלְמוּד" עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל; עַל־כֵּן, חֲמִדַת לְכַבִּי, תַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְהַתְמִיד בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּמִדְרָשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּבְפִרְטוּיֹת שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן עָרוּף, וְהַכֵּל בְּסִדְרָן דִּיקָא, וְלִלְמַד הַתּוֹרוֹת הַנּוֹרְאוֹת וְהַנִּפְלָאוֹת מִלְּקוּיִטִּי־מוֹהֲרָן, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מִלְּקוּיִטִּי־תְּפִלוֹת. אֶהוּבִי, אָחִי! אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, חֵס וְשָׁלוֹם, הַחֲזוּק בְּשְׁעוֹרִים קְבוּעִים אֵף בְּתַקְנֵי דְחִקוּתָךְ וּמְרִירוּתָךְ, כִּי זֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה, וְאֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה זֹכִים לְתַקֵּן אֶת הַדְּבוּר וְהַמַּח, וְזֹכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ חֲסֵד וְרַחֲמִים וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא, שֶׁהוּא בְּסוּד הַתְּפִלִּין (עֵיִן לְקוּיִטִּי־מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן לח).

וְתַחֲבֵר אֶת עֲצָמְךָ תְּמִיד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוּשִׁים וְהַתְּמִימִים דִּיקָא, וּבְרַח לָךְ מִמוֹשֵׁב לְצִים כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מְאֹשׁ. וּמִי יִתֵּן שְׁתַּזְכֶּה לְבַקֵּר אֶת ר' לוי יִצְחָק (נִרְוֹ יְאִיר) [ו"ל] בְּכָל יוֹם חֲמִישִׁי בְּשַׁעֲהַ שְׁמִדְבַר בְּרַבִּים מִרַבְּנוּ ו"ל, יִהְיֶה חֵלְקִי עִמָּךְ אָז.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ, וּמְצַפֶּה לְרְאוֹת הַצְּלַחְתְּךָ הַנְּצָחִית תְּמִיד...

א' תתלו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחִקוּתִי, כ"א בְּאִיר ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשִּׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר, שְׁאֵר בְּשָׂרֵי, גֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵרֹו יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַת נְצָחִים.

פֶּה תִקְבֵּל סֵפֶר "אֶרֶךְ אַפִּים" וּשְׁנֵי מִכְתָּבִים שְׁתַּמְסֵר לָךְ ... גֵרֹו יְאִיר, כִּי הַמְּכַתְּבִים אֵינָם מַגִּיעִים לְכַתְּבַת שְׁלוֹ, כֶּף אָמַר לִי אָבִיו וְאָחִיו.

רצב אשר תתלו בנחל

אהובי, אחי היקר! חזק ונאמן להיות אף ורק בשמחה אין סופית על נעם חלקך וגורלך, שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל, ולהיות בצוותא עם אנשי שלומנו הקדושים בארץ ישראל. וראוי לך לרקוד בכל יום ויום, ולתן תודה והודאה להשם יתברך על גדל נפלאות החסד חנם שעשה עמך השם יתברך עד עכשו, ובודאי עדין רוצה להושיע אותך ולהטעימך מערכות נעימות אורו האין סוף ברוך הוא, אף מחכה שפתמיד בדבורים לדבר עמו יתברך, כי זהו שעשויעו יתברך — כשאדם המלכש בחמר עב ומסכב בהסתרות וירידות וקטנות, מושך את עצמו אליו יתברך, ומדבר עמו יתברך. וצריך לבקש ממנו יתברך כל מה שצריך בפרטי פרטיות, ולא יבש ולא יפלים לבקש דבר גדול ודבר קטן, כי זוהי גדלתו יתברך — לעשות חסד, ולהמשיך רחמים על בריותיו, ובפרטיות למי שמכין פלים לקבל את השפע. ועקר הפלים הם הדבורים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד); חבלים נפלו לנו בנעימים, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו. ולמען השם, לטובתך הנצחית החזק בשעורים קבועים שדברנו יחד זה כמה שנים בש"ס ובשלחן ערוך וכו' וכו', כי רק זהו חלקך לנצח נצחים.

דידה...

גם שלחתי לך ספר רק בדאר רגיל ומסתמא תקבלנו בעוד כמה שבועות, אבל לו שלחתי בדאר אור, ונא ונא למטר לו, כי הוא שבור ומשבר, פאשר כותב לי במכתביו. ותבקש עלי רחמים שאזכה להיות בארץ ישראל ולשאף אור הקדוש שהוא אורו האין סוף ברוך הוא.

א' תתלו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בהר-בזקומי ה'תשל"ה.

אֲשֶׁר   א' תתלו   בנחל   רצג

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי עַד מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל,
דְּבָרֵי עָשׂוּ רֶשֶׁם טוֹב אֲצִלְךָ, וְהִתְחַלְתָּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ
יְתִבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

מָה אָמַר לְךָ, אֶהוֹבִי אַחֵי הַיָּקָר, בְּעוֹדֵנוּ מְלַבָּשִׁים בְּלְבוּשׁ גִּשְׁמִי,
אֵי אֶפְשֶׁר לָנוּ לְצִיֵּר בְּשִׁכְלָנוּ הָאֲנוּשֵׁי מַעֲלַת הַשִּׁיחָה וְהַתְּפִלָּה אֱלֹהֵי
יְתִבְרַךְ, כִּי עַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר וְלִשִׁיחַ עִמּוֹ יְתִבְרַךְ,
הוּא מְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר אֶת נִשְׁמָתוֹ בּוֹ יְתִבְרַךְ, וּמְפָרִיד אֶת הַנִּפְשׁ
מִחֲמַרְיֹתוֹ, וְנֹכַח הַחֲמַר תַּחַת הַצּוּרָה, עַד שֶׁמִּי שֶׁזוֹכֶה לְהִתְמַיֵּד
בְּתִפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, זוֹכֶה לְהַפְשִׁיט לְגַמְרֵי גּוּפוֹ הַמְצוּרָע, וְזוֹכֶה
לְגוּף קָדוֹשׁ מְגֻן-עֵדֶן (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פג).

אֶהוֹבִי, אַחֵי הַיָּקָר, חֲמֻדַת לְבָבִי! חֲזֹק וְאַמֵץ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה
הַזֹּאת — לִיחַד לְעֲצָמְךָ מְקוֹם קְבוּעַ שְׁאִין שָׁם בְּגַי-אָדָם, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו
יְתִבְרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנוּת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּלִי
שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל. וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת עֲנִין הַהִתְבּוֹדְדוֹת הוּא
כְּשֶׁמְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ כְּאֲשֶׁר מְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְדַבֵּר זֶה תְּלוּי
בְּאֻמוּנָה, כְּפִי שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְאֻמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לִידַע אֲשֶׁר אֵין
שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יְתִבְרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ
שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, כְּמוֹ שְׁנֵי חֲבָרִים
הַמְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים יַחַד. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְצַאת מְגָרִיעוֹת
הַתְּאֻוֹת הָרַעוֹת, וּבִפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת פָּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי רְבוּי שִׁיחוֹת וְתִפְלוֹת אֱלֹהֵי יְתִבְרַךְ, כִּי עַל-יְדֵי
שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֶּדֶשׁ, שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ דְּבוּרִים
קְדוּשִׁים, כְּמוֹ-כֵן מְכַנִּיעַ וּמְקַרֵּר אֶת תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה שְׁבוּעֶרֶת בּוֹ (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יט).

עַל-כֵּן, אֶהוֹבִי, אַחֵי! הִתְמַד בְּהִתְבּוֹדְדוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ

רצד   אָשׁר   א' תתלז   בַּנְחַל

בַּעֲקֻשְׁנוֹת נִרְאָה יָמִים וְשָׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים, וְסוֹף כָּל סוֹף תְּזַכֶּה לְזִכְרוֹ
הַמַּחֲיִן וְתִפְטָר מִכָּל מִיַּי ר'ע' וְחֻשָּׁף.

וְהִנֵּה מִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן (חֶלֶק א', סִימָן עט), שֵׁשׁ תְּשׁוּבָה שֶׁל
שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֵל וְתְשׁוּבָה שֶׁל שֶׁבַת, וְהַחֲלוּק בִּינֵיהֶם, כִּי בְשֵׁשֶׁת יָמֵי
הַחֵל הָאָדָם אֵינוֹ מֵיֵשֵׁב — פֶּעַם כָּשָׁר פֶּעַם פְּסוּל, פֶּעַם טָהוֹר וּפֶעַם
טָמֵא, פֶּעַם אָסוּר וּפֶעַם מִתָּר, כִּי אֵינוֹ קְבוּעַ עֲדִין בַּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
אֲבָל שֶׁבַת הוּא נִיחָא, שֶׁהוּא תְשׁוּבָה מִשֶׁבַת, וְכִבֵּר עוֹמֵד קְבוּעַ
בְּקִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרֵךְ שָׁמוֹ. וְזֶה בַּעֲצָמוֹ עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
תִּכְפֹּף־וּמָיֵד כְּשִׁמְתָעוֹרֵר לְצֵאת מַגְנוֹת מַעֲשָׂיו וְתֵאוֹתָיו הִרְעוֹת, וְרוֹצֵה
לְהַפְּנֵס אֶל הַקְּדוּשָׁה, מִתְחִיל לַעֲבֹר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, פֶּעַם בּוֹעֵר אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה וְכוּ', וּפֶעַם לְהִפָּךְ — שְׁנוּפֵל לְעַמְקָא
דְּתַהוּמָא רַבָּא, שְׁנוּפֵל בְּחֻזְרָה לְמַקּוֹם שֶׁהָיָה מִקֵּדָם וְכוּ', אַף־עַל־פִּי־
כֵן אָסוּר לִפְל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, רַק לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֻדְשָׁה, עַד
שִׁזְזָה לְתְשׁוּבָה שֶׁל שֶׁבַת, שִׁיְהִיָּה קְבוּעַ בְּקִדְשָׁה. וְהַחֲלוּק בֵּין שֵׁשֶׁת
יָמֵי הַחֵל וּבֵין שֶׁבַת הוּא, כִּי בְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֵל, הוּא בְּחֵינַת 'עֲבָד'
וּבְשֶׁבַת הוּא בְּחֵינַת 'בֵּן', וְהַחֲלוּק בֵּין בְּחֵינַת 'עֲבָד' לְבְחֵינַת 'בֵּן' הוּא
כִּי עֲבָד עוֹבֵד רַק עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, וּכְשֵׁאִין נוֹתֵנִין לוֹ פָּרֶס לֹא
יַעֲבֹד, מֵה שְׂאִין כֵּן "בֵּן" עוֹבֵד שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, כִּי עוֹבֵד
אֶת אָבִיו, וְעַל־כֵּן כָּל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עַל כָּל אֶחָד הוּא
רַק בְּתְשׁוּבָה שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֵל, כְּשֶׁעֲדִין הוּא בְּבְחֵינַת עֲבָד, שְׁרוֹצֵה
אִיזָה פָּרֶס, וְהוּא רוֹצֵה רְצוֹן עֲצָמוֹ, וְאִז שְׂיִכַת יְרִידָה וּנְפִילָה —
כְּשֵׁאִין מְקַבֵּל מֵה שְׂרָצָה, מֵה שְׂאִין כֵּן מִי שְׁזוֹכָה לְתְשׁוּבָה שֶׁל שֶׁבַת,
שֶׁהוּא בְּטֵל וּמִבְטָל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֵה רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ (עֵין לִקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעז), אִז תָּמִיד יַעֲמֵד עַל
עַמְדוֹ, וְדָבָר זֶה הוּא עֵקֶר וְיִסוּד גְּדוֹל בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַב
הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּפָרְטֵי פָּרְטִיּוֹת, הוּא רַק
כְּשֶׁעֲדִין יֵשׁ לוֹ רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֵׁשׁ בְּדַעְתּוֹ לְהִיּוֹת
רַב וְרַבִּי וְרֹאשׁ יְשִׁיבָה וּבַעַל דְּרָשׁוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְאִז כְּשֵׁאִינוֹ עוֹלָה בְּיָדוֹ
הוּא שָׁבוּר וּמְשָׁבֵר. אֲבָל כְּשִׁזְזָה לְבִטָּל אֶת כָּל רְצוֹנוֹתָיו אֵלָיו

אָשׁר   א' תתלח   בַּנְחֵל   רצה

יְתַבְרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוֹם רְצוֹן אַחַר, אֲזִי הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק כָּל מְגַמְתּוֹ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּיַחְלָקוֹ תָּמִיד, שֶׁזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ תְּשׁוּבָה שֶׁל שְׂבִית'; אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְהִגִּיעַ אֶל זֶה.

וְאוֹדוֹת הַשְּׁעוּרִים הַקְּבוּעִים, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים לְהִיּוֹת רְגִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ עִם רִשׁ"י וְהַתְּרַגּוּם מִפְּרֹשֶׁת הַשְּׁבוּעָה, וְכֵן כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת וְכַמָּה דְּפִים גְּמָרָא וְהַמְדָּרָשׁ רַבָּה מִפְּרֹשֶׁת הַשְּׁבוּעָה מְלַבֵּד שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ פְּסִדְרָן, וּבְפִרְטִיּוֹת סְפָרִי רַבְּנֵי ז"ל הַמְּקַרְבִּים וּמְלַתְּבִים אֶת לֵב הָאָדָם בְּתִשְׁוִקָה עֲצוּמָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ. וְתַתֵּן בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצִדְקָה, וּבְפִרְטִיּוֹת לְהַדְּפֶסֶה וְהַפְּצַת דְּעַת רַבְּנֵי ז"ל בְּעוֹלָם.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְשְׁלוֹם לְיְדִידֵי ... חֲדָשׁ יְמִיךָ כְּקֶדֶם, וְשִׂכַח אֶת כָּל הָעֶבֶר, וְתַתְּחִיל מִחֲדָשׁ לְגַמְרֵי בְּתַפְלָה וְהַתְּבוֹדָדוֹת שְׁעוֹת שְׁעוֹת בְּכָל יוֹם, וְלְהַתְּמִיד בְּשׁ"ס וּבְפוֹסְקִים, וּבְפִרְטִיּוֹת בְּמַדְרָשִׁים וְסְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל.

יְדִידְךָ הַנִּלְ"ל...

א' תתלח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּמַדְבַּר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נִרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכוֹן קִבְּלָתִי.

אֲהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! בְּנֵה הָעוֹלָם בְּהִכְרַח שְׁיַעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד

רצו   אֲשֶׁר   א' תתלח   בַּנְחָל

מְרִירוֹת וּבִלְבוּלִים וַיְרִידוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְהַכֵּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן וְכוּ', לְרֵאוֹת לְהִיכָן מוֹשֵׁף אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ'. וּמַחֲמַת תִּקְוָה הַתְּפֹשֶׁטוֹת הַמְרִירוֹת וְהַבִּלְבוּלִים וְהַיְרִידוֹת שְׁמֹסֶבְכִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַל-כֵּן רַבִּים רַבִּים מִתְרַחֲקִים וַיִּקָּא עַל-יְדֵי-זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְסַבֵּל אֶת הַקְּטָנוֹת וְהַמְרִירוֹת, הַבִּלְבוּלִים וְהַיְרִידוֹת וְכוּ', לֹא שֶׁחָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְשָׁלַח לָנוּ רַב לְהוֹשִׁיעַ — וְהוּא רַבְּנוּ ז"ל, הֵינּוּ נֶאֱבָדִים לְגַמְרִי; כִּי בְּאֵמַת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם מֵה שְׁעוֹבֵר, אִךְ רַבְּנוּ ז"ל הִקְדִּים לָנוּ לַמּוֹדִים וְהַתְחַזְּקוֹת כְּאֵלוֹ, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים יָכוֹל לְצֹאת מִחֲשָׁכוֹתוֹ וְכוּ', וַיְכוּל לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּלְהֵאִיר נִפְשׁוֹ בְּעֶרְבוֹת, נְעִימוֹת, זִיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַמֵּאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִחְזָקָא ל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו'; וְעַקֵּר הַלְמוּד שְׁלוֹמֵד עִמָּנוּ רַבְּנוּ ז"ל הוּא — לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, וְלֹאֲהֹב אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ וְלָדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת (עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), וְאִז עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לְשֹׁמֵר אֶת "הַזְּמַן" הַיָּקָר; כִּי עַקֵּר הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, הוּא רַק מֵרַע לְבוֹ שֵׁישׁ לוֹ, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְמִרְיבוֹת עִם כָּל בְּרִיָּה, מֵאֲחֵר שֶׁהֵחֲרַח לְעֵבֵר דְּרָף הַחֲרוֹן-אֶף שֶׁמִּתְפֹּשֵׁט בְּכָל יוֹם, וְצָרִיף לְהַתְעוֹרֵר וְלִשְׁאֹל לְנִפְשׁוֹ בְּכָל יוֹם — מִי אֲנִי וּמֵהִיכָן נִמְשָׁכָה נִשְׁמָתִי שְׁאֵפֵל כָּל-כֶּף בְּכַעַס וּבְקִפִּידוֹת וּקְטָנוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי פּוֹטֵר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר. וַיֵּשׁ לְהַמְתִּיק עֲנִינֵי זֶה בְּפֹסוּק (בְּרֵאשִׁית כד, מז): "וְאֲשָׁאֵל אוֹתָהּ וְאָמַר בֵּת מִי אַתְּ", שְׁצָרִיף לְשְׁאֹל אֶת הַנְּשָׁמָה: "הַיְדַעְתָּ בֵּת מִי אַתְּ" (כְּמוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ), "וְתֹאמַר בֵּת בְּתוֹאֵל — בְּתוֹ שֶׁל אֵל, "בֶּן נְחוּר" — רַק עוֹבֵרֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה דְּרָף הַחֲרוֹן, "אֲשֶׁר יִלְדָה לוֹ מִלְכָּה" — וּבְאֵמַת אֲנִי נוֹלְדָתִי מֵהַמְּלָכוֹת, "וְאֲשִׁים הַנְּזֹם עַל אִפְהָ" — שֶׁהַתְּקוּן לְסִגוֹר אֶת הָאֶף לְבַל יִכַּעַס, וְזֶהוּ אֲשֶׁר נִזְ"ם רֵאשִׁי תְּבוֹת זִמ"ן, כִּי עַל-יְדֵי שִׁישְׁמוֹר אֶת עֲצָמוֹ מִכַּעַס, יִזְכֶּה לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּמַן "וְהַצְּמִידִים עַל יְדֵיָהּ", מְרַמֵּז עַל צְדָקָה, כִּי צָרִיף לֹאֲהֹב אֶת עֲצָמוֹ אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, וְזוֹהִי מִצְוֹת צְדָקָה, שְׁסוּבֵל חֲבֵרוֹ בְּעוֹלָם, וְעוֹזֵר לוֹ. וְזֶהוּ אֲשֶׁר הַצְּמִידִים גִּימְטְרִיָּה צְדָקָה מְכֻוֹן מִמֶּשׁ.

יְדִידֵךְ לְנִצָּח...

אֲשֶׁר   א' תתלט   בנחל   רצו
א' תתלט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה
מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח
לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְּלָתִי. אֶהוּבִי, אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵץ עַל-כָּל-פָּנִים
מִרְגַע זֶה מִחֲדָשׁ, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל אַחֲוֵיךָ כָּלֵל, וְאַף שֶׁהִירִידוֹת
וְהַבְּלוּלִים מִתְּפֹשְׁטִים עָלֶיךָ בְּהַתְּגַבְּרוֹת וּבְהַתְּפֹשְׁטוֹת עֲצוּמָה עַד
מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְכִמְעַט שֶׁתַּפֵּל לְגַמְרִי, חֵס וְשְׁלוֹם;
אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ בְּמִדַּת הַשְּׂכֵחָה, לְשַׁכַּח בְּכָל
פַּעַם אֶת הָעֵבֶר (עַן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְלְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.
וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי בְּלֹא זֶה הָאָדָם אֲבוּד לְגַמְרִי,
חֵס וְשְׁלוֹם, הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת — שְׁזוֹכֵר בְּכָל פַּעַם מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו עִם
זֶה אוֹ עִם זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יָבוֹא תְּמִיד לְמַחְלָקַת וְלְמַרְיבוּת, וְהֵן
בְּרוּחָנִיּוֹת — שְׁזוֹכֵר מֵה שֶׁחָטָא וּפָגַם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִחְלָשׁת דַּעְתּוֹ
וְנוֹפֵל רוּחוֹ בְּקִרְבּוֹ, אֲבָל עַל-יְדֵי מִדַּת הַשְּׂכֵחָה, הוּא בְּכָל פַּעַם כְּקִטּוֹן
שְׁנוּלָד, וְיָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּכָל רֵגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי. וְרַבְּנוּ ז"ל
שִׁבַּח אֶת הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי זוֹשָׁא זי"ע בְּמַעֲלָתוֹ, שֶׁכ"ב שָׁנִים עָבַד
אֶת הַשֵּׁם יְתָבָרָךְ עִם לֵב בּוֹעֵר כְּמוֹ בְּתַחֲלִיל הַהִתְקַרְבוּת; עַל-כֵּן,
אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, חֲמִדַּת לְבָבִי! יְדַעְתִּי וְגַם יְדַעְתִּי מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּכָל פַּעַם וְכו', וְכִמוֹ שֶׁאַתָּה פּוֹתֵב לִי, אֲבָל כְּנֹגֵד זֶה צָרִיךְ שֶׁתַּדַּע,
כִּי גְּדוֹל אֲדוּנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרֵאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעֲם
חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁאַנּוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, הַמְּגַלָּה וּמְפָרְסֵם לָנוּ
אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתָבָרָךְ, וְאֵיךְ שְׁאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יְתָבָרָךְ,
וְהַפֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יְתָבָרָךְ, וְהוּא אֲתָנוּ וְאַצְלָנוּ
וְעַמָּנוּ מִמָּשׁ, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן
רֵאוּי לָנוּ לְפַתַּח פִּינוּ וְלְשִׁיחַ וְלְדַבֵּר עִמוֹ יְתָבָרָךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ

רחצ אֲשֶׁר א' תתלט בַּנְחָל

עם רעהו, מאחר שהוא יתברך פה עמנו ממש, כי הכל אלקותו יתברך.

ואודות שדוכים, אל תחלש דעתך, ואל יפל רוחך בקרבך, כי גם לכן ובתואל הודו, כי ענין הזיוגים הוא ממנו יתברך, כמו שכתוב (בראשית כד, ג): "ויצא לכן ובתואל, ויאמרו מה יצא הדבר, לא נוכל דבר אליך רע או טוב"; ועל-כן אין שיך בענינים אלו להחניף את מישהו, כי הכל ממנו יתברך, ואין שום ברירה שיכולה למנע ממך את הזיוג שלך, כי שום ברירה לא תועיל הן בדברה רע עליך או בדברה טוב עליך, כי הכל ממנו יתברך, וכפי שהאדם זוכה לעסק בתקוני הברית שהוא פונת אלול, שהוא לדום ולשתק למחרפו ולמבזו, על-ידי-זה זוכה להכלל בו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'; ובחלק ב', סימן פו), ומוצא זיוגו, וכן אחר-כך נהפכת זיוגו להיות כרצונו, עין שם.

והוא יסוד ועקר גדול בחיים, לסבל הכל בסבלנות גדולה — הן מה שעובר עליו מעצמו, והן ממה שעובר עליו מאחרים, עקר המקום היחידי לברח הוא רק אליו יתברך, כי רק הוא יתברך מבין אותך, ורק הוא יתברך אוהב אותך ורוצה בך, ועל-כן, אהובי, אחי! חזק ואמץ בדבר זה מאד מאד לברח בכל פעם למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ושם תשב ותפרש כל שיחתך וצערך אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואל תבלבל את עצמך משום ברירה שבעולם יהיה מי שיהיה, כי מה יעשה לך אדם? ! וכשישלם הבנין שאתה צריך להכניס בו תזקה לזה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'); על-כן החזק בתפלה והתבודדות כל ימי חייך, כי רק זה מגוסף. ומאחר שעובר עכשו מה שעובר בכלליות ובפרטיות, שאורבים עלי מבית ומבחוץ, אין שום עצה אחרת, רק להסתר בסתר צל כנפיו יתברך, ולשפך נפשו שם בדמעות שלישי "ובצל כנפיה תסתירנו".

דידה לנצח...

אֲשֶׁר   א' תתמ   בַּנְּחָל   רצט

א' תתמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בַּמְדַּבֵּר ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, הַבְּחֹר הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצִיחִים.

מִכְתָּבְךָ אֶתְמוּל קִבְּלָתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אֱמֶת הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּה בְּהֵם, וְשֵׁם תִּמְצָא הַתְּחִיבִּים וְהַתְּעוֹרְרוּת כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְרָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּכֹל יוֹם עַל נֵעַם חֲלֻקְנוּ, שְׂאִיךָ שְׂאָנוּ וּבְאִיזָה מַצָּב שְׂאָנוּ נִמְצָאִים וְכוּ' וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל רַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה וּמִתְחִיבֵי אֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּכַנִּים בְּנוּ הַאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְהַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע בִּידְעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֶפְלוּ בְּעֵמֶק הַחֲשֵׁךְ וְהָרַע שְׂאָנוּ נִמְצָאִים, גַּם מִשֵּׁם יְכוּלִים לְמַצָּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִצְאָת וְלִהְתְּקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנֻעִימִים; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ אוֹן פָּאֲרַט אֲשֶׁרִינוּ.

וְהִנֵּה, יְדִידֵי הַיָּקָר! אָמְרוּ חַז"ל (שְׁבַת קנב.): יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְּוִרְדָּא; וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הַעֲבוּדוֹת שְׂאָדָם עוֹבְדֵי אֶת הַשֵּׁם בִּימֵי בְּחֵרוּתוֹ, כֹּל יוֹם עָרְכוּ יָקָר מִשְׁנֵים רַבּוֹת שֶׁל זְקֻנוֹתוֹ; וְכִמּוֹ שְׁכַתוֹב (אֵיכָה ג, כז): "טוֹב לְגַבֵּר כִּי יִשָּׂא עַל בְּנֻעוּרָיו", וְהַסְּבִיר ר' לֹוִי יִצְחָק (גַּרוּ יְאִיר) [ז"ל], כִּי אֲזוּ בִּימֵי נְעוּרָיו, הוּא מְסַבֵּב עִם מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים, וְכַמָּה מִיְנֵי מְרִירוֹת וַיְרִידוֹת מְסַבֵּבִים אוֹתוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתְחִיבֵי וּמִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ עֵקֶר הַתְּפָאָרוֹתוֹ וְשֶׁעֲשׂוּעֵיו יִתְבָּרַךְ, שְׂמֵתִפְאָר וּמִשְׂתַּעֲשַׁע לְמַעְלָה בְּנִפְשׁ זוֹ: "רָאוּ בְּנֵי זֶה, אֲשֶׁר הוּא מְסַבֵּב עִם כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים, וְנוֹפֵל בְּכֹל פַּעַם, בְּעֵמֶק בּוֹר וְדוּת וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִתְחִיבֵי בְּכֹל פַּעַם לְהַתְּחִיל מִתְּדַשׁ", וְדְבָרֵי פִי חֲכָם חַז.

חֲמֻדַת לְבָבִי! לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצִיחִית, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ

ש   אֲשֶׁר   א' תתמא   בנחל

משום דבר שבעולם, ואל תמשיך את עצמך אל הצער, ואל תבלבל עצמך בבלבולי חנם, רק להתמיד בתורה הקדושה שעורים קבועים, הינו מלבד השעור בשיבה, שזה יהיה לך השעור עיון, ותחזור על זה פעמים אין מספר, תעשה לעצמך שעור בחמש ורש"י בכל יום פרשה אחת, וכן שעור במשניות כסדרן, אשר אפלו האמירה בעלמא מסגלת ומזככת את הנשמה, וביותר תמיד בשלחן ערוך כסדרן, ואז טוב לך לנצח.

ותראה להיות תמיד בצותא עם אנשי שלומנו היקרים, ולקבל נקדת כל אחד, ותרגיל את עצמך לדבר עמו ותברך בלשון שאפה רגיל בה, ותתמיד בזה תמיד, כי "התבודדות" היא היסוד והעקר בקיום האדם ברוחניות ובגשמיות. וביותר תרגיל את עצמך להיות תמיד בשמחה עצומה, ותרקד בכל יום עם חבריך, וגם בינך לבין עצמך בחדר מיוחד, נאהר פרייליך'.

ידיך...

א' תתמא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לגבון קבלתי, ושמחתי מאד לשמע הטוב ממך, וטרם השבתיד. קבלתי טלגרם ממך לשלח הספרים, ותכף-ומיד ביום ששי שעבר שלחתי לך חמשה "אשר בנחל" וחמשה "ארה אפים" וחמשה "קריאת שמע שעל המטה", אף מחסרון כספי אז לא שלחתי, כי אם בדאר רגיל, ומסתמא יגיע לך בעוד ארבעה שבועות. והיום שלחתי לך שני "אשר בנחל" ושני "ארה אפים"

אֲשֶׁר   א' תתמא   בַּנְחַל   ש

בְּדָאָר אֲוִיר, וּמִסְתַּמָּא תְּקַבְּלָם בְּסוּף שְׁבוּעָה זֶה.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! מָה אָמַר לָךְ, נִפְלְאוֹת הַצְּלַחַת זְכוּי הַרְבִּים
שֵׁישׁ בְּהַדְפָּסַת וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, זֶה אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר
כָּלֵל, וְאֵי אֶפְשָׁר לְצִירוֹ בְּדַעַת, וּמְכַל שְׁכַן לְרִשְׁמוֹ עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב,
וּבַפְּרָטִיּוֹת מַעֲלַת סְפָרִים חֲדָשִׁים אֲשֶׁר מְקַרְבִּים אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל
לְהַמּוֹן עִם, וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת לְבָנֵי הַנְּעוּרִים בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, אֵין
דְּבוּרִים לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת זֶה הָעֲנִין. כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַנְּסִיווֹת
וְהַתְּאוּוֹת עוֹשִׂים פְּרָצוֹת בְּנִשְׁמוֹת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהֵם שְׁבוּרִים
וְרִצְיוֹנִים וְכוּ' מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְאֵין לָהֶם כַּח וּמַח לְהִבִּין בְּשׁוּם
סֵפֶר וְכוּ', וְנִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ אֲבָדָה תְּקוּנָתָם וְתוֹחַלְתָּם וְכוּ', וְאֲשֶׁר
הִרְבֵּה יֵצְאוּ עַל-יְדֵי-זֶה לְתַרְבוֹת רְעָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן וְכוּ',
וּכְשֶׁמְקַרְבִּים לְפָנֵיהֶם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכֻלָּם מְפֻלָּם שׁוֹנִים בְּהַכְנָה
קֵלָה, אֲזִי הוּא אֶצְלָם כַּמִּים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵינֵפָה, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לָךְ
קֶצֶת, וְכִמוֹ שֶׁסְּפָרְתִי לָךְ בְּהִיוֹתְךָ בְּבֵיתִי, וְהָרֵאִיתִי לָךְ מִכְּתָבִים
מִנִּפְלְאוֹת הַפְּעֻלוֹת שֶׁכָּבַר גָּרְמוֹ אֵלֶּה הַסְּפָרִים בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֲשַׁרְיָךְ
וְאֲשַׁרֵי חֵלְקֶךָ, שֶׁעֲזַרְתָּ לִּי כְּבָר כְּפִי נְדַבַּת לְבָבְךָ הַטְּהוֹרָה, וְאֶקְנֶה
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁעוֹד תַּעֲזוֹר לוֹ עוֹד וְעוֹד כְּפִי נְדַבַּת לְבָבְךָ.

וּבַפְּרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ, שֶׁאֲנוּ עוֹמְדִים לְהַדְפִּיס סְפָרִים חֲדָשִׁים יְקָרֵי
עֲרֶךְ: "שַׁעַר הַחַמְשִׁים", "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה", "תְּקוּן הַבְּרִית" סְדוּר עִם
פְּרוּשׁ "אוֹר הָאוֹרוֹת", הַגְּדָה עִם פְּרוּשׁ "אוֹר חֲדָשׁ", וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת
"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" (מְגֻדֵל) עִם פְּרוּשׁ "שֵׁפֶת הַנַּחַל" וְ"לְקוּטֵי תְּפִלוֹת"
מְסוּדָר עַל-פִּי סֵדֶר הַתּוֹרוֹת, וְתִהְיֶה לְאֵל הַסֵּפֶר "שְׂמִירַת הַזְּמַן" עִם
סֵפֶר "אֵילָן הַחַיִּים" בְּאֶמְצַע הַדְּפוּס, וּכְשִׁיגְמַר, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם,
אֲשַׁלַּח לָךְ תְּכַף-וּמִיד, מְלַבֵּד שֵׁישׁ תַּחַת יְדֵי כְּפֵה אֲלָפִים שִׁיחוֹת
וְסַפּוּרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, וְעוֹד סְפָרִים שֶׁצָּרִיכִים לְגַמְרָם, וְיִהְיֶה, אִם
יִרְצֶה הַשֵּׁם, קְדוּשׁ שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם וְהַמְשַׁכַּת אוֹרוֹ בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר
בְּזֶה תְּלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ; כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְהַפֵּךְ אֶת בְּחִירַת הָאָדָם
לְטוֹבָה, וּמִתְחִילִים לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רְעֵהוּ,
כִּי הוּא מְכַנֵּס בְּלֵב וּבְדַעַת מְקַרְבִּיו אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי

שב   אֲשֶׁר   א' תתמא   בנחל

וְהָאָרְהָ נִפְלְאָה כְּזוֹ, עַד אֲשֶׁר אָפְלוּ מִי שְׁמֵנָח בְּעַמְקֵי עַמְקֵי הַשָּׂאוֹל
 תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, גַּם-בֵּן מִתְעוֹרֵר לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִפְתַּח פִּי
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית שְׂיָרְדָה נִשְׁמַתְנוּ לְזֶה
 הָעוֹלָם, וְנִתְלַבֵּשׂ בְּלְבוּשׁ גִּשָׁם וּמַעֲרַכַת בֵּין הָעוֹלָם (שֶׁהוּא לְשׁוֹן
 הָעֵלָם וְהַסְתָּרָה), וְעוֹבֵר עָלֶיהָ מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאִי-עַל-פִּי-כֵן הָאָדָם
 בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת,
 זֶהוּ עֵקֶר שְׁעִשׂוּעֵיו וְהַתְּפָאֲרוֹתוֹ שְׁמִשְׁתַּעֲשַׁע וּמִתְפָּאֵר עִם נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל. וּמְשִׁיחַ יְכַנִּיס אֶת דְּבַר זֶה בְּשִׁלְמוֹת בְּעוֹלָם, כִּי הוּא הַבְּעַל
 תְּפִלָּה שְׂיִתְקַן אֶת כָּל הַכֹּתוֹת (עֵינֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יב), כִּי דֵן אֶת
 כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּמוֹצֵא בְּכָל אֶחָד נִקְדָּה טוֹבָה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְזֶהוּ עֵקֶר תְּרַבּוּ שְׂיִכְבַּשׁ בְּזֶה אֶת כָּל הָעוֹלָם (עֵינֵי
 שֵׁם, סִימָן ב'); כִּי בְּאֵמַת אֵין לָךְ עוֹד נַעַם וְעַרְבוּת וְחִיּוֹת וְזִיו, כְּמוֹ מִי
 שְׁמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אִזּוּ הוּא תְּמִיד דְּבוּק
 וּמְחַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ הַשְּׂכִינָה עִמּוֹ, וְעַל יְדֵי
 שְׂקִידָה רַבָּה וְנִפְלְאָה בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ נִתְגַּלָּה אֶצְלוֹ הָאֱהָבָה
 דְּקִדְשָׁה, וְאוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד),
 "כִּי פִי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם" (בְּרֵאשִׁית מה, יב), וּפִרְשׁ רַש"י: כְּפִי כֵן לְבִי,
 כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הָאָדָם. כִּי עֵקֶר הַשְּׁעַר וְהַפֶּתַח לְכַנֵּס אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק דְּרָךְ שֵׁם (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד); עַל-כֵּן,
 אֲהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, חֲזוּק וְהַתְּחַזְּקֵת וְהִיֵּת לְאִי"ש, לִידַע כִּי אֵין שׁוּם
 גִּ'אוּשׁ, וַיְכוּלִים לְהַתְּחִיל בְּכָל עֵת וְרַגַע מִתְּדַשׁ; כִּי אִזּוֹ יִתְבָּרַךְ מֵאִיר
 בְּכָל הָעוֹלָם, כִּי הַכֹּל לְכָל עַצָּם עַצְמִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק נִתְלַבֵּשׁ
 עַצְמוֹ בְּשָׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן בְּלְבוּשֵׁים אֵלוֹ שֶׁלְמַרְאֵה עֵינֵינוּ,
 שֶׁהֵם: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר אֱלֹהִים, וּבְאֵמַת הַכֹּל דְּמִיּוֹן, כִּי אֵין
 בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם
 מִמֶּשׁ. וְתִהְיֶה רְגִיל בְּדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד, לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּל עַנְיָנִיד וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיהָ, כִּי כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר
 עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, הַכֹּל סְבוּבִים שְׁמִסְבָּבִים עִמּוֹ
 בְּעַנְיָנִים הָאֵלוֹ, שְׂיִתְקַרֵּב וְיִשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְעַנְיָנִים אֵלוֹ דִּיקָא.

אָשֶׁר   א' תתמב   בַּנְחֵל   שג

חַמְדַּת לְכַבִּי! תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי אוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל,
וּבִפְרָטִיּוֹת אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, כְּאֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ
יֹדֵעַ זֹאת, עַל-כֵּן מַה שֶּׁכִּתְּבָתָּ לִּי אֵינוֹ נוֹגֵעַ לִי, כִּי מִצְדֵי אֲנִי בְּשָׁלוֹם
עִם הַכֹּל, וּמְדַבֵּר עִם כָּל־ם, וְאֶף שֵׁישׁ כְּאֵלוֹ שְׁחוֹלְקִים עָלַי, זֶה עֲוֹנוֹתֵי
הַרְבִּים שֶׁנִּתְלַבְּשׁוּ בָּהֶם, כִּדֵּי שִׁיחֲלֶקוּ עָלַי, וְלֹא הֵם חוֹלְקִים עָלַי, כִּי
אִם עֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹרְנוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית,
וְאִז מִמִּילָא יִתְבַטְּלוּ כָּל הַמְדַבְּרִים עָלַי.

וְאוֹדוֹת מַה שֶּׁכִּתְּבָתָּ אוֹדוֹת הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, תִּדַּע כִּי שְׁנֵי אַבְרָכִים
מִקְרִית טָאָהֶשׁ בְּמוֹנֵטְרִיאוֹל נָסְעוּ אֶל הַצִּיּוֹן בְּדֶרֶךְ וּבְעֲצָה הַמוֹכָאוֹת
בְּסוּף הַתְּקוּן הַפְּלִלִי 'שְׁבַסְפֹּר "אָרֶךְ אַפִּים", וְתִהְיֶה לְאֵל, נִכְנָסוּ
בְּשָׁלוֹם וְהִגִּיעוּ לַצִּיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּלֵיל ל"ג בְּעֶמֶר הַזֶּה, וְהָיוּ שָׁם בְּעֶרְךָ
שָׁעָה, וְחִזְרוּ וּבָאוּ לְבֵיתָם בְּשָׁלוֹם, כִּי הִגִּיעוּ לְעִיר קִיּוֹב בְּלֵילָה,
וּבְשָׁעָה שְׁתֵּים-עָשָׂרָה בְּחֻצוֹת לֵילָה יֵצְאוּ לְרַחוּב, וְעָצְרוּ טַקְסִי, וְשָׂאֵל
אוֹתָם לְהִיכֵן, וְאָמְרוּ: לְתַחֲנַת הַמוֹנִיּוֹת שֶׁנוֹסְעוֹת חוּץ לְעִיר, וְשָׂאֵל
אוֹתָם בְּשָׁבִיל מַה? וְאָמְרוּ, שְׁרוּצִים לְנִסְעַ לְאוּמָן, וְהִשִּׁיב לָהֶם: אֲנִי
אֶקַּח אֶתְכֶם, רַק תִּשְׁלְמוּ לִי חֲמִשָּׁה-עָשָׂר רַבֵּל, וְכֵן הִיָּה. וְתִהְיֶה לְאֵל,
הִגִּיעוּ לְשָׁם. עַל-כָּל-פָּנִים רוּאִים שֶׁעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְרִצּוֹנוֹת טוֹבִים
יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְשָׁם, לְכַנֵּס בְּשָׁלוֹם וּלְצִאת בְּשָׁלוֹם.

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...

א' תתמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁלֹשֶׁת יְמֵי הַגְּבֻלָה הַיְתֻשְׁלִי"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּיָבִי, אֲחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקוּר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גִּירוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבֶךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי, וְהִנְנִי מְבָרְכֶךָ בְּבִרְכַת 'מִזֵּל טוֹב', שֶׁתְּהִלָּה
לְאֵל, אֲחִיךָ נִעֲשֶׂה חֲתָן, וְעֲצָם הִישׁוּעָה הַזֹּאת, שְׁזָכָה עַל-יְדֵי רַבְּנוּ

דש אָשֶׁר א' תתמב בנחל

ז"ל, שֶׁהוּא הַדַּעַת הַמְשֻׁדָּךְ כָּל הַשְּׂדוּכִים (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סימן פט), זֶה אֵין לְשַׁעַר וּלְסֹפֶר כָּלֵל, וּבְנֻדָּאֵי תּוֹכָה גַם אַתָּה בְּקִרְוֹב מִמָּשׁ לְמִצָּא אֶת בַּת זִוְגָךְ, אִם תִּתְמַיֵּד בְּשִׂיחָה — זֹו תִּפְלָה, וְהַתְּבוּדָּוֹת, וְכֵן תִּדְּם וְתִשְׁתַּק לְכָל מִתְּרַפֵּיךְ וּלְכָל הַמְּבֻזִים אוֹתָךְ, שְׂזֵהוּ כְּפִנַּת אֱלוֹל, לְעֵבְדָה וּלְמַעֲשֵׂה, שְׂמוּעִיל בְּשִׁבִיל מְצִיאַת הַזְּוִוג (עֵין שֵׁם, חֶלֶק א', סימן ו'; וּבְחֶלֶק ב', סימן פו), וּבְנֻדָּאֵי הַדְּמִימָה וְהַשְּׂתִיקָה צְרִיכִים לְהִיּוֹת גַם כְּכִיכּוֹל לְנִגְדוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂלֹא יִהְיֶה לְבוֹ סְחֻרְחֻר וְעַקֵּם — לְמָה לְחֻבְרֵי הוֹלֵךְ בְּנֶקֶל, וְלִי הוֹלֵךְ כָּל-כָּךְ קָשָׁה וְכוּ' וְכוּ'. הַעֲקֹר לִידַע כִּי אֵין קָשָׁה עָלָיו יִתְבַּרְךָ שׁוֹם קָשִׁיוֹת.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר, חֻזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אָךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזִכְנֵנוּ לְהִיּוֹת בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַהֲלֶה לְאַל, אֲנוּ לּוֹמְדִים בְּחֶדֶר כְּזֶה, אָשֶׁר רַבִּים מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ אֵינָם זֹוכִים לְזֶה, וְדִי לְמַבִּין, וְהוּא חֶדֶר שֶׁל הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת; כִּי בְּאַמַּת כְּשִׂזּוּכִים לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּמַדְרַגַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, אֲזִי מְקַבְּלִים מִרַבְּנוּ ז"ל בְּאַפֵּן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְזֹוכִים לְהַרְבֵּה טוֹב כְּיָדוּעַ לְךָ.

עַל-כֵּן, חֶמְדַּת לְבָבִי, חֲדָשׁ יְמִיךָ כְּקֶדֶם, וּבְרַח לְךָ מִחֻבְרוֹת לְצִים הַעוֹשִׂים לִיצְנוּת, וְאַל תִּכְנַס עִם פְּתוּיִיךָ בְּטוֹעֵן וְנִטְעוֹן, כִּי בְּנֶקֶל לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרֵיהֶם, וְתִאֲמִין לִי, שְׂעַל כָּל הַקָּשִׁיוֹת שֵׁישׁ עָלַי, יֵשׁ תְּרוּצִים נִפְלְאִים לְכָל פֶּרֶט וּפְרֵט, וּבְפֶרֶט בְּעֵנִין פֶּגֶם הַבְּרִית שְׂכַתְּבָתִי מִזֶּה הַרְבֵּה וְכוּ', וְכֵן מַה שְׂכַתְּבָתִי בְּכָל פַּעַם לְשׁוֹן הַשְּׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ', זֶה עֲצָמוֹ דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאָמַר שְׂזִכָּה לִיחִידָה דִּיחִידָה (עֵין בְּחִי"מֹהֲרָן, גְּדֻלַּת הַשְּׂגָתוֹ, סימן כז), אָשֶׁר זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ פְּרוּשׁוֹ שֶׁל שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק, כְּמוֹכֵן לְמִי שְׂעוֹסֵק בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל. וּכְבָר כְּתַבְתִּי מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּאֲרִיכוֹת גְּדוֹלָה (וּמִסְתַּמָּא יִדְפֵס בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן בְּחֶלְקִים הַבָּאִים שְׂבִ"אָשֶׁר בְּנַחֲל"), אָךְ מַה יֵּצֵא אִם אָכַתְּבִי לָהֶם, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל מִי שֶׁהוּא לֵץ, לֹא יוֹעִיל לְהַתְּנַצֵּל לְפָנָיו בְּשׁוֹם אַפֵּן, כִּי הַנְּצַחֻן אֵינּוּ סוֹבֵל אֶת הָאֲמַת (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סימן ככב), וְעֵנִין הַלְּשׁוֹן שְׂכַתְּבָתִי בְּפְרוּשׁ תְּבוּת: הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, מִי

אֲשֶׁר   א' תתמג   בנחל   שה

שְׂבָקֵי בְּסִפְרֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, יְכוּל לְהוֹדוֹת, כִּי הִלְשׁוֹן הַזֶּה יֵשׁ הַרְבֵּה פְעָמִים בְּלִי רְאֵשֵׁי תְבוֹת כָּלֵל וְנִכְתָּב בְּפְרוּשׁ, אִךְ בְּאֵמֶת לֹא עָלִי תְלוּנְתָם, כִּי אִם קִטְרוּג הַמְּלֵאכִים שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בָּהֶם, שֶׁמְקַטְרָגִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ: הֵיִתְכֵן שֶׁתִּקְבַּל בְּתִשׁוּבָה גְרוּעִים וְרַחוּקִים כְּאֵלוֹ וְכוּ'?! וּבְאֵמֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הוּא אָב הַרְחֵמֵן וְצוּפָה מְרֹאשׁ מִה שְׁיִהְיֶה בְּסוּף, וְשִׁלַּח אֶת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא גֹמֵר כֹּל הַתְּקוּן, וְאֲשֶׁר הוּא הַכִּין כְּלִים לְמַשִּׁיחַ צְדָקָנוּ, כִּי הַמְּשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְעָלִינוּ לְעוֹר בְּזֶה לְהַפְיֵץ דַּעְתּוֹ וְסִפְרָיו בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן "הַחֲזֹק בַּמוֹסֵר וְאֵל תִּרְף" (מְשָׁלֵי ד, יג), וּבִרְחַ לָךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ רַק אֲלֵיוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִסְפַּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבךָ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. וּמֵה שֶׁכְּתַבְתָּ שֶׁאַתָּה רוֹצֵה לְשִׁלַּח לִי סִפְרֵי "מְשִׁיבַת גִּפְשׁ" וְ"הַשְׁתַּפְּכוֹת הַגִּפְשׁ" וְ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת", כֹּל אֵלוֹ הַסִּפְרִים יֵשׁ לִי, כִּי אֲנִי הַדּוֹפְסְתִי אוֹתָם פֶּה, וְאֲנוּ מוֹכְרִים אוֹתָם בְּזוּל מְאֹד, אֲשֶׁר אֵין אֲתָם יְכוּלִים לְמַכֵּר בְּמַחִיר כְּזֶה. וְאוֹדוֹת הַסִּפְרִים "אֶרֶץ אֲפִים", הִנֵּה טוֹב לִי יוֹתֵר אִם יִהְיֶה בְּעִבּוֹר זֶה אֵיזָה מְזֻמָּן, כִּי נִצְרָךְ בְּעִבּוֹר שְׂאֵר הַסִּפְרִים אֲשֶׁר בְּאֻמְצַע הַדְּפוּס, וְאֲשֶׁר יֵצְאוּ לְאוֹר בְּקִרְוֹב בְּתַכְלִית הַהַדְיוֹר וְהִיפִי, עַל אִף הַמַּחְלֶקֶת וְהַקְטְרוּגִים עָלַי לֹא יוֹעִיל שׁוּם דָּבָר לְהַפְחִידֵנִי, כִּי כָךְ רָצוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְכַתֵּב לְשׁוֹנוֹת אֵלוֹ, וְאֲשֶׁר מַחְזִירִים לְמוֹטָב בְּתִשׁוּבָה מְאוֹת בַּחוּרִים, וּמְקַרְבִּים לְכֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבִשְׁמִים.

יְדִידְךָ אוֹהֶבְךָ בְּלֵב וְנֶפֶשׁ...

א' תתמג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי שֶׁהוּא יוֹם א' מְשַׁלֶּשֶׁת יְמֵי הַגְּבֻלָה הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֹהֲבָיו, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מכתבך לנכון קבלתי, ופה תקבל ספר אחד בשבילך, ואם ירצה השם, עוד תקבל הרבה ספרים בדאר רגיל, כדי להפיץ בין חבריך. מחיר הספר הוא עשר לירות, כי פה אנו מוכרים את זה בסך שני דולר, וגם תקבל לעת עתה שלש קלטות שמסר לי בחור אחד בשבילך.

אהובי, אחי היקר, אשרינו ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, המחיה ומחזק אותנו, ומנפח בנו רוח חיים חדשה בכל פעם. ובשפת זו בסעדה שלישית דברנו הרבה על-פי לקוטי-מוהר"ן חלק ב', סימן לט, מה שכתוב שם, שרבנו ז"ל מזהירנו הרבה מאד, ואמר שראוי לנו לומר זאת בבכיה ובדמעות שליש, ולהתגעגע לבקש ולהתחנן לפניו יתברך, מתי נזכה לזה שיהיה לנו זה הדעת שנוכל לדעת ולהפיר את הבורא יתברך מפל דבר של זה העולם בפרטי פרטיות, ואל כל זה יכולים לזכות אם נהיה מקרבים באמת אל הצדיק האמת, שהוא בבחינת משה, שיכול להאיר השגת אלקותו יתברך גם בשפלים ומגשמים כמונו היום, על-פני, חמדת לבבי, עקר תשוקתנו וכסופנו ותפלותינו צריף להיות רק על קטב זה, שנוזפה למצא את רבנו ז"ל, הינו את הרוח-הקדש שלו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שהוא דעתו ושכלו ותקמתו הגנוזים בספריו הקדושים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), ואז נזכה להיות אנשים פשרים באמת, ונבלה ימינו בטוב ובנעימים, שהוא תורה ותפלה והתבודדות.

הכותב בתפוזן בדאר.

ידידך לנצח...

תכף-ומיד בקבלתך הספר והקלטות, תכתב לי אם קבלתי, וכן אם כדאי שאשלח לך עוד ספרים "ארוך אפים" להפיצם בין בני הישיבה.

אָשֶׁר   א' תתמד   בנחל   שז
א' תתמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמְדָּבָר ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נִרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי עַד מְאֹד עַל גְּדֹל נִפְלְאוֹת
הַיְשׁוּעָה וְהַחֲסֵד וְהַרְחָמִים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבַחֲשׂוֹךְ הָאִיר
לָנוּ, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל סַבֵּב סְבוֹת שְׁתַּגּוֹר בְּמִקְוֹם שְׁאֵתָה יוֹשֵׁב עֲכָשׁוּ,
וַיֵּשׂ שָׁם יְשִׁיבָה גְדוֹלָה שֶׁל בַּחוּרִים, וַתַּהַלֵּה לְאֵל, אֵתָה עוֹסֵק לְדַבֵּר
וּלְפָרְסֵם אֵת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בִּינְיָהֵם, עַד שֶׁיֵּשׂ בְּדַעְתְּךָ לִפְתּוֹחַ שָׁם
בֵּית-מִדְרָשׁ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אָחִי וַיְדִידִי, רְאוּי לְהִבְיֵא כְּלִי זְמַר וְלִשְׁיֵר
וּלְרַנֵּן עַל נִפְלְאוֹת הַיְשׁוּעָה הַזֹּאת. כִּי עוֹד יָבוֹא הַיּוֹם שְׁיִתְגַּלֶּה מִי
רַבְּנוּ ז"ל וּמָהוּ עֲנִינֵנוּ וְשְׁלִיחוֹתוֹ בְּנֵה הָעוֹלָם וְכוּ', וְאִזּוֹ נִגְלֶה
וְנִשְׁמַחָה עַל נַעַם חֻלְקָנוּ אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ, וּמִמְקוֹר הַחֲכָמָה
אֲנוּ שׁוֹתִים מִימֵינוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

חֲמֻדַּת לְכָבִי! אִין בְּעוֹלָם דְּבַר גְּדוֹל מְעַנֵּן הַנְּשָׁבֵב וְהַנּוֹרָא הַזֶּה
לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם עֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם עֲצַת ה' מִמֶּשׁ, כִּי עַל-יְדֵי
עֲצוֹתָיו הִקְדוּשׁוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת אֶפְלוּ הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים יְכוּל לְצַאת
מִגְרִיעוֹת מְעַשְׂיוֹ וּמִזְהָמַת מַחֲשַׁבוֹתָיו הַרְעוֹת, וְזוֹכָה לְהַפְלֵל בְּעַרְבוֹת
נְעִימוֹת זִיו שְׁכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי עֲצַת הַתַּפְּלָה שֶׁהִיא
הִיא חֲרָבוֹ שֶׁל מְשִׁי"ח (עֵין לְקוּטִי-מוֹהָר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), וְכָל מָה
שֶׁמְרַבִּים בַּתַּפְּלָה נִבְגִּית הַשְׁכִּינָה בְּיוֹתֵר, וְנִתְמַלֵּאת הַלְבָבָה
מִפְּגִימָתָהּ, וְנִתְקַרְבַּת גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי הַתַּפְּלָה הִיא הַצְּנוּר שֶׁעַל
יָדָה נִמְשָׁךְ אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם, וְנִתְגַּלֶּה אֲשֶׁר אִין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. כִּי הַכֹּל לְכָל דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הוּא עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְאֶפְלוּ בְּעַמְּךָ הַחֲשֵׁךְ וְהַסְתֵּרָה

שח   אָשֶׁר   א' תתמד   בַּנְחָל

והחלישות הדעת והקטנות והיסורים מצמצם אלופו של עולם, כי הוא יתברך מחיה ומקים הכל, כמו שכתוב (תהלים ט, ו): "ואתה מחיה את כלם" וגו', וזה עקר עבודתנו בזה העולם — לגלות ולפרסם לכל, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ולקיים (תהלים קיט, מו): "ואדברה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש", והכל דמיון גדול, כי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג), "ואין חכמה ואין תבונה נגד ה'" (משלי כא, ל), דבר שהוא מנגד את השם יתברך ומסתירו, אין בזה לא חכמה ולא תבונה, אדרבה זהו עקר הטפשות והכסילות וכו', ועל-כן צריך להרגיל את עצמו, רק לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ורק זהו עקר בית מנוסנו בעולם הזה ובעולם הבא, ודבר זה צריכים לחקק בלב בני הנעורים מאד מאד, כי כשמרגיל את עצמו בעבודה הקדושה הזו לדבר עמו יתברך עוד בימי נערוהו, אז עד זקנה ושיבה לא יסור ממנו, וכן להכניס עצמו בהתמדת הלמוד שעורים כסדרן במקרא, משנה, גמרא, מדרש ושלחן ערוך וכו' וכו', כרצונו של רבנו ז"ל.

אהובי, אחי, ההכרח לקצר עכשו מרב טרדותי, ומה שאתה מחזק אותי, תשואות חן לך על זה, אבל אין הדבר כמו שאתה שמעת, וכמו שאתה כתבת, בודאי קימת התנגדות עלי מרבותי עוונותי הרבים שהתלבשו בזה או בזה וכו', אך הכל בחסד וברחמים גדולים, כי תהלה לאל, נתרבה הקבוץ שלנו בכל פעם, וכן נדפס ספר חדש אחד אחרי השני, ובקרוב יצא לאור ספר נפלא "שמירת הזמן" עם ספר "אילן החיים", וכן סדור תפלה וכן פרוש "שפת הנחל", ועוד ספרים רבים, יזכני השם יתברך שיצאו לאור במהרה, תתפלל בעבור זה. וכן יש בדעתי לפתח כאן ישיבה על שם רבנו ז"ל, ואז, בעזרת השם יתברך, וועט דער בויס ארויס געבן איין גרויסען רעש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח), העץ תן רעש גדול ויהיה נשקה האילן בשלמות, עד שיתבטלו כל המדברים (עין בספורי-מעשיות, מעשה ג' מהתגר).

הדורש שלומך...

אָשֶׁר   א' תתמה   בנחל   שט

א' תתמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נְשֵׂא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אָחֵי, הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ, שֶׁהוּא אוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְתַּח בִּי, וּבִפְרֵט שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, וְזָכִיתָ וּמְצֵאתָ אֶת זְוֹגְךָ, וַיַּעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁתִּזְכֶּה לַהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים יְרֵאִים וְשְׁלָמִים.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְבָרֵי אֲמַת יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרֵט לְאֲבֵרָה אַחֵר הַחֲתֻנָּה, שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵהַ שְׁעוֹבֵר — נִסְיוֹנוֹת וּמִחְשָׁבוֹת וּסְפָקוֹת וּבִלְבוּלִים וְכוּ' וְכוּ', אֵךְ כָּבֵר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'), שְׁעָקָר יֵשׁוּב הַדְּעַת זֹכִים עַל-יְדֵי מִצְוֹת הַשְׂמִיחָה, שֶׁהִיא מִצְוָה רַבָּה מְאֹד (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד), וְחֲתָף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲבָרָה גְדוֹלָה כְּשֶׁהוּא בְּעֻצְבוֹת (שָׁם, סִימָן מח); כִּי בְּאֲמַת צָרִיךְ לְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ הַיֵּטֵב אֲמַתֹּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כֹל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כֹּל עֲלָמִין וּבִתּוֹךְ כֹּל עֲלָמִין, וְהַכֹּל לְכֹל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, (חֵלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְכֵן (בְּרִכוֹת נח.): אֶפְלוֹ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׂמִיא מְנוּ לִיה, וְכֵן (יוֹמָא לח.): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ אֶפְלוֹ כְּמֵלָא נִימָא, וּבִידְעוֹת אֱלוֹ הָאָדָם בּוֹרַח תָּמִיד רַק אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו מְרִירוֹת וְקִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדְּעַת הֵן מַעְצָמוֹ וְהֵן מִבְּנֵי-אָדָם הַמְּצַעְרִים אוֹתוֹ, וְנִשְׁבֵּר לְכָבוֹ בְּאֶלֶף שְׁבָרִים וּבָא אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָה אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְסַפֵּר אֶל אֵיזוֹ עֲרָבוֹת נַעַם זִיו וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׁזוֹכָה לְהַרְגִישׁ וְלִטְעַם, כִּי עַל-יְדֵי בְּזִיוֹנוֹת וְשִׁפְיָכוֹת דְּמִים נַעֲשֶׂה "אָדָם" לְשִׁבְתָּ עַל הַכֶּסֶא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו') הֵינּוּ שְׂתֵּאִיר אֲצִלוֹ

שי אֲשֶׁר א' תתמה בנחל

נשמתו, שהיא הצורה, על גופו, שהוא חמרו, כי על-ידי הצרה נכנע הגוף, ומאירה הצורה (לקוטי-מוח"ק, חלק א', סימן קע), כי על-ידי הצרה (ובפרט על-ידי בושות ובזיונות) ממשיך בעצמו אות ו', שהוא רקיע שמים, אש ומים, בחינת הבושה שנסתנו פניו לכמה גונים, שאז נעשה מצרה צורה, שמאירה בו הארת מלך הכבוד, (ע"ן היטב בסימן ו', ובסימן קע ותבין). חמדת לבבי! אשריך ואשרי חלקך שזכית להתודע מרבי אמת בזה, ומה גם שאתה זוכה לשמשו בגוף ונפש וברצון ובטרחת ובממון, על-ידי הדפסת ספריו הקדושים שאין למעלה מזה, כי על-ידי-זה מתגלה ומתפרסם דעתו בעולם, אשר בזה תלויה כל גאולתנו לנצח, ובנדאי אתה צריך להתחזק עד מאד, ולכלי להתפעל ולירא משום ברנה שבעולם, כי מה יעשה לך אדם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצריך, וצריך להרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, ובפרט אברך שיש לו טרדות רבות, והוא מסבב עם ענינים שונים מהצטרכותו הפרטי פרטית, בנדאי אין שום עצה ואין שום תבונה, כי אם לדבר ולספר עמו יתברך ולגלות לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו, וצריך להיות על דבר זה עקשן גדול, כי הפעל-דבר מחליש את דעתו בכל פעם אולי, חס ושלום לריק יגיעו, וכאלו אין מי שישמע אליו, חס ושלום, ובאמת הכל דמיון, כי הוא יתברך עומד על ידך, ושוקד על פיך לשמע כל דבור ושיחה, ועל-כן מזה צריכים להתעורר ולכלי לדבר מה שאין צריכים, ובפרטיות דבורים אסורים, כגון: לשון-הרע וכו' וכו', ואודות השעורים קבועים, מה טוב ומה נעים ללמד בכל יום פרשה חמש עם רש"י מפרשת השבוע, וכן לומר בכל יום תהלים ולקוטי-תפלות וללמד שלחן ערוך על-כל-פני מחר רמ"א, ועין יצקב, ואז טוב לך לנצח נצחים.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   א' תתמו   בנחל   שיא
א' תתמו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר נשא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי עַד מָאֹד ... גְּרוֹ זְאִיר
וְיִזְרַח, עֲנָף עֵץ עֲבוֹת מְאִילָנָא דְחַיֵּי הַגְּדוֹל עַל שְׁפַת הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

אֶת פְּרִישַׁת שְׁלוֹמָךְ קִבַּלְתִּי כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים עַל-יָדֵי ... גְּרוֹ זְאִיר,
אֶךְ מַעֲצָם טְרִדוֹתֵי הַרְבִּים בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, אֵין לִי הַפְּנָאֵי לְרַכּוֹ אֶת
מַחְשַׁבְתִּי, וְלִקְחַת עֵט וְנֵת לְכַתֵּב לָךְ, אֲשֶׁר הוּא עֲנָן נִפְלָא וְנוֹרָא עַד
מָאֹד, כִּי אֶהְבֵּת חֲבָרִים הוּא יְסוּד גְּדוֹל בִּיְהוּדוֹת, וּבְפִרְטוּיֹת בְּחִדְרוֹ
שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אוֹרוֹ הַגְּנוּז, כִּי אִם עַל-יָדֵי אֶהְבֵּת
הַחֲבָרִים יַחַד, וּבְרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ שֶׁזְכִּינוּ לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרָה טוֹבָה
שֶׁהַחֲבָרִים אֶצְלָכֶם מִתְרַבִּים, וּבְקָרוֹב מִמֶּשׁ יִהְיֶה בְּמַחְנִיכֶם הַמְרַכּוֹ שֶׁל
חִסְדוֹת בְּכָל אִירוּפָּה. מָה אָמַר לָכֶם, אֲשֶׁרִיכֶם וְאֲשֶׁרִי חֲלָקִיכֶם וּמָה
נְעִים גּוֹרְלָכֶם, כִּי בְקָרוֹב יִתְנַדַּע בְּכָל הָעוֹלָם עַל-יָדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ מִי
הוּא רַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי הַמְשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא יִגְלֶה
וְיַפְרֹשׁ תּוֹרוֹתָיו וְשִׂיחוֹתָיו וּמַעֲשֵׂיוֹתָיו, כִּי מְשִׁיחַ יִהְיֶה מִיּוֹצְאֵי חֲלָצָיו
(כְּמוֹכָא בְּחַיֵּי-מוֹהָר"ן, סִימָן רַעֲד), וְעֲלִיו נֶאֱמַר בְּהַשִּׁיר שֶׁקֹּדֶם הַלְקוּטֵי-
מוֹהָר"ן (שֶׁתִּקְּן רַבְּנֵנוּ ז"ל): "בֵּן יַחֲפֹשׁ בְּגִנּוּי אָבִיו", "נְגוּר עֲטֻרַת
נְעֻטָר בְּבֵן חֲבִיב", "שִׁיר חֲדָשׁ אֶז נִשִּׁיר", "מִלְּבָנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִרְאָה בְּאֶצְבַּע בֶּשֶׁר", עֵינֵי שָׁם; כִּי הוּא יִכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֲמַת
בְּעוֹלָם, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלִקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה יא, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דָּעָה [לְדַעַת] אֶת ה'"
וְגו', וְעַל-כֵּן אֶז יִפְתַּח פִּיו שֶׁל כָּל בְּרִיָּה, שֶׁתְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא
הַתְּבוּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אֶז אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׁפָה
כְּרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה', וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה, כִּי עָקַר הַגְּלוּת
אֵינָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל חֲסֻרוֹן הָאֲמוּנָה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן, חֲלָק א', סִימָן ז),
כִּי הַמְּאֵמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה מִמֶּשׁ שָׁם אֶלּוּפוֹ

שיב   אֲשֶׁר   א' תתמו   בַּנְחָל

של עולם, נתבטלות ממנו כל המחיצות המבדילות בינו לבין יתברך. ומיד פותח פיו ומדבר עמו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו; כי באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, ש"מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג), והקדוש-ברוך-הוא עומד עליו בשעת תפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מודקדק מאד לכוון דבריו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), ועל-כן נקרא משיח, לשון 'משיח אלמים', "ער מאכט רעדן שטומע" (עין שם, חלק ב', סימן פג).

ודבר זה רואים ומרגישים, פי תכף-ומיד כשזוכים להתקרב אל רבנו ז"ל, נפתחות העינים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), ונכנסת בו תשוקה עצומה בתבערה נוראה ונפלאה לשוב אליו יתברך, מה שלא נראה ולא נשמע פזאת מימי קדם, ועל-כן אשרי ואשרי האוחז עצמו ברבנו ז"ל, ומכל שפן מי שזוכה לגלותו ולפרסמו בעולם, שזה מורה כי נכנס בו כבר אל תוך תוכו נעימות ערבות זיו הדרת קדשת רבנו ז"ל, עד שבוער לבו לגלותו ולפרסמו לכל בני ישראל.

ועל-כן חזקו ואמצו לבבכם בעבודה הקדושה הזו — הן להתקרב בעצמו מחדש אל רבנו ז"ל בכל פעם מחדש, פי יכולים לישוב על יד רבנו ז"ל, וממנו יהיה נכבה אורו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז), ועל-כן ההכרח לחפשו ולבקשו בכל פעם מחדש, פי אורו הוא עד אין סוף (עין לקוטי-הלכות, שלוחין, הלכה ה'), והתורה האחרונה שגלה רבנו ז"ל בעלמא הדין היתה בראש השנה תקע"א, והוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח', והזהיר מאד את מוהרנ"ת ז"ל לדיק ולרשם על פני הפתב מה שאמר אז, שצריכים לחפש ולבקש מאד אחרי מנהיג אמתי להתקרב אליו, פי על ידו נתברר המדמה שלו, וזוכה להגיע אל חדוש העולם, עין שם; ואיך זוכים לחפש את רבנו ז"ל? על-ידי שמגלים ומפרסמים בין כלל ישראל את נקדת האמת; פי באמת בכל אחד מישראל יש בו נקדת הצדיק (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), ועל-כן ההכרח להתאחד עם כלל נשמות ישראל, כדי למצא את הצדיק המנהיג האמתי, וכזה שמגלים ומפרסמים לכל ישראל את נקדת הצדיק שיש בו,

אֲשֶׁר   א' תתמו   בנחל   שיג

על-ידי-זה נתאחדות כל הנשמות יחד, בבחינת (משלי יג, ט): "אור צדיקים ישמח", ונעשה אהבה רבה ביניהם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שזהו מה שאמר רבנו ז"ל (ת"י-מוהר"ן סימן צב): העולם ראוי שיתמהו על גדל האהבה שיהיה ביניהם; כי תכף-ומיד כשנתגלה נקדת הצדיק, אז נתגלה האהבה דקדושה אהבה שלמעלה מהדעת והשכל, ועל-כן רואים בחוש, כי האהבה השורה בין אנשי שלומנו האמתיים, זה אי אפשר להסביר בשכל אנושי, כי האהבה למעלה מהדעת והשכל ממש, למעלה מאהבת אב לבנו וכו' וכו'.

חמדת לבבי! חבלים נפלו לנו בנעימים, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל, ועל-כן למען השם, יש להתחזק להיות כל היום וכל הלילה אף בשמחה עצומה. ושמעתי פעם אחת מאחד מאנשי שלומנו, כי במצנת השמחה וויפל מען זאל נישט פרייליך זיין איז מען נישט יוצא^צ; כי השמחה היא מקור הקדושה, עצם אלקותו יתברך, וכמו שהוא יתברך אין סוף, כמזכר שמתתו אין סוף, ומכל שכן שאנו זוכים לידע מבין השמחה, בודאי ראוי לנו להיות אף ורק בשמחה עצומה על נעם חלקנו אשר בנחל.

והנה היה ראוי לי להאריך לך, אף קשה לי הפתיכה עכשו באישון לילה מרב עיפותי, שתהלה לאל, עסקתי היום עם הפחור ... גרו יאיר, בהפצת ספרי רבנו ז"ל, ותהלה לאל בני ישראל הקדושים חוטפים ספריו הקדושים בכל מקום שבאים אליהם, וגם זהו מסימני הגאולה, על-כן חזקו ואמצו לדבר רק מרבנו ז"ל ומעצותיו הקדושות, והשם יתברך יצליח דרכיכם, כי לא ישקט האיש, עד אשר כלה אשר התחיל, והתפאר: "נצחתי ואנצח".

ואודות שאלתך בענין הציון, כבר מבאר באריכות בשדי-חמד, שקברי צדיקים אינם מטמאים, עין שם; וכן נוהגים אנשי שלומנו הכהנים להפגס לציון רבי שמעון בר יוחאי וכן לציון הקדוש של

צ) כמה ששמחים עוד לא יוצאים ידי חובה.

שיד   אָשֶׁר   א' תתמוז   בַּנְחָל

רַבְּנוּ ז"ל נוֹהֲגִים כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הַכֹּהֲנִים לְהַכְנִס שָׁם, וַיְדוּעָה אֲצִלְנוּ עֲבוּדַת ר' מַתְתָּיָהוּ בְּצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהָיָה נוֹרָא וְאִיּוֹם, הוּא הָיָה כִּהֵן, וַיֵּשֶׁב שָׁם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שְׁעוֹת רְצוּפוֹת, וְהָיָה נוֹהֵם שָׁם כְּמוֹ חַיָּה בַּיַּעַר בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת וּדְבִקוֹת עֲצוּמָה בְּשִׁמוֹת וַיַּחוּדִים וְכוּ'. וּמִסְפָּר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי מוֹהֲרֵנָּה ז"ל אָמַר, כִּי בִימֵי קְטָנוּתוֹ הָיָה כּוֹסֵף מְאֹד לְהִיּוֹת כִּהֵן, אֲוֹן עָם הָאֵט אִיהֶם בְּאַנְק גְּעֻטְהוֹן וְוַאֲס עַר אִיז נִישְׁט קִיִּין כִּהֵן^ק, כְּדֶרֶךְ נְעָרִים קְטָנִים, אֲבָל אַחַר הִסְתַּלְּקוֹת רַבְּנוּ ז"ל, הָיָה נוֹתֵן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שְׂאִינוּ כִּהֵן, כִּי אָמַר בְּפִרוּשׁ: אִיךְ וְוַאֲלֵט זִיךְ נִישְׁט גְּעֻקְעֻנְט אִיִּין הַאֲלֵטֶן אֲוֹן אִיךְ וְוַאֲלֵט בּוֹדָאִי יֵא גְעֻאֲנֻגְעֵן, וְהִיָּתָה הַמַּחְלָקַת עֲלֵיו יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְהוּא לֹא הָיָה מְסַתְּפֵל עַל זֶה כְּלָל. וְשִׁמְעֵתִי פַעַם אַחַת מֵר' לױ יִצְחָק (גֵּרוּ יֵאִיר) [ז"ל], כִּי הָרַב מַחְרָקוֹב שֶׁהָיָה כִּהֵן, וְהָיָה גָּאוֹן בְּנִגְלָה, וְזָכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּבָא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל הַקְּבוּץ בְּאוּמָן, אִיךְ הָיָה מְסַפֵּק מְאֹד אִם מִתֵּר לוֹ לִילֵךְ אֶל הַצִּיּוֹן, וְהָיָה שׂוֹאֵל אֶת זֶה וְאֶת זֶה... כְּמַעַט אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הָאֵם מִתֵּר לְכַהֵן לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא עֲנוּהוּ, כִּי אָמְרוּ, אִם שׂוֹאֵל בּוֹדָאִי עֲדִין אִין אַמוּנְתוֹ חִזְקָה כָּל-כָּף בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְהִסּוּף הָיָה, שֶׁמֵּרַב סִפְקוֹת לֹא עָלָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אִיךְ בְּשָׁנָה הַשָּׁנִיָּה כְּשָׁבָא אֶל הַקְּבוּץ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, הִדְבָּר הִרְאֵשׁוֹן הָיָה, שֶׁרָץ אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ כְּמוֹ נֶעַר קָטָן, כָּל-כָּף בְּעַר בּוֹ כְּבָר נַעַם עֲרִיבוֹת אוֹרוֹ הִגְנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְדוּ"ק וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

יְדִידֵךְ לְנִצָּחַת...

א' תתמוז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר נִשְׂא הִתְשַׁל"ה.

ק) זֶה אֲכֻזָּב אוֹתוֹ שֶׁהוּא אִינוּ כִּהֵן.

ר) אֲנִי לֹא הִיִּיתִי מִתְאַפֵּק, וְהִיִּיתִי בּוֹדָאִי בֶן הוֹלֵךְ.

אָשֶׁר   א' תתמו   בַּנְחַל   שטו

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אָחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיֶּקֶר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֲחֵרֵי כָּל הַבְּלוּלִים שֶׁעָבְרוּ עָלֵינוּ, זֶה אוֹמֵר בְּכָה וְזֶה אוֹמֵר
בְּכָה, אָמַרְתִּי לְחִזֵּק עֲבוּדַת הָאֱהָבָה בֵּינֵינוּ וּלְתַדְּשׁ רְצוֹנֵנוּ אֵלָיו
יְתַבְּרֶךְ, וְלֵאמֹץ לְכַבְּנוּ בְּעֲבוּדַתוֹ יְתַבְּרֶךְ.

וְהִנֵּה כְּשִׁמְתַחֲלִים לְהִתְיָשֵׁב הַיֵּטֵב, רוֹאִים אֲמַתַּת דְּבָרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, שֶׁאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עו), שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ
צַדִּיק גְּדוֹל, צָרִיף שְׂיֵהִיָּה לּוֹ אֵיזָה צַעַר בְּכָל יוֹם, עַיִן שָׁם.

וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר, כִּי כָּבֵר הַקָּדִים רַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁכִּף יִהְיֶה בְּכָל יוֹם, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁכָּל יוֹם
שֶׁבָּא, הַהִתְחַלָּה הוּא בְּצִמָּצוּם וּבְקִטְנוּת גְּדוּלָּה, וְצָרִיף לְהִרְחִיב אֶת
הַיּוֹם, וְלִהְיוֹסִיף בּוֹ כָּל מִינֵי טוֹב, עַיִן שָׁם; וּבְאֲמַת כָּל מִינֵי צַעַר
וּמְכַאוּבִים, קִטְנוּת, יְרִידוֹת וּבְלוּלִים בְּאִים לְאָדָם בְּשִׁבִיל חֶסְרוֹן
הַשִּׁמְחָה, כִּי אָדָם יִסּוּדוּ מִעֶפֶר, וְעַל-כֵּן טָבְעוּ מִמְּשִׁיכוֹ תָמִיד רַק אֶל
עֲצָבוֹן וּמְרִירוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפ"ט), וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשִׁחְטָא,
חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּפָגַם הַבְּרִית, שְׁזָה מְכַנִּים בְּיוֹתֵר בְּתוֹף הָאָדָם קְלַפְת
הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, כִּי הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית
נִקְרָאת עַל שֵׁם הַיְלָלָה בְּיָדוּעַ, וַיֵּשׁ לָנוּ כָּלֵל, כִּי בְּמָה שֶׁמִּתְגַּבֵּר
וּמִתְפַּשֵּׁט הַסְּטָרָא אַחְרָא בְּיוֹתֵר, בְּזֶה צָרִיכִים לְלַכֵּת כְּנִגְדּוֹ זֶה לְעַמַּת
זֶה, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁעָקַר הַתְּגַבְּרוֹת וְהַתְּפַשְּׁטוֹת הַסְּטָרָא אַחְרָא עַל הָאָדָם
הוּא רַק עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, כְּמוֹ-כֵן נִתְבַּטְּלִים וְנִתְרַחֲקִים
כָּל הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת מִהָאָדָם, עַל-יְדֵי מַצְנוֹת הַשִּׁמְחָה הָעוֹלָה
עַל כָּל הַמְּצוּוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד); עַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, אָחֵי
הַיֶּקֶר, מֵהַ דְּהוּהָ הָנוּה, עֲשֵׂה עַל-כָּל-פָּנִים מְרַגַע זֶה הַתְּחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה,
וְתַעֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד אִף וְרַק בְּפָנִים
שׁוֹחֲקוֹת, וְתִרְקַד בֵּינֶךָ לְבִין עֲצָמָךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ. כִּי כְּמוֹ שֶׁהַזְּהִיר
רַבְּנוּ ז"ל עַל "הַתְּבוּדוֹת", לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוּם מִיַּחַד שְׂאִין שָׁם

בְּנֵי-אָדָם, וְלָשִׁיחַ וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו בְּפָרְטֵי פְרֻטִיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אָדָם עִם רַעְהוּ, כְּמוֹ-כֵן הִזְהִיר
מֵאֵד עַל "שְׂמֻחָה"; וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם: לְהִיּוֹת תָּמִיד אֶךְ
וְרַק בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת לְזָכוֹת
לְהִגִּיעַ אֶל מִצְוַת הַשְׂמֻחָה, הַעוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוֹת וְעַל כָּל הָעֲבוֹדוֹת,
וְכֵן לְהִיּוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפָּר לְפָנָיו אֶת כָּל
הַרְפָּתָקָאוֹתָיו וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲזֹר
לָךְ, כִּי יִשׁוּעָתָךְ תְּלוּיָהּ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִפְלוּ אִם גָּאָבָד לָךְ, חֵס
וְשְׁלוֹם, אֵינָהּ דָּבָר, אוֹ הִיא לָךְ אֵינָהּ הַפְסֵד, צָרִיךְ לְבָרַח אֶלָּו יִתְבָּרַךְ,
וְאִז "וְעַט זֶיף אִפּ זוֹכֵן דִּי אַבְדָּה" ^ש, כִּי הַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל
הַעוֹלָם כֹּלּוֹ הוּא עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵהֲלִבֵּשׁ עֲצָמוֹ
בְּלְבוּשֵׁים הָאֵלוֹ אֲשֶׁר לְמַרְאֵה עֵינָיו, שֵׁהֶם: "דּוּמָם, צוּמַח, חֵי,
מְדַבֵּר". וּבְאֵמַת הַכֹּל דְּמִיּוֹן גָּדוֹל, כִּי אֵין עוֹד בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל
וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה מִמֶּשׁ שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִפְלוּ בְּתַקְרָה
הַקְטָנוֹת וְהַדְחָקוֹת וְהַמְחַשְׁבוֹת וְהִירִידוֹת וְהַבְּלָבוּלִים, גַּם שֵׁם מְלֻבָּשׁ
וּמְסֻתָּר וְגַנּוּז אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּסוֹד (שְׁמוֹת כ, יח): "וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל
הָעֶרְפֵּל אֲשֶׁר שֵׁם הָאֱלֹקִים" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קטו), וּכְשֶׁאָדָם
מְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה "אוֹן גִּיבֵט זֶיף אֵין
גֵּאנְצָעֵן אֵיבֶער צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ" ^ת, זוֹכֵה לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים
וְנִפְלְאוֹת שֶׁל שְׁדוּד הַטְּבַע, וְכֹלֵם מִתְבַּטְּלִים לְפָנָיו, וְאוֹר
הַשְׁכִּינָה חוֹפֶפֶת עָלָיו. וְהַעֲקָר "אֵן לִיצְנוֹת" ^א, וְצָרִיכִים לְבָרַח
מִחֲבוּרוֹת בְּנֵי-אָדָם (אִפְלוּ הֵם מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ), הַמְדַבְּרִים לִיצְנוֹת
וּדְבָרִים שֶׁל מֵה בְּכָף, כִּי (אֵיוב י, כ-כא): "הֲלֹא מְעַט יָמֵי יִחְדַּל יִשִּׁית
מִמֶּנִּי וְאֲבִלִיגָה מְעַט, בְּטָרֵם אֲלֶיךָ, וְלֹא אָשׁוּב אֶל אֶרֶץ חַשְׁךָ
וְצִלְמוֹת". וּבְאֵמַת רוּאִים, אֲשֶׁר כָּל אֱלוֹ הַבּוֹרְחִים מִחֲבוּרוֹת לְצִים
— מְצַלִּיחִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּבְפָרְטֵיּוֹת בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, אֵי
אֲפֶשֶׁר לְהִגִּיעַ אֶל שׁוֹם דְּרָגָה עִם לִיצְנוֹת, אֲדַרְבָּה מוֹהַר"ן ת"ז ל' אָמַר:

ש) תחפוש האברה.

ת) ומוסר את עצמו לגמרי להשם יתברך.

א) בלי ליצנות.

אֲשֶׁר   א' תתמח   בנחל   שיז

"עקר פתח הטמאה הוא קלפת הלצון", ור' אברהם בר' נחמן ז"ל אמר, כי עכשו כל הגלות על-ידי קלפת הלצון, כי מתבישים לשוב אליו יתברך בדרך האמת, כי מה יאמר חברי או מה יאמרו העולם וכו'.

על-פן, אהובי, אחי, אשר נפשך צמודה בנפשי, גדל מרע ועשה טוב, וברח לך תמיד רק אליו יתברך בתמימות ובפשיטות, כי (משלי י, ט): "הולך בתם ילך בטח", ותרגיל את עצמך לדום ולשתק לכל מבויך ומחרפיך, כי (שם, שם יט): "ברב דברים לא יחדל פשע וחושף שפתיו משכיל", והחזק ביראת השם כל הימים. ולמען השם, תעשה לעצמך שעור בשלחן ערוך כסדרן ובמשניות ובגמרא ובמדרש כאשר דברנו, ואז טוב לך לנצח נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה, ומצפה להצלחתך הנצחית...

א' תתמח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נשא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי כעל כל הון על הבשורה הטובה שבשרתני, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, וראוי לנו לתן תודה והודאה להשם יתברך, שעל-כל-פנים אין אנו מתנגדים על אור האורות; חבלים נפלו לנו בנעימים.

והנה אודות הענין ... צריך לחקק היטב היטב בדעתנו, כי אין עוד מלבדו יתברך כלל, והכל משגח בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ואיך שהוא יתברך יסבב — כן יהיה, ועל-כן מה ולמה

שיח   אֲשֶׁר   א' תתמט   בְּנַחַל

לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתָּנוּ בְּבִלְבוּלֵי חֲנָם הַמְעַקְמִים כָּל־כֶּף אֶת הַלֵּב וְהַדַּעַת, יוֹתֵר טוֹב לְקַיֵּם (תהלים נה, כג): "הַשְּׁלֵף עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יִכְלֹףֶךָ, כִּי לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק"; וּבְאֵמַת שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הִיא כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין אֲשֶׁר אֵין דָּבָר נַעֲשֶׂה מִבְּלַעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ, בְּדָבָר גָּדוֹל וּבְדָבָר קָטָן שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ, וְהַעֲקָר לְבַטֵּל יִשׁוּתוֹ לְגַמְרֵי וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לּוֹ אִם יְבוֹזוּ אוֹתוֹ אוֹ יִשְׁכַּחוּ אוֹתוֹ, תְּמִיד תִּהְיֶה כָּל מְגַמְתּוֹ וְרִצּוֹנוֹ וְחִפְצוֹ רַק לְבָרַח וּלְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַל־יְדִי־זֶה יִגָּאֵל מִכָּל מִיַּיִ מְרִירוֹת וּבִלְבוּלִים; כִּי עַקֵּר הַמְרִירוֹת וְהַבִּלְבוּלִים הוּא רַק כְּשֶׁעוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּדַעְתּוֹ וּבְמַחְשְׁבֹתוֹ מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְחוֹשֵׁב מְזֶה אוֹ מְזֶה... אוֹ מֵה יִהְיֶה וְאֵיךְ יִהְיֶה... שְׂאֵז עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מְסַלֵּק מִדַּעְתּוֹ כָּל מִיַּיִ מַחְשְׁבוֹת וּבִלְבוּלִים, רַק מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתֵּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, אֶז דִּיקָא חֵי חַיִּים טוֹבִים וּמְחַקִּים, וְגַר בְּעוֹלָם הַחַרוֹת, וְאֵינוֹ מְתַפְחֵד וּמְתַבְּלֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי יוֹדֵעַ כִּי הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן הוּא תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְכַפְּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְכֵן מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

זָאָרְג נִישְׁט בְּרוּדֵער, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְוַעֲט דִיר אוֹיס פִּירֵעֵן, רַק תְּבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

א' תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נְשֵׂא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם לִידִידֵי הַיְקָר, גַּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

(ב) אַל תִּדְאָג, אַחֵי, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִגְמֹר עִנְיָנֶךָ.

אֲשֶׁר   א' תתמט   בַּנְחַל   שִׁיט

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, אִךְ בְּרוּךְ
ה' שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל גַּם אַתָּה זְכִיתָ לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבְזֶה רְאוּי
לְךָ לְהִתְחַזֵּק וְלִהְתְּחַדֵּשׁ בְּכֹל פַּעַם יְהִיֶּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, כִּי בְּיָדַי נִזְכָּה
עַל-יְדֵי-זֶה לְתַקּוֹן נֶצְחִי.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנֶּצְחִית, בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי הַכָּל הַנְּהוּג
בְּעֵתִים הַלְלוּ בְּמַחְנֵנוּ... זֶה שְׂיִךְ לְחַבּוּרָה זוֹ וְכוּ', וְזֶה שְׂיִךְ לְחַבּוּרָה
זוֹ... זֶה אוֹחַז מְאֹדִים זֶה וְכוּ', וְזֶה אוֹחַז מְאֹדִים זֶה... כִּי הַכָּל הַכָּל
הַכָּלִים וְיָמֵינוּ כָּצֵל עוֹבֵר מִמָּשׁ, וְעוֹד מְעֻט יְהִיֶּה הַהִכָּרַח לְעֹזֵב אֶת
זֶה הָעוֹלָם, וְלִהְפָּשִׁיט אֶת גּוּפֵנוּ הַגֶּשְׁמִי, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְהַכְנִיס
אֶת עַצְמוֹ בְּשִׁטּוֹת פְּאֵלוּ, יוֹתֵר טוֹב לְהִיּוֹת רְגִיל רַק לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע וְלִהְוִדִיעַ וְלִהְוִדַע, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

יְדִידְךָ לְנֶצַח...

בְּעֵינַי לְקַרֵּב רְחוּקִים, יֵשׁ לְמוֹד עֶמֶק מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵלֵא כָּל
עֵינַי רַבְּנוּ ז"ל הוּא לְשֵׁנוֹת אֶת הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי מִהֶפֶךְ אֶל הַהַפּוּךְ,
קֹדֶם הִיָּתָה נִפְשׁוֹ וְרוּחוֹ וְכָל מַחְשְׁבוֹתָיו בְּעֶמֶק הָרַע וְהַחֲשֵׁךְ וְכוּ',
וְאַחֲרֵיכֵן מִהֶפְכוֹ רַבְּנוּ ז"ל שְׂיִהְיֶה נִפְשׁוֹ וְרוּחוֹ וְכָל מַחְשְׁבוֹתָיו
דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו וְכוּ', כְּאַחַד הַצְּדִיקִים
הַגְּדוֹלִים מִיָּמֵים הַקְּדוּמוֹנִים וְכוּ', וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לִידַע עִם מִי לְדַבֵּר
וְאִיךָ לְדַבֵּר וּמֵה לְדַבֵּר, וְאִם דְּבַרְתָּ עִם אֶחָד יָמִים וְשָׁנִים, וְאַתָּה רוֹאֶה
שְׁעוֹשֶׂה הַהֶפֶךְ לְגַמְרֵי, מֵהוּ שֶׁתְּדַבֵּר עִמוֹ, כִּלְכֵּךְ מִמֶּנּוּ, וְרֹאֶה לְצַמְצַם
מְאֹד אֶת הַדְּבָר עִמוֹ, כִּי אֵינוֹ בָּא רַק "לְגַרֵּשׁ זְמַנּוֹ", "פְּאַרְטְרִיבֵן דִּי
צִיט", וְהִיּוֹת שְׂיִוִדַע שְׂאַתָּה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד, עַל-כֵּן
בָּא אֵלֶיךָ. וְעַל-כֵּן בֵּין תְּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, כִּי חֲיִיךָ קוֹדְמִים וְכוּ',
אִךְ אִם אַתָּה רוֹאֶה שְׂמַצִּית אוֹתְךָ, וְעוֹשֶׂה עֲבוּדָתוֹ, אַתָּה מְכַרַח
לְחַזְקוֹ בְּכֹל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, הַעֲקָר לְהַשְׁתַּדֵּל
לְדַבֵּר עִם בַּחוּרִים צְעִירִים, אֲשֶׁר עֲדִין לֹא נִתְרַחֲקוּ מִהַקּוֹל וְכוּ' (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רו).

שכ אשר אתנ בנחל

ועל כלם צריך לבקש הרבה ממנו יתברך, שלא יטעה את עצמו, ויבלה ימיו בהבל נריק וחסד, כי לפעמים ילביש את עצמו במצוות, ועל-ידי-זה ילכד אותך וכו', כי הלא גם אתה צריך להסתכל על תכליתך הנצחית, ומתי תעשה גם אתה לביתך הנצחי, ומה טוב ומה נעים להיות רגיל ללמד התורה בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן נט), ולומר התפלה עליה, ולבקש הרבה בהתבודדות, אשר מי שאינו משרש נשמתו, וכן מי שלא יקבל ממנו כלל, שלא יבוא אליו, וגם טוב מאד להניח לפניהם מניעות קצת, ואם ישתדלו לשבר את המניעות, בידוע שאתה צריך לדבר עמם ותפעל, ואף-על-פי-כן כולי האי ואולי לשפך נפשו אליו יתברך, שילבל יהיה בטעות, חס ושלום, של קלפת נגה, שהיא קלפה קשה, וכבר להפיר ממנה, כי אם על-ידי בחינת משפט, שישפט תמיד את עצמו, יראה בעיניו וישמע באזניו ובלבבו יבין גדל רחוקו וכו', ואיך יעלו על דעתך אילו מחשבות של ישות ופניות וכו'.

א' תתנ.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר נשא ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

אף שעדין לא ראיתיה, אף-על-פי-כן אמרתי לך לך לקיים רצונו של ... נרו יאיר, והנה בודאי בשרשנו אחד אנחנו, פי אנו שותים מבאר מעין אחד, וכבר אמר פעם אחת רבנו ז"ל: "מיינע אויגן האבן אויף איטליכן באזונדער אויס געקוקט".¹

חמדת לבכי! בזה ראוי לנו לשמח כל ימי חיינו שחבלים נפלו

(ג) עם עיני הסתכלתי על כל אחד בנפרד.

אָשֶׁר   א' תתנ   בַּנְחָל   שכא

לָנוּ בְנֵעִימִים, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבֵּי אֲמַת כְּזֶה, שֶׁהוּא בֶּן הַשְּׂמֵחָה, הַעוֹסֵק לְקַשְׂרָנוּ אֶל שְׂרֵשׁ הַשְּׂמֵחָה. וּבְאֲמַת מִצְוֹת הַשְּׂמֵחָה עוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כו), כִּי עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה מַעֲלִים אֶת כָּל הַמִּצְוֹת מֵעוֹלָם אֶל עוֹלָם. וּכְבָר יָדוּעַ מֵהַ שְׂגָלָה הָאֲרִיז"ל לְאִישׁ סוּדוֹ (עֵין בְּהַקְדַּמַת סֵפֶר הַתְּרָדִים), כִּי לְכָל מַדְרָגוֹתָיו לֹא זָכָה אֶלָּא עַל-יְדֵי שְׂמֵחַת הַמִּצְוֹת.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אָמְרוּ בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (פְּרַשְׁת תְּצַנֶּה קצד):
 "עֲבֹדוּ אֶת ה' בְּשְׂמֵחָה" (תְּהִלִּים ק, ב), חֲדוּנָה דְּבַר נֵשׁ מְשִׁיף לְגַבִּיּה חֲדוּנָה אַחְרָא עֲלָאָה עֲלִיָּה"; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְשִׂמְחָה בְּזֶה הָעוֹלָם, אִזּוּ מְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ גַּם שְׂמֵחָה מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוּם מִצִּיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִיְהוּ יִתְבָּרַךְ מִחֲיָה וּמְהִיָּה וּמְקַיָּים אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת מִמַּשׁ, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ רַק שְׂמֵחָה, כִּי "עֲזוּ וְחֲדוּנָה בְּמִקוּמוֹ", וְלִפְנֵי יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוּם עֲצָבוֹת כָּלֵל, וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבְכָל דְּבָר — דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, גְּנוּז אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּנֻדָּאֵי הַכּוֹנֵנָה שְׂגוּנוּזָה שְׂמֵחָה בְּכָל דְּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לְהוֹצִיא לְעֲצָמָנוּ רְמִזִּים מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אִיךְ לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשָׁנוּ וּלְהִיּוֹת אִיךְ וְרַק בְּשְׂמֵחָה עֲצוּמָה, וּבְאֲמַת אֵין לָךְ עוֹד נֵעֵם וְשְׂמֵחָה וְחֲדוּנָה מְדַבֵּר זֶה, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוּ בְּמִקוּם שְׂאָנוּ מְנַחִים שָׁם, גַּם שָׁם גְּנוּז אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּסוּד (שְׂמוֹת כ, יח): "וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶת הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קטו); עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִתְחִיל עַל כָּל פְּנִיִּים מְרַגַע זֶה, וְחַשְׁפֹּחַ וְחַעֲבִיר מְדַעֲתָךְ אֶת כָּל מַה שְׂעֵבֵר עֲלֶיךָ כִּי הַשְּׂכָחָה הִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְתִתְחִיל מֵהַיּוֹם דִּיקָא, כִּי אָמְרוּ חַז"ל (בְּמִדְרַשׁ תְּנַחומָא, פְּרַשְׁת שְׂמִינִי): אֵין הַשְּׂמֵחָה מִמְתְּנֵת עַל הָאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמְחָה הַיּוֹם שְׂמֵחַ לְמַחֵר, עֵין שָׁם; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי, רְאֵה וְגַם רְאֵה, שְׂיַעֲבֵר לָךְ כָּל הַיּוֹם רַק בְּשְׂמֵחָה

ד) שְׂמֵחָה שֶׁל אָדָם מוֹשְׁכַת לְעֲצָמוֹ חֲדוּנָה עֲלִיוְנָה אַחֲרַת עֲלִיו.

שכב אֲשֶׁר א' תתנא בנחל

עצומה, שְׁעַל יָדָהּ זֹכִים לְיִשׁוּב הַדְּעַת אֲמָתִי (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'), וְעַקֵּר הַשְּׂמִחָה — שְׂזַכֵּנוּ לְהַבְרָאוֹת מְזֻרְעֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי, וּבְנֹדָאֵי תַהֲיֶה אַחֲרֵיתָנוּ טוֹב, וּבְכַפְרֵיטִיּוֹת שְׁאֲנוּ חוֹסִים תַּחַת צֶלָא דְמַהֲיֻמְנוּתָא שְׁהוּא רַבְנֵנוּ ו"ל.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, הַרְגֵל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ בְּכָל יוֹם בְּלִשׁוֹן שְׂאֲתָה רְגִיל בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-יַד־יְדִי-זֶה תִזְכֶּה סוּף כָּל סוּף לְצֵאת מֵהַמְקוֹם שְׁנַפְלֵת לְשֵׁם וְכו', וְתִזְכֶּה לְהַפְלִל בּוֹ יְתַבְרַךְ (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב), וְלַחֲזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ.

הַהֲכַרְתָּ לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

א' תתנא.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, נֵר לְהַצְדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַכְּמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

דִּינִי בְרִיעַף הָאֵב אֵיךְ נַעֲכָטֵן מִיט גְרוּיס פְּרִייד דַּעֲרַהאַלְטֵן. מִינִי טִייעֲרַער חֵבֵר, פֶּאל נִישְׁט בֵּי דִיר אַראַפּ וּוֹאס דוּ הָאָסְט דַּעֲרֹווייל נִישְׁט גַּעֲקֵעֵנְט אוֹיס פִּירַעַן דִּינִי רַצוֹן צוּ פֶּאַרן צוּם הַיִּלִּיגֵעַן רַבִּינֵי'ס צִיּוֹן, בְּנֹדָאֵי מִיט תְּפִלָּה אוֹן מִיט מְעַהֵר רַצוֹנוֹת וְכַסּוּפִים וְוַעֲסֵט דוּ סוּף כָּל סוּף בְּשְׁלוֹם אֶן קוּמְעַן דַּאַרְטֵן, אוֹן פּוּעֲלֵן וּוֹאס דוּ בַּאֲדַאַרְפֵּסֵט פּוּעֲלֵן וְכו' וְכו'.

דַּעַר עַקֵּר עֲבוּדָה פּוֹן אַ אִיד בְּזֶה הָעוֹלָם אִיו נָאֵר זֹכָה צוּ וַיִּין "שְׂטַעַנְדִּיג פֶּרִיילִיךְ", אוֹן כְּאַטְשׁ עֵס גֵּיט אֵיבְעֵר אוֹיף יַעֲדֵעַן

אַשֶׁר   א' תתנא   בַּנְחַל   שכג

מְעַנְטֵשׁ אוֹיְף די וועלֵט וואס עס גייט דורך פון דעסטוועגן דאס איז דער גאַנצער נסיון פון אַ איד ווי מ'ען קען זיך מַתְחִיב זיין פון זיין איבער גייעניש און קומען צו אַמְת'ען שְׂמִחָה, און דער עקר שְׂמִחָה דארף זיין בו תְּבָרָךְ, וואס ברוך ה'שם, מיר זיינען אידן און גלויבען אין בורא כל העולמים וואס ער איז אויף די גאַנצע וועלט, פֿי מלא כל הארץ כבודו, ובכל תנועה ותנועה שם אלוֹפּוּ שֶׁל עוֹלָם, וּאֶפְלוּ וואס עס ווערט געפירט דורך אַ בעל בחירה, אַלץ איז ברצונו ובהשגחתו תְּבָרָךְ איבער דעם פון אַ יעדען זאך וואס עס גייט איבער דארף מ'ען נאָהר אַנטלויפֵען צו ה'שם תְּבָרָךְ, און זיך אויס רעדן דאס הארץ נאר פאר איהם אזוי ווי מ'ען רעדט זיך אויס פאר איין אַמְת'ען גוטען פריינד, וואס דאס הייסט "התבודדות", וואס דער הייליגער רבי, האט אונז אזוי פוהל מזְהיר גיווען אויף דעם. און אין אַמְת'ען ווען דער מְעַנְטֵשׁ רעדט זיך אויס יעדען טאג זיין הארץ און אלעס וואס גייט אויף איהם איבער צו ה'שם תְּבָרָךְ, נעמט ער פון זיך אַראַפ אלע בלבלים און עקמומיות, און זיין הארץ און מוח ווערט לויטער מיט אַמוּנָה אַמְתִּית בו תְּבָרָךְ."

ההכרח לקצור.

ידידך...

ה) מכתבך לנכון קבלתי אַתְּמוֹל בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, חֲבֵרֵי הַיְקָר, אַל תּפִּל בְּדַעְתְּךָ שְׁעֲדִין לֹא יִכְלֹת לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל רְצוֹנְךָ לְנִסְע לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ וי"ל, בְּוַדַּאי עִם תּפִּלָּה וְיוֹתֵר רְצוֹנוֹת וְכּוּסוּפִים תּוֹכָה לְהַגִּיעַ לְשֵׁם בְּשָׁלוֹם, וְלִפְעַל מַה שְׂאֵתָה צְרִיךְ לִפְעַל. עַקֵּר הָעֲבוּדָה שֶׁל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיךְ שְׂתַהֲיָה — לְזָכוֹת לְהִיּוֹת "תמיד בְּשִׂמְחָה", וְאִף שְׂעוּבֵר עַל כָּל אֲדָם בְּזֶה הָעוֹלָם מַה שְׂעוּבֵר, אִף-עַל-פִּי-כֵן זֶה כָּל הַנְּסִיוֹן שֶׁל יְהוּדֵי — אִיךְ לַחֲזֹק אֶת עֲצָמוֹ מִמָּה שְׂעוּבֵר עָלָיו וְלְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה אַמְתִּית, וְעַקֵּר הַשִּׂמְחָה צְרִיךְ שְׂתַהֲיָה בו תְּבָרָךְ, שְׂבְרוּךְ ה'שם אָנוּ יְהוּדִים מְאֻמִּינִים בְּבוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים שֶׁהוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוּ שֶׁל עוֹלָם וְאֶפְלוּ מַה שְׂנֶאֱרַע עַל-יְדֵי בַעַל בַּחִירָה הַכֹּל זֶה בְּרַצּוֹנוֹ וְבַהֲשִׁגְחָתוֹ תְּבָרָךְ, לְכֵן מִכָּל דְּבַר שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ, צְרִיךְ רַק לְבָרֵחַ אֵלָיו תְּבָרָךְ, וְלְהַשִּׁיחַ כָּל לְבָבוֹ רַק לְפָנָיו כְּמוֹ שְׂמִשְׁיָחִים לְפָנָיו יְדִיד טוֹב אַמְתִּי, שְׂזוֹ נִקְרָאת 'הַתְּבוּדָה', שְׂהַרְבֵי הַקְּדוֹשׁ כָּל-כָּף הַזְּהִיר אוֹתָנוּ עַל זֶה, וּבְאַמְתַּת כְּשֶׁאֲדָם מִשִּׁיחַ בְּכָל יוֹם אֶת כָּל לְבָבוֹ אֵלָיו תְּבָרָךְ כָּל מַה שְׂעוּבֵר עָלָיו, מוֹרִיד מְעַצְמוֹ כָּל הַבְּלָבּוּלִים וְהַעֲקוּמִיּוּת, וְלָבוֹ וּמַחוּ נְהִיִּים מְזַכְּכִים בְּאַמוּנָה אַמְתִּית בו תְּבָרָךְ.

שכד   אֲשֶׁר   א' תתנב   בַּנְחַל
א' תתנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָךְ ה'תשל"ה.

שֵׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבְּחִיר הַיָּקָר
לִי מְאֹד ... שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְעֵצָם הַשִּׁמְחָה שֶׁהִכְנַסְתָּ בִּי בְּמָה שֶׁאֲנִי
רוֹאֶה שֶׁעֲדִין אַתָּה מִתְהַלֵּךְ בְּתַמָּךְ וְאַתָּה אוֹחֵז אֶת עֲצָמְךָ בְּרַבְנוּ ו"ל,
זֶה אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלֵל, וּמִמֶּשׁ הַתְּחִלָּתִי לְרִקְד מֵרַב שִׁמְחָה. כִּי
בְּאֵמֶת עַל עֵצָם הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְנוּ ו"ל יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת רַבִּים כְּמוֹכֶן,
וְכִמוֹ שְׁרוּאִים בְּחוּשׁ אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם עוֹמְדִים עַל כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ
הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְנוּ ו"ל, וְלִזְכוּת שְׂיִהְיֶה שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ נִקְרָא
עָלָיו, וְאֶפְלוּ אֵלָיו אֲשֶׁר מִצְנִיעִים אֶת עֲצָמָם, וְהֵם מִקְרָבִים בְּהַצְנַע
לְכַת, (אֲשֶׁר מִצַּד אַחַד יֵשׁ בְּזֶה מַעְלָה נִפְלְאָה, כִּי אִז הַתְּקַרְבוֹתָ עִם
אַמֶּת), אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם עָלֵיהֶם עוֹבֵר בְּכָל פַּעַם מִחֲשָׁבוֹת וְסִפְקוֹת,
הֵאֵם כְּדֹאֵי לְהִשְׁאֵר אֲצֵל רַבְנוּ ו"ל? הֵאֵם יִהְיֶה לִי כָּאֵן תִּקְוִן
וְתוֹעֲלֶת? וְכִדוּמָה פְּתוּיִים וּמִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל הַמְּצוּיִים בֵּין בְּנֵי
הַנְּעוּרִים. וּבְאֵמֶת מִי שִׁישׁ לוֹ רַק מְעַט דַּעַת וְשֶׁכָּל צַח וְזָךְ, יְכוּל
לְהִרְגִישׁ אֶת הַחֲלוּק בֵּין אִם הוּא מִקְרָב אֶל רַבְנוּ ו"ל אוֹ אִם אֵינוֹ
מִקְרָב, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, עַל-יְדֵי רַבְנוּ ו"ל, אָנוּ זוֹכִים לְחִטָּף טוֹב אֲמִתִּי
וְנִצְחִי בְּכָל יוֹם, הֵן בְּתוֹרָה, שֶׁמֵּאֵד הַזֶּהִירָנוּ לְלַמֵּד כְּסִדְרָן, וְלִהְיוֹת
בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵן בְּתַפְלָה, לְהַתְּפַלֵּל הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת
לְאֵט לְאֵט, מְלָה בְּמְלָה, וְהֵן לְחִטָּף חֲצוֹת (אִם זוֹכִים), וּבְכַרְטִי
פְּרֻטִיּוֹת לְהִיוֹת רְגִיל לְשִׁיחַ וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּלִשׁוֹן
שְׂרָגִיל בָּהּ, שְׁזֶה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁזוֹכִים
לְשִׁיחַ וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר
אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלֵל.

עַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְתַעֲשֶׂה בְּעֲצָמְךָ
קֶשֶׁר לְהִיוֹת תָּמִיד מִקְשָׁר אֶל רַבְנוּ ו"ל, וְאַף שְׂיַעֲבֹר עָלֶיךָ עוֹד בִּימֵי
חַיֶּיךָ מִה שְׂיַעֲבֹר, זְכוּר וְאֵל תִּשְׁפַח, כִּי עַקֵּר תִּתְּנֶנְתָּךְ וְעַקֵּר תִּכְלִיתָךְ

אֲשֶׁר   א' תתנב   בנחל   שכה

הוא על ידו; כי צריך שתדע, אהובי, אחי, כי הרבה הרבה נסיונות עוברים על כל אחד ואחד בכל יום ויום מימי חיי, ואין שום עצה אחת איך להנצל מכל פגעי הזמן ומכל מה שעובר עליו, כי אם על-ידי שיחה ותפלה, להיות רגיל לברח למקום מיוחד שאין שם אדם, ולספר לפניו תבריך את כל לבו וכל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות כאשר ידבר איש עם רעהו.

אהובי, אחי! ידעתי וגם ידעתי מה שעובר עליך, וקצת כבר ספרת לי, עשה זאת איפה בני, ותהיה רגיל מאד לדבר עמו תבריך בלי שום חכמות והשכלות, רק בתמימות ופשיטות גמורה. וצריך שתדע כי הוא תבריך חפץ חסד, ומחכה ומתגעגע בכיכול אל דבוריך, שתדבר ותשיח עמו תבריך בעקשנות גדולה, כי מלא כל הארץ כבודו, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו תבריך, ואפלו בתקף הקטנות והדחקות והמניעות, שם גנוז ומסתר אלופו של עולם, ואפלו במחשבות שם "אל מסתתר" (ישעיה מה, טו), על-פן אסור לפל בדעתו משום דבר ומשום בריה שבועולם, כי בודאי סוף כל סוף תצא מהחשף שגלכדת בו, אם תהיה עקשן גדול להיות רגיל לדבר עמו תבריך בלי חכמות, כי (משלי טו, ב): "בכל מקום עיני ה' צפות רעים וטובים", הינו באיזה מקום שרק מנח האדם, הן במקום רע, חס ושלום, והן במקום טוב, צריך לידע שגם שם עיניו תבריך צופיות, ויכולים להתקרב אליו תבריך מכל מקום, בבחינת (תהלים קלט, ז) "אם אפסק שמים שם אפה ואציעה שאול הנגף" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו). והעקר, חמדת לבבי, ברח לך מחבורות לצים, העושים ליצנות מכל זה, כי (משלי טו, יב): "לא יאהב לץ הוכח לו, אל חכמים לא ילך"; ועל ידי שתהיה רגיל לדבר עמו תבריך, תתפשט עקממיות לבך, ותזכה להיות בלב שמה, כי על-ידי תפלה בכח מתפשטת העקמומיות מהלב, ונתישר הלב (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), ואז הוא תמיד בשמחה, בבחינת (שם, פסוק כג): "שמחה לאיש במענה פיו", הינו פנ"ל, כי עקר השמחה תלוי בפיו, אם מדבר הרבה עמו תבריך, נתישר לבבו ואז הוא בבחינת

שכו אָשׁר א' תתנב בַּנְחַל

(שם): "לב שמח ייטיב פנים" וגו', ועל-כן חמדת לבבי, חזק ואמץ רק לאחז את עצמך בו יתברך, ולהסתפל בשכל שיש בכל דבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'), ועל-ידי-זה תזכה לבא גם-כן לשמחה, בכחינת (שם): "מאור עינים ישמח לב", כי בזה שתעמיק מחשבותיך ותכניס עיונה אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכך העולם כלו הוא עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך בהתלבשות הזו, אז לעולם תהיה רגיל לדבר עמו יתברך, ועל-ידי-זה תזכה להיות תמיד בשמחה עצומה.

אהובי, אחי, רבנו ו"ל גלה לנו בפרוש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), כי שמחה היא רפואה לכל החלאים בגשמיות וברוחניות, ועל-כן עשה מה שתעשה ותהיה תמיד אף ורק בשמחה עצומה, ותרקד בכל יום ויום חק ולא יעבר אפלו במקום מיחד שאין שם בני-אדם (אם לא יהיה לה עם מי לרקד), ואל יהיה נקל בעיניך עגן זה, כי השמחה היא יסוד גדול בעבודתו יתברך, ועל-ידי תקף הששון והשמחה בו יתברך תזכה שימחלו לך על עוונותיך, כמו שכתוב (תהלים קד) "אנכי אשמח בה", יתמו חטאים מן הארץ וגו', כי השמחה מכניעה ומבטלת את הסטרא אחרא, ואמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): על-ידי שתהיה בשמחה, תזכה שהשם יתברך בעצמו ישמר אותך מפגם הברית וכו', עין שם; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, המחיה ומחזק אותנו כל-כף ומקרב אותנו אליו יתברך, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

ידיך הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

תכתב לי אם יש לך הספר החדש "ארה אפים", ואם אין לך אראה לשלח לך.

אֲשֶׁר   א' תתנג   בנחל   שכז

א' תתנג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בהעלותך ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאוד, שותה ממיי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי שאפה מחזק את עצמך בעבודת השם יתברך בתמימות ובפשטות גמורה — אין לשער ולספור כלל.

והנה עקר ירידת ונפילת המחין שנופל בדעתו בקטנות וחלישות הדעת הוא רק על-ידי פגם הדבור, כמובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), פי נלחצים מחיו ונופל לגמרי, רחמנא לצלן, וצריך להרגיל את לשונו לדבר רק דבורי אמונה, אשר על-ידי-זה בעצמו זוכה לדבק עצמו עמו יתברך, והוא שבח הצדיק צדיקו של עולם כמובא בפנים, עין שם; וכן לדבר הרבה משבח הצדיק שהוא רבנו ז"ל, אשר הספורים ממנו מרימים ומרחיבין את הדעת (עין שם, סימן רלד), ובאמת פשאדם שומר את דבורו לא לדבר כל העולה על רוחו, אז מחו מישב. וכל בלבול המח הוא רק מחמת פגם הדבור, כמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח), הפסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", עקר הרוח סערה שנתהנה במח האדם הוא רק על-ידי פגם הדבור, וזו כל הגלות הארצה והמרה הזו, שנתפסית ונסתרת אמתת מציאותו יתברך, ואין יודעים ואין מרגישים, כי אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות אלקותו יתברך, ועל-ידי-זה מדברים ומפטפטים שטיות והבלים והבלי הבלים, ואזי עוקרים את עצמם לגמרי ממנו יתברך, ונתטמטם המח והדעת, ונכבד ונתעקם הלב בכבודות ובעקמומיות גדולה, והאדם הוא מבהל ומבלבל מאד בלי שום ישוב הדעת כלל. ובאמת מובא באגרת המוסר להגר"א, אשר יש מדרש, שעל כל רגע שאדם חוסם פיו, אז מאיר עליו אור כזה, אשר מלאכי

שכח   אֲשֶׁר   א' תתנג   בַּנְּחָל

מעלה אינם יכולים לעמד על ידו, עין שם; כי באמת צריך לחקק תמיד בדעתו אמתת מציאותו יתברך, איך שכל העולם כלו הוא אלקות ממש, ואף מה שנדמה לכאורה לענין נפרד ממנו יתברך, כמו דומם, צומח, חי, מדבר, שנהו כלל הבריאה, ונדמה שכל אחד עושה ומתנהג ברצון עצמו, אבל באמת הכל דמיון גדול, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל משגח בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, והוא יתברך גנוז ונסתר ונעלם בכל דבר בזה העולם, ועקר עבודתנו היא רק לחפש ולגלות ולמצא אותו יתברך מכל דבר, כי האיש הישראלי צריך להסתפל בשכל שיש בכל דבר (עין לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן א'). ובאמת הידיעה כלולה בתוך הבחירה, כי הכל אחד, רק מהי הבחירה, איש הישראלי, שהוא בחינת יעקב — בוחר בטוב, ומקבל על עצמו ידיעה זו, וכל מגמתו היא רק לחפש ולגלות אותו על-ידי התורה והמצוות, אבל אמות העולם, שהם בחינת עשו, "לא יחפץ פסיל בתשובה, כי אם בהתגלות לבו", שאינם בוחרים בידיעה זו, ודבר זה יכולים לראות ולהפיר על-ידי הדבורים, כי (משלי ב, ו): "מפיו דעת ותבונה", במה שאדם מדבר, בזה משוטט מחו, אם מדבר רק בדבורי אמונה, זהו סימן שכל מחו ומחשבתו רק דבוקים וכלולים בו יתברך, ואינו רואה ואינו מרגיש משום דבר רק אמתת מציאותו יתברך, ולהפוך כשמדבר כל העולה על רוחו דברים בטלים, ומכל שפן, חס ושלום, דבורים אסורים, בזה מורה ומגלה שגחסר מכל הטוב והערבות והנעימות הזו; כי אם היה יודע בידיעה ברורה ומזככת, אשר הוא יתברך אתו, עמו ואצלו, בודאי היה שומר על דבורו, והיה זהיר מאד מה שמוציא מפיו, כי הלא הוא יתברך שוקד על שפתיו.

חמדת לבבי, ראוי לנו לרקוד ולשמח בכל יום על נעם חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, המחזק אותנו כל-כף, ומאיר בנו האמונה הקדושה בתמימות ובכפשיטות גמורה, חבלים נפלו לנו בנעימים, ואף שבין כף נופלים מהרגשה זו ומדברים כל העולה על רוחנו, על-כל-פנים כבר גלה לנו רבנו ז"ל, אשר אין שום יאוש

אָשֶׁר   א' תתנדר   בנחל   שכט

בעולם כָּלֵל, ועל־כֵּן יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכֹל עֵת וְרָגַע מִמֶּשׁ. חֹק, חֹק, אָחִי, לְהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, הַנוֹכְעֵת מֵאֲמוּנָה, כִּי כָּל מָה שֶׁמֵּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ עִמּוֹ וְכוּ', יוֹתֵר שִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה שֶׁאֵין לָהּ סוּף וְקֵץ.

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...

פֶּה תִקְבֹּל עוֹד שְׁתִּי קִלְטוֹת, מְסֵרוֹ לִי הַבְּחוּרִים בְּשִׁבְלֶךָ, וְאוֹדוֹת הַכֶּסֶף אֶל תְּדַאֵג, כְּבָר אֶכְתָּב לְךָ מָה לַעֲשׂוֹת עִם זֶה, אוֹ שֶׁתִּשְׁלַח לִי, וְכֵן אוֹלֵי אֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּקִיץ הַזֶּה.

א' תתנדר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אָחִי הַיְקָר, הָאֲבִירֶךָ הַצְּמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹכְעֵב מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת נִפְשֶׁךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִכְפָּרְטִיּוֹת כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם דְּכִלְא בָּהֶם — הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְדָרֵי מַעְלָה וּלְדָרֵי מַטָּה; אֲשֶׁרִי שִׂיאֲחוּ בָּהֶם תְּמִיד.

מָה אִמַּר לְךָ, חֲמֻדַּת לְבָבִי, כָּל זְמַן שֶׁאֲנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלָבוֹשׁ הַגְּשָׁמִי, אֵין לָנוּ הַשְּׂגָה מָה אָנוּ פּוֹעֲלִים וּמְתַקְנִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן לָמָּה לְהַכְנִיס אֶת דַּעְתָּנוּ בְּחִקְיֵרוֹת מְשֻׁנוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר רַק מַעֲקָמוֹת אֶת הַדַּעַת וְהַלֵּב, וּמְכַנְּסוֹת סִפְקוֹת וְכוּ', יוֹתֵר טוֹב לִידַע, שֶׁאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְעַל־כֵּן עֲלֵינוּ לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם רַק מָה שֶׁצְּוֵנוּ הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי חֲכָמָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁקִּבְּלוּ מִסִּינֵי, וְלֹא נַחֲמִיר

של אֲשֶׁר א' תתנד בנחל

חמרות יתרות מה שלא נצטוינו, וכבר ידועות לנו שיחות הרבה מלקוטי־הלכות, שדבר הרבה מוהרנ"ת ו"ל, שצריכים לברח מחמרות יתרות העוקרות את האדם לגמרי, כי זהו חטא הנחש שפטה את חנה, כי הוסיף על הצווי. וכבר אמר רבנו ו"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): כָּל־גְּדוֹל וְיָסוּד וְעָקָר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְהִיּוֹת תָּם וְיָשָׁר וְכוּ', וְלַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּתַמִּימוֹת לֹא חֲכָמוֹת וְחֲקִירוֹת כָּלֵל. גַּם מִחֲכָמוֹת שֵׁשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּעֲצָמוֹ צָרִיף לְהִרְחִיק מְאֹד, כִּי כָּל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֵׁשׁ לְנִכְנָסִים וּמִתְחִילִים קֶצֶת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אֵינָן חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְהֵן רַק דְּמִיוֹנוֹת וְשִׁטוֹת וּבִלְבוּלִים גְּדוֹלִים, וְאֵלוֹ הַחֲכָמוֹת מְפִילוֹת מְאֹד אֶת הָאָדָם מֵעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, דְּהֵינּוּ מֵהַשְׁחֹשֵׁב וְחוֹקֵר וּמְדַקְדָּק בְּיוֹתֵר אִם הוּא יוֹצֵא כְּרָאוֹי בְּמֵה שְׁעוֹשָׂה, כִּי בְּשֵׁר נָדָם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ שֵׁיִצֵּא יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם דְּבוּרִים נִפְלְאִים, אֲשֶׁר הֵם יָסוּד וְעָקָר חֲזָק בְּחַיִּים, כִּי רַב הָעוֹלָם מִתְרַחֵקִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ רַק עַל־יְדֵי חֲכָמוֹת כְּאֵלוֹ שְׁנֹדְמָה לְכָל אֶחָד כְּאֵלוֹ הַמְּצִיא הַמְּצָאוֹת חֲדָשׁוֹת אֵיף לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּמִחֲמִיר חֲמָרוֹת אַחֲרוֹת, וּמִמִּילָא נַעֲשֶׂה מֵהַטָּפֵל עָקָר וּמֵהָעָקָר טָפֵל, וּמִבְּלִים אֶת הַיּוֹם בְּמֵרָה שְׁחוּרָה, כִּי תְּמִיד שׁוֹרִים בְּעֲצָבוֹן וּבְמִרְרוֹת עֲצוּמָה; וְעַל־כֵּן חֲמִדַת לְכַבִּי, מֵה דְּהֵנָּה הֵנָּה, בָּרַח לָךְ מִכָּל אֵלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת, וְתִהְיֶיךָ אֶת כָּל לְכַבְּךָ וְדַעְתְּךָ רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְתִדְבֹר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבָבְךָ, וְתוֹצִיא מִפִּיךָ כָּל רְצוֹנוֹתֶיךָ וְכִסּוּפֶיךָ, וְתִהְיֶה תְּמִיד רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה שׁוֹכֵיחַ לְהִבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תְּתַמִּיד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף, וְאֵל תִּצְדַּק הַרְבֵּה וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה, וְאֵל תִּתְחַכֵּם יוֹתֵר מִדְּאֵי, וְדֵי לָנוּ מֵהַשְׁכָּתוּב בְּשְׁלַחַן עָרוּף, וְאֵינִי צָרִיכִים כָּל אֵלוֹ הַהִנְהָגוֹת וְהַשִּׁטוֹת הַמְּמַרְרוֹת חַיֵּי הָאָדָם.

וְהִתְחַרְחַח לְקַצֵּר.

...דידך?

אֲשֶׁר   א' תתנה   בנחל   שלא

שאל נא את ר' לוי יצחק, (גרו יאיר) [ז"ל], ותשמע אם יענה לך אחרת, ושמעתי פעם אחת ממנו, מה נקרא חמרות, ואמר: כל דבר שהעולם האבן זיך אין דעם אן גיכאפט און מקאכט זיך אין דעם, וכל אחד מתפאר לפני חברו שהוא מקימו יותר יפה, זהו כבוד חמרה יתרה, כי אנו אין לנו רק מה שמזכר בשלחן ערוך ולא יותר. וכן שמעתי פעם אחת מאחד מגדולי אנשי שלומנו, שענין של חמרות יתרות הוא, אם חושב באיזה דבר אם יצא ידי חובתו ומבלבל את דעתו בזה ושרוי על-ידי-זה בעצבנות, זהו כבוד נקרא חמרות יתרות, כי "פקודי ה' ישרים משמחי לב", ואם בא על-ידי-זה לידי עצבות ומרירות, מסתמא אינו מקיים פקודי ה' ודו"ק, ודברי פי חכם חן.

א' תתנה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בהעלותך ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי. מה אמר לך, אהובי, אחי, ראוי לנו לשמח על נעם חלקנו, אשר בנחל. תהלה לאל, פה נתקרבה עכשו חבורה חדשה של בחורים, בן יעזר השם יתברך שיזכו להשאיר קימים בהיכל הקדש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא), שבונה רבנו ז"ל, ותהלה לאל, כבוד מכרנו עד עכשו ארבעת אלפים וחמש מאות ספרי "ארוך אפים", מלבד מה ששלחתי ל... גרו יאיר, מאה ספרים שהוא מוכרם בין חבריו, אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו.

(ו) שהצבור נתפס לזה ובוצרים בזה.

שלב אֲשֶׁר א' תתנו בַּנְחַל

רָאָה גַם רָאָה אֶת הַחֶסֶד חָנַם שְׁעֵשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם אַחִיד, וְאַתְמוֹל דִּבְרַתִּי עִם ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאָמַר לִי שְׁכַל הַבַּחֲוָרִים מֵהַיְשִׁיבָה שְׁלֹמֹדָתָם בָּה, הִמָּה רָאוּ וְכֵן תִּמְהוּ, כִּי אַחִיד נַעֲשֶׂה הַחֶתֶן הָרֵאשׁוֹן מִכָּל הַכֶּתֶה, כִּי הִזָּה נִסְכָּם בְּדַעְתָּם, כִּי אַחִיד יִהְיֶה אַחֲרוֹן, וְעַכְשָׁו רָאָה גַם רָאָה כַחוֹ שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַשֵּׁדֶכֶן הָאֲמִתִּי (עֵינִי לְקוֹטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט) וְכֵחַ הַתְּפִלָּה, כִּי אַחִיד הַרְבָּה מְאֹד בַּתְּפִלָּה, כַּאֲשֶׁר סִפֵּר לִי, וְרֵאוּ לָנוּ לְחֹזֵר וְלוֹמֵר: אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ, וְתִהְיֶה לְאֵל, רִקְדָנוּ הַרְבָּה מְאֹד עַל נַעַם גּוֹרְלָנוּ וְיִפִּי יְרוּשָׁתָנוּ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, לְכַל תְּבַלְבַּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, רַק הַחֹזֶק בְּתַמָּךְ בְּשַׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן: בְּמִשְׁנָה, וּגְמָרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּף, וְהַתְּפָרֵשׁ שִׁיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם יוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתַחֲיֶה אֶת עֲצָמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר, רַק כְּמוֹ שִׁינְהִיג עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּסַכִּים, אִם לְהַשְׁאֵר בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִם לְבֵא הִנֵּה, כִּי "מֵה" מִצְעָדֵי גָבֵר" (מִשְׁלִי כ, כד), וְכְמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יִרְצֶה, בֵּן יִהְיֶה, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לְבַלְבַּל דַּעְתְּךָ בְּחַנָּם. וּבְאֵמֶת כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְסִלֵּק דַּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, וּמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוֹם דְּבָר רַק "בְּאוֹרְךָ [יִתְבָּרַךְ] נִרְאָה אוֹר" (תְּהִלִּים לו, י), אֲזִי דִינָא חֵי חַיִּים טוֹבִים וְנִעְיָמִים, וְאִינוּ מְבַלְבַּל עֲצָמוֹ מִשׁוֹם מַחְלָקַת וּבְלַבּוּלִים, וְהוּא תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ וּמֵה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנִעְיָמִים.

יְדִידְךָ לְנִצָּח...

א' תתנו.

בְּעֹזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרִב-שִׁפְתֵי-קִדְשׁ לְסִדְרֵי בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, אוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעְתִּיק וְכו'... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

אֲשֶׁר   א' תחנו   בנחל   שלג

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שתהלה לאל, הקבוצ שלכם מתרבה, ואתה לומד ומפרסם דעת רבנו ז"ל בין המקרבים החדשים, אשריך ואשריך, וראוי לך להחיות את עצמך בזה מאד, כי אין לך עוד דבר גדול מזה לעזר לבעל בחינה, ולהכניס בו אמונה ויראת שמים, ובפרט לעוררו על שעורים קבועים בסדרן פרצונו של רבנו ז"ל, ובפשיטות על תפלה והתבודדות.

והנה במה שאתה כותב שאתה סובל מרירות מאילו אנשים ... אל תפל בדעתך, "כי קנאה יש כאן ולא יותר", ועל-כן מה לך לדאג, אתה חזק ואמץ לאחז את עצמך בו יתברך בשיחה בינך לבין קונך, ולשפט את עצמך בכל פעם אם אתה אחז במדת השמחה, כי כל אלו המקרבים נפשם, הם בונים "היכל הקדש", והרע של אלו המקרבים רוצה להתאחז בו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא), ועל-כן צריך לשפט את עצמו, ועל-ידי-זה יורד אש ומבער אותם, עין שם; ויש לומר שהרע שרוצה להתאחז בו הוא העצבות והמרירות שיש לכל אחד העוסק עם רבים, כי בכל פעם קמים עליו פל המי ומי, ורוצים רק להפילו, ועל-כן עליו רק להתחזק ולהיות בשמחה עצומה, ולשפט ולחפש בעצמו אם הוא בשמחה, כי על-ידי השמחה תרד אש ותבער כל המצערם אותו. ובאמת כשמחבוננים בפרשה זו, רואים מה שעבר על משה רבנו, כי היו לו גם-כן רדיפות כאלו, עד שאמר: "לא אוכל אנכי לבדי לשאת כל העם הזה, כי כבד ממני", ובאמת דרשו חז"ל (סנהדרין ח.) אזירה לדין לסבל את הצבור, ועד כמה? באשר ישא האומן את התינוק, עין שם; הינו שצריך לסבל הרבה מאד כמו שסובלים מתינוק, ועין בפרוש רש"י על פסוק (במדבר יא, יב): "כי תאמר אלי שאהו בחיקך באשר ישא האמן את התינוק וגו', על מנת שיהיו סוקלים אתכם ומחרפים אתכם, עין שם; הרי שמי שעוסק עם רבים, בהכרח לו לסבל מהם חרפות ובזיונות. ושמעתי מר' לוי יצחק "אז אין ברסלב קען מען זיך גישט דערהאלטן נאר אז מען שוויגט אפ אויף די

שֵׁלַד   אֲשֶׁר   א' תתנו   בַּנְחָל

בְּזִיוּנוֹת, וְאִם קוֹמְעַן אוֹיֵף אֵיֵהֶם פּוֹן דְּעַם אֲדַעַר פּוֹן יַעֲנַעִם¹, וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חֵן; וְאֵל כָּל זֶה זֹכִים עַל-יַדֵי תַקְוָה הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, פִּי כָל מָה שֶׁהָאָדָם מִכְנִים בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךָ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, אֲזוּ דִיקָא יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְיִהְיֶה תָמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת חֲבֵרֶיךָ בְּעֵנִין הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"ל, שֶׁהוּא עֵנִין נִשְׁגָּב וּמְקַרֵּב אֶת הַגָּאֹלָה.

יְדִידֶךָ לְנִצָּח...²

א' תתנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסַדֵּר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר, נֵר לְהַצְדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ וְ"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּה בְּהֵם דְּכֵלָא בְּהֵם, עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת עַל כָּל עֵנִין וְעֵנִין הַנּוֹצֵרֶךָ לְכָל אַחֵר, דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן, הַפֶּה בְּהֵם וְתַמְצָא מְרֻגוּעַ לְנַפְשֶׁךָ. וְאוֹדוֹת שְׁכַתְבָּתְךָ שְׁלֵא הוֹלֵךְ לְךָ כְּסֻדָּר, רְאוּי לְךָ לְלַמֵּד בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק ב', סִימָן פב, וְלוֹמַר עַל זֶה הַתְּפִלָּה מְלִקוּטֵי-תְפִלוֹת וְהַהֲלָכוֹת מְלִקוּטֵי-הֲלָכוֹת, וְשֵׁם תַמְצָא תְּשׁוּבָה נְכוּנָה עַל זֶה, עֵינֵי שָׁם. וְהַתְּמַצִּית הַיּוֹצֵאת מִשָּׁם הִיא, פִּי כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה אֵיזוֹ יִשׁוּת שֶׁל אֲנִי אֲמַלְךָ וְכוּ', אֲזוּ הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֵא כְּסֻדָּר, וְעֲצוֹתוֹ שִׁישְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ וְיִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת מָה. אֲזוּ יִתְחַיֵּל לִילֵךְ לוֹ כְּסֻדָּר וְדו"ק, עֵינֵי שָׁם.

¹ ז' שֶׁבְּכֻרְסָלָב אֵי אֲפֶשֶׁר לְהַחְזִיק מִעֲמֵד רַק אִם שׁוֹתֵקִים עַל הַבְּזִיוּנוֹת, שְׂבָאִים עָלָיו מִזֶּה אוּ מִזֶּה.

אַשֶׁר   א' תתנח   בנחל   שלה

...דידך?

מְשִׁיחַ יִזְכֶּה לִיחִידָה דְאַצִּילוֹת בְּעוֹדוֹ בְּגוֹפוֹ, וַיְהִיָּה יְלוּד אִשָּׁה
מִמֶּשׁ, וַיְהִיָּה בְּטֹל וּמְבֹטֵל בְּאוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֹא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא
יִרְגִישׁ וְלֹא יִדְבֹר אֲלֵא אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּכְבֹּשׂ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּרוּחַ פִּיּוֹ,
וַיִּמְשִׁיךְ טְהָרָה וְנִדְעַת בְּעוֹלָם, וַיִּגְלֶה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְדָרֵי מַעְלָה
וּלְדָרֵי מַטָּה בְּגִלּוּיִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁרֵי הַמַּחֲכָה וַיִּגִּיעַ.

א' תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר שְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְיַדִּיד נְפֹשִׁי, גֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מֵיִן טַיִיעֶרֶעֶר ... שְׂיַחְיָה, בְּזֶה הָעוֹלָם דְאַרְף מְעַן הָאֲבָן יַעֲדֵעַן
טַעַג נְיִיע חֲזוּק וַיִּיל יַעֲדֵעַן טַעַג גֵּיט אַיְבֶּעֶר אויף יַעֲדֵר אַיִנְעַם
נְיִיע בְּלִבּוֹלִים און נְיִיע יְרִידוֹת און לֹלֵא שְׂהַקְדִּים לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל,
אַז הַיִּינוּ נְאַבְדִּים לְגַמְרִי, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, אַיְבֶּעֶר דְעַם דְאַרְפֵּן מִיר גְעֵבֵן
יַעֲדֵעַן טַאָג פֶּאַר הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ אַיִן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה אויף דִי גְרוֹיִסֶע
חֲסָדִים און נְסִים וְאוֹס עֶר הָאֵט מִיט אוֹנֵז גִּיטָאן בְּפֶרְטִי פֶרְטִיוֹת,
וְאוֹס מִיר וַיִּיִסְעֵן פּוֹן אַזֵּא אַיִן גְרוֹסְעֵן צְדִיק וְאוֹס טוֹט אוֹנֵז מְחִיָּה
און מְחֻזָּק וַיִּין און אִיז אוֹנֵז מְגֻלָּה דָּאס "אַיִן שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם
כָּלֵל", און אַפְלוֹ אִין אוֹנֵזֶעֶרע נִדְעֶרִיגֶע מְקוֹמוֹת קַעַן מְעַן זִיף אויף
מְקַרְב וַיִּין צוֹ הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ וּבְכֶפֶט דוּרְךָ דִי גְרִיגֶע עֲצָה וְאוֹס דְעַר
הַיִּלְיָגֶעֶר רַבִּי הָאֵט אוֹנֵז מְגֻלָּה גִיוּנֵעַן וְאוֹס דָּאס אִיז "הַתְּבוֹדָרוֹת"
זִיף אוֹיס רַעֲדוֹן דָּאס הָאֲרִץ פֶּאַר הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אַזוֹי ווי מְעַן רַעֲדֵט

שְׁלוֹ אֲשֶׁר א' תתנח בנחל

זיך אויס פאר איין אמת'ן גוטען פריינד'ן.

און וויסען טייערער ... גרו יאיר, זאלסטו וויסען דאס אויף די וועלט איז נישט דא קיין אנדערע עצה נצול ווערן פון וואס מען דארף נצול ווערן ווי נאר דורך די הייליגע עצה זיך אויס רעדען דאס הארץ פאר השם יתברך ווי פאר איין אמת'ען גוטען פריינד, פי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה', א זאך וואס איז נגד ה' דאס הייסט נישט מקשר צו ה', איז נישטא אין דעם קיין חכמה קיין תבונה קיין עצה. סוף כל סוף וועט דיר השם יתברך אויף העלפן און דו וועסט געפונען דיין זיווג און דו וועסט אויפבויען איין בית נאמן בישראל דערנוייל זיי נאר פרייליך און לאז נישט צו דיר דאס עצבות אפלו איין רגע ווייל עצבות איז די סטרא אחרא און זעה צו טאנצן אלע טאג חק ולא יעבר אן חכמות ווייל דער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י'): על-ידי המחאת כף ורקודים ממתיקים את הדינים^ט.

הדורש שלומך באהבה רבה...

(ח) נקירי ... שיחיה, בזה העולם צריך בכל יום חזוק תדוש, כי בכל יום עוברים על כל אהד בלפולים חדשים, ירירות תדשות, ולולא שהקדים לנו את רבנו ז"ל, היינו נאכדים לגמרי, חס ושלום, ולכן אנו צריכים לתת בכל יום להשם יתברך תודה והודאה על גדל התסדים והנסים שעשה עמנו בפרטי פרטיות שאנו יודעים מצדיק גדול בזה, שמחיה ומחזק אותנו ומגלה לנו אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו במקומות, הכי נמוכים יכולים גם-כן להתקרב להשם יתברך, ובפרט על-ידי העצה הקלה שהרבי הקדוש גלה לנו שזו היא התבודדות להשיח את הלב להשם יתברך, כמו שמשוחחים עם ידיד טוב.

(ט) ותדע נקירי ... גרו יאיר, שאין עצה אחרת בעולם להנצל ממה שצריך להנצל רק על-ידי העצה הקדושה לשוח את הלב להשם יתברך כמו לדיד טוב, כי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד השם, דבר שזה נגד השם וזה לא נקרא מקשר להשם, אין בזה שום חכמה ושום תבונה, ושום עצה סוף כל סוף השם יתברך גם יעור לך ותמצא את הזיווג, ותבנה בית נאמן בישראל, בינתיים תהיה שמח, ואל תתן שהעצבות תפגס בך אפלו לרגע, כי עצבות זהו סטרא אחרא, וראה לרקד בכל יום חק ולא יעבר בלי חכמות, כי הרבי אומר: שעל-ידי המחאת כף ורקודים ממתיקים את הדינים.

אַשֶׁר   א' תתנט   בנחל   שלז

איך בין גיווען אין באַנק, זיין ווילען האָבן דעם נאַמען און אַדָרעס פון דעם באַנק וואס דו האָסט גיקויפֿט דעם טשעק וועלן זיי שרייבען צו זיי אַ בריף און עס איז מעגליך דאס איך וועל קריגען דאס געלט, על-פֿן בעט איך דיר זייער שרייב מיר גלייך אויף ענגליש דעם נאַמען פון באַנק און זייער אַדָרעס און איך האָף צו השם יתברך דאס מיר וועלן געפונען די אַבדָה פֿרעג די באַנק אויב זיי האָבן שוין צוריק געקריגען דעם טשעק זאלן זיי מאַכן אַ פוטו פון ביידע זייטען און שיקען צו מיר.

א' תתנט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שלח ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממִי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי עד מאד, שתהלה לאל קבלת על עצמך רק לעסק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל בעולם. מה אמר לך אין דבורים בפה להסביר מעלת זה הענין אשר עולה על הכל, כי על-ידי-זה מגלים ומפרסמים דעת רבנו ז"ל בעולם, וצריכה העבודה הזו להיות אצלנו קדש הקדשים, ועל-פֿן שמח תשמח את נפשך בזה מאד מאד.

אחי היקר! בזה שפתבת שאתה רוצה להיות יהודי פשוט ולא עובד, צריך שתדע שמוהרנ"ת ז"ל אמר: "מען דארף אין דער יונגט

(י) הייתי בבנק, והם רוצים שגביא להם את השם והכתבת של הבנק שקניתי את הצ'ק הם יכתבו מכתב, ואז אפשרי שתקבל את הכסף, על-פֿן אני מבקש מאד, כתב לי ישירות באנגלית את שם הבנק וכתבתו, ואני מקווה להשם יתברך, שאנו נמצא את האברה. שאל את הבנק אם הם קבלו תורה את הצ'ק, שיעשו צלום משני הצדדים, וישלחו זאת אלי.

שֶׁלַח   אֲשֶׁר   א' תַּתְנַט   בְּנַחֵל

אֲסֵאף הָאֲרָעוֹעַן מֵעַן זָאל זַיִן אוֹיף דָּער עֲלֵטֶער אַ פֿשוֹטֶער אִיד"ב, הָלֵא כָּל עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק פֿשֻׁטוֹת יְהוּדוֹת וְלֹא עֲבוֹדוֹת וּמְדַרְגּוֹת וְכוּ', וּבִקְאֻמַּת לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר פֿשוֹט זֹהִי הַמְדַּרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה, וְהוּא לְהַתְנַהֵג בְּכָל עֲבוֹדָה מִהֵיְהוּדוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ כָּל הַיּוֹם עִם מְצֻנַת צִיצִית שְׁעָלָיו, וְכֵן בְּזֶה שְׂזוּכָה לְקַיֵּם מְצֻנַת תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְכֵן הוּא שׁוֹמֵר שֶׁבֶת וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם נִקְדוּת אֱלוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי רַק זֶה יִשְׂאֵר מֵאֲתָנוּ, וְכֵן לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְפַּלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת מְלָה בְּמְלָה וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּבְפִרְט לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ עִמּוֹ יְתִבְרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן פֵּא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה הִיא עֲרֵבָה וּמְתַקָּה לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ.

חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק מִפְּעַם לְפַעַם סֵפֶר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ אֶת כָּל לְבָבךְ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְאֵף שֶׁבֶא לֶךְ כָּל הָעֲנִין הַזֶּה בְּכַבְדוֹת גְּדוּלָּה, אַף-עַל-פִּי-כֵן אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ וְרוֹאֶה וְצוֹפֶה מֵרְחוֹק מְעַלֵּת הַזּוֹכָה לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אֲדָם, וּמְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, וְאִיךְ שֶׁבֵּן רַגַע הוּא מְנַעֲנַע כָּל הָעוֹלָמוֹת וְזֵן וּמְפָרְגֵם אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַב רַבּוֹת עוֹלָמוֹת, עַל-יְדֵי תְּפִלָּתוֹ וְשִׁיחָתוֹ, אִזְ הֵייתָ מִתְמַיֵּד בְּזֶה מְאֹד. וְעַקֵּר הַכֹּל "זַיִּי גִישָׁט גִּיפֵאלָן בֵּי זִיךְ וְוִייל גָּאט בְּרוּךְ הוּא אִיז מֵיט דִּיר, זַעַה וְוֵאס פֵּאָרַע חֲסָדִים אוֹן רַחֲמִים רַבִּים עָר הָאט שׁוִין מֵיט דִּיר גִּיטָאן וְוִיפֵל בַּחוּרִים דְּרִייעֵן זִיךְ?!" לְבָגִיל עֲשָׂרִים וְחָמֵשׁ וְעֶדֶין לֹא מְצָאוּ אֶת זְוִוּגָם, וְגִדְל מְרִירוֹת נִפְשָׁם אֲתָה יְכוֹל לִידַע הֵיטֵב מִמֶּה שְׁעֵבֵר עָלֶיךָ בְּיָמִים וּבְשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת, וְלֶךְ עֶזֶר הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ בְּנִסֵּי גְסִים שְׂדוּד הַטְּבַע מִמֶּשׁ, בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, בְּנֻדְאֵי אֲתָה צָרִיךְ לְתֵן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה אֵלָיו יְתִבְרַךְ.

(ב) צָרִיךְ בְּגִיל יְלָדוֹת הַרְבֵּה לְעַמֵּל, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה בְּגִיל מְבַגֵּר יְהוּדֵי פֿשוֹט.
 (ל) אַל תִּהְיֶה נְפוּל בְּעֲצָמְךָ, כִּי הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ עִמָּךְ, תִּרְאֶה אֵילוֹ חֲסָדִים אוֹ רַחֲמִים רַבִּים הוּא עֲשֵׂה כְּכָר עִמָּךְ, כְּמָה בַּחוּרִים מְסֻתּוֹבְבִים...

אֲשֶׁר   א' תתס   בנחל   שלט

ועל-ידי-זה תרחיב לבך להתפלל ולבקש תמיד; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להיות בחדרו של רבנו ז"ל, ותהלה לאל, אין אנו מתנגדים על אנשיו הקדושים ולעולם ברח לך ממחלקת וסכסוכים, שיש גם בין אנשי שלומנו, כי אלו מאנשי שלומנו אשר אינם מטעים את עצמם ואינם מבלבלים את עצמם משום דבר ומשום ברעה, גדלים ומצליחים תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תהלה לאל, אני מדפיס עכשו כמה ספרים חדשים יקרים, וה"שמירת הזמן" ו"סדר דרך הלמוד" ו"אילן החיים" יכרכו בקרוב, תכתב לי כמה עולה בדולרים סעט "לקוטי-הלכות" שנדפס עכשו.

א' תתס.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממיי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך קבלתי זה כמה פעמים מזה זמן רב, אבל מרב טרדותי בעוונותי הרבים לא היה הפנאי להשיבך, ובפרטיות כי תהלה לאל, הקבוץ שלנו נתרבה, ובאים בכל פעם בביתי פידוע לך, ודבר זה לוקח ממני כל הזמן, על-כן תמחל לי שלא כתבתי לך ולאחיה היקר, תכתב לי מה מעשיך ואיה אתה מתחזק ואת שלום אחיה לפני שני שבועות. שלחתי לך דרך הדאר ספר "אריך אפים" ותקון קריאת שמע, אקנה שבועוד כמה שבועות תקבלנו. תהלה לאל, עכשו אני מדפיס עוד כמה ספרים חדשים, יזכני השם יתברך

שֵׁם אֲשֶׁר א' תתסא בנחל

לראותם מכרכים.

מה אמר לך, חמדת לבבי, אתה ואחייך מאד מאד חסרים לי כּאן, אקנה שאתה ואחייך נכנסים אצל אנשי שלומנו היקרים, יש בּדעתך להיות בקיץ הזה או בראש השנה הבא בארץ ישראל ושם נתראה. חזק ואמץ מאד להיות תמיד בשמחה עצומה, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך בכל יום.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

מיין טייער חבּר און גידיד ... גרו יאיר. איך האב דיין בריעף דער האלטן שוין עטליכע מאהל, נאר די טרודות וואס איך האב יעדען טאג נעמען ביי מיר צו די גאנצע צייט פון שרייבען, ובפרט איך האלט אין מיטן ענדיגען עטליכע נייע ספרים, וואס השם יתברך וועט מיר העלפן בקרוב דרוקען אויף א ספר "שפת הנחל" פרוש על כל ה"לקוטי-מוהר"ן", אויף יעדען תורה און מאמר בפרטיות שרייב מיר וואס טוט זיך מיט דיר און ווי ביסטו זיך מתחזק.

הדורש שלומך...

א' תתסא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חקת ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר, האברך הצמוד בפנימיות ללבי לטוב כל הימים, שותה ממני

(מחברי וידידי היקר ... גרו יאיר, קבלתי את מכתבך כמה פעמים, רק הטרוות שיש לי בכל יום לוקחות לי את כל הזמן של לכתב, ובפרט שאני אוחז באמצע לסים כמה ספרים חדשים שהשם יתברך יעזור לי בקרוב להדפיס ספר "שפת הנחל", פרוש על כל ה"לקוטי-מוהר"ן" על כל תורה ומאמר בפרט, כתב לי מה נעשה עמך ואיך אתה מתחזק.

הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארך לנכון קבלתי.

אהובי, אחי היקר, לנחמך ולחזקך יקצרו המון יריעות, כפי הירידות והקטנות והנפילות והצרות והמרירות שעובר בכל יום ויום על כל ברִיה שבעולם, כי "אדם לעמל יולד" (איוב ה, ז), זכה — עמלו בתורה וכו', והנה כל עמלך הוא שאתה מצטער מאד על שאינך זוכה להיות פרצונו יתברך, ואם אמנם שהצער הזה טוב מאד ונכון הדבר, אך כבר הורנו רבנו ז"ל, שעל זה צריך ליחד לעצמו שעה מיוחדת ולפרש אז את כל שיחתו וכל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, ולספר לפניו יתברך את כל לבו כִּאֲשֶׁר ידבר איש עם רעהו, אבל שאר כל היום ראוי להיות אף ורק בשמחה עצומה, ולהחיות עצמו בכל מה שיכול, ובפרט על-פי ההתגלות שגלה לנו רבנו ז"ל בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה על פסוק (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי", שגם בתוך הצרות יכולים למצא הרחבות וכו', עין שם; ובפרט אתה שבוודאי צרתך גדולה שזרקו אותך ממקומך ופטרוך ממשרתך, אף-על-פי-כן גם בכל צער ומכאוב שם גנוז אלופו של עולם, ובוודאי הכל לטובה גדולה כמו שעוד תזכה להבינה עוד בזה העולם, כי חסדי השם פי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, ורבנו ז"ל אמר: השם יתברך פירט היינט די וועלט שענערי, והיה מוכן מדבריו, שבכל יור ודור ובכל שנה ושנה ובכל חדש וחדש ובכל שבוע ושבוע ובכל יום ויום ובכל שעה ושעה ובכל רגע ורגע השם יתברך מחדש ומנהיג עצמו יותר ופה, ודבר זה תלוי אצל כל אדם בפרטי פרטיות, ועל-כן מה דהנה הנה, מה שעבר עליך כבר עבר, והעקר לעשות מעשיו התחלה חדשה לכסף אליו יתברך בכסופין והשתוקקות חדשה וכו' וכו', ובוודאי הוא יתברך לא יעזב אותך, ותמצא פרנסה בשפע ובנגל יותר ממה שקבלת עד עכשו. העקר ברח לך בכל יום ובכל שעה ובכל רגע אליו יתברך,

(ג) השם יתברך מנהיג היום את העולם יותר ופה.

שמב   אָשֶׁר   א' תתסב   בנחל

וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִסְפֹּר לוֹ אֵת הַכֹּל בְּתַמִּימוֹת
וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שֶׁכֹּל
זְמַן שֶׁאֵין אָדָם רְגִיל בְּזֶה, הוּא מְנַח בְּגִלוֹת גְּדוּלָה וְרַחֲמָנוּת גְּדוּלָה
עָלָיו וְחִיּוֹ אֵינָם חַיִּים כָּלֵל, וְתִכְףּ־וּמִיד כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל צְרוּתָיו וּמְבוּכוֹתָיו, אֲזַי נִמְתָּק
הַכֹּל.

הַהֲכָרַח לְקֶצֶר...

מִי יִתֵּן שֶׁהֵינּוּ מִתְנוֹעְדִים יַחַד.

א' תתסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת בְּלַק ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וְהִנֵּה אוֹדוֹת הַבְּלֻבוֹלִים וְהַיְרִידוֹת שֶׁעוֹבְרִים
עָלֶיךָ, כְּדָאֵי שֶׁתִּלְמַד הֵיטֵב אֵת הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן כ"א, וְתֵאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִלִּקוּטֵי־תְּפִלוֹת, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה גַם
לְחַדֵּשׁ בָּהּ אֵילּוֹ חַדוּשִׁים, וְשֵׁם מְבֹאָרוֹת הֵיטֵב סְבוֹת הַנְּפִילָה, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, וְאֲשֶׁר תִּמְצִית הַתּוֹרָה הוּא עַל־יְדֵי קְלָקוּל הַדְּבוּר שֶׁמְדַבֵּר כָּל
הָעוֹלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַלְקַל הַמַּחַ וְכֹל הַצְּרוּת וְהַנְּפִילוֹת בְּאוֹת מְזֶה,
וְעַל־כֵּן תִּרְאֶה שֶׁכֹּל אֵלּוֹ הַמִּשְׁבִּים מְאֹד בְּדַעְתָּם הֵם מְצַמְצָמִים מְאֹד
עִם הַדְּבוּר, וְכֹל דְּבוּר מְנוּי וְסִפּוּר אֲצֻלָּם. וּבְלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן ל"ח מְבֹאָר, שֶׁעַל־יְדֵי קְלָקוּל הַדְּבוּר, עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים כָּל הַרוּחַ
סְעָרָה בְּמַחוּ, עֵינֵי שָׁם.

וְהִנֵּה כֹּל זֶה אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ עַל אִם הַדְּרָךְ, כְּאֲשֶׁר יִסְפֹּר לָךְ מוֹסֵר
כְּתָב זֶה, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם הֵינּוּ זוֹכִים לְהַתְנוּעֵד יַחַד

אֲשֶׁר   א' תתסג   בַּנְחַל   שִׁמְג

על-כָּל-פְּנִימִים פֶּעַם אַחַת, וְאִם תִּרְצֶה תִּבְא בְּלַיִל רְכִיעֵי בְּלִמְדָנוּ דְּבוּרֵי רַבְנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כְּשֶׁאֲדָם מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁנֵתִלְבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים אֱלוֹ: דּוֹמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, אִזּוֹכָה לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים, וְכִמְאָמַר רַבְנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ג'): מִי שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה — חַיּוֹ חַיִּים, וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְרֵאוּי לְחֹזֵר תָּמִיד מֵאֲמָרָם ז"ל (בְּיוֹמָא לַח): "בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקּוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ — אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חִבְרָתָהּ אֲפִלוּ כְּמֵלֵא נִימָא"; וְעַל-כֵּן מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרֵים, הַכֵּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא מְנַהֵיג הוּא טוֹב, וְדָבָר הַשֵּׁיךְ לָךְ שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְקַחַת וּלְהוֹצִיא מִמֶּךָ, וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ שֵׁיךְ לָךְ אֲפִלוּ עִם כָּל מִינֵי הַשְּׁתַדְּלוֹת לֹא יוֹעִיל כָּלֵל, וְעַל-כֵּן הֶעֱקַר לְהַיּוֹת תָּמִיד אַחֲזוּ בְּמִדַּת הָאֲמוּנָה הַכוֹלֵלֶת הַכֵּל, וּכְשֶׁתִּהְיֶה חֶזֶק בְּאֲמוּנָה, אֲשֶׁר הַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, מֵאַחַר שֶׁאֵינְךָ רוֹאֶה מִשׁוּם דְּבָר רַק יַד הַנְּי"ה. וְרַבְנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן ג'): בְּרֵאוּתְךָ שְׁנוּי מַעֲשֵׂה אֵל תֹּאמַר מִקְרָה הוּא אֲלֵא תֹאמִין, כִּי זֶה הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּרַח רַק אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ.

א' תתסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר חֲקַת כְּלֶק הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

שדמ   אָשֶׁר   א' תחסג   בַּנְחַל

מִכְתָּבֶיךָ קִבַּלְתִּי כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים, וְהִנֵּה שְׁלַחְתִּי לְךָ לִפְנֵי כַּמָּה שְׁבִיעוֹת סֵפֶר "אָרֶךְ אַפִּים" וּשְׁנֵי מִכְתָּבִים לְכַתְּבַת שָׁל ... נָרוּ יָאִיר, וְאִינִי יוֹדֵעַ אִם מָסְרוּ לְךָ, עַל-כֵּן תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּם. תִּהְלֶה לְאֵל, זְכִיתִי לְהַדְפִּיס חֲמִשָּׁת אַלְפִּים סֵפֶרִי "אָרֶךְ אַפִּים", וְנִמְכַר כְּאֵן הַכֹּל, וְהוּא נִפְלְאוֹת הַשֵּׁם מִמֶּשׁ. כֵּן יוֹפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְרְאוֹת בְּקִרְוֹב בְּהַדְפַּסֵּת כָּל הַסֵּפָרִים אֲשֶׁר הֵם תַּחַת יָדֵי בְּכַתֵּב יָד.

אֶהוּבִי, אַחִי! רְאוּי לָנוּ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם יוֹם עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ אֲשֶׁר בַּנְחַל, שְׁזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרֵט אַתָּה שְׁזָכִיתָ לְגוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְוַאֲס דָּאֲרַטָן אוֹיֵב מֵעַן הָאֵט דַּעַם אֲמַתָּן שְׁכָל קַעַן מֵעַן זוֹכָה זֵיין צוֹ גָּאֵר אַנְדֶּרְעֵ זַאכָן^ס. וְהַעֲקָר לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר פֶּשׁוּט, וְלְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה עַל כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׁזוֹכִים לְחַטֵּף מִנְקַדַּת יְהוּדוּתוֹ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, לִידַע וְלְהוֹדִיעַ וְלְהוֹדֵעַ, כִּי הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם אֱלֻקוֹת מִמֶּשׁ, רַק נִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה, אֲזִי יוֹכָה לְהִיּוֹת עֲנִיָן אַחַר לְגַמְרִי, כִּי זֶהוּ הַעֲקָר שְׁאָדָם צָרִיךְ לְזִכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם — לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלְהַפְּךָ גִּשְׁמִיּוֹת לְרוּחַנִיּוֹת. וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יָדֵי רַבּוּי שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת בְּכָל יוֹם, חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיטָא חֲדָשִׁים, וְעַל-כָּל-פְּנִיִם שְׁיִתְחִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּחַשְׁקַ חֲדָשׁ הַחֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיטָא שְׁהוּרִישׁ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל. וְשִׁמְעָתִי מֵר' לִוִי יִצְחָק, שְׁלִמּוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הִיטָה אֲזִי הִרָה מִרַבְּנוּ ז"ל לְחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם אִיזָה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְכֵן קִיָּם זַאת, וְלִפְעָמִים הָיוּ יָמִים, שֶׁהָיָה לְבוֹ אָטוּם, וְלֹא הָיוּ לוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, אֲזִי יִצָּא לְשָׂדֶה וּבָכָה הִרְבָּה, אֲוֹן פּוֹן קְלִיִּינַעַם פִּינְגְּעֵרֵל הָאֵט עַר אַרְוִיס גְּעֻזִיגֵן עֶפְעַס אַ חֲדוּשׁ^ע, כְּאוּמֵר שְׁחֲדָשׁ אִיזָה דְּבַר קֵטָן, הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יוֹכָנוּ גַם-כֵּן לְקִיָּם זַאת.

ס) שְׁשָׁם אִם יֵשׁ הַשְּׁכָל הָאֲמַתִּי, אֲפֶשֶׁר לְזִכּוֹת לְדַבְרִים אַחֲרִים לְגַמְרִי.
ע) וּמִהֶאֱצָבַע הַקֵּטָנָה מְצִיץ אִיזָה חֲדוּשׁ.

אֲשֶׁר   א' תתסג   בַּנְחָל   שמה

וְהִנֵּה הָאֲבִירָה ... גֵּרוֹ יָאִיר, כְּתַב לִי, שֶׁהִיא לָךְ גַּם, שְׁנֻצְלָתָה מִמֵּיתָה וְנִשְׁאֲרָתָה בְּחַיִּים, וּבְנוֹדָאֵי זְכוּת הַצְדָּקָה שְׁמִסְרָתָה נִפְשָׁךְ עַל הַדְּפֶסֶה הַיְתֵה בְּעִזְרָךְ, כְּעֵין שְׁאֲמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת כ.): קִמְאַי הָיִי קֵא מְסָרִי נִפְשִׁיִּהּוּ אֶקְדַּשְׁתִּי הַשָּׁמַיִם^ב, עַל־כֵּן אֶתְרַחֵשׁ לְהוֹ נִסָּא; כִּי בְּנוֹדָאֵי הִיא בְּשִׁבְלֶךָ מְסִירוֹת נִפְשׁ לְשִׁלְחַ וְלִמְסֹר, תִּהְלֶה לְאֵל, סְכוּם גְּדוּל כְּזֶה לְהַדְּפֶסֶה, וְהִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרֵי דוּרוֹת, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, מִכָּל הַחֲמֻשֹּׁת אֲלָפִים סִפְרֵי "אֲרֶךְ אַפִּים", לֹא נִשְׁאָר לָנוּ אֶפְלוּ אֶחָד, וְהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהַדְּפִים יְתֵר הַסִּפְרִים אֲשֶׁר הֵם עֲדִין בְּכַתְבֵי יָד, וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֵׁיגְמַר הַלְקוּטֵי־מִוְהַר"ן עִם פְּרוּשׁ שְׁפַת הַנְּחָל עִם הַלְקוּטֵי־תַפְּלוֹת, וּבְנוֹדָאֵי אֵין זֶה דְּבָר רִיק עֲצָם הַפְּלֶגַת גְּדֻלַּת הַמְּצֻנָּה הַזֹּאת שֶׁעָשִׂיתָ, שֶׁתִּהְלֶה לְאֵל הַיְתֵה בְּזְכוּתָךְ, כִּי זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָּה מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִתְעוֹרְרוּ אֲלָפִים וְרַבְּבוֹת נִפְשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרֵאוּי לָךְ לְהַזְכִּיר בְּכָל יוֹם חֲסֵדֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, וְתַתֵּן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחַב לְבָבְךָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל צְרָכֶיךָ. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), שְׁאֲמוּנָה וְתַפְּלָה וְנִסִּים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי כָל מֵה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַפֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, כְּמוֹ־כֵן זוֹכֵה לְהִיּוֹת רַגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה; כִּי הַמְּאָמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עַל יָדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ דְּבָרָיו, בְּנוֹדָאֵי יִתְלַהֵב לְבוֹ לְדַבֵּר וְלְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּהַתְּלַהֲבוֹת וּבְכַוְנָה גְּדוּלָּה (עֵין שָׁם, סִימָן סב), וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה בְּאַמֶּת לְרֵאוֹת נִסִּים בְּכָל עֵת וְרַגְעַ וְעַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה. וּבְאַמֶּת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה שְׁנֻעָשָׂה לוֹ גַּם, וְאוֹמֵר שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, מְעַלְתוֹ נִשְׁגָּבָה מְאֹד מְאֹד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים יח): כָּל מִי שְׁנֻעָשָׂה לוֹ גַּם וְאוֹמֵר שִׁירָה, בְּיָדוּעַ שְׁמוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו, עֵין שָׁם; וּבְאַמֶּת הַמְּאָמִין בְּהַשְׁגָּחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, רוֹאֶה נִסִּים נִגְלִים עַל כָּל פְּסִיעָה

(ב) הָרֵאוּשׁוּנִים הֵיוּ מוֹסְרִים נִפְשָׁם עַל קְדַשְׁתִּי הַשָּׁמַיִם, לְכֵן הִתְרַחַשׁ לָהֶם גַּם.

שמו אֲשֶׁר א' תחסג בַּנְחָל

וּפְסִיעָה, וּבִפְרָט בְּעֶסֶק הַפְּרָנְסָה, אִיךְ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה עִם כָּל בְּרִיָּה, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, שֶׁם רוֹאִים נְסִי נְסִים — מִי שֶׁמָּטָה עֵינָיו וּלְכַבּוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל בַּמְדֻרָשׁ (בְּרֵאשִׁית וַבַּה כ, כב): הַקִּישׁ גְּאֻלָּה לְפְרָנְסָה וּפְרָנְסָה לְגְאֻלָּה, מֵה גְאֻלָּה פְּלֵאִים אַף פְּרָנְסָה פְּלֵאִים וְכוּ', וְלֹא עוֹד כִּי פְרָנְסָה גְדוֹלָה מְגְאֻלָּה, גְאֻלָּה עַל־יְדֵי מְלֶאךָ וּפְרָנְסָה עַל־יְדֵי הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ־הוּא, עֵינַן שֶׁם נִפְלְאוֹת [אֲשֶׁר יְכוּלִים לְפָרֵשׁ אֶת הַמְדֻרָשׁ עַל־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ז'), בַּחֲמֵר, וְאֵינן כָּאֵן מְקוּמוֹ לְהַאֲרִיךְ בְּזֶה]; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵנוּ, שְׁזַכִּינוּ לְהִיּוֹת בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו'ל. רְאֵה גַם רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, יְמֵי חַיֵּינוּ הַבָּל, וְהַיְמִים וְהַלֵּילוֹת פּוֹרְחִים, אָט אִיזו טָאג און אָט אִיזו נֶאכְט^צ, וּבְקֶרֶב מִמֶּשׁ יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְהַפְשִׁיט אֶת לְבוּשֵׁנוּ הַגִּשְׁמִי, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר מֵאֲתָנוּ, כִּי אִם מֵה שְׁזַכִּינוּ לְעוֹרֵר גַּם אַחֲרֵים שֶׁיִּבְרָחוּ אֲלֵינוּ יִתְבָּרַךְ, וַיִּסְפְּרוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבָּם וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם בְּפְרִטִי פְרִטִיּוֹת; חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים. וְרֵאוּי לָךְ לְהִיּוֹת תָּמִיד אַף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ. וְתַכְנִיס אֶת כָּל מַחְךָ בְּחִדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כְּלִים טוֹבִים לְזֶה. וְרַבֵּנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה), שְׁלֹא נִשְׁאָר לְאָדָם כִּי אִם שְׂכָל הַנִּקְנָה, שֶׁהוּא הַחִדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁזוֹכָה וְדו"ק.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר עֵתָה בְּאִישׁוֹן לִילָה, וְנֹא לְכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּ הַקְּלָטוֹת, וְכֵן מֵה שְׁלוּמָךְ הַגִּשְׁמִי בְּבְרִיאוֹת.

הַנ"ל...

צ) הַגָּה יוֹם וְהַגָּה לִילָה.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְּנוּ לְסִיַּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ
י"ג, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדַפּוּס אֶת כְּרִיךְ י"ד
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.
אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

הספר הקדוש הזה

לע"נ

שלמה בן יצחק

ולאצלחת כל משפחת כהן
ברוחניות ובגשמיות

ולרפואת
אדל¹ בת שרה איטה תחי'

הקב"ה ישלח לה רפואה שלמה
בנפשה, בגופה, בשכלה, בדעתה,
ותזכה לאריכות ימים ושנים טובות
בבריאות השלמה בכל רמ"ח איבריה ושס"ה גידיה
וכל חושיה ושאר כוחות הגוף, אמן!

ולזכות
אסתר ונתן שמש שיחי'

הקב"ה יעזור להם שיזכו להצלחה
ברוחניות ובגשמיות, ולאריכות ימים ושנים טובות
בבריאות הנפש והגוף, ולבנים ובנות חיים וקיימים,
ולפרנסה בשפע ובנקל ולשמחה אמיתית, אמן!

תְּכֵן הָעֲנִיָּיִם

חלק יג

- ג . . . . . פתח דָּבָר
- ה . . . . . הַקְדָּמָה
- יג . . . . . א' תרס
- יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְקֶשֶׁר רוּחָנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, וְזֶה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַצְדִּיק, שְׂיָכוּל לְהִיּוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְיִלְבִּישׁ אֶת זֶה בַּפְּסוּק בְּאִפְּן נִפְלָא.
- יד . . . . . א' תרסא
- יְדַבֵּר מִתְּאֵנֹת אֲכִילָה, וַיִּתֵּן עֲצָה אֵיךְ לְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּעַת הָאֲכִילָה, וּבְעֵנִין סְגוּף שָׁנָה, שְׂזוֹ רַק תִּסְתַּת הַיָּצָר, שְׂיִהְיֶה מְבֻלְבֵּל, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עֲצָבִים אַחֲר־כֵּךְ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
- טו . . . . . א' תרסב
- יְדַבֵּר שְׂלֵא יִתְבֻּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה וּמִמַּעַלְת הַתְּפִלָּה.
- טז . . . . . א' תרסג
- יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַבְּטוּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִרְאֶה נְסִים וּנְגִלִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.
- טז . . . . . א' תרסד
- יִתֵּן עֲצָה אֵיךְ לְהַגִּיעַ לְזַכְרוֹן, לְזִכְרֵי מַה שְׁלוּמֵד, שְׂיִתְחַזֵּר עַל הַלְמוּד אַרְבַּע פְּעָמִים.
- יז . . . . . א' תרסה
- יְחַזֵּק לִילֵךְ עִם הַתּוֹרָה "אַזְמַרְהָ", וַיְדוּן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה לְהַפִּיל עֲצָמוֹ וּלְהִיּוֹת שָׁבוּר, אֶלָּא תְּמִיד יְדִין עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וַיִּמָּצֵא בּוֹ נְקִדּוֹת טוֹבוֹת.
- יט . . . . . א' תרסו
- יְדַבֵּר מִעֵנִין קֶשׁוּר גִּשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, שְׂזֶה סוּד הַצְדִּיק, שְׂצָרִיף לְהִיּוֹת

תְּכֵן הָעֲנִינִים

לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה, וַיִּבְאֵר אַגַּב אוֹרְחָא פְּסוּק בְּפִרְשַׁת וַיִּשְׁלַח — יַעֲקֹב עִם הַמְּלֵאָךְ.

א' תרסז . . . . . כ

יִגְלֶה מַה הַתְּכֵלִית בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵל מַה הָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בְּהִיוֹתוֹ עַד־כֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאִיךָ צָרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לִפְחֹד מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם.

א' תרסח . . . . . כא

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתֵּי אַמִּירַת תְּהֵלִים, שְׁעַל-יְדִי-זֶה יִרְאֶה נְסִים, וּמִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּגְבוּרוֹת גְּדוּלוֹת, שִׁיִּסִּים בְּכָל יוֹם כָּל סֵפֶר תְּהֵלִים, וַיִּרְאֶה שְׁדוּד הַטְּבַע.

א' תרסט . . . . . כב

יִחְזֹק אֶת אֱלוֹי שְׁמִפִּיצִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלֹּא יִתְפַּעְלוּ מִשׁוּם עֹז פְּנִים שְׁנוּבַח, כִּי הוּא נִדְמָה לְכָלֵב נוֹבַח, וַיְדַבֵּר מֵעֹזֵי פְּנִים שְׁנֹדְמִים כְּכֹלְבַיִם, וַיִּפְרֹשׁ מֵאַמְרָם ז"ל: בְּעַקְבָּתָא דְּמִשִּׁיחָא חֲצַפְּא יִסְגִּי בְּאַפְּןֵי נְפִלְא, וַיַּעֲוֹרֵר לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה לִישֵׁב בֵּין תַּנּוּר וְכִירִים, וְלֹא לֹוֹמֵר דְּעוֹת.

א' תרע . . . . . כד

יִוְרֶה דְּרִיךְ לְבַחֲוֹר שֶׁהִתְקַרַּב אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אִיךָ יִכּוֹל לְהוֹרִיד אֶת הַהִתְנַגְּדוֹת מִתְּהוֹרִים עָלָיו, עַקֵּר עֲנִינֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא סְבָלְנוֹת וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל אֶת הַרַע בְּפַעַם אַחַת.

א' תרעא . . . . . כה

יְדַבֵּר מִבֵּין שְׁמַתְפָּרַע, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כְּדַת מַה לַּעֲשׂוֹת עִמוֹ, הָעֵקֶר הִיא סְבָלְנוֹת לְגַבֵּי יְלָדִים שְׁמַתְפָּרַעִים.

א' תרעב . . . . . כו

יַעֲוֹרֵר הַרְבֵּה עַל לְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהֲרִין", וְלִהְתְּמִיד בְּזֶה, כִּי עַל-יְדִי-זֶה יִפְתַּח מַחוּ בְּכָל סְפָרֵי קְבֵלָה וְחִסִּידוֹת, כִּי הִהֲקַדְמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הֵם שְׁעָרִים וּפְתָחִים בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן יַעֲוֹרֵר עַל אַמִּירַת "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" עַל כָּל תּוֹרָה, וְכֵן יִתְבוּדֵד עַל כָּל תּוֹרָה, וְזֶה יַעֲזוֹר לוֹ לְזַכֵּר אֶת הַשְּׁקָלָא וְטָרְיָא שֶׁל הַסֵּפֶר "לְקוּטֵי-מוֹהֲרִין".

א' תרעג . . . . . כז

יְדַבֵּר עַל לֵב בַּחוּר שֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וַיִּפְרֹשׁ בְּדָרְךְ נְפִלְא אֶת הַפְּסוּק: "פְּנֵי הַנְּיָ"ה בְּעוֹשֵׂי רַע לְהַכְרִית מֵאַרְץ זְכָרָם".

תכּן הַעֲנִינִים

שנא

א' תרעד . . . . . ל
יעורר על שמירת הדבור, אשר זה מביא לאדם הצלחה גדולה.

א' תרעה . . . . . ל
יפליא לדבר ממעלת תפלה והתבודדות אליו יתברך, ויגלה איך שאין
לאדם אף אחד בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, וידבר מיוסף
הצדיק, שכל זה קבל מאביו יעקב, שיידבר רק עמו יתברך.

א' תרעו . . . . . לב
יעורר על שמירת הבריאות, ואסור להסתכל בדברים אלו על אחרים
כלל, כי כל אחד יש לו טבע אחר זה יכול למעט בשנה, וזה יכול למעט
באכילה, וכן להפוך — זה אינו יכול למעט בשנה ובאכילה וכדומה
אסור להתבלבל מאחרים כלל, רק כל אחד ילך כפי בחינתו, וישמר על
בריאות גופו, כדי שלא תחלש נשמתו, ויפליא לדבר ממעלת התפלה,
שממנה את עולם העשייה עולם היצירה, עולם הבריאה, ונמשך בכל
העולמות אור האצילות.

א' תרעז . . . . . לד
ידבר על לב מי שנפל בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה ויחזקו,
ויתן לו עצות איך לצאת מזה, ויעורר על שמירת העינים, כי פגם
הראות גורם לחטא המגנה הזה, ויעורר על למוד אגדות חז"ל בעין
יעקב ועל מדת השמחה.

א' תרעה . . . . . לה
יעורר לא לסגף עצמו בשנה, וירבה בהתבודדות, ולא יכה את בנו רק
ילך בדרך נעם, וישמר מאד את דבורו, וידבר תמיד משבח הצדיקים.

א' תרעט . . . . . לז
יגרו את אחד להתחתן מה שיותר מהר ולא יהיה בררן.

א' תרפ . . . . . לז
ירבה לדבר ממעלת רצון והכסופין אליו יתברך, ואיך שאין דבר גדול
מזה, ויסביר בזה כמה סודות נפלאים בגלוי אלקות במדרגה עליונה,
וכן ידבר מענין תענית ותענית הדבור, ותקון הגאון לזכות לענוה,
ולבטל עצמו אליו יתברך.

א' תרפא . . . . . מא
יתן לאחד עצה איך לזכות לזרע של קימא.

א' תרפב . . . . . מב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהִסְתַּכֵּל עַל נִפְלְאוֹת הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרָטִית, וְיִדְיָא עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וַיַּחֲזֵק אֶת הָאָדָם לְתֵן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִהְתַּחַזֵּק, וַיִּסְבִּיר אֶת הַפְּסוּק: "אֲמַת קָנָה וְאֵל תִּמְכַּר".

א' תרפג . . . . . מג

יִפְלִיא לְדַבֵּר מִמַּעַלְת צְדָקָה לְהִדְפֹּסֵת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִיךָ שֶׁהַסְּפָרִים הָאֵלּוּ מִצִּילִים אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפֹלוֹת, וַיְדַבֵּר מִחֲנֻכָּה שֶׁהֵם יְמֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה.

א' תרפד . . . . . מו

יְעוֹרֵר לְשִׂמְחָה מְאֹד עִם הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּתְחַבֵּר רַק עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַלּוֹמְדִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַק בְּזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, וַיִּסְבִּיר הֵיטֵב מֵהֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִיךָ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

א' תרפה . . . . . מז

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וְאִיךָ שֶׁהֵם נַעֲלָמִים וּמְכֻסִּים מֵעֵינֵי כָל.

א' תרפו . . . . . מט

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּבִפְרָט בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, וַיִּזְהֵר מְאֹד מְאֹד לְהִתְרַחֵק מִלְּצִים, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר מִגְּנוּת מִדַּת הַלִּיצְנוּת שֶׁהִיא אָבִי אַבוֹת הַטְּמָאָה.

א' תרפז . . . . . נ

יְדַבֵּר מִחֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וּמַעֲנֵן עֵץ הַחַיִּים וְגַן-עֵדֶן הַתְּחִתּוֹן, וּמַגְלוּי אֲלָקוֹת, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיְגַלֶּה אֶת כָּל הַכְּפֻסוּיִים וְהַהִסְתָּרוֹת שֶׁגָּרַם עַל-יְדֵי עוֹנוֹתָיו.

א' תרפח . . . . . נב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהַחִיּוֹת עֲצָמוֹ עִם "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוִי", וַיִּסְפֵּר סְפֹר מֵהַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לִיב מְסָאוֹב, זְכוּתוֹ יְגַן עַלֵּינוּ, וְשִׂיחָה נִפְלְאָה מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וּמִמַּעַלְת הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּבִפְרָט בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים.

א' תרפט . . . . . נד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

שנג

הַעֲקֹר וְהַתְּכַלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהַכְנִיִס בְּדַעְתּוֹ אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁמֹר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְזֶה זֹכִים עַל־יָדֵי רַבּוֹי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, כִּי רַק עַל־יָדֵי הַדְּבוּרִים שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ תּוֹפְסִים אֶת הַיּוֹם.

א' תרצ . . . . . נז

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַסֵּפֶר "לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת", וְאֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לְהִזְהַר לֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה תְּפִלוֹת, וְעַל־יָדֵי־זֶה יִמָּשֵׁךְ לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲזֹר עַל אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמָּטָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְעַל־פִּי גַּסַּח הָאָרִיז"ל, וְזֶה תִּקּוֹן גָּמוּר לַפֶּגַם הַבְּרִית.

א' תרצא . . . . . נח

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְעַל־יָדֵי מְדָה הַיָּקָרָה הַזֹּאת יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל מְדָה זוֹ שֶׁל סְבָלָנוֹת רַק עַל־יָדֵי תִּקְוָה הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

א' תרצב . . . . . נט

יְגַלֶּה אֶת תְּשׁוּקָתוֹ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוֹ ו"ל בְּעוֹלָם, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר נִפְלָא מִמּוֹהֲרַי"ת ו"ל, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת לַמּוֹד גְּמָרָא, שֶׁמּוֹרִידָה אֶת כָּל הַבוּץ מִפְּנֵי הָאָדָם שֶׁחָטָא, וּמִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם נְיוֹם.

א' תרצג . . . . . ס

וַיַּעֲזֹר אֶת מַקְרָב חֲדָשׁ שֶׁיַּעֲלִים אֶת הַתְּקַרְבוֹתוֹ אֶל רַבְּנוֹ ו"ל, וְעַל־יָדֵי־זֶה יִהְיֶה פְּטוּר מִמַּחֲלָקָת, וַיַּעֲזֹר עַל לַמּוֹד מְשֻׁנָּיוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת עַל אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא תִּקּוֹן גָּדוֹל לְהַנְשָׁמָה.

א' תרצד . . . . . סא

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מְצֻנַת הַשְּׂמִחָה, וְאֵיךְ שֶׁזֶה הַכְּרַח גָּדוֹל בִּיְהוּדוֹת לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁמוֹצֵא בְּעֲצָמוֹ, וּמִמַּעַלְת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, לְסַבֵּל כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְלִידַע שֶׁהַכָּל לְטוֹבָתוֹ.

א' תרצה . . . . . סב

וַיַּעֲזֹר עַל מִדַּת הַחֲרִיזוֹת, וַיַּגִּיחַ גְּנוּת הַחוֹלָם חָלוֹם בַּיּוֹם, שֶׁמְדַמָּה דְּמִיוֹנוֹת בְּהַקִּיץ, שֶׁזֶה הוֹרֵס לוֹ אֶת הַחַיִּים.

א' תרצו . . . . . סג

וַיַּעֲזֹר עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת, לְהַסְתִּיר אֶת עֲנִינּוֹ מִבְּנֵי־אָדָם, וַיְרַבֶּה לְדַבֵּר

מגדלת הצדיקים הקדושים, אשר מוכנים למסור את נפשם ולהשרף על קדוש השם בכל עת ורגע, ועל-ידי-זה נפתחים להם שערי החכמה, וזוכים להשפיל בהשפלות רוחניות, אשריהם ואשרי דבקהן.

א' תרצו . . . . . סד

ידבר ממעלת העוסק בספרי רבנו ז"ל, שאז תהיה לו התחזקות עצומה, וירבה לבאר את מעלת ענין תפלה והתבודדות, ונסביר למה דבר זה קשה מאד להכנס בעולם, ולמה את הפל יקבלו רק לא תפלה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו, וזהיר להתרחק מלצים אפלו אלו המסתובבים אצל אנשי שלומנו היקרים.

א' תרצז . . . . . סו

יעורר לאדם הנוסע נסיעות — שיקח את אשתו עמו, ולא יסע לבד, כדי שלא יקשל, חס ושלום.

א' תרצט . . . . . סז

יעורר על צדקה להדפסת ספרי רבנו ז"ל.

א' תש . . . . . סח

ידבר משמירת הזמן, ויתן עצה נפלאה איך לשמר את הזמן היקר.

א' תשא . . . . . ט

ידבר ממעלת מדת הותרנות ואיך שמי שמותר לזולתו, ובפרט בבית, הוא תמיד מצליח, ויעורר על למוד ח"י פראקים משניות בכל יום, שהוא תקונו של רבנו ז"ל.

א' תשב . . . . . טב

ידבר ממעלת הדבקות בו יתברך, שעל-ידי-זה נפטר מכל צרות העולם הזה והבליו.

א' תשג . . . . . ע

ידבר מכף שצריך להתחזק לעבודת השם יתברך במצב ובמקום בו הוא נמצא, ויגלה שלזה זוכה רק מי שמבטל את עצמו אליו יתברך, בבחינת 'מה', ויעורר על תפלה ושיחה בינו לבין קונו, וידבר מענין השגחה פרטית.

א' תשד . . . . . עב

ידבר מענין חדושי תורה וגדל מעלתה, ויעורר על למוד שלחן ערוך, ובפרטיות מי שמחדש חדושי תורה, ונסביר הסבר נאה בתורה כ"א

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנה

בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב'.

א' תשה . . . . . עד

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּעֵינַי דְּבִקּוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאֵיךְ שְׁזָה מְטֵהָ אֶת
הַמַּחְשָׁבָה, וְיִגְלֶה כַּמָּה סוּדוֹת נִפְלְאִים בְּשֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ.

א' תשו . . . . . עה

יִחֹזֵר עַל מַה שֶּׁדָּבַר עַל-פִּי הַתּוֹרָה י"ט בְּחֵלֶק ב' בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְיִדְבֹּר
מִמֶּדֶת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת וּמֵהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, וּמִתְקוֹן פְּגָם
הַמַּחְשָׁבָה וּמִמַּעַלַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

א' תשו . . . . . עד

יִגְלֶה עֵינַי הַהִתְחַדְּשׁוֹת וְקוּוֵי לְתַקְנָה טוֹבָה, וְשָׂאִין שׁוֹם יְאוּשׁ וְאֶסוּר
לְדַאג, וְחֵלְקֵנוּ הוּא בְּרַבְּנוּ ו"ל, וּבִפְרָט עַל-יְדֵי צִיּוֹת לוֹ בְּעֵינַי
הַהִתְבוּדוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִין הַיָּרְאָה לְשִׁרְשָׁה, וְיִסְפָּר מִעֵינַי הַתּוֹרָה
ט"ו.

א' תשח . . . . . עה

יִגְלֶה אֵיךְ שֶׁלְּאָדָם אֶסוּר לְהַתְּפַלְּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל
עַל אֲחֵרִים כָּלֵל, יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, וְיִדְיָקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ דְּרַבּוֹ.
וְיַעוֹרֵר עַל לְמוּד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְכֵן עַל סֵדֵר דְּרַךְ הַלְּמוּד שֶׁל רַבְּנוּ
ו"ל.

א' תשט . . . . . עט

יְדַבֵּר מִעֵינַי חוֹבוֹת וְהַלְּנוֹאוֹת, וּבִפְרָט לְהַפְּגִס לְעֶסֶק עַל-יְדֵי הַלְּנוֹאוֹת,
שֶׁיִּכּוֹלִים לְהַפְּסִיד מְאֹד, וְיַעוֹרֵר לְפָרֵשׁ הַכַּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִגְלֶה שֶׁכָּל זְמַן
שֶׁמִּתְבַּלְבֵּל מְאֹד הוּא רְחוּק מִשְׁלֵמוֹתוֹ, וְיִדְבֹּר מִגְּלוֹי רַבְּנוּ ו"ל עַל-פִּי
"אֲחַד הֵיָּה אַבְרָהָם", וְיַחֲזֵק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְיִזְכִּיר הַשְּׁעוֹר שֶׁלְּמֹד
בְּ"לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן", חֵלֶק א', סִימָן נד, וְיַעוֹרֵר עַל שְׁעוֹרֵי קְבוּעֵינַי.

א' תשי . . . . . פא

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מֵהַחֲזִיק אוֹתוֹ בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְיִסְפָּר
אֵיךְ הַתְּקַרְב, וְנוֹתֵן עֲצָה לְכָל מְקַרֵּב חֹדֵשׁ שֶׁיַּעֲלִים וְיִסְתַּיֵּר אֶת
הַתְּקַרְבוֹתוֹ, כִּי שְׂלֵא יַעוֹרֵר עַל עֲצָמוֹ מִחֲלָקָת, וְיַעוֹרֵר וְיַחֲזֵק עַל תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת.

א' תשיא . . . . . פג
יגלה הטעם למה התחיל התנא במסכת ברכות במצות קריאת שמע,
ויגלה סוד מענין א'מ'ת'.

א' תשיב . . . . . פד
יספר ספור נפלא מהתורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפ"ה, ואיך
שנתגלתה תורה זו.

א' תשיג . . . . . פו
ידבר ממעלת למוד אגדות חז"ל, ובפטריות "עין יעקב" קדם השנה,
שהוא תקון הברית, וכן מעלת הזוכה ללמד בכל יום פרק ממסכת
אבות, שהוא ענין נפלא עד מאד ונגזר בו מספורי תכמינו הקדושים.

א' תשיד . . . . . פז
ידבר נוראות נפלאות ממעלת מדרגת האמונה הברורה והמופכת בו
תברך, ויגלה שעל-ידי אמונה זוכים לשדוד הטבע.

א' תשטו . . . . . פח
יגלה שעל-ידי אמונה אפשר לפעל אותות ומופתים, שדוד הטבע ממש
ונסים גלויים.

א' תשטז . . . . . פח
יעורר על מצות צדקה, לתן בכל יום כמה פרוטות, ואף פעם לא יגרש
עני מפתח ביתו, ויזהיר מרופאי אליל, שרק מקלקלים.

א' תשיז . . . . . פט
ידבר מספריו שנדפסו בזמן ההוא ומחלשתו, ויעורר לקרב חברים
לדעת רבנו ז"ל, אפלו במסירות נפש, ויחזק להפיץ ולא לפחד, ולבטח
בהשם ולעשות התחלה חדשה, ולשפח מהעבר, וידבר משיחה בינו
לבין קונו, ומתקון הכללי שהוא תקון גמור, ויש לאמרו בכל יום, וגם
התפלה שלאחריו, ויזהיר לברח משיחות ונכוחים עם בני-אדם, וכל
תפלה שעורכים על מציאת הזיווג אינה נאבדת וכו'. ורבנו בונה הבנין
ומבקש מאתנו לתן עוד חמר ולבנים, הינו לתן צדקה, וללמד עוד ועוד
ולדבר אליו תברך, ויעורר מאד על שמחה והתבודדות, ויחזר על חזוק
שחזק מוהרנ"ת ז"ל את אנשי שלומנו.

א' תשיח . . . . . צג
יעורר על צדקה להדפסת ספרי רבנו ז"ל, ויספר ספור נפלא מענין קרוב
הגאולה.

תִּכּוֹן הַעֲנֻנִים

שנז

א' תשיט . . . . . צד

יעורר על שמירת הזמן, ויגלה את יקרת הזמן ומה יכולים לזכות על ידו, ומעלת התפלה והשיחה בינו לבין קונו, ויעורר על למוד גמרא, ששורף את כל הקלפות שברא מרב עוונותיו, ומכניס בו כפירה, רחמנא לצלן, וכן שישתתף בשעור בהלכות נדה ברבים, כי הוא מאד מאד נחוץ.

א' תשכ . . . . . צה

יחזק מאד בחור אחד שנוסע לציון רבנו ז"ל, ובדרך יכנס לשיבות באירופה לדבר מרבנו ז"ל, ויעוררו על שמחה, ויגלה גדלת מעלת הארבע אמות של ציון רבנו ז"ל, ויכנס על-ידיה בפרוש מקרא קדש על-פי מאמרם ז"ל באפן נפלא מאד.

א' תשכא . . . . . צח

ידבר מקדשת הזווג וממעלת למוד משניות בהתמדה רבה, ויגלה סוד נפלא בסימן זמ"ן נק"ט שהם: זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, ט'הרות.

א' תשכב . . . . . צט

יחזק חתן אחד שלא יתבלבל מצערו על שלא הולך לו כסדר בעבודת השם ויחזוק מדאגות של אחרים: על מה הם דואגים, ויעוררו על בטול לגמרי אליו יתברך, ולא יסמוך על טבע, רק לדבר אליו יתברך תמיד, והכל לספר לפניו, ולהחזיק בשעורים קבועים ולברח מבטול זמן ומוכוחים, ולשמח על הנוכחות בארץ ישראל הקדושה.

א' תשכג . . . . . קג

יחזק את אברך אחד אחר החתונה, ויעורר הרבה על למוד חמש ורש"י, והתרגום בכל שבוע, ואיך שיש אברכים שאינם יודעים אפלו איזו פרשת השבוע, ויחזק על התמדת הלמוד, שיהיה חזק ללמד בכל יום על-כל-פנים פרק משניות ודף גמרא ליום, ושעור בטור ושלחן ערוך.

א' תשכד . . . . . קה

יחזק ויאמץ מאד להחזיק מעמד ולהתחיל מתדש, ולבקש ממנו יתברך בתפלה, וידבר מאמונה ובטחון, ויעורר ללמד ספרי רבנו ז"ל.

א' תשכה . . . . . קט

ידבר ממעלת הטבילה במקוה, ורמז מאסתר וכו' ויחזק לא לפל בדעתו

רק לעשות הרבה טוב, ויתן עצה לרשם בפנקס המצוות שזכה לקיים, ויעזור על השלש תפלות, תהלים, שערי ציון, לקוטי מוהר"ן, לקוטי תפלות, התבודדות, ולא לחשב מאחר שאני פגום מה מועלת עבודתי, וידבר ממעשה טוב שהוא קדם סור מרע על-פי דברי רבנו ז"ל, ומקשור כל התורה ותפלה ומצוות להצדיק, וממעלת למוד התורה בהתחדשות, ומהתחדשות העולמות בכל עת, ויפרש את הספירה של אותו היום 'תפארת שבהוד', ומכונים "יודוך ברב" על קטב גלוי רבנו ז"ל על 'אזמרה לאלקי בעודי' למצא הנקודות טובות בעצמו (חסר).

א' תשכו . . . . . קט
ידבר ממעלת מדת ההתחזקות בפרט כשנובעת מדברי רבנו ז"ל, ומעננה ומגדר האמונה הברורה.

א' תשכו . . . . . קיא
יעזור על התחזקות בהתקרבות אל רבנו ז"ל, ועל הסתפלות על התכלית הנצחית, ויספר ספור נפלא מאחד מאנשי שלומנו שבא לחתנו בתלום, וספר לו מה ואיך הולך לו, ויורה דרך לא להכנס בוכוחים.

א' תשכח . . . . . קיב
יעזור על מצות צדקה, ולקבל את כל עני בסדר פנים יפות.

א' תשכט . . . . . קיג
ידבר מהזכות להחזיר אחרים בתשובה ולחזקם, ומגדלת אורו של רבנו ז"ל, שהוא אורה של הגאולה העתידה.

א' תשל . . . . . קיד
יחזק אחד שנפגם בפגם הברית — שיתחיל מחדש, ויאמצו על-פי מעשה א' מספורי-מעשיות, ויורהו על סבלנות וקבלת הבזיון באהבה והזהירות מבעס, ועקר תקף האמונה שמביאה לאריכות אפים וכו'.

א' תשלא . . . . . קטז
ידבר ממעלת מדת התמימות, ולבטל דעתו לצדיק.

א' תשלב . . . . . קיז
יחזק את האדם שלא יפל בדעתו, וידבר מגדלת רבנו ז"ל, ואיך שגם הוא אמר שבימי נעוריו היה צריך להתחזקות עצומה שאחד יאמר לו: אחי, חזק.

תִּכְן הַעֲנִינִים

שנט

א' תשלג . . . . . קיח
יחזק מאד את האדם, ושכל הנפילות שיש לאדם הן מעצבות הבאה מגאות.

א' תשלד . . . . . קיט
ידבר מפרנסה שהכל בהשגחה פרטית.

א' תשלה . . . . . קכ
ידבר מישוב הדעת, לידע שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, ומענין קשיות ועצות וקדשת המחשבה, וחשף ודינים וספקות, ויחזק מי שנפל לחטאים, שלא יקשה על עצמו קשיות, רק לחזק את עצמו, כי הכל נסיון מלמעלה, ושלא תפעל מאף ברעה, ויעורר על שמחה ובפרט על נקדות הטובות וקיום המצוות, וידבר מגלוי רבנו ו"ל על-פי 'אזמרה', ויאריך הרבה מענין שמחה ועשיית טוב והרע. פל ממילא, וגנות העצבות.

א' תשלו . . . . . קכה
ידבר מענין השם א"ל אלהיים באמירת תקון הכללי.

א' תשלו . . . . . קכו
ידבר ממעלת מדת הסבלנות, ויגלה איך זוכים לזה.

א' תשלח . . . . . קכז
ידבר ממעלת שמירת הזמן, ויתן עצה להיות רגיל להסתפל תמיד על השעון, ולהשתדל שבכל שעה יחטף איזה טוב, וכך ימלא את כל היום שלו עם תורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים.

א' תשלט . . . . . קכח
ידבר מפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ואיך זוכים לבטל את הקלפות שנובראות על-ידי החטא החמור והמגנה הזה, וידבר ממעלת האמונה הקדושה בו יתברך.

א' תשמ . . . . . קכט
ידבר ממעלת נתינת צדקה לעלוי נשמת התנא רבי מאיר בעל הנס ודקא, ולא לעלוי נשמת תנא אחר, ויגלה סודות נוראים בזה פלאי פלאות, ומענין תקון הברית.

א' תשמא . . . . . קל
ידבר ממעלת גדלת אלו האנשים הזוכים להתקבץ יחד בסעדה שלישית

תִּכְן הָעֲנִינִים

בְּשֵׁבֶת, וְיִזְמַר זְמִירוֹת אֹז, וְיִדְבֵּר דְּבָרֵי תוֹרָה, וְכֵן יִגְלֶה מִמַּעַלְת אֲכִילַת
דָּגִים בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית.

א' תשמב . . . . . קלא
יְעוֹרֵר וַיִּחְזַק לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ וַיִּלַּעַל כָּל פְּנִים פְּעַם אַחַת בְּחַיִּים,
וַיִּסְבִּיר אִיךָ לֹא לְהִתְפַּעֵל מִמְּנִיעוֹת שְׂיֵשׁ עַל זֶה.

א' תשמג . . . . . לג
יְדַבֵּר מִגְלוֹי אֱלֻקוֹת בְּמַדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה עַד מַאֲד, וַיִּחְזַק אֶת הָאָדָם לֹא לִפְלֹ
בְּדַעְתּוֹ, כִּי הִפְלִ בְּסוּד הַגְּלָגוּל, וְעַל-יַדֵּי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה עוֹבְרִים עַל הַכֹּל.

א' תשדמ . . . . . קלד
יְדַבֵּר מִהַגְּלוֹי שֶׁל רַבְּנוּ וַיִּלַּעַל עַל-פִּי "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", וְגַם בְּעֲנִינֵי מִסְחָר
לְסַמְךָ עַל הַשֵּׁם וְכוּ', וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים
עַל-פִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַחֲכָם וְחָם, וַיִּתֵּן יַעֲצוֹת אִיךָ זוֹכִים לְשִׁמְחָה, וְסִפּוֹר
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מִיָּמֵי מַלְחַמַת הָעוֹלָם הִרְאֵנוּהָ מַעֲנִין וְקוֹדִים.

א' תשמה . . . . . קלו
יְדַבֵּר מַעֲנִין הַסֵּפֶר "אֲרֵךְ אַפַּיִם", שְׁעַל-יָדוֹ אֶפְשָׁר לְהִתְחַזֵּק בְּמַדַּת
הַסְּבָלָנוּת, וַיְבַאֵר עֲנִין הַמוֹסֵר דִּינוֹ לַשָּׁמַיִם, אִם שֶׁיֵּךְ בַּעַת הַהִתְבּוֹדָדוֹת,
וַיּוֹרֶה שְׁצָרִיךְ לְהִזְהַר מִלְּהִזְכִּיר שְׁמוֹת, וַיִּסְתַּיֵּג מַעֲנִין 'אַסְפוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ' וְעַסְקֵי קְהֵלָה, שֶׁכָּל הַזּוֹכֵר מִיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שְׁלוֹ וּמִתְכַלִּיתוֹ סוֹלֵד
מִדְּמִיוֹנוֹת כְּאֵלוֹ.

א' תשמו . . . . . קלח
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת לַמּוֹד בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת", הַמְּחַזֵּק נֶפֶשׁ
כָּל חַי, וּמַגְלֶה אִיךָ שְׁבִימֵי נַעֲוָרֵינוּ שֶׁקֵּד הִרְבֵּה פְּעָמִים בְּ"לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת",
עַד שֶׁהִיָּתָה תְּקוּפָה אֲרָכָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים חֲדָשִׁים רְצוּפִים, שְׁסִיִּם בְּכָל חֲדָשׁ
אֶת כָּל סִפְרֵי "לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת", וְזֶה אֲשֶׁר מְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתוֹ כָּל יָמֵי חַיָּיו
בְּתַקְוָה צְרוּתֵיו וְהִרְפַּתְקָאוֹתָיו.

א' תשמז . . . . . קלט
יִתֵּן יַעֲצָה עַל שְׁלוֹם-בַּיִת לְהִיּוֹת וְתָרֵן בְּבֵיתוֹ.

א' תשמח . . . . . קמ
יִגְלֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מַעֲנִין צְדָקָה לְהִדְפֹּסֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ וַיִּלַּעַל אֶת
נִקְדַּת לְכַבּוֹ הַפְּנִימִית, וְאִיךָ שֶׁכָּל עֲנִינּוֹ הוּא רַק לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת
הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוּ וַיִּלַּעַל, שֶׁהוּא לְמוֹד הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ

תִּכְוֵן הָעֲנֻנִים

שסא

בְּתַכְלִית הַבְּטוּלָה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר לוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ עוֹד הַמּוֹן סְפָרִים
לְהַדְפִּיס.

א' תשמט . . . . . קמג

יְדַבֵּר מִתְקוֹן הַבְּרִית, לְלַמֵּד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵינֹת, לְהַתְּבוּדָה עֲצֻמוֹ עִמּוֹ
יְתַבְּרֶהּ, וְכֵן לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת תְּקוֹן הַבְּרִית.

א' תשנ . . . . . קמד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַמְּבֹשֵׁר בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת, שְׁנֵת־לִבְשׁ בּוֹ אֲלֵהוּ הַנְּבִיא.

א' תשנא . . . . . תקמד

יְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת הַדְּבוּר, וְיַחֲזֵק לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי הַ"תְּפִיץ חַיִּים" ו"ל,
שְׁמַגְלָה מַעַלְת הַזּוֹכָה לְשִׁמּוֹר עַל פִּי וְדְבוּרוֹ.

א' תשנב . . . . . קמה

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת מַעֲנֵן אֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהֵלִים, שְׁגֵלָה רַבְּנוֹ ו"ל,
וְאִין לְעָרֵב יַחַד, אֲמִירַת תְּהֵלִים הוּא דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאֲשֶׁרִי מִי
שְׁיֵאמֵר בְּכָל יוֹם "יוֹם תְּהֵלִים", בְּאִפְּן שְׁיִסַּים בְּכָל שְׁבוּעָה אֶת סֵפֶר
הַתְּהֵלִים, אִף גַּם מִזֶּה אֵל תַּנַּח יְדִיד, מְלוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּקוֹן הַכְּלָלִי,
וְיַדְבֵּר הַרְּבֵה מִהַדְּפָסֶת וְהַפְּצַת דְּעִתּוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל בְּעוֹלָם.

א' תשנג . . . . . קמז

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים וּמֵה פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם, וּמְזֻכּוֹת הַדְּפָסֶתָם,
וְיַדְבֵּר מִתְּמַנְהֵג שֶׁל בְּרֻכּוֹת עַל יַיִן-שֶׁרֶף וּמְזֻנּוֹת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת לְעֵלוֹי
נְשֻׁמַת הַנִּפְטָר, וְכָל שֶׁכֵּן בְּשִׂמְדֵּפִיסִים סְפָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל לְעֵלוֹי נְשֻׁמַת
הַנִּפְטָר, וְיַדְבֵּר מִמִּשְׁנֵינֹת, וְיַזְכִּיר שִׁיתַת מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל עַל לְמוּד
"לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן לְעֵלוֹי נְשֻׁמַת הַנִּפְטָר.

א' תשנד . . . . . קנט

יְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה, וְיַגִּילָה שְׁכָל עֶקֶר הַגְּלוּת הוּא מִחְסְרוֹן אֲמוּנָה, וְיַזְהִיר שְׁלֵא
לְעֲשׂוֹת תְּרֻטָה עַל כָּל דְּבַר שְׁעוֹשָׂה, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶהּ.

א' תשנה . . . . . קנ

יְדַבֵּר מִתְּהַנְּהֵגָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל שִׁיתָה בֵּינוֹ לְבֵינֵי קוּנוֹ.

א' תשנו . . . . . קנא

יְדַבֵּר מִשְׁבַּח רַבְּנוֹ ו"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְאִיף שְׁצַרִּיכִים לְעֶסֶק תְּמִיד רַק
בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וְאִז רַבְּנוֹ ו"ל יִהְיֶה עִמּוֹ תְּמִיד.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

א' תשנז . . . . . **קנב**
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַשְּׂמֵחָה, לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם, וְצָרִיכִים עַל שְׂמֵחָה
מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ.

א' תשנח . . . . . **קנג**
יְגַלֶּה הַפְּלִגָּת מַעַלְת מִי שְׂנֹזֶהָר לְשִׁמּוֹר תָּמִיד עַל זְמָנוֹ.

א' תשנט . . . . . **קנד**
יְדַבֵּר מִצְמָצוֹם, וְיִשְׁמֹר עֲצָמוֹ מִרְבוּי אוֹר, שְׂגוֹרִם לְשִׁבְיֵרֵת הַכְּלִים, הָעֵקֶר
רַק לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְהִתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

א' תשס . . . . . **קנה**
יְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְאִיךָ הִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד כָּל יְמֵי חַיָּו, הֵן מִבְּחוּץ
הַיְתָה עֲלָיו מִחֻלְקַת כָּל יְמָיו עַל לֹא דְבָר, וְהֵן מִבְּפָנִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
הַיְתָה לוֹ מִחֻלְקַת מַחֲמַת קִנְאָה וְשִׁנְאָה, וְהֵן בְּבֵיתוֹ הָיוּ לוֹ צָרוֹת וּמִלְדִּיו,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִתְחַזַּק וַחֲזַק אַחֲרָיִם.

א' תשסא . . . . . **קנו**
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת לְמוֹד סְפָרֵי רַבָּנוּ ו"ל, וְכֵן יְגַלֶּה מֵהַסֵּפֶר הַנְּשָׂרָף.

א' תשסב . . . . . **קנז**
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת מִשְׁמִירַת הַזְּמַן, וְיְגַלֶּה הַנְּהַגַּת מוֹהֲרַנְ"ת בְּעִנְיַן זֶה, וְיַעֲזֹר
עַל הַדְּבוּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

א' תשסג . . . . . **קנח**
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַהִתְנַעְרוֹת לְדַבֵּר מִרַבָּנוּ ו"ל, וְהַסֵּפֶר אֶרֶךְ אַפִּים שֶׁהוּלֵךְ
וְנִדְפָס אִזּוֹ וּמֵהַמְקַרְבִּים שְׂנֹתְקָרְבוּ, וְיְדַבֵּר מִשְׂכָּחָה דְקִדְשָׁה וּמִשְׂמֵחָה
וְהַתְחַדְשׁוֹת, וּמִמַּדַּת בְּטוּל הַיְשׁוּת, וְהָעֵקֶר שְׂתִיקָה לְמַתְרָפִים, וְאֶפְלוּ
שֶׁהֵם מִחֲסִידֵי בְּרִסְלָב, וְלֵהִיּוֹת עֲצוּר בְּדַבּוֹר.

א' תשסד . . . . . **קנט**
יִחְזַק אֶבְרָף טְרוּד, שְׂאִינוּ יָכוֹל לִתֵּן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, וְיִתֵּן לוֹ עֲצָה אִיךָ לְסַדֵּר
יוֹמוֹ, וְיְגַלֶּה סִפְת הַדְּבָר שֶׁהוּא אִינוּ מִתְנַהֵג כָּךְ.

א' תשסה . . . . . **קס**
יְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה "אֲזוּמָרָה", שְׂנֹה עֵקֶר הַהֲצַלְחָה — לְמַצָּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת
טוֹבוֹת, וְיִזְהִיר לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל הַבְּרִיאוֹת.

א' תשסו . . . . . **קסא**
יִתְנַצֵּל מְאֹד עַל קֶצֶר זְמָנוֹ, וְיוֹרֶה חֲטָאִים שְׂנֹפְגָמוֹ בְּפָנִים הַבְּרִית בְּדַרְךְ

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסג

טובה, ויחזק מאוד לבוא לשמחה, ולשיר לפני השם שירות חדשות ונגונים, ויזהיר על רקודים, ולהתיות נפשו ובפרט שאיננו חולקים, ויבאר בדרוש קצר נאה ענין התפכות הדלי"ת לרי"ש על-ידי החטא ועל-ידי שגפודים מהצדיק, וענין חטא אדם הראשון ופגם עמלק וחטא העגל.

א' תשסז . . . . . קסד

יגלה שעקר שרש כל הצרות הוא קלקול הדבור, שגורם פגם למח וכו', ויבאר ענין זה על-פי משל נפלא, ויסבירו על-פי דברי רבנו ז"ל הקדושים.

א' תשסח . . . . . קסו

יעורר הרבה על למוד בספר "לקוטי-מוהר"ן", ויהלמוד בו מתקן את מה שפגם בבגדית.

א' תשסט . . . . . קסז

ידבר ממעלת היוזקה לחזק עצמו ולחזק אחרים, ועל-ידי למוד ספרי רבנו ז"ל יש בכחו לקרב את כל העולם כלו אליו יתברך, וזה שיף לכל בר ישראל שיש לו כחות להפך את כל העולם אליו יתברך, ובפרטיות על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל.

א' תשע . . . . . קסח

ידבר ממעלת שמירת הדבור, וכל הצרות של בני-אדם הן רק מחמת שמפקיר את דבורי פיו.

א' תשעא . . . . . קסט

ידבר ממעלת ענוה ובטול אליו יתברך, וכל מה שהולך לאדם שלא כסדר זה רק מחמת הישות והגאות שעושה מציאות מעצמו.

א' תשעב . . . . . קע

ידבר מענין שדוכים, ויגלה מהות השיחה שגלו לרבנו ז"ל, שיהיה שדכן, שזו גם הוראה בשבילנו שנעסק גם אנו בזה.

א' תשעג . . . . . קעא

ידבר בפרטיות מהשעורים כסדרן, ויגלה מהות וסגלת כל אחד מהם, וירבה לעורר ולחזק על למוד והתמדה ב"לקוטי-מוהר"ן", ויגלה למה זוכים על ידו.

א' תשעד . . . . . קעג

ידבר מענין זה, שאין יכולים לסדר לזולת סדר, ויחזק על קביעות

תכּן הענינים

שעורים בדרך כלליות, והעקר לא להתבלבל, ויורה ללמד מדרך של מוהרנ"ת ז"ל, איך היה מסדר ושומר זמן, אף בהיותו על אם הדרך, ויחזק מאד מאד.

א' תשעה . . . . . קעד

יספר מטרדתו העצומה ויביע שמחתו שהיא רק על דבור מהשם יתברך וצדיקו ותורתו ועמו, ויחזק על חבילת יהלמים שאבדה, וימצא מזה התעוררות עצומה לשיחה בינו לבין קונו בפשיטות, ויעורר על מדת הבטחון והאמונה המחלטת בהשגחה פרטית, ויזהיר לא לספר לכל אחד מה שקורה עמו, ויחזק על התבודדות ועל תמימות.

א' תשעו . . . . . קעז

יחזק בחור שנפל לפגם הברית — שיהיה רגיל ללמד ולגרס ח"י פרקים משניות בכל יום, ויגלה איך שזה עזר להרבה, ויעורר גם על אמירת הרבה מזמורי תהלים בכל יום.

א' תשעז . . . . . קעח

ידבר מענין דבקות והתרפקות געגועים אל האין סוף ברוך הוא, ויביא שני ספורים א. מר' נחמן מקוסוב ב. ממוהרנ"ת ז"ל, איך אצלם היה לחזר להקדוש-ברוך-הוא — לחזר הביתה, ויחזק על זה מאד.

א' תשעח . . . . . קעט

ידבר מאמונה והשגחה פרטית, ויגנה מדת העצבות, וידבר מענין דין תורה ומהיום האחרון.

א' תשעט . . . . . קפא

ידבר דברי התחזקות לא להסתפל על העבר, ולברח מיאוש, ולעשות התחלה חדשה, ויגנה ענין זקנה דסטרא אחרא, ומחשבות של יאוש ורפיון שמכניס הבעל-דבר.

א' תשפ . . . . . קפג

ידבר מאמונת חכמים, שצריך להאמין שבדור הזה יש צדיקים כמו פעם, ויעתיק קטע מהספר הקדוש עטרת ישועה, על זה שבזמן שהצדיק חי מזולזלים בו, ויספר שהיה כך עם אנשי שלומנו — מוהרנ"ת, ר' נחמן טולטשינער ור' אברהם בר' נחמן, ויתאר תקף גדלת מעלת אנשי שלומנו הקדושים לאור שיחת ר' שלמה וועקסלער ז"ל מגדולי אנשי שלומנו.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסה

א' תשפא . . . . . קפו

יְדַבֵּר מִמַּעַלֹּת לַמּוֹד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", וְאֵת גְּדֹל הַנֶּעַם שֶׁמְרַגֵּשׁ הַלּוֹמֵד בָּהֶם, וְיִסְפֹּר מַעֲשֵׂה עַל ר' מִשֵּׁה בְּרִסְלָכָר אִיךָ שֶׁהִתְלַהֵב מֵה"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת".

א' תשפב . . . . . קפז

יְבַרֵּר הָאֵם כְּדַאי לְהִתְעַקֵּשׁ עַל תְּפִלַּת הַנּוֹתִיקִין בְּשִׁבְתָּ, וְלִהְפָּקִיר מֵאִידֶךָ אֵת חַנוּךְ יְלָדֶיךָ כְּשֶׁעֲדִין הֵם בְּגִיל שְׁצָרִיכִים לְחַנוּכוֹ.

א' תשפג . . . . . קפח

יְעוֹרֵר עַל אֲמוּנָה וְשֵׁהִיא סִגְלָה נִגְדַּ פְּחָדִים, וְיִדְבֹּר מִשְׁמִירַת הַדְּבוּר כְּנִגְדַּ בְּלִבּוֹל הַמַּחַ.

א' תשפד . . . . . קפט

יְדַבֵּר מֵהַתְּכִלִּית הַנּוֹצְחִית, וְיְעוֹרֵר לְכֹרֶת מֵעֲנִינִים שֶׁל עֲסָקְנוֹת וְאֲסָפוֹת וְכוּ', וְיִזְהִיר מֵהַקְּלָפָה שְׂאוּמָרִים: תְּלַמֵּד חֶכֶם זֶה נֶאֱמָר וְזֶה אֵינוֹ נֶאֱמָר, וְיִזְרֹז לְהִתְדַבֵּק בּוֹ יַתְבָּרֵךְ, וְשְׁמִירַת שְׁבָעַת הַנּוֹרוֹת בְּלִי לְהִתְבַּלְּבַל מֵאַחֲרִים, וְיַחֲזֵק עַל שְׁלוֹם־בֵּית.

א' תשפה . . . . . קצא

יְחִזֵּק בְּחוּר שְׂאֲבִיו רַב מְכַבֵּד רוֹדְפוֹ מְאֹד, וְיִבְקֶשׁוּ שְׂרוּצָה לְהִתְרַאוֹת עִם אֲבִיו, וְיִבְדֹּדֵי יִפְעַל יוֹתֵר מִמְּכַתֵּב, וְיִגְנֶה רְעַת אֵלוֹ שֶׁמְסוֹתֹכְבִּים בִּיגִינוֹ שֶׁמְדַבְּרִים רַע עַל אַחֲרִים, וְיִדוֹן לְכַף זְכוּת אֵת הַמַּתְנַגְּדִים.

א' תשפו . . . . . קצב

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן שְׁלוֹם־בֵּית וְהָאֲסוּר לְהִתְגַּרֵּשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְיְעוֹרְרוּ שְׂיַתְקֶשֶׁר עִם גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיִשְׁמַע עֲצָתָם וְיִכְרַח מַעֲצַת נְעָרִים שׁוֹטִים, וְיִוְכִיחוּ עַל שְׁמִירַת הַדְּבוּר.

א' תשפז . . . . . קצד

יְעוֹרֵר מְאֹד עַל זְהִירוֹת בְּכִשְׁרוֹת הַמֵּאֲכָלִים אִיךָ שֶׁמֵּאֹד צָרִיךְ לְהִזְהֵר מֵהַ מְכַנְיָסִים לִפְנֵי, גַּם יְגַלֶּה בְּכָלֵל עַל עֲנֵן שְׁבִירַת תְּאוֹת הָאֲכִילָה.

א' תשפח . . . . . קצה

יְדַבֵּר מֵהִיחּוּד בֵּין יַעֲקֹב לְלֵאָה וּבֵין יַעֲקֹב לְרַחֵל, וְעֲנֵן תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְנֵי, וְעֲנֵן תְּמִימוֹת, וְלִמְצֵא אֵת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא גַּם בְּעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלַעֲסֹק בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה.

א' תשפט . . . . . קצו

יְדַבֵּר מֵהָאֲסוּר שֶׁל דְּחִיקַת הַשְּׁעָה הֵן בְּעֲצָמוֹ הֵן עִם הַיְלָדִים, וְגַם בַּתְּפִלָּה

תִּכְן הָעֲנִינִים

אָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה.

א' תשצ . . . . . קצז
יְדַבֵּר מֵעֲנִין מַעֲלַת אֲמִירַת תִּקּוּן תְּצוּת בְּכָלֵל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל זֶה, וַיִּכְרַר הָאָם
לוֹמֵר תִּקּוּן תְּצוּת בְּלִיל־שַׁבָּת לְפַחֲוֹת הַתִּקּוּן לְאָה.

א' תשצא . . . . . קצט
יְדַבֵּר מֵעֲנִין שְׁלוֹם־בַּיִת, אִיף שְׁצַרְיָף לְהַזְהֵר בְּזֶה מְאֹד וְכוּ', וּמִהַשְׁתִּי
נִקְדוּת א. שְׁלֶחֶן עָרוּף ב. הַתְּבוּדָדוּת, וַיִּגְלֶה אִיף הֵן נִצְרָכוֹת זֹו לְזוּ,
וַיַּעֲתִיק שִׁיחָה מֵר' אֱלִיהוּ חַיִּים רוֹזִין, וַיַּעֲוֹרֵר עַל שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנו
וְעַל לַמּוֹד הַלְכָה בְּרוּרָה בַּפְּרָטִיּוֹת.

א' תשצב . . . . . רא
יַחֲזֵק אֶחָד שְׁסוּבָל מְרוּרוֹת מְאֻשְׁתוּ יוֹרְהוּ אִיף לְהַתְנַהֵג וּלְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.

א' תשצג . . . . . רב
יְדַבֵּר מִהַתְחַזְקוֹת, וּמֵעֲנִין הַפַּחַד מִיּוֹם הַמִּיתָה, וַיַּחֲזֵק עַל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת
בְּכַוְנָה, וַיְדַבֵּר מִתִּקּוּן הַבְּרִית וּמִקְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה וּמִסְדֵּר דְּרָף
הַלְמוּד בַּפְּרָטִיּוֹת.

א' תשצד . . . . . רד
יִוְרָה דְּעָה לְאֶחָד שְׁרוּצָה לְהַגִּיהַ הַגְּהוֹת בְּ"לְקוּטִי־מוֹהַר"ן" הַקְּדוֹשׁ,
וַיִּרְאֶה לוֹ דְּרָף אִיף מִתֵּר לְחַדֵּשׁ בְּ"לְקוּטִי־מוֹהַר"ן", וְאִיזוּ הַדְּרָף בָּהּ יִשְׁכֵּן
אוֹר וּמְאִיזוּ לְחַדֵּל.

א' תשצה . . . . . רה
יְדַבֵּר מִשְׁמִירַת הַזְּמַן, וּמִהַדְּבוּר אֱלִיו יִתְבַּרְךָ, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד עַל לַמּוֹד
גְּמָרָא.

א' תשצו . . . . . רו
יַחֲזֵק מְאֹד לְשִׁמְחָה עַל נַעַם חֵלְקֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מְרַבְּנוּ ו"ל, שְׁבֹזָה אָנוּ
נִקְרְאִים בְּנֵינוּ, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מַדַּת הַהַתְחַדְּשׁוֹת בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם.

א' תשצז . . . . . רח
יְדַבֵּר מֵעֲנִין קַבְּלַת מְשִׁרַת 'שׁוּחַט' עַל־פִּי דְּעַת רַבְּנוּ ו"ל, וּמַעֲשֵׂה מְרַבְּנוּ
ו"ל שְׁמִבְּהִיר בְּיוֹתֵר עֲנִין זֶה.

א' תשצח . . . . . רח
יַרְחִיק מִסְּגוּפֵי סָרְק בְּעֲנִין שְׁנָה, וַיִּזְהִיר שְׁלֵא לְהַתְלוּצֵץ מֵאַף אֶחָד, כִּי

תכּן הענינים

שסז

אין בדינו לידע מי הוא צדיק ומי ההפך.

א' תשצט . . . . . רי

יעורר על למוד ספרי רבנו ז"ל, ועל למוד ספרי ה"חפץ חיים", ויביא מדבריו על למוד חמש רש"י המביא לאמונה, ויעורר מאד על זה, ובפרט על פרוש רש"י, וידבר משמירת הדבור.

א' תת . . . . . ריא

יגנה ענין המפלגתיות שנוכנס לתוך ברסלב, וידבר מזה שצריך לבטל עצמו אליו ותברך, ואיך צריכה להיות ההתבודדות, ויספר ספור מ' אברהם בן ר' נחמן איך התבטא על שנים מגדולי אנשי שלומנו בענין זה.

א' תתא . . . . . ריג

יגנה ענין הספקות, שזו בחינת עמלק, וידבר מענין סדר דרך הלמוד, שאינו מותר פנאי לעמלק להכנס בו, ויספר מענין הנהגת מוהרנ"ת ז"ל בתענית אסתר, ויגלה שפך צריכה להיות ההתבודדות שלנו, שמכניסה בנו תמידו דאורייתא.

א' תתב . . . . . רטו

ידבר מענין התורה "אומרה", איך שצריך לדון את כל אחד לכף זכות.

א' תתג . . . . . רטז

ידבר מהדבקות בו יתברך, וממעלת נשמות ישראל ששרשן מאצילות, ויעורר לקדש את עצמו, ידבר מהסכנה הגדולה שיש בזה העולם שמשטעה מאד, וידבר מהארבעה עולמות ומהענינים בתקון מדות האדם השייכים אליהם, ויעתיק קטע נפלא מהספר הקדוש "מחשוף הלבן" על פסוק בישעיה, איך שהאדם ועניניו קשורים עם העולמות העליונים, וידבר מצדקה ומתקון הברית ומענין מחצית השקל, ויגלה כמה ענינים עמקים בקבלה אנב אורחא.

א' תתד . . . . . ריח

יחזק אחד שטוען שחלשתו היא מדת השכחה.

א' תתה . . . . . ריט

ידבר מגנות החטא של הוצאת זרע לבטלה, ויעורר מאד על עסק ולמוד ב"ספורי-מעשיות" שמעורר מהשנה, ויביא שני ספורים על מעלת הספר "ספורי-מעשיות", ויעורר על אמירת סדר תקון הכללי וחי

תִּכְן הַעֲנִינִים

פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם, וַיִּחְזַק עַל אַמוּנָה פְּשוּטָה.

א' תתו . . . . . רכא

יְדַבֵּר מִמֵּדַת הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ וְ"ל שֶׁהִיא מֵדַת הָאֵמֶת לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם
יִתְבַּרַךְ וְלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ.

א' תתז . . . . . רכג

יְדַבֵּר מַעֲצוֹת הַצַּדִּיק וּמַעֲנִין אֵמֶת וְשִׁקָּר, וַיִּגְלֶה שֶׁהִתְקַרְבוֹת לְרַבִּי
מִבִּיאָה הַתְּקַרְבוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבַּרַךְ, שֶׁהָאֵדָם מְדַבֵּר תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ
כְּמוֹ הַסְּפוּר שֶׁהִיא עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ', וַיִּגְלֶה שֶׁזֶּה שְׁלֵמוֹת
הַהִתְחַזְקוֹת בְּאֵמֶת.

א' תתח . . . . . רכד

יִחְזַק עַל נִקְדַּת הַחֶבֶר, וַיֵּאמֶץ עַל הַמְּנֻעוֹת מִחֲלִישוֹת הַדַּעַת, אִף לֹא
מִחֻטְאוֹת נְעוּרִים, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ, וַיִּרְאֶה לְמָה זָכָה עַל-יְדֵי
רַבְּנוּ בַּשְּׁנוֹת הַתְּקַרְבוֹתוֹ עַד הַנְּהָ, וַיִּוָּרֶה לְהִתְחַבֵּר רַק עִם טוֹבִים.

א' תתט . . . . . רכו

יִחְזַק מְאֹד לַחֲיּוֹת חַיָּו עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'אַזְמַרְהָ', לְהַחֲיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ
בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ.

א' תתי . . . . . רכז

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמַּעַלַּת מֵדַת הַשְּׂמִיחָה וַיְדַבֵּר מִמֶּנְהָג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְרַקֵּד
אַחַר כָּל תְּפִלָּה.

א' תתיא . . . . . רכח

יְדַבֵּר מַעֲנִין הַדְּרָפְסָה וְהַפְּצָה, וַיִּסְבִּיר אֶת עֲנִין הַרְצוֹן וְהַשְׁתַּדְּלוֹת שֶׁצָּרִיךְ
גַּם זֶה וְגַם זֶה, וַיְבִיא סְפוּר עַל זֶה מִמוֹהֲרַנְ"ף וְ"ל, וַיִּפְרֹט הַטְּרַחָה
הַגְּדוּלָּה שֶׁיֵּשׁ בַּהֲדַרְפְּסָה בְּכָל שְׁלִבְיָהּ, וַיְבִיא סְפוּר מֵר' אֶהֱרֹן לִיב
צִיגְלֵמָאן, אִיךְ שֶׁהִתְאַכְזַב קְשׁוֹת מִמָּה שֶׁחָשְׁבוּ עָלָיו הַבְּרִיּוֹת, וְלֹא
הֶעֱרִיכוּ נְכוֹן עֲנִין הַהֲדַרְפְּסָה שְׁלוֹ.

א' תתיב . . . . . רל

יְדַבֵּר מַעֲנִין הַתְּחַזְקוֹת וּמִסְגֵּלַת לַמּוֹד "לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת" לְעֲנִין זֶה, וַיִּזְכֹּר
לְדַגְמָא אֶת מֵדַת הַתְּחַזְקוֹתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ף וְ"ל.

א' תתיג . . . . . רלא

יְדַבֵּר אוֹדוֹת עֲנִין נְבוּאָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ וְכוּ', וַיַּעֲתִיק קִטְעֵ אֶרֶךְ מִהַרְמ"ק
בְּשִׁעוֹר קוּמָה' עַל זֶה.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסט

א' תתיד . . . . . רלד
יְבַרְךָ בְּמִזְל־טוֹב עַל הַלְדַת הַבֵּת, וַיְדַבֵּר שְׁצַרְיָךְ לְהִתְפַּלֵּל שְׁלֹא נִתְרַחֵק מִרְבֵּנוּ וְיִגְנֶה מִדַּת הַמַּחְלָקָת וּמִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

א' תתטו . . . . . רלה
יִחַזַּק מִי שְׁסֻלְקוּהוּ מִמִּשְׁרָתוֹ שֶׁהֵיטָה לוֹ בְּשִׁבְלֵי פְּרִנְסָה, וְהִצְרִיךְ לְדוֹן בְּדִין תּוֹרָה, וַיִּרְבֶּה רַעִים עָלָיו בְּדַבְּרוּרֵי חֲזוּק מִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, וַיְדַבֵּר שְׁעַל אִישׁ כָּשֶׁר אֵין מְרַגְּשִׁים כְּלוּם מִבְּחוּץ.

א' תתטז . . . . . רלז
יְדַבֵּר מִהַגְּלוּי שֶׁל 'בְּצַר הַרְחַבְתָּ' שְׁגֵלָה רְבִנּוּ וְיִל, וּמַעֲנִין פְּרִנְסָה וְרוּחַ סְעָרָה' שְׁבָאָה לְמַח הָאָדָם עַל־יְדֵי פֶגַם הַדְּבּוּר, וַיַּעֲזֹר עַל שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וְעַל מִדַּת הַשְּׁתִיקָה, וַיִּזְהֵר עַל כַּעַס, וַיִּבְאֵר עַל־פִּי זֶה פְּסָקָה בְּסִפּוּר הַמִּדּוֹת עַל קֵטֵב עֲנִין שְׁלוּם־בַּיִת.

א' תתיז . . . . . רלט
יְדַבֵּר מִחֻטָּא פֶגַם הַבְּרִית, שְׁבִשְׁבִילוֹ שְׁלַח הַשֵּׁם לָנוּ אֶת הַרְבֵּי הַנִּפְלָא הַזֶּה, וּמִמִּדַּת הַשְּׁמִיחָה שֶׁהִיא תְּקוּן לְפִגְמֵי הַבְּרִית, וַיַּעֲזֹר לְלַכֵּת עִמָּה בְּכָל הָאֲפָנִים, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַנִּפְשׁוֹת הַנִּדְכָּאוֹת שֶׁחֲשׁוּבוֹת מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּחַזְּקֵן מְאֹד.

א' תתיח . . . . . רמא
יַעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק בִּימֵי פְּסַח, לְצִאת מִשְׁעַבּוֹד הָעוֹלָם הַזֶּה לְגֵאֲלָה, עַל־יְדֵי הַצְּדִיק שְׁמֵאִיר אֹר הַדְּעַת הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מִשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וּמִהֶאֱמוּנָה וְנִדְוֵי דְבָרִים, וַיַּנְרֹז לְצִיַּת אֶת רְבִנּוּ וְיִל, וְלִשְׂמַח עִם יְשִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מִהַתְּכַלִּית שֶׁהִיא שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן וְכוּ'.

א' תתיט . . . . . רמד
יַעֲזֹר לְלַמַּד הַתּוֹרוֹת בְּ"לְקוּי־מִוֵּה־ר"ן" וְהַתְּפִלוֹת עֲלֵיהֶן, וְלַעֲשׂוֹת מַעֲצָמוֹ תְּפִלוֹת עַל־פִּי הַתּוֹרָה שְׁלוּמֵד. יְדַבֵּר מִשְׁמִיחָה וְעִצְבוּת, וּמִהֶאֱמוּנָה וְהַשְּׁנִיחָה פְּרִטִית, וְהַרְחַקַת הַטֵּבַע וְתִלוֹת בְּאִיזָה אָדָם, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין 'כְּסֻדְר', וַיִּגְלֶה שְׁעַל־פִּי זֶה פֶּרֶשׁ בְּהַגְּדַת 'אֹר חֲדָשׁ' שְׁלִכְן נִקְרָא לִיל הַסְּדֵר' בָּךְ.

א' תתכ . . . . . רמה
יֹכִיחַ אַחַד, שְׁאֲסוּר לְרַדֵּף אֶף בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֲפִלוּ אוֹתָם שְׁנִדְמָה לוֹ שֶׁהֵם רְשָׁעִים, וַיִּבְרַר לוֹ שְׁאֵין זֶה עֲנִין רְבִנּוּ וְיִל, וְעֲנִינוּ הוּא רַק לְמִצָּא

תְּכֵן הַעֲנִינִים

נְקֻדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל אֶחָד, וְאִף שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא מַחְרִיב אֶת עֲנִינֵי רַבְנוּ וְ"ל, וְיִזְהִירוּ לֹא לְדַאֵג לְרַבְנוּ וְ"ל, רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד, וּמִמִּילָא לֹא יִהְיֶה לוֹ פְּנָאֵי לְהִתְעַסֵּק עִם אֲחֵרִים.

א' תתכא . . . . . רמז

יְדַבֵּר מִסְדֵּר דְּרָף הַלְמוּד, וְיִזְרֶה דְּרָף אֵיף לְלַמֵּד עַל-יְדֵי שְׂעִיעֵתִיק מִסְפֹּר 'אֲרַחֲוֹת צְדִיקִים' בְּשַׁעַר הַתּוֹרָה, שֶׁמְגַנֶּה הַפְּלוּלִים שֶׁל הַכֹּל, וּמַעֲוֹרֵר עַל לְמוּד הַיָּשָׁר וְהָרְצוּי.

א' תתכב . . . . . רנא

יְדַבֵּר מִעֲנִין סַעֲדַת מְלוֹנָה מְלֻכָּה, חוֹבְתָהּ, זְמַנָּה וְעַד מְתֵי אֶפְשָׁר לְצֵאת יְדֵי חוֹבְתָהּ בְּדִיעָבָד, סְגֻלָּתָהּ וְחַיּוּבָהּ, מִכָּל הַפּוֹסְקִים הֶרְאִשׁוּנִים וְאֲחֵרוּנִים.

א תתכג . . . . . רנג

יְדַבֵּר מִהַסְפֵּר "אָרְף אִפִּים" וּמֵמָה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּעַת הַדְּפֻסָּתוֹ — הַפְּטוּרִין מִהַמְשָׁרָה, הַשְּׂרָפָה בְּבִיתוֹ, וְיִגְלֶה עוֹד שְׁמוֹת שֶׁל סְפָרִים שְׂעִיאוֹ לְאוֹר אֲזוֹ, וְיִדְבֵּר מִהַצַּעַר שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת לְאָדָם בְּכָל יוֹם, וְיִגְלֶה אֵיף הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר עִם נֶפֶשׁ הַיּוֹצֵאת מִהַרְפֵּשׁ וְנִמְשָׁכֶת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִדְבֵּר מִמְקוֹה וּמִתְקוֹן הַכֹּלְלִי.

א' תתכד . . . . . רנו

יִזְהִיר לְבָרַח מִמַּחְלָקַת וּכּוּחִים, וּלְסַפֵּר הַכֹּל רַק לוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִדְבֵּר מִמְדַּת הַשְּׂתִיקָה לְמַבְזִים, וּמֵה זּוֹכִים עַל-יְדֵי-זוֹה, וְיִדְבֵּר מִשְׁמַחָה עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבִּי וּמִשְׁמַחָה בְּכֹלֵל, וּמִעֲנִין לְמוֹדִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיַעֲוֹרֵר עַל פְּרוֹסוּם הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא רַבְנוּ וְ"ל.

א' תתכה . . . . . רנז

יְדַבֵּר נְפֻלָּאוֹת מִמַּעֲלַת דְּבוּק חֲבָרִים וְקַבְּלַת הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל הַחֲבֵר כְּדַבְּרֵי רַבְנוּ וְ"ל, וְיַעֲתִיק קִטְעַנְפֵּלָא מִהַשְּׁל"ה הַקְּדוּשׁ הַמְּדַבֵּר מִמַּעֲלַת חֲבֵר טוֹב, וּמִשְׁנֵי סוּגֵי חֲבָרִים וּמִשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת — מ'מִקְשִׁיבִים' ו'מִדְּגִילִים', וְיַחֲזֵק שְׂעִיעֵסְקוֹ הַחֲבָרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְלִהְתְּחַבֵּר לְחֲבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זוֹה מִתְחַבֵּר לְשַׁכֵּל.

א' תתכו . . . . . רסא

יַחֲזֵק אֶחָד שֶׁנִּכְנַס בְּחוּבוֹת בְּעִבּוּר הַדְּפֻסַּת סְפָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְיִגְלֶה לוֹ אֵיף הוּא צָרִיף לְהִתְחַזֵּק, וְיָבִיא סְפוּר מִמוֹהֲרַנ"ת וְ"ל, שֶׁעֲנִינוּ — שֶׁעַל

תִּכְן הָעֲנִינִים

שעא

סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים יֵשׁ הַסְּכָמָה מִמֶּשֶׁה רַבָּנוּ, וְאִם כֵּן אֵיךְ צָרִיךְ לְשַׁמַּח וְכוּ', וַיִּגְלַה שֶׁעַקֵּר הַסְּפוּק מֵהַחַיִּים זֶהוּ רַק כְּשִׁזְזוּכִים לְהַחְיֹת יְהוּדִי, וַיַּעֲזֹרוּ לְעֵסֶק תְּמִיד בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה — הַדְּפָסָה וְהַפְּצָה שֶׁל סְפָרֵי רַבָּנוּ וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וּסְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים.

א' תתכז . . . . . רסג

יְדַבֵּר מִזְכוּת הַדְּפָסַת סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וּמִמְעַלַּת הַחֲפוּשׁ אַחַר הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וַיְדַבֵּר מֵהַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וּמֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁעָלְיָה הִרְבָּה לְדַבֵּר עִמָּנוּ רַבָּנוּ ז"ל, וּמִלֵּב נִשְׁבַּר וּמִמֵּדַת הָאֱמֶת, וַיְדַבֵּר מִמְעַלַּת הַתְּקוּן שֶׁרַבָּנוּ ז"ל עוֹשֶׂה עִם אֲנָשָׁיו וּמַעֲנִין בְּטַחֲוֹן וְשִׂיחָה לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, וּמִשְׁמַחָה וְרַקוּדִין בְּמָקוֹם פְּנוּי מִבְּנֵי-אָדָם.

א' תתכח . . . . . רסה

יְדַבֵּר מִעֲנִין הַדְּבָקוֹת הַחֻזְקָה וְהַקְּבוּעָה בּוֹ יְתִבְרַךְ, לֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמָּנוּ יְתִבְרַךְ כְּרַגַע, וַיַּעֲתִיק עַל זֶה דְרוֹשׁ נוֹרָא וְנִפְלֵא מִסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ "הַדְּרָךְ אֱמוּנָה" עַל הַפְּסוּק: "אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים" עַל קֶטֶב זֶה.

א' תתכט . . . . . רעא

יְדַבֵּר מִעֲנִין קְדֻשַׁת דְּבוּר, וַיִּגְלַה מַה גּוֹרְמִים עַל-יְדֵי שְׂמִפְקִירִים אוֹתוֹ.

א' תתל . . . . . ערב

יְדַבֵּר מֵהַנְּסִים וְגִלּוֹי הַהַשְׁגָּחָה שֶׁמְרַגִּישִׁים הַמְּקַרְבִּים לְרַבָּנוּ ז"ל, וּמִמְעַלַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, וַיְסַפֵּר טְרִדוֹתָיו שֶׁהָיוּ לוֹ בַּחֲרָף הָעֶבֶר עַל-יְדֵי הַדְּפָסַת הַ'אֶרֶץ אֲפִים', וַיְסַפֵּר מֵהִירוֹת הַפְּצָתוֹ, וּמֵה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּעִבּוּר זֶה, וְהַלְשׁוֹן-הַרַע שֶׁשָּׁלְחוּ מִשָּׁם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עָלָיו, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין יְרָאָה וְאֶהְבָּה, שֶׁהֵן שְׂמַחָה וְהַתְּבוּדָּוֹת בְּקִי בְּרִצּוֹא בְּקִי בְּשׂוֹב, וַיּוֹסִיף דְּבוּרֵי חֻזֶק נִפְלְאִים עַל נִקְדַּת הָאֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וַיְדַבֵּר מֵהַשִּׁיחוֹת שֶׁל ר' לױ יִצְחָק שְׂרוּצָה לְהַשִּׁיגֵם וּלְהַדְּפִיסֵם, וּמִבְּקֵשׁ שִׁישְׁקִיטוֹ הַמַּחְלֶקֶת שֶׁעָלָיו.

א' תתלא . . . . . ערה

יִזְרָה דַּעַת לְמִי שֶׁנִּפְגַּם בְּפָגַם הַבְּרִית הַיְכִן יַעֲזֵן וְכוּ' וַיִּגְלַה כַּח רַבָּנוּ ז"ל וְגִדְל הַזְכוּת וְהַתְּקוּן שִׁזְזוּכִים לָהּ הַמַּתְקַרְבִּים אֵלָיו, וַיְדַבֵּר מִקְּלַפַּת הָעֲצָבוֹת שְׂגוּרָמַת כָּל הַפָּגַם, וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל מֵדַת הַשְּׂמַחָה, וַיְדַבֵּר מִתְּפִלָּה וּשְׁלֵמוֹתָהּ שֶׁהִיא לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, וַיַּעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וַיִּגְלַה רְמִזִּים בְּסִפְיָרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל סְפִירַת הָעֵמֶר שֶׁחָלָה בְּאוֹתוֹ יוֹם.

א' תתלב . . . . . רעט
ידבר משלום-בית וכבוד אשתו והרחקה מגרושין.

א' תתלג . . . . . רפא
ידבר מאמונת ההשגחה פרטית ועבודת האדם להפוך הכל לשמחה,
וידבר משעורין כסדרן.

א' תתלד . . . . . רפג
ידבר מפעלת מדת ההתחדשות ומגנות זקנא דסטרא אחרא, ויפרש
פסוק "מלך זקן וכסיל" בשלשה ענינים, אַנא אַמלוך, זקנה דסטרא
אחרא וטפשות, וידבר מענין אמונת חכמים בלמוד ספרי רבנו ז"ל,
ויורה לראות הנסים נגלים שעשה עמו השם יתברך, וידבר מתפלה
ומהקלפות שעומדות עליה ומשמחה ומאריך ישראל.

א' תתלה . . . . . רפז
ידבר מכף שאם ירצה האדם יכול להתעלות מאד, ומשכחה דקדשה,
ויזהיר לא לקנא ולא לבלבל את עצמו מאף דבר שבעולם, וידבר
מנקדה שיש לכל אחד שאין בתברו, וממתלקת ומהתבודדות, ויעתיק
תפלה נאה, ויעורר על למוד התורה והשתתפות בשעור של ר' לוי יצחק
ז"ל.

א' תתלו . . . . . רצא
יחזק אחד שזכה לגור בארץ ישראל, שיהיה בשמחה, ויגלה ענין
השעשועים שיש לו יתברך דוקא מתוך ההסתרות, ויעוררו על שעורים
קבועים.

א' תתלז . . . . . רצב
ידבר מפעלת השיתח בינו לבין קונו — התבודדות, ויגלה שלזה זוכים
על-ידי אמונה, ורק כף יוצאים מפגם הברית, וידבר מתשובה של שבת
ותשובה של מי חל, בחינת בן ובחינת עבד, ויסיירם, וידבר מסדר
דרך הלמוד.

א' תתלה . . . . . רצה
יגלה שבזה העולם הנשמה הקדושה שהיא בת השם יתברך מדת
המלכות, צריכה לעבר בתרון-אף, ועקר התפקיד לשמר עצמו מכעסו,
ויעורר לשמר על הזמן ולתן צדקה.

א' תתלט . . . . . רצז
ידבר מפעלת מדת השמחה דקדשה ומענין עשית התחלה חדשה,

תְּכֵן הַעֲנִינִים

שעג

וַיִּזְכֹּר אֶמְרַת רַבְּנוּ ז"ל עַל הַרְבֵּי ר' זוֹשָׁא וַיַּחֲזֵק לְשִׂמְחַת בְּרַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין שְׂדוּכִים שֶׁהִכֵּל מֵהַשֵּׁם יְתַבְּרָה, וַיְדַבֵּר מִסְבָּלְנוֹת וּמֵעֲנִין הַתְּבוּדוֹת שֶׁמְשַׁלֶּמֶת הַבְּנִין.

א' תתמ . . . . . רצט

יְעוֹרֵר לְשִׂמְחַת שְׁעַל-כָּל-פָּנִים אֵינָנו מִתְנַגְּדִים עַל רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְחֹטֵף עֲבוּדוֹת קְדוּשׁוֹת בְּיוֹתֵר בֵּימֵי הַבְּחָרוֹת הַמְּקַדְּמִים, וַיְבָאֵר פְּסוּק "טוֹב לִגְבָר" וְכוּ', עַל-פִּי אֶמְרַת ר' לוי יִצְחָק ז"ל, וַיְעוֹרֵר עַל קְבִיעַת שְׁעוֹרִים וְשִׂמְחָה וְהַתְּבוּדוֹת וְרַקוּדִים בְּיַחֲד וּבְצַבּוֹר אָנָּשִׁי שְׁלוֹמָנוּ.

א' תתמא . . . . . ש

יְדַבֵּר מִמְשַׁלַּח הַסְּפָרִים, וּמִהַדְּפַסֵּת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְגִדְל מַעֲלַת עֲנִין זֶה, וַיִּגְלֶה עוֹד מִהַתְּכַנְיּוֹת לְהוֹצִיא לְאוֹר סְפָרִים חֲדָשִׁים, וּמֵה פּוֹעֵל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּמֵעֲנִין תְּפִלָּה שְׂיִכְנִים מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, וַיַּרְחִיק מֵיֵאוּשׁ, וַיַּזְרֵז עַל שִׂיחָה וְתְּפִלָּה לְהַשֵּׁם יְתַבְּרָה, וְאַמוּנָה בְּרוּרָה בּוֹ יְתַבְּרָה, וַיִּגְלֶה שֶׁהוּא מַצְדּוֹ אוֹהֵב כָּל יְהוּדֵי וְכוּ', וַיְסַפֵּר מִנְּסִיעַת שְׁנֵי אַבְרָכִים מִקְרִיַּת טָאֵהֶשׁ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

א' תתמב . . . . . שג

יְדַבֵּר מִשְׂדוּכִים וּמִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וּמִשְׁתִּיקָה וְשִׂמְחָה, וּמִשְׁבַּח ה' חֲדָר' שְׁלָנוּ, וַיִּזְהַר לְבָרַח מִלְּצִים, וַיִּגְלֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּשׁוּבָה עַל כָּל מֵה שֶׁמְקַשִּׁים עָלָיו, וַיִּתֵּן דְּגָמָא, וַיִּגְלֶה מִדּוּעַ חוֹלְקִים עָלָיו, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין הַהֲדַפְּסָה וְהַמְשַׁלַּח סְפָרִים וְכוּ'.

א' תתמג . . . . . שה

וַיְסַפֵּר מִהַתּוֹרָה שֶׁנִּדְבְּרוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל-פִּי הַתּוֹרָה ל"ט בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', עֵין שָׁם.

א' תתמד . . . . . שז

בִּיעַ שִׂמְחָתוֹ הַגְּדוֹלָה לְנִמְעָן, שְׁעוֹסֵק לְפָרְסָם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בִּישִׁיבָה רַבַּת תְּלִמִּידִים, וְרוּצָה לְפָתַח בֵּית-מְדֻרָּשׁ עַל-שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִתְּפִלָּה שֶׁהִיא עֲצַת רַבְּנוּ ז"ל וּגְאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וַיַּרְגִּיעַ שֶׁהַמְּחַלְקַת שְׁעָלָיו הִיא לֹא עֲצוּמָה כָּל-כָּךְ כְּמוֹ שְׁחוֹשֵׁב, וַיְסַפֵּר בְּשִׂמְחָה מִהַהֲצַלְחָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּהַשְׁקָאֵת הָאֵילָנוֹת.

א' תתמה . . . . . שט

יְדַבֵּר מִשְׂמְחָה וּמֵאַמוּנַת הַהֲשָׁנָה פְּרֻטִית, וְלְבָרַח אֵלָיו יְתַבְּרָה, וְלִהְנוֹצֵל

מחלישות הדעת, ומקבלת הבזיונות באהבה, ויחזק מי שזוכה להיות מקרב לרבנו ז"ל, ועוד לשמשו בהדפסה, וידבב מבלבולי אברך לאחר נשואיו מיד, ויעורר להרגיל עצמו לספר הכל אליו יתברך, ולברח מדבורים אסורים.

א' תתמו . . . . . שיא

ידבר מהתרבות הנפשיות לחסידות רבנו ז"ל, ומאהבת חברים, ומדעת רבנו ז"ל שהיא דעתו של משיח, הינו לפתח פיות הבריות אל הבורא יתברך, שזה עקר הגאולה, הפך חסרון השיחה לקונו שהיא מפגם אמונה — עקר הגלות, וידבר מהתקרבות לצדיק בכל פעם מחדש, ומתורה ח' בלקוטי מוהר"ן, חלק ב'. והעקר לפרסם נקודת הצדיק שבו לכל העולם, ולאחד את עצמו באהבה עם שאר אנשיו, ולהיות בשמחה. ויספר מאותו היום בהפצה, ויברר האם כהן יכול להיות על ציון רבנו ז"ל מההלכה, ומספורים שבין אנשי שלומנו היקרים מדור דור.

א' תתמוז . . . . . שיד

ידבר מהצער שיש לכל אחד בכל יום כדברי רבנו ז"ל, וידבר מחטא פגם הברית שמכניס ללה ועצבות, ויחזק על שמחה ורקודים, ויגלה שזה חיוב כמו התבודדות, וצריך לקיים שניהם, וידבר ממציאת אבדה, ויגלה שבכל דבר מלבש השם יתברך, וצריך למטר הכל אליו ולברח מליצנות וליצנים, ויעורר על תמימות ושתיקה וקביעות שעורים.

א' תתמח . . . . . שיז

יזהיר לחקק בדעתו האמונה, ולא להתבלבל מאחר, רק לאחז במדת ההשתוות.

א' תתמט . . . . . שיח

יזהיר לברח מענין המפלגתיות בדבר רבנו ז"ל, ויורה עצות ודרך נכונה איך לקרב רחוקים, ומי צריך לקרב ובאיזה אופן.

א' תתנ . . . . . שכ

ידבר משמחת המצוות באריכות קצת, ויחזק ויעורר על זה ועל שיחה בינו לבין קונו, ויגלה שגנוזה שמחה בכל פרט שבפעולם.

א' תתנא . . . . . שכב

יחזק בשפת האידיש אחד שלא זכה להוציא רצונו לנסע אל הציון, ויעורר על מדת השמחה ובפרט שמחת האמונה, ויחזק על התבודדות

שעה

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שְׁמַבִּיאָה לְאַמוֹנָה.

א' תתנב . . . . . שכד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַתְּקַרְבוֹת לְרַבְנוּ ו"ל, וּמָה זֹכִים עַל יְדוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְאַחֲזוֹ
עַצְמוֹ תָּמִיד מְקַשֵּׁר עִמוֹ ו"ל, וּלְצִיְתוֹ בְּעֵינָיו הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאִים מֵהַחֲשָׁף שְׁנֹלְכָד בּוֹ, וַיְדַבֵּר הַרְבֵּה מִמַּעַלְת מִדַּת
הַשְּׂמֵחָה.

א' תתנג . . . . . שכז

יְדַבֵּר מִגְּנוּת פָּגַם הַדְּבִיר, וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְבָרַח מִזֶּה, וַיִּגְלֶה נִרְאֹת
הַהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וַיְדַבֵּר מֵעֵינָיו הַהִסְתַּכְּלוֹת שֶׁבְּכָל דְּבָר עַל קֶטֶב הַדְּבִיר
הַנ"ל, וּמֵהַשְּׂמֵחָה בְּרַבְנוּ ו"ל.

א' תתנד . . . . . שכט

יִגְּנֶה מְאֹד אֶת הַנִּכְנָסִים בְּחֻקֵּי הַדְּבִיר וּבְחֻקֵּי הַשְּׂמֵחָה שֶׁל שְׂטוּת, וַיִּזְהֵר לְבָרַח
מִחֻמְרוֹת, וַיִּגְלֶה מֵהַנְּקָרָא חֻמְרוֹת.

א' תתנה . . . . . שלא

יְדַבֵּר וַיְסַפֵּר מֵהַתְּקַרְבוֹת חֲבוּרָה שֶׁל בַּחֲוָרִים לְרַבְנוּ ו"ל, וַיַּמְעִינֵן הַשְּׂדָכָן
הָאֲמָתִי שֶׁהוּא רַבְנוּ ו"ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל שְׂעוּרִים כְּסֻדְרָן וְעַל הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית,
וְהַתְּחַזְּקוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה.

א' תתנו . . . . . שלב

יַחֲזֵק אֶחָד שְׂעוּסֵק לְקַרֵּב מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְרַבְנוּ ו"ל, וְעוֹבְרִים עָלָיו
בְּזִיּוּנוֹת וְצָרוֹת, וַיַּחֲזִקוּ שְׂלָא יִסְתַּכֵּל עַל קִנְאָת רַבִּים, כִּי כִּף זֶה צָרִיף
לְהִיּוֹת וְרַק עִם אַמוֹנָה עוֹבְרִים עַל הַכֹּל.

א' תתנוז . . . . . שלד

יַחֲזֵק לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְנוּ ו"ל, וַיִּתֵּן עֲצָה לְמִי שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֻדְרָ מֵהַ
לְלַמֵּד בְּפָנִים הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וַיִּכְתַּב הַתְּמַצִּית, וַיְדַבֵּר מִמֶּהוּתוֹ שֶׁל מְלָךְ
הַמְּשִׁיחַ.

א' תתנח . . . . . שלה

יְדַבֵּר בְּשִׁפְת הָאִיִּדִישׁ בְּעֵינָיו חֲזוּק, יְאוּשׁ, וְהַעֲקָר — הַתְּבוּדָדוֹת, וַיִּגְלֶה
שֶׁאֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת, וַיַּחֲזֵק שְׂיִהְיֶה טוֹב, וְכֵן מֵעֵינָיו אִיזוֹ אַבְדָּה שֶׁל
הַמְּחַזָּה בְּנִקְאִית.

א' תתנט . . . . . שלז

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו הַמַּעֲלָה שֶׁל לְהִיּוֹת "אִישׁ פְּשוּט", וַיַּחֲזֵק עַל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת

תִּכְן הַעֲנִינִים

שְׁצַרְיָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּזוֹהַ בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן עַל שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבִין קוֹנוֹ, וְשִׁסְתַּכַּל עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹד יַעֲשֶׂה עִמּוֹ נְסִים, וְהַעֲקֵר שְׂאִין אָנוּ מִתְּנַגְדִּים.

א' תתס . . . . . שלט
יִתְנַצֵּל עַל טְרוֹדוֹתָיו בְּהַדְפַּסַּת הַסְּפָרִים, וַיְדַבֵּר מִמָּה שֶׁנַּעֲשָׂה אָז.

א' תתסא . . . . . שמ
יְדַבֵּר מֵעֲנִין 'בְּצַר הֶרְחַבְתָּ לִּי', וְשָׁלַא לְהַתְפַּעֵל מִפְּטוּרֵינִי מֵעֲבוּדָה וְכו', וּמֵעֲנִין אֵיךְ שֶׁהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִחֲדָשׁ עוֹלָמוֹ בְּפִלְאֵי פְּלָאוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וּלְדַבֵּר וּלְסַפֵּר הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

א' תתסב . . . . . שמב
יִחֲזַק אֶחָד שֶׁעוֹכְרִים עָלָיו בְּלְבוּלִים, וַיִּוְרְהוּ לְלַמַּד תּוֹרָה כ"א מִלְּקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', וְלוֹמַר עַל זֶה "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וַיִּגְלֶה לוֹ שֶׁהִפְּל בְּסִבַּת פְּגַם הַדְּבוּר, וַיִּחֲזַק בְּאֶפֶן נִפְלָא עַל אַמוּנָה פְּשׁוּטָה וְכוּרְהָ כְּדַרְכוֹ בְּקִדְשׁ.

א' תתסג . . . . . שמג
יְדַבֵּר מִמְּכִירַת סֵפֶר "אֶרֶךְ אַפִּים", וַיִּחֲזַק לְשִׁמַּח עַל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶמְתַּת מְצִיאָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַהֲפִיךָ גִּשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, וַיְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, וַיִּסְפֹּר מִחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁל מוֹהַר"ן וְ"ל בְּשֵׁם ר' לֵוִי יִצְחָק וְ"ל, וַיְדַבֵּר מִגֵּס הַצְּדָקָה לְהַדְפָּסָה שֶׁעוֹר לוֹ לְהִשָּׂאֵר בְּחַיִּים, וּמֵהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וּמֵהַזְּכוֹת לְנַדֵּב לְהַדְפָּסָתָם, וּמֵאַמוּנָה וּתְפִלָּה שֶׁתְּלוּיּוֹת זוֹ בְּזוֹ, וּמֵעֲנִין נְסִים, שִׁירָה, הַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית, גְּאֻלָּה, פְּרֻנְסָה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית וְעַל מִצְוֹת הַשְּׁמִחָה.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

*

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצנה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידו ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א
שנת תשנ"ו לפרט קטן

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקֶּשֶׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלָיו לְכֹל
הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתָיִים שְׁבֹדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתָיִים
שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ
צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמֵן בֶּן פִּינְא,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁגֵלָה תִּקְוֶן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה
בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל
אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הַרְיֵנִי מִזְמֵן אֶת פִּי לַיהוּדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי לְשֵׁם
יְחִוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ עַל-יְדֵי
הַהוּא טָמִיר וְנִנְעָלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז.

מִכְּתָם לְדוֹד שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי-חֲסִיתִי בָךְ: אֲמַרְתָּ לַיהוָה
אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבְתִי בְּלִ-עֲלִיךָ: לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר-בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וְאֲדִירִי כָל-חֲפְצֵי-כֶם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ,
כָּל-אֶסְפִּיךָ נִסְפִּיחֶם מְדָם, וּבִל-אֲשָׂא אֶת-שְׁמוֹתֶם עַל-
שִׁפְתַי: יְהוָה מִנַּת חֶלְקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי:
חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי בַנְּעִימִים, אַף-נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: אֲבַרְךָ
אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אַף לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתִי: שְׁוִיתִי

תקון הכללי

ג

יְהוָה לְנַגְדֵי תְמִיד, כִּי מִימִינִי בַל-אֶמוּט: לִכֵּן שָׁמַח לְבִי
וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרִי יִשְׁכֵּן לְבִטָּח: כִּי לֹא-תֵעָזֵב נַפְשִׁי
לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת: תּוֹדִיעַנִי אַרְח
חַיִּים שְׁבַע שְׁמָחוֹת אֶת-פָּנֶיךָ נְעֻמוֹת בְּיַמִּינְךָ נֹצֵחַ:

לב.

לְדוֹד מִשְׁפִּיל, אֲשֶׁרִי נָשׂוּי פָּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
אֲשֶׁרִי-אָדָם, לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ
רַמְיָה: כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל-הַיּוֹם: כִּי
יוֹמָם וְלַיְלָה תִכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נְהַפֵּךְ לְשָׂדֵי בְּחִרְבְּנֵי קִיץ
סָלָה: חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא-כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי
אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לַיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי
סָלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֹא, רַק
לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סֹתֵר לִי*
מִצָּר תִּצְרַנִּי רַגְלִי פִלֵּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: אֲשֶׁפִילֶךָ וְאוֹרְךָ
בְּדַרְךָ זֶה תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינָי: אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס
כְּפֶרֶד אִין הֶבִין בְּמִתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב
אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים מְכַאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטָח בַּיהוָה חֲסֵד
יְסוּבְּבֵנוּ: שְׂמַחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-
יִשְׂרָאֵל-לֵב:

* אחר אתה סתר, צריך להפסיק מעט (עי' בלקו"מ ח"א סי' רי"ג)

מ.א.

לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד : אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם רָעָה
 יִמְלִטְהוּ יְהוָה : יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל
 תִּתְנֶהוּ בְּנֶפֶשׁ אִיבִיו : יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דְּוִי. כָּל
 מִשְׁכָּבוֹ הַפִּכָּת בְּחִלּוֹ : אֲנִי־אִמְרֵתִי יְהוָה חֲנֻנִי, רִפְאָה
 נִפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ : אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתִּי יָמוּת
 וְאֵבֶד שְׁמוֹ : וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ־אֶוֹן
 לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל־שִׁנְאֵי, עָלַי
 יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי : דְּבַר־כְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב
 לֹא־יוֹסִיף לְקוֹם : גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בְּטַחֲתִי בּוֹ,
 אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי
 וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חִפְצָתָּ בִּי, כִּי
 לֹא־יָרִיעַ אִיבִי עָלַי : וְאֲנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי
 לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

מ.ב.

לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לְבְנֵי קֶרֶח : כְּאֵיל תִּעְרַג עַל־אֲפִיקֵי־
 מַיִם, כֵּן נִפְשִׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים : צְמָאָה נִפְשִׁי
 לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מִתִּי אָבוֹא וְאֶרְאָה פָּנֵי אֱלֹהִים : הֵיטָה
 לִי דְמַעְתִּי לָחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאִמּוֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ
 אֶלְהִיךָ : אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נִפְשִׁי, כִּי אֶעְבֹּר
 בְּסֶף, אֲדַדִּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הִמּוֹן

חוגג : מה-תשׁתּוּחַחֵי נַפְשֵׁי וַתְּהִמֵּי עָלַי הוּחֵלִי לְאֱלֹהִים
 כִּי עוֹד אֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו : אֱלֹהֵי, עָלַי נַפְשֵׁי תִשְׁתּוּחַח
 עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן, וְחַרְמוֹנִים, מִהַר מִצְעָר :
 תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ
 וַגְּלִיךָ עָלַי עֲבְרוּ : יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה
 עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי : אִמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי,
 לָמָּה-קִדַּר אֵלֶיךָ, בְּלַחֲץ אוֹיֵב : בְּרָצַח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפְוֹנֵי
 צוּרָי, בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ : מַה-
 תִּשְׁתּוּחַחֵי נַפְשֵׁי וּמַה-תְּהִמֵּי עָלַי הוּחֵלִי לְאֱלֹהִים
 כִּי-עוֹד אֹדְנֹו, יִשׁוּעוֹת פָּנָי וְאֱלֹהֵי :

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַח לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
 אֶת-הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ : הֲצִילָנִי מֵאוֹיְבֵי אֱלֹהֵי, מִמִּתְקוֹמָמִי
 תִּשְׁגָּבֵנִי : הֲצִילָנִי מִפְּעַלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי :
 כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא-פִשְׁעֵי
 וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה : בְּלִי-עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְוֹנֹו, עוֹרָה
 לְקַרְאתִי וּרְאָה : וְאַתָּה יְהוָה-אֱלֹהִים צָבָאוֹת אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל, הִקְיָצָה לְפָקוֹד כָּל-הַגּוֹיִם אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגָדֵי אֹן
 סָלָה : יִשׁוּבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר : הִנֵּה
 יִבִּיעוֹן בְּפִיָּהֶם, חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שִׁמְעַע :
 וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם : עֲזוֹ, אֱלֹהֵיךָ
 אֲשַׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי : אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי יִקְדְּמֵנִי
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוּרָי : אֶל-תִּהְרָגֶם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עִמִּי,

הַנִּיעַמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנְנוּ אֲדָנִי: חֲטָאת־פִּימוּ
 דִּבְר־שְׁפָתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֵאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהִים וּמִפֶּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 כִּלָּה בְּחֶמְהָ, כִּלָּה וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה: וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב,
 וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: הֵמָּה יִנְיַעוּן לְאַכְל, אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ
 וַיִּלְיִנוּ: וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגִּין לְבַקֵּר חֲסִדְךָ, כִּי־הָיִיתָ
 מִשְׁגָּב לִי, וּמִנּוֹס, כִּי־צָר־לִי: עֲזֵי אֲלִיךָ אֲזַמְרָה,
 כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז.

לְמַנְצָחַ עַל־יְדוּתוֹן לְאַסֵּף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל־אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: כִּי־יִסְרֵי
 אֲדָנִי דָרְשָׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הַנְּחָם
 נַפְשִׁי: אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמֶיָה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטֵּן רוּחִי
 סָלָה: אֲחִזֶּזְתָּ שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי
 יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה,
 עַם־לִבְבִי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: הֲלַעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי
 וְלֹא־יִסְיֵף לְרִצּוֹת עוֹד: הָאָפֶס לְנִצָּח חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר
 לְדֹר וְדֹר: הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל, אִם־קִפְּץ בָּאֵף רַחֲמֵי סָלָה:
 וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: אֲזַכְּרֵן מֵעַלְלִי יְהוָה,
 כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֵךְ: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּךְ
 וּבְעַלְלוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ, מִי־אֵל

* באמרו אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הי"ו יו"ד מ"ם.

גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים: אֵתָהּ הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָרָה: גְּאֻלְתָּ בְּזִרְוֹעַ עַמֶּךָ, בְּנִי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: רְאוּךָ
 מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּךָ מִיָּם יַחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: זָרְמוּ
 מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נְתָנוּ שְׁחָקִים, אֵף-חֲצָצְרִיךָ יִתְהַלְכוּ: קוֹל
 רַעְמָךָ בַּגְּלִגֹּל, הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רְגֹזָה וּתְרַעַשׂ הָאָרֶץ:
 בָּיִם דִּרְכָךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נוֹדְעוּ:
 נְחִיתָ כְּצֹאן עַמֶּךָ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

.צ.

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אֵתָהּ הָיִיתָ לָנוּ
 בְּדוֹר וָדוֹר: בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וּתְחוֹלֵל אָרֶץ וּתִבְל,
 וּמַעוֹלָם עַד-עוֹלָם אֵתָהּ אֵל: תָּשֵׁב אָנוּשׁ עַד-דִּכָּא,
 וּתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: כִּי אֵלְךָ שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם
 אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבוּ, וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרַמְתָּם, שָׁנָה יִהְיוּ,
 בְּבִקְרָה כְּחֲצִיר יַחֲלֶף: בְּבִקְרָה יִצִּיץ וְחֲלֶף, לְעָרֵב יְמוּלֵל
 וַיִּבֶשׁ: כִּי כְלִינוּ כְּאֶפֶךָ, וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ: שָׁתָה עֲוֹנֹתֵינוּ
 לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: כִּי כָל-יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ
 כְּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָה: יְמֵי שְׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה,
 וְאֵם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גָז
 חִישׁ וַנַּעֲפָה: מִי יוֹדֵעַ עֵז אֶפֶךָ, וּכְיִרְאַתְךָ עִבְרַתְךָ:
 לְמַנּוֹת יְמֵינוּ כֵּן הוֹדַעַ, וְנִבְיָא לְבַב חֲכָמָה: שׁוּבָה יִהְיֶה
 עַד-מָתִי וְהִנַּחֵם עַל עִבְדֶיךָ: שְׁבַעֲנוּ בְּבִקְרָה חֲסִדְךָ,
 וַיִּרְנְנָה וַיִּשְׂמַחַה בְּכָל-יְמֵינוּ, שְׁמַחְנוּ פִּימוֹת עֲנִיתָנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: יִרְאֵה אֶל-עִבְדֶיךָ פֶּעֶלְךָ וְהַדְרִיךְ עַל

בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נַעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ
כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהּ:

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו:
שִׁירוּ לוֹ זִמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם
קְדֹשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְהוָה: דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ
כְּנִיו תְּמִיד: זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְּתוֹ
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: זַרַע אַבְרָהָם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחֵירָיו:
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם
בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוָה לְאַלְף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם
וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֵבֶל נַחֲלַתְכֶם:
בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי
אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹקָם
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֵל
תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל מִטְּהַלְּחָם שָׂבָר:
שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף: עָנּוּ בְּכָבֵד רַגְלוֹ
בְּרִזְלֵי בָּאָה נִפְשׁוֹ: עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה
צָרְפָתָהּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמוֹשֵׁל בְּכָל-קְנָנָיו: לְאִסּוֹר שָׂרָיו
בְּנִפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכֶם: וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ-חָם: וַיִּפֹּר אֶת-עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ מִצְרָיו: הִפְךָ
לִבָּם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהִתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו: שָׁלַח מִשָּׂה עֲבָדוֹ

אֶהְרֵן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שְׁמוֹ-כֶם דְּבַרִי אֶתְּוֹתִיו, וּמוֹפְתִים
 בְּאֶרֶץ חָם: שְׁלַח חֲשֹׁן וַיַּחֲשִׁיף וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ:
 הִפִּיף אֶת מִימֵיהֶם לָדָם וַיִּמַּת אֶת דְּגַתָם: שְׂרֵץ אֲרָצָם
 צִפְרָדַעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיִּבֹא עָרַב כְּנִים בְּכָל
 גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בְּרֹד, אֲשֶׁר לְהַבֹּת בְּאֲרָצָם: וַיִּף
 גִּפְנָם וּתְאַנְתָּם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיִּבֹא אֲרָבָה,
 וַיִּלֶּק וַאִין מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי
 אֲדָמָתָם: וַיִּף כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
 וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשֶׁבֶטָיו כּוֹשֵׁל: שָׁמַח מִצְרַיִם
 בְּצִאתָם, כִּי-נִפְלַ פְּחָדָם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּה, וְאֵשׁ
 לְהָאִיר לַיְלָה: שָׁאַל וַיִּבֹא שְׁלִיו וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם:
 פָּתַח צֹר וַיִּזְוּבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר
 אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: וַיּוֹצִיא עַמּוֹ
 בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרַנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם,
 וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: בְּעַבּוֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ
 יִנְצְרוּ, הִלְלוּיָהּ:

קלז.

עַל נְהַרֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינּוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת-צִיּוֹן,
 עַל עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תְּלִינּוּ פְּנּוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׁאַלוֹנוּ
 שׁוֹבֵינּוּ דְּבַרֵי-שִׁיר, וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמֻחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר
 צִיּוֹן: אִיךָ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדָמַת נֶכֶד:
 אִם-אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי
 לְחַפֵּי, אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי, אִם-לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל

ראש שמחתי: זכור יהנה לבני אדם את יום ירושלים,
 האמרים ערו ערו עד היסוד בה: בת-בכל השדודה,
 אשרי שישלם-לך את-גמולך שגמלת לנו: אשרי,
 שיאחז ונפץ את-עלליך אל הסלע:

קנ.

הללויה, הללו-אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו:
 הללוהו בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו: הללוהו בתקע
 שופר הללוהו בנגבל וכנור: הללוהו בתוף ומחול,
 הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי-שמע, הללוהו
 בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה, הללויה:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהנה שבות עמו יגל יעקב
 ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהנה מעזם בעת צרה: ויעזרם
 יהנה ויפלטם, יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס

להצלחת **מרדכי ואורטל עמר**

והילדים:

אלימלך שלמה

רות

ורבקה

שיהיה לנו נחת מהילדים

שילכו בדרכה של התורה הקדושה

הספר הקדוש הזה נדפס

לכבוד נשמת מורנו ורבנו עט"ר

רבי אליעזר שלמה בן ר'

מנחם זאב זיע"א

והרבנית מרת יחנא שפרה

בת סאסיא

ולעילוי נשמת

חנה בת מזל

ת.נ.צ.ב.ה

